ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ 9 ನೇ ತರಗತಿ

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಚುರಣೆ
ಹೈದರಾಬಾದು

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉಚಿತ ವಿತರಣೆ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ 9 ನೇ ತರಗತಿ

ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ

9 ನೇ ತರಗತಿ

FREE

Social Studies
Class IX (Kannada Medium)

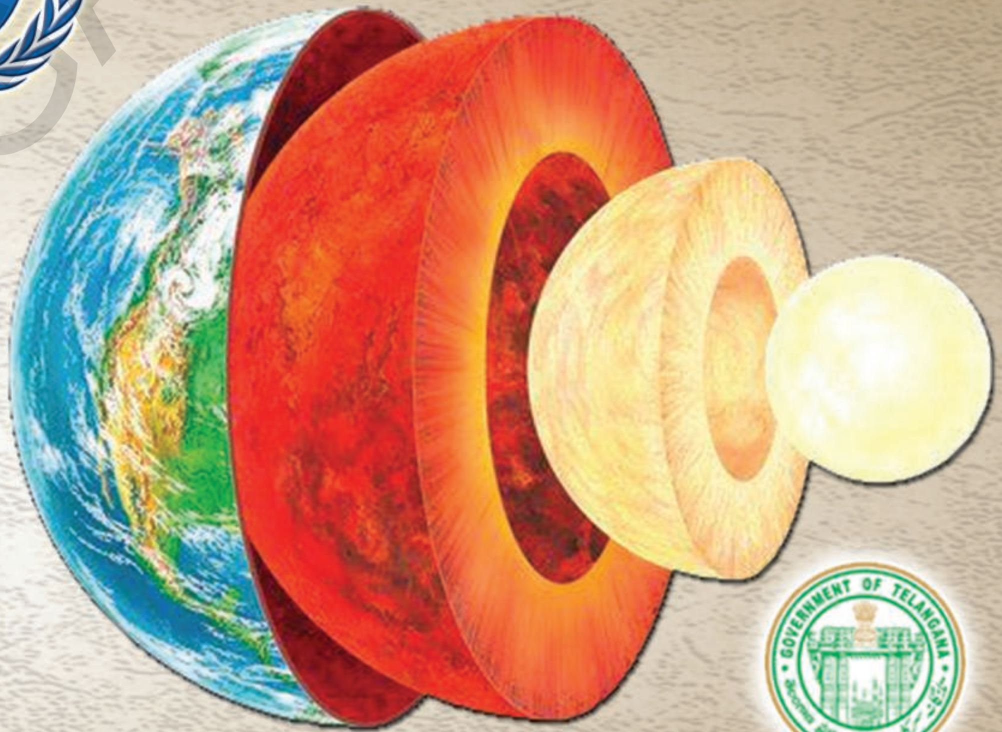

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಚುರಣೆ
ಹೈದರಾಬಾದು

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉಚಿತ ವಿತರಣೆ

ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ

ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಈ ದೇಶ ಹಾಗೂ ಈ ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದೆ .ನಮ್ಮದು ಮೂರು ಬಣ್ಣಗಳ ಧ್ವಜ .ಒಂದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿರುವ ಮೂರು ಆಯತಾಕಾರದ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಈ ಧ್ವಜ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.

ಮೇಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣ,ಕೆಳಗಿನದರಲ್ಲಿ ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ ಇರುತ್ತದೆ.ಮಧ್ಯಭಾಗ ಬಿಳುಪಾಗಿದ್ದು ಅದರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವಿದೆ.24 ಅರಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರ ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದೆ.ಈ ಚಕ್ರದ ವ್ಯಾಸ ಬಿಳಿ ಪಟ್ಟಿಯ ಅಗಲದಷ್ಟೇ ಇದೆ.ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವು ಧ್ವಜದ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಳುಪು ಭಾಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.ಧ್ವಜವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆಯತಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ.ಇದರ ಉದ್ದ ,ಅಗಲಗಳು 3:2 ಅನುಪಾತದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.ಧ್ವಜದ ಬಟ್ಟೆಯು ಹತ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ರೇಷ್ಮೆಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.ಜೊತೆಗೆ ಅದು ಕೈನೇಯ್ಗೆಯದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.ಅದರ ದಾರವೂ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿರಬೇಕು.

ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದ ರಾಜ್ಯಾಂಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಡಾ//ಎಸ್.ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಕುರಿತು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. “ಕೇಸರಿ ಬಣ್ಣವು ತ್ಯಾಗ ಮತ್ತು ನಿರಪೇಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವು ಶಾಂತಿ,ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲು ನಮಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿಯಾಗಿದೆ.ಹಸಿರು ಬಣ್ಣವು ಸಸ್ಯಶಾಮಲೆಯಾದ ಭೂಮಿಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಕೃಷಿ,ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.ಅಶೋಕಚಕ್ರ ಧರ್ಮದ ಗುರುತಾಗಿದೆ.ಈ ಧ್ವಜದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಸತ್ಯ,ಧರ್ಮ,ಸನ್ನಡತೆಯಂತಹ ಸೂತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತದೆ.ಚಕ್ರ ಚಲನೆಯ ಪ್ರತೀಕವೂ ಆಗಿರುವುದು.ಚಲನೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವವಿದೆ .ಭಾರತದೇಶ ಮುಂದೆ ಚಲಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.”

ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳು,ಖಾಸಗೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು,ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತಹವು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು.ಭಾರತದೇಶದ ನಿಯಮಾವಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಧ್ವಜದ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟು ಮಾಡದಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಬ್ಬ ಉತ್ಸವ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಬಹುದು,ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸುವ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ಭಾನುವಾರ ಹಾಗೂ ರಜಾದಿನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸಡಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಕಟ್ಟಡದ ಮೇಲೆ ಹಾರಿಸಬಹುದು.ವಾತಾವರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವಾಗುವ ವರೆಗೂ ಹಾರಿಸಬಹುದು.ಇಂತಹ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಧ್ವಜವನ್ನು ರಾತ್ರಿವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಾರಿಸಬಹುದು.

ಸರ್ಕಾರಿ/ಸೈನಿಕ/ಕೇಂದ್ರ ಅರೆಸೈನಿಕ ದಳದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಂತ್ಯ ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಧ್ವಜವನ್ನು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಚ್ಛಾದನಾ ವಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಬಾರದು.ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಧ್ವಜವನ್ನು ಸಮಾಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಬಾರದು ಹಾಗೂ ಚಿತೆಯ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸುಡಬಾರದು.ಯಾವುದೇ ವಾಹನ,ದೋಣಿ,ರೈಲಿನ ಮೇಲೆ,ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ,ಮುಂದೆ,ಹಿಂದೆ ಧ್ವಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಾರದು.ಕೊಳಕಾಗಿರುವ,ಹರಿದ ಧ್ವಜವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು,ಭದ್ರಪಡಿಸಬಾರದು.ಧ್ವಜ ಕೊಳಕಾದರೆ ಅಥವಾ ಹಾಳಾದರೆ / ಹರಿದುಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಬಿಸಾಡಬಾರದು.ಯಾರೂ ನೋಡದಂತೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು.ಧ್ವಜವನ್ನು ಕಟ್ಟಡಕ್ಕೆ ಹೊದಿಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಬಾರದು.ಅದನ್ನು ಏಕರೂಪ ಉಡುಪಾಗಿ ಅಂದರೆ ಸಮವಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.ಆದರೆ ಒಳ ಉಡುಪುಗಳಾಗಿ,ಸೊಂಟದ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.ಪೇಟ,ರುಮಾಲುಗಳಂತಹವುಗಳ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜವನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಬಾರದು.ಎಂಬ್ರಾಯಿಡರಿ ಮಾಡಬಾರದು.ಧ್ವಜದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಮುದ್ರಿಸಬಾರದು.ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಧ್ವಜವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸ ಬಾರದು.ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಅಗೌರವಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅವಮಾನಿಸುವುದು ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹ ಅಪರಾಧವಾಗಿದೆ.

ಒಂದೇ ಧ್ವಜ ಸ್ತಂಭದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಧ್ವಜದೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ಹಾರಿಸಬಾರದು.ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧ್ವಜಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಧ್ವಜಸ್ತಂಬಗಳಿರಬೇಕು .ಧ್ವಜ ಕಂಬಕ್ಕೆ ಬಿಳಿ ಬಣ್ಣವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಹಾಕಬೇಕು.ವಿದೇಶಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ವಾಹನದ ಬಲಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಹಾಗೂ ಎಡಭಾಗದ ಕಡೆಗೆ ಆದೇಶದ ಧ್ವಜ ಇರಬೇಕು.

ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ,ಉಪ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ,ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದಾಗ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೋಕವನ್ನು ಆಚರಿಸುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಧ್ವಜವನ್ನು ಸ್ತಂಭದ ಅರ್ಧ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹಾರಿಸಬೇಕು.

ನಾವು ತ್ರಿವರ್ಣ ಧ್ವಜವನ್ನು ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಹಾರಿಸಲು ಕಳೆದ ಆರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಸೈನಿಕ ದಳದೊಂದಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.ನಾವು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜಕ್ಕೆ ವಂದಿಸಿ ಗೌರವಿಸಬೇಕು.

Now your bank notes in a new design

RBI issues ₹2000 & ₹500 notes in a new series

Distinctive features of the new ₹500 and ₹2000 notes:

₹2000:

Size: 66mm x 166 mm | **Colour:** Magenta

Theme: Motif of Mangalyan depicting country's first venture into interplanetary space

For visually impaired :

i) Horizontal rectangle with ₹2000 in raised print on the right

ii) 7 angular bleed lines on left and right side in raised print

₹500:

Size: 66mm x 150mm | **Colour:** Stone grey

Theme: Indian heritage site – Red Fort

For visually impaired :

i) Circle with ₹500 in raised print on the right

ii) 5 angular bleed lines on left and right side in raised print

Common features of the new ₹500 and ₹2000 notes:

Obverse:

1. See through register in denominational numeral
2. Latent image of the denominational numeral
3. Denominational numeral in Devnagari
4. Orientation and relative position of Mahatma Gandhi portrait changed
5. Windowed security thread changes colour from green to blue when note is tilted
6. Guarantee clause, Governor's signature with Promise Clause and RBI emblem shifted towards right
7. Portrait and electrotype watermark
8. Number panel with numerals growing from small to big on the top left side and bottom right side
9. Denomination in numerals with Rupee symbol in colour changing ink (green to blue) on bottom right
10. Ashok pillar emblem on the right

For visually impaired

Intaglio or raised printing of Mahatma Gandhi portrait, Ashoka pillar emblem, bleed lines and identification mark continue

Reverse :

11. Year of printing of the note on left
12. Swacch Bharat logo with slogan
13. Language panel towards centre
14. Denominational numeral in Devnagari on right

New design notes in other denominations will follow

For more details visit: www.paisaboltahai.rbi.org.in
email: publicquery@rbi.org.in | Call: 022-22602201/22602944

Issued in public interest by भारतीय रिज़र्व बैंक RESERVE BANK OF INDIA www.rbi.org.in

ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ

9ನೇ ತರಗತಿ

Social Studies, Class - IX

(Kannada Medium)

ಸಂಪಾದಕರು

ಶ್ರೀ ಸಿ.ಎನ್.ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಮ್,
ಏಕಲವ್ಯ,ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್.

ಪ್ರೊ.ಜಿ.ಓಂಕಾರನಾಥ್, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ,
ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಹೈದರಾಬಾದು, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಪ್ರೊ.ಐ.ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ,
ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಪ್ರೊ॥ ಕೋದಂಡ್‌ರಾಮ್
ರಾಜನೀತಿಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ
ಪಿ.ಜಿ.ಕಾಲೇಜ್, ಸಿಕಿಂದ್ರಾಬಾದ್, ಹೈದರಾಬಾದು

ಪ್ರೊ.ಕೆ.ವಿಜಯ ಬಾಬು,
ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ,
ಕಾಕತೀಯ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ವರಂಗಲ್.

ಡಾ॥ಕೆ.ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ, Asst. Prof.
ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ, O.U, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಡಾ॥ಎಂ.ವಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸನ್, Asst. Prof.
DESSH, NCERT, ಹೊಸ ದೆಹಲಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಸುರೇಶ್, ಮಂಚಿ ಪುಸ್ತಕಂ,ಹೈದರಾಬಾದು.

ಶ್ರೀ ಅಲೆಕ್ಸ್.ಎಂ.ಜಾರ್ಜ್, ಕಲವ್ಯ,ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್.

ಪ್ರೊ.ಎಸ್.ಪದ್ಮಜ, ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ,
ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಪ್ರೊ.ಐ.ತಿರುನಾಲಿ, ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ,
ದೆಹಲಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ದೆಹಲಿ.

ಶ್ರೀ ಅರವಿಂದ್ ಸರ್ದಾಣ,
ಏಕಲವ್ಯ,ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್.

ಪ್ರೊ॥ ಎ.ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ (ನಿವೃತ್ತ)
ಇತಿಹಾಸ ವಿಭಾಗ, ಉಸ್ಮಾನಿಯಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಹೈದರಾಬಾದು

ಡಾ॥ ಕೆ. ಕೈಲಾಷ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ
ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಆಫ್ ಹೈದರಾಬಾದು, ಹೈದರಾಬಾದು

ಡಾ॥ ಸಿ.ಎಸ್.ಬಾಲಚಂದ್ರನ್
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜಿಯೋಗ್ರಾಫರ್,ಬೆಂಗಳೂರು. .

ಶ್ರೀ ಎ. ಸತ್ಯನಾರಾಯಣರೆಡ್ಡಿ, ಸಂಚಾಲಕರು,
ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ.ತೆಲಂಗಾಣ, ಹೈದರಾಬಾದ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಕನ್ಯ ಬೋಸ್, Asst. Prof.
NIPFP, ಹೊಸ ದೆಹಲಿ.

ಡಾ.ಎನ್.ಚಂದ್ರಾಯುಡು, Asst.Prof.
ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ, S.V.ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ತಿರುಪತಿ

ಚಾರುಸಿನ್ಹಾ, ಐ.ಪಿ.ಎಸ್. ಅಡ್ವೈಜರ್ ಜೆಂಡರ್ ಸೆನ್ಸಿಟಿವಿಟಿ, ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಎ.ಸಿ.ಬಿ. ತೆಲಂಗಾಣ, ಹೈದರಾಬಾದ್

ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು

Î¦à Ó¦ñ¦Â®ÝÃÝ¿á|Ãæw
¯¨ãàìÍ¦P¦Ã¦á, GÓ...Ô.C.AÃ...q.,
Öæ¨¨¦ÃÝ¸Ý¨¨¦á

Î¦à ¹.Ó¦á«ÝP¦Ã...
¯¨ãàìÍ¦P¦Ã¦á, Ó¦PÝìÄ ±¦s¦Â ±¦áÓ¦P¦,
Ê¦áá¨¨¦OÝÆ¿á, Öæ¨¨¦ÃÝ¸Ý¨¨¦á

vÝ» G®....E±ãàí¨¨¦Ã... Ãæw
±ãä¦´æÓ¦Ã... & Öæv..., ±¦s¦Â±¦OÝÚPæ Ê¦áñ¦á
±¦s¦Â±¦áÓ¦P¦ Ë»Ýw¦, GÓ...Ô.C.BÃ...q.,
Öæ¨¨¦ÃÝ¸Ý¨¨¦á

ñ¦ÆÍWÝ| Ó¦PÝìÄ¦¨¨¦ ±¦a¦áÂ¦Oæ, Öæ¨¨¦ÃÝ¸Ý¨¨...

ಕಾನೂನನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ
ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ

ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ಬೆಳೆಯಿರಿ
ವಿನಯಶೀಲರಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಿ.

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದ ಉಚಿತ ವಿತರಣೆ 2019-20

SCERT TELANGANA

© Government of Telangana, Hyderabad.

First Published 2014

New Impressions 2015, 2016, 2017, 2018, 2019.

All rights reserved.

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system. or transmitted, in any form or by any means without the prior premission in writting of the publisher, nor be otherwise circulated in any form of binding or cover other than that in which it is published and without a similar condition including this condition being imposed on the subsequent purcharer.

The copy right holder of this book is the Director of School Education, Hyderabad, Telangana.
We have used some photographs which are under creative common licence. They are acknowledged at the end of the book.

This Book has been printed on 70 G.S.M. Maplitho
Title Page 200 G.S.M. White Art Card

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದ ಉಚಿತ ವಿತರಣೆ 2019-20

Printed in India
at the Telangana Govt. Text Book Press,
Mint Compound, Hyderabad,
Telangana.

— o —

SCERT TELANGANA

ರಚನಾಕಾರರು

ಡಾ.ಎನ್.ಚಂದ್ರಾಯುಡು, Asst.Prof.
ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವಿಭಾಗ, S.V.ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ, ತಿರುಪತಿ

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಸೀತಾ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು,ರಾಜಮಂಡ್ರಿ.

ಶ್ರೀಎಂ.ನರಸಿಂಹಾರೆಡ್ಡಿ, GHM,
ZPHS ಪೆದ್ದಜಂಗಮಪಲ್ಲಿ Y.S.R.ಕಡಪ.

ಶ್ರೀಕೆ.ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಮ್, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ DIET, ಕರ್ನೂಲ್.

ಶ್ರೀಟಿ.ರವೀಂದರ್, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ DIET, ವರಂಗಲ್.

ಶ್ರೀಕೆ.ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
ಸರ್ಕಾರಿ DIET, ಅಂಗಲೂರು,ಕೃಷ್ಣ

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಯಾಲ ಪಾಪಯ್ಯ, Lecturer,
ಎಸ್.ಸಿ.ಇ.ಆರ್.ಟಿ., ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್

ಡಾ.ರಾಚರ್ಲ ಗಣಪತಿ, S.A. ZPHS ಲಾಡೆಲ್ಲ, ವರಂಗಲ್.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ.ಎನ್.ಸ್ವಾಮಿ S.A, GHS ಹುಜೂರಾಬಾದ್, ಕರೀಂನಗರ್.

ಶ್ರೀ ಕೊರಿವಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್, S.A.
MPUPS P.R.ಪಲ್ಲಿ,ತೆಕ್ಕಲಿ,ಶ್ರೀಕಾಕುಳಂ.

ಶ್ರೀ ಕಾಸಂ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, SA, ZPHS, ದೌಡೇಪಲ್ಲಿ ಆದಿಲಾಬಾದ್

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಥಂಗಪಾಣಿ ರೆಡ್ಡಿ, SA, ZPHS, ಪೋಲ್ಕಂಪಲ್ಲಿ,
ಮಹಬೂಬ್‌ನಗರ್

ಶ್ರೀ ಆಯಚಿಂತುಲ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, S.A.
GHS ಧಂಗರ್‌ವಾಡಿ,ಕರೀಂನಗರ್.

ಶ್ರೀ ಉಂಡೇಟಿ ಆನಂದಕುಮಾರ್, S.A
ZPHS ಸುಜಾತ ನಗರ್,ಖಮ್ಮಂ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಶ್ರೀನಿವಾಸುಲು, S.A,
ZPHS ಹವೇಲಿ ಘನ್‌ಪೂರ್,ಮೆದಕ್.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಗನ್ ಮೋಹನ್ ರೆಡ್ಡಿ, S.A
ZPHS ಪಿಡ್ಜೇಡ್,ಗಜ್ವೇಲ್,ಮೆದಕ್.

ಶ್ರೀ ಎ.ರವೀಂದರ್, S.A,GHS ಒರುಸ್,ವರಂಗಲ್.

ಶ್ರೀ ಎ.ಎಂ.ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್, S.A
ZPHS ಕೊಲಾಲಪುಡಿ,ಪ್ರಕಾಶಂ.

ಶ್ರೀ ಟಿ.ವೆಂಕಟಯ್ಯ S.A,ZPHS ಎಗುವವೀಡಿ,ಚಿತ್ತೂರು.

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಮ್, S.A
ZPHS ಟಂಗುಟೂರು,ನೆಲ್ಲೂರು.

ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣು ಮೂರ್ತಿ, S.A,UPS ಮನ್ನೆಗೂಡೆಂ,ವರಂಗಲ್.

ಶ್ರೀಮತಿ ಬಿ.ಮರಿಯಾರಾಣಿ, S.A.
M.P.U.P.S ಚಿಲುಕನಗರ್,ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ

ಶ್ರೀ ಪಿ.ವಿ.ಕೃಷ್ಣಾ ರಾವ್, LFL HM,
P.S. ಮೊಹಲ್ಲಾ No.16, ಯೆಲ್ಲಂದು,ಖಮ್ಮಂ

ಶ್ರೀ ಎನ್.ಸಿ. ಜಗನ್ನಾಥ್, GHS,
ಕುಲ್ಸುಂಪುರ, ಹೈದರಾಬಾದು

ಶ್ರೀ ವಂಗೂರಿ ಗಂಗಿರೆಡ್ಡಿ, S.A.
ZPHS ಕೊಂದುರ್ಗ ಮಹಬೂಬ್‌ನಗರ್

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೆಡ್ಡಿ,
ZP(B)HS ಶಾಬಾದ್, ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ

ಶ್ರೀ ಎನ್. ರಾಜಗೋಪಾಲ ರೆಡ್ಡಿ, S.A.
ZPP(B)HS ಸ್ಟೇಷನ್ ಘನಪುರ್, ಜನಗಾಂ.

ಸಮನ್ವಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು

ಶ್ರೀಎಂ.ಪಾಪಯ್ಯ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು
SCERT,ತೆಲಂಗಾಣ, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಶ್ರೀಎಸ್.ವಿನಾಯಕ, C & T ವಿಭಾಗ
SCERT, ತೆಲಂಗಾಣ, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಶ್ರೀಎಂ.ನರಸಿಂಹಾರೆಡ್ಡಿ, GHM
ZPHS ಪೆದ್ದಜಂಗಮಪಲ್ಲಿ Y.S.R.ಕಡಪ.

ಶ್ರೀಕೆ.ಲಕ್ಷ್ಮಿನಾರಾಯಣ, ಉಪನ್ಯಾಸಕರು,
ಸರಕಾರಿ DIET ಅಂಗಲೂರು ಕೃಷ್ಣಾ.

ಶ್ರೀ ಆಯಚಿಂತುಲ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ್, S.A.
GHS ಧಂಗರ್‌ವಾಡಿ,ಕರೀಂನಗರ್.

ಡಾ.ರಾಚರ್ಲ ಗಣಪತಿ, S.A.
ZPHS ಲಾಡೆಲ್ಲ, ವರಂಗಲ್

ಶ್ರೀ ಕಸಂ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, S.A
ZPHS ದೌಡೇಪಲ್ಲಿ,ಆದಿಲಾಬಾದ್.

ಶ್ರೀ ಉಂಡೇಟಿ ಆನಂದಕುಮಾರ್, S.A
ZPHS ಸುಜಾತ ನಗರ್,ಖಮ್ಮಂ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಗನ್ ಮೋಹನ್ ರೆಡ್ಡಿ, S.A
ZPHS ಪಿಡ್ಜೇಡ್,ಗಜ್ವೇಲ್,ಮೆದಕ್.

ಕನ್ನಡ ಅನುವಾದಕರು

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಗಿರಿಜಾಪತಿ, S.A
ZPHS ಡಿ.ಹಿರೇಹಾಳ್,ಅನಂತಪುರಂ

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ.ಈರಾಕಮ್ಮ S.A
ZPHS ಡಿ.ಹಿರೇಹಾಳ್,ಅನಂತಪುರಂ

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ವೈ.ಶೇಷಾದ್ರಿ ,S.G.T
MPPS , ಚಿನ್ನ ಹ್ಯಾಟ,ಕರ್ನೂಲ್

ಶ್ರೀಮತಿ ವೈ.ಪಾದಮ್ಮ, S.A
ZPHS ಡಿ.ಹಿರೇಹಾಳ್,ಅನಂತಪುರಂ

ಶ್ರೀ ಗಂಜಿ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ,S.G.T
MPPS , ಜಾಜರಕಲ್,ಅನಂತಪುರ

ಶ್ರೀ ನಾಗಭೂಷಣ,S.A
ZPHS , ಕೃಷ್ಣಾ ಮಂಡಲ ಕೃಷ್ಣಾ

ಶ್ರೀ ಪಿ.ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ,L.F.L
MPPS ಡಿ.ಹಿರೇಹಾಳ್(ಕೋಟೆ),ಅನಂತಪುರಂ

ಶ್ರೀ ಎಲ್.ಶ್ರೀನಾಥ್,S.G.T
MPPS ಡಿ.ಹಿರೇಹಾಳ್(ಕೋಟೆ),ಅನಂತಪುರಂ

ರೇಖಾಚಿತ್ರ

ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ವಿನ್ಯಾಸ

ಶ್ರೀಕುರೆಲ್ಲ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್, GHM
ZPHS ಕುರ್ಮೇಡು,ನಲ್ಗೊಂಡ

ಶ್ರೀಬಿ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್,
UPS, ಊಟ್ಕೂರ್,ನಲ್ಗೊಂಡ

ಶ್ರೀಪಿ.ಆಂಜನೇಯುಲು,Geomapper,
CESS-DCS, ಹೈದರಾಬಾದ್

ಶ್ರೀಶ್ರೀಕುರಾ ಸುರೇಶ್ ಬಾಬು, B.Tech.,
MANA ಮೀಡಿಯಾ,ಗ್ರಾಫಿಕ್ಸ್,ಹೈದರಾಬಾದ್.

ಶ್ರೀಕನ್ನಯ್ಯ ದಾರಾ,
S.C.E.R.T. AP, ಹೈದರಾಬಾದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಪಾವನಿ, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್
ಆಪರೇಟರ್, ಹೈದರಾಬಾದು.

SCERT TELANGANA

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ

ಪ್ರಿಯವಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳೇ,

ಫ್ರೌಢಶಾಲೆಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ನಿಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಗಳು ! ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತಿರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಕ್ಕಳು ನಿಮ್ಮಷ್ಟು ಅದೃಷ್ಟವಂತರಲ್ಲ. ಒಂದನೆಯ ತರಗತಿ ಸೇರಿದ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸರಿಸುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 50 ಮಂದಿ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಗೆ ಓದು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸ್ವಂತ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ,ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಇತರರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಮನೆಗೋಸ್ಕರ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಂಪಾದಿಸಿತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅವರಿಗೂ,ನಮಗೂ ಸಹ ದೊಡ್ಡ ನಷ್ಟ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕುರಿತು ನಾವು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ನಮಗೆ ಅವರ ಅನುಭವಗಳು, ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ದೃಕ್ಪತವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾದ್ಯತೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ.

ಆದುನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಪಾಠಶಾಲೆವಿದ್ಯೆ ಸಹ ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಅವಕಾಶಗಳ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರವೇ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆ ಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಷ್ಟು ಸಂಪತ್ತು , ಧನದ ಮಧ್ಯೆ ಬಡತನ, ಹಸಿವು ಸಹ ಹೀಗೇಕೆ ಇದೆಯೋ ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕು. ಆಧುನಿಕ ಜೀವನ ಪ್ರಯೋಜನ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸಿಗಬೇಕೆಂದರೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದನೆ , ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಮಾನವ ಸಮಾಜಗಳು ಅಸಮಾನತೆ, ಶೋಷಣೆ ವಿಧಾನಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗಿವೆಯೋ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ಎರಡು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಮೊದಲನೆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ ಇವೆ. ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರಿತ್ರೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ –ರಾಜಕೀಯ ಜೀವಿತದ ಬಗ್ಗೆ ಇವೆ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಂದು ಕ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಒಂಬತ್ತನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ.

ಈ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಚಾರ, ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ಅಧ್ಯಾಯವೂ ಸಮಗ್ರ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಕೋನಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅನ್ವೇಷಣೆ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಪ್ರಯಾಣ ಮೊದಲಿಡುವುದಕ್ಕೆ ಇವು ಸಹಾಯ ಪಡುತ್ತವೆ. ನೀವು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಬೇಕು, ಈ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಗ್ರಂಥಾಲಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಓದಬೇಕು. ಅಂತರ್ಜಾಲ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಚಾರ,ನಿರ್ಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕಂಠಾಪಾಠ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಏನೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬದಲು ಇವುಗಳ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸುವುದನ್ನು ಮೊದಲಿಡಿ, ಅವುಗಳ ಕುರಿತು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲಿಡಬೇಕು.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಕುರಿತು ನೀವು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಸೇಕರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ನೀವು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳ ಸಮಾಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಲೀನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ಅದು ಉಪಗೋಗಕರವೋ, ಅಲ್ಲವೋ, ಸರಿಯಾದುದೇ, ಅಲ್ಲವೋ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ? ವಾಸ್ತವ ಸಮಾಚಾರ ಅಲ್ಲದ್ದು ಯಾವುದೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆ? ಇದನ್ನು ಓದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಇರುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಇದೇ. ಮೊದಲು ಆ ಸಮಾಚಾರ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ನೋಡಬೇಕು. ಆಗ ಅದು ನಮಗೆ ಉಪಯೋಗ ಪಡುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇತರರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಏನು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ನೀವೇ ಬರಬೇಕು, ನೀವು ಓದುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಅವಗಾಹನೆ ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಧ್ಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಭಾಧ್ಯತೆ ಸಹ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆಯೇ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಈ ಪುಸ್ತಕ ಉಪಯೋಗಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

– ಸಂಪಾದಕರು

SCERT TELANGANA

ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಕುರಿತು.........

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ,ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಭಾಗವಾಗಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪುಗೊಂಡಿದೆ.ಇದು ಆ ವಿದ್ಯಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಗವಷ್ಟೇ.ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿದ್ಯಾಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ವರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು,ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಹಾಗೆ ಇವೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು,ಸಮಸ್ಯಗಳು ಹೀಗೇಕೆ ಇವೆ ಎಂದು ಆಲೋಚಿಸಲು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪಯೋಗಪಡುತ್ತದೆ.ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಿಂದ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಬಜಾರು,ಪಂಚಾಯಿತಿ,ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ,ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿನ ಹೊಲಗಳು,ದೇವಾಲಯಗಳು,ಮಸೀದಿಗಳು,ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಶಾಲೆಗಳು (ಮ್ಯೂಜಿಯಂ),ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಅಂಶಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ಸುಕತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ರೈತರು,ಅಂಗಡಿಯವರು, ಉದ್ಯೋಗಸ್ತರು,ದೈವ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕರು ಮೊದಲಾದವರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಪುಸ್ತಕ ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.ಈಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.ನೀವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.ನಿಜವಾಗಿ ಇದು ಸಂಪೂರ್ಣ ಗ್ರಂಥ ಅಲ್ಲ.ನಿಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರ,ಶಿಕ್ಷಕರ ಅನುಭವಗಳು,ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಜೋಡಿಸಿದಾಗ ಪರಿಪೂರ್ಣತೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಬಹಳ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ವಿರೋಧಿಸಬಹುದು. ಸಂಕೋಚವಿಲ್ಲದೇ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಬಹುದು.ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.ಹಾಗೆ ಪಡೆದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೋಡಬೇಕೆಂದೆನಿಸಿದರೆ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಜಾಗ್ರತ್ತೆಯಿಂದ ಪಟ್ಟಿಯಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸ್ನೇಹಿತರ,ಶಿಕ್ಷಕರ,ಹಿರಿಯರ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆದು ಒಂದು ಸ್ಥಿರವಾದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪಾರ್ಶಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು,ಪ್ರಜೆಗಳ ಭಿನ್ನತ್ವ,ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನಾಧಾರ,ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಾಮೂಹಿಕ ಅವಸರಗಳನ್ನು,ಅವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಸಾಧನೆ ಹೇಗೋ,ವಿವಿಧ ದೇವರುಗಳನ್ನು,ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವ ವಿಧಾನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಮತ್ತೊಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧ ಬಾಂಧವ್ಯಗಳನ್ನು,ಫಲಿತವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು,ಸಮಾಚಾರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಪುಸ್ತಕ ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಅವಗಾಹನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಭೀಮಿ,ಮೈದಾನಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳು,ನದಿಗಳು,ಸಮುದ್ರಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.ಕೆಲವು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನು ನಡೆದಿದೆಯೋ,ಮತ್ತೆ ನೋಡದೆ ಹೊರತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವಗಾಹನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರೆವು.ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಧಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಾಷಿಸಿದರೆ ಹೊರತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಅರ್ಥ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ತರಾತುರಿಯಾಗಿ ಪೂರ್ತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು,ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಂತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅವಸರ.ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು,ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ.ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.ಕೊಡ್ಡ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ನಂತರವೇ ಮುಂದಿನ ಪಾಠ್ಯಾಂಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು.

ಬಹಳ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟು ಕೆಲಸಗಳುನೀಡಲಾಗಿದೆ.ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಕೆಲವು ದಿನಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.ಇವು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ ಶೇಕರಣೆಗೆ,ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ,ಪ್ರದರ್ಶನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನೈಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತವೆ.ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವವನ್ನು ಕಂಠಾಪಾಠ ಮಾಡದೆ ಆವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚಿಸಿ ಸ್ವಂತ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸಂಚಾಲಕರು, SCERT,
ತೆಲಂಗಾಣ, ಹೈದರಾಬಾದು.

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದ ಉಚಿತ ವಿತರಣೆ 2019-20
SCERT TELANGANA

ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಾಧ್ಯಾರಿಗೆ,ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸೂಚನೆಗಳು

- ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರ ಭಾವನೆಗಲಿಗೆ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯ ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆಯ ಕಾಯ್ದೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದೆ. ಹತ್ತನೇ ತರಗತಿಯ ನಂತರ ವಿಷಯಗಳ ವಿಭಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇವು ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಚರಿತ್ರೆ , ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಪೌರಶಾಸ್ತ್ರ, ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರ ಎನ್ನುವ ವಿವಿಧ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಭೋಧಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಮಿಳಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಈಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ವಿಷಯ ಸೂಚಿಕೆಯ ಪುಟ ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆರು ಅಂಶಗಳು ಕೆಳಗಿನ ವಿವಿಧ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕರು, ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರಗತಿಗೆ ತಂದು ಅದರ ಆಧಾರವಾಗಿ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇದನ್ನು ತಯಾರಿಸಲಾಗಿದೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿ, ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ.
- **ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಷೆ :** ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗುವಂತೆ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ವಿವರಣೆ , ಸ್ಪಷ್ಟತೆ, ನೀಡಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಪದಗಳು ಇವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಚಾರ ಇರುವ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಬರೆದಿಲ್ಲ. ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳಾಗಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಒಂದೇ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 2–3 ಉಪ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.
- ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ರಚನೆಯ ಶೈಲಿಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾಠ 9 ರಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಕೆಲವು ಸಲ ಕಿರಣ್, ಸರಿತ ರಂತಹ ಕಲ್ಪಿತ ಕಥೆಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಕಲ್ಪತವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ವಿವಿಧ ವಾಸ್ತವಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಪಾಠ 6 ರಲ್ಲಿ ಸಿಂಗರೇಣಿ ಇದ್ದಿಲು ಗಣಿಗಳ ಮಾದರಿ ಕೆಲವು ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳಿವೆ. ಪಾಠ 14 ರಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಮಾಚಾರ ಪಟ್ಟಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈವಿದವಾಗಿ ಭಿನ್ನ ಶೈಲಿಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.
- **ಪಾಠದ ಮಧ್ಯೆ ಪಾಠದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು :** ಪಾಠದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇರುವುದು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು. ಈಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಬೇಡಿರಿ. ಬೋಧನೆ – ಅಭ್ಯಸನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಸಮಗ್ರಭಾಗ. ಇವು ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಶ್ನಗಳು. ನೀವು ಓದಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕ್ರೂಢೀಕರಿಸಲು, ಅಂದಾಜು ಹಾಕಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತವೆ ಇಲ್ಲವೆ ಮುಂದಿನ ಉಪಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಓದಿದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮಾಚಾರ ಶೇಖರಿಸಲು ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳು ನೀವು ಹೇಳಬಾರದು. ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸಮಾಧಾನಗಳ ಕುರಿತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರಿ.
- **ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ:** 1) ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲು ಹೇಳುವುದು; 2) ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ ಎನ್ನುವುದು; 3) ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಎರಡು–ಮೂರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳುವುದು;4) ಒಂದೇ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತಿಳಿಸಿರೆಂದು ಹೇಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು(ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವು ಎಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ) ಎಲ್ಲರನ್ನು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡಬೇಕು ;5) ಪಾಠದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.
- ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ನೋಟುಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬರೆಸಬಹುದು. ಕೆಲವುಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಬಹುದು. ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ಸಮಾಧಾನ ಬರುವಂತೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬಾರದು.
- ಪ್ರತಿ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಲೂ ರೇಖೆಗಳಿಂದ ಕೆಲ ಸಮಾಚಾರವಿದೆ. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಇವು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ರೂಪಿಸಿರಿ. ಆದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಾಡಬಾರದು.

SCERT TELANGANA

- **ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಚಿತ್ರಗಳು** :ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಸುಂದರವಾಗಿರಿಸಲು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.ಆದರೆ ಪಾಠಕ್ಕೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಈಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಹ ಇದೆ.ಕಥೆಗೆ ಚಿತ್ರ ರೂಪ ನೀಡಲು ಕಾನೂನು,ನ್ಯಾಯ,ಪಾಠದಲ್ಲಿಯಂತೆ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳು ಇರಬಹುದು.ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ,ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಯಕರ ಚಿತ್ರಗಳು ನೀಡಿರಬಹುದು.ಉಳಿದ ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠ ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವೋ,ಚಿತ್ರಗಳು ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯ .ಇವು ಭಾವನೆಗಳನ್ನುವಿವರಿಸಲು ಉಪಯೋಗ ಬೀಳುತ್ತವೆ,ಇಲ್ಲವೆ ಪಾಠ್ಯಾಂಶದಲ್ಲಿನ ಭಾವಕ್ಕೆ ಚಿತ್ರರೂಪ ನೀಡುತ್ತವೆ.ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ.ಪೋಟೋಗಳು,ರೇಖಾಚಿತ್ರಗಳು,ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಮುಂತಾದವು.ಇವು ವಿವಿಧ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು.ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಶೈಲಿ,ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
- **ಪಟಗಳು,ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳು,ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಪಟಗಳು** :ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಪಟಗಳು ನಮಗೆ ಭೌಗೋಳಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ,ಚರಿತ್ರೆಯ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.ವಿಷಯವನ್ನು ಆಸಕ್ತಿ ಬರುವಂತಹ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲು ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳು,ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಪಟಗಳೂ ಸಹ ನಿಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.ಪಟ್ಟಿಕೆಗಳನ್ನು,ರೇಖಾಚಿತ್ರ ಪಟಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಸಮಾಜ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹು ಮುಖ್ಯ .ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
- **ಯೋಜನಾ(ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್) ಕೆಲಸ** :ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಯೋಜನೆಗಳು ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ.ಎಲ್ಲಾ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೇ ಇರಬಹುದು.ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಓದುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಂಶಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಭೋಧಿಸಲಾರೆವು.ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳ ಮೂಲಕ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವರಿಸುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.ಹೊಸ ಸಮಾಚಾರ ಶೇಖರಿಸಿ ತಮ್ಮವಾದ ಪದ್ದತಿಯಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ.ಮುಖಾಮುಖಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು.ಬ್ಯಾಂಕು ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದು.ತಾನು ಶೇಖರಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳು,ಪಟ್ಟಿಗಳು,ಇಲ್ಲವೇ ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಪಟಗಳಿಂದ ಗಣಾಂಕಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಲು ಸಿದ್ದವಾಗುವಂತಹ ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ನೈಪುಣ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದವು.ಇವು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು,ಒಬ್ಬರ ವಿವರಗಳು,ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಮತ್ತೊಬ್ಬರೊಂದಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತವೆ.
- ಸಮಾಚಾರ ನೈಪುಣ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಕೋಷ್ಟಕಗಳು, ಗ್ರಾಫ್‌ಗಳು, ನಕಾಶೆ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಕಾಶೆ ಓದುವದು, ಗುರ್ತಿಸುವಂತಹವು ಕೂಡಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿಲ್ಲದವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಅಭ್ಯಾಸ/ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಹುದು.
- ಚರ್ಚಿಸುವದು, ಮುಖಾಮುಖಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವದು, ಭಾಷಣ, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳಂತಹವುಗಳನ್ನು ಪಾಠದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ನಂತರ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇವು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಧನಾತ್ಮಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪದೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ತೆಲಂಗಾಣ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿದ್ಯಾ ರಾಜ್ಯ ಸಂಚಾಲಕರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಜೋಷಿ ಆವರಿಗೆ,ಭೂಪಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಡಾ॥ಎ.ರಮಣಿ ಅವರಿಗೆ,ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಂಚಿ ಪುಸ್ತಕಂ ಇವರಿಗೆ, ಪ್ರೊ.ಕೆ.ಕೈಲಾಸ, ನ್ಯೂ ದೆಹಲಿ ಜವಹರ್‌ಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾದ ಎಂ.ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಾಂಡ್ಯನ್ ಅವರಿಗೆ,ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಚ್ಯವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ಶಾಲೆಯ ಶಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಪತಿ ಆಚಾರ್ಯ,ಈವುನಿ ಶಿವನಾಗಿರೆಡ್ಡಿ ಅವರಿಗೆ,ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಸಂಚಾಲಕರು,ಪರಿಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ನಾವು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ,ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು ಈಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಪಾಠಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಸಹಾಯನೀಡಿದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು .ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳು,ಪ್ಲಿಕರ್,ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ,ಇತರ ಅಂತರ್ಜಾಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ ಜೊತೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗ ಒಳಪಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ.

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪ್ರಮಾಣಗಳು (AS)

ಪಾಠದಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲು ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸಮಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಪಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು : ತರ್ಕ, ಕಾರಣ – ಕಾರ್ಯ, ಸಮರ್ಥನೆ, ಮೇಘೋಪಟ/ ಭಾವನೆಗಳ ಪಟ, ಪರಿಶೀಲನೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಆಲೋಚನೆ, ಊಹೆ, ಸಮತೋಲನೆ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವಂತವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖ್ಯಪದಗಳನ್ನು ಸಹ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

1) **ವಿಷಯಾವಗಾಹನೆ** (AS_1)**:** ವಿಚಾರಣೆ, ಚರ್ಚೆ, ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳು, ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು, ವ್ಯಾಖ್ಯೆ, ಪರಿಶೀಲನೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮೌಲಿಕ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು.

2) **ಪಾಠ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಓದಿ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವುದು** (AS_2)**:** ಆಗಾಗ ನೇರವಾಗಿ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸದ ರೈತರು , ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೇಸ್ ಸ್ಟಡಿಗಳು, ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಮಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕು.

3) **ಸಮಾಚಾರ ನೈಪುಣ್ಯಗಳು** (AS_3)**:** ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿಧಾನಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ಚರ್ಚಿಸಲಾರವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಕುರಿತು, ಹಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು , ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆರೆ/ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಸಮಾಚಾರ ಶೇಖರಿಸಬಹುದು. ಈ ಸಮಾಚಾರ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ್ದು ಒಂದೇ ಆಗದಿರಬಹುದು. ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯೋಜನೆಗಳ ಪದ್ಧತಿಯ ಮೂಲಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶೇಖರಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆರೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದರೆ ಲಿಖಿತ ನಿವೇದಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಚಿತ್ರ ಇಲ್ಲವೆ ಪಟವನ್ನು ಜೋಡಿಸಬಹುದು. ಶೇಖರಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಚಿತ್ರಗಳು, ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಬಹುದು. ಸಮಾಚಾರ ಶೇಖರಣೆ, ಕ್ರೂಢೀಕರಣೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಂತಹುವುಗಳು ಸಹ ಸಮಾಚಾರ ನೈಪುಣ್ಯಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

4) **ಸಮಕಾಲೀನ(ಸಾಮಾಜಿಕ) ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆ** (AS_4)**:** ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳ, ವಿವಿಧ ಕಾಲದ ಜನರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು. ಈ ಹೋಲಿಕೆಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗಬಹುದಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಮಾಧಾನ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು.

5) **ಪಟ ನೈಪುಣ್ಯಗಳು** (AS_5)**:** ಈ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಟಗಳು, ಚಿತ್ರಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಟಗಳು, ನೈರೂಪ್ಯ ಚಿತ್ರಗಳು ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನೈಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು ಇವೆ. ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಎತ್ತರ , ದೂರಗಳನ್ನು ಪಟದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಮತಲ ಎತ್ತರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಚಿತ್ರಗಳು, ಫೋಟೋಗಳು, ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಇವೆ. ಇವು ಕೇವಲ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದವಲ್ಲ, ಪಾಠಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು. ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಯೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಇವೆ.

6) **ಪ್ರಶಂಸೆ/ ಅಭಿನಂದನೆ – ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ** (AS_6)**:** ಬಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕುಲ, ಮತ, ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷರ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುವಂತೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಪರಿವಿಡಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಅಧ್ಯಾಯಗಳು	ಪುಟ ಸಂಖ್ಯೆ	ತಿಂಗಳು
1	ಭೂಮಿ - ನಾವು	1-13	ಜೂನ್
2	ಭೂಮಿ-ಸಹಜ ವಲಯಗಳು-ಶಿಲಾವರಣ	14-26	ಜುಲೈ
3	ಜಲಾವರಣ	27-35	ಜುಲೈ
4	ವಾತಾವರಣ	36-50	ಆಗಸ್ಟ
5	ಜೀವಾವರಣ	51-58	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್
6	ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ	59-74	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್
7	ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು	75-95	ನವಂಬರ್
8	ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	96-104	ಡಿಸೆಂಬರ್
9	ಹಣಕಾಸು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು - ಸಾಲ	105-117	ಡಿಸೆಂಬರ್
10	ಬೆಲೆಗಳು-ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ	118-129	ಫೆಬ್ರವರಿ
11	ಸರ್ಕಾರಿ ಆಯ-ವ್ಯಯ-ತೆರಿಗೆಗಳು	130-145	ಫೆಬ್ರವರಿ
	ಭಾಗ - II ಮಧ್ಯಯುಗದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದವರೆಗಿನ ಪ್ರಪಂಚ		
12	17,18,19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು	146-166	ಜುಲೈ
13	ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ-ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ	167-180	ಆಗಸ್ಟ
14	ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಚಳುವಳಿಗಳು	181-188	ಆಗಸ್ಟ
15	ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ, ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ	189-203	ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್
16	ಭಾರತ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ವಸಾಹತುವಿನ ಪ್ರಭಾವ	204-217	ಅಕ್ಟೋಬರ್
17	ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ	218-228	ನವಂಬರ್
18	ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆ	229-239	ನವಂಬರ್
19	ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು	240-252	ಡಿಸೆಂಬರ್
20	ಮಹಿಳೆಯರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾನೂನುಗಳು	253-261	ಜನವರಿ
21	ವಿಪತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ	262-270	ಜನವರಿ
22	ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ವಿದ್ಯೆ	271-277	ಫೆಬ್ರವರಿ
	ಪುನಶ್ಚರಣೆ / ವಾರ್ಷಿಕ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು		ಮಾರ್ಚ

ತೆಲಂಗಾಣ ಸರ್ಕಾರದ ಉಚಿತ ವಿತರಣೆ 2019-20

SCERT TELANGANA

ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆ

– *ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೂರ್*

ಜನಗಣ ಮನ ಅಧಿನಾಯಕ ಜಯಹೇ ।
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ॥
ಪಂಜಾಬ ಸಿಂಧ್ ಗುಜರಾತ ಮರಾಠಾ ।
ದ್ರಾವಿಡ ಉತ್ಕಲ ವಂಗಾ ॥
ವಿಂಧ್ಯ ಹಿಮಾಚಲ ಯಮುನಾ ಗಂಗಾ ।
ಉಚ್ಛಲ ಜಲಧಿ ತರಂಗಾ ॥
ತವ ಶುಭ ನಾಮೇ ಜಾಗೇ ।
ತವ ಶುಭ ಆಶಿಷ ಮಾಗೇ ॥
ಗಾಹೇ ತವ ಜಯ ಗಾಥಾ ।
ಜನಗಣ ಮಂಗಳದಾಯಕ ಜಯ ಹೇ ॥
ಭಾರತ ಭಾಗ್ಯ ವಿಧಾತಾ ।
ಜಯ ಹೇ ! ಜಯ ಹೇ ! ಜಯ ಹೇ ॥
ಜಯ ಜಯ ಜಯ ಜಯಹೇ ।

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಧ್ಯಮಯ ಸಂಸ್ಕ್ರತಿಯ
ಲಕ್ಷಣವು ನನಗೆ ಆತೀವ ಹೆಮ್ಮೆ ತಂದಿದೆ.ಈ ದೇಶದ ಉನ್ನತ ಸಂಸ್ಕ್ರತಿಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ತಲುಪಲು ನಾನು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ

ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ.ಸುಸಂಪನ್ನವಾದ ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನೂ, ನನ್ನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನೂ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನೂ ಎಲ್ಲ ಹಿರಿಯರನ್ನೂ ಗೌರವಿಸುತ್ತೇನೆ.ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೊಡನೆ ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ನನ್ನ ದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಸೇವಾ ನಿಷ್ಠೆ ಪಡೆದಿರುವೆನೆಂದು ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಗಳೇ ನನ್ನ ಆನಂದಕ್ಕೆ ಮೂಲ.”

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

&±ÌWÌwÊÌáÄ Ê±íPÌo ÓÌá¸ Ý°ÃÝÊ...

ಭಾರತದೇಶ ಪ್ರಜೆಗಳಾದ ನಾವು ಭಾರತದೇಶವನ್ನು ಪರಮಾಧಿಕಾರ, ಸಮಾಜವಾದಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಗಣತಂತ್ರ ರಾಜ್ಯವನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ನ್ಯಾಯವನ್ನು; ಆಲೋಚನೆ, ಭಾವಪ್ರಕಟನೆ, ವಿಶ್ವಾಸ, ಧರ್ಮ, ಆರಾಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ;ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿಯು, ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಸಮಾನತ್ವವನ್ನು ತೋರಿ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು; ಅವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೌರವವನ್ನು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮೈಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ, ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು,1949 ನವೆಂಬರ್ 26ರಂದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಾಸನವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡ ಈ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಮಗೆ ನಾವೇ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

SCERT TELANGANA

A«ÝÂ¿á
1

»ÄãËá & ®ÝÊÄâ

ಚಿತ್ರ 1.1: ಮಾನವ ಚರಿತ್ರೆ ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ವೃತ್ತದಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಲ್‌ಸಗಾನ್ ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಹೆಸರಿಸಿದರು. ಈ ಸಣ್ಣ ಚುಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ಏಕೈಕ ವಾಸಸ್ಥಳ ಅಂತರಿಕ್ಷದಿಂದ ತೆಗೆದ ಈ ಫೋಟೋವನ್ನು "ಮಂದವಾದ ನೀಲಿ ಚುಕ್ಕೆ" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಕೋಟ್ಯಾದಿ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಅಡವಿಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ಜೊತೆ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತೇವೆ. ಈ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಜೀವಿ ಸುಮಾರು ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಉದ್ಭವಿಸಿತು. ಇತರ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಮಾದರಿಯಂತಲ್ಲದೇ, ಮಾನವರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾದ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಮಾಡಲು ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಬದಲಾಗಲು, ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ಬದಲಿಸಲು ನಿರಂತರ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮೇಲಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು, ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಉತ್ತಮವಾದ ಜೀವನಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ದೋಚಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಗಣಿಯಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿ ಕೋಣದಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಈಗೀಗ ಗುರ್ತಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಭೂ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ದೋಚುವುದರಿಂದ ಅಡವಿಗಳು, ನದಿಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಳು ನಾಶವಾದವು. ಸಹ ಜೀವಿಗಳು, ಸಹ ಮಾನವರು ಸಹಿತ ವಿನಾಶವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭೂಗೋಳ ತಾಪಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ನೆಲ, ಗಾಳಿ, ನೀರು ಮಲಿನವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಭೂಮಿ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು, ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಹೊಸ ಅವಗಾಹನೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಸರ ಈ ದಿನ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿದೆ.

ಆರರಿಂದ ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ವಿವಿಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ವಿವಿಧ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ಅಡವಿಗಳನ್ನು, ನೆಲ, ನೀರು, ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಅಧ್ಯಾಯನಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋಣ. ಕಲ್ಲು, ನೆಲ, ಖನಿಜಗಳು, ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿ, ಅಡವಿಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಮಾನವರ ಮಧ್ಯ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು, ನಿರಂತರ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

SCERT TELANGANA

®ÊËá ËÍ, Óã ¿áì, »ãËá
(Our Universe, the Sun and the Earth)

ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯರು ಆಕಾಶವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವಂತಹವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಲೆದಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ಸೂರ್ಯ, ಚಂದ್ರ, ಗ್ರಹಗಳಿಂದ ಇತರ ನಕ್ಷತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಒಂದೇ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು : ಇವು ಏನು, ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗಿರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು ? ಇವು ನಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ? ಬಹಳ ಜನ ಇವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡಿದರು. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿನ ಇವುಗಳ ಚಲನೆ, ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನೊಂದಾಯಿಸುತ್ತಾ ಅವು ಹೇಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆಯೋ, ಅವು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಮೊದಲು ಭೂಮಿ ಚಲನೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದು, ಉಳಿದವೆಲ್ಲಾ ಅದರ ಸುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈಗ ಇದೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಇಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿ, ನಕ್ಷತ್ರ, ಸೂರ್ಯ ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ಭೂಕೇಂದ್ರ ಸಿದ್ಧಾಂತವೆಂದು ಟಾಲೆಮೀ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು ಸುಮಾರು 3500 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ವೇದಾಂಗ ಜೋತಿಷ್ಯ, ಸೂರ್ಯಸಿದ್ಧಾಂತ, ಭಾಗವತ ಪುರಾಣದಂತಹ ಗ್ರಂಥಗಳು, ವಿಶ್ವದ ಬಗೆಗಿನ ಅನೇಕ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಅವರ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಣಗಳು ಚಲನೆಗಳು, ಜಗತ್ತಿನ ಅನಂತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು ನಂತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅವಿಷ್ಕರಣೆಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳಾಗಿ ನಿಂತಿವೆ. ಐದು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಒಂದು ಹೊಸ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ಬಂದರು. ಭೂಮಿ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಅದು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆ ಸೂರ್ಯನು ಕೂಡ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು, ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯಾತವಾಗಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಸೂರ್ಯಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಕೂಡ ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ, ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಕೊನೆಗೆ ಸಾಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕಳೆದ ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಇನ್ನೂ ದೊಡ್ಡದಾದ ನಕ್ಷತ್ರ ಪುಂಜ ಭಾಗವೆಂದು, ಇಂತಹ ನಕ್ಷತ್ರ ಪುಂಜಗಳು ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ಫೋಟನೆಯಿಂದ (Big Bang) 1370 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿಶ್ವ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿತೆಂದು, ಕೆಲವು ನೂರು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಇದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಗೆಲಾಕ್ಸಿಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ಗ್ರಹಗಳು ಈ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಘಟನೆಗಳು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣ ಎಷ್ಟೋ ಬದಲಾವಣೆ ಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಸಾವಿರ, ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವಿಸ್ಫೋಟನದಿಂದ ನಕ್ಷತ್ರ ಪುಂಜ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಕ್ಷತ್ರ ಪುಂಜಗಳಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಗ್ರಹಗಳು ತಿರುಗುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಘಟನೆಗಳು ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಕ್ಷಣ ಎಷ್ಟೋ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸಾವಿರ ಲಕ್ಷ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾನವರು ದೂರವಾಗಿರುವ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸು ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾನವರು ಸುದೂರದಲ್ಲಿರುವ, ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವಾಂತರಾಳದೊಳಕ್ಕೆ ವ್ಯೋಮಾ ನೌಕೆಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಚಂದ್ರಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯರು ಇಳಿದರು. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿನ ಅಂಗಾರಕ ಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ವ್ಯೋಮಾ ನೌಕೆಗಳು ಇಳಿದವು. ಕೆಲವು ವ್ಯೋಮಾ ನೌಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸೌರಕುಟುಂಬವನ್ನು ದಾಟಿ ವಿಶ್ವದೊಳಕ್ಕೆ ಹೋದವು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ವಿಶ್ವಾಂತರಾಳಕ್ಕೆ ವ್ಯೋಮಾ ನೌಕೆ ಇಳಿದವು. ಕೆಲವು ವ್ಯೋಮಾ ನೌಕೆಗಳು ನಮ್ಮ ಸೌರಕುಟುಂಬ ದಾಟಿ ವಿಶ್ವದೊಳಗೆ ಹೋದವು.

- ಸುದೂರವಾಗಿರುವ ನಕ್ಷತ್ರಗಳು, ನಕ್ಷತ್ರ ಪುಂಜಗಳ ರಹಸ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು, ವಿಶ್ವ ಆವಿರ್ಭಾವವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಈಗಿನ ಮಾನವರಿಗೆ ಇದೆ ಏಕೆ ?
- ವಿಶ್ವದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಇದೆ ಎಂದು, ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು, ಮಾನವರೆಂದು ಮೊದಲು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಅನಂತ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ನಾವು ಅತಿ ಚಿಕ್ಕ ಕಣ ಮಾತ್ರವೇ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇದು ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ ?
- ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿನ ಹತ್ತನೇ

SCERT TELANGANA

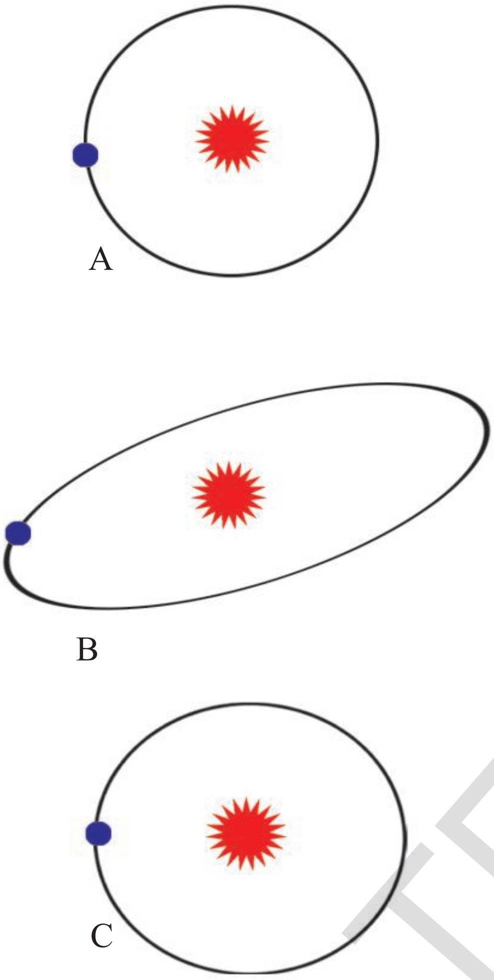

ಚಿತ್ರ 1.2: ಭೂಮಿಕಕ್ಷೆ

ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಿರಂತರ ಚಲುಸುತ್ತಿರುವ, ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯ, ಭೂಮಿ ಒಂದು ಭಾಗ ! ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಫಲಿತವಾಗಿ ಭೂಮಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಜೀವಿಗಳು ಹುಟ್ಟಿದವು. ಅವುಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಗೊಂಡವು.

»ÃãËá J¬¨Ãá WÃÖÃ W¤ãàÙÃ
(Earth as a Planetary Body)

ನಮ್ಮ ಸೌರಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿನ ಇತರ ಗ್ರಹಗಳ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ತಾನು ತಿರುಗುತ್ತಾ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿ ತಿರುಗುವ ದಾರಿಯನ್ನೇ ಕಕ್ಷೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪರಿಭ್ರಮಣಗೆ ಒಂದೇ ಸಮಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕಕ್ಷೆ ಸಮಕ್ಷೇತ್ರ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಿ ಸೂರ್ಯನ, ಕಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

A. ವೃತ್ತಾಕಾರ ಕಕ್ಷೆ

B. ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರ ಕಕ್ಷೆ

C. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ (ಸ್ಕೇಲು ಪ್ರಕಾರ ಎಳೆದ) ದೀರ್ಘವೃತ್ತಾಕಾರ ಕಕ್ಷೆ (ಉದಾ ಸೂರ್ಯನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿದ್ದು ಒಂದು ಪಕ್ಕಕೆ *1.4* ಸೆಂ.ಮೀ. ಮತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಕಕೆ *1.5* ಸೆಂ.ಮೀ. ಇರುವುದು)

ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಭೂಮಿ ಕಕ್ಷೆ (Cನಲ್ಲಿಯ ಮಾದರಿ) ಸುಮಾರು ವೃತ್ತಾಕಾರದಲ್ಲಿದೆ. ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ದೂರ (15.2 ಕೋಟಿ ಕಿ.ಮೀ.) ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪ (14.7 ಕೋಟಿ ಕಿ.ಮೀ.) ದೂರಗಳ ಮಧ್ಯ ಬೇದ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ಗಂಟೆಗೆ 1,07,200 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ವೇಗದಿಂದ ಭೂಮಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. ಈ ವೇಗ ದಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಪರಿಭ್ರಮಣ ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲು 365¼ ದಿನಗಳಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ವರ್ಷ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಶಾಖದೊಂದಿಗೆ ಬೇಧಗಳನ್ನು ಕುರಿತು, ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿ ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಚಳಿಗಾಲ, ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದಂತಹ ಕಾಲಗಳು ಏರ್ಪಡುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

»ÃãËá¿á Êãáà Ç¤ PÝÆWÙÃá H±Ãìv ÃÆá PÝÃÜ | WÙÃ ®Ãá P¤ÙÃX®ÃÊÃáWÙÃÈ WÃá£ìÒÄ :

- ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಾ ತಾನು ತಿರುಗುವುದು.
- ಭೂಮಿ ಸುತ್ತಾ ಚಂದ್ರನು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ತಿರುಗುವುದು.
- ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯನು ತನ್ನ ಸುತ್ತಾತಾನು ತಿರುಗುವುದು.
- ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುವುದು.
- ಕಕ್ಷ ಸಮಕ್ಷೇತ್ರದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭೂಮಿ ಅಕ್ಷ ಭಾಗಿ ಇರುವುದು.
- ಭೂಮಿ ಗೋಳಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು.
- ವರ್ಷ ಪರಿಭ್ರಮಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಭೂಮಿ ಇರುವ ದೂರ.

"»ÃãËá'±Ã¿Þì¿á ±Ã¨ÃWÙÃá

ಗ್ರೀಕ್ ಪದವಾದ **'Eorthe'** ದ ಅರ್ಥ ನೆಲ, ಮಣ್ಣು, ಒಣಭೂಮಿ. ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ, ಪೃಥ್ವಿ, ಧರಣಿ, ಅವನಿ, ಇಳೆ, ಧರಿತ್ರಿಯಂತಹ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗೆ ಇರುವ ಹೆಸರು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದಿಂದ ಬಂದಿದೆ.

SCERT TELANGANA

»ãËá ±ÄOÝÊá
(The evolution of the Earth)

ನಾವು ಭೂಮಿ ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕುರಿತು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 450 ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಭೂಮಿ ಏರ್ಪಡುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತೆಂದು ಬಹಳ ಜನ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ರೂಪವನ್ನು ಭೂಮಿ ಆವರಿಸಿತು. ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಧೂಳು, ಮೋಡಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಂಡು ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದೆ. ಆ ದಶೆ ಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಬಹಳ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶ್ವದಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು, ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅದನ್ನು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಪರಿಣಾಮ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಭೂಮಿ ಅಂತ್ಯಂತ ಬಿಸಿಯಾದ ದ್ರವವಾಗಿರುತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮಂದವಾದ ಸಾರು ಕುದಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಭಾರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು, ಹಗುರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ತಣ್ಣಗಾಗಿ (ಹಾಲಿನ ಕೆನೆಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ) ಒಂದು ತೆಳ್ಳನೆ ಪೊರೆಯಂತೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಭಾರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದ್ರವ ರೂಪ ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗವಾಗಿ ಬದಲಾದರೆ, ಹಗುರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಲಕಳೆದಂತೆ ದ್ರವ ರೂಪ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಆವರಿಸುತ್ತಾ ಹಗುರ, ತಣ್ಣಗಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಮೇಲ್ಪೊರೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಭೂಮಿ ಒಳ ಭಾಗ ಕೂಡ ತಣ್ಣಗಾಗೂತ್ತಾ ಸಂಕೋಚಿಸುತ್ತಾ, ಕುಗ್ಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಮೇಲ್ಪೊರೆ ಮಡಿಕೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಎತ್ತರ (ಬೆಟ್ಟಗಳು), ತಗ್ಗುಗಳು (ನಂತರ ಸಮುದ್ರಗಳಾಗಿ ಬದಲಾದ ಆಳವಾದ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು)

ಭೂಮಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ನೀರಾವಿಯಿಂದ ಸಹ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ವಾಯುಗಳಿವೆ. ಈ ವಾಯುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕವು ಈಗ ನಮಗೆ ತಿಳಿದ ಜೀವ ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವವು ಅಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅವಸರವಾದ ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಗಾಳಿ ರೂಪ ಪಡೆಯಲು ಬಹಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತು.

ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಪದರಿನಲ್ಲಿ ತಗ್ಗು ಪ್ರಾಂತಗಳು ಮಳೆಯ ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದೆ. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು.

ಭೂಮಿ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಕಾಲ ಎಂತಹವುದೇ ಪ್ರಾಣಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನಿರ್ಜೀವವಾಗಿ ಕಳೆಯಿತು. ಆ ನಂತರ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಲಕ್ಷಾದಿ ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಣಾಮ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯ ರೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ, ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು.

- ಭೂಮಿ ಒಂದು ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ, ಇಲ್ಲವೆ ಅದು ಒಂದು ಸುದೀರ್ಘ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?
- ಅನೇಕ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಘಟನೆಗಳ ಪ್ರತಿಫಲವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮಾನವರು ರೂಪಗೊಂಡರೆಂದು ಕೆಲ ಮಂದಿ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಜೀವ ಹುಟ್ಟಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಏಕೀಭವಿಸುತ್ತೀರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

»ãËá AíñÌìñ Ãã± (Internal Structure of the Earth)

ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ಭೂಮಿ ಒಳಗೆ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ನೋಡೋಣ. ಭೂಮಿ ಒಳ ಪದರಿನೊಳಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಅದು ಏರ್ಪಟ್ಟ ಮೊದಲ ದಿನಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳು, ಗಣನೆಗಳು, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಒಳ ಪದರುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಭೂಮಿ ಕೇಂದ್ರ 6000 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಅಗೆದ ಆಳವಾದ ಗಣಿಗಳು ಕೆಲವು ಕಿಲೋಮೀಟರಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ 3 ಪದರುಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿಬಹುದು.

1. ÊáàÈ®Ì ±Ä¨Ãá *(Crust)*

SCERT TELANGANA

2. Êïá«ïÀ ±ï¨ïÃïá *(Mantle)*

3. Pïàí¨ïÁ »ÝWï *(Core)*

1. Êïáà Èï®ï ±ï¨ïÃïá **(Crust) :** ನಾವು ಭೂಮಿ ಹೊರ ಅಂಚಿನ ಮೇಲೆ ವಾಸಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಪದರು ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತೊ ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಪದರು 30-100 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ಮಂದದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕಲ್ಲುಗಳಿರುತ್ತವೆ.

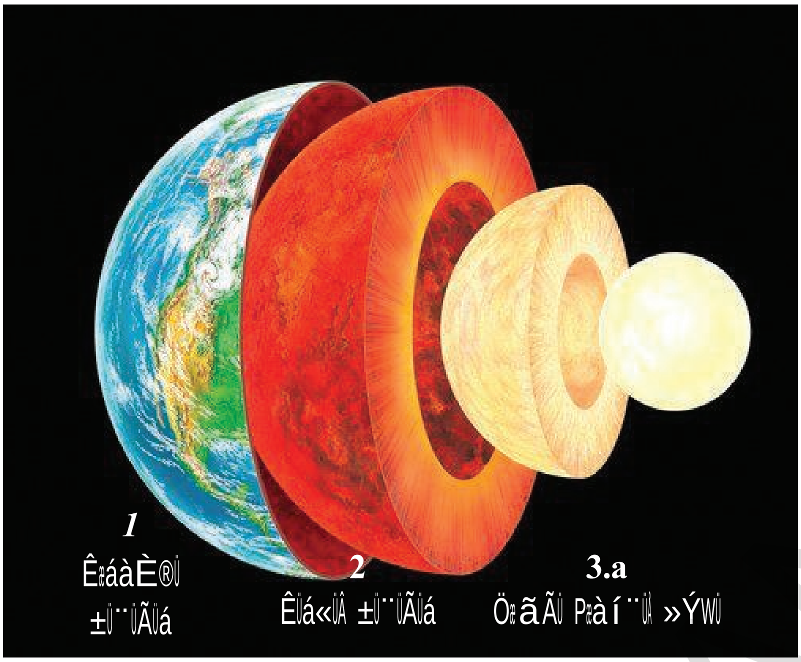

ಚಿತ್ರ 1.3: ಭೂಮಿ ಒಳ ಪದರುಗಳು

2. Êï«ïÀ±ï¨ïÃïÁ **(Mantle) :** ಭೂಮಿ ಒಳ 100-2,900 ಕಿ.ಮೀ.ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 2900 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಿಲಿಕೇಟ್ (Silicates) ಎನ್ನುವ ರಸಾಯನಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

3. Pïàí¨ïÁ »ÝWï **(Core) :** ಇದು 2,900 ಕಿ.ಮೀ.ನಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ 6,376 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣ, ನಿಕೆಲ್‌ನಂತಹ ಭಾರ, ಘನ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ತಿರುಗಿ ಎರಡು ಉಪ ಪದರುಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

Öïã ÃïX®ï Pïàí¨ïÁ »ÝWï : 2,900 ಕಿ.ಮೀ.ನಿಂದ 5,100 ಕಿ.ಮೀ. ವರೆಗೆ ಇರುವ ಈ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ, ನಿಕೆಲ್ ನಂತಹ ಲೋಹಗಳು ದ್ರವ ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ.

JÙïX®ï Pïàí¨ïÁ »ÝWï : ಘನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಒಳ ಭಾಗ 5,100 ರಿಂದ 6,376 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಲೋಹಮಿಶ್ರಮಗಳು, ಬಂಗಾರದಂತಹ ಭಾರವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಕೇಂದ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಪದಾರ್ಥ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರ ತಳದಲ್ಲಿನ ಬಿರುಕುಗಳಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬಂದು, ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಪದರಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪದರ ತಿರುಗಿ ಮಧ್ಯ ಪದರದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ದ್ರವವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಪದರ ಪ್ರತಿದಿನ ಏರ್ಪಡುತ್ತಾ, ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಭೂಮಿ ಇನ್ನೂ ಸಕ್ರಮವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಒಳಪದರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಭೂಕಂಪನಗಳು, ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳು, ಭೂಮಿ ಒಳಕ್ಕೆ ಕುಗ್ಗುವುದು, ಗುಡ್ಡಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏಳುವಂತಹವುಗಳ ಮೂಲಕ ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೇಲ್ಪದರು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಬಲದಾಗುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ.

Êïá Wï Wïã ñïà?

ಭೂಮಿ ಘನ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪದರ 1% ಮಾತ್ರವೇ ಮಧ್ಯ ಪದರು 16%, ಕೇಂದ್ರ ಭಾಗ 83% ಇರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಕೋಳಿಮೊಟ್ಟೆಯಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂದು ಕೊಂಡರೆ, ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಪದರ ಮೊಟ್ಟೆಸಿಪ್ಪೆಯಷ್ಟು ಮಂದವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ಮಧ್ಯಪದರನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡಲು ನಾವು ಅದು ಇರುವಲ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಧ್ಯಪದರದಲ್ಲಿನ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡಬಹುದು. ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಏನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆಯಬಹುದೋ ಹೇಳಿರಿ.

SCERT TELANGANA

»ÃãËá Êá¸àÆ¨ÃÁá aÃÆ®ÃwÃÙÃá
(Movements of the Earth's crust)

ಮಾನವನ ಅನುಭವದ ಮೇರೆಗೆ ನೋಡಿದಾಗ ಖಂಡಗಳ ರೂಪಗಳು, ಸ್ಥಾನಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿವೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಭೂಮಿ ಸುದೀರ್ಘ ಚರಿತ್ರೆ ಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಗಳು ಚಲನೆಗೊಂಡಿವೆ, ಡಿಕ್ಕಿಹೊಡೆ ದಿವೆ, ಕೂಡಿಕೊಂಡಿವೆ, ಮತ್ತೇ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿ ಯಾಗಿವೆ. ಬೆಟ್ಟಗಳು ಮೇಲೆ ಎದ್ದು ಮತ್ತೇ ನೆಲಮಟ್ಟವಾಗಿವೆ, ಮಹಾ ಸಮುದ್ರ ಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಬತ್ತಿಹೋಗಿವೆ, ಕಣಿವೆಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡವು –ಭೂಮಿ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ಅದ್ಭುತ ಘಟನೆಗಳು ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಂಡವು.

ಖಂಡಗಳು, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ವಿವರಿಸಲು 20ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಸೇರಿದ ವಾತಾವರಣ ಮತ್ತು ಭೂಭೌತಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ನಾದ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ವೆಜಿನರ್ ಖಂಡಗಳ ಚಲನೆ ಎನ್ನುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. 220 ಮಿಲಿಯನ್ ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪಾಂಜಿಯಾ (ಗ್ರೀಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಪದಕ್ಕೆ 'ಒಟ್ಟು ಭೂಮಿ' ಎಂದರ್ಥ) ಎನ್ನುವ ಮಹಾಖಂಡ ಇದೆ ಎಂದು ಆತನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿ ದನು. ಆ ನಂತರ ಇದು ಅನೇಕ ದೊಡ್ಡ ಖಂಡಗಳಾಗಿ ಬೇರೆ ಯಾದವು ಈ ಖಂಡಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ದೂರವಾಗಿ ಸರಿದವು.

ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಖಂಡಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಡಿಕ್ಕಿ ಹೊಡೆದವು. ಈ ಖಂಡಗಳು ಇನ್ನೂ ಚಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ.

ಪಾಂಜಿಯಾ ಒಂದು ಊಹಾತ್ಮಕ ವಾದ ಖಂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಖಂಡಗಳು ಮೆಸೋಜೋಯಿಕ್ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಜೀವ ಮಹಾಯುಗದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ನಡೆದ ಚಲನೆಗಳಿಂದ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ.

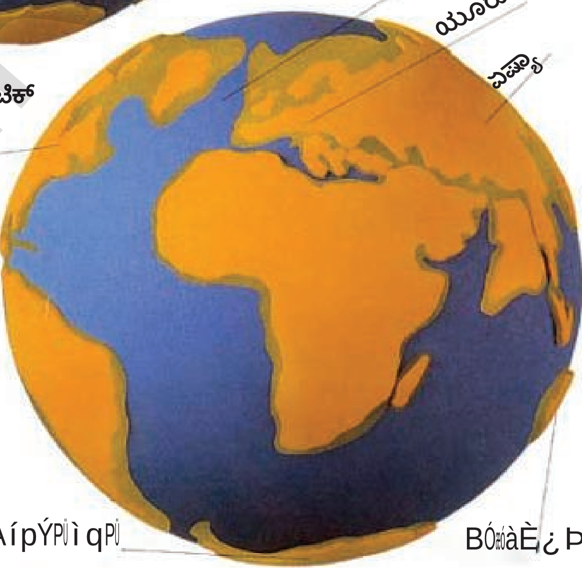

ಚಿತ್ರ 1.4: ಖಂಡಗಳ ಚಲನೆಯ ಹಂತಗಳು

SCERT TELANGANA

ಎನ್ನುವ ಈ ಮಹಾಖಂಡ ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ವೆಜಿನರ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು.

1. ಲಾರೇಸಿಯಾ ಅಂಗಾರಭೂಮಿ (Laurensia) (ಪ್ರಸ್ತುತ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ, ಗ್ರಿನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮತ್ತು ಭಾರತ ಉಪಖಂಡಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಇರುವ ಯುರೇಸಿಯಾ (Eurasia) ಎಲ್ಲಾ)

2. ಗೊಂಡ್ವಾನ ಭೂಮಿ (Gondwana-land) (ಪ್ರಸ್ತುತ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಮಡಗಾಸ್ಕರ್, ಭಾರತ ದೇಶ, ಅರೇಬಿಯಾ, ಮಲೇಸಿಯಾ, ಪೂರ್ವ ಇಂಡೀಸ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಅಂಟಾರ್ಕ್‌ಟಿಕಾ).

ಈ ಎರಡು ಖಂಡಗಳು ಟಿಥಿಸ್ ಸಮುದ್ರ ಎನ್ನುವ ಉದ್ದವಾದ, ಆಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಸಮುದ್ರದೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ಪ್ರಪಂಚ ಪಟವನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿರಿ. 'ಜಿಗ್‌ಸಾಫಜಿಲ್'ನಲ್ಲಿಯ ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿರುವ ಖಂಡಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆಯೇ ? ಆ ಖಂಡಗಳು ಯಾವುವು
- ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದೆ ?
- ಭಾರತ ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಸುತ್ತಿದೆ ?

ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಈಗಿನ ಸ್ವರೂಪ, ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬರಲು ಖಂಡಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಸಮಯ ಹಿಡಿಯಿತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಬಹಳಷ್ಟು ಖಂಡಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಳ್ಳುತ್ತಾ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ನಂತರದ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

»ÃãËá aèPÃoár PÃÊÃá

(The Earth's Grid System)

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಾವು ಭೂಮಿ ಅಂತರ್ಗತ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು, ಅದು ಏರ್ಪಟ್ಟ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ಈಗಿನ ನಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ , ಗ್ಲೋಬುಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ApÝÓ...®Ãá E±ÃÁãàXÔ J í¨Ãá ±Ã¨àÍÃ¨Ã APÝííÍ, ÃàTÝííÍWÙÃ®Ãá PÃÄñÃá £Ú¨ÃáPãÙÃáÊÃá¨Ãá.

ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಅಟ್ಲಾಸಿನ ಮೂಲಕ ಅಥವಾ ಗೂಗಲ್ ಅರ್ತ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅಂತರ್ಜಾಲದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ನಿಘಂಟಿನ ಮಾದರಿ ಅಟ್ಲಾಸಿನ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾನುಕ್ರಮ (ಅಕ್ಷರಕ್ರಮವಾಗಿ)ದಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಹೆಸರುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶ ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ನೋಡೋಣ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ: ಹೈದ್ರಾಬಾದ ನಗರ ಎನ್ನುವ ಪ್ರದೇಶದ ಅಕ್ಷಾಂಶ (Latitude) ರೇಖಾಂಶ (Longitude) ಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಅಟ್ಲಾಸು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಹೈದ್ರಾಬಾದನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದೇಶದ ವಿವರಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಟ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿವರಗಳು.

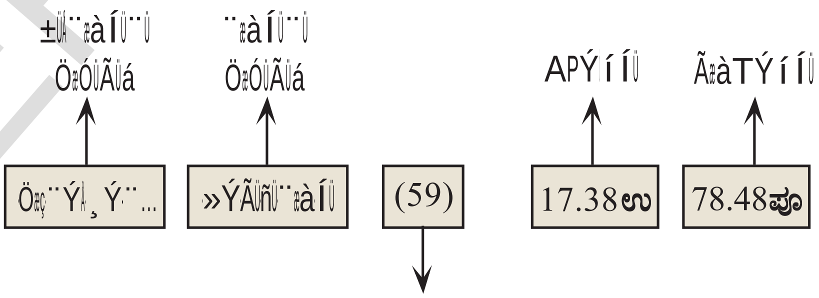

±Ãåo ÓÃíTÃ (ÓÃãÃÇ... ApÝÓ... ÓÃÊÃàì Bಫ್ CíwÀÞ)

ನೀವು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಅಟ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ವಿವರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವ ಅವಕಾಶವಿರು ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಕ್ಷಾಂಶ, ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಅಗ್ನಿವೃತ್ತ, ಅದರಲ್ಲಿ ಭೂಕಂಪಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಇದು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಗ್ಲೋಬಿನ ಮೇಲೆ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು, ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಎಳೆದಿದೆ. ಈ ಉದ್ದ, ಅಡ್ಡ ಗೆರೆಗಳಿಂದ ಚೌಕಟ್ಟು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು 'ಗ್ರಿಡ್' (Grid) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಕ್ಷೆಯ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸ ಬಲ್ಲೆವು. ಅದನ್ನು ಕುರಿತು ಎಷ್ಟೋ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಎಷ್ಟು ಚಳಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿಗೆ ತಲುಪಲು ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಯ ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

- ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಅರ್ಧಗೋಳಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಭ್ಯಸಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನ್ಶರಣೆ ಮಾಡಿಕೋಳ್ಳೋಣ.

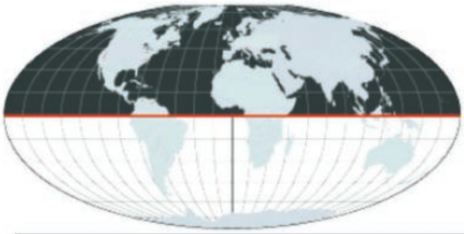

ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಗೋಳ

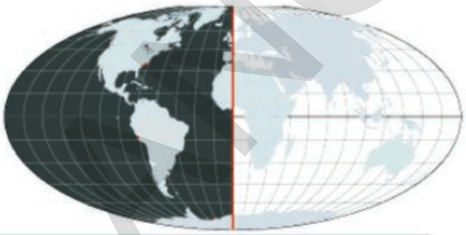

ಪಶ್ಚಿಮಾರ್ಧಗೋಳ

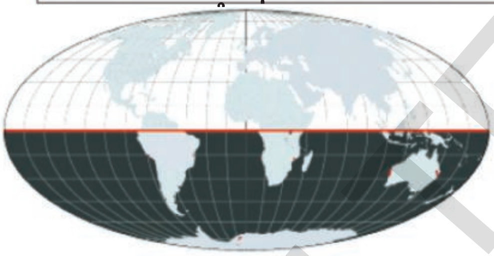

ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ ಗೋಳ

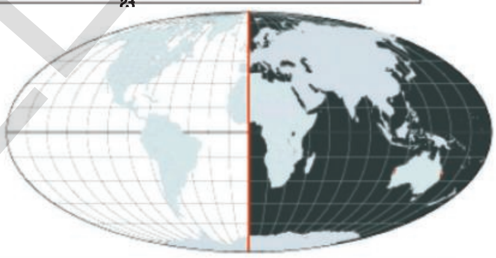

ಪೂರ್ವಾರ್ಧ ಗೋಳ

ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ನಕ್ಷೆಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ಕೋಷ್ಠಕವನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.

ಅರ್ಧಗೋಳ (Hemisphere)	ಖಂಡಗಳು (Continents)
ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳ	
ಪಶ್ಚಿಮಾರ್ಧಗೋಳ	
ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳ	
ಪೂರ್ವಾರ್ಧಗೋಳ	

ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು, (Latitudes)

ಭೂಮಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹೋಗುವ ವೃತ್ತವನ್ನು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದು ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಧೃವಗಳಿಂದ ಸಮ ದೂರದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಎರಡು ಸಮಭಾಗಗಳಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ (equator) ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನು 0° ಅಕ್ಷಾಂಶವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ರೇಖಾಗಣಿತ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೋನಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಡಿಗ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ (°), ನಿಮಿಷಗಳು ('), ಸೆಕೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿ (")ನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ಅಟ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ನಿಮಿಷಗಳು, ಸೆಕೆಂಡುಗಳ ವಿವರಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಚಿತ್ರ 1.5 ನೋಡಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಯಿಂದ ಧೃವಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಮಾಂತರ ವೃತ್ತಗಳಿವೆ. ಪ್ರತಿ ವೃತ್ತವನ್ನು ರೇಖಾಂಶ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ನಲ್ಲಿ 'ಲಾಟಿಟ್ಯೂಡ್' ಎನ್ನುವ ಪದ ಅಗಲ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಲಾಟಿನ್ ಪದ "ಲಾಟಿಟ್ಯೂಡೋ" ದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಈ ರೇಖೆಗಳು ಪಟದ ಅಗಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಬೆಲೆಗಳು 0° (ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ) ನಿಂದ 90° ಉತ್ತರ (ಉತ್ತರ ಧೃವ)ವರೆಗೆ, 90° ದಕ್ಷಿಣ (ದಕ್ಷಿಣ ಧೃವ)ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತವೆ. 0° ಕಡಿಮೆ, 90° ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಇರುವ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳನ್ನು 'ಉ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದಿಂದ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳನ್ನು 'ದ' ಎಂಬ ಅಕ್ಷರದಿಂದ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಬೇಕು. ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಗೆ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಸೂಚಿಕೆಗಳೇನು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

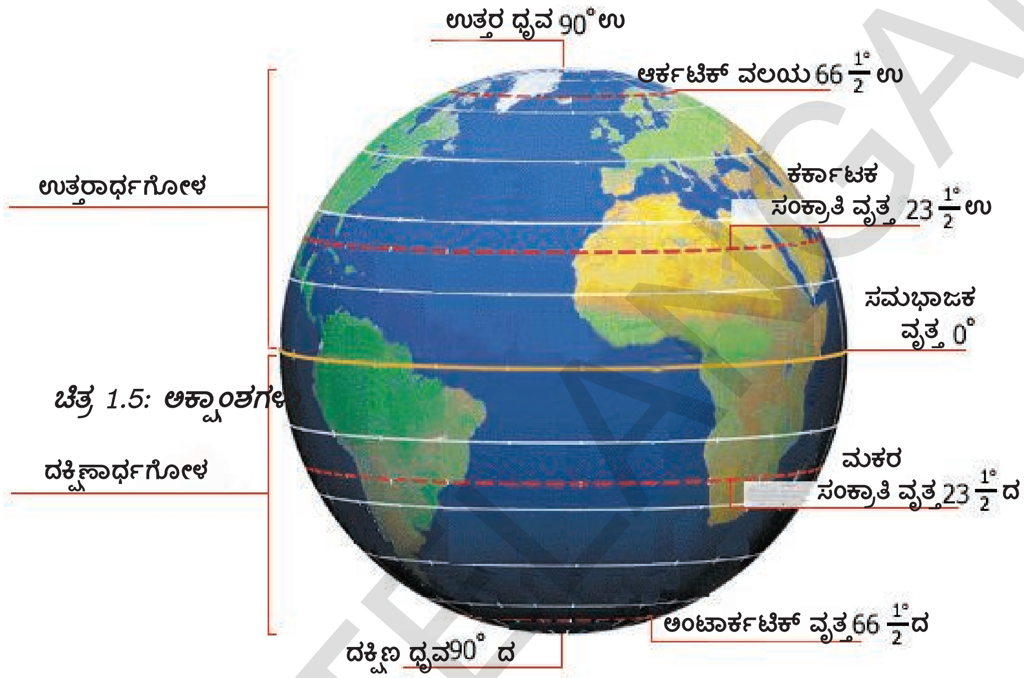

ಚಿತ್ರ 1.5: ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು

ಕೆಲವು ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಾ ಭೂಮಿ ಪರಿಭ್ರಮಣ ಕುರಿತು, ಕಾಲಗಳು ಏರ್ಪಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಓದಿದಾಗ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಬೀಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ತಿಳಿಪಡಿಸುತ್ತವೆಂದು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಎಲ್ಲಾ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಉದ್ದವಾದದ್ದು, ಎರಡು ಕಡೆಗೂ ಇದ್ದ ಉಳಿದ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಧೃವಗಳ ಕಡೆಗೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಣ್ಣವಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಧೃವಗಳ ಹತ್ತಿರ, ಎಂದರೆ 90° ಉ ಮತ್ತು 90° ದ ಹತ್ತಿರ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ವೃತ್ತಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲದೆ ಬಿಂದುಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಗೆ ಉತ್ತರ ಧೃವದ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ಭೂಮಿ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಉತ್ತರಾರ್ಧಗೋಳ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಗೆ ದಕ್ಷಿಣ ಧೃವಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಧೃವದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಧೃವದವರೆಗೆ (ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಅಲ್ಲದೆ) 180 ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಧಾನ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಿವೆ. ಅರ್ಧಗೋಳವನ್ನು Hemisphere ಎನ್ನುವರು Hemi ಎಂದರೆ ಅರ್ಧಭಾಗ.

ರೇಖಾಂಶಗಳು (Longitudes)

ರೇಖಾಂಶ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಾಂಗಿಟ್ಯುಡ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಮೂಲ 'ಉದ್ದ' ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಇರುವ 'ಲಾಂಗಿಟ್ಯೂಡೋ' ಎನ್ನುವುದು ಲಾಟಿನ್ ಪದ. ರೇಖಾಂಶಗಳು ಪೂರ್ತಿ ವೃತ್ತಗಳಲ್ಲ. ಧೃವದಿಂದ ಧೃವದವರೆಗೆ ಇರುವ ಅರ್ಧ ವೃತ್ತಗಳಿವು. ಪ್ರತಿ ರೇಖಾಂಶ ಪ್ರತಿ ಅಕ್ಷಾಂಶವನ್ನು ಛೇದಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಗೋಳಾಕಾರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಉಜ್ಜಯನಿ ಮೂಲಕ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆ ಹಾದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು 'ಸೂರ್ಯ ಸಿದ್ಧಾಂತ' ಎಂಬ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಂಥ ನಿರ್ಧಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಉಜ್ಜಯನಿ, ಶ್ರೀಲಂಕಾ, ರೋಹತಕ್ ಮುಖಾಂತರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆಗಳು ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಆರ್ಯಭಟನು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡ್ರಿಯ ಮೂಲಕ ಹಾದು ಹೋಗುವ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆಗಳ ಕುರಿತು ವರಹಾ ಮಿಹಿರನಿಗೆ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯರು ಧೃವ ನಕ್ಷತ್ರದ ವಾಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಳೆಯುವದರ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಅಕ್ಷಾಂಶವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿನ ಗ್ರೀನ್ ವಿಚ್ Greenwich-ಉಚ್ಚಾರಣೆ ಗ್ರೀನಿಚ್)ಲ್ಲಿ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು 0° ಮೆರೀಡಿಯನ್ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೇಖಾಂಶ ಅಥವಾ ಗ್ರೀನ್ ವಿಚ್ ಮೆರೀಡಿಯನ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

SCERT TELANGANA

ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು 0° ರೇಖಾಂಶವೆಂದು ಹೆಸರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಗ್ರೀನ್‌ವಿಚ್ ಮೂಲಕ ಹಾಯ್ದು ಹೋಗುವ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು 0° ರೇಖಾಂಶವೆಂದು ಇಂಗ್ಲಾಂಡ್ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಾಂಡ್ ಪಾಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಸರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಒಟ್ಟು 360 ರೇಖಾಂಶಗಳಿವೆ. ಈ ರೇಖಾಂಶಗಳು 0°ಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಎರಡು ಸಮೂಹಗಳಿವೆ. ಇವು 0°ಯಿಂದ 180°ಗಳ ವರೆಗೆ ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶಗಳಾಗಿ 0° ಯಿಂದ 180° ಗಳವರೆಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶಗಳಾಗಿವೆ. 180°ಗಳ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶವೆಂದು ಹೆಸರು. 0°, 180°ರೇಖಾಂಶಗಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗುರ್ತುಗಳು ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮವೆಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. 180° ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸಿದಾಗ ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಿದಾಗ ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶವಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿದ ರೇಖಾಂಶಗಳಿಗೆ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗುರ್ತುಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣಗೆ 28°ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ 28°ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶವೆಂದು 127°ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ 127°ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಮಾದರಿ ಯಲ್ಲಿಯೇ ರೇಖಾಂಶ ಗಳು ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ನಿಮಿಷಗಳು ('), ಸೆಕೆಂಡುಗಳು (") ಕೆಳಗೆ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

0° ರೇಖಾಂಶಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಿರುದ್ದ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿರುವ 180^0 ರೇಖಾಂಶವನ್ನು ಯಾಂಟಿ-ಮೆರೀಡಿಯನ್ (ಯಾಂಟಿ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಎಂದರ್ಥ) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ ಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವಾರ್ಧಗೋಳ, ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶಗಳಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಾರ್ಧಗೋಳಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಇಷ್ಟು ತಿಳಿದ ನಂತರ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು, ರೇಖಾಂಶಗಳು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆಗಳು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಮರೆಯಬೇಡ.

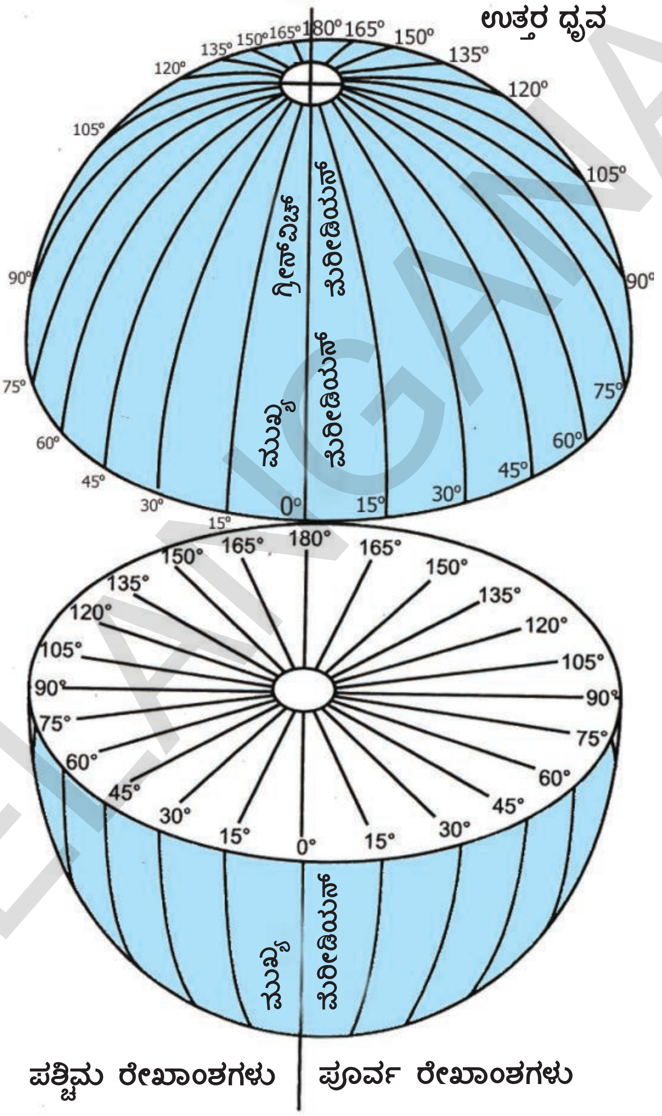

ಚಿತ್ರ 1.6: ರೇಖಾಂಶ

ಇತರೆ ಹೆಸರುಗಳು (Other names)

ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಮಾಂತರವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಸಮಾಂತರ ರೇಖೆಗಳು ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರೇಖಾಂಶಗಳನ್ನು ಮೆರೇಡಿಯನ್ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮೆರೇಡಿಯನ್ ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನಎಂದರ್ಥ. ಮೆರೇಡಿಯಾನಸ್ ಎನ್ನುವ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ರೇಖಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸೂರ್ಯನು ನಡುನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಆಗುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ರೇಖಾಂಶಗಳು ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವಂತಹವು ಎಂದರ್ಥ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ರೇಖೆಗಳೆಂದೂ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ರೇಖಾಂಶ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಮಾನ
(Longitudes and the question of time)

ಸೂರ್ಯನ ಸ್ಥಿತಿ 1^0 ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮಿಸಲು 4 ನಿಮಿಷಗಳು ಬೇಕು, ಎಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ರೇಖಾಶಂಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ 10°ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದ

SCERT TELANGANA

ಹತ್ತಿರ ಸೂರ್ಯ ನಡುನೆತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಇದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಸಮಯ 12 ಗಂಟೆ ಸಮಯವಾಗಿ ರುತ್ತದೆ. (ಮಧ್ಯಾಹ್ನ). ಆದರೆ 9° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದ ಹತ್ತಿರ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ 11:56, 11° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶದ ಹತ್ತಿರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12:04 ಸಮಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಗಂದರಗೋಳವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಗ್ರೀನ್ ವಿಚ್ ಮೆರೀಡಿಯನ್‌ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಟ್ಟು 24 ಕಾಲ ಮಂಡಲ (Time Zones)ಗಳೆಂದು ವಿಭಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ವೇಳೆ 15° ರೇಖಾಂಶಗಳವರೆಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಂದರೆ ಒಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ವೇಳೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ವೇಳೆಗೆ ಒಂದು ಗಂಟೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. (15° ರೇಖಾಂಶಗಳು x1⁰ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ 4 ನಿಮಿಷಗಳು = 60 ನಿಮಿಷಗಳು). ಗ್ರೀನಿಚ್ ಮೆರೀಡಿಯನ್‌ನಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಮಯ ಕೂಡಿಸಬೇಕು (+), ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಮಯ ಕಳೆಯಬೇಕು (–).

0° ರೇಖಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸೋಮವಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ (ಹಗಲು12 ಗಂಟೆ) ಆದಾಗ 180° ರೇಖಾಂಶ (ಯಾಂಟಿ ಮೆರೀಡಿಯನ್) ಹತ್ತಿರ ಅರ್ಧ ರಾತ್ರಿ 12 ಗಂಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ. 180⁰ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆ ಮಂಗಳವಾರ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸೋಮವಾರ ಮುಗಿದುಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತದ ಸರಿಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಹಾಕಿದರೆ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಯೊಳಗಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದೊಂದಿಗೆ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಅರ್ಧಗಂಟೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಯ ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಭಾರತದೇಶ ಪೂರ್ವ, ಪಶ್ಚಿಮ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮಧ್ಯ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಸಮಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತದೆ, ದೂರವಾಗಿರುವ ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು ಉಪಯೋಗಕರವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸಮಯ, ಪ್ರಯಾಣ (Time and travel)

ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ತನ್ನಸುತ್ತ ತಾನು ತಿರುಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ರೇಖಾಂಶಗಳೆನ್ನುವವು ನಾವು ಗೀಚಿಕೊಂಡ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರೇಖೆಗಳು, ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲವೆ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ 4 ನಿಮಿಷಗಳು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಒಂದು ಡಿಗ್ರಿ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೆ 4 ನಿಮಿಷಗಳು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದು.

ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದಿಂದ ಹಾದುಹೋಗುವ ಒಂದು ರೇಖಾಂಶವನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಆ ರೇಖಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸಮಯವನ್ನು ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಆ ದೇಶ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಮಯ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಭಾರತ ದೇಶ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಮಯ (Indian Standard Time, IST); ಪಾಕಿಸ್ತಾನಕ್ಕೆ ಪಾಕಿಸ್ತಾನ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಸಮಯ.

ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವೇನೆಂದರೆ ಉದಾಹರಣೆ ಗೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ಎಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಒಂದೇ ಸಮಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ರೇಖಾಂಶಗಳಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಯವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗು ತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶವನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ ?

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಂದರಗೋಳವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು $82\ {}^{1}/{}_{2}{}^{0}$ ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶವನ್ನು ಭಾರತ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೇಖಾಂಶವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಗ್ರೀನಿಚ್ ರೇಖಾಂಶಕ್ಕೂ ಮಧ್ಯೆಕ್ಕೆ 5½ ಗಂಟೆಗಳು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

- ನಿಮ್ಮ ಅಟ್ಲಾಸ್‌ನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯಾಣಿಕ ಕಾಲ ಮಂಡಲಗಳು (Time Zone) ಇವೆಯೊ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅಮೆರಿಕಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ರಷ್ಯಾ, ಜಪಾನ್, ಜಿಂಬಾಬ್ವೆ, ಚಿಲಿ.
- ಹೈದರಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ (ಕರೆಯ ಕೇಂದ್ರ) ಸುನಿತ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ಗ್ರಾಹಕರು ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಗಣಕಯಂತ್ರ (ಕಂಪ್ಯೂಟರ್) ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಗ್ರಾಹಕರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಆಕೆ ಉತ್ತರ ನೀಡುವಳು. ಆಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಏಕೆ ? ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ನಿಮ್ಮ ಮೆದುಳನ್ನು ಚುರುಕುಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ !

ಗ್ರೀನಿಚ್ (0^0) ಹತ್ತಿರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 12 ಆದರೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಮಯ ಎಷ್ಟು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

(a) ಮುಂಬಾಯಿ (73° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ) (b) ಚಿಕಾಗೋ (87°30' ಪಶ್ಚಿಮ ರೇಖಾಂಶ)

(c) ಸಿಡ್ನಿ (151° ಪೂರ್ವ ರೇಖಾಂಶ)

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ದೊಡ್ಡ ವಿಸ್ಫೋಟನೆ 2. ಚೌಕಟ್ಟು (ಗ್ರಿಡ್) 3. ಗೊಂಡ್ವಾನ
4. ಲಾರೇಷಿಯಾ 5. ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಗಳು 6. ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಾಲಾಮಾನ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಅಟ್ಲಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳ ರೇಖಾಂಶಗಳು, ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.(AS_5)
   ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ________ ಮತ್ತು _______
   ಇಂಫಾಲ್ ________ ಮತ್ತು ____________
   ಜೈಸಾಲ್ಮೆರ್ ______________ ಮತ್ತು _________
   ಪೂನಾ _______________ ಮತ್ತು _______________
   ಪಾಟ್ನಾ _______________ ಮತ್ತು __________________
2. ರೇಖಾಂಶ, ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಹೊಂದುವ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ (ಸಮಾಂತರ ರೇಖೆಗಳು, ಉದ್ದಗೆರೆಗಳು, ಅಡ್ಡವೃತ್ತಗಳು)(AS_1)
3. ಪಕ್ಕದ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಪಂಚ ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಗಳ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. (AS_5)
   a) ನೀವು ನವದೆಹಲಿಯಿಂದ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? _______
   b) ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಿಂದ ಟೋಕ್ಯೋಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? __________
4. ಭೂಮಿ ಏರ್ಪಡುವುದು, ಅದರ ನಿರ್ಮಾಣ ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಏಕೆ ಕಷ್ಟವಾದದ್ದು?(AS_1)
5. 'ಭೂಮಿಯ ಒಳರಚನೆಯ' ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಇರುವ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಓದಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.
   ಭೂಮಿಯು ಈಗಲೂ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ನೀನು ಹೇಗೆ ಹೇಳಬಲ್ಲೆ?(AS_2)
6. ಚೌಕಟ್ಟು (Grid) ಎಂದರೇನು ? ಮತ್ತು ಇದು ನಿಮಗೆ ಏಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ?(AS_1)
7. ಇವುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತಿಳಿಸಿ :(AS_1)
   a) ಸ್ಥಳೀಯ ಮತ್ತು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಮಾನ b) ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮೆರೀಡಿಯನ್
8. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯವು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಮಯ ತಾವು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಎಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ ? (AS_4)
9. ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಕಾಲಮಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಿರಿ.(AS_5)
   1. ನೇಪಾಲ್ 2. ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್ 3. ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ 4. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ 5. ಮಲೇಷಿಯಾ 6. ಜಪಾನ್
10. ಭೂ ಪರಿರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವಂತೆ ಒಂದು ಪೋಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ. (AS_6)

SCERT TELANGANA

ಪ್ರಪಂಚ - ಕಾಲ ಮಂಡಲಗಳು

ನಕ್ಷೆ 1 ಪ್ರಪಂಚ – ಕಾಲ ಪ್ರಾಂತಗಳು

ಅಧ್ಯಾಯ
2

ಭೂಮಿ - ಸಹಜ ವಲಯಗಳು

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಭೂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಆವರಣಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು: ಈ ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಾಧಾರಣ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. 1. ಶಿಲಾವರಣ (Lithosphere), 2. ಜಲಾವರಣ (Hydrosphere), 3. ವಾತಾವರಣ (Atmosphere) ಮತ್ತು 4. ಜೀವಾವರಣ (Biosphere)

ಇವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿರುವಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಮಂಡಲಗಳ, ಆವರಣಗಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಅಂತಃ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು – ಅವುಗಳಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

1. ಶಿಲಾವರಣ (Lithosphere) : ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಘನೀಭವಿಸಿದ ಪೊರೆ ಅಥವಾ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಮೇಲ್ಪದರು, ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು, ಖನಿಜ, ಲವಣಗಳು ಇದ್ದು ದಪ್ಪನಾದ ಮಣ್ಣಿನ ಪದರು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮಂಡಲವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಿಥೋಸ್ಪಿಯರ್ ಎನ್ನುವರು. 'ಲಿಥೋ' ಎಂದರೆ ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಅಥವಾ ಶಿಲೆ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಪದರು ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿರುವ ಮೇಲ್ಮೈ ಅಲ್ಲ. ಎತ್ತರವಾದ ಗುಡ್ಡ, ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಗಳು, ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳು, ಕಣಿವೆಗಳು, ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿದ ಆಳವಾದ ಕಂದಕ (ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳ) ಗಳಂತಹವು ಇರುವುದನ್ನು ನೀವು ಗ್ಲೋಬಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿರುವಿರಿ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಂಶಗಳು ಗಾಳಿ, ನೀರಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಮೇಲ್ಪದರಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಧೂಳಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆರೆತಿರುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳಿಗೆ ಈ ಶಿಲಾವರಣ ತಾಪಗೊಂಡಾಗ, ತದನಂತರ ತಂಪಾದಾಗ ಅದು ಗಾಳಿಯನ್ನು, ನೀರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಇತರ ಜೀವಿಗಳು, ನಾವು ಈ ವಲಯದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತೇವೆ. (ಅದರೊಳಗಲ್ಲ!) ಈ ಗಟ್ಟಿ ಪದರಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆ.

2. ಜಲಾವರಣ (Hydrosphere) : ನೀರು ಇರುವ ವಲಯವನ್ನು ಜಲಾವರಣ ಎನ್ನುವರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಹೈಡ್ರೋಸ್ಪಿಯರ್ ಎನ್ನುವರು. ನೀರು ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವುಳ್ಳ 'ಹ್ಯಾಡರ್' ಎನ್ನುವ ಗ್ರೀಕ್ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಿಂದ ಬಂದ ನೀರು, ನದಿಗಳು, ಕೆರೆಗಳು, ಸಮುದ್ರಗಳು, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳಂತಹ ನೀರಿನ ಹೊಂಡಗಳು ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ನೀರಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಕಲ್ಲುಗಳ ಮಧ್ಯ (ಭೂಗರ್ಭಜಲ) ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ನೀರಿನ ಆವಿ ಮೋಡಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಗಾಳಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ನೀರನ್ನು ಖಂಡಗಳ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪ್ರಸ್ತುತ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಭೂ ಸ್ವರೂಪಗಳು ನೀರಿನ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಜೀವರಾಶಿ ಬದುಕುಳಿಯದು. ನಾವು ಜೀವಿಸಲು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಾಣವಾಯುಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದಾಗಲೇ ಅದನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲೆವು. ನೀರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಕೂಡ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕುಡಿಯಲು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು, ತೊಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ಶುಭ್ರ ಮಾಡಲು, ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಸಾರಿಗೆಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಗೆ.

- ಬೆರೈಟಿಸ್, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲುಗಳಂತಹ ಖನಿಜಗಳ ಅಗೆಯುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಓದಿರುವಿರಿ. ಇದು ಶಿಲಾವರಣ, ಜಲಾವರಣ, ವಾತಾವರಣ ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ?
- ರೋಗಗಳನ್ನು ಗುಣಪಡಿಸಲು ಮನುಷ್ಯರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಯಾಂಟಿ ಬಯೋಟಿಕ್ ಔಷಧ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಶಿಲಾವರಣ, ಜಲಾವರಣ, ವಾತಾವರಣ ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ?

3. ವಾತಾವರಣ (Atmosphere) : ಭೂಮಿ ಸುತ್ತಲು ಇರುವ ಸಣ್ಣ ಗಾಳಿ ಪದರನ್ನು ವಾತಾವರಣ

SCERT TELANGANA

ಎನ್ನುವರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು "ಅಟ್ಮಾಸ್ಫಿಯರ್" ಎನ್ನುವರು. ಅಟ್ಮಾಸ್ ಎನ್ನುವ ಗ್ರೀಕ್ ಪದಕ್ಕೆ ಆವಿ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲಜನಕ, ಸಾರಜನಕ, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ನೀರಿನ ಆವಿಯಂತಹ ಅನೇಕ ವಾಯುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ದೂಳಿನ ಕಣಗಳು ಕೂಡ ಇರುತ್ತವೆ.

4. ಜೀವಾವರಣ (Biosphere) : ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ಎಷ್ಟೋ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿನ, ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಆಳದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಸಹ ಇರುವ ವಲಯವನ್ನು ಜೀವಾವರಣ ಎನ್ನುವರು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಬಯೋಸ್ಫಿಯರ್ ಎನ್ನುವರು. ಜೀವ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಇರುವ 'ಬಯೋಸ್' ಎನ್ನುವ ಗ್ರೀಕ್ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ನೀವು ಮೇಲೆ ಗಮನಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮೇಲಿನ ಮೂರು ವಲಯಗಳು : ನೆಲ , ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಬೇಕು. ಈ ಮೂರು ಇರುವ ಕಡೆ ಜೀವರಾಶಿ ರಾರಾಜಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮೂರು ಸಹಜ ವಲಯಗಳು ಕೂಡಿರುವಲ್ಲಿ ಜೀವ ಇರುತ್ತದೆ. ಜೀವ ಮರಳಿ ಈ ಮೂರು ವಲಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ವಲಯಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಎಣೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರಭಾವ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಂದೊಂದು ಆವರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶಿಲಾವರಣ (Lithosphere)

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳಿರುತ್ತವೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ ? ಅದಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಟಿಕ್ಕು ಮಾಡಿರಿ.

- ಮಳೆ ಹೇಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ ?
- ಭೂಕಂಪಗಳು, ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳು ಹೇಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ ?
- ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಹೇಗೆ ಉಸಿರಾಡುತ್ತವೆ ?
- ಡೆಲ್ಟಾಗಳು ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ ?
- ಬೆಟ್ಟಗಳು ಏಕೆ ಇವೆ ?
- ಗಾಳಿಗಳು ಹೇಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ ?

ಭೂ ಸ್ವರೂಪಗಳು (Landforms)

ನಾವು ವಾಸಿಸುವ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರುವುದೇ ಶಿಲಾವರಣ. ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಪದರ ಸಮತಲವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಳೆದ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಆಳವಾದ ಕಂದಕಗಳು ನೀರಿನಿಂದ ತುಂಬಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳಾಗಿ, ಉಳಿದಿರುವುದು ಖಂಡಗಳಾಗಿವೆ. ಇದನ್ನೇ ಭೂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 'ಮೊದಲ ಶ್ರೇಣಿ' ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಪದರನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು, ಖಂಡಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿರುವ ಖಾಲಿ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣಿನ ಬಣ್ಣದಿಂದ, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ತುಂಬಿ ಅವುಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ನಕ್ಷೆ 1: ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆ – ಖಂಡಗಳು, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು

ಖಂಡಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ಸಮತಲವಾಗಿಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳು, ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತಗಳಿವೆ. ಭೂಮಿ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇವು ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ. ಪರ್ವತಗಳು, ಮೈದಾನಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಭೂಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 'ದ್ವಿತೀಯ ಶ್ರೇಣಿ ಭೂ ಸ್ವರೂಪಗಳು' ಎನ್ನುವರು. ಭೂಮಿಯ ಆಂತರಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇವು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ಜಿಗ್‌ಸಾ ಪಜಿಲ್, ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಫಲಕಗಳು !

ಬಹಳ ಖಂಡಗಳು ಜಿಗ್‌ಸಾ ಪಜಿಲ್ ಚಿತ್ರ 1.4ನಲ್ಲಿನ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆಯೆಂದೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಖಂಡಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಹತ್ತಿರ ಇರುವವೆಂದು ತದನಂತರ ಅವು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಇಂದಿನ ಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬಂದಿವೆಯೆಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಹಿಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಅಧ್ಯಯನದ ಮೂಲಕ ಖಂಡಗಳು, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು ಕೂಡ 'ಫಲಕಗಳು' ಎನ್ನುವ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿವೆ ಎಂದು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆರು ದೊಡ್ಡ ಫಲಕಗಳು, ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಫಲಕಗಳಿವೆ. (ಆಫ್ರಿಕಾ, ಉತ್ತರ ಅಮೆರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾ, ಇಂಡೋ-ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಿಕ್, ಯೂರೆಷಿಯಾ, ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಎನ್ನುವ ಆರು ದೊಡ್ಡ ಫಲಕಗಳು ನಾಜೆಕ್. ಅರೇಬಿಯಾ ಅಂತಹ ಸಣ್ಣ ಫಲಕಗಳು) ಈ ಫಲಕಗಳ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಏನು ? ಈ ಫಲಕಗಳು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮಧ್ಯ ಪದರಿನ ಮೇಲೆ 'ತೇಲುತ್ತಾ' ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಫಲಕಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅವು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಚಲಿಸುವಿಕೆ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಚಲಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಫಲಕ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಫಲಕವನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಫಲಕಗಳು ಸೇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ ?

'ಟೆಕ್ಟಾನಿಕ್' ಎನ್ನುವ ಪದವು ಗ್ರೀಕ್ 'ಟೆಕ್ಟಾನ್' ನಿಂದ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಬಡಿಗಿ ಅಥವಾ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣದಾರ ಬಡಗಿ ಎನ್ನುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧವಿದೆ.

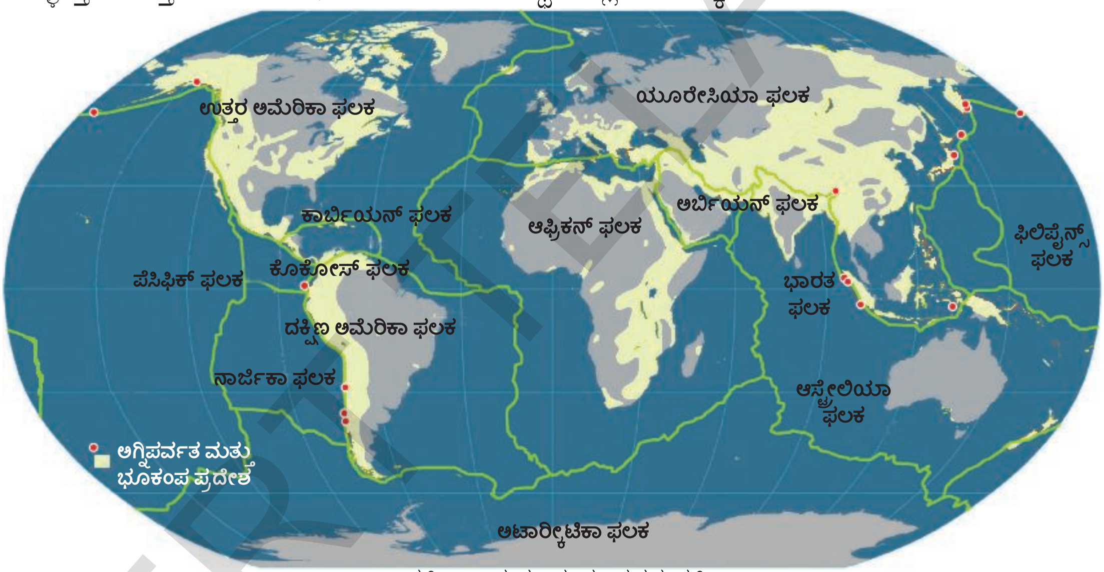

ನಕ್ಷೆ 2: ಪ್ರಪಂಚ ಫಲಕಗಳ ನಕ್ಷೆ

ತಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಒಂದರಮೇಲೊಂದು ಎಷ್ಟೋ ಒತ್ತಡವನ್ನು ನೋಡಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಫಲಕ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯ ಪದರಿನೊಳಗೆ ಹೋದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಫಲಕ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟು ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳು ಏರ್ಪಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಫಲಕಗಳ ಚಲನೆಗಳನ್ನು 'ಫಲಕ ಚಲನೆಗಳು' (Plate Tectonics) ಎನ್ನುವರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಫಲಕಗಳು ಏಕೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ? ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ?

ಸಮುದ್ರದ ನೆಲ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು (Sea floor spreading) : ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಪದರನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಂತಹ ಕೆಲವು ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಿನ್ನೆಗಳು, ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರು. ಮಧ್ಯ ಪದರಿನಿಂದ ಮೇಲೆಕ್ಕೆಳುವ ಲಾವಾದಿಂದ ಇವು ಏರ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ದಿನ್ನೆಗಳಿರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನೆಲ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದು ಸೀಳಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಾಸಾಲ್ಟ್ ಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಮುದ್ರದ ಹೊಸ ನೆಲ ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ತದನಂತರ ಇದು ದಿನ್ನೆಯಿಂದ ಎರಡು

SCERT TELANGANA

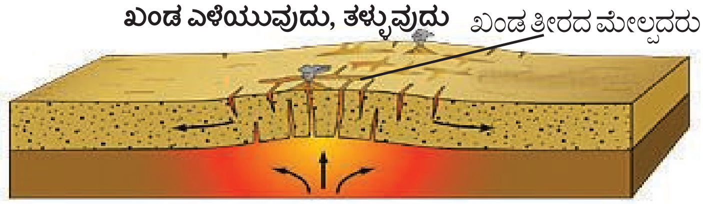

ಹಂತ-1 ***ಸೀಳು ಕಣಿವೆ ಏರ್ಪಡುವುದು***

ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮುದ್ರದ ನೆಲ ಖಂಡ ಮಡಿಕೆ ಉಂಟಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು

ಮೊದಲನೇಯ ಹಂತ: ಭೂ ಅಂತರ್ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನ ಉಷ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಖಂಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸೀಳಿಕೆ ಏರ್ಪಡುವದು

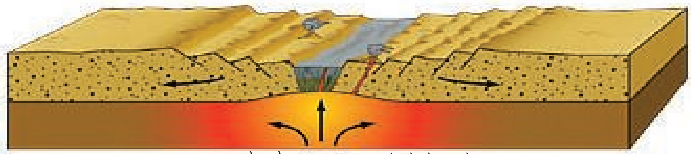

ಹಂತ-2 ಪ್ರಾಚೀನ ಸಮುದ್ರ

ಸೀಳಿಕೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೆಲ್ಪದರ ಬಿದ್ದು ಹೋಗಿ ಸೀಳು ಕಣಿವೆ ಅಥವಾ ಕುಣಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಪುರಾತನ ಸಮುದ್ರ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯ ದಿನ್ನೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ

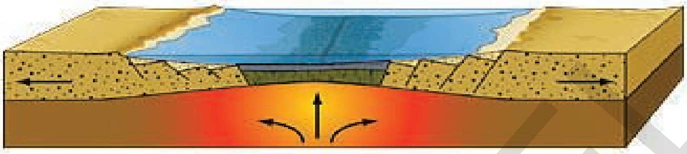

ಸಮುದ್ರ ಅಂತರ್ಗತ ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳು (ಪುರಾತನ ಸಮುದ್ರ)

ಹಂತ-3

ಕಣಿವೆ, ಕುಣಿಯಲ್ಲಿನ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತವೆ. ಮಾಗ್ಮಾ ಇನ್ನೂ ಮೇಲಕ್ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಸೀಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಬಿರುಕು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ

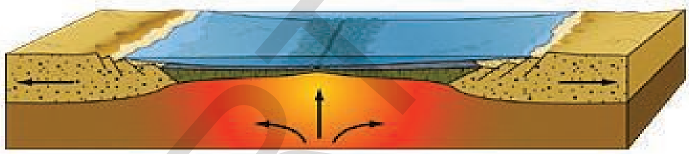

ಹಂತ-4 ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಮುದ್ರ

ಚಿತ್ರ 2.1: ಸಮುದ್ರದ ನೆಲ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಕಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ದಿನ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹೊಸದಾಗಿ ಏರ್ಪಾಟಾದ ಮೇಲ್ಪದರು ಇರುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಏರ್ಪಟಾದ ಮೇಲ್ಪದರ ಫಲಕವನ್ನು ದಿನ್ನೆಯಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ನೂಕುತ್ತದೆ. 'ಸಮುದ್ರದ ನೆಲ ವಿಸ್ತರಣೆ' ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಇದು ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ತುದಿಯ ಹತ್ತಿರ ನಾಟಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು (Drama at the margins) : ಫಲಕಗಳ ತುದಿಯ ಹತ್ತಿರ ಅಥವಾ ಫಲಕಗಳು ಸೇರುವ ಸರಿಹದ್ದುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಭೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಮೇಲ್ಮೈ ಪದರ ಏರ್ಪಟ್ಟು ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಿನ್ನೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸಮುದ್ರದ ನೆಲ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಹೇಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೋ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಫಲಕಗಳು ಸೇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಫಲಕದ ತುದಿಯು ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುವ ಫಲಕದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಈ ಫಲಕದ ತುದಿ ಮಧ್ಯ ಪದರಿನೊಳಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಖಕ್ಕೆ ದ್ರವವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಧ್ಯ ಪದರಿನೊಳಗೆ ಹೋಗುವ ಫಲಕ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಫಲಕಗಳನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮರಳಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರ ದಿನ್ನೆ ಪ್ರಾಂತದ ಹತ್ತಿರ ಹೊಸದಾಗಿ ಏರ್ಪಾಟಾದ ಸಮುದ್ರದ ನೆಲವನ್ನು ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇಂಡಿಯಾ ಫಲಕ (ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ದೇಶದೊಳಗಿನ ದಖ್ಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಇದರ ಮೇಲೆ 'ಸವಾರಿ' ಮಾಡುತ್ತದೆ) ಯೂರೇಷಿಯಾ ಫಲಕವನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಹಿಮಾಲಯಗಳಿರುವಲ್ಲಿ ಅದರ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ, ಸುದೀರ್ಘ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ನಿಂತಿರುವ ಭೂ ಪ್ರಾಂತ ಹಿಮಾಲಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮಧ್ಯ ಪದರಿನಲ್ಲಿನ ದ್ರವದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ! ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಯೂರೇಷಿಯಾ ಫಲಕವನ್ನು ಇಂಡಿಯಾ ಫಲಕ ತಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳು

- ಹಿಮಾಲಯ, ಆಂಡಿಸ್, ರಾಕಿ ಪರ್ವತ ಶ್ರೇಣಿಗಳನ್ನು ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಅವು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಏರ್ಪಾಟ್ಟಿವೆ ? ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಿ.
- ಭೂಮಿ ಮೇಲಿರುವ ಶಿಲೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಮಧ್ಯ ದಿನ್ನೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಏರ್ಪಾಟ್ಟಿವೆಯಾ ?
- ಭೂಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹಿಮಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಜೀವಿಗಳ ಶಿಲಾಜಾಲವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟನ್ನು 'ಸಾಲಿಗ್ರಾಮ' ಶಿವಲಿಂಗಾಕಾರದಲ್ಲಿ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪೂಜಿಸುವರು. ಈ ಶಿಲಾಜಾಲಗಳು ಹಿಮಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಇವೆ ?
- ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ನಮ್ಮ ಅನುಭಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ? ಅವು ನಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಲಾಗದೆನಾ ? ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಿಜಕ್ಕೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ?

SCERT TELANGANA

ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. (ಟೇಬಲ್ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಹಾಸಿ ಅದನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ತಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಡಿಕೆಗಳು ಉಂಟಾಗಿ ಬೆಟ್ಟಗಳಂತಹ ಗುಡಾರುಗಳು ಏರ್ಪಾಡುವವು) ಅನೇಕ ಫಲಕಗಳ ಅಂಚುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳಿವೆ. ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳು ಸ್ಫೋಟಿಸಲು, ಭೂಕಂಪಗಳು ಬರಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಇವೇ.

ಆಕಸ್ಮಿಕ, ನಿಧಾನ ಚಲನೆಗಳು (Slow Movements and Sudden Movements)

ಶಿಲಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮೊದಲನೆಯದು ಮೇಲ್ಪದರು ಏರ್ಪಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ನಿಧಾನ ಚಲನೆಗಳು, ಖಂಡ ಫಲಕಗಳ ಚಲನೆಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವು ಮಧ್ಯ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದು. ಎರಡನೇ ರೀತಿಯ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಸ್ಫೋಟಿಸುವುದು, ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು. ಈ ಆಕಸ್ಮಿಕ ಚಲನೆಗಳು ವಿಧ್ವಂಸಕರವಾಗಿದ್ದು ಬಹಳ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವು ಭೂಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

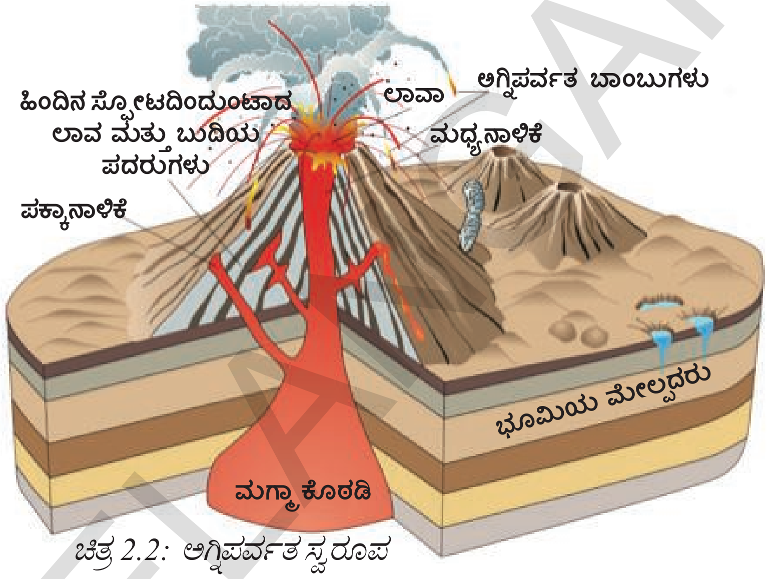

ಚಿತ್ರ 2.2: ಅಗ್ನಿಪರ್ವತ ಸ್ವರೂಪ

ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳು (Volcanoes) : ಅಗ್ನಿಪರ್ವತ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಮಧ್ಯ ಪದರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಪದಾರ್ಥ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಚಿಮ್ಮುವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನೇ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳೆನ್ನುವರು. ಕರಗಿದ ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥದೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿ ಒಳಗಿನ ಪದರಿನಿಂದ ನೀರಿನ ಆವಿ, ಹೊಗೆ, ಬೂದಿ, ಧೂಳಿನಂತಹವುಗಳು ವಾತವರಣ ದಲ್ಲಿ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಕರಗಿದ ಪದಾರ್ಥ ತಣ್ಣಗಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಲ್ಲುಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಇಗ್ನಿಯಸ್ ಕಲ್ಲುಗಳು' ಎನ್ನುವರು.

ಲಾವಾದ ಕೆಲವು ಭಾಗ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರದೆ ಕೆಳಗಿನ ಪದರಿನಲ್ಲೆ ತಂಪಾಗಿ, ಕಲ್ಲಾಗಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಒಳಗೆ ಏರ್ಪಾಟ್ಟ ಕಲ್ಲುಗಳು' ಎನ್ನುವರು. ಇಂತಹ ಕಲ್ಲು ಭೂಮಿ ಸವೇತದಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಒಳಗಿನ ಕಲ್ಲು ಹೊರಗೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಬಂದಂತಹ ಲಾವಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ 'ಹೊರಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು' ಎನ್ನುವರು.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳು

ಸ್ಟ್ರಾಂಬೋಲಿ	: ಸಿಸಿಲಿ
ಮೌಂಟ ಪಿಲೆ	: ವೆಸ್ಟಿಂಡೀಸ್
ಮೌಂಟ ವೆಸುವಿಯಸ್	: ಇಟಲಿ
ಫುಜಿಯಮಾ	: ಜಪಾನ್
ಕೊಟೊಪಾಕ್ಸಿ	: ಈಕ್ವಿಡಾರೆ
ಮಾಯನ್	: ಫಿಲಿಫೈನ್ಸ್
ಬಾರ್ರೆನ್ ನಾರ್ಕೊಡಾಂ	: ಭಾರತ ದೇಶ
ಕಿಲಮಂಜಾರೋ	: ಕೆನ್ಯಾ

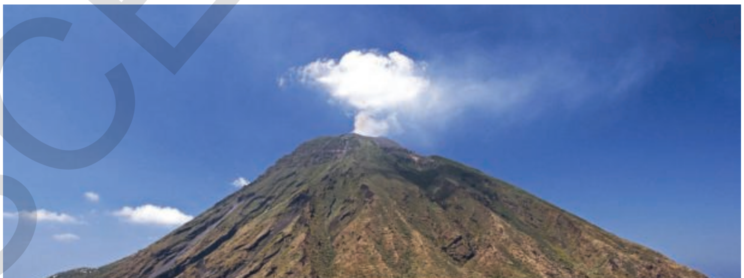

ಚಿತ್ರ 2.3: ಸ್ಟ್ರಂಬೋಲಿ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತ (ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಚುರುಕಾಗಿರುವ ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತ, ಇದನ್ನೇ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ದೀಪಸ್ತಂಭ ಎನ್ನುವರು.)

SCERT TELANGANA

ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳಿಂದ ಬಂದಿರುವವೇ ಆಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಿಳಿಕೆಗಳಿಂದ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸುತ್ತಲೂ ವ್ಯಾಪಿಸುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ದಖ್ಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ರೀತಿಯ ಲಾವಾ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಬಂದು ಲಾವಾದಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಸ್ತಾರ ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

- ಅಗ್ನಿಪರ್ವತದ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಫೆಸಿಫಿಕ್ ಅಗ್ನಿವಲಯ (The Pacific Ring of Fire)

ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಸಮುದ್ರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುವುದು, ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳು ಸ್ಫೋಟಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವುದು ಭೂಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈಗಲೂ ಸಜೀವವಾಗಿರುವ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ನಾಲ್ಕರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಈ ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ತುದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಇವೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಫಲಕ ಟೆಕ್ಟಾನಿಕ್ಸ್ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಧೃವಿಕರಿಸಿದೆ. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ತುದಿಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಫಲಕ ಸರಿಹದ್ದುಗಳಿವೆ. ಈ ಫಲಕ ಸರಿಹದ್ದುಗಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿಯೇ ಅಗ್ನಿಪರ್ವತಗಳು, ಭೂಕಂಪಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಾ ಅದಕ್ಕೆ "ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಅಗ್ನಿವಲಯ" ಎನ್ನುವ ಹೆಸರನ್ನು ತಂದಿಟ್ಟಿವೆ.

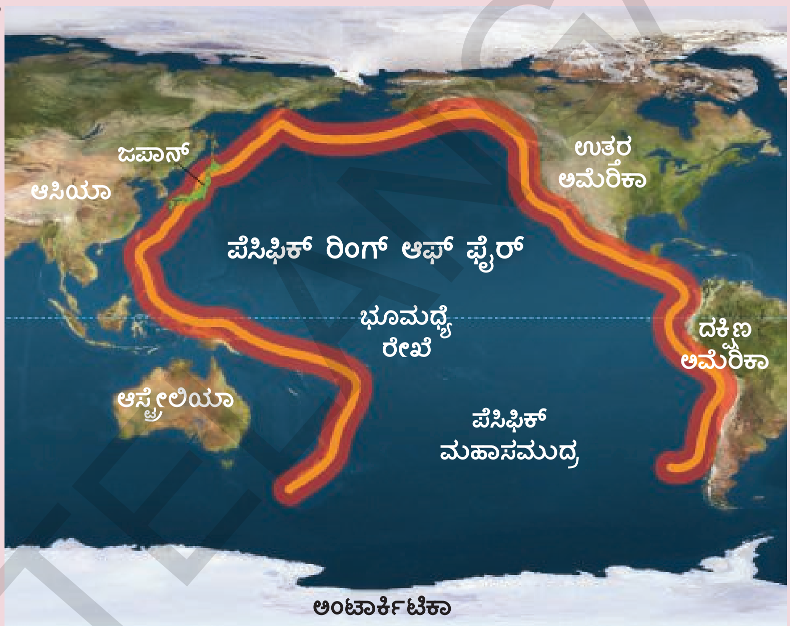

ನಕ್ಷೆ 3: ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಅಗ್ನಿವಲಯ

ಅಂತರ್ಗತ, ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು (Internal and External processes)

ಅಂತರ್ಗತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಗಾಳಿ, ನೀರಿನಂತ ಹೊರಗಿನ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವನ್ನುಂಟುಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ವಿನಾಶಕಾರಕ, ನಿರ್ಮಾಣಾತ್ಮಕ ಶಕ್ತಿಗಳ ಅಂತಃ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದ ಇಂದು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಬಾಹ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಕಲ್ಲುಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ಉರುಳುವಂತೆ, ಬೇರ್ಪಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕಣಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸಮತಟ್ಟಾದ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಕುಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಾಗುವುದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಸಮತಟ್ಟಾಗುತ್ತದೆ.

ನೀರು ಗಾಳಿಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಭೂಗರ್ಭ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು 'ಮೂರನೇ ಶ್ರೇಣಿ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು' ಎನ್ನುವರು. ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಕಣಿವೆ, ಡೆಲ್ಟಾ, ಮರಳು ಪರ್ವತಗಳಂತಹವು ಈ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವಾತಾವರಣದ ಪ್ರಭಾವ, ಭೂ ಸವೆತ, ಕಣಗಳ ಸಾರಿಗೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಈ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು ಏರ್ಪಡಲು ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣಗಳು.

SCERT TELANGANA

ಇದನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ನಾವು ಇಂದು ನೋಡುವ ಸಮತಲ ಭೂಮಿಗಳು ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ವತಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಪರ್ವತಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಗಳು, ಮೈದಾನಗಳಂತಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಗಳು ಸವೆತ ಚಕ್ರ ಅಥವಾ ಭೂ ಪರಿಣಾಮ ಚಕ್ರ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮೂಲಕ ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ನೀರು, ಗಾಳಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಿಸುವ ವಿಧಾನ (How air and water transform the surface of the Earth)

ಭೂಮಿಯ ಮಧ್ಯ ಪದರಿನಿಂದ ಬಂದ ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಕಲ್ಲುಗಳು ಕಣವೆಗಳಾಗಿ, ಸಡಿಲ ಮಣ್ಣಿನ ಮೈದಾನಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪರ್ವತಗಳು, ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಗಳಿಂದ ನದಿ ಕಣಿವೆಗಳು ಕೊರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದವು. ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆ?

ಮೊದಲು ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲು, ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸಣ್ಣಕಲ್ಲುಗಳು ಮಾತೃಶಿಲೆಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಕೆಳಗಡೆಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

i) ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು (Weathering) : ವಾತಾವರಣ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಛಿದ್ರವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇದು, ಕಲ್ಲುಗಳು ಬಿಸಿಯಾದಾಗ ವ್ಯಾಕೋಚಿಸುತ್ತವೆ. ತಂಪಾದಾಗ ಸಂಕೋಚಿಸುತ್ತವೆ. ಇದು ಪ್ರತಿ ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ; ಬೇಸಿಗೆ, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿರುವ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸಂಕೋಚಿಸಿ, ವ್ಯಾಕೋಚಿಸಿ, ಮರಳಿ ಸಂಕೋಚಿಸುವುದರಿಂದ ಅವು ಮೃದುವಾಗಿ ತುಂಡುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ನೀರು, ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ತೇವ ಕೂಡ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿನ ರಸಾಯನಗಳಿಂದ ನೀರು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಹೊಂದಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಹೀನಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಕಲ್ಲುಗಳು ಬಲಹೀನಗೊಂಡು ಹೊಡೆದು ಹೋಗುವ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು "ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು" (Weathering) ಎನ್ನುವರು. ಸೀಳಿಕೆ ಉಂಟಾದ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಹೊರಗಿನ ಪದರು, ಒಳಗಿನ ಪದರಿನ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಪದರು ಬಣ್ಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕಲ್ಲಿನ ಒಳಗಿನ ಪದರಿಗಿಂತ ಹೊರಗಿನ ಪದರಿನಿಂದ ಸಣ್ಣ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸುಲಭ ಕಲ್ಲು ಹೊರಗಡೆಗಿಂತ ಒಳಗಡೆ ಏಕೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ ?

- ಕಲ್ಲಿನ ಒಳಭಾಗ ಹೊರಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದು ಏಕೆ ಆಲೋಚಿಸಿರಿ.

ii) ಸವೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು (Erosion) : ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ನೀರಿಗೆ, ಗಾಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಕರಗಿಸಿ ಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲ್ಪದರನ್ನು ತೆಗೆಹಾಕುತ್ತದೆ. ಮಳೆ, ನದಿ, ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಗರ್ಭಜಲ, ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು, ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ (ಗ್ಲೇಷಿಯರ್)ಗಳಂತಹ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿ ಕೂಡ ಸ್ಥಿರವಾದ ಗಾಳಿಗಳು, ಬಿರುಗಾಳಿಗಳು, ತುಫಾನುಗಾಳಿಗಳಂತಹ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿ, ನೀರಿನ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಪದರುಗಳು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ಸವೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು ಎಂದು ಕೂಡ ಕರೆಯುವರು.

iii) ಸಾರಿಗೆ (Transportation) : ಕೊರತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಜಲ್ಲಿಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು, ವಂಡುಗಳಂತಹುಗಳನ್ನು ಗಾಳಿ, ನೀರು ಕೊಂಡುಯ್ಯುವುದನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಎನ್ನುವರು. ನದಿಗಳು, ಗಾಳಿಗಳು, ಅಲೆಗಳು ಕೂಡ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣನ್ನು ಕೊರೆದು ದೂರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ನೂರಾರು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತವೆ.

iv) ಸಂಗ್ರಹಣೆಗೊಳ್ಳುವುದು (Deposition) : ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಪದರಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಕಣಗಳು ಗಾಳಿ, ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ; ಆದರೆ ಇವುಗಳ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಕಣಗಳನ್ನು ಕೊಂಡೊಯ್ಯಲಾಗದೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡುವುದರಿಂದ ಅವು ಸಂಗ್ರಹಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳು, ನದಿ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ನದಿಯ ಮೂಲಕ

SCERT TELANGANA

ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಪದರ ಪದರವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಗೊಂಡು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ 'ಜಲಜಶಿಲೆ' (ಪದರುಗಲ್ಲು)(Sedimentary rocks) ತಳಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕಲ್ಲುಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಒಂದೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಡೆ ಇಳಿಜಾರಿನ ತೀವ್ರತೆಯನ್ನಿಡಿದು. ಶಿಲೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನಿಡಿದು, ಸ್ಥಾನಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನಿಡಿದು, ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನಿಡಿದು, ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

ನೀರಿನ ಪ್ರಭಾವ (Work of Water)

ಒಂದು ನದಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಸೇರುವವರೆಗೆ ಅದರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದು ನೆಲವನ್ನು ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿ, ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದುದನ್ನು ಸಾಗಿಸಿ, ಕೊನೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಊಹಿಸಿರಿ.

ಚಿತ್ರ 2.4: ಇಂಡಸ್‌ಗಾರ್ಜ

ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ನದಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಲು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನದಿ ಪ್ರವಾಹವು ವೇಗವಾಗಿದ್ದು ಬೆಟ್ಟವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಆಳವಾದ ಕಣಿವೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಳಗೆ ಸಣ್ಣದಾಗಿ ಮೇಲೆ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 'V' ಆಕಾರದ ಕಣಿವೆ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೀರಿಗೆ ಬಹಳ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಭಾರವಾದ ಕಲ್ಲನ್ನು ಸಹ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಲ್ಲದು.

ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲುಗಳು ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನದಿ ಕಿರಿದಾದ ಆಳವಾದ ಕಣಿವೆಯಾಗಿ ಕೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ ತುದಿಗಳು ನೇರವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಗಾರ್ಜೆಸ್' (Gorges) ಎನ್ನುವರು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಗೋದಾವರಿ ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಪಾಪಿಬೆಟ್ಟಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬೈಸನ್‌ಗಾರ್ಜ, ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿನ ಇಂಡಸ್‌ಗಾರ್ಜ, ನದಿ ನೀರಿನ ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ರೂಪ 'ಕ್ಯಾನ್ಯನ್' ಎನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನದಿಯ ತುದಿಗಳು ತೀವ್ರವಾದ ಇಳಿಜಾರಿನಿಂದ ಬಹಳ ಆಳಕ್ಕೆ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಚು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಗಾರ್ಜ್‌ನ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅಗಲ ಇರುವುದೋ ಕೆಳಗೆ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಅಗಲ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಕಾನ್ಯನ್ ಕೆಳಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಬಹಳ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ 2.5: ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಾನ್ಯನ್

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ?

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿದೊಡ್ಡ 'ಕ್ಯಾನನ್ ಆದ ಗ್ರಾಂಡ್ ಕಾನ್ಯನ್' ಕೊಲೊರಾಡೊ ನದಿ ಮೇಲಿದೆ. ಇದರ ಉದ್ದ 466 ಕಿ.ಮೀ. ಆಳ 1.6 ಕಿ.ಮೀ. ಅಗಲ 188 ಮೀಟರಿನಿಂದ 29 ಕಿ.ಮೀ.ವರೆಗಿದೆ.

- ಅಣೆಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಗಾರ್ಜಸ್ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಏಕೆ ಹೇಳಿರಿ.

ಚಿತ್ರ 2.6: ಗಾರ್ಜ

SCERT TELANGANA

ಇಳಿಜಾರಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪರ್ವತ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಜಲಪಾತಗಳು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಜಲಪಾತದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಹಳ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಈ ನೀರಿನ ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವಲ್ಲಿ 'ದುಮುಕುವ ಕುಣಿ' (Plunge Pool) ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ನದಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇಳಿಜಾರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ನದಿಯ ಪ್ರವಾಹ ವೇಗ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗ ಭಾರವಾದ ಕಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿ ನದಿಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಅವುಗಳನ್ನು ನದಿ ತೀರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ನದಿ ಆಳದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ನದಿ ಪ್ರವಾಹ ದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅದು ನೆಲವನ್ನು ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಕಡಿಮೆ ಯಾಗಾದಾಗ ಕೊರೆದ ಮಣ್ಣನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮೆಕ್ಕಲು ಎನ್ನುವರು. ವಿಶಾಲವಾದ ಗಂಗಾನದಿ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳು, ಕೃಷ್ಣ ಗೋದಾವರಿ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಹೀಗೆಯೇ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಪುನಃ ಪ್ರವಾಹದ ನೀರು ಬಂದಾಗ ಮಣ್ಣು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನದಿಯ ಆಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರಬಹುದು. ಆಗ ನದಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊರೆತ ಉಂಟು ಮಾಡಿ ದಾರಿ ಬದಲಾಯಿಸುವುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನದಿ ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನ ಪ್ರವಾಹದ ದಾರಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರವಾಹ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ನದಿ ಹಾವಿನ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸಾವಕಾಶವಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತದೆ. (ಚಿತ್ರ 2.8 ನ್ನು ನೋಡಿರಿ.) ಈ ನದಿಯ ಹೊರಳುವಿಕೆ ಯಿಂದ ನದಿಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಅವು ಹತ್ತಿರ ವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಾಲ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಡೊಂಕು ತಿರುಗಿದ ಭಾಗವು ನದಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಟ್ಟು ಒಂದು ಸರೋವರವಾಗಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು 'ಎತ್ತು ಬಾಗಿದ ಸರೋವರ ' (Ox-Bowlake) ಎನ್ನುವರು.

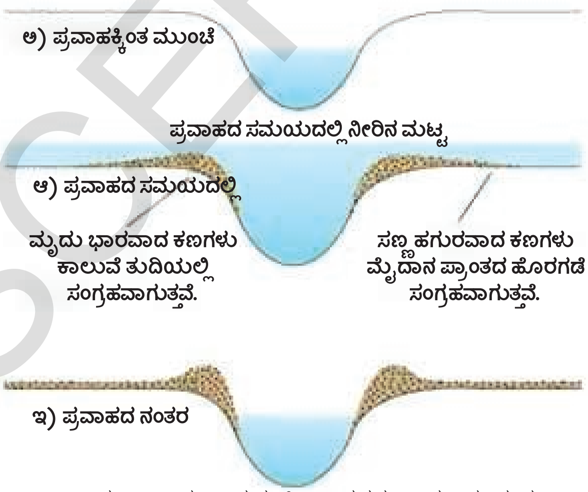

ಚಿತ್ರ 2.7: ಪ್ರವಾಹದ ಮೈದಾನಗಳು ಏರ್ಪಡುವುದು

- ಜಲಪಾತಗಳು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತವೆ. ವಿವರಿಸಿರಿ.
- ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಜಲಪಾತಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.
- ಕೆಲವು ಜಲಪಾತಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ ?

1. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಜಲಪಾತ ಏಂಜಿಲ್ ಜಲಪಾತ. ಇದು ವೆನಿಜುಲಾದಲ್ಲಿನ ಚುರಣ್ ನದಿಯ ಮೇಲಿದೆ ಇದರ ಎತ್ತರ 979 ಮೀಟರ್.
2. ಎರಡನೇ ಅತಿ ಎತ್ತರವಾದ ಜಲಪಾತ ಟುಗೆಲಾ ಜಲಪಾತ. ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಇರುವ ನದಿಯ ಮೇಲಿದೆ ಈ ಜಲಪಾತದ ಎತ್ತರ 947 ಮೀಟರ್.
3. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರವಾದ ಜಲ ಪಾತ 'ಕೂಚಿಕಲ್ ಜಲಪಾತ'. ಇದರ ಎತ್ತರ 455 ಮೀ. ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ 'ವಾರಾಹಿ' ನದಿಯ ಮೇಲಿದೆ.

ಚಿತ್ರ 2.8: ನದಿ ತಿರುವುಗಳು

ಸಮುದ್ರವನ್ನು ನದಿಯು ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಕಣಗಳು ಅವು ಒಂದು ಕಡೆ ಶೇಖರಣೆಯಾಗಿ ಡೆಲ್ಟಾ ಪ್ರಾಂತ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಗ್ರೀಕ್ ಅಕ್ಷರ ಡೆಲ್ಟಾ (Δ) ರೂಪದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

SCERT TELANGANA

- ಪರ್ವತ, ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನದಿ ಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿನ ಹೋಲಿಕೆ, ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. ಈ ಎರಡರ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವೇನು ?
- ಪರ್ವತ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಪ್ರವಾಹ ಮೈದಾನಗಳು ಮಾನವನ ನಿವಾಸಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ ?
- ಪ್ರವಾಹ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತ ಅಪಾಯಗಳು ಏನು?
- ಪರ್ವತ ಅಥವಾ ಪ್ರವಾಹದ ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಜೀವನದ ಕುರಿತು ನೀವು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರುವುದನ್ನು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಹಿಮನದಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ (Work of Glaciers)

ಹಿಮಾಲಯಗಳು, ಆಲ್ಪ್ಸ್‌ನಂತಹ ಬಹಳ ತಂಪಾದ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಂಜು ಬಹಳ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮಳೆಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಮಂಜು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಮಂಜು ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಬೀಳುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅದು ಕೆಳಭಾಗಕ್ಕೆ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚಲಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವದರೊಳಗೆ ಮಂಜು ಕರಗಿ ಸಣ್ಣ ನದಿ ಮೊದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಮಾಲಯದೊಳಗಿನ ಗಂಗೋತ್ರಿ ಹಿಮನದಿಯಿಂದ ಗಂಗಾ ನದಿ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೆಲ್ಲಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂಜಿನ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಹಿಮನದಿ ಎನ್ನುವರು.ಈ ಚಲನೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತದೆ. ಗುರುತ್ವಾಕರ್ಷಣೆ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ಹಿಮನದಿಗಳು ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ ?

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಡೆಲ್ಟಾ ಸುಂದರ್ ಬನ್ ಗಂಗ, ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರ ನದಿಗಳು ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸೇರುವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇದು ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣ, ಗೋದಾವರಿ ನದಿಗಳಿಗೆ ಡೆಲ್ಟಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

ಹಿಮನದಿ 'ಕೊರೆಯುವುದು' ಎಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲ್ಲುಗಳು ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಮಂಜು ಸೇರಿ ಅವು ಪ್ರವಹಿಸುವ ಮೇಲ್ಮೈಮೇಲೆ ಮರಳಿನ ಕಾಗದದ (ಸ್ಯಾಂಡ್ ಪೇಪರ್) ಹಾಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆ ತುಂಡಿನಿಂದ ಮರಳಿನ ಕಾಗದದ ಸಣ್ಣ ಕಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದ ಹಾಗೆ ಹಿಮನದಿಗಳು ಕೂಡ ಅದು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಕಲ್ಲಿನ ಪದರನ್ನು ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಹಿಮಾನದಿಗಳು 'U' ಆಕಾರದ ಕಂದಕಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 2.9: ಹಿಮನದಿ

ಕರುಗುತ್ತಿರುವ ಹಿಮನದಿ

ಹಿಮನದಿಗಳು ಕರಗಿ ನೀರಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದ ಮೇಲೆ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಶಕ್ತಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಡುಗಳಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಕಣಗಳು ಹಿಮನದಿಗಳ ತಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಇಳಿಜಾರುಗಳು ಪಕ್ಕದ ವಾಲುಗಳು ತಳಭಾಗದಿಂದ ಸಂಗ್ರಹ ಚಿಕ್ಕ ಕಲ್ಲುಗಳು ಮರಳಿನಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹಿಮನದಿ ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಹಿಮನದಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯದ ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದವುಗಳನ್ನು ಮಾರೈನ್‌ಗಳು ಎನ್ನುವರು.

SCERT TELANGANA

ಅಲೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ (Work of waves)

ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುವುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ತಾಕುವುದರಿಂದ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಳಿಕೆಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.ಕ್ರಮೇಣ ಕಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಆಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಗುಹೆಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಸೀಳಿಕೊಂಡು ಈ ರಂಧ್ರವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಗುಹೆ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಉಳಿದು 'ಸಮುದ್ರದ ತೋರಣಗಳು' ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರೆ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಕೂಡ ಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದ ಗೋಡೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯುತ್ತವೆ. ಈ ಗೋಡೆಗಳಂತಹವಗಳನ್ನು ಹಾಸುಗಂಬಗಳೆನ್ನುವರು.

ಚಿತ್ರ 2.10: ಸಮುದ್ರ ತೀರದ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು

ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಿಂದ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಏಳುವ ಕಲ್ಲಿನ ತೀರವನ್ನು ಬೆಟ್ಟದ ಕೊಂಬು ಎನ್ನುವರು. ಬೆಟ್ಟದ ಕೊಂಬುಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕೊರತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದಾಗ ಭೂಶಿರ (ಆಗ್ರ) ಕೊಲ್ಲಿ (ಅಖಾತ) ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಭೂಶಿರ (ಆಗ್ರ) ಎನ್ನುವುದು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಚೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವ ಭೂಭಾಗ. ಕೊಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದು ಸಮುದ್ರ ತೀರ ಅಗಲವಾಗಿ, ಭೂಭಾಗದೊಳಗೆ ಸಮುದ್ರವು ಚೊಚ್ಚಿಕ್ಕೊಂಡೋಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶ. ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳು ತೀರದುದ್ದಕೂ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಬೀಚುಗಳುಂತಹುವು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಗಾಳಿ ಪ್ರಭಾವ (Work of wind)

ಹಿಂದಿನ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲಾವರಣದ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಪ್ರಭಾವ ವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಉಷ್ಣ ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಪ್ರಧಾನಾಂಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭೂಭಾಗದಲ್ಲಿ 1/5 ನೇ ಭಾಗ ಮರುಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕೆಲವು ಮರುಭೂಮಿಗಳು

ಚಿತ್ರ 2.11: ಅಣಬೆ ಕಲ್ಲು

ಅಣಬೆಕಲ್ಲು (Mushroom Rock): ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಭಾಗ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೊರತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕಲ್ಲಿನ ಕೆಳಭಾಗ ಸಣ್ಣಗೆ, ಮೇಲ್ಭಾಗ ಅಗಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅಣಬೆ ತರವಿರುತ್ತಯಾದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಅಣಬೆ (ನಾಯಿಕೊಡೆ) ಕಲ್ಲುಗಳೆನ್ನುವರು.

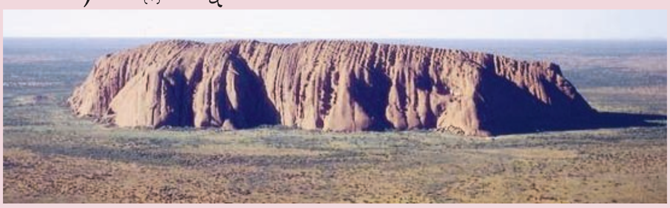

ಚಿತ್ರ 2.12: ಇನ್ಸೆಲ್ ಬೆರ್ಗ್

ಇನ್ಸೆಲ್ ಬೆರ್ಗ್ (Inselberg) : ಭೂಮಿಯೊಳಗಿಂದ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಚೊಚ್ಚಿಕ್ಕೊಂಡು ಬಂದಂತಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಏಕಾಂಗಿ ಕಲ್ಲುಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನೇ ಇನ್ಸೆಲ್ ಬರ್ಗ್ ಅಥವಾ ದ್ವೀಪಬೆಟ್ಟ ಎನ್ನುವರು. ಇವುಗಳ ಇಕ್ಕೆಲಗಳು ನೇರವಾಗಿ, ಮೇಲ್ಭಾಗ ದುಂಡಾಗಿರುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ದೊಡ್ಡ, ಸಣ್ಣ ಕಲ್ಲುಗಳಿಂದ, ಕೆಲವು ಮರುಭೂಮಿಗಳು ಮರಳಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಬಲವಾದ ಗಾಳಿಗಳು ಮರಳು, ಸಣ್ಣ ಮಣ್ಣನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕಲ್ಲನ್ನು ತಾಕುತ್ತದೆ. ಇವು ಕೂಡ ಮರಳಿನ ಕಾಗದದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಲ್ಲುಗಳು ಸಹ ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಗಾಳಿಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಕೊರೆತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದ ರೂಪಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮರಳಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳು (Sand Dunes) : ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಭಾವ, ನಿರಂತರ ಗಾಳಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಬಹಳ ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣದಾದ ಮರಳು ರಾಶಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವು 'ಮರಳಿನ ಬೆಟ್ಟ'ಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬೆಟ್ಟಗಳು ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರದೇ ಬಲವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಚಲನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವು ವಿಚಿತ್ರ ಆಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 2.13: ಸಹರಾ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮರಳಿನ ಬೆಟ್ಟಗಳು

ಮೃದುವಾಗಿರುವ ಧೂಳು ಮರುಭೂಮಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪಕ್ಕದ ಭೂಮಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಬಹಳ ಸಾರವತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ನೆಲವನ್ನು 'ಲೊಯಸ್' (Loess) ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಫಲವತ್ತಾದ ಮೆಕ್ಕಲು ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಣ್ಣ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಣಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಬಹಳ ಹೀರಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವಿರುತ್ತದೆ. ಲೊಯಸ್ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಮೈದಾನಗಳನ್ನು ಲೊಯಸ್ ಮೈದಾನಗಳು (Loess Plains) ಎನ್ನುವರು.

- ಲೊಯನ್ ಮೈದಾನಗಳನ್ನು ಡೆಲ್ಟಾದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರಿ ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಹೋಲಿಕೆಗಳು, ವ್ಯತ್ಯಸಗಳು ಏನು ?

ವೃಕ್ಷ ಜಾತಿ, ಮಾನವರ ಪ್ರಭಾವ (Action of Vegetation and Human beings)

ಶಿಲಾವರಣದ ಮೇಲೆ ಜೀವಾವರಣದ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಗಿರುತ್ತದೋ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ವೃಕ್ಷಜಾತಿಮರ, ಗಿಡ, ಹುಲ್ಲಿನಂತಹವುಗಳು ಕಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ? ಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೀಳಿಕೆಗಳು, ರಂಧ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರುಗಳು ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅವು ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ನೀರು, ತೇವ ಕಲ್ಲಿನೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಸವೆದುಹೋಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಗಿಡಗಳು, ಹುಲ್ಲಿನ ಸಸ್ಯಗಳು ಹಾಸಿರುವುದರಿಂದ ಗಾಳಿ, ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಸವಕಳಿ ಉಂಟಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಮಾನವರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ತರುವಾಯ, ನಾವು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- ಈ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಶಿಲಾವರಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆಯೋ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

i. ಗಣಿಗಳ ಅಗೆಯುವಿಕೆ

ii. ಇಟ್ಟಿಗೆ, ಸಿಮೆಂಟಿನಿಂದ ನಗರಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ

iii. ವ್ಯವಸಾಯ

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಫಲಕ ಚಲನೆಗಳು 2. ಅಗ್ನಿ ಶಿಲೆ 3. ಜಲಜಶಿಲೆ 4. ಲೊಯಸ್ ಮೈದಾನ 5. 'U' ಆಕಾರದ ಕಣಿವೆ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಶಿಲಾವರಣದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಹೊಂದದ್ದು ಯಾವುದು ? ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿ.
   ಬೈಸನ್ ಗಾರ್ಜ್ ; ಗ್ರ್ಯಾಂಡ್ ಕಾನ್ಸ್‌ರ್ ; ಥಾರ್ ಮರುಭೂಮಿ ; ಓಜೋನ್(AS_1)
2. ಶಿಲಾವರಣ ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ ? (AS_1)
3. ಖಂಡ ಫಲಕಗಳು ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ ? ಅವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಹೇಗೆ ನಶಿಸಿಹೋಗುತ್ತವೆ ? (AS_1)
4. ನದಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ (AS_1)
5. ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಪಟ್ಟಿಕೆ ತಯಾರಿಸಿ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತುಂಬಿರಿ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ನಿಮಗೆ ಕಾಣುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಹೋಲಿಕೆಗಳು ವಿವರಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾ ಬರೆಯಿರಿ. ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಇವಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬದೇ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ.(AS_1)

	ಗಾಳಿ	ನೀರು	ಹಿಮನದಿ
ಭೂಸ್ವರೂಪ			
ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ			

6. ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಹಿಮನದಿಗಳು ಏಕೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. (AS_1)
7. ಬೀಚ್‌ಗಳು ಹೇಗೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ ? ಕೆಲವು ಬೀಚ್‌ಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (AS_1)
8. ಮರುಭೂಮಿಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯಗೆ ಮಾನವನ ಜೀವನ ಶೈಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ ?(AS_4)
9. ಇವು ಯಾವ ಶ್ರೇಣಿ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳೋ ತಿಳಿಸಿರಿ. (AS_1)

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಭೂಸ್ವರೂಪ	ಭೂಸ್ವರೂಪ ಶ್ರೇಣಿ
1	ಹಿಮಾಲಯ ಪರ್ವತಗಳು	ದ್ವಿತೀಯ ಶ್ರೇಣಿ ಭೂಸ್ವರೂಪ
2	ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರ	
3	ಏಷಿಯಾ ಖಂಡ	
4	ಬೈಸನ್ ಕಣಿವೆ	
5	ಜೋಗಜಲಪಾತ	
6	ರಾಖಿ ಪರ್ವತಗಳು	
7	ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ	
8	ರಿಫ್ಟ್ ಮಹಾ ಕಣಿವೆ	

10. ಚಿತ್ರ-2ನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಪ್ರಪಂಚ ಫಲಕಗಳ ನಕ್ಷೆ ಬಿಡಿಸಿ.
11. 20 ಪುಟದಲ್ಲಿನ 'ಸವೇತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವುದು' ಪ್ಯಾರಾ ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.(AS_2)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಅಥವಾ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಭೂಕಂಪಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ವಾಲಮುಖಿಯ ಬಗೆಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಒಂದು ಫೈಲ್‌ನಲ್ಲಿಡಿ, ಇವು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮಾನವನ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

3

ಜಲಾವರಣ

SCERT TELANGANA

ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಮುದ್ರಗಳು, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ನೀರು ಏಕೆ ಬತ್ತಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಸಂದೇಹ ನಿಮಗೆ ಮೂಡಿದೆಯಾ ? ಭೂ ಭಾಗದ ಒಟ್ಟು ನೀರಿನಲ್ಲಿ 1% ಮಾತ್ರವೇ ಮಾನವರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಮಾನವನ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಈ 1% ನೀರು ತೀರಿಸಿಬಲ್ಲದಾ ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರಗಳು ತಿಯಬೇಕೆಂದರೆ ನೀವು ನೀರಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಜಲವರಣ ಚಕ್ರ (Hydrological Cycle) :

ನೀರು ಪುನರ್ ಬಳಕೆಯಾಗುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಅದನ್ನು ಪುನಃ, ಪುನಃ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆಕ್ಕೆ ಮಹಾಸಮುದ್ರದೊಳಕ್ಕೆ ನೀರು ತಿರುಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ಯಾಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಜಲಾವರಣ ಚಕ್ರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ಜೀವರಾಶಿ ಎಲ್ಲಾ ಅದರ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದೆ.

ನೀರು ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ದ್ರವ, ಘನ, ವಾಯು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವುದನ್ನು ಜಲಾವರಣ ಚಕ್ರ ಎನ್ನುವರು. ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು, ವಾತಾವರಣ, ನೆಲ ಮೇಲ್ಮೈ ಪದರುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನೀರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಲಾವರಣ ಚಕ್ರವನ್ನು ಗಣಿತದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವರ್ಷಪಾತ = ಮೇಲ್ಮೈ ಮಳೆ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ+ನೀರು ಆವಿರಿಯಾಗುವುದು, ಬಾಷ್ಪಿಕರಣ (RF = RO + ET)

ಜಲ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಆರು ಹಂತಗಳಿವೆ.

· ಆವಿರಿಯಾಗುವುದು (Evaporation) · ಸಾರಿಗೆ (Transport) · ಘನೀಭವಿಸುವುದು (Condensation)

· ವರ್ಷಪಾತ (Precipitation) · ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರವಾಹ (Runoff) · ಭೂಗರ್ಭಜಲ (Ground water)

ಆವಿಯಾಗುವುದು (Evaporation) : ನೆಲದ ಮೇಲಿನ ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ನೀರು ದ್ರವರೂಪದಿಂದ ವಾಯು ರೂಪಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಇರುವ ನೀರು ಸೂರ್ಯ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಆವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಕೆರೆಗಳು, ನದಿಗಳು, ಸಮುದ್ರಗಳಿಂದ ನಿರಂತರ ನೀರಿನ ಆವಿರಿ ವಾತಾವರಣದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಸಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳಿಂದ ಕೂಡ ನೀರು ಬಾಷ್ಪೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ವಾತಾವರಣದೊಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಾರಿಗೆ (Transport) : ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಸಾರಿಗೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಮೋಡಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಕ್ಕೆ ನೀರಿನ ಸಾರಿಗೆ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಮೋಡ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ.

ಘನೀಭವನ (Condensation) : ಸಾರಿಗೆಯಾದ ನೀರಿನ ಆವಿರಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದಿ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳಾಗಿ, ಮೋಡಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

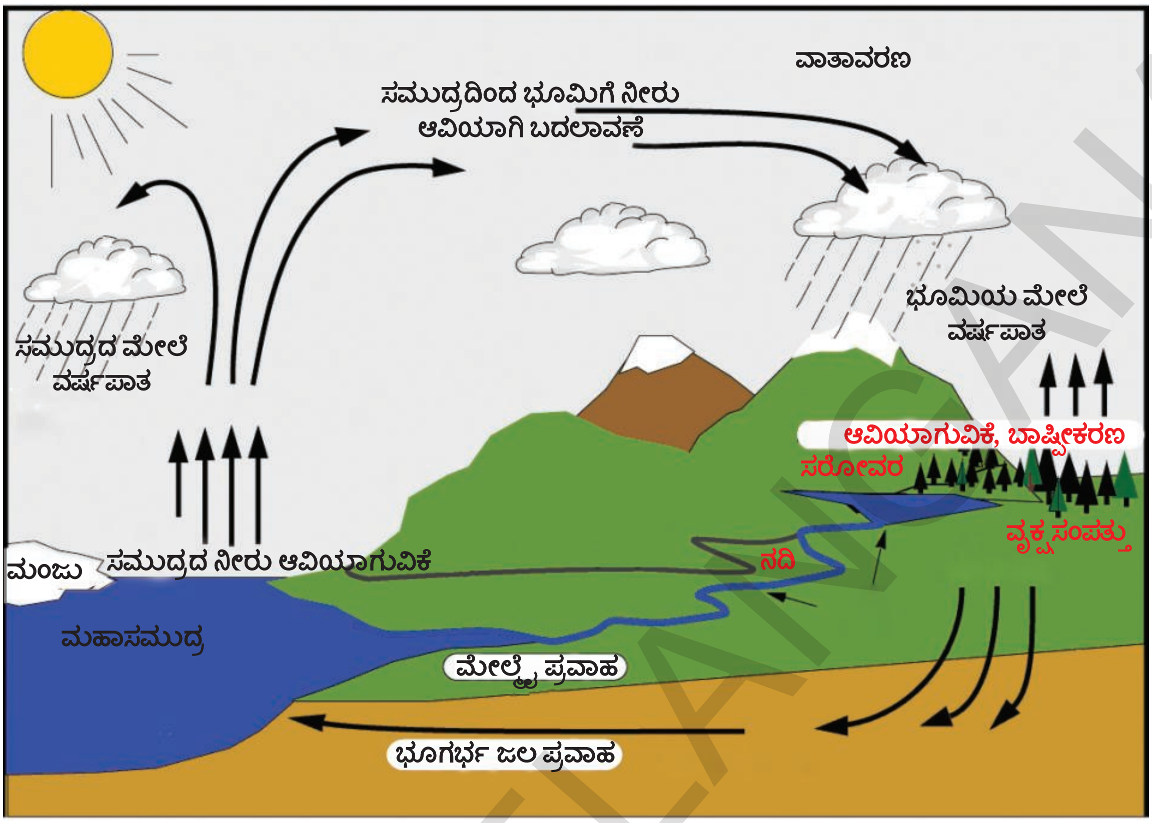

ಚಿತ್ರ 3.1: ಜಲಾವರಣ ಚಕ್ರ

ವರ್ಷಪಾತ (Precipitation) : ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ನೀರು ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಸೇರುವುದನ್ನು ಪ್ರೆಸಿಪಿಟೇಷನ್ ಎನ್ನುವರು. ತಂಪಾದ ಗಾಳಿಗಳು ಮೋಡಗಳನ್ನು ತಾಕಿದಾಗ ಮಳೆ, ಸ್ಲಿಟ್ (ಆಲಿಕಲ್ಲು) ಮಂಜಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೀರು ತಿರುಗಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ (ಅಥವಾ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಕ್ಕೆ) ಸೇರುತ್ತದೆ.

ಮೇಲ್ಮೈಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಪ್ರವಾಹ (Run off) : ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಸೇರಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ನೀರು ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಇಳಿಜಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಬತ್ತಿ ಭೂಗರ್ಭಜಲಗಳು ಪುನರುದ್ದಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದವು ಹಳ್ಳ, ನದಿಗಳಿಂದ, ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಸೇರುತ್ತವೆ. ತಿರುಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಆವಿರಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

ಭೂಗರ್ಭ ಜಲ (Ground water) : ಒಳಗಡೆ ಬತ್ತಿದ ನೀರು ಭೂಗರ್ಭಜಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಗರ್ಭ ಜಲ ಕೂಡ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಆ ಪ್ರವಾಹ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಗರ್ಭಜಲ ಬುಗ್ಗೆಯಂತಹ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ.

ಜಲಾವರಣ ಚಕ್ರ ಎಂದರೆ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು ವಾತಾವರಣ, ನೆಲದ ಮಧ್ಯ ನೀರು ಪ್ರವಹಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಉಪಚಕ್ರ ಗಳು ಕೂಡ ಇವೆ.

ನೀರಿನ ಮಡಿ(Reservoir) (ಜಲಭಾಗ)	ಒಟ್ಟು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ
ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳು	97 . 2169 %
ಧೃವಮಂಜಿನ ಟೋಪಿಗಳು, ಹಿಮನದಿಗಳು	2 . 05 %
ಭೂಗರ್ಭಜಲ	0 . 68 %
ಕೆರೆಗಳು	0 . 01 %
ನೆಲಗಳಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶ	0 . 005 %
ವಾತಾವರಣ	0 . 001 %
ನದಿಗಳು	0 . 0001 %
ಜೀವಾವರಣ	0 . 00004 %

ನೀರಿನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (Water Sources)

ಒಟ್ಟಾಗಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 97.2169% ಉಪ್ಪಿನ ನೀರಾಗಿ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿದೆ. ಕೇವಲ 2.7831% ಮಾತ್ರ ಸಿಹಿ ನೀರು. ಸಿಹಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕವಾಗಿ ಶೇಕಡ (69.56%) ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಿಕ್, ಆರ್ಕಿಟಿಕ ಇತರ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆಗಳು,

SCERT TELANGANA

ಶಾಶ್ವತ ಮಂಜು ಪದರವಾಗಿದೆ. ಸಿಹಿ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 30.1% ಭೂಗರ್ಭ ವಾಗಿದೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಸಿಹಿನೀರಿನಲ್ಲಿ 0.34% ಮಾತ್ರ ಕೆರೆಗಳು, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ನದಿಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನವನ ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ನೀರು ಇವೆ. ನೀರಿನ ಜೀವಾವರಣಕ್ಕೆ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು (Oceans) :

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ಶ್ರೇಣಿ ಭೂಸ್ವರೂಪಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಅತಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ನೀರಿನ ಮಡಗುಗಳನ್ನೇ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ನೀರಿನ ಭಾಗವನ್ನು ಭೂಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಐದು ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವು : ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರ. ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಮುದ್ರ, ದಕ್ಷಿಣ (ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಕ್) ಮಹಾಸಮುದ್ರ, ಆರ್ಕಿಟಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರ)

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಮುದ್ರ, ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಎನ್ನುವ ಪದಗಳನ್ನು ಪರ್ಯಾಯ ಪದಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆ ಕನಿಷ್ಟ ಒಂದು ಕಡೆ ಭೂಮಿ ಇರುವ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನ ಮಡುಗುಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರ ಎನ್ನುವರು.

ವಿವಿಧ ಖಂಡಗಳು, ದ್ವೀಪಗಳ ಸಮೂಹಗಳು ಇತರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಆಧಾರವಾಗಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರಗಳಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳು ಕೆಳಗೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರ್ಯಾಂಕ್	ಮಹಾಸಾಗರ	ವಿವರಗಳು
1	**ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ**	ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಏಷಿಯಾ, ಓಷಿಯಾನ (ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್, ಪಪುವ, ನ್ಯೂಗಿನಿಯಾ)ಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
2	**ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ**	ಅಮೆರಿಕಾದಿಂದ ಯೂರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
3	**ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾರಗ**	ದಕ್ಷಿಣ ಏಷಿಯಾ ತೀರಗಳನ್ನು ತಾಕುತ್ತದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
4	**ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾಸಾಗರ**	ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾವನ್ನು ಸುತ್ತವರೆದಿರುತ್ತದೆ. ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್, ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳ ಮುಂದುವರಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳತ್ತಾರೆ.
5	**ಆರ್ಕಿಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ**	ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರದ ಭಾಗವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆರ್ಕಿಟಿಕ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ವಿಸ್ತರಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ, ಯೂರೇಸಿಯಾ ತೀರಗಳನ್ನು ತಾಕುತ್ತದೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ?

ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿದ್ದರೆ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಹಾಸಾಗರವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನೇ 'ಪಾಂಥಾಲ್ಸಾ' ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು.

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಹಡಗು ಚಾಲೆಂಜರ್ ನಿಂದ ಆಳವಾದ ಸಾಗರಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ ದಿಗ್ವಿಜಯವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಬರುವಲ್ಲಿ ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಅಧ್ಯಾಯನ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುಬಹುದು.

ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ (Relief of the Ocean) :

ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಭೂತಳ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ಹೋಲಿರುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಆಳದಲ್ಲಿ ಬೆಟ್ಟಗಳು, ಪೀಠಭೂಮಿಗಳು, ಕಾನ್ಯಾನುಗಳು ಉಬ್ಬು ಪ್ರಾಂತಗಳಂತಹವು ಇರುತ್ತವೆ. ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ನೆಲವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

1) ಖಂಡಾಂತರ್ಗತ ಕಪಾಟು **(Continental Shelf) :** ಭೂಮಿಗೆ, ಮಹಾ ಸಾಗರಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ಸರಿಹದ್ದು ಪ್ರಾಂತವಿದು. ಕಾಂಟಿನೆಂಟಲ್ ಶೆಲ್ಫ್ 200 ಮೀಟರ್ ಆಳದವರೆಗೆ ಇದ್ದು ಸಮುದ್ರದ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 7.6% ವರೆಗಿರುತ್ತದೆ. ಅತಿದೊಡ್ಡ ಕಾಂಟಿನೆಂಟಲ್ ಶೆಲ್ಫ್ ಆರ್ಕಿಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ಸೈಬೀರಿಯಾ ಶೆಲ್ಫ್. ಇದು 1,500 ಕಿ.ಮೀ. ಅಗಲವಿದೆ.

SCERT TELANGANA

ಖಂಡಾಂತರ್ಗತ ಕಪಾಟು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಏಕೆಂದರೆ

- ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು.
- ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ, ಸಹಜವಾಯು ಸಿಗುತ್ತವೆ.
- ಇಲ್ಲಿ ಬಂದರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬಹುದು.

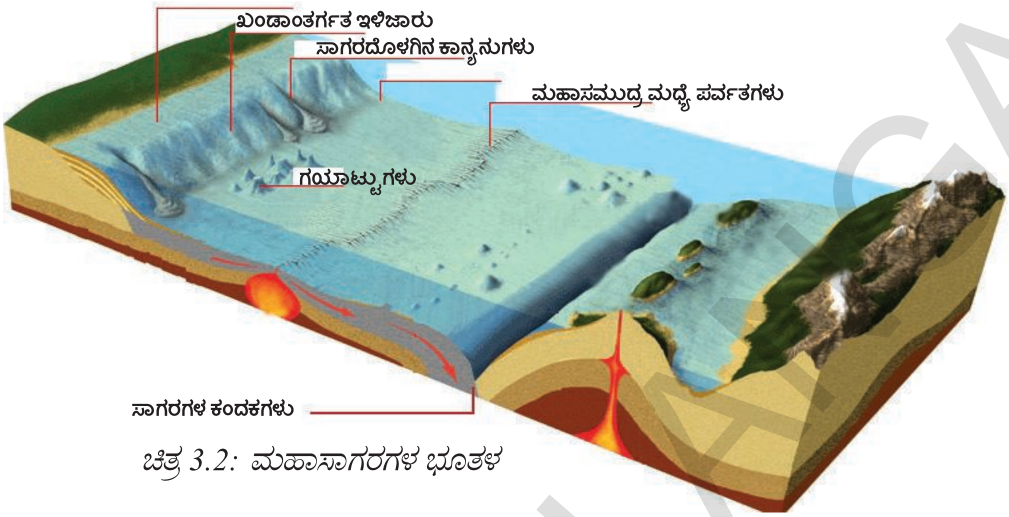

ಚಿತ್ರ 3.2: ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಭೂತಳ

2) ಖಂಡಾಂತರ್ಗತ ಇಳಿಜಾರು (Continental Slope) : 200 ಮೀಟರ್‌ಗಳಿಂದ 3,000 ಮೀಟರ್‌ಗಳ ವರೆಗೆ ಕಾಂಟಿನೆಂಟಲ್‌ಸ್ಲೋಪ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸ್ವರೂಪಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಇದು ಶೇಕಡ 15% ಭಾಗವಿದೆ. ಖಂಡಾಂತರ್ಗತ ಇಳಿಜಾರು ಖಂಡಗಳ ಸರಿಹದ್ದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಲ್ಲೇ ಸಾಗರಗಳ ಸಮುದ್ರ ಕಂದಕಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಮನದಿಗಳು, ನದಿಗಳ ನೀರಿನ ಕೊರೆತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಇವು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

3) ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಾಗರದ ಮೈದಾನಗಳು (Deep Sea plain) : ಮಹಾಸಾಗರದ ನೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಆಳಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇರುವ ಮೈದಾನಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಜಾರಿನಿಂದ ಇರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಸಮತಲವಾಗಿರುವ ಅತಿ ಆಳವಾದ ಪ್ರದೇಶವಿದೆ. ಇವು 3000-6000ಮೀಟರ್ ಆಳದವರೆಗಿರುತ್ತವೆ. ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಇವುಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ 76.2% ವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.

4) ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಆಳ (Oceanic deeps) : ಈ ಕಂದಕಗಳು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ, ಆಳವಾಗಿ 6,000 ಮೀ.ವರೆಗಿರುತ್ತವೆ. ನಾವು ಊಹಿಸಿರುವದಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಆಳವಾದ ಕಂದಕಗಳು ಸಾಗರದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಲ್ಲದೆ ಖಂಡಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಇರುತ್ತವೆ. ಫಲಕ ಚಲನೆಗಳ ಅಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಇವು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ 57 ಕಂದಕಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ?

ಸಮತಳ ರೇಖೆಗಳು (Isobaths) – ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಒಂದೇ ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದ್ರದ ನೆಲವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ರೇಖೆಯನ್ನು ಸಮತಳ ರೇಖೆಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಹಾಸಾಗರದ ಕಂದಕಗಳ ಕುರಿತು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ?

ಕ್ರ.ಸಂ.	ಕಂದಕ (Trench)ದ ಹೆಸರು	ಮಹಾಸಾಗರ (Ocean)	ಆಳ (ಮೀಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ)
1	ಚಾಲೆಂಜರ್ ಅಥವಾ ಮರಿಯನಾ	ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ	11,022
2	ಪ್ಯುರ್ಟೊರಿಕೊ ಅಥವಾ ನೆಪ್ಸ್	ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ	10,475
3	ಜಾವಾ	ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ	7,450

SCERT TELANGANA

ಸಾಗರದ ಕ್ಷಾರತೆ (Salinity of the Ocean) :

ಉಪ್ಪು ಇಲ್ಲದೆ ನೀವು ಯಾವಾಗಾದರೂ ಅನ್ನವನ್ನು ಊಟ ಮಾಡಿದ್ದಿರಾ ? ಅದು ರುಚಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಯಾ? ಆದಿಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದರಾ ? ಸಮುದ್ರದಿಂದಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪು ಎಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ? ಉಪ್ಪುನ್ನು ಕೇವಲ ರುಚಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವರಾ ? ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಏನಾದರೂ ಕಾರಣಗಳಿವೆಯಾ ? ನಿಮ್ಮ ಊರಿನ ಕೆರೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತವಾ ? ಹಾಗಾದರೆ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಏಕೆ ಉಪ್ಪಾಗಿರುತ್ತದೆ ? ಉಪ್ಪನ್ನು ಮೂಲ ಕಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭಾರತ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ದಂಡಿಯಾತ್ರೆ ಎನ್ನುವ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಪೌರ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದರೆಂಬುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತ ?

ಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿನೀರಲ್ಲದೆ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಏಕೆ ಇವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ಯಾವಾಗಾದರೂ ಆಲೋಚಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಈ ಉಪ್ಪು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿದೆ ? ನಿಮ್ಮ ಊಟದ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಉಪ್ಪು, ಸಮುದ್ರದ ಉಪ್ಪು ಒಂದೇನಾ ? ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ನೆಲದಿಂದಲೇ ಬಂದಿದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸೋಡಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ (NaCl) ಮಿಶ್ರಣ ಇರುವ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಮೇಲೆ ಮಳೆ ಬಿದ್ದು ಹಳ್ಳ, ನದಿ ಹರಿದು ಅದನ್ನು ಸಮುದ್ರದೊಳಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತವೆ. ಅದರ ಸಾಧಾರಣ ಹೆಸರು ಉಪ್ಪಿನಿಂದ ಸೋಡಿಯಂ ಕ್ಲೋರೈಡ್ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿನ ಉಪ್ಪು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಾಗರದ ಅಗ್ನಿ ಪರ್ವತಗಳಿಂದ, ಜಲ ಉಷ್ಣಧಾರೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಹಾಸಾಗರಗಳಿಂದ ನೀರು ಆವಿರಿಯಾದಾಗ ಉಪ್ಪು ಕೆಳಗಿನ ನೀರಿನಲ್ಲೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಗರದ ನೀರು ಉಪ್ಪಾಗಿ ಬದಲಾಗಿವೆ.

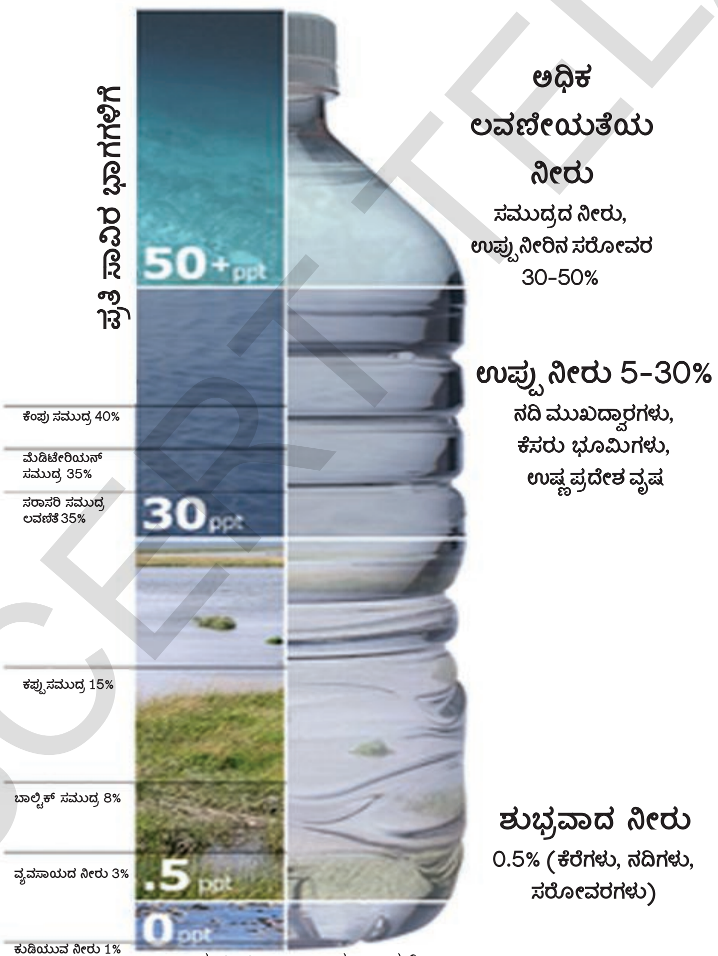

ಚಿತ್ರ 3.3: ನೀರಿನ ಕ್ಷಾರತೆ

ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಉಪ್ಪು ಎಷ್ಟಿದೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕ್ಷಾರತೆ (ಲವಣೀಯತೆ) ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿ ಸುವರು. 1,000 ಗ್ರಾಮುಗಳ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಪ್ಪು (ಗ್ರಾಮುಗಳಲ್ಲಿ) ಕರಗಿರುವುದೋ ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಾವಿರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ (Parts Per Thousand) ಎಂದು ಗುರ್ತಿಸು ತ್ತಾರೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಹಾಸಾಗರ ಗಳ ನೀರಿನ ಕ್ಷಾರತೆ ಶೇಕಡ 35% ಅಥವಾ 1,000 ಗ್ರಾಮುಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 35 ಗ್ರಾಮುಗಳಷ್ಟು ಉಪ್ಪು ಇರುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಕರಗಿದ ಖನಿಜಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪು 77.8% ಇರುತ್ತವೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ ?

ನದಿಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ 2% ಉಪ್ಪು ಇರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರಿನ ಕ್ಷಾರತೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುವ ಅಂಶಗಳು :

1. ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವುದು, ವರ್ಷಪಾತ.
2. ತೀರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ನದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಸಿಹಿ ನೀರು, ಧೃವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಂಜುಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟುವುದು, ಕರಗುವುದು.
3. ನೀರನ್ನು ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವ ಗಾಳಿಗಳು.
4. ಸಾಗರದ ಪ್ರವಾಹಗಳು / ತರಂಗಗಳು.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ ?

ಅತ್ಯಧಿಕ ಕ್ಷಾರತೆವುಳ್ಳ ಜಲ ಭಾಗಗಳು
1) ಡಾನ್‌ಜೋನ್ ಸರೋವರ-ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಿಕಾ-440%
2) ರೆಟ್ಬಾ ಸರೋವರ-ಸೆನೆಗಲ್ - 400%
3) ವಾಂಡಾ ಸರೋವರ-ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಿಕಾ - 350%

ಕಡಿಮೆ ಕ್ಷಾರತೆವುಳ್ಳ ಜಲ ಭಾಗಗಳು
1) ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರ 10%
2) ಹಡ್ಸನ್ ಕೊಲ್ಲಿ 3-15%

ಸಮಕ್ಷಾರತೆ ರೇಖೆ (Isohaline) : ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕ್ಷಾರತೆ ಇರುವ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವ ರೇಖೆ. ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಐಸೋಹಾಲೈನ್ ಎನ್ನುವರು.

- ಬಾಲ್ಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಕ್ಷಾರತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಸಿರಿ.

ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ (Ocean Temperature) :

ಭೂಮಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲಿನ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೋಂದು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಈ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾದಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಎಲ್‌ನಿನೋ(ELNINO), 'ಲಾ ನಿನೋ' (LANINO) ದಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದ ನೈರುತ್ಯ ಋತುಪವನಗಳು ಪ್ರಭಾವಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು, ಗಾಳಿ, ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಗಳಂತಹವು ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ -2^0C ನಿಂದ 29^0C ಮಧ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.

ಸಮುದ್ರದ ವಿವಿಧ ಆಳದ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ : ಸಮುದ್ರದ ಆಳಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಕಿ.ಮೀ, ಆಳಕ್ಕೆ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ನಂತರ 5 ಕಿ.ಮೀ, ಆಳದವರೆಗೆ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಕ್ರಮೇಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಆಳದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಸುಮಾರು 2^0c ಬಳಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೆ ?

ಭೂ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಮುದ್ರಗಳ ಹತ್ತಿರ ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ 38^0C ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿದೆ.

ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳು / ತರಂಗಗಳು (Ocean Currents) :

ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಮಹಾಸಮುದ್ರದ ನೀರನ್ನು ಮಹಾ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳು / ತರಂಗಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದ ನದಿಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ಈ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣಪ್ರವಾಹಗಳು, ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಉಷ್ಣಪ್ರವಾಹಗಳು ಧೃವಗಳ ಕಡೆಗೆ, ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ವೇಗದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಗತಿ (Drift) ಪ್ರವಾಹ ಎಂದು ಹೊಳೆ (Stream) ಪ್ರವಾಹ ಎಂದು ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ. ನಿಧಾನವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವುದನ್ನು ಗತಿ ಪ್ರವಾಹವೆಂದು, ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವುದನ್ನು ಹೊಳೆ ಪ್ರವಾಹ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನ

SCERT TELANGANA

ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳು (Causes of the Ocean Currents)

1. ಅಪಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿ (Centrifugal Force) : ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಸುತ್ತಾ ತಾನು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಮಹಾ ವಲಯಗಳು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಯೋಗದಿಂದ ಧೃವಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಹತ್ತಿರ ಅಪಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಶಕ್ತಿಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದಾಗಿ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯಿಂದ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಧೃವಗಳ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

2. ಗಾಳಿಗಳು (ಪವನಗಳ ಪ್ರಭಾವ) (Effect of Winds) : ಗಾಳಿಗಳ ಚಲನೆಯಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಪ್ರವಾಹಗಳ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿಗಳ ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಗಾಳಿಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನೀರು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗಂಟೆಗೆ 50 ಮೈಲು ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುವ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಗಂಟೆಗೆ 0.75 ಮೈ ಲುಗಳ ವೇಗದಿಂದ ಹೋಗುವ ಪ್ರವಾಹಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

3. ವರ್ಷಪಾತ (Effect of Precipitation) : ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ ಪ್ರಾಂತದ ಹತ್ತಿರ ಅತ್ಯಧಿಕ ವರ್ಷಪಾತ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿನ ಸಮುದ್ರದ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಫಲಿತವಾಗಿ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

4. ಸೌರಶಕ್ತಿ (Effect by Solar Energy) : ಸೌರಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರು ವ್ಯಾಕೋಚನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಹತ್ತಿರ ಮಧ್ಯ ರೇಖಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮಟ್ಟ 8 ಸೆಂಟೀ ಮೀಟರ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಜಾರು ಏರ್ಪಟ್ಟು, ಜಾರು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದ ನೀರು ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಲವಣೀಯತೆ, ನೀರಿನ ಸಾಂದ್ರತೆಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಮಂಜು ಕರಗುವುದರಿಂದಲೂ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳು :

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿರುವ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ನೀರಿನಲ್ಲಿವೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾನವನು ಇನ್ನೂ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿಲ್ಲ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದ ಮಾನವ ತನ್ನ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅಧಿಕವಾದ ಉಪ್ಪು, ಮತ್ಸ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಸಮುದ್ರಗಳು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಮರಳು, ಗರಸು (ಚಿಕ್ಕಕಲ್ಲು) ಗಳಂತಹವುಗಳನ್ನು ಮನೆಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕ್ಲೋರಿನ್, ಫ್ಲೋರಿನ್, ಅಯೋಡಿನ್‌ಗಳಂತಹ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ಸಮುದ್ರಗಳಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯುವನು. ಸಮುದ್ರದ ಅಲೆಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್‌ನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಸಮುದ್ರ ಗರ್ಭದಿಂದ ತೈಲ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತೆಗೆಯುವನು. ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಮುತ್ತು, ರತ್ನಗಳು ಸಹ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಶತಾಬ್ದಗಳಿಂದಲೂ ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕತೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಾ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 3.4: ಬಾಂಬೆ ಹೈ ಹತ್ತಿರ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ತೆಗೆಯುವುದು.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ ?

ಶುದ್ಧ ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ

69.56%	ಮಂಜು ರೂಪದಲಿದೆ.
30.1%	ಭೂಗರ್ಭಜಲ
0.34%	ನದಿಗಳು, ಕೆರೆಗಳು, ಯೋಜನೆಗಳು
100.00%	**ಒಟ್ಟು**

SCERT TELANGANA

ಆದರೆ ಇಂದು ಸಮುದ್ರಗಳು ನಮ್ಮ ದೋಚುವಿಕೆಯಿಂದ ಕ್ಷೀಣತೆ ಕಡೆ ಸಾಗಿವೆ. ತಿಮಿಂಗಿಲಗಳಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಾಣದಾಗಿವೆ. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಇತರ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಾಲುಷ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಸ್ಟ್ರೀಮ್ 2. ಡ್ರಿಫ್ಟ್ 3. ಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳು 4. ಆವಿಯಾಗುವಿಕೆ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.(AS_1)
   (i) ಅ) ಭಾಷ್ಪೀಕರಣ ಆ) ದ್ರವೀಭವನ ಇ) ಲವಣೀಕರಣ ಈ) ವರ್ಷಪಾತ
   (ii) ಅ) ಫಲಕಗಳು ಆ) ಅಪಕೇಂದ್ರ ಶಕ್ತಿ ಇ) ಸೌರಶಕ್ತಿ
2. ತಪ್ಪು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿರಿ.(AS_1)
   ಅ) ಸಮುದ್ರಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸಮುದ್ರದ ಕಂದಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.
   ಆ) ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮೇಲ್ಮೈ ರೂಪಗಳಿರುತ್ತವೆ.
   ಇ) ಶತಾಬ್ದಗಳಿಂದ ಭೂಮಿ ಮೇಲಿಂದ ಹರಿದುಕೊಂಡು ಬರುವುದರಿಂದ ಸಮುದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಶಾತ ಲವಣ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.
   ಈ) ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳ ನೀರು ಒಂದೇ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ.
3. ಭೂಮಿಯನ್ನು ನೀಲಿಗ್ರಹ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಸರಿಯೇ ? ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುವ ನಿಮ್ಮ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.(AS_1)
4. ಸಮುದ್ರದ ಲವಣೀಯತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಏಕೆ ಇರುತ್ತವೆ ?(AS_6)
5. ಮಾನವನ ಜೀವನವು ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದೆ ?(AS_5)
6. 32ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ 'ಮಹಾಸಮುದ್ರ ಪ್ರವಾಹಗಳು' ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಕೆಲವು ಉಷ್ಣ, ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.(AS_2)
7. 33ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ 'ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗಿ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳು' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

1. ಪೆಸಿಫಿಕ್, ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.
2. ಮಹಾಸಾಗರದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣ, ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

ಪೆಸಿಫಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ		ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾಸಾಗರ		ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರ	
ಉಷ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು	ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳು	ಉಷ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು	ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳು	ಉಷ್ಣ ಪ್ರವಾಹಗಳು	ಶೀತಲ ಪ್ರವಾಹಗಳು

SCERT TELANGANA

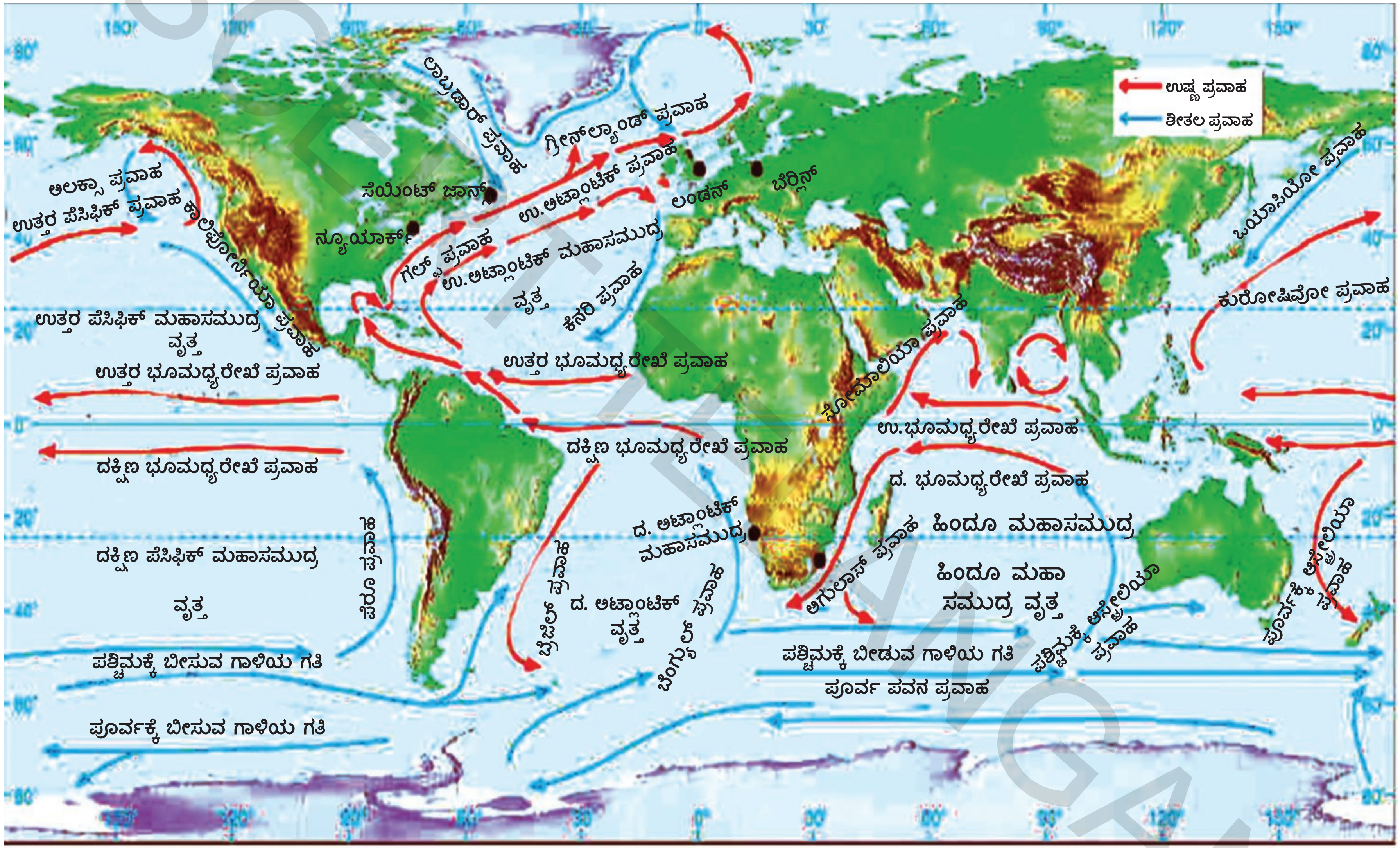

ನಕ್ಷೆ 1: ಮಹಾಸಾಗರಗಳ ಪ್ರವಾಹಗಳು

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

4

ವಾತಾವರಣ

ಕಳೆದ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ವಿವಿಧ ವಲಯಗಳ ಕುರಿತು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಲಾವರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ (Atmosphere) ವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ನಾವು ಸೇವಿಸುವ ಗಾಳಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಆಮ್ಲಜನಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅದು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಬದುಕಲಾರೆವು. ನಾವು ಉಸಿರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಬಿಟ್ಟಾಗ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನಿಲವನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಬಿಡುತ್ತೇವೆ. ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಹಾನಿಕಾರಕ ಕಿರಣಗಳಿಂದ ಸಹ ವಾತಾವರಣ ನಮ್ಮನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಹಸಿರು ಗಿಡಗಳು ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅನಿಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿ, ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣಾ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಫಲವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಸಿಹಿಯಾದ ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಂತಹವು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಮಾಂಸ ಕೃತ್ಯಗಳು, ಪ್ರೊಟೀನ್‌ಗಳು, ಪಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸಕ್ಕರೆಗಳು, ಕೊಬ್ಬು ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಖನಿಜ ಲವಣಗಳು, ನಾವು ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಸರವಾಗುವ ಇತರ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ವಾತಾವರಣ ನಮಗೆ ಮಳೆಯನ್ನು ಸಹ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಮಳೆಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಭಾಗ ನೀರು ಮಹಾಸಮುದ್ರಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಮಳೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಬಂಡೆಗಳು ಶೀಳಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಲಾರವು. ಅಂದರೆ ನಮಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ನೆಲಗಳು ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಅನೇಕ ವಿಧಧ ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆಸದೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಚಿತ್ರ : 4.1 : 322 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳ ಮೇಲಿಂದ ತೆಗೆದು ಭೂಮಿಯ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ. ಭೂಮಿಗೆ ಕಪ್ಪಾಗಿ ಇರುವ ವಿಶ್ವಕ್ಕೆ ನಡುವೆ ಇರುವ ಚಿಕ್ಕದಾದ ನೀಲಿ ಪಟ್ಟಿಯೇ ವಾತಾವರಣ

SCERT TELANGANA

ವಾತಾವರಣವೇ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಹ್ಲಾದಗೊಳಿಸುವ ಮಳೆಗಳು, ಹೂವಿನ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು, ಸುಮಧುರ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸಲಾರೆವು. ಸುಂದರವಾದ ಗಾಳಿಪಟಗಳನ್ನು ಹಾರಿಸಲಾರೆವು. ಪಕ್ಷಿಗಳು ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಲಾರವು. ಧ್ವಜಗಳು ಹಾರಾಡಲಾರವು.

ನಾವು ವಾತಾವರಣವೆಂದು ಕರೆಯುವ ಈ ಅಧ್ಭುತವಾದ ವಿಷಯ ಏನು?

ಭೂಮಿ ಸುತ್ತೂ ಇರುವ ಅನಿಲಗಳ ಸಮುದ್ರವೇ ವಾತಾವರಣ. (ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಈಜುತ್ತಿರುವ ಂತೆ) ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನಿಲಗಳ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಈಜುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಭೂಮಿ ಪರಿಮಾಣದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ವಾತಾವರಣ ಅದನ್ನು ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಹೊದಿಕೆಯೋಪಾದಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣ ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದಪ್ಪ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಸೇರಿದ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಏರೋನಾಟಿಕ್ಸ್ ಅಂಡ್ ಸ್ಪೇಸ್ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಶನ್ (ನಾಸಾ) ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಭೂಮಿ ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಬಾಲ್ ಅಷ್ಟು ಇದ್ದರೆ, ವಾತಾವರಣ ಅದರ ಸುತ್ತಲು ಸಣ್ಣನೆಯ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ ಪೊರೆಯಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ.

- ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಆವಿರಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?
- ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚರ್ಮ ಒಣಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕೆ?

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅನಿಲಗಳು ಇರುವುದ ರಿಂದ ಅನಿಲಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಗುಣಗಳೆಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ಇರುತ್ತವೆ – ಅದಕ್ಕೆ ಆಕಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಸಂಕೋಚ ಹೊಂದುತ್ತದೆ, ವ್ಯಾಕೋಚ ಹೊಂದುತ್ತದೆ (ನೀವು ಸೈಕಲ್ ಟ್ಯೂಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಾಳಿಯನ್ನು ತುಂಬಿದಂತೆ – ಇದು ಗಾಳಿಯನ್ನು ಸಂಕೋಚಿಸು ವಂತೆ ಮಾಡುವುದು) ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನಿಲಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು ಆಮ್ಲಜನಕವು (ಘನಪರಿಮಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 21%) ಸಾರಜನಕ (ಘನ ಪರಿಮಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 78%) ಇತರ ವಾಯುವುಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಅವು ಆರ್ಗಾನ್, ನಿಯಾನ್, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ (ಘನ ಪರಿಮಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 0.03%) ಮೀಥೇನ್, ಅಮೋನಿಯಾ, ಓಜೋನ್‌ದಂತಹವು ಇವೆ.

ಒಟ್ಟು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿ ಘನ ಪರಿಮಾಣದ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 0.4% ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ (6 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳ ಎತ್ತರದೊಳಗೆ) ಇರುತ್ತದೆ. ಹೌದು, ನೀರಿನ ಆವಿ ಸಹ ಅನಿಲವೇ. ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನೀವು ನೋಡುವ ಮೋಡಗಳು ನೀರಿನ ಆವಿ ಅಲ್ಲ, ಅವು ನೀರಿನ ಹನಿಗಳು.

ಈ ಅನಿಲಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಣಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಣಗಳು ಪ್ರಕೃತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮರಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮರಳಿನ ತುಫಾನುಗಳು, ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಂಕಿ) ಮಾನವನ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಡವಿಗಳನ್ನು ಸುಡುವುದು, ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ನ ವಿನಿಯೋಗ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ವ್ಯರ್ಥಗಳು) ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

- ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಕಣಗಳು ನಮಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಕರವೋ, ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಹಾನಿಕಾರಕವೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ನಮಗೆ ವಾತಾವರಣ ಏತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದುದು?
- ಚಂದ್ರನ ಮೇಲೆ ಜೀವನ ಏತಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೋ ಊಹಿಸಿರಿ.

ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ವಾತಾವರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಣಗಳು ಬದಲಾಯಿಸು ತ್ತವೆ. ಸೂರ್ಯೋದಯ, ಸೂರ್ಯಾಸ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿನ ಸೂರ್ಯನನ್ನು ಎಂದಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ? ಈ ಕಿತ್ತಳೆ ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಕಣಗಳೇ ! ನೀವು ಆಟ ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವ ಮಳೆಯ ವಿಷಯ ? ನೀವು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುವ ಆಲಿಕಲ್ಲುಗಳ ಸಂಗತಿ ಏನು ? ಇವು ಸಹ ಕಣಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ, ವರ್ಷಪಾತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿ ಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಣಗಳು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೃಷ್ಟಿಸಬಲ್ಲವು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮನುಷ್ಯರು ಶ್ವಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವು ಕಷ್ಟಕರಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸೇರಿ ಅವುತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣಾ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ಕಷ್ಟಕರಗೊಳಿಬಹುದು.

SCERT TELANGANA

ವಾತಾವರಣದ ವಿಸ್ತಾರ

ಭೂಮಿ ಒಳಗೆ ಪೊರೆಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆಯೇ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಪೊರೆಗಳಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪೊರೆಗಳು ಯಾವಾಗಿರುತ್ತವೋ ಊಹಿಸಿರಿ. ಗಾಳಿಯಂತೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕುರಿತು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಗಾಳಿಯ ಬೆಲೂನುಗಳು, ಉಪಗ್ರಹಗಳ ಮೂಲಕ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಇದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ವಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಅದನ್ನು ಎರಡು ಪ್ರಧಾನ ಪೊರೆಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

1) ಸಮರೂಪಾ ಆವರಣ (Homosphere)

2) ಬಹುರೂಪ ಆವರಣ (Heterosphere)

ಸಮರೂಪ ಆವರಣ : ಈ ಆವರಣ 90 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪೊರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಟ್ರೋಪೋ ಆವರಣ, ಸ್ಟ್ರಾಟೋ ಆವರಣ, ಮಿಸೋ ಆವರಣ. ಈ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ಸಾರಜನಕ, ಪ್ರಾಣವಾಯುವು, ಆರ್ಗಾನ್, ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ದಂತಹ ಅನಿಲಗಳ ಅನುಪಾತ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಬಹುರೂಪ ಆವರಣ : 90 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಇರುವ ವಾತಾವರಣವನ್ನುಬಹುರೂಪ ಆವರಣ ಎನ್ನುವರು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನಿಲಗಳ ಅನುಪಾತ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಥರ್ಮೋ ಆವರಣ, ಎಕ್ಸೋ ಆವರಣ ಎಂಬ ಎರಡು ಪೊರೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಸಾಂದ್ರತೆ, ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಸಹ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ವಿವಿಧ ಪೊರೆಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.

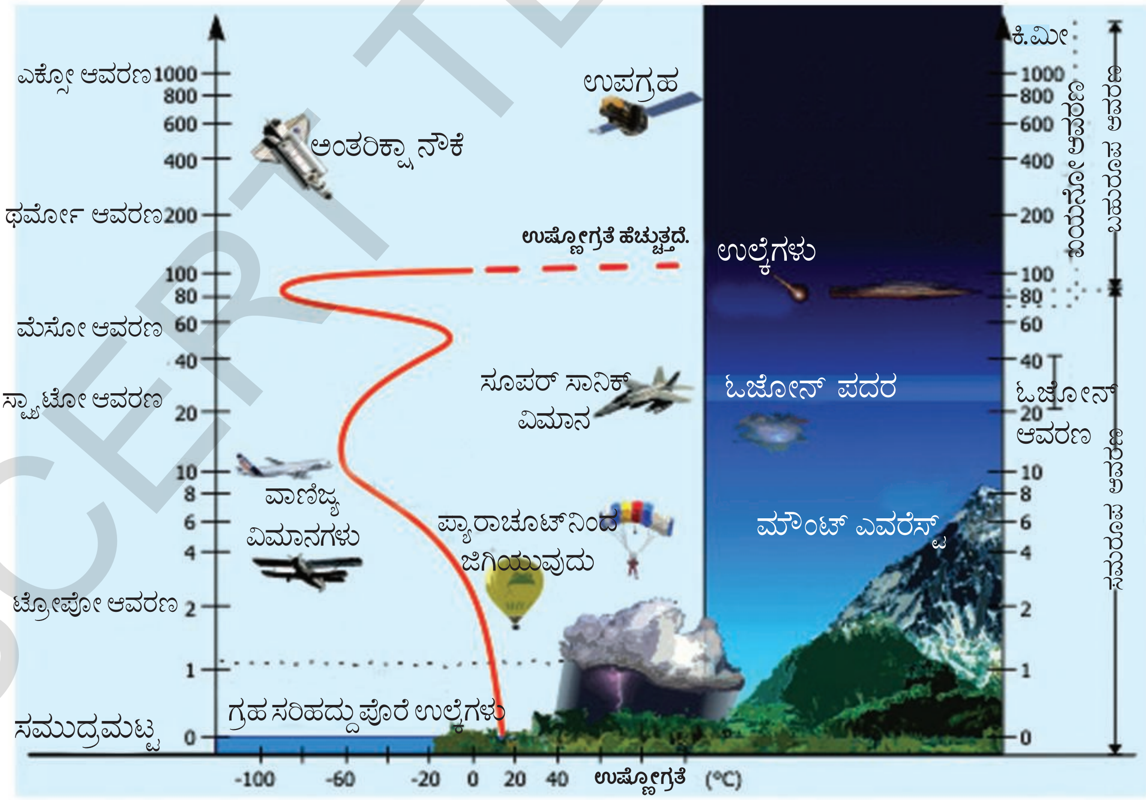

ಚಿತ್ರ : 4.2 ವಾತಾವರಣದ ವಿಸ್ತರಣೆ

SCERT TELANGANA

ಟ್ರೋಪೋ ಆವರಣ : ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಪೊರೆ ಇದು. ಧೃವಗಳ ಹತ್ತಿರ 8 ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ, ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಹತ್ತಿರ 18 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳವರೆಗೆ ಇದು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪೊರೆಯ ಸರಾಸರಿ ಎತ್ತರ 13 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳು ಭೂ ಮಧ್ಯ ರೇಖೆ ಹತ್ತಿರ ಬಲವಾದ ವಿಕಿರಣಗಳ ತರಂಗಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಧೃವಗಳಲ್ಲಿನ ಗಾಳಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೋಚಿಸುವುದರಿಂದ ಉಷ್ಣತೆ ಬಹಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಟ್ರೋಪೋ ಆವರಣದ ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಅನಿಲಗಳಲ್ಲಿ 75% ವರೆಗೂ, ಸರಿಸುಮಾರು ಒಟ್ಟು ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳು, ತೇವಾಂಶವೆಲ್ಲಾ ಈ ಪೊರೆಯಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳು, ವರ್ಷಪಾತದಂತಹ ವಾತಾವಣದ ಅಂಶಗಳೆಲ್ಲ ಈ ಆವರಣದಲ್ಲೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಸಾಧಾರಣ ಕ್ಷೀಣತ ಕ್ರಮ ಎನ್ನುವರು. ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳು ಆವಿಯಾಗುವುದು ಘನೀಭವಿಸುವುದು, ನೀರಾಗುವುದು, ವರ್ಷಪಾತ, ತುಫಾನುಗಳು ಇಂತವೆಲ್ಲ ಈ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಸ್ಟ್ರಾಟೋ ಆವರಣ : ಈ ಪೊರೆ 50 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮೋಡಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವರ್ಷಪಾತ, ತುಫಾನುಗಳಂತವು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜೆಟ್ ವಿಮಾನಗಳು ಹಾರುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಪೊರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಸ್ಟ್ರಾಟೋ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಓಜೋನ್ ಪೊರೆ ಇರುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶ. ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಈ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ.

ಮಿಸೋ ಆವರಣ : ಇದು 80 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದಿಂದ ಉಲ್ಕೆಗಳು ಈ ಪೊರೆಯೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿದಾಕ್ಷಣ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಎತ್ತರ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಈ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಥರ್ಮೋ ಆವರಣ : ಇದು 400 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್‌ಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಥರ್ಮೋ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾನುಗಳು ಎಂಬ ವಿದ್ಯುದ್ದಾವೇಶ ಇರುವ ಕಣಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪ್ರಸಾರವಾಗುವ ರೇಡಿಯೋ ತರಂಗಗಳು ಈ ಆಯಾನುಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಮರಳಿ ಭೂಮಿಗೆ ಪರಾವರ್ತನೆ ಹೊಂದುತ್ತವೆ. ಈ ಪೊರೆಯನ್ನು ಆಯಾನೋ (ಐನೋ) ಆವರಣ ಎಂದು ಸಹ ಎನ್ನುವರು.

- ಯಾವ ಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ಇದೆ?
- ಯಾವ ಪೊರೆ ಕುರಿತು ನಮಗೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಗೊತ್ತು ?
- ಜೆಟ್ ವಿಮಾನಗಳು ಹಾರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಪೊರೆ ಅನುಕೂಲವಾದದು? ಏತಕ್ಕಾಗಿ?

ಎಕ್ಸೋ ಆವರಣ : ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಕೊನೆಯ ಪೊರೆ ಇದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಪೊರೆ ಕುರಿತು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಒತ್ತಡದ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಪವನಗಳು :

ಗಾಳಿ ಒತ್ತಡ : ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ವಾಯು ಪರಮಾಣಗಳು (ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ಪದಾರ್ಥಗಳು) ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಮಾಣಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ತಳ್ಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಅವುಗಳ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದವುಗಳನ್ನು ತಳ್ಳುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ಆದರೂ ತೋರಿಸುವ ಈ ತಳ್ಳುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗಾಳಿ ಒತ್ತಡ ಎನ್ನುವರು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಗಾಳಿ ಮೇಲಿಂದಲ್ಲದೇ ಯಾವ ವಸ್ತುವಾದರೂ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಗಾಳಿಗೆ ತೆರೆದು ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಿಂದ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪರಮಾಣುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಗಾಳಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದರೆ ತಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಭೂಮ್ಯಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಗಾಳಿ ಪರಮಾಣುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಎಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯ ಹತ್ತಿರ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಆದರೆ ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಯಾದಾಗ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಯು ಪರಮಾಣುಗಳು ಬಿಸಿಯಾದಾಗ (ಭೂಮಿ ಬಿಸಿಯಾದಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೀಗೆ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ) ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿ ಲಭಿಸಿ ವೇಗವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ತಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಶಕ್ತಿ ಪಡೆದ ಪರಮಾಣುವುಗಳು ಇನ್ನು, ಇನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಈಗ ಇದೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಹೆಚ್ಚು ಪರಮಾಣುಗಳು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಪೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೋದಾಗ ಭೂಮಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಇವು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ತಳ್ಳುವಿಕೆ, ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಭೂಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಗಾಳಿ ಬಿಸಿಯಾದಾಗ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು, ಗಾಳಿ ತಂಪಾದಾಗ ಗಾಳಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ – ಇದನ್ನೇ ವಿಲೋಮ ಸಂಬಂಧ ಎನ್ನುವರು.

ಬಿಸಿಯಾದ ಗಾಳಿ ಮೇಲಕ್ಕೊದಂತೆ ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಪಡೆದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಖದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಪರಮಾಣುಗಳ ವೇಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹತ್ತಿರ, ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತವೆ – ಗಾಳಿ ತಣ್ಣಗಾಗಿ, ದಟ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ದಟ್ಟವಾದ ಗಾಳಿ ಭೂಮ್ಯಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮೇಲ್ಮೈಯ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಎಳೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಭೂಮ್ಯಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಧಿಗಮಿಸುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಈಗ ಅವುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ ! ಈ ತಣ್ಣಗಾದ ಗಾಳಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರೊಂದಿಗೆ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳದು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಪರಮಾಣುಗಳು, ಹೆಚ್ಚು ಖಾಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಆಗ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಗಾಳೀ ಖಾಲಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆಯೇ ಚಲಿಸುವುದು ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮ್ಯಾಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಗಾಳಿ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೇನು ಅಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿ ಬೀಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿಗಳು

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಬಿಸಿಯಾಗದು. ಸಮುದ್ರಕ್ಕಿಂತ ಭೂಭಾಗ ಬೇಗನೆ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಇರುವ ಭೂಮಿಗಿಂತ ಬಹಳ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಭೂಮಿ ಬೇಗನೆ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭೂಮಿ ಮೇಲಿನ ಗಾಳಿ ಬೇಗನೇ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರು ಬಿಸಿಯಾಗಲು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀರಿನಮೇಲಿನ ಗಾಳಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ತಂಪಾಗುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಎರಡನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಭೂಮಿ ವೇಗವಾಗಿ ತಂಪಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತಂಪಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ, ತಂಪಾಗುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ನಡುವೆ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ! ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳು, ಋತುಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧ ಕುರಿತು ಓದಿದ್ದೀರಿ ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಅಧಿಕ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಲಭಿಸಿ, ಕಡಿಮೆ ಸೌರಶಕ್ತಿ ಲಭಿಸುವ ಧೃವ ಪ್ರಾಂತ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕಿಂತ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಉಳಿದ ಭೂಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಒತ್ತಡದಲ್ಲಿ ಸಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇರುತ್ತದೆ.

ಎತ್ತರವಾದ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಇಳಿಜಾರು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನೀರು ಪ್ರವಹಿಸಿದಂತೆ, ಬಿಸಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ತಂಪಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಶಾಖ ಪ್ರವಹಿಸಿದಂತೆ, ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಗಾಳಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿ ಹಾಗೆ ಸಂಚರಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಿಕೆ, ಪವನಗಳು ಎನ್ನುವರು.

SCERT TELANGANA

ಗಾಳಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬೀಸಿ, ಹಾಯಾಗಿ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಮಂದಾನಿಲ ಎನ್ನುವರು. ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬಿರುಗಾಳಿ, ಸುಂಟರಗಾಳಿ ಎನ್ನುವರು. ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ತುಫಾನ್ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ತೀರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುವ ತುಫಾನ್ ಗಾಳಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಪವನಗಳು ಬೀಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಅಧಿಕ ಶಾಖದಿಂದ ವಾತಾವರಣ ಬಿಸಿಯಾಗಿ, ಬಿಸಿಗಾಳಿ ಮೇಲೇಳುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಮೇಲ್ಭಾಗ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು (ಭೂಮಿ ಸುತ್ತಲೂ ಇದು ಪಟ್ಟಿ ಆಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ) ಭೂ ಮಧ್ಯ ರೇಖಾ ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡದ ಪಟ್ಟಿ ಎನ್ನುವರು. ಇದನ್ನು ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಂಗಮ ಮಂಡಲ (Inter-Tropical Convergence Zone - ITCZ) ಎನ್ನುವರು. ಈ ಗಾಳಿ ಮೇಲೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ತಣ್ಣಗಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ತಂಪಾದ ಗಾಳಿ ಮರಳಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೇಲಕ್ಕೊದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗೆ ಬರಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಪೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಗಾಳಿ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕಡೆ ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ತಂಪಾಗಿ, ದಟ್ಟವಾದ ಈ ಗಾಳಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತವನ್ನು ಉಪ ಉಷ್ಣವಲಯ ಅಧಿಕ ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

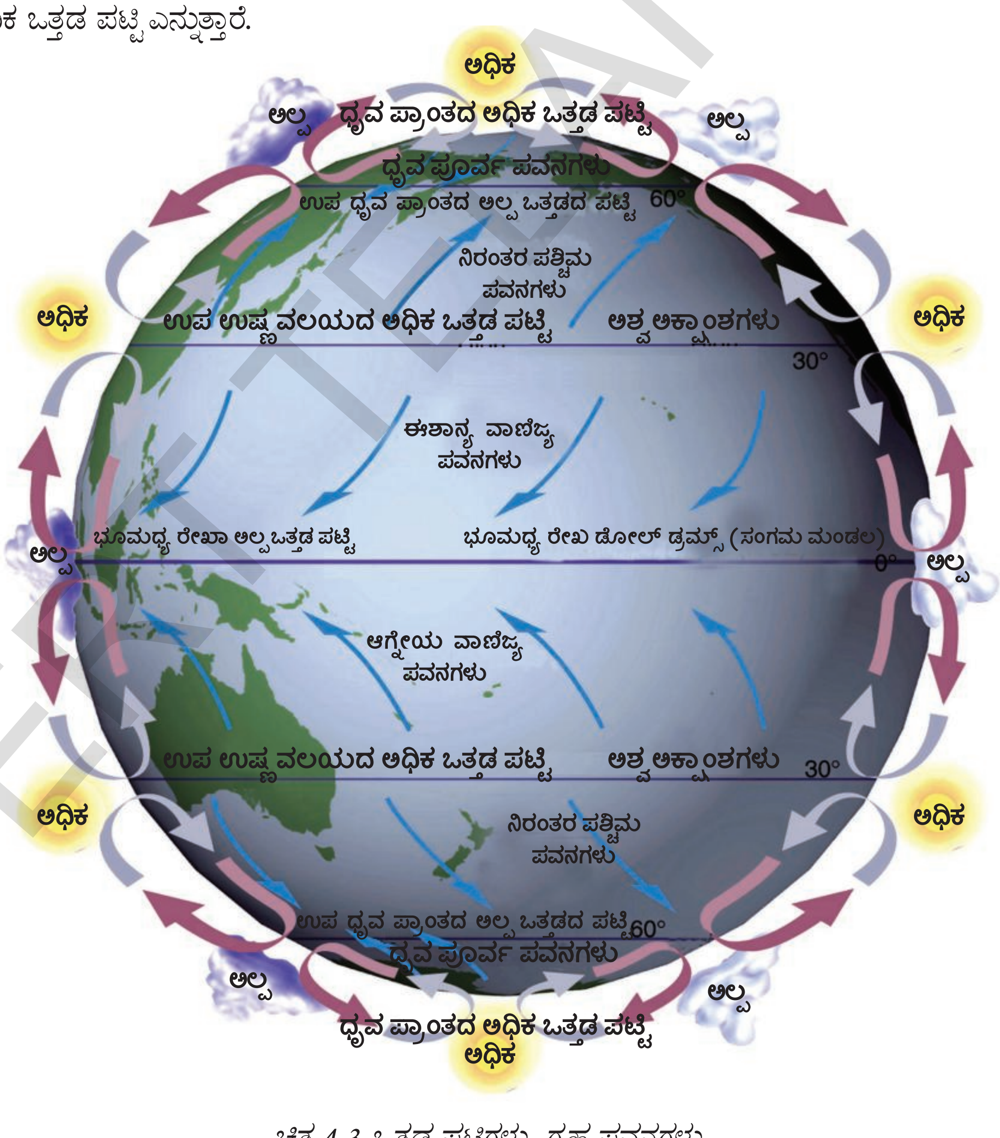

ಚಿತ್ರ 4.3 ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿಗಳು, ಗ್ರಹ ಪವನಗಳು

SCERT TELANGANA

ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಗಾಳಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ತಾಕಿದಾಕ್ಷಣ ಎರಡಾಗಿ ಸೀಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಭಾಗ ಭೂಮಧ್ಯರೇಖಾ ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡ ಪ್ರಾಂತದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದಾಕ್ಷಣ ಅವು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಮೇಲಕ್ಕೇಳುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯ ಚಕ್ರ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸೇರಿದ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ಭಾಗ ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡ ಇರುವುದರ ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷಾಂಶದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಗಾಳಿಯನ್ನು 'ಅ' ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ (ನಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೆಸರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದು ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಕವಾದ ಹೆಸರು ಅಲ್ಲವೆಂದು ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ.

ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ಧೃವಗಳ ಹತ್ತಿರ ಗಾಳಿ ಬಹಳ ತಂಪಾಗಿ ಇದ್ದು (ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ) ಆರ್ಕಿಟಿಕ್‌ವೃತ್ತ (ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ) ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಿಕ್ ವೃತ್ತ ಸಮೀಪದ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಒತ್ತಡ (ಉಪ ಧೃವ ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿ) ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಧೃವಗಾಳಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಈ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇವು 'ಅ' ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

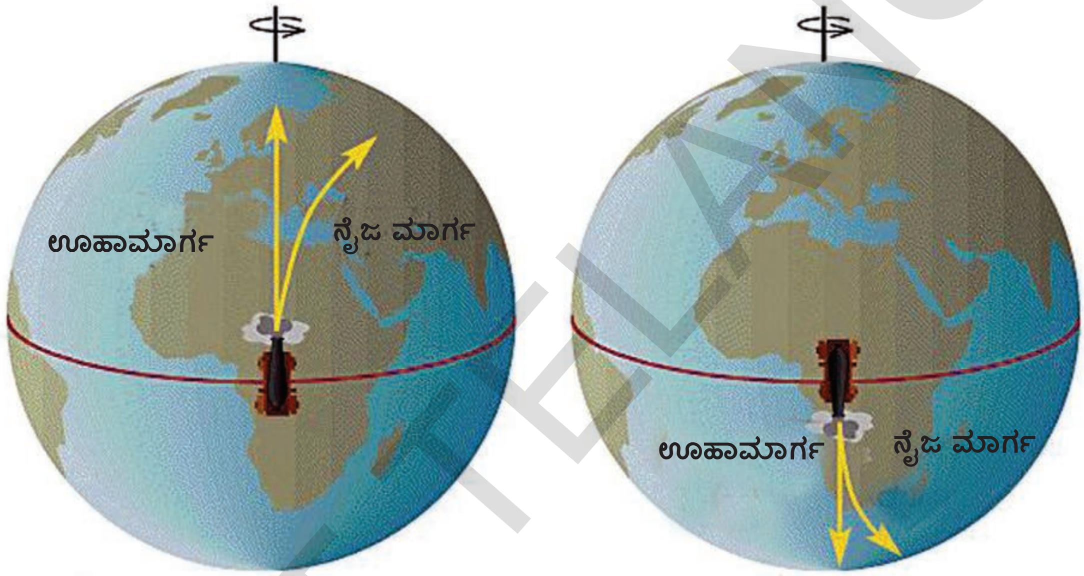

ಎ) ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ ಕ್ಷಿಪಣಿ ಬಿ) ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದ ಕ್ಷಿಪಣಿ

ಚಿತ್ರ 4.4 ಕೋರಿಯೋಲಿಸ್ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರ

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗಾಳಿಗಳು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಮಂಡಲದಿಂದ ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಉತ್ತರದಿಂದ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲವೇ ದಕ್ಷಿಣದಿಂದ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ (ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಮಂಡಲಗಳು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಗೆ ಎರಡು ಕಡೆಗೆ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕೆ ಇವೆ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ)ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆಂದು ನಾವು ಅಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಗಾಳಿಗಳು ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಲ (ಪೂರ್ವ) ದಿಕ್ಕಿಗೆ, ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧಗೋಳದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಡ (ಪಶ್ಚಿಮ) ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಭೂಮಿ ತನ್ನ ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ತಾನು ತಿರುಗುತ್ತಿರುವುದರ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಕೊರಿಯಾಲಿಸ್ ಪ್ರಭಾವ ಎನ್ನುವರು. ಇದು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಹತ್ತಿರ ಶೂನ್ಯವಾಗಿಯೂ, ಧೃವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಹತ್ತಿರ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ನಿರಂತರ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಸಾರ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಗಾಳಿಗಳು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಅವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮ ತನ್ನ ಹಡುಗನ್ನು ನಡೆಸಲು ಪವನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗ ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಆತನು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಮೆಣಸು, ಚೆಕ್ಕೆಯಂತಹ

SCERT TELANGANA

ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದನು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಗೋವಾವನ್ನು ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಪಾಲಿಸುವಲ್ಲಿ ಪವನಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸಿವೆ.

ಪವನಗಳು ಬೀಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ವಿಧಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಪವನಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣ

ಗಾಳಿಯ ವೇಗ, ಅವು ಬೀಸುವ ದಿಕ್ಕು, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ, ಎಂಬ ವಿಧದ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಮೂರು ವಿಧವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅ. ಪ್ರಪಂಚ ಪವನಗಳು (ನಿರಂತರ ಪವನಗಳು) – ಭೂಗೋಳವೆಲ್ಲ ವರ್ಷವಿಡೀ ಬೀಸುತ್ತವೆ.

ಆ. ಋತು ಪವನಗಳು – ಇವು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಿಮಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಇ. ಸ್ಥಳೀಯ ಪವನಗಳು – ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಪಂಚ ಪವನಗಳು : ಪ್ರಪಂಚ ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ, ಕ್ರಮ ಬದ್ಧವಾಗಿ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಹ ಪವನಗಳು ಎನ್ನುವರು. ಇವು ಮೂರು ವಿಧಗಳು – ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳು, ಪಶ್ಚಿಮ ಪವನಗಳು, ಧೃವ ಪವನಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳು ಉಷ್ಣ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಗಾಳಿಗಳು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ, ಧೃವ ಗಾಳಿಗಳು ಧೃವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳು ಪೂರ್ವಗಾಳಿಗಳು ಅಂದರೆ ಇವು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಈಶಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳೆಂದು, ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ ಆಗ್ನೇಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳೆಂದು ಕರೆಯುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಪವನಗಳು ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಾಳಿಗಳೆಂದು ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಗೋಳದಲ್ಲಿ ಇವು ನೈರುತ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ, ದಕ್ಷಿಣಾರ್ಧ ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ ಇವು ವಾಯುವ್ಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಧೃವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಪೂರ್ವ ಪವನಗಳು ಬೀಸುತ್ತವೆ.

- ಚಿತ್ರ 4.3 ನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ, ಪಶ್ಚಿಮ ಪವನಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಪವನಗಳು, ಪೂರ್ವ ಪವನಗಳು ಯಾವ ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿಯಿಂದ ಯಾವ ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿಯ ಕಡೆಗೆ ಬಿಸುತ್ತವೆಯೋ ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಪಂಚ ಪವನಗಳ ಪ್ರಭಾವ : ವಾತಾವರಣದ ಮೇಲೆ ಶಿಲಾವರಣ, ಜಲಾವರಣ ತೋರಿಸುವ ಪ್ರಭಾವದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಒತ್ತಡ ಪವನಗಳ ಈ ಪ್ರಭಾವ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿವೆಯೆಂದು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರುತ್ತೀರಿ.ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಶಾಖವನ್ನು, ತೇವಾಂಶವನ್ನು ರವಾನಿಸುವಲ್ಲಿ ಈ ಪವನಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಜೀವಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಬಿಸಿಯಾಗದು, ಇಲ್ಲವೇ ತಂಪಾಗದು. (ಚಂದ್ರನ ಹಾಗೆ) ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹಗಲಿನವೇಳೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಉಷ್ಣ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿಹಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು, ರಾತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಧೃವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಭರಿಸಲಾರದಷ್ಟು ತಣ್ಣಗೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಶಾಖವನ್ನು, ತೇವಾಂಶವನ್ನು ಈ ಗಾಳಿಗಳು ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲ ಸಮನಾಗಿ ಹಂಚುತ್ತಿಲ್ಲ – ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಮಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬಿಸಿಯಾಗಿ, ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳು ಚಳಿಯಾಗಿ, ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳು ಅಧಿಕ ವರ್ಷಪಾತದಿಂದ, ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳು ಮರುಭೂಮಿಗಳಾಗಿವೆ.

ಋತು (Seasonal) **(ಕಾಲಾಧಾರಿತ) ಪವನಗಳು :** ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಪಾತ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಈ ಋತು ಪವನಗಳಿಂದ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಋತು ಪವನಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತವೆ. 'ಮಾನ್‌ಸೂನ್' ಎನ್ನುವ ಆಂಗ್ಲ ಪದವು 'ಮೌಸಮ್' ಎನ್ನುವ ಅರಬಿಕ್ ಪದದಿಂದ ಬಂದಿದೆ. 'ಮೌಸಮ್' ಎಂದರೆ ಋತು

ಭೂಮಿ, ನೆಲ, ತಂಪಾಗುವುದರಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಋತುಪವನಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆಗ್ನೇಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುವುದರಿಂದ ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡ ಪ್ರಾಂತ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಕೊರಿಯೋಲಿಸ್ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಭಾರತ ದ್ವೀಪ ಖಂಡದಲ್ಲಿ, ಪಕ್ಕದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೈರುತ್ಯ ಋತುಪವನಗಳು

SCERT TELANGANA

ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಪಟ್ಟಿಗಳು ಬದಲಾಗುವುದರಿಂದ ಈಶಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ ಪವನಗಳು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತವೆ. ಕೊರಿಯೋಲಿಸ್ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಇವು ಉತ್ತರ, ಈಶಾನ್ಯ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಾಯುವ್ಯ ಋತುಪವನಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ.

ಸ್ಥಳೀಯ ಪವನಗಳು : ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು, ಒತ್ತಡಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಪವನಗಳು ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾಳಿಗಳು ಆ ಪ್ರದೇಶದ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಶೀತಲ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪವನಗಳಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಸೊನ್ನೆ ಡಿಗ್ರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾಳಿಗಳು ಟ್ರೋಪೋ ಆವರಣದಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗಿನ ಪೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಸುತ್ತವೆ, ಬೆಟ್ಟ, ಕಣಿವೆ ಗಾಳಿಗಳು, ಸಮುದ್ರ, ಭೂ ಗಾಳಿಗಳು ಸಹ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸ್ಥಳೀಯಗಳ ಗಾಳಿಗಳೇ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಕೆಳಗಿನ ಪೊರೆಗಳು ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ, ತಂಪಾಗುವಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಏರ್ಪಡುವ ಒತ್ತಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಈ ಗಾಳಿಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

¹ÓØlUà¿ áWYUWlUlá

1. ಚಿನೂಕ್ : ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಅಮೇರಿಕಾ – ಕೆನಡಾ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ರಾಖಿ ಪರ್ವತಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬೀಸುವ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು 'ಚಿನೂಕ್' ಎನ್ನುವರು. ಚಿನೂಕ್ ಎಂಬ ಪದಕ್ಕೆ ಮಂಜನ್ನು ತಿನ್ನುವುದು ಎಂಬ ಅರ್ಥ ಇದೆ ಎಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಈ ಗಾಳಿಗಳ ಹೆಸರು ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಿದ ಅಮೇರಿಕಾ ಮೂಲ ವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಜಾತಿಯ ಹೆಸರು ಚಿನೂಕ್ ಈ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಹುಲ್ಲು ಮೈದಾನಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂಜು ಹಿಡಿಯದಂತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೀಸುವ ಇಂತಹ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಪೋಯೇನ್ ಎನ್ನುವರು ಇವು ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತಗಳ ಉತ್ತರದ ಇಳಿಜಾರುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಮಂಜು ಕರಗಿ ವಾತಾವರಣ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಹಣ್ಣು ಬೇಗನೇ ಪಕ್ವವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಗಾಳಿಗಳು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

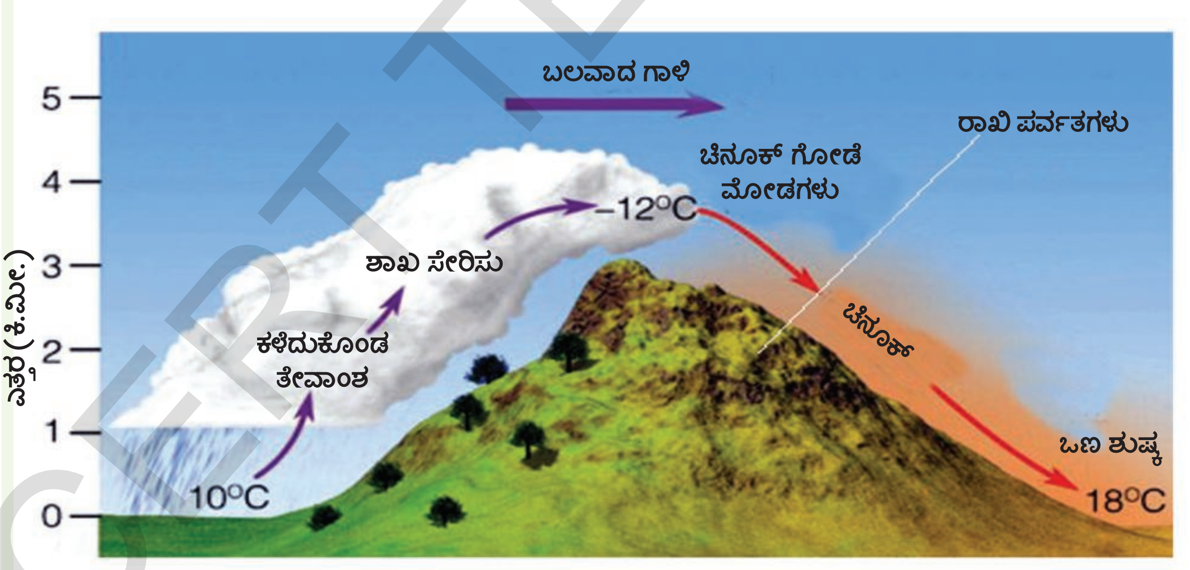

ಚಿತ್ರ : 4.5 ಚಿನೂಕ್

2. ಬಿಸಿ ಗಾಳಿಗಳು (ಲೂ) : ಉತ್ತರ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೇ – ಜೂನ್ ತಿಂಗಳುಗಳ ಮಧ್ಯ ಪಶ್ಚಿಮದಿಂದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಬೀಸುವ ಬಿಸಿ, ಒಣ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು 'ಲೂ' ಎನ್ನುವರು. ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯಿಂದ ಜನರಿಗೆ 'ಸೂರ್ಯಾಘಾತ' ತಗಲಬಹುದು.

ಬಿಸಿಗಾಳಿಗಳಿಗೆ ಅರೇಬಿಯಾ ಮರುಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಮೂನ್, ಜಪಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯೊಮಾ, ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾರ್ವೆಸ್ಟರ್ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು

SCERT TELANGANA

ತಂಪಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾಳಿಗಳು :

1. **ಮಿಸ್ಟ್ರಲ್** : ತಂಪಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಲ್ಪ್ಸ್ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಡಿಟೇರಿಯನ್ ಸಮುದ್ರದ ಕಡೆಗೆ ಬೀಸುವ ಮಿಸ್ಟ್ರಲ್ ಗಾಳಿಗಳು ಹೆಸರು ವಾಸಿಯಾದವುಗಳು. ಇವು ರೋಮ್ ಕಣಿವೆ ಮೂಲಕ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗಾಳಿಗಳು ಬಹಳ ತಂಪಾಗಿ, ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ.
2. **ಪ್ಯೂನಾ** : ಆಂಡೀಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ತಂಪಾದ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಾಳಿಗಳು ಇವು.
3. **ಪಾಂಪೆರೋ** : ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಪಂಪಾಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಬೀಸುವ ತಂಪಾದ ಧ್ರುವ ಗಾಳಿಗಳು ಇವು.

ವಾತಾವರಣ – ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿ :

ವಾತಾವರಣ 'ಸರಿಯಾಗಿ' ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ (ಮಳೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ) ಕ್ರಿಕೆಟ್ ಆಟ ಮುಂದೂಡಿಕೆ ಯಾಗುವುದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರಿ. ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೋ, ಬಹಳ ಬಿಸಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದಲೋ ''ವಾತಾವರಣ ಅನುಕೂಲಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು'' ನೀವು ಆಟವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದಿರಬಹುದು.

''ಈ ವರ್ಷ ಮಳೆಯು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿದೆ.'' ಎಂದು ಹೇಳುವುದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. 'ಕಾಲವಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ' ಹಣ್ಣಿನ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಬಹುದು, 'ಕಾಲದಲ್ಲಿ' ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ''ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ನನಗೆ ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ'' ಎಂದೆನ್ನುವುದನ್ನು ಸಹ ನೀವು ಕೇಳಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರಿ.

ನಾವು ಓದುತ್ತಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಆವರಣಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾದ ವಾತಾವರಣ (ಇದನ್ನು ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ (Atmosphere) ಅಟ್ಮಾಸ್ಪಯರ್ ಎನ್ನುವರು) ಎಂಬ ಅರ್ಥವಲ್ಲದೆ, ಮೇಲಿನ ಎರಡು ಪ್ಯಾರಾಗಳ ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ' ವಾತಾವರಣವೆಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವನ್ನು ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ 'ವೆದರ್' (Weather), 'ಕ್ಲೈಮೇಟ್' (Climate), ಎಂದು ಕರೆಯವರು. ಈ ಎರಡೂ ಭೂಗೋಳ ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇವು ನಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪದಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಜನರು ಒಂದರ ಬದಲಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡರ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನೋ ಈ ವಿಭಾಗ ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದರೊಳಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅನಿಲಗಳು, ಕಣಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಾತಾವರಣ ನಿಶ್ಚಲವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಬಹಳ ಗತಿಶೀಲವಾದುದು. ಮೇಲಕ್ಕೆ, ಕೆಳಕ್ಕೆ, ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೀಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ, ತಂಪಾಗುವಿಕೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಶುಷ್ಕಾಗುವಿಕೆ, ತೇವವಾಗುವಿಕೆಯಂತಹ ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಕಡಿಮೆ ಅವಧಿಗೆ (ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ತು ದಿನಗಳಿಗೆ ಮೀರದಂತೆ) ವಾತಾವರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು (ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳು, ವರ್ಷಪಾತದಂತಹವುಗಳು) ವಿವರಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ವಾತಾವರಣ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ವಾತಾವರಣ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಬಹುದು, ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬದಲಾಗಬಹುದು.

ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸರಾಸರಿ ವಿವರಗಳನ್ನು ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳು (ಕ್ಲೈಮೆಟ್) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ದಶಮಾನಗಳ ವಾತಾವರಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೋ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದಿನ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೋ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತೇವೆ ? ಇದಕ್ಕೆ (ಅ) ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ (ಆ) ಒತ್ತಡ (ಇ) ಗಾಳಿಗಳು (ಈ) ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶ (ಉ) ವರ್ಷಪಾತದಂತವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವನ್ನು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಅಂಶಗಳೆನ್ನುವರು. ಕ್ಲೈಮೆಟ್‌ನ್ನು (ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳು) ವಿವರಿಸಲು ಸಹ ಇವನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಆದುದರಿಂದ

SCERT TELANGANA

ಇವನ್ನು ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿ ಅಂಶಗಳೆಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಮೇಲೆ ನೀವು ಒತ್ತಡ, ಗಾಳಿಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಿ. ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ : ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಪಣಜಿ, ಸಿಮ್ಲಾ, ಡಿಲ್ಲಿಗಳ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ನೀವು ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಪಣಜಿ, ಡಿಲ್ಲಿಗಿಂತ ಸಿಮ್ಲಾ ಎತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಿ. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ನೀವು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ, ವರ್ಷಪಾತ :

ಈ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಚಕ್ರ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಜಲಾವರಣ, ವಾತಾವರಣದ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಸಮಯವನ್ನಿಡಿದು, ಶೀತೋಷ್ಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ನೀರಾವಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಚಳಿಯಾಗಿ, ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಚರ್ಮ ತುರುಕೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಶುಷ್ಕವಾಗಿ ಸೀಳುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ತುಟಿಗಳು ಒಡೆದಿರಬಹುದು, ಆಗ ನೀವು ಯಾವುದಾದರೂ ಎಣ್ಣೆ, ವ್ಯಾಸಲಿನ್‌ನಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರಬಹುದು.

> **ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?**
>
> ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿಯನ್ನು ಆರ್ದ್ರತಾ ಮಾಪಕದಿಂದ ಅಳೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಸೆಕೆಯಾಗಿ, ಬೆವರು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಾತಾವಾರಣ ಸೆಕೆಯಾಗಿ (ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು) ಇದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ) ಬಹಳ ಶುಷ್ಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶವು ನೀರಿನ ಕೊಳಗಳಿಂದ ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಗಿಡಗಳಿಂದ ಭಾಷ್ಪೋತ್ಸೇಕದ ಮೂಲಕ ಬರುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಾಗ ಬೆವರು ಆವಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅದು ನಮ್ಮನ್ನು ತಂಪಾಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶದ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಗಿ ಇದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಬಾಯಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಸಹ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ತೇವಾಂಶವನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತವೆ. ಈ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ ಶೇಖಡ ಎರಡರ ನಡುವೆ ಅನುಪಾತ, ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು.

1. ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ, ಒತ್ತಡದ ಹತ್ತಿರ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಅತ್ಯಧಿಕ ನೀರಾವಿ.
2. ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ನೀರಿನ ಆವಿಯ ಪ್ರಮಾಣ

ಉದಾಹರಣೆಗೆ 20°C ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಹತ್ತಿರ ಘನ ಮೀಟರ್ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ 80 ಗ್ರಾಮುಗಳ ನೀರಾವಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇದ್ದ ನೀರಿನ ಆವಿ 10 ಗ್ರಾಮುಗಳು ಆದರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ತೇವಾಂಶ 50% ಆಗುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಕಡಿಮೆಯಾದರೂ ಇಲ್ಲವೇ ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ನೀರಾವಿ ಸೇರಿದರೂ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆಯ ಶೇಕಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಇಲ್ಲವೇ ನೀರಾವಿ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆಯ ಶೇಕಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಳಿ ಸಂತೃಪ್ತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯನ್ನು ಹಿಮ ಬಿಂದುಗಳ (ಡ್ಯೂ-Dew) ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಎನ್ನುವರು. ನೀವು ಹಿಮ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಿ? ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ? ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ 100 % ಆಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು 'ಸಂತೃಪ್ತ ಮಟ್ಟ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಘನೀಭವನ (Condensation) :

ನೀರು ಆವಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದುದು ಘನೀಭವನ. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಮಂಜು ಸ್ಪಟಿಕಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ 100 % ನ್ನು ಮೀರಿದಾಗ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ

SCERT TELANGANA

ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಇರುವ ನೀರಾವಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳಾಗಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆ 20ºC ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಇರುವ ಗಾಳಿ ಘನ ಮೀಟರ್‌ಗೆ 49 ಗ್ರಾಮುಗಳ ನೀರಿನ ಆವಿರಿ ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಗಾಳಿ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ 10ºC ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಸಂತೃಪ್ತ ಮಟ್ಟದ ಹತ್ತಿರ ಅದು 40 ಗ್ರಾಮುಗಳ ನೀರಾವಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲದು. ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಇರುವ 9 ಗ್ರಾಮುಗಳ ನೀರಾವಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಣಗಳು ಇದ್ದಾಗಲೇ ಘನೀಭವನ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಘನೀಭವನ ಯಾವುದಾದರೂ ಮೇಲ್ಮೈ ಹತ್ತಿರವೇ ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಗ್ಲಾಸಿನಲ್ಲಿ ತಣ್ಣನೆಯ ನೀರನ್ನು ತುಂಬಿದರೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಗ್ಲಾಸಿನ ಹೊರಗಡೆ ತಣ್ಣಗಿರುವ ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ತಾಕಿದಾಗ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ನೀರಾವಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಗಿಡಗಳ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ನೀರಾವಿ ಘನೀಭವಿಸಿದಾಗ ಹಿಮ ಬಿಂದುಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನೀರಾವಿಯನ್ನು ಧೂಳಿನ ಕಣಗಳ ಪರಮಾಣುಗಳು ಆಕರ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಆವಿರಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದಿ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿದಾಗ ಅವು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮೋಡಗಳಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮೋಡಗಳು ಬಹಳ ತಂಪಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಹಿಮ ಸ್ಪಟಿಕಗಳು ಸಹ ಇರುತ್ತವೆ. ಮೋಡಗಳು ಎಷ್ಟು ಎತ್ತರದಲ್ಲಿವೆ, ಯಾವ ಆಕಾರದಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಇರುವವನ್ನು ಸಿರ್ರಸ್ ಮೋಡಗಳೆಂದು, ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವವನ್ನು ಕ್ಯಾಮ್ಯೂಲಸ್ ಮೋಡಗಳೆಂದು, ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವವನ್ನು ಸ್ಟ್ರಾಟಸ್ ಎಂದು, ಮಳೆ ನೀಡುವ ಮೋಡಗಳನ್ನು ಉರ್ಧ್ವ ಪ್ರಸರಣ ಮೋಡಗಳನ್ನು ನಿಂಬಸ್ ಮೋಡಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಘನೀಭವನ ಹೊಂದಿದಾಗ ನೀರಿನ ಬಿಂದುಗಳು ಭಾರವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನು ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರೆಸಿಪಿಟೇಶನ್ (ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳು, ಜೀಗಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವಿರುವ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಪದ ಪ್ರೆಸಿಪಿಟೇಶಿಯೋದಿಂದ ಬಂದಿದೆ) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಳೆ, ಹಿಮ, ಆಲಿಕಲ್ಲುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದು. ರೇನ್‌ಫಾಲ್ ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲಪದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥಕವಾದ ಅವಪಾತ ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಪದವನ್ನೇ ಪ್ರೆಸಿಪಿಟೇಶನ್‌ಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಿಂದುಗಳು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದಿದರೆ ಬಿಂದುಗಳು ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಇದ್ದು ಹೊಗೆ ಮಂಜು ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೆಸಿಪಿಟೇಶನ್ (ಅವಪಾತ) ರೂಪಗಳು :

ಪ್ರೆಸಿಟಿಟೇಶನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದುದು ವರ್ಷಪಾತ. ನೀರು ಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟುವ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಘನೀಭವನ ಹೊಂದಿದಾಗ ನೀರಿನ ಆವಿ ನೇರವಾಗಿ ಹಿಮ ಸ್ಪಟಿಕಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಹಿಮ ತುಂಡುಗಳಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆ ಹಿಮಪಾತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಪರ್ವತ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಿಮಪಾತ ಇರುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿ ಮೇಲ್ಮೈ ಹತ್ತಿರ ತಂಪಾದ ಪೊರೆಯ ಮೂಲಕ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹಿಮ ಬಿಂದುಗಳು ಮಂಜಾಗಿ ಗಡ್ಡೆಕಟ್ಟಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆ 'ಸ್ಲೀಟ್' ಎನ್ನುವರು.

ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಉದ್ದ ತರಂಗಗಳು ಬಲವಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಹತ್ತಿರ, ಬಹಳ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿ ಘನೀಭವನ ಸಂಭವಿಸಿ ಹಿಮ ಸ್ಪಟಿಕಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮೇಲೇಳುತ್ತಿರುವ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಇವು ಬೇಗನೇ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವು ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಕೊನೆಗೆ ಹಿಮ ಸ್ಪಟಿಕಗಳು ಕೆಲವು ಸೆಂಟಿಮೀಟರ್‌ಗಳ ಪರಿಮಾಣದಷ್ಟು ಬೆಳೆದು ಗಡ್ಡೆಗಳಾಗಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಇದನ್ನೆ ಆಲಿಕಲ್ಲಿನ ಮಳೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಆಲಿಕಲ್ಲಿನಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು, ಕಟ್ಟಡಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆ.

ವರ್ಷಪಾತದಲ್ಲಿ ವಿಧಗಳು :

ವರ್ಷಪಾತದ ಮೂಲಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು.:

1) ಆರೋಹ ಮಳೆ (Convectional Rainfall) 2) ಪ್ರತಿರೋಧ ಮಳೆ (Orographic Rainfall)
3) ಆರ್ವತ ಮಳೆ (Cyclonic Rainfall)

SCERT TELANGANA

ಆರೋಹ ಮಳೆ (ಸಂವಹನ ಮಳೆ) :

ಬಿಸಿಯಾದ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ತೇವಾಂಶ ವಿರುವ ಗಾಳಿ ಸಹ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಂಪಾದಾಗ ಬೀಳುವ ಮಳೆಯನ್ನು 'ಆರೋಹ ಮಳೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ಮಳೆ ಕೆಳ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಖಂಡಗಳ ಒಳ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ (ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳಲ್ಲದೆ) ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಂತಹ ಮಳೆಗಳು ದಿನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬಿಸಿಯಾದ ನಂತರ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬೀಳುವ ದೊಡ್ಡ ಹನಿಗಳಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಗುಡುಗು, ಮಿಂಚುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಭೂಮಿಯ ಮೇಲ್ಮೈಯಿಂದ ಮೋಡಗಳವರೆಗೆ ಬಿಸಿ

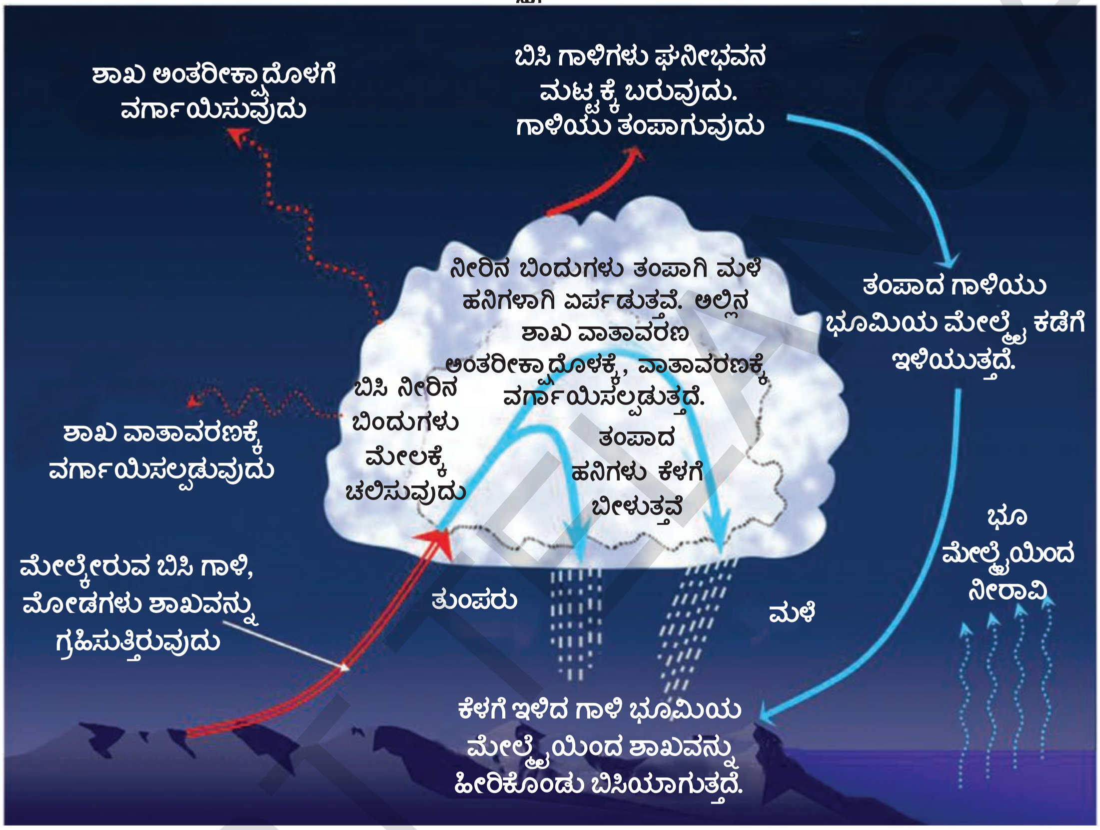

ಚಿತ್ರ 4.6 ಆರೋಹ ಮಳೆ

ಪರ್ವತೀಯ ಮಳೆ (ಪ್ರತಿರೋಧ ಮಳೆ) : ಇದನ್ನೆ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಓರೋಜೆನಿಕ್ ವರ್ಷಪಾತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ 'ಓರೆಸ್ ' ಎಂದರೆ ಪರ್ವತವೆಂದು ಅರ್ಥ. ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಾಳಿ ಅದರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪರ್ವತ ಇಲ್ಲವೇ ಎತ್ತರವಾದ ಅವರೋಧದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದಾಗ ಈ ವಿಧವಾದ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಳಿಗೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಇರುವ ಇಳಿಜಾರುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಮುಖವಿರುವ ಇಳಿಜಾರುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಗಾಳಿ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಭಾರತ ದೇಶ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಹೇರಳವಾಗಿ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ.

ಅರೇಬಿಯಾ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಬರುವ ತೇವಾಂಶದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಾಳಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಕಣಿವೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲಕ್ಕೇರುವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ, ತಂಪಾಗಿ, ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮ ಕಣಿವೆಗಳ ಅಭಿಮುಖದ ಕಡೆ ಇಳಿಯುವ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇವಾಂಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆದುದರಿಂದ ದಖ್ಖನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಳು. ಕಡಿಮೆ ಆದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತ ಒಣದಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆ ಮಳೆ ನೆರಳಿನ ಪ್ರಾಂತ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಆವರ್ತ ಮಳೆ : ಈ ವಿಧವಾದ ಮಳೆ ತುಫಾನು ಇಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಪ ಒತ್ತಡ ದ್ರೋಣಿಯಿಂದ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

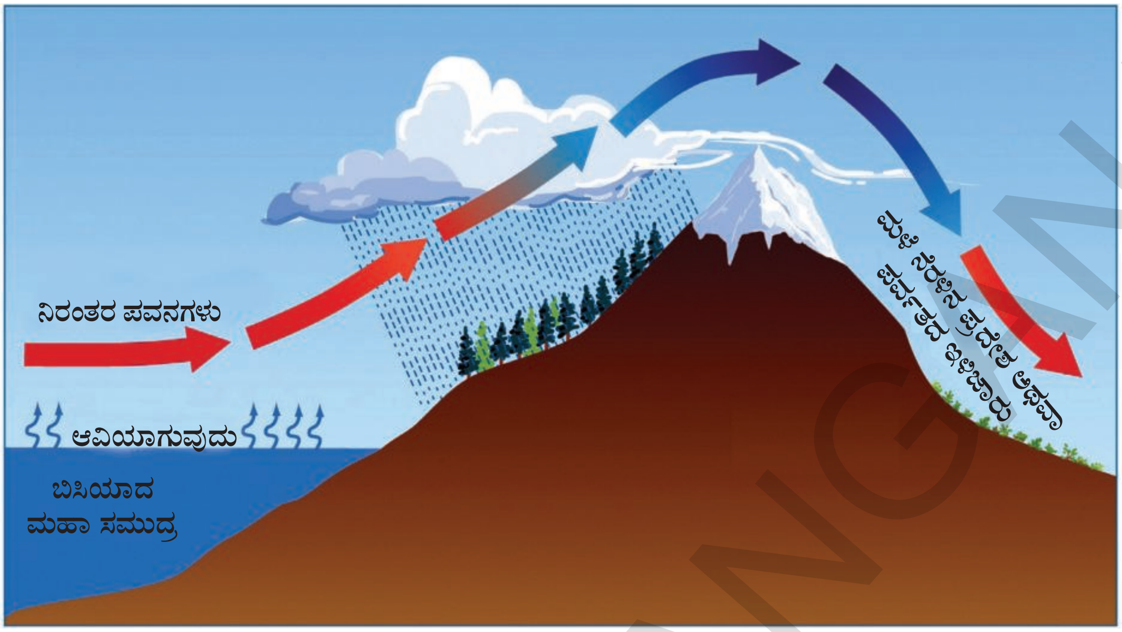

ಚಿತ್ರ 4.7 ಪ್ರತಿರೋಧ ಮಳೆ

ಉಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತದ ತುಫಾನುಗಳೂ, ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತದ ತುಫಾನುಗಳು ಎಂದು ಇವು ಎರಡುವಿಧಗಳು. ತಿರುಗುತ್ತಿರುವ ಎಂದು ಅರ್ಥ ಉಳ್ಳ 'ಕೈಕ್ಲೋನ್' ಎಂಬ ಗ್ರೀಕ್ ಪದದಿಂದ 'ಸೈಕ್ಲೋನ್ '(ತುಫಾನು) ಎಂಬ ಆಂಗ್ಲ ಪದ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಉಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತ ತುಫಾನು ಎನ್ನುವುದು ಉಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡುವ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗ ಇರುವ ಸುಳಿಗಾಳಿ, ಇದರ ವ್ಯಾಸ ಬಹಳ ಸಣ್ಣದಾಗಿ (ಕೆಲವು ನೂರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳು) ಇದ್ದು ಇಂಚುಮಿಂಚು ವೃತ್ತಾಕರಾವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ಮೈನ ಒತ್ತಡ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ(900 mb ಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ) ಇದ್ದು ಗಾಳಿಗಳು ಸೆಕೆಂಡಿಗೆ 33 ಮೀಟರು/ ಸೆಂ.ಗಳ ವೇಗದಿಂದ ಬೀಸುತ್ತವೆ. ಇವು ಬೆಚ್ಚಗಿನ (26° C ಯಿಂದ 27^oC) ಸಮುದ್ರ ಮೇಲ್ಮೈನಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟು ಭುಮಿ ಕಡೆಗೆ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ತುಫಾನ್ ನಿಂದ ಗಾಳಿಗಳು ಮೇಲಕ್ಕೇ ಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆದ್ದ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ತಂಪಾಗಿ, ಶುಷ್ಕವಾಗಿ, ಘನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಗಾಳಿಗಳು ಬಿಸಿಯಾಗಿ , ತೇವವಾಗಿ, ಹಗುರವಾಗಿ ಇರುವ ಗಾಳಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿದಾಗ ಸಮ ಶೀತೋಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತದ ತೂಫಾನ್‌ಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಬೆಚ್ಚಗಿರುವ ಗಾಳಿ ಹಗುರವಾಗಿ ಇರುವುದರಿಂದ ತಂಪಾಗಿರುವ ಭಾರವಾದ ಗಾಳಿಯಿಂದ ಮೇಲ ಕ್ಕೇಳಿಸುವುದರಿಂದ ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 4.8: ಉಷ್ಣವಲಯದ ತುಫಾನು

ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಾಂತ ಮಳೆಗಳು :

1. ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಗೆ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ 10° ರಿಂದ 30° ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪವನಗಳ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ವ ತೀರದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ವರ್ಷಪಾತ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
2. ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಗೆ ಉತ್ತರ, ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ 40° ರಿಂದ 60°

ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಗಾಳಿಗಳಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ತೀರದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಮಳೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

3. ಕಡಿಮೆ ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಭೂ ಮಧ್ಯ ರೇಖೆಗೆ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಡ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುತ್ತವೆ.
4. ಖಂಡಗಳ ಮೇಲೆಗಿಂತ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಮಳೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುಬೀಳುತ್ತವೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಪ್ರಚಲನ ಪ್ರವಾಹ
2. ಏಕಾಗ್ರಮುಖತೆಯ ಒಳ ಉಷ್ಣವಲಯ.
3. ಕೋರಿಯಾಲಿಸ್ ಪ್ರಭಾವ
4. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆ
5. ಮಳೆನೆರಳಿನ ಪ್ರದೇಶ
6. ಉಷ್ಣವಲಯದ ತುಫಾನ್

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.(AS_1)
2. ಚಿತ್ರ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.(AS_1)
3. ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳು (climate), ಸ್ಥಾನಿಕ ವಾತಾವರಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳು (weather) ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ತಿಳಿಪಡಿಸಿರಿ.(AS_1)
4. ಕನ್ವೆಕ್ಷನಲ್ ವರ್ಷಪಾತ, ಓರೋಗ್ರಾಫಿಕ್ ವರ್ಷಪಾತಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು, ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿರಿ.(AS_1)
5. ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ವರ್ಷಪಾತ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ವಿವರಿಸಿರಿ.(AS_1)
6. ಶೀತೋಷ್ಣಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಮಾನವ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ ?(AS_4)
7. ಸಾಪೇಕ್ಷ ಆರ್ದ್ರತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
8. ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ನೀರಾವಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ಅತಿ ವೇಗವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ? ಏಕೆ ?(AS_1)
9. ಕೋರಿಯಾಲಿಸ್ ಬಲ ಎಂದರೇನು ? ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ?(AS_1)
10. ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಪವನಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.(AS_5)
    a) ಚಿನೂಕ್ b) ಲೂ c) ಸೈಮಾನ್ d) ಯೊಮ
    e) ನಾರ್ವೆಸ್ಟರ್ f) ಮೀಷ್ಟ್ರಲ್ g) ಪೂನಾ h) ಪಾಂಪೇರೋ
11. 43ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ 'ಪ್ರಪಂಚ ಪವನಗಳ ಪ್ರಭಾವ' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.(AS_2)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ

1) ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ರೇಡಿಯೋ, ದೂರದರ್ಶನದಂತಹ ಪ್ರಸಾರ ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುವ ವಾತಾವರಣ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರಿ.
2) ಜುಲೈಯಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದ ಅತ್ಯಧಿಕ ವರ್ಷಪಾತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

5

ಜೀವಾವರಣ

ಜೀವದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತ್ತಿರುವ ಏಕೈಕ ಗ್ರಹ ಭೂಮಿ. ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡದಾದ ಆಲದ ಮರ, ನೀಲಿ ತಿಮಿಂಗಲಗಳು, ಆನೆಯಂತಹ ಜೀವಿಗಳು, ಹುಲಿಗಳು, ಮಾನವರಿಂದ ಭೂಮಿ ಪ್ರಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸೂರ್ಯನಿಗೆ ಭೂಮಿ ಅತಿ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ, ಅತೀ ದೂರವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಅನುಕೂಲ ವಾದ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಇರುವುದು, ಭೂಮಿ, ನೀರು, ಗಾಳಿ ಮೂರು ಸೇರಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ಜೀವನ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಶಿಲಾವರಣ, ವಾತಾವರಣ, ಜಲಾವರಣ – ಈ ಮೂರು ಕೂಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜೀವವಿರಾಜಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಭೂಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಜೀವವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಆವರಣವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ – ಇದನ್ನು 'ಜೀವಾವರಣ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

- ಗಾಳಿ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಸಸ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿವೆಯೋ ಹೇಳಿರಿ; ಸಸ್ಯಗಳು ಈ ಎರಡನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೋ ಹೇಳಿರಿ.
- ಸೊಳ್ಳೆಗಳು, ಚಿಟ್ಟೆ(Butterfly) ಯಂತಹ ಹುಳುಗಳು ಕಲ್ಲು ಇಲ್ಲವೇ ಮಣ್ಣಿನ ಮೇಲೆ, ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿವೆ? ಮರಳಿ ಅವನ್ನು ಅವು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ ?

ಎಲ್ಲಾ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿನ ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ನೆಲ, ನೀರು, ಗಾಳಿ, ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಯೊಂದಿಗೆ ಅವಿನಾಭಾವ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇವುಗಳಿಂದ ಜೀವ ತನಗೆ ಬೇಕಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಮರಳಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ತನ್ನ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಮೂರು ಆವರಣಗಳಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೇ ವಿವಿಧ ಜೀವರೂಪಗಳ ನಡುವೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಒಂದು ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ 'ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ' ಯಲ್ಲಿ ಭಾಗ – ಅಂದರೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಜೀವರೂಪ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ಆಹಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ವಿಧದ ಜೀವ ರೂಪಗಳು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಒಂದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರು ಸಸ್ಯಗಳು, ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಇವು ಆಹಾರವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇರೆ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಕೊಳೆತು ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸೇಂದ್ರೀಯ ಮೂಲಕ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ. ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಸ್ಥಿರೀಕರಿಸಿದ ಸಾರಜನಕದ ಮೇಲೆ ಸಹ ಇವು ಆಧಾರಪಡುತ್ತವೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ತಯಾರಿಸಿದ ಆಹಾರವನ್ನು 'ಶಾಖಾಹಾರಿಗಳೆಂದು' ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಜಿಂಕೆ, ಆಕಳು, ಮೇಕೆ ಆನೆಯಂತಹ ಹುಲ್ಲು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ನಾಯಿ, ಬೆಕ್ಕು, ಹದ್ದು, ಹುಲಿಯಂತಹವು ಮಾಂಸಾಹಾರಿಗಳು. ಇವು ಶಾಖಾಹಾರ ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವುದರಿಂದ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಸ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟವುಗಳೇ ನಿರ್ಜೀವ ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಅವುಗಳ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥದ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ, ಶಿಲೀಂಧ್ರ (Fungus)ಗಳಂತಹವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸೇಂದ್ರೀಯ ಮೂಲಕಗಳಾಗಿ ವಿಚ್ಛಿನ್ನಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸಸ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸೇಂದ್ರೀಯ ಮೂಲಕಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಜೀವನ ಚಕ್ರ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಈ ಜೀವನ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದದರೂ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾದರೆ ಅದು 'ಜೀವಾವರಣ ವಿಕೋಪಕ್ಕೆ' ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಸಸ್ಯಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಜೀವಿ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಆ ಸಸ್ಯ ಯಾವುದೇ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಇತರ ಸಸ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯದಂತೆ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಇದೆ.

ಗಾಳಿ, ನೀರು, ನೆಲದಲ್ಲಿ ವಿಷಪೂರಿತವಾದ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸೇರುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಲೋಹಗಳು, ರಸಾಯನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ವ್ಯರ್ಥಪದಾರ್ಥಗಳು ಹಳ್ಳ, ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ರಸಾಯನಗಳ ಪ್ರಮಾಣ ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಪಾದರಸದಂತಹ ರಸಾಯನಗಳು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಮೀನುಗಳು ತಿಂದಾಗ ಅವು ಮೀನಿನ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಮಾನವರು ತಿಂದಾಗ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಹದಗೆಡುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಪಾದರಸ ಸೇರುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ : ಮರಣಿಸಿದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಕಳೇಬರಹಗಳನ್ನು ರಣಹದ್ದುಗಳು ತಿನ್ನುವುದು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇರುವುದು. ಆದರೆ ರಣಹದ್ದುಗಳು ನಾಶವಾಗುತ್ತವೆಯೆಂದು, ವಿರಳವಾಗಿ ಅಲ್ಲದೇ ಇವು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನವರು ಗುರುತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸಿದಾಗ ಪಶುಗಳ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯಲ್ಲಿ ಡೈಕ್ಲೋಪೆನಾಕ್ ಎಂಬ ಔಷಧವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಪಶುಗಳು ಸತ್ತ ನಂತರ ಸಹ ಈ ರಸಾಯನ ಅವುಗಳ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಮರಣಿಸಿದ ಪಶುಗಳನ್ನು ರಣಹದ್ದುಗಳು ತಿಂದಾಗ ಡೈಕ್ಲೋಪೆನಾಕ್‌ನಿಂದ ಅವುಗಳ ಮೂತ್ರ ಪಿಂಡಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡದಂತಾಗಿ ಒಂದು ವಾರ, ಹತ್ತು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಣಹದ್ದುಗಳು ಅವನತಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದಿವೆ.

ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಪ್ರಾಣ ಇರುವವು, ಪ್ರಾಣ ಇಲ್ಲದಿರುವವು ಎಲ್ಲವೂ ಒಂದರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಒಂದರಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಉಳಿದವುಗಳೆಲ್ಲ ಸಹ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುತ್ತವೆ.

ಸಹಜ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು :

ಸಹಜ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೂರು ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬೇಕಾದಷ್ಟು ವರ್ಷಪಾತ, ಬಿಸಿಲು ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯ ಅಡವಿಗಳು; ಕಡಿಮೆ ಮಳೆಗಳು ಬೀಳುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಭೂಮಿಗಳು, ಬೆಟ್ಟಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪೊದೆಗಳು, ಬಹಳ ಚಳಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಆಪು, ಲಿಚನ್, ಸಣ್ಣ ಪೊದೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಟಂಡ್ರಾ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಶೀತೋಷ್ಣಸ್ಥಿತಿಗಳು, ವರ್ಷಪಾತದಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಕಾಡುಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ನೀವು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯಗಳು :

ಈ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಮಳೆ ಅರಣ್ಯಗಳು ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ (ಚಿತ್ರ 5.1) ಉನ್ನತವಾದ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ಭೂಮಧ್ಯರೇಖೆ ಪ್ರಾಂತ, ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬಹಳ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು ವರ್ಷವಿಡೀ ಮಳೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೀಳುತ್ತವೆ. ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣ ಇರುವುದಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಮರಗಳೆಲ್ಲ ಒಂದೇ ಸಲ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ 5.1 ಉಷ್ಣಮಂಡಲ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯಗಳು

SCERT TELANGANA

ಈ ಕಾರಣದಿಂದಲೇ ಅವನ್ನು ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಇರುವ ಮರಗಳ ದಟ್ಟವಾದ ಕೊಂಬೆಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹಗಲು ವೇಳೆ ಸಹ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿ ಒಳಗೆ ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ರೋಜ್‌ವುಡ್, ಎಬೋನಿ, ಮಹಾಗನಿ ಯಂತಹ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಮರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 5.2 ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ, ಮಧ್ಯ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ (ಚಿತ್ರ 5.2) ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಋತುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ನೀರನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲು ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಮರಗಳು ತಮ್ಮ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಲ್, ಟೇಕು, ಬೇವು, ಶಿಸ್ಸುದಂತಹ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮರಗಳು ಈ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ, ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ವಸ್ತುಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡಲು, ನಿರ್ಮಾಣ, ಸಾರಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಈ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮರಗಳು ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹುಲಿಗಳು, ಸಿಂಹಗಳು, ಆನೆಗಳು, ಗೋರಿಲ್ಲಾಗಳು, ಕೋತಿಗಳಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಮಧ್ಯ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ತೀರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಅರಣ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. (ಚಿತ್ರ 5.3) ಖಂಡಗಳ ಪೂರ್ವ ತುದಿಗಳಾದ ಆಗ್ನೇಯ ಅಮೇರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಚೈನಾ, ಆಗ್ನೇಯ ಬ್ರೇಜಿಲ್‌ದಂತಹ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮೃದುವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡುವ ಮರಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಓಕ್, ಪೈನ್, ನೀಲಗಿರಿಯಂತಹವು.

ಚಿತ್ರ 5.3 ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ನಿತ್ಯಹರಿದ್ವರ್ಣ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಚಿತ್ರ 5.4 ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಮತ್ತಷ್ಟು ಮೇಲಿನ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋದಂತೆಲ್ಲಾ ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. (ಚಿತ್ರ 5.4) ಇವು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ಚೈನಾ, ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್, ಚಿಲೀ, ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಬೇಸಿಗೆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವು ತಮ್ಮ ಮರಗಳ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಉದುರಿಸುತ್ತವೆ. ಓಕ್, ಯಾಫ್, ಬಿರ್ಚ್‌ದಂತಹ ಮರಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಜಿಂಕೆ,ನರಿ, ತೋಳ ದಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಾಡುಕೋಳಿಗಳು, ಇತರ ಪಕ್ಷಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು

ಚಿತ್ರ 5.5 ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು

ಖಂಡಗಳ ಪೂರ್ವ, ಈಶಾನ್ಯ ತುದಿಗಳು ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಎಲೆ ಉದುರುವ ಅರಣ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುತ್ತವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಿ. ಖಂಡಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ, ನೈರುತ್ಯ ತುದಿಗಳುಬೇರೆ ವಿಧವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಇರುತ್ತದೆ. ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಮರಗಳಿಗೆ ದಪ್ಪದಾದ ಬೆರಡು, ಮೇಣ ಲೇಪಿತ ಎಲೆಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಭಾಷ್ಪೀಭವನ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದು ತೀವ್ರ ಬಿಸಿಯನ್ನು ತಡೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಸುತ್ತಲೂ ಯುರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಆಸಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಮೆಡಿಟರೇನಿಯನ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲದೇ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಕ್ಯಾಲಿಫೋರ್ನಿಯಾ, ನೈರುತ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾ, ನೈರುತಿ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ, ನೈರುತ್ಯ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಲು ಬಹಳ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಜ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಕಿತ್ತಳೆಯಂತಹ ನಿಂಬೆ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳು, ಅಂಜೂರ, ಆಲಿವ್, ದ್ರಾಕ್ಷಿಯಂತಹ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲ..

ಶಂಕಾಕಾರದ ಅರಣ್ಯಗಳು :

ಚಿತ್ರ 5.6 ಶಂಕಾಕಾರದ ಅರಣ್ಯಗಳು

ಉತ್ತರಾರ್ಧ ಭೂಗೋಳದಲ್ಲಿ 50 ಯಿಂದ 70 ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ನಡುವೆ ಅಧ್ಭುತವಾದ ಶಂಕಾಕಾರದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ (ಚಿತ್ರ 5.6) ಇವುಗಳನ್ನು ಟೈಗಾ ಎಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎತ್ತರವಾದ ಬೆಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಈವಿಧವಾದ ಅರಣ್ಯಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ಮರಗಳು ಹಿಮಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಮೃದುವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವು ನಿತ್ಯ ಹರಿದ್ವರ್ಣದ ಮರಗಳು ಗುಜ್ಜು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಸಲು ಈ ಮರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮೃದುವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಬೆಂಕಿಕಡ್ಡಿಗಳು, ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಬಾಕ್ಸುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಚೀರ್, ಪೈನ್, ದೇವದಾರುದಂತಹವು ಈ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮರಗಳು, ಬೆಳ್ಳಿ ನರಿ, ಮಿಂಕ್, ಧೃವ ಪ್ರಾಂತ ಕರಡಿಗಳಂತಹವು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

SCERT TELANGANA

- ನಿಮ್ಮ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಮೃದುಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಮರಗಳ

ಚಿತ್ರ 5.7 ಉಷ್ಣಪ್ರಾಂತ ಹುಲ್ಲು ಮೈದಾನಗಳು

ಚಿತ್ರ 5.8 ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಹುಲ್ಲು ಮೈದಾನಗಳು

- ಪ್ರಪಂಚ ಪಟದಲ್ಲಿ ಮರುಭೂಮಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ಹುಲ್ಲು ಮೈದಾನಗಳು

ಉಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತ ಹುಲ್ಲು ಮೈದಾನಗಳು : ಇವು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖೆಗೆ ಎರಡೂ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲಗಳವರೆಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿವೆ. (ಚಿತ್ರ 5.7). ಒಂದು ಮಾದರಿಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವರ್ಷಪಾತ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ವೃಕ್ಷಜಾಲ ಇರುತ್ತದೆ. ಹುಲ್ಲು ಬಹಳ ಉದ್ದವಾಗಿ 3 ರಿಂದ 4 ಮೀಟರುಗಳ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಸವನ್ನಾ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು ಈ ವಿಧವಾದವುಗಳು. ಆನೆಗಳು, ಹೇಸರಗತ್ತೆ, ಜಿರಾಫೆ, ಜಿಂಕೆ ,ಚಿರತೆ ಯಂತಹವು ಉಷ್ಣ ಮಂಡಲ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು

ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಹುಲ್ಲು ಮೈದಾನಗಳು :

ಇವು ಮಧ್ಯ ಅಕ್ಷಾಂಶಗಳ ಹತ್ತಿರ ಖಂಡಗಳ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸು ತ್ತವೆ (ಚಿತ್ರ 5.8) ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲು ಗಿಡ್ಡದಾಗಿದ್ದು, ಪುಷ್ಟಿಕರವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಕಾಡೆಮ್ಮೆ, ಕಾಡು ಕೋಣ, ಜಿಂಕೆಯಂತಹವು ಈ ಪ್ರಾಂತದ ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಾಣಿಗಳು.

ಮುಳ್ಳಿನ ಪೊದೆಗಳು :

ಶುಷ್ಕವಾಗಿರುವ ಮರುಭೂಮಿ ಯಂತಹ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಇರುತ್ತವೆ. ಉಷ್ಣಮಂಡಲ ಮರುಭೂಮಿಗಳು ಖಂಡಗಳ ಪಶ್ಚಿಮ ತುದಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಕಡಿಮೆ ವರ್ಷಪಾತ, ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಟಂಡ್ರಾ ವೃಕ್ಷಜಾಲ :

ಧೃವ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಚಳಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಹಜ ವೃಕ್ಷಜಾಲ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ನಾಚು, ಲಿಚೆನ್, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಪೊದೆಗಳಂತಹವು ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಇರುವ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ವೃಕ್ಷಜಾಲವನ್ನು ಟಂಡ್ರಾ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಯುರೋಪ್, ಏಷಿಯಾ, ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಗಳ ಧೃವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ವೃಕ್ಷ ಸಂಪತ್ತು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಚಳಿಯಾಗಿ ಇರುವ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ದಪ್ಪವಾದ ಚರ್ಮ, ದಟ್ಟವಾದ ಕೂದಲು ಇರುತ್ತವೆ. ಸೀಲ್, ವಾಲ್‌ರಸ್, ಮಸ್ಕ ಆಕ್ಸೆನ್, ಆರ್ಕಿಟಿಕ್ ಗೂಬೆ, ಹಿಮ ಕರಡಿ, ಹಿಮ ನರಿಗಳಂತಹ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಾನವ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ :

ಯುಗ ಯುಗಳಿಂದ ಮಾನವರು ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದು ಅದನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇಟೆ, ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಂತಯಲ್ಲಿ ಮಾನವರು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೇಟೆಯಾಡಲು, ಗಡ್ಡೆಯಂತಹವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಲು ಕಲ್ಲು,

SCERT TELANGANA

ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಘರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಬೆಂಕಿ ಕಿಡಿಗಳನ್ನು ಹುಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಬೆಂಕಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡರು. ಮಾನವರು ಬಳಸಿದಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ಶಕ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಇದೇ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪರಿಸರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾನವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಪರಿಸರಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಪ್ರಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗ.

ಮಾನವರು ವ್ಯವಸಾಯ ಪಶುಪೋಷಣೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಪರಿಸರವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರಭಾವಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಿತ್ತಾಳೆ, ಕಬ್ಬಿಣಗಳಂತಹ ಲೋಹಗಳ ವಿನಿಯೋಗ, ನಗರ ನಿರ್ಮಾಣದಿಂದ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮಾಯವಾದವು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಜನರು ನೀರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲು ಕೆರೆಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗಳಿಗೆ ನೀರು ಹಾಯಿಸಲು ಕಾಲುವೆಗಳು, ನದಿಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳಂತಹವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು.

ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ಜನರು ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳು, ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಹಡಗುಗಳು, ದೋಣಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡಿದರು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಮನುಷ್ಯರು ಖಂಡಗಳ ಮೇಲಲ್ಲದೇ (ಅಂಟಾರ್ಕಿಟಿಕ್ ಹೊರೆತು ಪಡಿಸಿ) ಮಹಾ ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ತಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

ಕ್ರಮೇಣ ಮಾನವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಏಕೈಕ ಜೀವಿಯಾಗಿ ಮಾನವರು ಪರಿಣಮಿಸಿದರು. ಕ್ರಿ. ಪೂ. 10,000 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 40 ಲಕ್ಷ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು 1750 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇದು 50 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ 100 ಕೋಟಿಗಳಾಗಿ ಇರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1950 ಕ್ಕೆ 250 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ, 2010 ಕ್ಕೆ 700 ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ. 2100 ಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿಗಳಿಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆಂದು ಅಂದಾಜು. ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಹೆಚ್ಚಳ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ, ಅದರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಭಾವಬೀರುತ್ತದೆ. ಮಾನವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಭೂಮಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿಯೇ ಬದಲಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ, ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವೇಗವಂತವಾಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಹಿಂದೆಂದೂ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಬೇಕು. ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ, ಇಂಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಗಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ ಅನ್ವೇಶಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಅವರು ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ 'ಅನ್ವೇಷಿಸಿ' ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಆಳವಾದ ಬಾವಿಗಳೂ ಅಗೆದು ಭೂಮಿ ಒಳಗಿನ ಪೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಏನಿದೆಯೋ ನೋಡಿದರು. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಭಾಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಿದರು. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಗಣಿಗಾರಿಕೆ, ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ರಸ್ತೆ ಹಾಕುವುದು, ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸುವಂತಹವುದನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶಗಳು ಯುದ್ದಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಈ ವಿಧವಾದ ತೀವ್ರ ಮಾನವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲು ಇರುವ ಗಾಳಿ, ನೀರು, ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

- ವ್ಯವಸಾಯ ಪಶುಪೋಷಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಮಾನವರು ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುವ ಭೂಮಿ, ನೀರು ಸಸ್ಯಗಳು, ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಿರುತ್ತಾರೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಅವರು ಯಾವ ಇಂಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ? ಅವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪಡೆದಿರುತ್ತಾರೆ?
- ನಗರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತಲು ಇರುವ ನೆಲ, ನೀರು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ?
- ಭೂಮಿ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ನೀರಿನ ಚಕ್ರವನ್ನು ಇದು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು - ಮಾಲಿನ್ಯ, ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳು :

ನೂತನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ತೈಲದಿಂದ ಬರುವ ಇಂಧನಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. (ಲಕ್ಷಾಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅರಣ್ಯಗಳು ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಹೂತುಹೋಗುವುದರಿಂದ ಇವು ಏರ್ಪಟ್ಟಿವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಶಿಲಜ್ಞ ಇಂಧನಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಶಿಲಜ್ಞ ಇಂಧನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಇಂಗಾಲದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ವಾಯುವಿನೊಂದಿಗೆ, ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲ, ಗಂಧಕದ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್, ಆವಿಯಾಗುವ ಕಾರ್ಬನ್ ಮೂಲವಸ್ತು (ಧಾತು)ಗಳು, ಭಾರೀ ಲೋಹದಂತಹವು ಇತರ ರಸಾಯನಗಳೂ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಗಂಧಕ, ಕಾರ್ಬನ್, ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳು ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಿ ಅದರ ಫಲವಾಗಿ 'ಆಮ್ಲ ಮಳೆಗಳು' ಬೀಳುತ್ತವೆ. ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿನ ಆಮ್ಲ ಕಣಗಳು ಮಳೆಹನಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆತಾಗ ಮಳೆ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಆಮ್ಲದ ಪ್ರಮಾಣ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೆ 'ಆಮ್ಲ ಮಳೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕ್ಯೋಟೋ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ :

ಭೂಮಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆಯಿಂದ ಭೂಮಾತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1997 ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕ್ಯೊಟೋನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಾವೇಶವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕೆ ಹಾಜರಾದ ದೇಶಗಳು ಹಸಿರು ಮನೆ ವಾಯುವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಕ್ಯೊಟೋ ಪ್ರೋಟೋಕಾಲ್ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನದ ಮೇಲೆ ಸಹಿಹಾಕಿವೆ. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ ಹರಿತ ಗೃಹ ವಾಯುವುಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯನ್ನು 5.2 ಶೇಕಡಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಗೆ ಮಿತಿಗೊಳಿಸುವುದು. ಈ ಜಾಹಿರಾತಿನ ಪ್ರಕಾರ 2008-2012 ನಡುವೆ ಈ ಗುರಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು.

ಶಿಲಜ್ಞ ಇಂಧನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದೇ ಅಲ್ಲದೇ ನೂತನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಘನ, ದ್ರವ, ವಾಯು ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿ ಗಾಳಿ, ನೀರು (ಹಳ್ಳಗಳು, ನದಿಗಳಂತಹ ಮೇಲ್ಮೈ ಪ್ರವಾಹಗಳು, ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿನ ಭೂಗರ್ಭಜಲಗಳು) ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಾಲುಷ್ಯ ಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಇಂತಹ ಮಾಲಿನ್ಯಗಳಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪರಿಸರ ವಿಷಪೂರಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬದಲಾಗುವುದು. ಇದನ್ನೇ 'ಭೂಮಿ ಬಿಸಿಯಾಗುವಿಕೆ (global warming) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಾಶವಾಗುವಿಕೆ :

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಖನಿಜಗಳು, ಅರಣ್ಯಗಳು, ಭೂಮಿ ಕಲ್ಲುಗಳು, ಗಾಳಿಯಂತಹ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಗಳು ಊಹೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೋಚುವಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿರುವ ಇಂಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಗಳನ್ನು (ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಕಚ್ಚಾತೈಲದಂತಹವು) ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಖನಿಜಗಳು, ತೈಲ, ಭೂಗರ್ಭಜಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅವನತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇವೆ. ಇಂದಿನ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ಸುಸ್ಥಿರವಾದುದು ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಇದೇ ತರಹ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ?

- ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳು, ಪಟ್ಟಣಗಳಿಂದ ಕೊಲ್ಲೇರು ಸರೋವರಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ 13-15 ಟನ್ನುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವ್ಯರ್ಥಗಳು, ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಬಂದು ಸೇರುತ್ತಿದೆ.
- ಚರವಾಣಿ ಶಿಖರಗಳು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವ ರೇಡಿಯೇಶನ್‌ನಿಂದ ಜೇನು ಹುಳುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೇನಿನ ಇಳುವರಿಯೊಂದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಪರಾಗ ಸಂಪರ್ಕ ಕುಸಿದು ಬೆಳೆಗಳ ಇಳುವರಿ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭೂಮಿ ಮೇಲಿರುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿಯೇ ಅವು ಜೀವಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಮಾನವರು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಂತೋಷದ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನವರ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯಾಕಲಾಪಗಳಿಂದ ಭೂಮಿ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಜೀವಿ, ಪ್ರತಿ ಪದಾರ್ಥ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೀಗೆಯೇ ಮುಂದುವರೆದರೆ ಇತರ ಜೀವ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಕೊನೆಗೆ ಮಾನವರಿಗೆ ಸಹ ಅಪಯವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು :

1. ಆಹಾರ ಸರಪಳಿ
2. ಗಟ್ಟಿ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಮರಗಳು
3. ಆಮ್ಲ ಮಳೆಗಳು
4. ಪರ್ಯಾವರಣ ಸಂಕ್ಷೋಭ
5. ಟಂಡ್ರಾ.

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ :

1. ಜೀವಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಜೀವಾವರಣವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿವರಸಿರಿ.(AS_1)
2. ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರ್ಯಾವರಣ ಸಂಕ್ಷೋಭ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ(AS_1)
3. ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುವ ಶಿತೋಷ್ಣಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
4. ಸಹಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಸರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ? (AS_1)
5. ಪಾಠ್ಯಾಂಶವನ್ನು ಓದಿ ಈ ಕೆಳ ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ತುಂಬಿರಿ.(AS_3)

ಕ್ರ . ಸಂ.	AÃÜ | ÂWÜÙÜ ±ÜAPÝÃÜWÜÙÜá	ËÖÜÄÔ¨Ü ¨ÜàÍÜWÜÙÜá	ಬೆಳೆಯುವ ಗಿಡಗಳು	ಪ್ರಾಣಿಗಳು

6. ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.(AS_5)
   ಅ) ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಆ) ಬ್ರೆಜಿಲ್ ಇ) ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ
   ಈ) ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ ಉ) ಚೈನಾ ಊ) ಭಾರತ
7. 57 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿರುವ 'ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ನಾಶವಾಗುವಿಕೆ ' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.(AS_2)
   ಚರ್ಚೆ : ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗುತ್ತಿರುವ (ಕರ್ಣರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ) ಪ್ರಾಣಿ/ಪಕ್ಷಿಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತುಂಬಿ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

ಕ್ರ. ಸಂ.	ಪ್ರಾಣಿ/ಪಕ್ಷಿ ಹೆಸರು	ನಿರ್ಲಿಪ್ತ(ಕಣ್ಮರೆ)		ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು	ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?	ನಿವಾರಣಾ ಕ್ರಮಗಳು ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏಕೆ ?
		ಆಗಿದೆ	ಆಗುತ್ತಿದೆ			

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಾಯು, ದ್ರವ, ಘನ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳಿಂದ ಗಿಡಗಳು, ಪಶುಗಳು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ವಾಗುತ್ತಿವೆಯೋ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಇರುವವರನ್ನು ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಶೇಖರಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರದ ಆಧಾರವಾಗಿ ಒಂದು ನಿವೇದಿಕೆ ತಯಾರಿಸಿ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ

ಅಧ್ಯಾಯ
6

ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನಗಳು :

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಒಂದು ಪುರಾತನವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮು. ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರಗಳಿಂದ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಆವಿಷ್ಕಾರಣೆಯಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜೀವನೋಪಾಯ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯವಸಾಯದವರೆಗೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿವೆ.

ಜೀವನಾಧಾರ ವ್ಯವಸಾಯ : ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ದತಿಗಳಿವೆ. ಅವು ಸರಳ (ಪ್ರಾಚೀನ) ಜೀವನಾಧಾರ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೀವನಾಧಾರ ವ್ಯವಸಾಯ.

1. ಸರಳ (ಪ್ರಾಚೀನ) ಜೀವನಾಧಾರ ವ್ಯಮಸಾಯ : (simple Subsistence Forming)

ಇದು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ, ಪುರಾತನ ಕೃಷಿ ಉಪಕರಣಗಳಾದ ಸಲಿಕೆ, ಗುಲ್ಲಕರ್ರ (ನಗ) ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾದ ಪದ್ದತಿ. ಈ ವಿಧವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನ ಮಳೆಯ ಹಂಚಿಕೆ, ಮಣ್ಣಿನ ವಿಧಗಳು, ಅನುಕೂಲವಾದ ವಾಯುಗುಣ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಬೆಳೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಕಡಿ ಮತ್ತು ಸುಡು ವ್ಯವಸಾಯವೆಂದು ಸಹ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ.

ಚಿತ್ರ 6.1 : ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವುದು.

2. ÓÚíQà | ì i àÊÚ®Ý«ÝÃÚ ÊÚÂÊÚÓÝ¿á : (Intensive Subsistence Forming)

- ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ದತಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

ಅತ್ಯಧಿಕ ಜನಸಾಂದ್ರತೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಅಧಿಕ ಕೆಲಸದವರು, ಅತ್ಯಧಿಕ ಜೀವ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಅಧಿಕ ಫಲವತ್ತತೆಯಿಂದ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ದತಿಯಾಗಿದೆ.

ÊÝ~gÂ ÊÚÂÊÚÓÝ¿á **(Commersicial Subsistence Forming) :** ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಯಥೇಚ್ಚವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಬೀಜ, ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕೀಟನಾಶಕ ,ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಔಷಧಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ದತಿ ವಿಸ್ತಾರ ಪ್ರಾಂತವನ್ನಡಿದು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭತ್ತ ಹರ್ಯಾಣ, ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆ ಆದರೆ ಒರಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿ ಜೀವನಾಧಾರ ಬೆಳೆಯಾಗಿ

SCERT TELANGANA

- ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಜೀವನಾಧಾರ ವ್ಯವಸಾಯವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ.

ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ತೋಟಗಳ ಸಾಗುವಳಿ ಸಹ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನ. ಈ ಪದ್ದತಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಟೀ, ಕಾಫಿ, ರಬ್ಬರು, ಕಬ್ಬು, ಬಾಳೆ ಮುಂತಾದವು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳು.

¸æÙæWÜÙÜ PÝÆWÜÙÜá :

ವ್ಯವಸಾಯ ಬೆಳೆಗಳು ಮಳೆಯ ಮೇಲೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಮತ್ತು ಆರ್ದ್ರತೆ ಅಂಶಗಳು ಸಹ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಕೆಲವು ಬೆಳೆಗಳು ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಾದರೂ ಸಹ ಕಾಲಗಳ ಅನ್ವಯ ಬೆಳೆಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ.

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ 3 ಬೆಳೆ ಕಾಲಗಳಿವೆ. ಅವು ರಬೀ, ಖರೀಫ್, ಜೈದ್.

ರಬಿ ಕಾಲದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಚಳಿಗಾಲದ ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಿಂದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತುತ್ತಾರೆ. ಏಪ್ರಿಲ್‌ನಿಂದ ಜೂನ್ ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕತ್ತರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಗೋಧಿ, ಬಾರ್ಲಿ, ಬಠಾಣಿ, ಕಡ್ಲೆ, ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ರಬೀ ಕಾಲದ ಬೆಳೆಗಳು. ಪಶ್ಚಿಮ ತುಫಾನುಗಳಿಂದ ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿನ ಮಳೆ ರಬೀ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯೋಗಕರ, ಪಂಜಾಬ್, ಹರ್ಯಾಣ, ಪಶ್ಚಿಮದ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಂತವಾದ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ರಬೀ ಬೆಳೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿತು.

ನೈರುತ್ಯ ಋತುಪವನಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಖರಿಫ್ ಕಾಲವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್‌ನಿಂದ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಲಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭತ್ತ, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ತೊಗರಿ,ಎಸರು,ಮೆಣಸು, ಸೆಣಬು, ಹತ್ತಿ, ರಾಗಿ, ಶೇಂಗಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಗಳು.

ಖರೀಫ್ ಮತ್ತು ರಬೀ ಬೆಳೆ ಕಾಲಗಳ ಮಧ್ಯ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳ ಕಾಲವನ್ನು ಜೈದ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕಲ್ಲಂಗಡಿ, ಕರ್ಜೂರ, ಸೌತೆಕಾಯಿ, ತರಕಾರಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು 'ಜೈದ್' ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ..

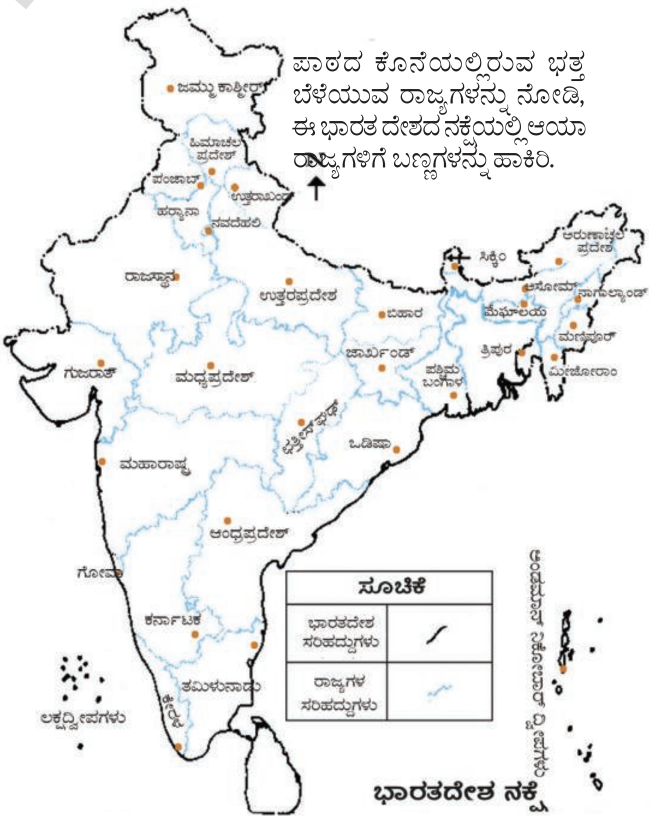

ಭಾರತದೇಶ ನಕ್ಷೆ

ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು :

ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಮಣ್ಣುಗಳು, ಶೀತೋಷ್ಣ ಸ್ಥಿತಿ, ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ದತಿಗಳು ಇರುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು, ಆಹಾರೇತರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭತ್ತ, ಗೋದಿ ತೃಣ ಧಾನ್ಯಗಳು, ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಟೀ. ಕಾಫಿ, ಕಬ್ಬು, ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು ಹತ್ತಿ, ಸೆಣಬು ಮೊದಲಾದ ಬೆಳೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಭತ್ತ : ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆ ಭತ್ತ. ಭಾರತವು ಭತ್ತದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಚೈನಾ ದೇಶದ ನಂತರ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ಭತ್ತವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ, ಅಧಿಕ ಆರ್ದ್ರತೆ ಹೊಂದಿ100 ಸೆಂ.ಮೀ. ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ

SCERT TELANGANA

ಇದೆ. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯದಿಂದ ಭತ್ತವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತ, ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರಾಂತ ಮೈದಾನಗಳು, ಕರಾವಳಿ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಡೆಲ್ಟಾ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಭತ್ತ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿವೆ. ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪಂಜಾಬ್, ಹರ‍್ಯಾಣಾ, ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳು, ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗೋಧಿ : ಭತ್ತದ ನಂತರ ಎರಡನೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ತೃಣ ಧಾನ್ಯ ಗೋಧಿ. ಇದು ಉತ್ತರ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರದ ಬೆಳೆ. ರಬೀ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಗೆ ಮಿತ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಇದ್ದು ಪಕ್ವತೆಗೆ ಬರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಾತಾವರಣ ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿರಬೇಕು. ಬೆಳೆ ಕಾಲವೆಲ್ಲಾ ಸಮಾನವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುವ 50 ರಿಂದ 75 ಸೆಂ.ಮೀ. ಮಳೆ ಅವಶ್ಯಕ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿವೆ. ಅವು ವಾಯುವ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಗಂಗಾ-ಸಾಟ್ಲೆಜ್ ಮೈದಾನಗಳು, ಡಕ್ಕನ್ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಜೇಡಿಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಬಿಹಾರ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ್, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ್ ಮುಖ್ಯವಾದ ಗೋಧಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ರಾಜ್ಯಗಳು.

A–PÌ CÙÌáÊÌÄ ¹ àgWÌÙÌá (High Yielding Varieties)

ನೂತನ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿನ ಪರಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳು, ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶಗಳು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನೀರು, ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ. ಈ ಬೀಜಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಸಣ್ಣ ಕಾಂಡಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆ ಬರುವುದರಿಂದ ಎರಡು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ರೈತರು ಒಂದೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಲ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯಿತು.

ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಪಂಜಾಬ್, ಹರ‍್ಯಾಣ, ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್‌ನಲ್ಲಿನ ಉಭಯ ಗೋದಾವರಿಗಳು, ತಮಿಳುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಬೀಜಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ನೀರು ಅವಶ್ಯಕ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳೆಲ್ಲಾ ಮೊದಲೇ ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು, ನೂತನ ವಿಧವಾದ ಗೋಧಿಯನ್ನು ಪಂಜಾಬ್, ಹರ‍್ಯಾಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಭತ್ತವನ್ನು ತೆಲಂಗಾಣ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ತಮಿಳುನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ : ಇದು ಉಪ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಶುಗಳ ಮೇವಿಗಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಯಾಗಿದ್ದು 21°C ರಿಂದ 27°C ಗಳ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಯ ಅವಸರ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಹೊಂಡು ನೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲ. ಬಿಹಾರ್‌ನಂತಹ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳವನ್ನು ರಬೀ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳು ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರಿಂದ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಇಳುವರಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಬಿಹಾರ್, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೆಳೆ.

ಸಿರಿ ಧಾನ್ಯಗಳು (Millets) **:** ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ರಾಗಿ ಮೊದಲಾದವು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ತೃಣ ಧಾನ್ಯಗಳು. ಇವು ಅಧಿಕ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ : ರಾಗಿಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣಾಂಶ, ಕ್ಯಾಲ್ಷಿಯಂ ಇತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಪೌಷ್ಟಿಕಾಂಶಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಜೋಳದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿಯೂ ಭಾರತ ದೇಶ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ಬೆಳೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಅತ್ಯಧಿಕ ಜೋಳವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ರಾಜ್ಯ. ಇದರ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ್ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳು. ಸಜ್ಜೆ ಬೆಳೆ ಉಸುಗಿನ ನೆಲಗಳಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ಹಗುರವಾದ ಕಪ್ಪು ನೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಜಸ್ಥಾನ್, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಹರ‍್ಯಾಣ, ಸಜ್ಜೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು. ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಶುಷ್ಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ನೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ರಾಗಿ ಬೆಳೆ ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು (Pulses) : ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ದ್ವಿದಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ, ವಿನಿಯೋಗದಲ್ಲೂ ಭಾರತ ದೇಶ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಶಾಖಾಹಾರಿಗಳ ಪೋಷಣೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಪ್ರೋಟೀನುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ಉದ್ದು, ಹೆಸರು, ಹುರಳಿ, ಮಸರ್, ಕಡಲೆ, ತೊಗರಿ, ಬಠಾಣಿ, ಶೇಂಗಾ, ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು. ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ಇರುವ ಶುಷ್ಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಿತ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ಲೆಗ್ಯುಮೆನಸೀ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಈ ಸಸ್ಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಹ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ಸಾರಜನಕವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಭೂ ಸವೆತವನ್ನು ತಡೆದು ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನುಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇತರ ಬೆಳೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಬದಲಾವಣೆಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ್, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು.

- ಮೇಲೆ ಇರುವ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀಫ್, ರಬೀ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸಬಲ್ಲಿರಾ? ವರ್ಗೀಕರಿಸಿ.

ಧಾನ್ಯೇತರ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳು (ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳು)

ಕಬ್ಬು: ಇದು ಆಯನ, ಉಪ ಆಯನ ರೇಖೆ ಪ್ರಾಂತದ ಬೆಳೆ. ಈ ಬೆಳೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಷ್ಣಾಂಶ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶ ಹೊಂದಿರುವ ವಾಯುಗುಣ ಅವಶ್ಯಕ (21°C ಯಿಂದ 27°C), 75 ರಿಂದ 100 ಸೆಂ.ಮೀ.ರಷ್ಟು ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆಯಾಗುವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಅಲ್ಪ ವಾರ್ಷಿಕ ಮಳೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಅತ್ಯವಸರ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬೆಳೆ ಬಿತ್ತುವುದರಿಂದ ಕೊಯ್ಯುವವರೆಗೆ ಕೂಲಿಗಳ ಲಭ್ಯತೆ ತಪ್ಪದೆ ಇರಬೇಕು.ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮೆಕ್ಕಲು ಮತ್ತು ಕಪ್ಪು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಬ್ರೆಜಿಲ್ ನಂತರ ಕಬ್ಬನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಭಾರತ ದೇಶವೇ.ಕಬ್ಬಿನಿಂದ ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲ, ಖಂಡಸಾರಿ, ಮೊಲಾಸಿಸ್ ಮೊದಲಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ಬಿಹಾರ್ ಕಬ್ಬು ಬೆಳೆಸುವ ರಾಜ್ಯಗಳು.

ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು : ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳು ಸೇರಿ ದೇಶದ ಬೆಳೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ 12% ವಿಸ್ತರಿಸಿದೆ. ಇವನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಸೋಪು, ಸೌಂದರ್ಯವರ್ಧಕಗಳು, ಔಷಧಗಳಿಗೆ ಖಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಖರೀಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಶೇಂಗಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗದಷ್ಟು ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್‌ಗಳು ಶೇಂಗಾ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು. ಅಗಸೆ ಬೀಜ, ಸಾಸುವೆ ರಬಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವ ಬೆಳೆಗಳು. ಎಳ್ಳು ಉತ್ತರ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ, ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಬೀ ಬೆಳೆಯಾಗಿಯೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಔಡಲವನ್ನು ಖರೀಫ್ ಮತ್ತು ರಬೀ ಎರಡೂ ಕಾಲಗಳಲ್ಲೂ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಟೀ : ತೋಟ ಬೆಳೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಟೀ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆ. ಈ ಬೆಳೆ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನೇಕ ಟೀ ತೋಟಗಳು ಭಾರತೀಯರ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿವೆ. ಟೀ ಆಯನ, ಉಪ ಆಯನ ಪ್ರಾಂತದ ಬೆಳೆ. ಇಳಿಜಾರು, ಸಾರವಂತವಾದ ನೆಲೆಗಳಿದ್ದು ಕೊಳಚೆ (ಹೊಂಡು) ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ವಸತಿ ಇದ್ದು, ಹ್ಯೂಮಸ್, ಸಾವಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಅವಶ್ಯಕ. .ಟೀ ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಬೆಚ್ಚನೆಯ ಒದ್ದೆ

ಚಿತ್ರ 6.2: ಟೀ ತೋಟ.

SCERT TELANGANA

(ತೇವಾಂಶ) ದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಿಮರಹಿತ ವಾತಾವರಣ ವರ್ಷ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪವಾಗಿ ಬೀಳುವ ಮಳೆ ವರ್ಷಪೂರ್ತಿ ಯಾಗಿದ್ದರೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಟೀ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಟೀ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯಧಿಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಅವಶ್ಯಕ. ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಇರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೆಚ್ಚುಮಂದಿ ಅವಶ್ಯಕ.ಟೀ ಎಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವಾಗ ಅವುಗಳ ತಾಜಾತನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಟೀ ಎಲೆಗಳನ್ನು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶುಭ್ರಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಸ್ಸಾಂ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕೇರಳ ಟೀಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು. ಟೀ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ರಫ್ತು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹ ಭಾರತ ದೇಶ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಾಫಿ : ಪ್ರಪಂಚದ ಕಾಫೀಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ 1/4 ರಷ್ಟು ಭಾಗ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಕಾಫೀ ಬೆಳೆ ಗುಣಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಸಿದ್ದಿ ಪಡೆದಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಮೆನ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದ ಅರಭಿಕಾ ಕಾಫೀ ಗಿಡಗಳನ್ನು ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಈ ವಿಧವಾದ ಕಾಫೀಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಬಾಬಾ ಬುಡನ್ ಬೆಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾಫಿ ಬೆಳೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕರ್ನಾಟಕ, ಕೇರಳ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿನ ನೀಲಗಿರಿ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿತ್ರ 6.3 : ಕಾಫಿ ಗಿಡ

ತೋಟದ ಬೆಳೆಗಳು : ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣವಲಯ, ಸಮಶೀತೋಷ್ಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಳೆ ಹಣ್ಣನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್‌ನಲ್ಲೂ, ಮಾವಿನ ಹಣ್ಣನ್ನು ಕೇರಳ, ಮಿಜೋರಾಂ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲೂ, ಲಿಚಿ ಮತ್ತು ಜಾಮ್(ಪೇರಲೆ) ಹಣ್ಣನ್ನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಬಿಹಾರ್ ನಲ್ಲಿಯೂ, ಅನಾನಾಸ್ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲೂ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲೂ, ಆಪಿಲ್, ಸೀಬೆ, ಜಲ್ದರು , ಆಕ್ರೋಟು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಜಮ್ಮುಕಾಶ್ಮೀರ, ಹಿಮಾಚಲ್ ಪ್ರದೇಶ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪ್ರಪಂಚ ತರಕಾರಿಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ 13% ರಷ್ಟು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲೆ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಠಾಣಿ, ಕಾಲಿಫ್ಲವರ್, ಈರುಳ್ಳಿ, ಕ್ಯಾಬೇಜ್, ಟಮೋಟೋ, ಬದನೆಕಾಯಿ, ಆಲುಗಡ್ಡೆ ಮೊದಲಾದ ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಆಹಾರೇತರ ಬೆಳೆಗಳು :

ರಬ್ಬರು : ಇದು ಭೂಮಧ್ಯ ರೇಖಾ ವಲಯದ ಬೆಳೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆಯನಾರೇಖೆ, ಉಪ ಆಯನಾ ರೇಖೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ರಬ್ಬರು ಬೆಳೆಗೆ ಅಧಿಕ ಮಳೆ (200 ಸೆಂ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು), ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ (25°Cಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ) ಅವಶ್ಯಕ. ರಬ್ಬರ್ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬೆಳೆ. ಕೇರಳ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಕರ್ನಾಟಕ, ಅಂಡಮಾನ್ ನಿಕೋಬಾರ್ ದ್ವೀಪಗಳು, ಮೇಘಾಲಯದಲ್ಲಿನ ಗಾರೋ ಬೆಟ್ಟಗಳು ರಬ್ಬರು ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ. ಪ್ರಪಂಚದ ರಬ್ಬರು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ 5ನೇ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿದೆ.

ನಾರು ಬೆಳೆಗಳು : ಹತ್ತಿ, ಸೆಣಬು, ಗೋಣಿನಾರು, ಸಹಜ ರೇಷ್ಮೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾರು ಬೆಳೆಗಳು. ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಮೂರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ರೇಷ್ಮೆಯನ್ನು ಮಲ್ಬರಿ (ಹಿಪ್ಪು ನೇರಳೆ) ಎಲೆಗಳಿಂದ ಬೆಳೆಸುವ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಸಾಕುತ್ತಾರೆ. ರೇಷ್ಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಾಗಿ ರೇಷ್ಮೆ ಹುಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸೆರಿಕಲ್ಚರ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಹತ್ತಿ : ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ದೇಶ ಭಾರತ ದೇಶ. ನೂಲು ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಖಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ಹತ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶ 3ನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಬಿಸಿ ವಾತಾವರಣವಿರುವ ದಕ್ಕನೇ ಪ್ರಸ್ಥಭೂಮಿಯಲ್ಲಿನ ಕಪ್ಪು ನೆಲಗಳು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ

SCERT TELANGANA

ಅನುಕೂಲ. ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ, ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ, ಕನಿಷ್ಟ 210ದಿನಗಳು ಮಂಜುರಹಿತ ವಾತಾವರಣ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಖರೀಫ್ ಬೆಳೆ ಆದುದ್ದರಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಕಾಲಾವಧಿ 6 ರಿಂದ 8 ತಿಂಗಳುಗಳು. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾತ್, ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ್, ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ತಮಿಳುನಾಡು ಪಂಜಾಬ್, ಹರ್ಯಾಣಾ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು.

ಗೋಣಿ ನಾರು : ಇದು ಬಂಗಾರ ನೀರು ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಮಳೆ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ಮೆಕ್ಕಲು ಮಣ್ಣು ಅಧಿಕ ಸಂಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಾ ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ ಇರುವ ಮೈದಾನ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಗೋಣಿನಾರು ಬೆಳೆಗೆ ಅನುಕೂಲ. ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಉಷ್ಣಾಂಶ ಅತ್ಯವಸರ. ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್, ಬಿಹಾರ್, ಅಸ್ಸಾಂ, ಒರಿಸ್ಸಾ, ಮೇಘಾಲಯ ರಾಜ್ಯಗಳು ಗೋಣಿನಾರು ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳು. ಇದರಿಂದ ಗೋಣಿಚೀಲ, ಚಾಪೆಗಳು, ಹಗ್ಗ, ದಾರ, ಜಮಖಾನೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗಳು, ನೈಲಾನ್ ಮೊದಲಾದ ಸಿಂಥಟಿಕ್ ದಾರಗಳಿಂದ ಗೋಣಿನಾರು ತನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗೋಣಿನಾರು ಪುನಃ ತನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

a|oáÊ|qP«WÙ|á

1. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೆಳೆಗಳು, ಅವು ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಅಟ್ಲಾಸ್, ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ.
2. ಪ್ರತಿ ಬೆಳೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಗುರ್ತನ್ನು (•,○, ◆,■) ನಿರ್ಧರಿಸಿ, ಅದ್ನನು ಭಾರತ ದೇಶ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

PÜ.Óí.	¸æÙæ	ÊÜáSÂ ÃÝgÂWÜÙÜá ÊÜáñÜá ¨æàÍ¨ ¸æÙæWÜÙÜÈ B¿Þ ÃÝgÂWÜÙÜ »ÝWÜ (±Üæ£ JíÜá %¨ÜÈ)	A—PÜÊÝ¨Ü »ÝWÜPæ ÓÜÖÜgÊÝ¨Ü CñÜÃÜ PÝÃÜ	WÜÙÜá
1	ಭತ್ತ	ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್ (16%), ಪಂಜಾಜ್ (13%), ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್ (12%), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್(12%), ಒರಿಸ್ಸಾ(8%).	
2	ಗೋಧಿ	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್ (34%), ಪಂಜಾಬ್(19%), ಹರ್ಯಾಣ (13%), ಮಧ ಪ್ರದೇಶ್ (10%), ರಾಜಸ್ಥಾನ್ (9%).	
3	ತೃಣಧಾನ್ಯಗಳು	ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (19%), ಕರ್ನಾಟಕ (18%), ರಾಜಸ್ಥಾನ್(12%), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ (10%), ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ್ (9%).	
4	ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ	ಕರ್ನಾಟಕ (18.0%), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ (17%), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (11%), ಬಿಹಾರ್ (9%).	
5	ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು	ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್ (29.4%), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (16.2), ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್ (13.0), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ (9.8), ಕರ್ನಾಟಕ (7.6).	
6	ಕಬ್ಬು	ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್ (40.1), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (22.0), ಕರ್ನಾಟಕ (10.4), ತಮಿಳುನಾಡು (10.2).	
7	ಎಣ್ಣೆ ಕಾಳುಗಳು	ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ್ (30.7), ರಾಜಸ್ಥಾನ್ (17.7), ಗುಜರಾತ್ (12.5), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (11.3), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ (6.0).	
8	ಹತ್ತಿ	ಗುಜರಾತ್ (33.3), ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ (24.4), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ (13.4), ಪಂಜಾಬ್ (8.4), ಹರ್ಯಾಣ (8.0).	

SCERT TELANGANA

ವ್ಯವಸಾಯದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ :

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಮಗ್ರವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರದಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

ಒಂದು ದೇಶದ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯರಂಗ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಖಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಭತ್ತ ಗೋಧಿ ಮೊದಲಾದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ರೈತರು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರಿಗೆ ಜೀವನೋಪಾದಿಯಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತ ಪ್ರಜೆಗಳೇಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯವಸಾಯ, ಅದರ ಅನುಬಂಧಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ತ್ರೀ, ಪುರುಷರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು 70 % ಜನಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ.

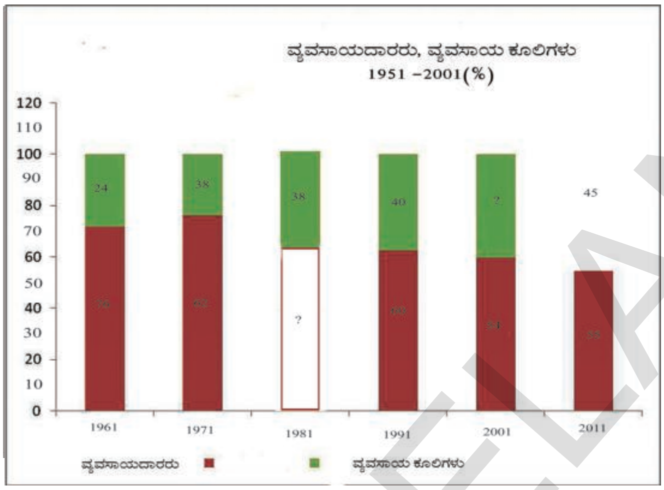

ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ವ್ಯವಸಾಯ ದಾರರು ಎಂಬ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಗುರಿತಿಸ ಬಹುದು. ವ್ಯವಸಾಯ ದಾರರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಃ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರೈತರು ಮತ್ತು ಗುತ್ತಿಗೆ ರೈತರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.ಸ್ವತಃ ಭೂಮಿಗಳಿಲ್ಲದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇತರರಿಗೆ ಸೇರಿದವರ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ದಾರರು

ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಜೀವನೋಪಾದಿಗಾಗಿ ಇತರ ರೈತರ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಜೀವನೋಪಾದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಕಾಲಗತಿಸಿದಂತೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ವಾಸ್ತವಾಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇ ಆದರೆ 1951ರಲ್ಲಿ 97 ಮಿಲಿಯನ್‌ಷ್ಟು ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೂ 2001 ರಲ್ಲಿಗೆ ಅದು 234 ಮಿಲಿಯನ್ ತಲುಪಿತು. ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಜೀವನೋಪಾದಿ ಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಿರುವ ರೈತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಭೂಮಿ ಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಕರವಾದ ಉದ್ಯೋಗ ಅವ ಕಾಶಗಳಾವುವು? ಇದು ಒಂದು ತೀವ್ರವಾದ ಸವಾಲು.

- 1981 ಮತ್ತು 2001 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದಾರರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳು ಶೇಕಡ ಎಷ್ಟು ಇರುವವರೆಂಬುದನ್ನು ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ
- ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗ ಹೊಂದಿದವರು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವವರ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚರ್ಚಿಸಿ.
- ಕೆಲವು ಕಾಲದ ಹಿಂದಿನ ವ್ಯವಸಾಯದಾರರ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕೆಲವು ಈಗ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀಯಾ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

»ÝÃlŒà¿ á Ã‡ñlÃlá ÊlááSÂÊÝXÖl | ×vláÊlÚwlÜlÒlá Ö‡ã í©¨ÝÃ‡ :

ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದು ಭಾರತೀಯ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗದ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣ. ಅನೇಕ ಜನ ರೈತರು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿ – 1 ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಹೊಂದಿರುವ ಭೂಮಿ (2010-2011) ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವರು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿ ವಿಧಗಳು, ವಿಸ್ತೀರ್ಣ.

ರೈತರಲ್ಲಿರುವ ವರ್ಗಗಳು	ಎಷ್ಟು ಜನ ?		ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಭೂಮಿಯ ಪ್ರಮಾಣ ?		ರೈತರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಸಗಟು ಭೂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ (ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ)
	ಸಂಖ್ಯೆ (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ)	%	ಭೂಮಿ ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ (ಲಕ್ಷ)	%	
ಅಂಚಿನ ರೈತರು - 2.5 ಎಕರೆಗಳ ವರೆಗೆ	924	?	875	?	?
ಸಣ್ಣ ರೈತ 2.6 ರಿಂದ 5 ಎಕರೆಗಳು	247	?	868	?	?
ಅರೆ ಮಧ್ಯ 5.1 ರಿಂದ 10 ಎಕರೆಗಳು	138	10.0	927	?	6.7
ಮಧ್ಯ ತರಹ 10.1 ರಿಂದ 25 ಎಕರೆಗಳು	59	4.3	833	?	14.1
ದೊಡ್ಡ ರೈತರು 25 ಎಕರೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು	10	?	429	?	?
ಒಟ್ಟು	**1378**	**100.00**	**3932**	**?**	**?**

- ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಿರಿ :

ಅತ್ಯಧಿಕವಾದ ರೈತರು ಸಣ್ಣ ಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಸಂಕೇತದಂತಹ ಅಂಚಿನ ರೈತರಿಗೆ ..... ಎಕರೆಗಳು ಸಾಗು ಭೂಮಿ ಇದೆ. ಒಟ್ಟು ರೈತರಲ್ಲಿ 924 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಅಂಚಿನ ರೈತರು, ಎಂದರೆ ಒಟ್ಟು ರೈತರಲ್ಲಿ .....ಶೇಕಡ ಮಂದಿ ಅಂಚಿನ ರೈತರೇ. ಅಂಚಿನ ರೈತರನ್ನು, ಸಣ್ಣ ರೈತರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು ರೈತರಲ್ಲಿ..... ಶೇಕಡ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡ, ಮಧ್ಯತರಹ ರೈತರು ಸೇರಿ ಕಡಿಮೆ ಶೇಕಡ ಇದ್ದರೆ ಅವರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಇರುವ ಹಿಡುವಳೀಗಳ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಚ್ಚು. ..... ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ರೈತರು ಈ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇವರು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿನ ರೈತರು ..... ಶೇಖಡ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರತಿ ದೊಡ್ಡ ರೈತನಿಗೆ ಸಗಟು ..... ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿ ಅಂಚಿನ ರೈತನಿಗೆ ಸರಾಸರಿ..... ಎಕರೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಭೂಮಿ ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳು, ರೈತರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳು, ಬಡತನ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅವಕಾಶಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯದಾರನು ಗೌರವಾನ್ವಿತವಾದ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಆತನಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಸಾಗು ಭೂಮಿ ಎಷ್ಟು ಇರಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ರೈತರು ನೀವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿದ ಕನಿಷ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ?
- ಕೆಲವು ಜನ ರೈತರು ಪ್ರಭಾವವಂತವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಏಕೆ?

ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಹಜ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ :

ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೆಳೆಗಳು ಋತುಗಳ ಮತ್ತು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ಮಣ್ಣು, ನೀರು ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ, ಮಳೆ ಅತ್ಯಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ನೀರಿನ ಲಭ್ಯತೆ ಇತರ ಅಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಕೆಲವು ವಿಧವಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಋತುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಾದರೂ ಋತುಗಳನ್ನಿಡಿದು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು

SCERT TELANGANA

ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಆಹಾರ ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹಣ್ಣು ಅಥವಾ ತರಕಾರಿಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಈ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.

ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮಧ್ಯವಿರುವ ಸಹಜ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಜಮೀಂದಾರಿ ಪದ್ಧತಿ ನಿಷೇಧ, ಗರಿಷ್ಠ ಭೂ ಪರಿಮಿತಿಯಂತಹ ಭೂ ಸಂಸ್ಕರಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಅನೇಕ ಪದ್ದತಿಗಳ ಪರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪಡಿಸಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 3 ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಿಬಹುದು. 1950-65, 1966-90 ಮತ್ತು 1991 ನಂತರ. ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಮೊದಲ ದಶ (ಹಂತ) - ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ :

1950 ರಿಂದ 1965 ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು, ವಿದ್ಯುತ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಹೂಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಬೆಳೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟರು. ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯುಚ್ಛಕ್ತಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಿವಿದೋದ್ದೇಶ ಯೋಜನೆಗಳಾದ ಬಾಕ್ರಾನಂಗಲ್ ಹಿಮಾಚಲಪ್ರದೇಶ, ದಾಮೋದರ್ ಕಣಿವೆ ಯೋಜನೆ (ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್), ಹಿರಾಕುಡ್ (ಒರಿಸ್ಸಾ), ನಾಗಾರ್ಜುನ ಸಾಗರ್ (ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್), ಗಾಂಧಿಸಾಗರ್ (ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶ್) ಮೊದಲಾದ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ನಡೆಯಿತು.

ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಸಾಗುಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಚ್ಚಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ರೈತರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗಾಗಿ ಮಂಡಲ ,ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿತು.

ಆದರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಿದರೂ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. 1962, 1965 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶ ಎದುರಿಸಿದ ಯುದ್ದಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. 1965 - 66 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಳೆ ನಮೂದಾದ್ದರಿಂದ ಬರಗಾಲವರ್ಷವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸ ಲಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು.

- ಅಟ್ಲಾಸಿನ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಆಣೆಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ನದಿಗಳನ್ನು ಭಾರತ ದೇಶ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿ.

ಎರಡನೇ ಹಂತ (1966-1990) ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ, ಅದರ ವಿಸ್ತರಣೆ :

ಸರ್ಕಾರ ಭಾರತೀಯ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗಕ್ಕೆ ನೂತನ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪಡಿಸಿತು. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಪರಿಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಇತರ ದೇಶಗಳು ಆವಿಷ್ಕರಣೆ ನಡೆಸಿದವು. ಇದು ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಹಂತ. ಈ ಸರಿಯಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು "ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳು " (High Yielding Varieties) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆ, ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಮೊದಲಾದ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆ, ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಹಕಾರ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಬೀಜಗಳು, ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧಗಳು, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲವರಾದರು.

SCERT TELANGANA

ÊÌáÜ¿ Þ«ÝÄñÌ ÊÌÂÊÌóÝ ¿á (Dryland Agriculture) :

ಭಾರತ ದೇಶ ಒಟ್ಟು ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 40% ಭೂಮಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯವಿದೆ. ಈ ಶೇಖಡ ಗರಿಷ್ಟ ಪ್ರಮಾಣ 55% ವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ತಲುಪಬಲ್ಲದು. ಉಳಿದ 45 % ಭೂ ಭಾಗಕ್ಕೆ ನೀರಾವರಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಒದಗಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಷ್ಟವಾದ ಕೆಲಸ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಮಳೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಡುವುದು ಒಂದೇ ಮಾರ್ಗ ಇದೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ವ್ಯವಸಾಯ.

ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ಕಡಲೆ, ರಾಗಿ, ಹತ್ತಿ, ಸೋಯಾಬೀನ್, ಟರ್, ಕಡಲೆ ಮುಂತಾದವು ಮಳೆಯ ಅಭಾವವಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬೆಳೆಗಳು.

ಇಂತಹ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ಭೂಮಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಕೂಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದೇಶ ಒಟ್ಟಾರೆ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 84% ಬೆಳೆ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾವುದು ಏನಾದರೂ ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗದೇ ಹೋಗದಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ಇನ್ನೂ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಇಂತಹ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ನಾವು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು. ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯವಿರುವ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳು ನಮಗೆ ಅನೇಕ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಮಳೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಬಿದ್ದ ಮಳೆಯ ನೀರನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರವಹಿಸದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನೀರು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅಂತರ್ಜಲ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅರಣ್ಯೀಕರಣ, ಕೆರೆಕಟ್ಟೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಚೆಕ್ ಡ್ಯಾಮ್‌ಗಳು,ಬಾವಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳು,ನೀರು ಒಡೆತನ ವಿಧಾನ (ವಾಟರ್ ಷೆಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್) ದಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಸೇಂದ್ರೀಯ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಳಸುವು ದರಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಫಲವತ್ತತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಡಲೆ, ತೊಗರಿ, ಜೋಳ, ಸಜ್ಜೆ, ರಾಗಿ, ಸೋಯಾಬೀನ್, ಕಡಲೆ, ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಸುವ ರೈತರಿಗೆಬೆಂಬಲ ಅವಶ್ಯಕ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಅನುಕೂಲವಾದ ನೂತನ ಬೀಜಗಳು, ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮಿಶ್ರ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಉತ್ತಮವಾದ ಪರಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಲಗಳು, ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಗಳು ಮೊದಲಾದವು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳು ವರ್ಷಾಧಾರಿತ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

- ನೂತನ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ದತಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ವರ್ತಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆ?
- ಮಳೆಯಾಧಾರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು ಏಕೆ ಅವಶ್ಯಕ?

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರಭಾವ :

ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳ :

ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬಹಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೊಸ ವಿಧವಾದ ಬೆಳೆಗಳು ಬೆಳೆ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವು. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೇಶ ಸ್ವಯಂ ಸಮೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು.

ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ದೇಶ ಆಮದುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಭಾಗ ಕೇವಲ 3% ಮಾತ್ರ. ಕಳೆದ ಆರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ 51 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ ನಿಂದ 242ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು.

SCERT TELANGANA

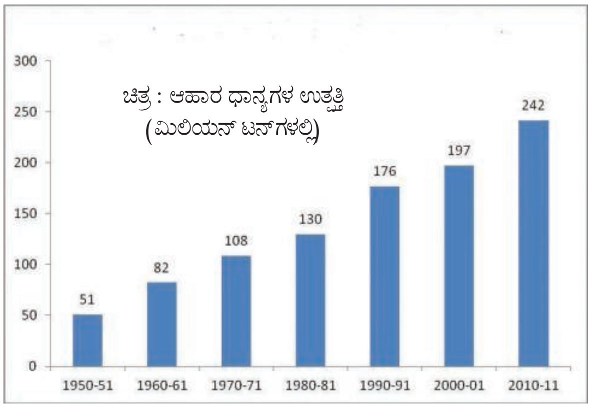

ಭಾರತ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆ (FCI) ಮೂಲಕ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಗೋದಾಮುಗಳಲ್ಲಿ ಬಾರೀ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಬರಗಾಲ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊರತೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಶೇಖರಿಸಿದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 1967 ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಟ್ಟು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ 19 ಲಕ್ಷಟನ್ನುಗಳು. 2010-11 ವರ್ಷಗಳಷ್ಟರ ಒತ್ತಿಗೆ ಇದು 220 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಒಟ್ಟು ಪ್ರಪಂಚ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ 1/10 ರಷ್ಟು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೇ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ.

- ಅತ್ಯವಸರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬರಗಾಲವನ್ನು ಎದುರಿಸ ಬಲ್ಲೆವಾ?
- ರೈತರು ತಮಗಿರುವ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು?
- ಯಾವ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಇಳುವರಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರಣವೇನಿರಬಹುದು?

ರೈತರು ಅತ್ಯಧಿಕ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ, ಧಾನ್ಯೇತರ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಲು ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಸಹಕರಿಸಿತು. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಿಲ್ಲ. ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. 1960 ರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 287 ಕಿಲೋಗಳ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಭತ್ತ ಅಥವಾ ಗೋಧಿ ಬೆಳೆಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಅದೇ ರೈತ ಒಂದು ಎಕರೆ ಸಾಗು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ 800 ಕಿಲೋಗಳ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಪರಿಸರದ ಪ್ರಭಾವ :

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಇದನ್ನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಉತ್ತರದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಶೇಕಡ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ಅವಸರವಿರುವ ಭತ್ತ, ಗೋಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಬೀಜಗಳಿಂದ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ನೀರಿನ ಸಮಸ್ಯೆ :

ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರಿನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳ ಮೂಲಕ ಭೂಗರ್ಭ ಜಲಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಕೊಳುವೆ ಬಾವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಭೂಗರ್ಭ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ವೇಗವಾಗಿ ಕುಸಿದಿದೆ. ಭೂಮಿ ಒಳಗೆ ಇಂಗುವ ನೀರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ತೆಗೆದಾಗ ಮಾತ್ರ ಭೂಗರ್ಭ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗದಂತೆ ನೋಡಬಹುದು. ಭೂಮಿ ಒಳಗಡೆಗೆ ನೀರು ಇಂಗುವುದು ಎಂಬುದು ಒಂದು ಸಹಜ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಇದು ಮಳೆಯ ಮೂಲಕ ಹಳ್ಳಗಳು, ಕಾಲುವೆಗಳು, ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ನೀರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಪೊರೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇಂಗುತ್ತಾ ಭೂಗರ್ಭ ಜಲವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಭೂಮಿಯೊಳಗೆ ಇಂಗಿ ಹೋಗುವ ನೀರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರನ್ನು ಕೊಳವೆ ಬಾವಿಗಳಂತಹವುಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊರ ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸಮಸ್ಯೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಭೂಗರ್ಭಜಲದೊಳಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ನೀರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಪ್ರಾಂತದ ಭೂಗರ್ಭ ಜಲದ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಭೂಗರ್ಭ ನೀರಿನ ಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಭೂಗರ್ಭ ನೀರು ಇರಲಾರವು.

SCERT TELANGANA

ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿನ 12 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ 9 ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಭೂಗರ್ಭಜಲ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕಳೆದ ಮೂರು ದಶಾಬ್ಧಗಳಿಂದ ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಆಗುವ ಹಾನಿಯಿಂದ ಪಂಜಾಬ್ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮುಪ್ಪನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತದೆಂದು ನಿಪುಣರು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

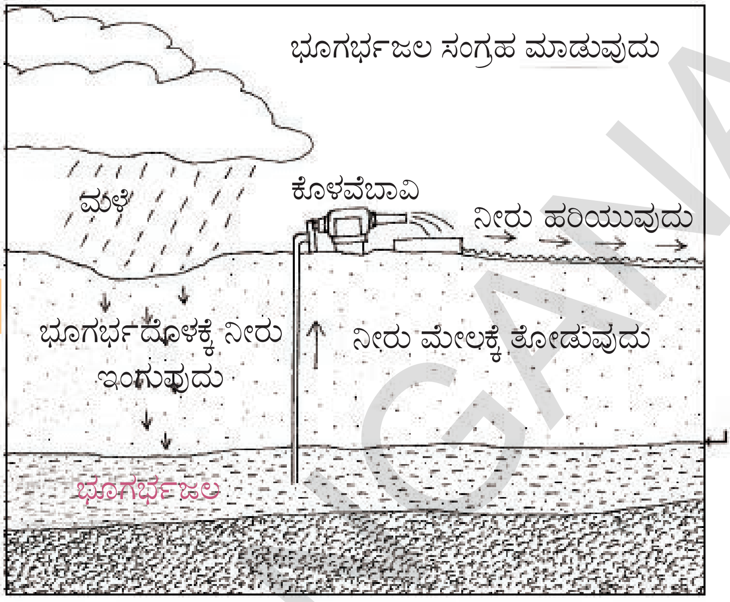

ಗೊಬ್ಬರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

ಸೇಂದ್ರಿಯ ಗೊಬ್ಬರ, ಸಗಣಿ ಕುಪ್ಪೆಗಳಲ್ಲಿ ಹ್ಯೂಮೂಸ್, ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಹ್ಯೂಮುಸ್ ಏರ್ಪಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಖನಿಜಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು (ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಾರಜನಕ, ರಂಜಕ ಮತ್ತು ಪೊಟ್ಯಾಷಿಯಂ) ಗಳಂತಹ ಖನಿಜಗಳನ್ನು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ ಇವು ಸಸ್ಯಗಳಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಬಳಕೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಇವು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇವು ಮಣ್ಣಿನಿಂದ ನೀರಿನ ಮೂಲಕ ಒಳಗಿನ ಪೊರೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗಿ ಹೋಗಿ ಭೂಗರ್ಭಜಲವನ್ನು ನದಿಗಳನ್ನು, ಕೆರೆಗಳನ್ನು ಕಾಲುಷ್ಯಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳು ಸಹ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಕ್ಟೀರಿಯಾ ಇತರ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳನ್ನು ಸಾಯುಸುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಇದರಿಂದ ಇವು ಬಳಸಿದ ಕೆಲವು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಮಣ್ಣು ಮೊದಲಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿರುತ್ತದೆ. ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಮಣ್ಣಿಗೆ ಬೇಗನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮಜೀವಿ ಗಳು ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಪೋಷಕಾಂಶಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇವು ಕಡಿಮೆಯಾದಾಗ ಆಯಾ ಪೋಷಕಗಳು ಕೂಡಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗಳು ಫಲವತ್ತತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ರೈತರ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಭೂಮಿಯ ಫಲವತ್ತತೆ, ಭೂಗರ್ಭಜಲ ಗಳಂತಹ ಪರಿಸರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಏರ್ಪಡಲು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆ ಮತ್ತೇ ಇವುಗಳನ್ನು ಪುನರುದ್ಧರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಧಿಕ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿವಿಧ ಬೀಜಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಕೂಡ ಇಂತಹ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತವೆ. ವ್ಯವಸಾಯವು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಹಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದುದ್ದರಿಂದ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯವು ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ ಪರಿಸರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೇಲೆ ಭಿನ್ನಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಸಂವಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಫಲವತ್ತಾದ ಮಣ್ಣು ಎಂದರೇನು ?

ಮಣ್ಣು ಫಲವತ್ತಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಸ್ಯದ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀರು, ಖನಿಜಗಳು, ಗಾಳಿಯನ್ನು ನೀಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಸರಿಯಾದ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುಬೇಕು. ಮಣ್ಣಿನ ನಿರ್ಮಾಣ ಸರಿಯಾಗಿರಬೇಕು. ಖನಿಜ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಇವು ಕಲ್ಲು ಛಿದ್ರವಾಗುವುದರಿಂದ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ) ಸಹಜ ಪದಾರ್ಥಗಳು (ಜೀವಿಗಳು, ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರಾಣವಿರುವವುಗಳಿಂದ ದೊರಕುತ್ತವೆ) ಕಲಿತು ಮಣ್ಣು ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸಸ್ಯಗಳ ಬೇರುಗಳಿಗೆ ತಲುಪಬೇಕಾದರೆ ಖನಿಜಗಳು ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಕರಗುವ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆದಿರಬೇಕು.

ಮೂರನೇ ಹಂತ (1990 ರಿಂದ ಈಗಿನವರೆಗೆ) ವ್ಯವಸಾಯ ಸುಧಾರಣೆ ನಂತರ

ನಾವು ನೋಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ 1967 ರಿಂದ 1991 ವರೆಗೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಭಾರತ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೇಶೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲೇ ವಿಕ್ರಯಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಜನರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ

SCERT TELANGANA

ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ರಫ್ತು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಆಮದುಗಳಿಗೆ ಸಹ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಕೊರತೆ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ.

- ಹರಿತ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೈತರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ರಫ್ತುಮಾಡಲು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ?
- ಸರ್ಕಾರ ರಫ್ತನ್ನು / ಆಮದುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನಿಷೇಧಿಸಿತು? ಈ ವಿಧಾನ ಭಾರತೀಯ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಯಿತು?

ಸರ್ಕಾರ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯಿಂದ ಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈವಿಧವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ರೈತ ಸ್ವದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೂಲಕ ಸರಿಯಾದ ಆದಾಯ ಸಂಪಾದಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಂಬಲದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಡುತ್ತಿದೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ :

ಮೊದಲೇ ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ 1991 ವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಸುರಕ್ಷಿತ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ದೇಶ ವ್ಯವಸಾಯದ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು. ಕಳೆದ ದಿನಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಫ್ತು ಆಮದುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇದುಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳ ಒತ್ತಡದಿಂದಲೇ.

ವ್ಯವಸಾಯ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪದ್ದತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಕೇವಲ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಪ ಆದಾಯ ಹೊಂದುವ ಏಷ್ಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ನಡೆದವು. ಇದರ ಕಾರಣವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಡದಿಂದ ಈ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ಅವರ ವ್ಯವಸಾಯ ಉಳಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಳ್ಳುವವರಿದ್ದರೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತವೆ.

ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಪದ್ದತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನೇಕ ಬೆಳೆಗಳ ರಫ್ತು ಆಮದುಗಳು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರೈತರು ತರಕಾರಿ, ಹಣ್ಣು, ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲವನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಹತ್ತಿ, ದ್ವಿದಳ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಎಣ್ಣೆಕಾಳುಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ಅನುಮತಿ ಪಡೆದಿವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ರೈತರು ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮಾತ್ರ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯವಾಗಿ ರಫ್ತು ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ರಫ್ತುನಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಕೋರಿಕೊಂಡರೆ ಮಾತ್ರ ಹೀಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಬಹುದು.

ಸಾವಯವ ವ್ಯವಸಾಯ (Organic Rarming) ಒಡಿಷ್ಯಾ ರೈತನ ಅನುಭವ

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿನ ರೈತರು ವಿವಿಧ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಒಡಿಷ್ಯಾದಲ್ಲಿರುವ ಕಟಕ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಯಾಲಿ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ನರೀಷು ಎಂಬ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ 80 ವರ್ಷದ ನಟ್ವರ್ ಬಾಯ್ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಆತನು ಶಾಲ ಶಿಕ್ಷಕನಾಗಿ ನಿವೃತ್ತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ಒಂದು ದಶಾಬ್ಧದಿಂದ ಸೇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುತ್ತಿರುವನು. ಭಾರತ ದೇಶದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಸಬಹುದೆಂಬುದು ಆತನ ನಂಬಿಕೆ. ತನ್ನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ಕೊಡುವ ವಿಧಗಳು, ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಬೆಳೆಸಿರರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆತನು ಬೆಳೆಸುವ ಕೆಲವು ವಿಧಗಳು, ಎಕರೆಗೆ 20 ಕ್ವಿಂಟಲ್ ಇಳುವರಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಆತನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸೆಗಣಿ, ಅವಸರವಾದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಸಹಜ ಕೀಟನಾಶಕಗಳು, ಕುಟುಂಬ ಶ್ರಮವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಆತನ ಖರ್ಚುಗಳು ಸಹ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ನಟ್ವರ್‌ಬಾಯ್ ಮೊದಲಿಗೆ 'ಆಧುನಿಕ'

SCERT TELANGANA

ರೈತನಾಗಿದ್ದ, ಒಂದು ದಿನ ಆತನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಬೋಫ್ಯೂರಾನ್ (ವಿಷಯಪೂರಿತ ಕೀಟನಾಶಕ) ಸಿಂಪಡಿಸುವಾಗ ಕಣ್ಣು ತಿರಿಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ, ಆತನು ಭಯಪಟ್ಟನು. ಬೇಗನೇ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡ ಹೋದ್ದರಿಂದ ಕೂಲಿಯ ಆರೋಗ್ಯ ಚೇತರಿಸಿತು. ಆದರೆ ನಟ್ವರ್‌ಬಾಯ್ ಮಾತ್ರ ಈ ಹೊಸ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡನು. "ನಾನು ಉಸಿರಾಡದೇ ಹೋದೆನು, ನ್ನತಲೆಯಲ್ಲಾ ತಿರಿಗಿದಂತಾಗಿದೆ" ಎಂದು ಕೂಲಿ ಹೇಳಿದನು. ಉಳಿದ ಕಾರ್ಬೋಫ್ಯೂರಾನ್ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಡಬ್ಬಿ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಬಸವನಹುಳು, ಕಪ್ಪೆಗಳು, ಹಾವುಗಳಂತಹವು ಸತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಟ್ವರ್‌ಬಾಯ್ ನೋಡಿದನು. "ಮಣ್ಣನ್ನು ಸಜೀವವಾಗಿ ಉಳಿಸುವ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಜೀವಿಗಳು, ಮಳೆಹುಳುಗಳಿಗೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ನಾನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆನು" ಎಂದು ನಟ್ವರ್ ಬಾಯ್ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ನಟ್ವರ್‌ಬಾಯ್ ಮೊದಲಿಗೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ನೀಡುವ ಹೆಚ್ಚು ಇಳುವರಿ ನೀಡುವ ತಳಿಗಳಿಂದ ಸೇಂದ್ರಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದನು. ಆತನ ಮಗ ರಾಜೇಂದ್ರ ಸಲಹೆ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಧಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾ ಹೋದನು. ಇಂತಹ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವಿಧಗಳು ಈಗ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾಗುವಳಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಮುಖ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ.

1999ರಲ್ಲಿ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಭತ್ತ ವಿಧಗಳಿಗಾಗಿ ಅನ್ವೇಷನೆ ಯಾತ್ರೆ ಮಾಡಿದನು. ಒಡಿಷಾ ಹೊರಗಡೆ 5000 ಕಿ.ಮೀ. ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಹೇಳಲ್ಪಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಭತ್ತದ ವಿಧಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿದನು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ನಟ್ವರ್‌ಬಾಯ್ ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದನು. ಅವುಗಳ ಹೆಸರು, ಲಕ್ಷಣಗಳು, ಉತ್ಪಾದಕತೆಯನ್ನು ನಮೋದು ಮಾಡಿದನು.

ಶೇಖರಣೆ : ಹಿಂದೂ ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆ – 9 ಡಿಸೆಂಬರ್ 2012ರಲ್ಲಿ ಆಶಿಷ್ ಕೋಠಾರಿ ಬರೆದ ಅಂಕಣದ ಆಧಾರದಿಂದ

- ಸೇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಆಹಾರವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಲ್ಲೆವಾ ?
- ಸಣ್ಣ, ಅತಿ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಸೇಂದ್ರಿಯ ವ್ಯವಸಾಯವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಏಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ಭಾರತ ದೇಶದ ಮೇಲೆ ನಿರಂತರ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ.

ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ರೈತರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಬೆಳೆ ರಫ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ರೈತರು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ನೀವು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಸಗಟು ಆಮದುಗಳಿಂದ ರೈತರು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಬಹುದು, ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿತಾಯ ಇಲ್ಲದ ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಈ ನಷ್ಟವನ್ನು ತೂಗಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸಾಲದ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಡವರಾಗಿ ಉಳಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಅನುಮತಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕು.

ÓÚPÝ ì ÃÚ ÓÚÆ «Ý®ÚÂÊÚ®Úá Pæ ã í vÚá ÓÚ í WÚÖÚÊÚÞwPæ ã ÙÚáñÚ¨æ HPæ?

ಬೆಳೆ ಕಟಾವು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಧಾನ್ಯ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ರೈತರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಏನಂದರೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರದೆ ಹೋಗುದಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಲಗಳು ತೀರಿಸದೆ, ನೂತನ ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅಳವಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಎಂದರೆ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾರಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಸರ್ಕಾರ ಧಾನ್ಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಬೆಲೆ. ರೈತರು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ ಮೊತ್ತಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಬೆಲೆ. ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ ಯಿಂದ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ.

ರೈತರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದೆ. ಇದು ಭಾರಿ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ, ಇತರ ಸರ್ಕಾರಿಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ (ಉದಾ: ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಿಯೂಟ ಯೋಜನೆ) ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

EÃáSA ±Ü¨ ÜWÜUÜá :

1. ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳು 2. ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ. 3. ಸಾವಯವ ಪದಾರ್ಥ
4. ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ವ್ಯವಸಾಯ 5. ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು 6. ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಧಾನ

ನಿವ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸನವನ್ನು

1. ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾನೀಯ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ. (AS_1)
2. ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಯ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.(AS_4)
3. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತೃಣ ಧಾನ್ಯಗಳು ಬೆಳೆಯುವ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಗುರಿತಿಸಿ (AS_5)
4. ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆ (MSP) ಎಂದರೇನು? ಇದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ? (AS_1)
5. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ಸಹಕಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು ಏಕೆ ?ತಿಳಿಸಿರಿ. (AS_1)
6. ಭಾರತ ದೇಶ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವ ಸಂವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. (AS_6)
7. ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಮಳೆಯಾಧಾರಿತ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಇರುವ ಭೇಧವೇನು? (AS_1)
8. ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ತಂಪಾದ ಪಾನೀಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳುಕಂಡಬಂದಿವೆ ಎಂಬ ಸಂಘಟನೆಗಳು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದುಕೊಂಡಿರಾ. ಇವು ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. (AS_4)
9. ನೂತನ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ದತಿಗಳಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ನೆಲ ಫಲವತ್ತತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. (AS_1)
10. ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ಏಕೆ ರೈತರನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಲಾಭವನ್ನು, ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟವನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಂಟುಮಾಡಿತು? (AS_1)
11. ವ್ಯವಸಾಯದಾರರ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ವಿದೇಶಿ ವರ್ತಕರ ಪ್ರಭಾವವೇನು? (AS_1)
12. ಹಿಂದಿನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಚಿತ್ರ ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತಿದೆ, ಭಾರತೀಯ ವ್ಯವಸಾಯ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನಿರಿಸಿ, ಇದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾ ಬರೆಯಿರಿ.(AS_1)

13. 70ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ. (AS_2)
14. 74ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಭಾರತದೇಶದ ಔಟ್‌ಲೈನ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (AS_5)

ಚರ್ಚೆ: ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ರೈತರು ಸಂತೋಷವಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾರಣಕೊಡಿ. ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುವ ಅಂಶಗಳು ಯಾವುವು ?

ಡಿಬೇಟ್ : ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಜೈವಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ಮಾಡುವದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ? ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೀಟನಾಶಕಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ಮಾಡುವದು ಒಳ್ಳೆಯದೇ ? ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ತರ್ಕ (ಡಿಬೇಟ್) ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (ಯೋಜನೆ) :

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಬೆಳೆಗಳಾವು? ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವು HYV ಬೀಜಗಳ ಮೂಲಕ, ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಬೀಜಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ? ಈಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು HYV ಬೀಜಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಬೀಜಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರಿ?

ಅ) ಬೆಳೆ ಕಾಲಾವಧಿ ಆ) ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇ). ಉತ್ಪತ್ತಿ
ಈ) ರಸಗೊಬ್ಬರಗಳು ಉ) ರೋಗಗಳು ಊ) ಕ್ರಿಮಿ ನಾಶಕಗಳು

SCERT TELANGANA

ನಕ್ಷೆ -1 ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಧಾನ ರಾಜ್ಯಗಳು

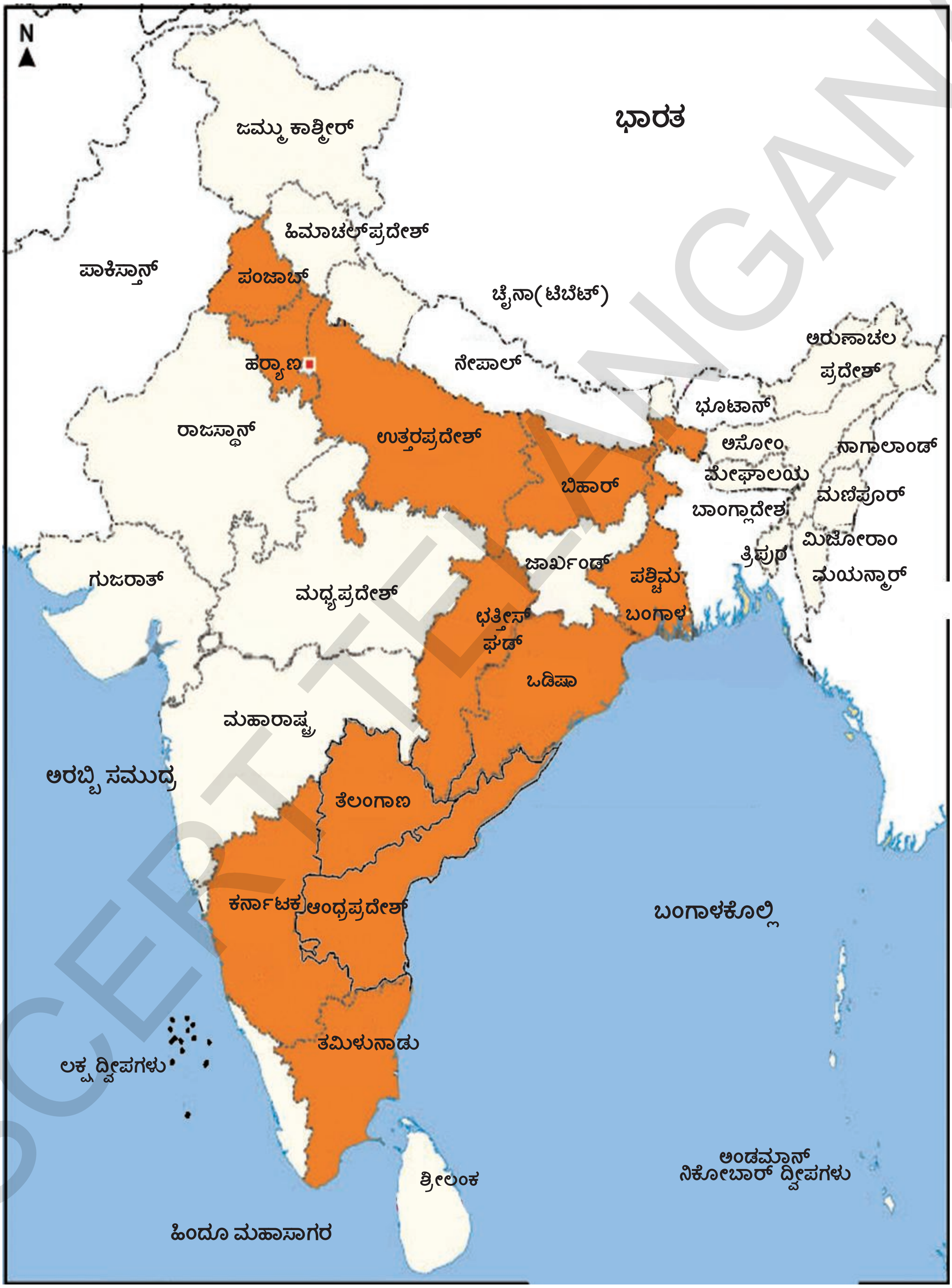

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ
7

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು

ಮೊದಲನೇ ಭಾಗ

ಕೈಗಾರಿಕೆ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಅವಸರಗಳು :

ದೇಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳದ್ದು ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರ. ಏಳನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಕಾಗದದ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮನೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ, ಚಿಕ್ಕ ಷೆಡ್ಡ್‌ನಲ್ಲಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಾಗಲೀ ನಡೆಯುವ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಕುರಿತು ಸಹ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವಿರಿ. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಕುರಿತು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಕೈಕೆಲಸಗಳು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಿಟ್ಟು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಧದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಭಾರತದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಭಾರತದೇಶವು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವ ವಿಧಾನ ಬ್ರೀಟಿಷರಿಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಬ್ರೀಟಿಷರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆ ಅವರ ವಿಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಕುಟಿರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಾಶಪಡಿಸಿ ಆಯಾ ವೃತ್ತಿದಾರರನ್ನು ನೀರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. 1947ರ ನಂತರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ದೇಶವನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಅವಸರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸಮೃದ್ಧಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯಗಳಿಂದ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರಗಳು ಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಕೈಮಗ್ಗ ಅಲ್ಲದೇ ವಿದ್ಯುತ್‌ನಿಂದ ನಡೆಯುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಗ್ಗಗಳು ಬೇಕು. ಈ ವಿದ್ಯುತ್ ಮಗ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸಿಮೆಂಟ್, ಕಾರುಗಳು, ಅಡಿಗೆ ಎಣ್ಣೆಗಳಂತಹ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ಯಂತ್ರಗಳು ಬೇಕು. ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಇಂಧನ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಯಂತ್ರಗಳು, ಅವುಗಳ ನಡೆಸಲು ವಿದ್ಯುತ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸೈಕಲ್ ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಉಕ್ಕು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿಣ, ಇದ್ದಿಲುಗಳಿಂದ ಉಕ್ಕು ಷೀಟುಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೆಲವು ಇವೆ. ಮತ್ತೇ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಈ ಉಕ್ಕು ಷೀಟುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಉಕ್ಕು ಚಕ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೊನೆಗೆ ಸೈಕಲ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಈ ಪೈಪುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸೈಕಲ್ ಫ್ರೇಮ್‌ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉಕ್ಕಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ, ಇದ್ದಿಲುಗಳಂತಹ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಮೂಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ, ಅಂದರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಸರವಾಗುವ ವಿವಿಧ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಖನಿಜಗಳು, ಕಚ್ಚಾ ಲೋಹಗಳು ಮೂಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ತಯಾರಿಸುವ ಅನೇಕ ವಿಧದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಇತರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪಾತ್ರವಿರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲು, ಅಲ್ಲಿಂದ ತಯಾರಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿರಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣಗಳು, ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಸರಿಯಾದ ರಸ್ತೆಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ರೈಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ; ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತುಂಬಲು, ಇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಸೌಕರ್ಯಗಳು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಹೊಂದ ಬೇಕೆಂದರೆ, ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಬೇಕೆಂದರೆ ಯಂತ್ರಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್, ಖನಿಜಗಳು, ಕಚ್ಚಾ ಲೋಹಗಳು, ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅವಸರ.

- ಇತರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಇತರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕ. ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಕಾಣಿಸುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ.
- ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ? ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಯಂತ್ರಗಳ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.
- ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ?
- ‚ಮೂಲಭೂತ‛ ಎಂಬ ಪದ ಎಂದರೇನು ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ?
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರೀಕರಣದ ಮೂಲಕ ಯಾವ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು?

ಈ ಅವಸರವಾದ ಸರಕುಗಳನ್ನು – ಯಂತ್ರಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ ಖನಿಜಗಳು, ಕಚ್ಚಾ ಲೋಹಗಳು ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆನ್ನುವರು. ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಸರವಾಗುವ ಮೂಲಭೂತ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಈ ಮೂಲಭೂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೀಗೆ ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಪ್ರದೇಶ :

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆನ್ನುವುದು ಅನೇಕ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಕೂಲಿಗಳು ದೊರೆಯುವಂತೆ, ಬಂಡವಾಳ, ವಿದ್ಯುತ್, ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಂತಹ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಇದು ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ದೊರೆಯುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೆ ನಗರೀಕರಣ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಪಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಕೈಗಾರೀಕರಣ, ನಗರೀಕರಣ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ. ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಇರುವುದಲ್ಲದೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಭೀಮಾ, ಸಾರಿಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಸಲಹೆದಾರರು, ಆರ್ಥಿಕ ಸಲಹೆಗಳಂತಹ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಪೂರೈಸುತ್ತವೆ. ಪಟ್ಟಣ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅನೇಕ ಸೇವೆಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಿಕೃವಾಗುವ ಧೋರಣಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮುಂಬೈ, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಚೆನ್ನೈನಂತ ಬಂದರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದರು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಸುತ್ತಲೂ ವಿಶಾಲ ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು.

SCERT TELANGANA

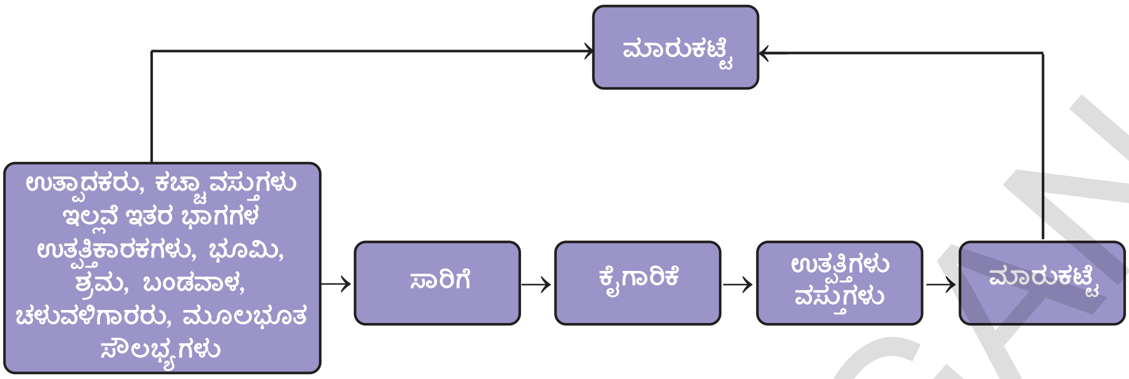

- ಟೀಪುಡಿ, ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್‌ಗಳ ಕವರ್ (Wrappers) ಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಇರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.
- .... ನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ....ನ್ನು ಖನಿಜಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.
- ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್‌ಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳಾದ .... , ... ಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಅಥವಾ ಕೀಲಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನುವರು. ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್ ವಿನಿಯೋಗದ ವಸ್ತು ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ವಿನಿಯೋಗದಾರಿ ವಸ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನುವರು.
- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಯಜಮಾನರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಗಿಬಹುದು, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬೃಂದ ಆಗಿರಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಟೀ ಪ್ಯಾಕೆಟ್ ತಯಾರಿ ಯಜಮಾನರು .... ಆಗಿದ್ದರೆ, ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್‌ಗೆ .... ಇಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಖಾಸಗಿರಂಗ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎನ್ನುವರು. ಅಂತಹ ಸರ್ಕಾರರಂಗ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆ .... , ...
- ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಲು, ಕಬ್ಬು, ತೆಂಗಿನಕಾಯಿ ಪೀಚು ಮುಂತಾದ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕ್ರೂಢೀಕರಿಸಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹಕಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆನ್ನುವರು.

ವ್ಯವಸಾಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು :

ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎನ್ನುವರು.

- **ವಸ್ತ್ರಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ :** ಭಾರತದೇಶ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇದರ ಭಾಗ ಶೇಕಡ 14%, ವ್ಯವಸಾಯ ನಂತರ ಅತ್ಯಂತ ಅಧಿಕ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವ (ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷವಾಗಿ 3.5 ಕೋಟಿ ಜನರು) ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ವಿದೇಶ ರಫ್ತು ಆದಾಯದಲ್ಲಿ 24.6% ಈ ರಂಗದಿಂದಲೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥೂಲ ಜಾತಿಯೋತ್ಪತ್ತಿ (ಜಿಡಿಪಿ)ಯಲ್ಲಿ 4% ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಸ್ವಯಂ ಸಮೃದ್ದಿಯಾಗಿದ್ದು ಮೌಲ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶೃಂಬಲ ಒಟ್ಟು-ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳವರೆಗೆ ಇರುವ ಏಕೈಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಇದು.

SCERT TELANGANA

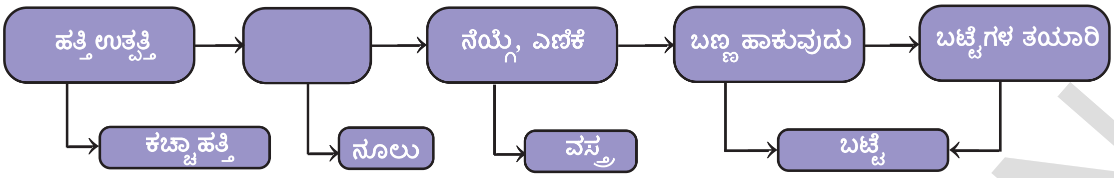

ನೂಲು ವಸ್ತ್ರಗಳು: ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಯಿಂದ ದಾರ ಕೈಗಳ ಮೂಲಕ ಬಟ್ಟೆನೇಯ್ಯುತ್ತಿದ್ದರು. 18ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಯಂತ್ರದ ಮಗ್ಗಗಳು ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿನ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸಂಪ್ರದಾಯ ವೃತ್ತಿಗಳು ನಷ್ಟ ಹೊಂದಿದವು. ನೂಲುವ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಮಾಣದ ನೂಲು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ಆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ದೇಶದಲ್ಲಿ 1600 ನೂಲು ಮಿಲ್ಲು ಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 80 ಖಾಸಗಿ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಉಳಿದವು ಸರ್ಕಾರ, ಸಹಕಾರ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲದೆ ನಾಲ್ಕರಿಂದ ಹತ್ತರವರೆಗೆ ಮಗ್ಗಳಿರುವ ಸಣ್ಣ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿವೆ.

ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವ ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊರೆಯುವುದು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಬಂದರು ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಸಾರಿಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಿಗುತ್ತಿದ್ದರು, ತೇವವಾಗಿ ರುವ ವಾತಾವರಣದಂತವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿವೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಇದು ರೈತರಿಗೆ ಹತ್ತಿ ತೆಗೆಯುವವರಿಗೆ, ಬೀಜದಿಂದ ಹತ್ತಿ ಬಿಡಿಸುವುದು, ನೇಯ್ಯುವುದು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವುದು, ಬಟ್ಟೆಗಳ ಡಿಸೈನಿಂಗ್, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್, ಬಟ್ಟೆ ಹೊಲಿಯುವುದಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ರಸಾಯನ ಗಳು, ಗಾಜಿನ ಬಣ್ಣಗಳು, ಮಿಲ್ಲು ಸಂಗ್ರಹಗಳು, ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಇಂಜಿನೀಯರಿಂಗ್ ಕೆಲಸಗಳಂತ ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ.

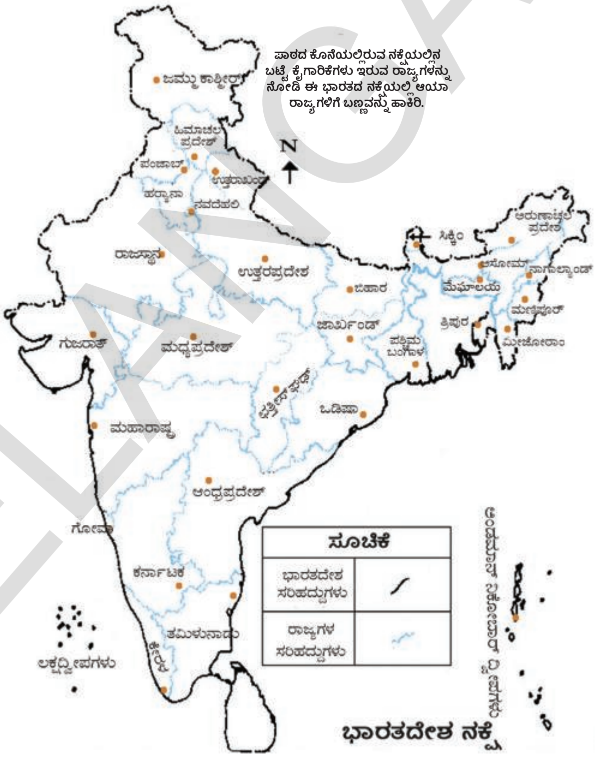

- ಮೊದಲು ನೂಲು ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ 1854 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.
- ಎರಡನೇ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಿರಾಕಿ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು.

- ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದು, ಖಾದಿ ನೇಯ್ಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಏಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟರು?

ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದು ಇಂದಿಗೂ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಬಟ್ಟೆ ನೆಯ್ಯುವುದು ಹೆಚ್ಚು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ನೈಪುಣ್ಯಗಳಾದ ನೂಲು, ರೇಷ್ಮೆ, ಝರಿದಾರ, ಎಂಬ್ರಾಯಿಡರಿಯಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳು ಸಿಕ್ಕವು. ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚ ಮಟ್ಟ ನಾಣ್ಯತೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈ ನಾಣ್ಯವಾದ ದಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನೇಯ್ದ ಬಟ್ಟೆ ಅಷು

SCERT TELANGANA

ನಾಣ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಲ್ಲ. ಕೈಮಗ್ಗ, ಮರಮಗ್ಗ, ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ನೇಯ್ಯುವುರು. ಕೈಯಿಂದ ಒಣಗಿದ ಖಾದಿ (ಕುಟೀರ ಕೈಗಾರಿಕೆ)ಯಿಂದ ಅನೇಕ ಜನರಿಗೆ ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಉದ್ಯೋಗ ಸಿಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತ ದೇಶ ಜಪಾನ್‌ಗೆ ನೂಲು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತದೇಶದಿಂದ ನೂಲು ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ರಷ್ಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಪೂರ್ವ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳು, ನೇಪಾಲ್, ಸಿಂಗಾಪೂರ್, ಶ್ರೀಲಂಕ, ಆಫ್ರಿಕಾ ದೇಶಗಳು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಸೆಣಬುನಾರು (Jute) **ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು :** ಸೆಣಬು, ಸೆಣಬಿನ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನ. ರಫ್ತುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ನಂತರ ನಮ್ಮದು ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 70 ಸೆಣಬು ಮಿಲ್ಲುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ, ಹುಗ್ಲಿ ನದಿ ತೀರದ ಮೂಲಕ 98 ಕಿ.ಮೀ. ಉದ್ದ 3 ಕಿ.ಮೀ. ಅಗಲದೊಂದಿಗೆ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ.

ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹುಗ್ಲಿ ತೀರದ ಮೂಲಕ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು : ಸೆಣಬು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಹತ್ತಿರವಿರುವುದರಿಂದ, ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಸಾರಿಗೆ, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಇತರ ರೈಲು, ರಸ್ತೆ, ಜಲ ಮಾರ್ಗಗಳು ಸಹ ಇರುವುದು, ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್, ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಬಿಹಾರ್, ಒಡಿಸ್ಸಾ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕಡಿಮೆ ವೇತನಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ, ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾದ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಸೆಣಬು ವಸ್ತುಗಳ ರಫ್ತಿಗೆ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ವಿಮೆ, ಬಂದರು ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆಯೇ ?

ಮೊದಲ ಸೆಣಬು ಮಿಲ್ಲನ್ನು ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ ಹತ್ತಿರ ರಿಷ್ರಾದಲ್ಲಿ 1859ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. 1947ರಲ್ಲಿ ದೇಶ ವಿಭಜನೆ ನಂತರ ಸೆಣಬಿನ ಮಿಲ್ಲುಗಳು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಹೋದವು. ಆದರೆ ಸೆಣಬು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಮೂರು ಭಾಗ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ (ಅಂದಿನ ಪೂರ್ವ ಪಾಕಿಸ್ಥಾನ) ದಲ್ಲಿ ಉಳಿದು ಹೋದವು.

ಸೆಣಬು ಕೈಗಾರಿಕೆ 2.61 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷವಾಗಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಜನರು ಸೆಣಬು, ಗೋಗು, ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ 40 ಲಕ್ಷ ಸಣ್ಣ , ಚಿಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಸಹ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸೆಣಬು ಬದಲಾಗಿ ರಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳಿಂದ ಅಂತರ್ಜಾತೀಯವಾಗಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿರುವ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ಬಾಂಗ್ಲದೇಶ, ಬ್ರೆಜಿಲ್, ಫಿಲಿಫ್ಫೆನ್ಸ್, ಈಜಿಪ್ಟ್, ಥಾಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಂತಹ ಇತರ ರಫ್ತುದಾರರಿಂದ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಂತಹ ಸವಾಲ್‌ಗಳನ್ನು ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಎದುರಿಸುತ್ತದೆ. ಸೆಣಬು ಪ್ಯಾಕೇಜಿಂಗ್ ತಪ್ಪದೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಾನದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾರಾಟ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. 2005ರ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ನಾಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ಸೆಣಬು ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಬೆಲೆ ಲಭಿಸುವಂತೆ ನೋಡುವುದು ಹೆಕ್ಟಾರ್‌ಗೆ ಇಳುವರಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೆಣಬು ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು, ಅಮೇರಿಕಾ, ಕೆನೆಡಾ, ರಷ್ಯಾ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾದಂತಹ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ಪರ್ಯಾವರಣಕ್ಕೆ ಹಾನಿ ಮಾಡದ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಸೆಣಬು ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ : ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನ, ಬೆಲ್ಲ, ಖಂಡಸಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದು ಮೊದಲನೆ ಸ್ಥಾನ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಚ್ಚಾ ಸರಕು (ಕಬ್ಬು) ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿರುವ ಸೂಕ್ರೋಜ್ ಭಾಗ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶ್, ಬಿಹಾರ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ನಾಟಕ, ತಮಿಳುನಾಡು, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ಗುಜರಾತ್, ಪಂಜಾಬ್, ಹರಿಯಾಣ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್, ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ 460 ಸಕ್ಕರೆ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿವೆ. 60 ಶೇಕಡ ಮಿಲ್ಲುಗಳು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿವೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರವೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇದು ಸಹಕಾರ ರಂಗಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದದು. ಏಕೆ ವಿವರಿಸಿ.

SCERT TELANGANA

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದಕ್ಷಿಣ, ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಅಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುವ ಕಬ್ಬಿನಲ್ಲಿ ಸುಕ್ರೋಜ್ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚಿರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ವಾತಾವರಣ ತಂಪಾಗಿರುವುದು ಸಹ ಕಬ್ಬು ಕತ್ತರಿಸುವ ಕಾಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಸಕ್ಕರೆ, ಬೆಲ್ಲದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕು ?

ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತಿಂಗಳುಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಕೆಲಸ ಇರುವುದು, ಹಳೆಯ ಅಷ್ಟು ಸಮರ್ಥತೆ ಇಲ್ಲದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಬ್ಬನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸುವಲ್ಲಿ ತಡವಾಗುವುದು, ಕಬ್ಬಿನಸಿಪ್ಪೆ ಉಯೋಗಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತಹ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸವಾಲ್‌ಗಳಾಗಿವೆ.

ಖನಿಜಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು :

ಖನಿಜಗಳು, ಲೋಹಗಳ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಖನಿಜಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೇನ್ನುವರು. ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಭಾರತದೇಶದ ಉಪಖಂಡ ಭೌಗೋಳಿಕ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಖನಿಜಗಳು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಸರವಾದ ಖನಿಜಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಭಾರತ ದ್ವೀಪಕಲ್ಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿವೆ.

ಕಾರಣ ಈ ಖನಿಜಗಳಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅತ್ಯಾವಸರವಾದ ಇಂಧನ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಆಧಾರಪಟ್ಟಿವೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇಂಧನ ಮೂಲಗಳಾದ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಸಹಜ ವಾಯುವು ಮುಂತಾದವು ಸಹ ಇವೇ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದರಿಂದ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಲು ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣ.

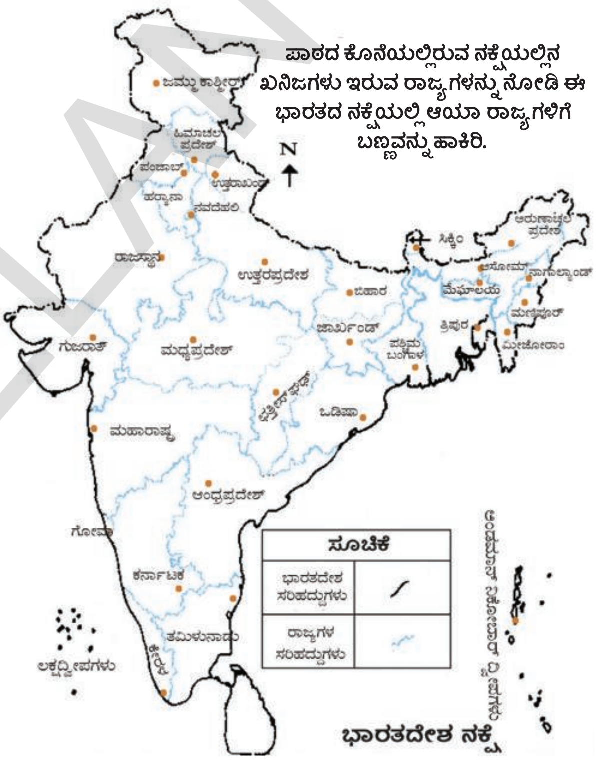

ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು : ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮೂಲಭೂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇತರ ಭಾರಿ, ಮಧ್ಯತರಹ, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಯಂತ್ರಗಳಿಗೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿವೆ. ಅನೇಕ ವಿಧದ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗ್ ವಸ್ತುಗಳು, ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಾಮಗ್ರಿ, ರಕ್ಷಣೆ, ವೈದ್ಯ, ದೂರವಾಣಿ, ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಪರಿಕರಗಳು, ಅನೇಕ ವಿನಿಯೋಗದಾರ ವಸ್ತುಗಳಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಉಕ್ಕು ಅವಶ್ಯಕ.

ಉಕ್ಕಿನಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡುವ ಇಂತಹ ವಸ್ತುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ತಯಾರಿಸಿ. ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪತ್ತಿ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಸೂಚಿಕೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉಕ್ಕು, ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಭಾರೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇವುಗಳಿಗೆ ಅವಸರವಾದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದು ಸಾರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕಬ್ಬಿಣ ಖನಿಜ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು ಸುಮಾರಾಗಿ 4:2:1 ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಕ್ಕು ಗಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್ ಸಹ

- ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ತಲಸರಿ ಉಕ್ಕು ವಿನಿಯೋಗ ಏಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ?

SCERT TELANGANA

ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ ? ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು, ವಿನಿಯೋಗ ದಾರರಿಗೆ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕೆನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಇಂದು ಭಾರತದೇಶ ವರ್ಷಕ್ಕೆ 32.8 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ನುಗಳ ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಕಚ್ಚಾ ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣದ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶ ಮೊದಲನೆ ಸ್ಥಾನ. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ತಲಸರಿ ವಾರ್ಷಿಕ ವಿನಿಯೋಗ 32 ಕೆ.ಜಿ.ಗಳು ಮಾತ್ರವೇ. ಇದೆ.

ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಶುದ್ಧಿ : ಭಾರತದೇಶ ಲೋಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಶುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದೆ. ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಹಗುರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತುಕ್ಕು ಹಿಡಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಖವನ್ನು ಉತ್ತಮವಾಗಿಪ್ರಸರಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದಂತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು.ಇತರ ಲೋಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಧೃಢವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಮಾನಗಳು, ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಕೇಬಲ್‌ಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕು, ರಾಗಿ, ಜಿಂಕ್ ಸೀಸದಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯವಾಗಿ ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಆದರಣ ಪಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಶುದ್ಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಇವು ಒಡಿಸ್ಸಾ (ನಾಲ್ಕೋ ಬಾಲ್ಕೋ) ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಳ್, ಕೇರಳ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಛತೀಸ್‌ಗಡ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ತಮಿಳ್‌ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿವೆ. 2004ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶ 600 ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ನುಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದೆ.

ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ ಶುದ್ಧಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಬಾಕ್ಸೈಟ್ ಮುದುರು ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿರುವ ಕಲ್ಲು, ಇದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದೇ ವಿದ್ಯುತ್ ಪೂರೈಕೆ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪೂರೈಕೆ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತದೆ.

ರಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು : ಭಾರದೇಶದಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ವೈವಿದ್ಯತೆ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಗುತ್ತದೆ. ದೇಶ ಸ್ಥೂಲ ಉತ್ಪತ್ತಿ (ಜಿ.ಡಿ.ಪಿ.)ಸುಮಾರಾಗಿ 3% ಈ ರಂಗದಿಂದ ಬರುತ್ತದೆ. ಪರಿಮಾಣ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಆಸಿಯಾದಲ್ಲಿಯೇ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ 12ನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರಿ, ಸಣ್ಣ ತರಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಕಾರ್ಬನ್ (ಆರ್ಗಾನಿಕ್) ರಸಾಯನಿಕ, ಅಕಾರ್ಬನ್ (ಇನಾರ್ಗಾನಿಕ್) ರಸಾಯನಿಕ ಬಣ್ಣದಲ್ಲಿ ಎರಡರಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಳವಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲ ರಸಾಯನಿಕಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಧಕಾವ್ಲ (ರಸಾಯನಿಕ ಗ್ಲೊರಗಳು, ಸಿಂಥಟಿಕ್ ದಾರಗಳು, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಜಿಗುರು, ಬಣ್ಣಗಳು, ಕನ್ನಡಿ ಬಣ್ಣದಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೈಟ್ರಿಕ್‌ಆಮ್ಲ, ಕ್ಷಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸೋಡಾಯಾಷ್ (ಗಾಜು, ಸಬ್ಬುಗಳು, ಡಿಟರ್ಜೆಂಟ್, ಕಾಗದ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ) ಕಾಸ್ಟಿಕ್ ಸೋಡಾ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

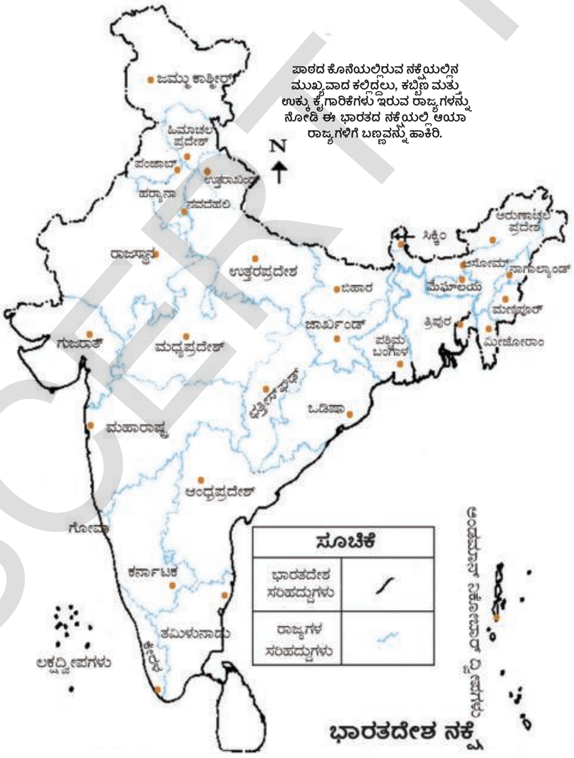

ಭಾರತದೇಶ ನಕ್ಷೆ

ದಾರಗಳು, ಸಿಂಥಟಿಕ್ ರಬ್ಬರ್, ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್, ಕನ್ನಡಿ ಬಣ್ಣಗಳು, ಔಷಧಗಳ ತಯಾರಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಪೆಟ್ರೋ

SCERT TELANGANA

ರಸಾಯನಿಕಗಳಂತಹ ಕಾರ್ಬನ್ ರಸಾಯನಿಕಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಗಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ತೈಲ ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪೆಟ್ರೋ ರಸಾಯನಿಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ರಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೇ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭೂತ ರಸಾಯನಿಕಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅವಸರಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ನೇರವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ಇಂತಹ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ.

ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ : ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳು (ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಯೂರಿಯಾ), ರಂಜಕದ ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಅಮೋನಿಯಂ ಪಾಸ್ಫೇಟ್ (ಡಿ.ಎ.ಪಿ) ನೈಟ್ರೋಜನ್ (ಎನ್), ರಂಜಕ (ಪಿ) ಪೊಟಾಷ್ (ಕೆ)ಗಳು ಇರುವ ಮಿಶ್ರಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಸುತ್ತಾ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿವೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪೊಟಾಷ್ ಇಲ್ಲವೆ ಪೊಟ್ಯಾಷಿಯಂ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮೊತ್ತವಾಗಿ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನೈಟ್ರೋಜನ್ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶಕ್ಕೆ ಮೂರನೇ ಸ್ಥಾನ. ನೈಟ್ರೋಜನ್, ನೈಟ್ರೋಜನ್‌ನಿಂದ ಮಿಶ್ರಮ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ 57 ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ 29 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಯೂರಿಯಾ, 9 ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉಪ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗಿ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮತ್ತೊಂದು 68 ಸಣ್ಣ ತರಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಿಂಗಿಲ್ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟು (ಎಸ್.ಎಸ್.ಪಿ.) ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ 10 ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿನ ಹಜೀರಾ ಹತ್ತಿ ಫರ್ಟಿಲೈಜರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಸಗೊಬ್ಬರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಇದೆ.

ಹಸಿರು ಕ್ರಾಂತಿ ನಂತರ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು. ಗುಜರಾತ್, ತಮಿಳುನಾಡು, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ್, ಪಂಜಾಬ್, ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು: ವಸತಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಸೇತುವೆಗಳು, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣಗಳು, ಅಣೆಕಟ್ಟುಗಳು, ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಂತಹವುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸುಣ್ಣದ ಕಲ್ಲು, ಸಿಲಿಕಾ, ಅಲ್ಯುಮಿನಿಯಂ, ಜಿಪ್ಸ್ ನಂತಹ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕ. ರೈಲು ಸಾರಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ವಿದ್ಯುತ್ ಸಹ ಅವಶ್ಯಕ.

ಮೊದಲ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು 1904ರಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನೈನಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಣೆಗೊಂಡಿತು. 1989ರಲ್ಲಿ ಬೆಲೆ, ಹಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು, ಇತರ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಿಂದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಣನೀಯವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು. ದೇಶದಲ್ಲಿ 128 ದೊಡ್ಡ, 332 ಸಣ್ಣ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ.

- ಸಿಮೆಂಟ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ ?
- ಗಲ್ಫ್ ದೇಶಗಳ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿ ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಕೆಲವು ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿವೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

ಸಿಮೆಂಟ್ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಪೂರ್ವ ಏಷ್ಯಾ, ಗಲ್ಫ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸಿಮೆಂಟಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಂತರಿಕೆ ಬೇಡಿಕೆ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ರಫ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕೆಲಸದ ರೀತಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟ ಬೇಡಿಕೆ, ಸರಬರಾಜು ಉತ್ತಮವಾಗಿರಲು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

SCERT TELANGANA

ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ಕೈಗಾರಿಕೆ :

ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ವಾಹನಗಳು ಸರಕುಗಳನ್ನು, ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ರವಾನಿಸಲು ಅನುಕೂಲಕರ. ಲಾರಿಗಳು, ಬಸ್ಸು, ಕಾರು, ಮೊಟರ್‌ಸೈಕಲ್, ಸ್ಕೂಟರ್, ತ್ರಿಚಕ್ರವಾಹನಗಳು, ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಹನಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ 1991ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸರಳೀಕರಣ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ರಂಗದಲ್ಲಿ ರಫ್ತು ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ಸ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ವಾಹನಗಳ ಬಳಕೆಯು ಮೀತಿ ಮೀರಿ ವಾತಾವರಣ ಕಲುಷಿತಗೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಜಾಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಸಾಧನಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದು ಸಹ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ಸ್ ವಲಯ ವೃದ್ಧಿಯಾಗಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಡಿಲ್ಲಿ, ಗುರ್‌ಗಾವ್, ಮುಂಬೈ, ಪೂನಾ, ಚೆನ್ನೈ, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಲಕ್ನೊ, ಇಂಡೋರ್, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಜೆಮ್‌ಷೇಡ್‌ಪೂರ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿವೆ.

- ಆಟೋಮೊಬೈಲ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನವಾದ ಅಂಶಗಳಾವುವು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಸಮಾಚಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ (ಐಟಿ), ಎಲಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು :

ರೇಡಿಯೊ (ಆಕಾಶವಾಣಿ)ಯಿಂದ ದೂರದರ್ಶನವರೆಗೆ, ದೂರವಾಣಿಗಳು, ಸಂಚಾರವಾಣಿ, ಪೇಜರುಗಳು, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್, ರ‍್ಯಾಡರ್‌ಗಳು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳು, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾದ ಅನೇಕ ಇತರ ಉಪಯಕರಣಗಳಂತಹ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ರಾಜಧಾನಿಯಾಗಿ ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ಸ್ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಮುಂಬೈ, ಡಿಲ್ಲಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್, ಪೂನೆ, ಚೆನ್ನೈ, ಕೋಲ್ಕತ್ತಾ, ಲಕ್ನೊ, ಕೊಯಂಬತ್ತೂರು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿವೆ. ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ನಿಪುಣರಿಗೆ 18 ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳು, ಏಕ ಗವಾಕ್ಷ ಸೇವೆಗಳು ಅಧಿಕ ಡಾಟಾ ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಲಯದ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. 2005 ಮಾರ್ಚ್ 31 ವರೆಗೆ ಐಟಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಉದ್ಯೋಗಗಳು ದೊರೆತಿವೆ. ಆನಂತರ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಎಂಟುಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವರಲ್ಲಿ 30 ಶೇಕಡ ಸುಮಾರು ಮಹಿಳೆಯರು ಇರುವುದು ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿಷಯ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿನ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಪ್ರಾಸೆಸ್ ಔಟ್ ಸೋರ್ಸಿಂಗ್ (ಬಿ.ಪಿ.ಓ.) ವಲಯ ಕಳೆದ 2ಅ3 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ವಿದೇಶಿ ಹಣದುಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿತು. ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್, ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಮುಂದುವರೆಯುವುದು ಭಾರತ ದೇಶ ಐ.ಟಿ. ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗೆಲುವಿಗೆ ಪ್ರಮುಖವಾಗುತ್ತದೆ.

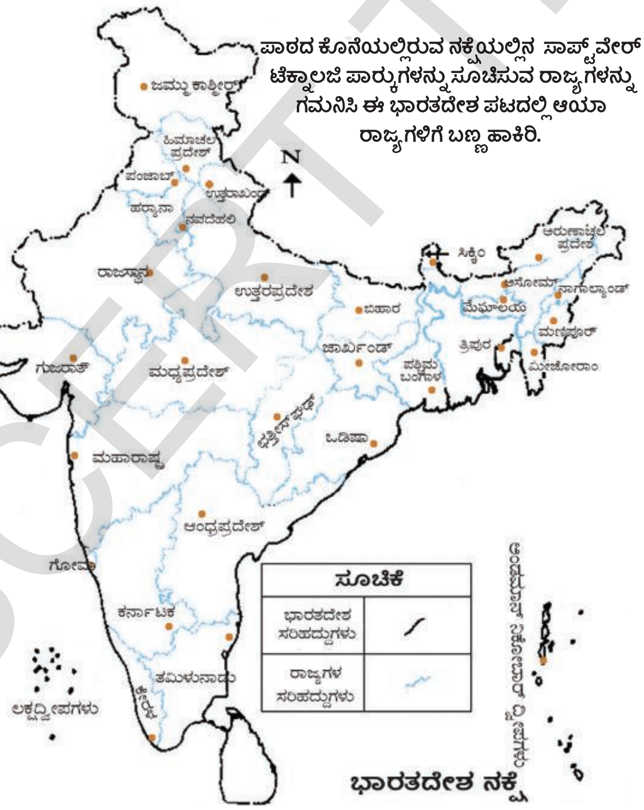

ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿವಿಧ ಪ್ರಧಾನ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಅವು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡಿವೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿಗಳನ್ನು, ಇತರ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಎರಡನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭೂಮಿ, ನೀರು, ಗಾಳಿ ಕಾಲುಷ್ಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

SCERT TELANGANA

ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿ

ಕೆಲವು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು	ಈಗ ಅವು ಇರುವ ರಾಜ್ಯಗಳು	ಆ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಏಕೆ ಇವೆ
ರಸಾಯನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು		
ಗೊಬ್ಬರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು		
ಸಿಮೆಂಟ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು		
ಆಟೋಮೋಬೈಲ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು		

ಎರಡನೇಯ ಭಾಗ

ಸರ್ಕಾರ - ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ; ಮೊದಲ ವರ್ಷಗಳು :

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಉಳಿದವುಗಳನ್ನು ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಭಾರತ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ವಿಧಾನದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೀಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ, ಖಾಸಗಿ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ನಡೆಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿವೆ.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಬೇಕಾದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಧವಾದ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರು. ಮೇಲೆ ನೋಡಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಮೂಲಭೂತ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಇರುವುದು ಮುಖ್ಯ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಸರಕುಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕಂಪನಿಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮೂಲಭೂತ ಸರಕುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲು ಬಹಳ ಹಣ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಸಮಯ ಕೂಡ ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಲು ಸಿದ್ಧವಾಗಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು 5 - 10 ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು.

ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ, ರೈಲುನಂತಹ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಿಮಾನಯಾನ ಸೇವೆಗಳು, ನೀರಿನ ಸೌಕರ್ಯ, ಸಹಜವಾಯು, ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂನಂತಹ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು.

ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಪಡಿಸಿತು. ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ವಿಧವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಕೈಮಗ್ಗ ರಂಗಕ್ಕೆ ಪರಿಮಿತಿಗೊಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ತರಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ (ಪರವಾನಿಗೆ) ಪಡೆಯುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಜನೆ, ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸಲು ಈ ವಿಧಾನ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಗುತ್ತಿಗೆಯ ಅಧಿಪತ್ಯ ಹೊಂದುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸರ್ಕಾರದ ಭಯ. ಹೀಗೆ ನಡೆಯಲು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ

SCERT TELANGANA

ವಿನಿಯೋಗದಾರರಿಂದ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸರಕುಗಳ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿತ್ತು.

ಉದಯಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಠಿತಗೊಂಡಿತು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡವರು ಎಷ್ಟೋ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಿಂದ ಅನುಮತಿ ಪಡೆಯಲು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳು ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅರ್ಜಿಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತೊಂದರೆಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಇದ್ದವು. ಇದು ಲಂಚ ಎಂಬ ಅನಾರೋಗ್ಯಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ (ಅನುಮತಿ) ವಿಧಾನವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಬಹಳಷ್ಟಿವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಸಮರ್ಥ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಬಲಿಷ್ಟರಾದವರ ಕಡೆ ಭೇದಭಾವದಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಒಂದೇಯಾಗದಂತೆ ಅನೇಕ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ದಕ್ಕಿಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವಸ್ತ್ರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಆ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಬಿಸುತ್ತದೆ. 1970, 1980ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇರುತಿತ್ತು. ಹೊಸದಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಲು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತಿತ್ತು.

ಕೈಗೆಟಕುವಂತಿರುವ ಆಧುನಿಕ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಹಣ ಒದಗಿಸಲು ಸಿದ್ದವಾಗಿರುವ ಹೊಸ ಉತ್ಸಾಹಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ಈ ವಿಧಾನ ನಿರುತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸುತಿತ್ತು.

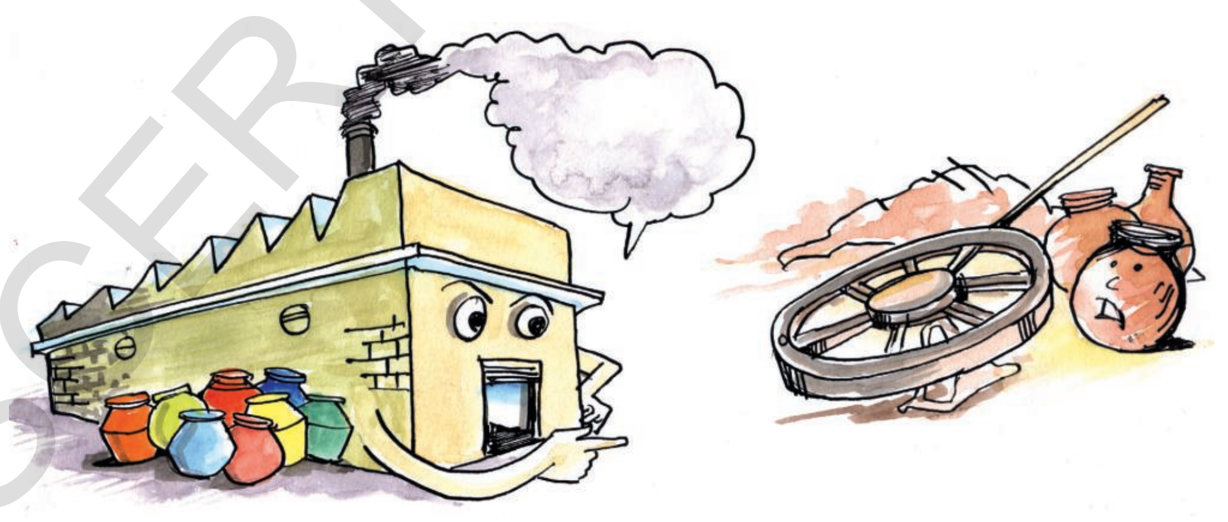

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಿಂದ ಬೃಹತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ, ಕುಂಬಾರನು ಚಕ್ರಕ್ಕೆ ಇರುವ
ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ

SCERT TELANGANA

ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ ಈ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರನ್ನು ಅಧಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಲಾಭವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೊರತೆ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸ್ಕೂಟರ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಮೊದು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಸ್ಕೂಟರ್ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಕೂಟರ್‌ಗಿಂತ ಬೇಡಿಕೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತಿತ್ತು. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಸಿಮೆಂಟಿನಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ಮೂಲಭೂತ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಂತಹ ಕೊರತೆ ಇದ್ದು, ಅದರಿಂದ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೂಡ ನಿಧಾನವಾಗುತಿತ್ತು. ಈ ಕೊರತೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಅದರ ಪರವಾನಿಗೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಪರಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುತ್ತವೆಂದು ಕೈಗಾರಿಕಾ ತಜ್ಞರು ಭಾವಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ಕೈಗೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು ಕೂಡ ಆಶಿಸಿದ ಫಲವನ್ನು ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರೇ ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾರತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಮಸ್ಯೆ ಕೆಲವು ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ತಮ ಕಾರುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಉತ್ತಮ ಕಾರುಗಳು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವವರು ಬಹಳ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತ ದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರ ಮಧ್ಯ ಪೈಪೋಟಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಗುಣಮಟ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸತೊಡಗಿದರು. ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಿತ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಪೈಪೋಟಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಂತಹವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿದ್ದವು. ಯಂತ್ರಗಳು ಕಚ್ಚಾ ಸರಕುಗಳಿಂದ ಸಹ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳ ರಫ್ತು, ಆಮದುಗಳ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿದ್ದವು. ಇಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿ (ಲೈಸೆನ್ಸ್) ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬರುತಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸುತಿತ್ತು. ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರು ಆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಬೇಕಾಗಿ ಬರುತಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆ ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ಜನ ಭಾವಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿ :

ತಾನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಗಳನ್ನು 1990ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪುನಃ ಸಮೀಕ್ಷಿಸತೊಡಗಿತು. ಅದರಿಂದ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಖಾಸಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿ ನೀಡತೊಡಗಿದರು.

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳು ದೇಶದೊಳಕ್ಕೆ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಿತು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೊಸ ವಾಣಿಜ್ಯ ತಜ್ಞರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸರಳೀಕೃತಗೊಳಿಸಿದರು.

SCERT TELANGANA

ಸರ್ಕಾರ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನೀಡಿದ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಪಾತ್ರ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿ ನೀಡತೊಡಗಿದರು.

ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹರಡುವಂತೆ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಸರಕುಗಳನ್ನು ವಿದೇಶಿಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ವಿದೇಶಿ, ಖಾಸಗಿ, ಸರ್ಕಾರ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸತೊಡಗಿದರು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವ :

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಬಯಸಿದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯೋಗಗಳೇ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಘಟಿತ ವಲಯವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಎರಡು ಲಕ್ಷಗಳ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿವೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ವಲಯವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸುವ ಮೂರು ಕೋಟಿ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ದೇಶದಲ್ಲಿನ 46 ಕೋಟಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಐದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗಕ್ಕೆ ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದ ಪೈ (Pie) ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿರುವ ಒಟ್ಟು ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶೇಕಡ ಜನಕ್ಕೆ ಮೂರು ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗಗಳು ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆಯೋ ಇವು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

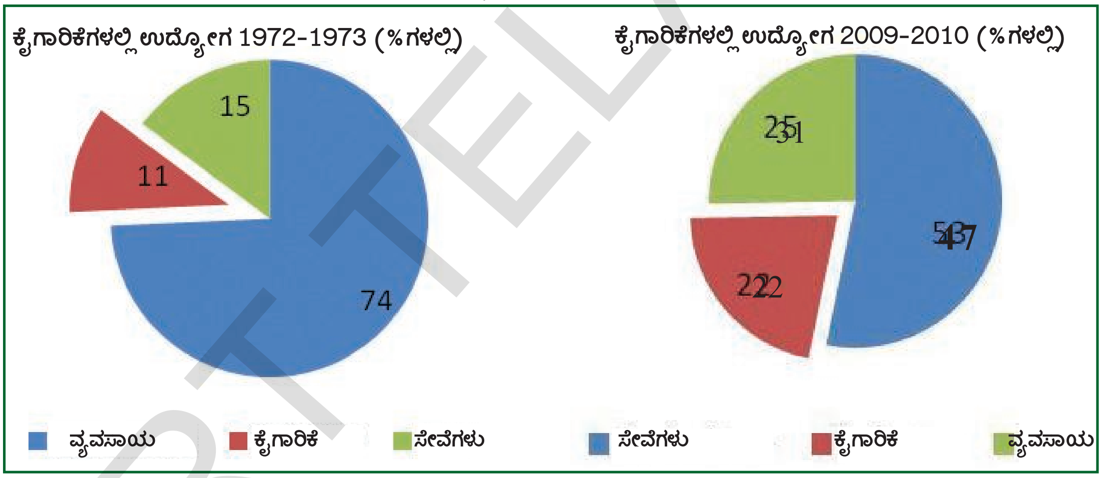

ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಪಡಿಸಿದ ನಂತರ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪರಿಣಾಮ ಏನೆಂದರೆ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪಾತ್ರ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ಭಾರತ ದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನೀತಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೇಕಡವನ್ನು ಆ ದೇಶ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸೂಚನೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ವೇತನ, ಉತ್ತಮ ಸುರಕ್ಷಿತ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ, ವೈದ್ಯ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಒದಗಿಸುವಂತೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಅನೇಕ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆಂದು, ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಶೇಕಡ ಸಂಪಾದನೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬಯಸಿದರು. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಆರು ಶತಮಾನಗಳು ಕಳೆದರೂ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದ ಪ್ರಮಾಣ ಊಹಿಸಿದ್ದಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಅಗತ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು, ತರಬೇತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ನೀಡುತ್ತವೆ. ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಕಡಿಮೆ, ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭದ್ರತೆ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ.

SCERT TELANGANA

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಊಹಿಸಿದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡತೊಡಗಿದವು. ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಲ್ಲ.

- ಎರಡು ಪೈ (Pie) ಚಾರ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂರು ವಿಧವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು ?
- ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯದ ಪ್ರಕಾರ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶೇಕಡ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ ?
- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಯಸಿದಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಳವಿಲ್ಲಾ? ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು :

ಭಾರತದೇಶ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಮೂಲಭೂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ನಾಯಕರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೊದಲ ಕ್ರಮ. ಆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸರಕುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಚಾರ್ಟ್‌ನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

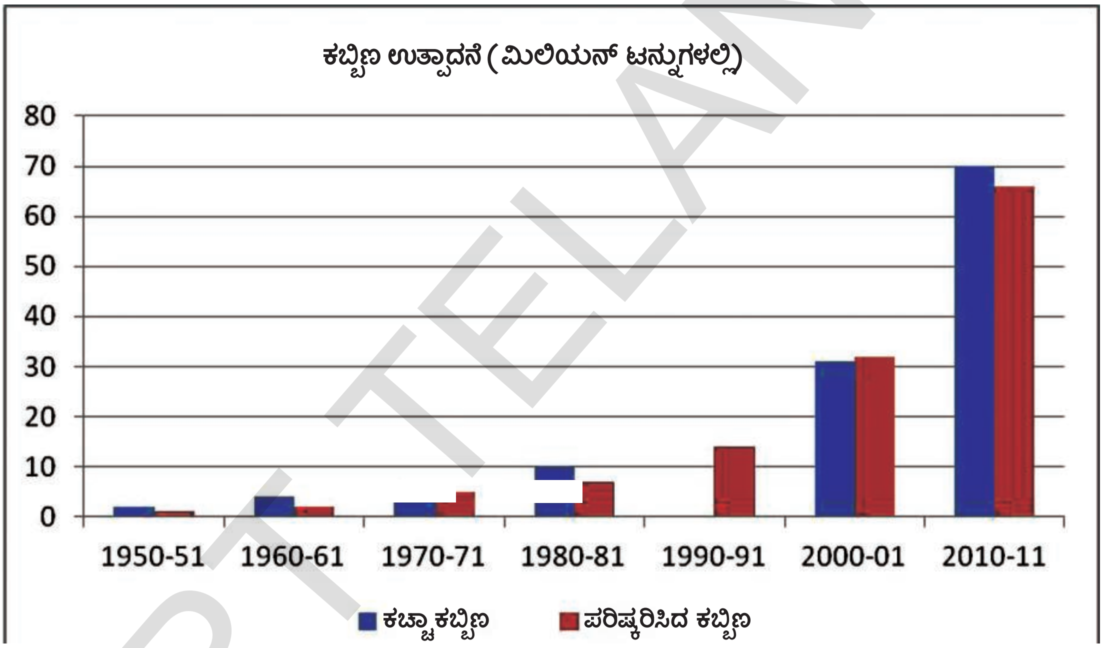

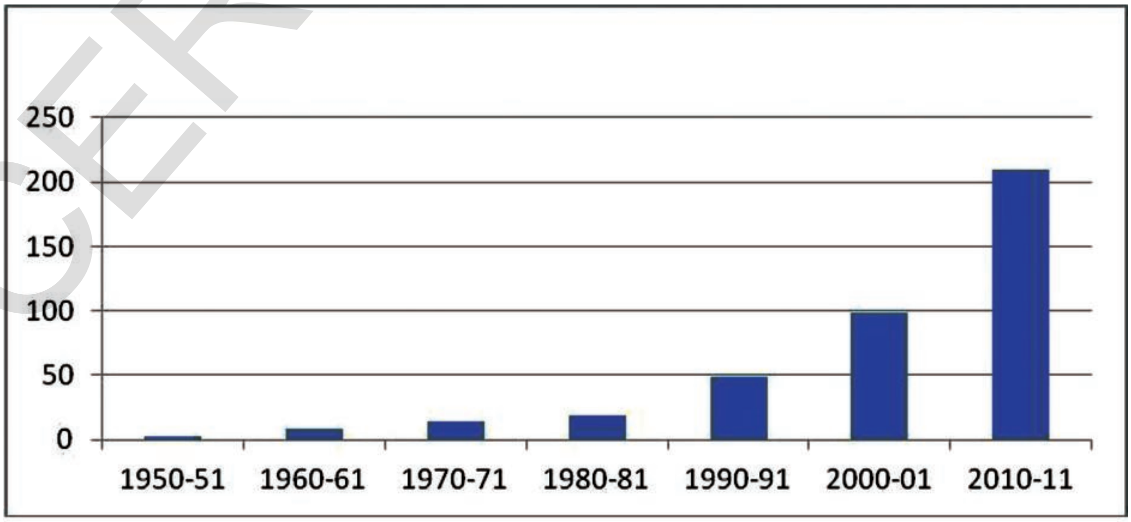

ಸಿಮೆಂಟ್ ಉತ್ಪಾದನೆ (ಮಿಲಿಯನ್ ಟನ್ನುಗಳಲ್ಲಿ)

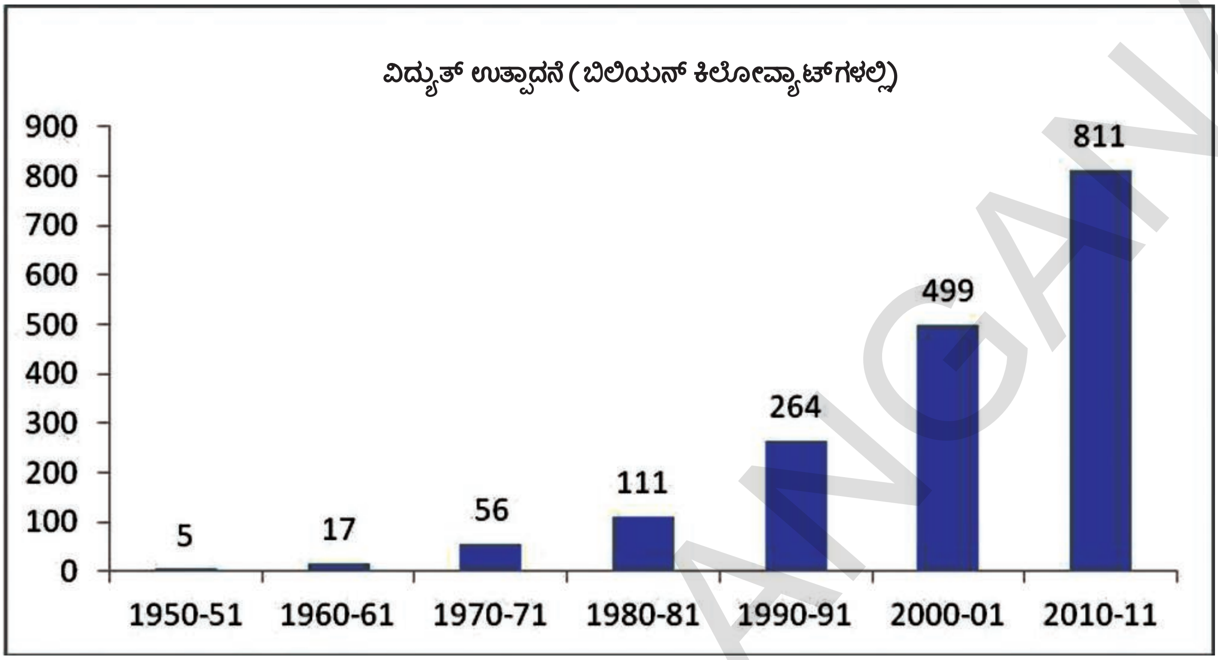

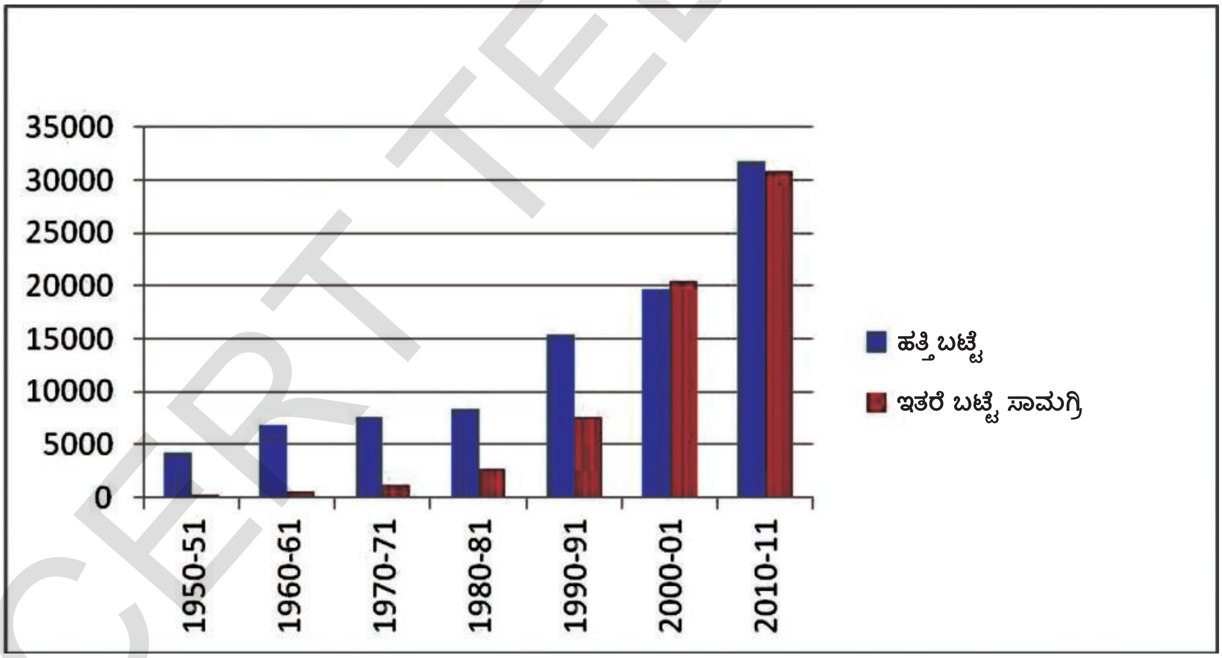

ಕಳೆದ ಆರು ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕು, ಸಿಮೆಂಟ್, ಇತರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ವಿನಿಯೋಗ, ಇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು, ಪಂಪುಸೆಟ್ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿ. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಉಪಯೋಗಗಳಿವೆ. ಈ ಗಣನೆಯಿಂದ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ರೇಖಾ ಚಿತ್ರಪಟಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಿರಿ. ಒಂದೊಂದು ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಭಾವವಿರುತ್ತದೋ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿ - 3: ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳು, ಪಂಪುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಕೋಟಿಗಳಲ್ಲಿ 1950ಅ2011

ವರ್ಷ	ವಾಣಿಜ್ಯ ವಾಹನಗಳು	ಮೋಟರ್ ಸೈಕೆಲ್‌ಗಳು	ಪಂಪುಗಳು	ಟ್ರಾಕ್ಟರ್‌ಗಳು (ವಿದ್ಯುತ್, ಡಿಜಿಲ್‌ನಿಂದ ನಡೆಯುವಂತಹವು)
1950-51	9	-	35	-
1960-61	28	1	105	-
1970-71	41	97	259	-
1980-81	72	447	431	71
1990-91	146	1843	19	142
2000-01	152	3756	482	284
2010-11	753	10527	3139	465

1. ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.
2. ಕಳೆದ 30 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ? ಇದರ ಪ್ರಭಾವ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ? ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
3. ಸಿಮೆಂಟ್, ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. 1980ಅ81 ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳವಣಿಗೆ ತೋರಿಸಲು ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ. ಈ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಿಂದ ಉಂಟಾದ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳು, ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಕಾಲುಷ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆ :

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್, ವಿವಿಧ ರಸಾಯನಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅನೇಕ ವ್ಯರ್ಥ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಕಾಲುಷ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಜೀವಶಾಸ್ತ್ರ 10ನೇ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ
2. ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳು
3. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು
4. ಮೂಲಭೂತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು
5. ಸ್ವಯಂ ಸಮೃದ್ಧಿ
6. ತಲಸರಿ ವಿನಿಯೋಗ
7. ಸರಳೀಕೃತ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಧಾನಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಮೂಲಭೂತ ವಸ್ತುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸಿತು ?(AS_1)
2. ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಏಕೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ ? (AS_1)
3. ಮೂಲಭೂತ ವಸ್ತುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಾವುವು ? ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೂ ಇವುಗಳಿಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಾತ್ಯಾಸಗಳೇನು? (AS_1)
4. ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿರುವ ಪಟ್ಟಣಗಳು / ಪ್ರಾಂತಗಳ ಹೆಸರು ಗುರ್ತಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದೋ ಬರೆಯಿರಿ. (AS_3)

PÀæªÀÄ ÓÀASÉå	S¯gwÀÄ/ ÓÀí±ÀÁ®ÀãÆwÀÄ	CÊÀâ¨ãÃ¿áÊÀ ±Àor	wÀÄ / ±ÝÀíñwÀÄ	D ±ÝÀíñwÀÈ ÓÝ²ÓŸÖá¨Ý¨À ±ÝÀíñwÀÄ
1	ಕಬ್ಬಿಣ ಖನಿಜ		
2	ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು		
3	ಸೆಣಬು		
4	ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ		
5	ಸಹಜ ವಾಯುವು		
6	ಅಡವಿಗಳು		
7	ಮ್ಯಾಂಗನೀಸ್		
8	ಬಾಕ್ಸೈಟ್		

5. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಸರ್ಕಾರ ವಲಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ 1990ರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಅನುಮತಿಸಿತು ? (AS_4)
6. ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡಿತು ? (AS_1)
7. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ಪರಿಸರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. (AS_4)
8. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಡೆಯಲು ಕೆಲವು ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ (AS_6)
9. 83ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ಎರಡನೇ ಪ್ಯಾರಾ ಓದಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ. (AS_2)
10. 95ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಭಾರತದೇಶದ ಔಟ್‌ಲೈನ್ ಮ್ಯಾಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (AS_5)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು, ಖನಿಜಾಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಆಯುದ್ದುಕೊಳ್ಳಿ.

(i) ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳಾವುವು ?

(ii) ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಇತರ ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಸಾರಿಗೆ ವೆಚ್ಚ ಅವಶ್ಯಕತ ?

(iii) ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಪರಿಸರ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತವೆಯಾ ?

SCERT TELANGANA

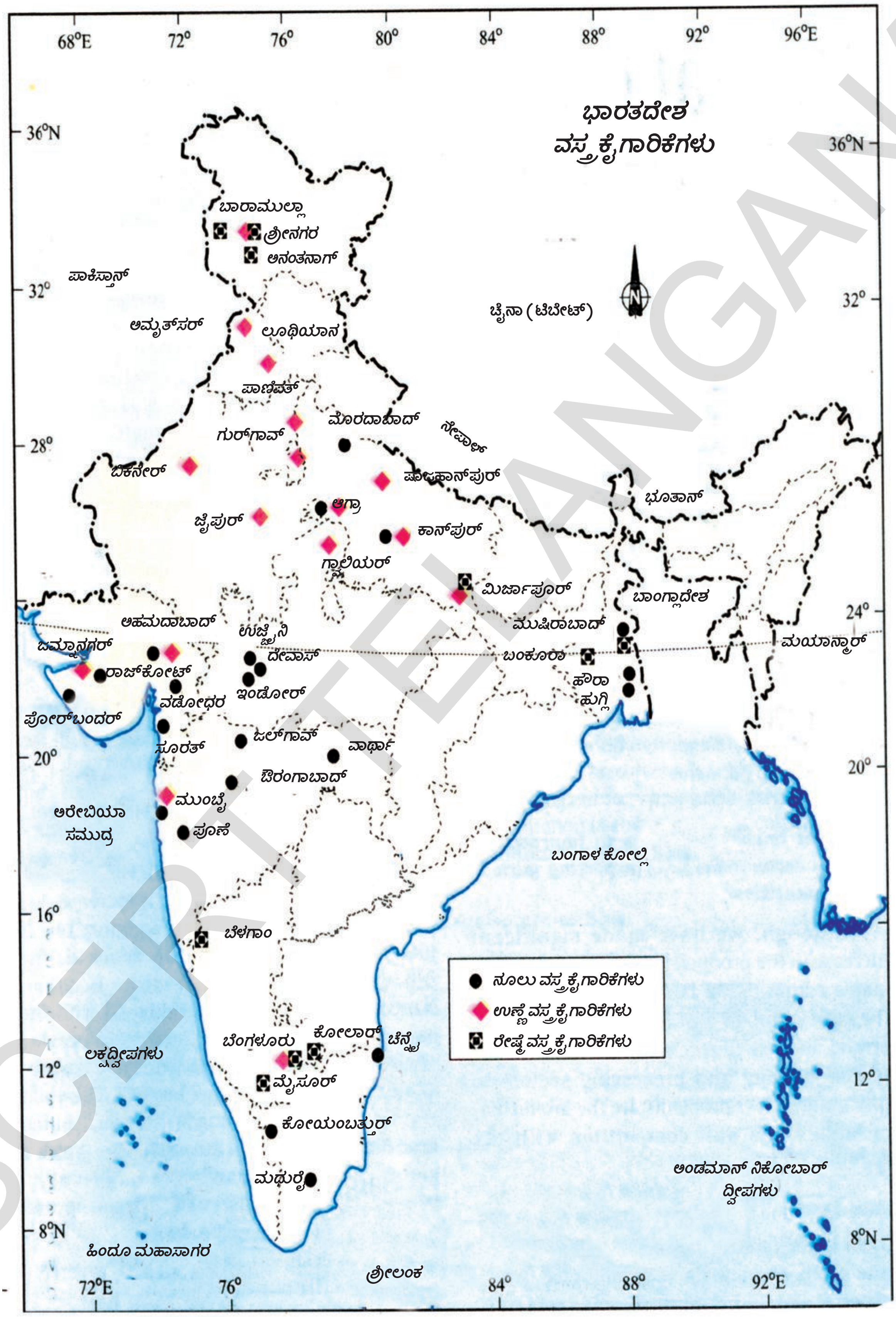

SCERT TELANGANA

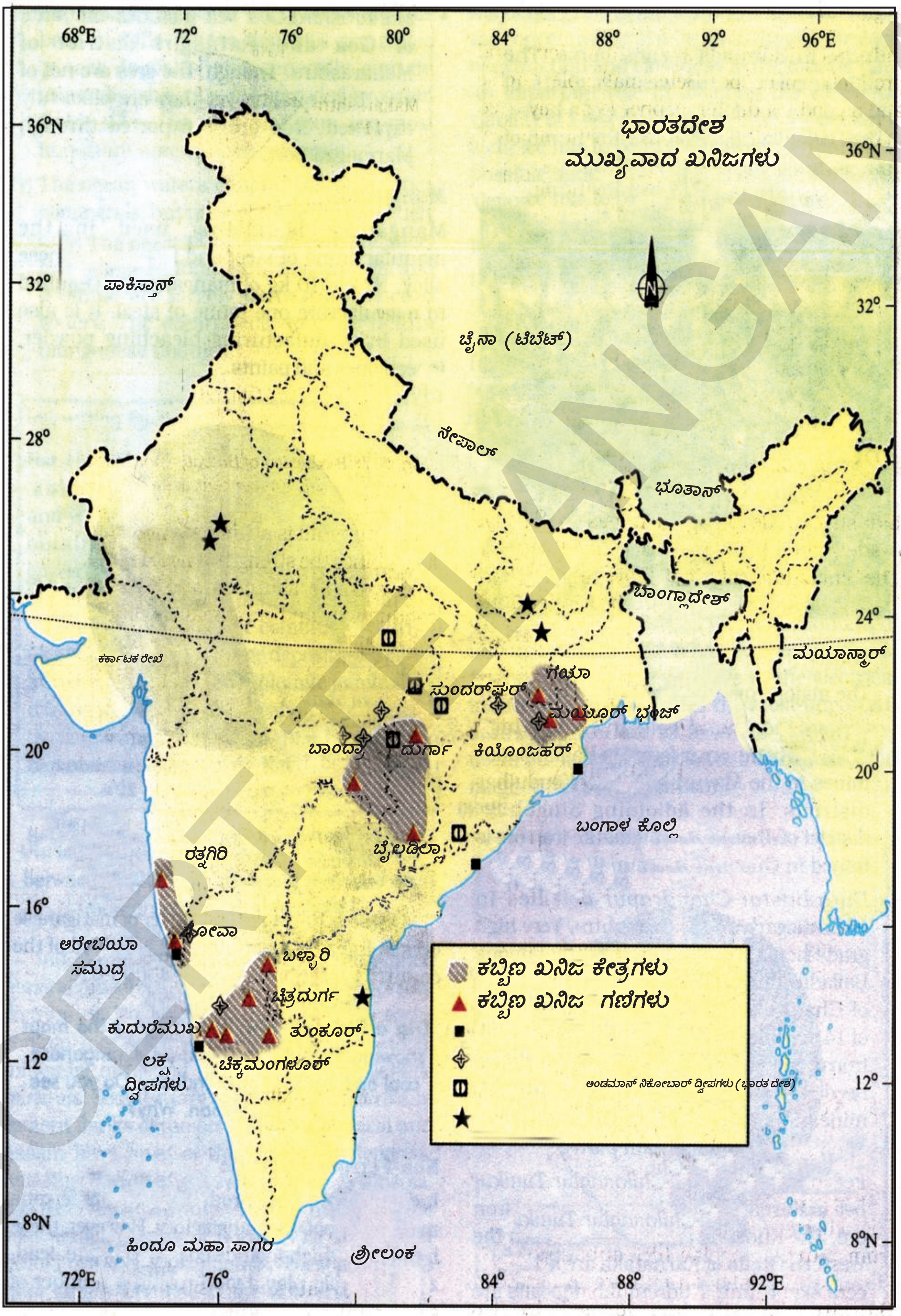

SCERT TELANGANA

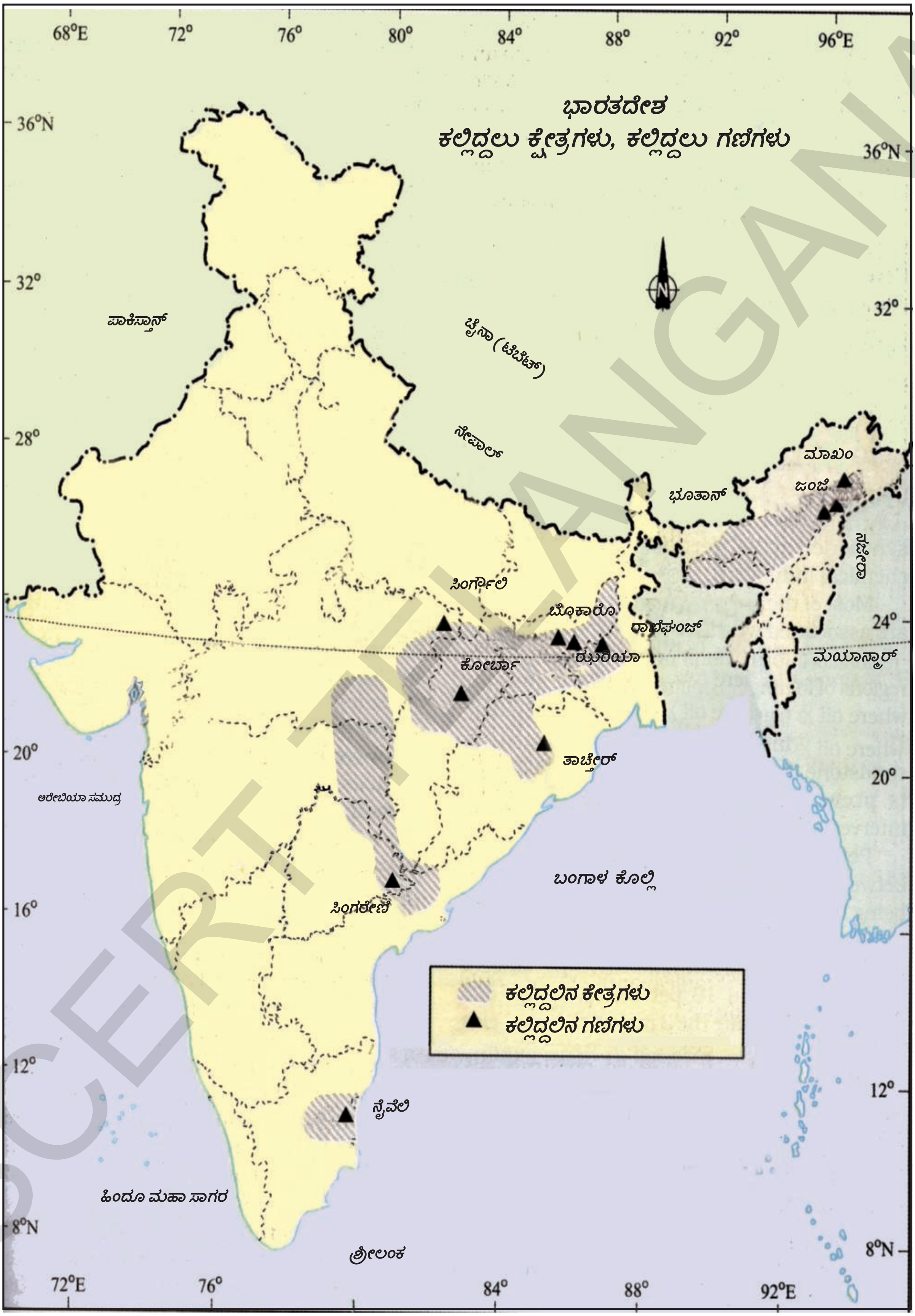
ಭಾರತದೇಶ
ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳು
ಪಾಕಿಸ್ತಾನ್
ಚೈನಾ (ಟಿಬೆಟ್)
ನೇಪಾಲ್
ಭೂತಾನ್
ಮಾಖಂ
ಜಂಜಿ
ಸಿಂಗ್ರೌಲಿ
ಬೊಕಾರೊ
ರಾಣಿಗಂಜ್
ಝರಿಯಾ
ಕೋರ್ಬಾ
ತಾಲ್ಚೇರ್
ಮಯಾನ್ಮಾರ್
ಅರೇಬಿಯಾ ಸಮುದ್ರ
ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ
ಸಿಂಗರೇಣಿ
ನೈವೇಲಿ
ಹಿಂದೂ ಮಹಾ ಸಾಗರ
ಶ್ರೀಲಂಕ
ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಕೇತ್ರಗಳು
ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಗಣಿಗಳು
68°E
72°
76°
80°
84°
88°
92°
96°E
36°N
32°
28°
24°
20°
16°
12°
8°N
72°E
92°E

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

8

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ನೀವು ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಕುರಿತು ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂಬುವವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಾಯ ಪಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ರಂಗ. ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂದರೇನು ? ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳೇನು ? ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆವಹಿಸುತ್ತದೆ ? ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಎಂದರೇನು ? (What is a service activity?)

1. ಸರೋಜನಿ ಒಬ್ಬ ವೈದ್ಯಳು, ಆಕೆ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಾರ್ಡಿಗೆ ಹೋಗಿ, ರೋಗಿಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ, ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದು, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾಳೆ. ವಸ್ತು ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದಾದರೆ ಡಾ॥ ಸರೋಜಿನಿ ಖಚಿತವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ಏನು? ಏನು ಇಲ್ಲ. ಸೇವೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ್ದಾದರೆ ಆಕೆ ರೋಗಿಗಳು ಆರೋಗ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವುದರಲ್ಲೂ, ಉತ್ತಮ ಆರೋಗ್ಯ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲೂ ಸಹಾಯಪಡುತ್ತಾಳೆ.
2. ಸೌಂದರ್ಯ ಒಬ್ಬ ಕಿರಾಣಿ ವ್ಯಾಪಾರಿ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಮುಂದಿನ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಕಿರಾಣಿ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ನಂತರ ಅಂಗಡಿ ತೆಗೆದು ರಾತ್ರಿ ಬಹಳ ಸಮಯದವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಪತಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಸಗಟು (Wholesale) ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಕಿರಾಣಿ ಸಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ತಂದು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಾಗಿ ಆಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗದಾರರಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ.
3. ರಮೇಶ್ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್‌ಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು, ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳು, ರಸೀದಿಗಳನ್ನು ಸರಿನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆ ಬಿಲ್ಲುಗಳು, ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಇವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಸರಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಎನ್ನುವ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ ಕಡ್ಡಾಯ.
4. ಸಂಪತ್‌ಗೆ ಒಂದು ಮಿನೀ ವ್ಯಾನ್ ಇದೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಆತನು ಈ ವ್ಯಾನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮೀನಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೀನುಗಳು ಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಂಪತ್ ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ ವ್ಯಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಮೀನುಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಸಂಪತ್ತು ಸ್ವಲ್ಪ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಮೇಲಿನ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸರೋಜಿನಿ, ಸೌಂದರ್ಯ, ರಮೇಶ್ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ರೈತರು, ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇವೆಯೆಂದು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು.(6ನೇತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ವೆಂಕಟಾಪುರ ಇಲ್ಲವೇ 7ನೇ ತರಗತಿ ಯಲ್ಲಿನ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ಲು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನೋಡಿರಿ)

ಇವರು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಸೇವೆಗಳು ಭತ್ತ ಮತ್ತು ಬಟ್ಟೆಯಂತೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೂ, ಇವರು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ವಸ್ತುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಸೇವೆಗಳು ಎಂದರೆ ಉಚಿತವಾಗಿಯಾದರೂ, ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಅಂಕಿತ ಭಾವದಿಂದ ಆಗಲೀ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದವರೆಲ್ಲರೂ ಅವರವರ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡುತ್ತಾ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಅವರ ಜೀವನಾಧಾರ.

SCERT TELANGANA

ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ವ್ಯವಸಾಯ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದಂತಹವು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ಸಿಮೆಂಟ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ರೈಲ್ವೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಂದ ಸಿಮೆಂಟ್ ಚೀಲಗಳು ಸಾರಿಗೆಯಾಗದಿದ್ದರೆ ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ? ಈ ವಸ್ತುಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದರೂ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಜನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮೂಹ ಕೊಂಡು ವಿನಿಯೋಗದಾರರಿಗೆ ನೇರ ವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ರೈಸ್ ಮಿಲ್ಲುಗಳು, ಎಣ್ಣೆ ಮಿಲ್ಲುಗಳಂತಹ ಇತರ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಮಾರುವುದು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆನ್ನುವವು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಭಾಗವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆನ್ನುವವು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲ್ಲವೇ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ . ಇವು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ; ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಜನರನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಋಣ (ಹಣಕಾಸು) ಸಂಬಂಧವಾದ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ನೀವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ(ಹಣ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್) ಎನ್ನುವ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ವಿಧವಾಗಿಯೇ ಸೆಲ್‌ಫೋನ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಇತರ ಪ್ರಕಾರದ ಟೆಲಿಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗಳಂತಹಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೆಳಗೆ 8 ರೀತಿಯ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಕೆಲವ ವಿವರಗಳನ್ನು ತುಂಬಿ ಉಳಿದವು ಗಳನ್ನು ಹಾಗೇ ಬೀಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸರಿ, ಖಾಲಿ ಇರುವ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

1. **ಶಿಕ್ಷಣ :** ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ.
2. **ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೇವೆಗಳು**

   ____

3. **ವ್ಯಾಪಾರ :** ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ನೋಡುತ್ತಿರುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಗುಟು (Wholesale) ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.

   ____

4. **ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಡಳಿತ :** ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ನಗರ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳು, ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಜಾಸೇವೆಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಉದಾ: ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ವಿವಿಧ ಸರ್ಕಾರಿ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ಅಂದರೆ ಗ್ರಾಮ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಂದಾಯ ತಪಾಸಣಾಧಿಕಾರಿ (ರೆವೆನ್ಯೂ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್), ತಹಶೀಲ್ದಾರರು, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ನ್ಯಾಯ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ಸಹಾಯಕರು (ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ಸ್), ಗುಮಾಸ್ಥ (ಕ್ಲರ್ಕ್), ಅಕೌಂಟೆಂಟುಗಳು, ಟೈಪಿಸ್ಟ್‌ಗಳು, ಪ್ಯೂನ್‌ಗಳು, ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ಮುಂತಾದವರು.
5. **ರಕ್ಷಣೆ ರಂಗ (Defence) :** ತ್ರಿವಿಧ ದಳಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸೈನಿಕ, ನಾವಿಕ ಮತ್ತು ವೈಮಾನಿಕ ದಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಈ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.
6. **ಹಣಕಾಸಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :** ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು.....

   ____

7. **ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೇವೆಗಳು :** ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದವರು, ಅಗಸರು ಶುಭ್ರಪಡಿಸುವವರು, ಬಣ್ಣ ಹಾಕುವ ಸೇವೆಗಳು, ಕ್ಷೌರಿಕ, ಬ್ಯೂಟಿ ಪಾರ್ಲರ್ ನಡೆಸುವರು, ಟೈಲರಿಂಗ್ ಕೆಲಸದವರು, ಫೋಟೋ ಮತ್ತು ವೀಡಿಯೋ ಸ್ಟುಡಿಯೋಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು.
8. **ಇತರ ಪ್ರಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು :** ಮನರಂಜನೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಚಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು–ಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಣ, ಟಿ.ವಿ. ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು, ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಟಿ.ವಿ. ಚಾನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಕಟನಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಮೀಡಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಕೆಲಸಗಳು ಸಹ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಸೇರುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ಸೇವಾರಂಗದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
(Importance of the service sector and some challenges)

ಭಾರತ ದೇಶದಂತಹ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವೆನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಸಂಘಟಿತ ಸೌಕರ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಇದು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಉದ್ಯೋಗ ಕೋಷ್ಟಕಗಳನ್ನು ನೋಡಿರಿ. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿನ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿ 1/4 ರಷ್ಟು ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿವೆ ? ಇದಕ್ಕೆ ಜನರ ಜೀವನಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಒಂದು ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು. ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಸಂಪಾದಿಸಿದಾಗ ಅವರ ವಿನಿಯೋಗ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸೇವಾಸಂಬಂಧವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾದ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮನರಂಜನೆ, ಆಹಾರ, ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸೇವಾರಂಗದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ರಫ್ತು
(Changes in technology and exports of services)

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಿರಂತರ ಬದಲಾವಣೆ ಸೇವಾರಂಗವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. 1990ರ ಪ್ರಥಮಾರ್ಧದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಚಾರ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆಯೆಂದು 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಹ ಸೇವೆಗಳು, Business Processes Outsourcing (BPO) ಮೂಲಕ ಹೊಸ ತರಹದ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಯುವರಕರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಿದೆ. ಟೆಲಿಕಮ್ಯೂನಿಕೇಷನ್‌ಗಳ ಅನುಸಂಧಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು (BPO) ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು ತಾವು ಇರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗಾದರೂ, ತಮ್ಮ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಧಾನ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಎಷ್ಟೋ ಐ.ಟಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅತ್ಯಂತ ನಿಪುಣರಾದ ಇಂಜಿನೀಯರ್‌ಗಳಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅವರಿಗೆ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಬರುತ್ತವೆ.

ಮನರಂಜನಾ ಉದ್ದಿಮೆ, ವಾರ್ತಾಪ್ರಸಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕೇಬಲ್ ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಚಾನಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ, ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಕೇಫ್‌ಗಳು, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬೂತ್‌ಗಳು ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆ ಉದ್ದಿಮೆ ಕೂಡ ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಜೀವವಿಮೆ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್

ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ (ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೇಷನ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ), ಆರ್ಥಿಕ, ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ಗಣಾಂಕ ಸೇವೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ಸೇವಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಗತ್ಯ ವಿದೆ. ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆಗಳಿಂದ ಈ

SCERT TELANGANA

ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಯುವಕರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸರಕಾರಿ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲಂಡನ್ ನಿವಾಸಿಯಾದ ಒಬ್ಬ ಸ್ತ್ರೀ ತನ್ನ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿ (ಡಿಪಾಜಿಟ್)ಗಳ ಸಮಾಚಾರ ಇಲ್ಲವೇ, ತನ್ನ ವೈದ್ಯಶಾಲೆ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ನಗರದಲ್ಲಿನ ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ.

ನನ್ನ ಹೆಸರು ಸರಳ, ನಾನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಇಂಜಿನೀಯರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 120 ಮಂದಿ ಉದ್ಯೋಗಿ ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿ, 50 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮಾರಾಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಏಳು ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸೇರಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ನನ್ನ ಸಹೊದ್ಯೋಗಿಗಳು ಬಹಳ ಮಂದಿ ಸದಾ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಸೇವೆಗಳ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವೇತನ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಬಹಳ ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೂಡ ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ.

ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ರೂಪಗಳು :
"ಬಾಹ್ಯ ಸೇವೆಗಳು" (Outsourcing)

ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಭಲ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ಬಹಳ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗವನ್ನು ಸೇವಾರಂಗದ ಕಡೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅವರೇ ಮಾಡದಂತೆ, ಆದರೆ ಹೊರಗಿನಿಂದ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನವರೆಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಂಸ್ಥೆ ಭದ್ರತಾ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ವೇತನಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ವೇತನಗಳ ಪಟ್ಟಿ (Pay-roll)ನಿಂದ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ಆರೋಗ್ಯ, ಪೆನ್ಷನ್, ಭವಿಷ್ಯ ನಿಧಿಗಳಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸದೇ ಬಹಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಾಹ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಭದ್ರತಾ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಅನೇಕ ವಸ್ತು ತಯಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಖಾತೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ನ್ಯಾಯಪರವಾದ ಸೇವೆಗಳು, ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಸೇವೆಗಳು, ಪ್ರಜಾಸಂಬಂಧಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳು, ಇತರಗಳನ್ನು ಬಾಹ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಂದ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ.

ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳ ಕೊರತೆ, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು :
(Lack of job opportunities, hence employed in low income service)

ಅನೇಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಒಂದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಆಯಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರನ್ನು ಚಿಕ್ಕ ಮಾರಾಟಗಾರರಾಗಿ, ರಿಕ್ಷಾ ಎಳೆಯುವವರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕಡೆಗೆ ವಾಲುವಂತೆ ಮಾಡಿವೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ಗಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತ ಗಳಿಂದ ಜನರು ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಬಂದರಾಗಲೀ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಮರಳಿ ವ್ಯವಸಾಯ ರಂಗಕ್ಕಾದರೂ ಹೊರಟಹೋಗಬೇಕು, ನೈಪುಣ್ಯ ದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಕೊಡುವ ಸೇವಾಕಾರ್ಯ ಗಳಲ್ಲಾದರೂ ನಿಮಗ್ನವಾಗಬೇಕು.

ನಾನೊಬ್ಬ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಡ್ರೈವರ್. ನಾನು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ವರಂಗಲ್ ನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದೆನು. ನಾನು ಹಗಲೆಲ್ಲಾ ಆಟೋ ನಡೆಸಿ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಆಟೋರಿಕ್ಷಾದಿಂದ ದಿನವು ನನಗೆ ಬರುವ ಆದಾಯ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದೊಂದು

SCERT TELANGANA

ದಿನ ನಾನು ರೂ.250ಗಳವರೆಗೆ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾ ಮೇಲೆ ಸಂಪಾದಿಸಿದರೆ, ಉಳಿದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಆಟೋರಿಕ್ಷಾಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಚಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ

- 1991 ರಿಂದ 2010 ರವರೆಗೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು (ಲಕ್ಷಗಳಲ್ಲಿ) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಸೇವಾರಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು	ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು		ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು	
	1991	2010	1991	2010
ಸಗಟು ಮತ್ತು ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ	1.5	1.7	3.0	5.1
ಸಾರಿಗೆ, ಗೋದಾಮುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮಾಚಾರಗಳು	30.3	25.3	0.5	1.7
ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಜೀವವಿಮೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಸ್ಥಿರಾಸ್ತಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಇತ್ಯಾದಿ	11.9	14.1	2.5	15.5
ಸಮುದಾಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸೇವೆಗಳು	92.3	90.5	14.9	21.4

- 2010 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅತ್ಯಧಿಕ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.
- ಕಳೆದ ಹಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆಯೋ? ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ?
- ಖಾಸಗಿ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಎಂತಹ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲರು ?
- ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇವೆಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

(Stress in jobs in Information Technology)

ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯುವಕರಿಗೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಇಂಜನೀಯರ್‌ಗಳಾಗಬೇಕೆಂಬುದು ಒಂದು ಕನಸು. ಈ ವಿಧವಾದ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಆದಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುವುದು, ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಐ.ಟಿ. ನಿಪುಣನ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧವಾಗಿದೆ.

ಐಟಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಜೀವನ ಉತ್ತಮಗೊಂಡಿದೆ. ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ನನಗೆ ಎರಡು ಅಂಗಿಗಳು, ಪ್ಯಾಂಟ್‌ಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಇದ್ದವು. ಆದರೆ ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಎಷ್ಟು ಅಂಗಿಗಳಿವೆಯೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. ನಾನು ಲೆಕ್ಕಿಸಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಣ್ಯವಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾನು ಎಷ್ಟು

SCERT TELANGANA

ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸಹ ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಉದ್ಯೋಗ ನನ್ನ ಜೀವನವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸುಖಕರವಾಗಿಸಿದೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದವು, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನಮ್ಮ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರು, ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರು. ಆದರೆ ಈಗ ನಾನು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನನಗೆ ಸಂತೋಷ ವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಉದ್ಯೋಗ ಎಷ್ಟೋ ಒತ್ತಡದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಯಾಂತ್ರಿಕವಾದ ಜೀವನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು, ಬಂಧುಗಳ ಸುತ್ತಲೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಮನಃ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವಾಗಲೂ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು, ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗವೇ ಮಾರ್ಗನಾ ? (Desired Service today ?)

ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು ವಿಸ್ತರಣೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಎರಡು ಚಿಕ್ಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಓದಿ, ಅನಂತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ.

ಕೇಸ್‌ಸ್ಟಡೀ -1 : ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಬಂಡವಾಳ (Foreign Direct Investment)

2012 ನೇ ವರ್ಷದಿಂದ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಲು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದು. ಈ ವಿಧಾನವನ್ನು ಕೆಲವರು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನೇಕ ಜನ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರ ವಾದ ಏನೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ವಿದೇಶಿ ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗೆ ನೇರವಾಗಿ ಮಾರುವುದು ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಈ ವಿದೇಶಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರುವಂತೆ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರುತ್ತವೆ. ಸರಿಯಾದ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ 20-40% ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತಿವೆ. ರೈತರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಮೊತ್ತ ಏನು ಕಡಿಮೆ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಹುಳಜಾತಿ ಕಂಪೆನಿ (MNCS)ಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಇರುವ ಆಧುನಿಕ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಸಹ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುವ ಭಾಗವನ್ನು ಸೂಪರ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಗಳು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಿಲ್ಲ. ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿ ಇದೆ. ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಆಶಿಸಿದಂತಹ ಹೂಡಿಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯ, ಚಿಲ್ಲರೇ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಉದ್ಯೋಗ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಇದರಿಂದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯು ಕೆಲವೇ ಜನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವವರು ಸಹ ವಿದೇಶೀ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಹೂಡಿಕೆಗಳಿಂದ ಲಾಭಗಳು, ನಷ್ಟಗಳು ಇರುತ್ತವೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನಷ್ಟಗಳಿಗಿಂತ ಲಾಭಗಳೇ ಹೆಚ್ಚು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಕ್ರಮೇಣ ಮೊದಲಿಗೆ ನಷ್ಟ ಹೋದವರು ಸಹ ಲಾಭ ಹೊಂದುವರು. ದೊಡ್ಡ, ಮಧ್ಯಮ ತರಗತಿ ರೈತರು ಮೊದಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು, ಚಿಕ್ಕ ರೈತರು ಅಥವಾ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಕೂಲಿಗಳು ನಷ್ಟ ಹೊಂದುವರೆಂದ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ಸೂಪರ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಅದರಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತುದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲೀ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.

ಭತ್ತ ಕೊಳ್ಳುವ ಸಗಟು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದರಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಗೆ ಅವರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಸರಕು ಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಲಾಭ ಹೊಂದುವರೋ ಎಂಬುದನ್ನು 6ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರಿ, ವಿದೇಶಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರೂ ಸಹ ರೈತರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಇದೂ ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಮಾಡದು, ಆದರೆ "ಕುರುಡಗಣ್ಣಿಗಿಂತ ಮೆಳ್ಳಗಣ್ಣಿನವನು ಉತ್ತಮ"ವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಉತ್ತಮವಾದ ಶೇಖರಣೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಹುಳಜಾತಿ ಕಂಪನಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸರಕನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಇದು ಪ್ರಯೋಜನಾಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

- ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಏನಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತದೆಯಾ?

SCERT TELANGANA

PÀàÓ…ÓÜrwà & 2 : BÃÆãàWÜÂÃÜ íWÜ¨ÜÈ »ÝÃÜñÜ¨ÆàÍÜÊÜâ ÊÜê£ ÓÆàÊÆWÜÙÜÈ ®ç±Üâ | ÂËÃÜáÊÜ ÊÜÂQWÜÙÜ PÀ ãÃÜñÆ G¨ÜáÄÓÜáñÜ¨Æ G í¨Üá C£àb®Ü J í¨Üá ¯ÊÆà©PÀ ÖÆàÙÜáñÜ¨Æ.

ಆರೋಗ್ಯ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶವು 64 ಲಕ್ಷ ವೃತ್ತಿ ಸೇವಾ ನಿಪುಣರು ಕೊರತೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ 10 ಲಕ್ಷ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧ ವೃತ್ತಿ ಸೇವಾ ನಿಪುಣರ ಕೊರತೆ ಇದೆ. 2011ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ 10 ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ 6 ಜನ ವೈದ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ನರ್ಸುಗಳು, ಸೂಲಗಿತ್ತಿ (Midwives) ಯರ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿ 10 ಸಾವಿರ ಮಂದಿಗೆ 13 ಮಂದಿ ಇದ್ದಾರೆ. ವೈದ್ಯರು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ 0.5 : 1000 ಇದ್ದರೆ ಥಾಯ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ 0.3, ಶ್ರೀಲಂಕದಲ್ಲಿ 0.4, ಚೈನಾದಲ್ಲಿ 1.6, ಇಂಗ್ಲಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ 5.4, ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ 5.5 ಆಗಿದೆ.

ದಂತ (ಹಲ್ಲು)ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ 20 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ನಿಪುಣರ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ಪುನರ್ವಸತಿ ವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವೃತ್ತಿ ನಿಪುಣರಲ್ಲಿ ಈ ಕೊರತೆ 18 ಲಕ್ಷಗಳಿದೆ. ಆಪರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಔಷಧಿ (Anaesthesia) ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಪುಣರಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಜನ ಮಂದಿ ಕೊರತೆ ವಿವಿಧ ಆರೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ 9 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ವೈದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿಪುಣರಲ್ಲಿ 2.4 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ, ಆಪರೇಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆರೋಗ್ಯ ನಿಪುಣರಲ್ಲಿ 2 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಲ್ಲಿ 1.3 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ವೈದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ನಿಪುಣರಲ್ಲಿ 62 ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯ ಕೊರತೆ ಇದೆ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆ ನಿಪುಣರಲ್ಲಿಯ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಈ ನಿಪುಣರ ಲಭ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ವೈದ್ಯ ಕಳಾಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ನರ್ಸಿಂಗ್, ಎ.ಎನ್.ಎಂ. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಆರೋಗ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಬೋಧನೆ ನಾಣ್ಯತೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ವೃತ್ತಿ ವಿದ್ಯಾ ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ನೀಡಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯೆ, ಶಿಕ್ಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ನಾಣ್ಯತೆಗಳು ಸಮವಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಆರೋಗ್ಯದ ಮೇಲೆ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅನುಬಂಧ ವೈದ್ಯ ವೃತ್ತಿ ನಿಪುಣರ (ಇವರನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪ್ಯಾರಾಮೆಡಿಕಲ್‌ಗಳೆನ್ನುವರು) ಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವುದರ (Empowering) ಮುಖಾಂತರ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಇವರು ನಾಯಕತ್ವವಹಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗದೇ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಇವರು ಕೀಲಕ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

- ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳು ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದರ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ? ಅವು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಸಹಾಯಕ ಮಾಡುತ್ತವೆ ?
- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿರಿ. ವಿದೇಶಿ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳ ಕುರಿತು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಎರಡು ಉದ್ದ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳ ಚಿಲ್ಲರೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಆಗುವ ಲಾಭ , ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.
- ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತಷ್ಟು ವೈದ್ಯಾವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಅವಸರವೇನು ?
- ಹೊಸ ವೈದ್ಯ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಬಹುದಾ ಇಲ್ಲವೇ ಖಾಸಗಿ ರಂಗದಲ್ಲಾ ? ಏಕೆ ?

ಈ ಅಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ನಾವು ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲನ ಪ್ರಜೆಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೊಳಗೆ ಬದಲಾಗುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ರಸ್ತೆಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ, ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಂತಹವುಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳ ಏರ್ಪಾಟು ಆಗಬೇಕು. ನಮಗೆ ಉತ್ತಮ ಮೌಲ್ಯದ ರಸ್ತೆಗಳು, ಇತರ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಗೋದಾಮು ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲಸೌಲಭ್ಯಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇಂದು ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಇಂದು ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದೆ. ಭಾರತ ದೇಶ ನೂತನ ಆರ್ಥಿಕ ಯೋಜನೆಗಳು ಸಹ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತಿವೆ.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಕಾಲ್‌ಸೆಂಟರ್ಸ್ 2. ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು 3. ಬಾಹ್ಯ ಸೇವೆಗಳು
4. ಸಮಾಚಾರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನ 5. ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ 6. ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ''ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು'' ಎಂದರೇನು ?(AS_1)
2. ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಅವು ಏಕೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಕೆಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೋ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. (AS_1)
3. ದೇಶ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಹೇಗೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ ?(AS_1)
4. ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿವೆ ? (AS_1)
5. ಸೇವಾರಂಗದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಸುಸ್ಥಿರವಾದದ್ದು, ಮತ್ತು ಅದು ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಒಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಾಕ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನೀನು ಏಕೀಭವಿಸುತ್ತೀಯಾ ? ವಿಷದೀಕರಿಸಿ. (AS_2)
6. ಸೇವಾರಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏಕೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ ? (AS_1)
7. ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಒಂದು ಹಂತವನ್ನು ದಾಟಿ ವಿಸ್ತರಿಸಲಾರೆವು. ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
8. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳನ್ನು ಸೇವಾರಂಗ ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ?(AS_1)
9. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಿಂದ ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲಸದವರು ವಲಸೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಅವರು ಏಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದರೋ ಕಾರಣಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. (AS_3)
10. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿರುವ 97ನೇ ಪುಟದ ಎರಡನೆಯ ಪ್ಯಾರ ಓದಿರಿ. (ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೆನ್ನುವವು ವ್ಯವಸಾಯ ....) ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ. (AS_2)
    ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸೇವಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಾವುವು ?
11. 104ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿರುವ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ, ಭಾರತ ದೇಶದ ಔಟ್‌ಲೈನ್ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಟೆಕ್ನಾಲಜೀ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳಿರುವ ನಗರಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (AS_5)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ಯಾವುದಾದರೂ ಏಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಬೇಟಿಯಾಗಿ, ಅವರು ಯಾವ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರ ಕೆಲಸ ಕುರಿತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಇಲ್ಲವೇ ಪೋಸ್ಟರ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ. ಅವರು ವಾಸವಿರುವ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಮಧ್ಯೆ ಎಂತಹ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನೋಡಿರುವಿರಿ.

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರು	ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸ್ವಭಾವ	ವ್ಯವಸಾಯ / ಕೈಗಾರಿಕೆ / ಸೇವೆಗಳು
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			

ಮೇಲಿನ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಕಾರಣಗಳು ವಿವರಿಸಿರಿ :

SCERT TELANGANA

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

9

ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಲ

ನೀವು 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಬ್ಯಾಂಕು ಖಾತೆಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಂಧುಗಳು, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಹಣ ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳು ಅವರ ಯಜಮಾನರಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಕೂಲಿಗಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ವೇತನಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಒಂದು ದೇಶದ ಹಣಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಭಾಗವಾಗಿ ಇರುತ್ತಾ ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ

A. ಬ್ಯಾಂಕು ಠೇವಣಿಯಾಗಿ ಹಣ (Bank deposits as money) :

ಹಣದ ಆಧುನಿಕ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕರೆನ್ಸಿ – ಕಾಗದದ ನೋಟುಗಳು, ನಾಣ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕು ಠೇವಣಿ ಸಹ ಕೆಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಓದಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಠೇವಣಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅದರ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಜನರ ಸಂಪತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ಇರುತ್ತಾ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಶ್ಯಕವಾದಾಗ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಜನರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಬೇಡಿಕೆ ಇದ್ದಾಗ ಬ್ಯಾಂಕು ಖಾತೆಗಳಿಂದ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸೌಕರ್ಯ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್ (Demand Deposits) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್ಸ್ ಮತ್ತೊಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಸಹ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸೌಕರ್ಯ ನಗದಿನ ವಿವಿಧ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. (ನಗದು ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವು) ನಗದಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಚೆಕ್ಕುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ವಿವಿಧ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಉಪಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು, ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ನಗದು ರೂಪಗಳಂತೆಯೇ ಈ ಠೇವಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜಮ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲವೇ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳು ನಡೆಸುವುದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಚೆಕ್ಕುಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಾಗಲಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳು ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ಗಳ ಅಧಿಕ ವಿನಿಯೋಗದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಇವು ಕರೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ನಗದು ರೂಪದಲ್ಲಿವೆ.

ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನೀವು ಜ್ಞಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಗದಾಗಲೀ, ಚೆಕ್‌ಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ, ಸಂದಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹಣದ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಾದ ಕರೆನ್ಸಿ ಮತ್ತು ಠೇವಣಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ.

ಒಟ್ಟು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾದ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ(Reserve Bank of India) (ಆರ್.ಬಿ.ಐ.) ಪರ್ಯವೇಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ನಗದು, ಚೆಕ್ಕುಗಳ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ನಗದನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಲೇವಾದೇವಿ ಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಗೌರವಿಸಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಣಕ್ಕೆ, ನಿಗದಿತ ಠೇವಣಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಭದ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾ, ವಿವಿಧ ಲೇವಾದೇವಿಗಳಿಗೆ

- ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ನಗದಾಗಿ ಏಕೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ?
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ವಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.
- ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮ ಮಾಡುವ ನಿಗದಿತ (Fixed) ಠೇವಣಿಗಳು ನಗದಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅನುಮತಿಸುತ್ತಾ, ಜನರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಮೂಡಿಸಬೇಕು. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳನ್ನು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರೂಪಿಸಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಕೂಡ ಜನರಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲಾನುಗುಣವಾಗಿ ರೂಪಿಸುತ್ತಾ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಕರೆನ್ಸಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾದ ಕಷ್ಟಗಳು ಆಗದಂತೆ ಕ್ರಮಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳು (Loan Activities of banks) :

ಜನರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾದ ನಗದನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತವೆ ? ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ

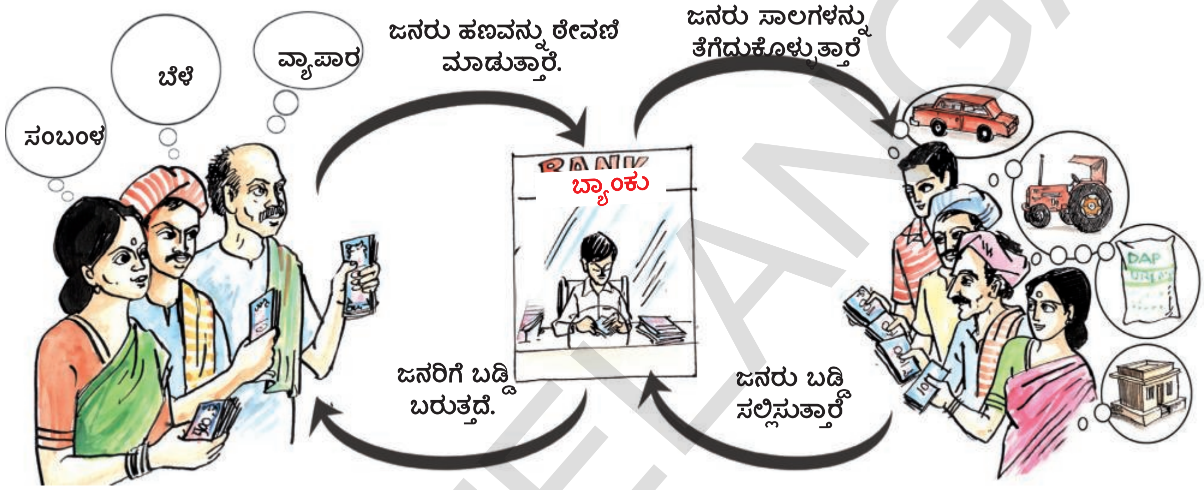

ಚಿತ್ರ 9.1 : ಹಣದ ಚಕ್ರೀಯ ಪ್ರವಾಹ - ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ

ಒಂದು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಯಂತ್ರಾಂಗ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಡುತ್ತದೆ. ಜನರು ಠೇವಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಜಮ ಮಾಡಿದ ನಗದಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿಯಾದ ನಗದಿನಲ್ಲಿ 15% ಮಾತ್ರವೇ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಇವು ಕೂಡ ಠೇವಣಿ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ಖಾತೆದಾರರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿನ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಖಾತೆದಾರರು ಮಾತ್ರವೇ ಜಮ ಮಾಡಿದ ನಗದನ್ನು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬಲ್ಲವಾಗಿವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಇರುವ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೆಲ್ಲ ಇದೇ ವಿಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ನಗದನ್ನೇ ಖಾತೆದಾರರಿಗೆ ಅವರ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ಖಾತೆದಾರರಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುತ್ತವೆ.

ಠೇವಣಿಯಾದ ನಗದಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಲಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕ ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ಮುಂದಿನ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿವರವಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಜನರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಠೇವಣಿಯಾದ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವಲ್ಲಾ! ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಅಧಿಕ ಬಂಡವಾಳವಿರುವ ಠೇವಣಿದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಣದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವ ಸಾಲಗಾರರಿಗೆ ನಡುವೆ ಸೇತುವೆಯಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಗಿಂತ ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ವಸೂಲು ಮಾಡಿದ ಬಡ್ಡಿಗೆ, ಠೇವಣಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬರುವ ಬಡ್ಡಿಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದ್ದರೂ ನಗದು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಆದಾಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಜನರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಏಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ?
(Why people require credit?)

ವಿವಿಧ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿ ಸಿದರೆ ಇಂದು ಜನರಿಗೆ ಸಾಲದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ವ್ಯವಸಾಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬವರು ಪ್ರತಿ ವಿಷಯವನ್ನು ರೈತರೇ ಸ್ವತಃ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ವಂತ ಎತ್ತಗಳನ್ನೇ ಭೂಮಿ ಊಳುವುದಕ್ಕೆ, ಮನೆಯ ಮನುಷ್ಯರೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿ, ತಮ್ಮ ಭೂಮಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಗೊಬ್ಬರವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ವುದು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಅವಶ್ಯಕ. ಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರ, ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧಿಗಳು ಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳವುದುಕ್ಕೆ ಹಾಗೆಯೇ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಊಳುವುದು, ಬೀಜಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತುವುದು, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸಗಳು ಮಾಡುವ ಕೂಲಿಗಳ ವೇತನಗಳಿಗಾಗಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಹಣ ಅವಶ್ಯಕ.

- ಠೇವಣಿದಾರರೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ತಮ್ಮ ಹಣ ವನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?
- ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿರಿ, ಸಾಲವನ್ನು ಯಾವ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಪಡೆದಿರುವನೋ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದನೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೇನೆಜರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಸಾಲಗಲು ನೀಡಿರುವರೋ, ಯಾವವುಗಳಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ನೀಡಬಾರದೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಜನರು ಅವರ ಹಣವನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಗೃಹ ಸಮುದಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಕಂಪನಿ ಗಳು, ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿ ಯೋಜನೆಗಳು ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಜಮ ಮಾಡುವರು. ಬ್ಯಾಂಕ್ ಠೇವಣಿಗಳಿಗಿಂತ ಇವು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆಯೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳು, ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದುದ್ದರಿಂದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ವಿವಿಧ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯದಿಂದ ಅಡುಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳು, ಗೃಹೋಪಕಗಣಗಳು, ಪೀಠೋಪಕರಣಗಳು ಮೊದಲಾದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಲಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇವುಗಳ ತಯಾರಕರು, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ವೇತನ ಬರುವವರನ್ನು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಸುಲಭ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಇವರು ರೂ. 20,000ಗಳ ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದರೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ರೂ. 5000ಗಳ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಉಳಿದ ಹಣವನ್ನು ಸುಲಭ ಒಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಪಾಠಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳಿಗಾಗಿ ಸಹ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಅಧಿಕವಾದ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಶುಲ್ಕಗಳು ಸಹ ಜನರು ಸಾಲಗಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ.

ವ್ಯಾಪಾರ ವಾಣಿಜ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಸಾಲಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಬೇಕಾದ ಹಣ ವಿವಿಧ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತಲುಪುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬಡ್ಡಿಗಿಂತಲೂ ಅತ್ಯಧಿಕ ಹಣವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು. ಇದು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೋ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ.

ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಸಾಲ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು (Two Different Credit Scenarios)

ಇನ್ನೂ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬ ಬರುತ್ತಲಿದೆ. ಪಾದರಕ್ಷೆ ತಯಾರಕನಾದ ಅನೀಲನಿಗೆ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಜೊತೆಗಳ ಬೂಟುಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಆರ್ಡರ್ ಕೊಟ್ಟನು. ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ Pasting (ಅಂಟು ಹಚ್ಚುವದು), ಪಾದರಕ್ಷೆ Stiching ಹೊಲಿಯುವುದು ಮೊದಲಾದ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕೆಲಸದವರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ

SCERT TELANGANA

ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನೂ ಪಾದರಕ್ಷೆ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಖರ್ಚುಗಳಿಗಾಗಿ ಅನೀಲ ಎರಡು ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದನು. ಮೊದಲನೆಯದು ಚರ್ಮ (ಲೆದರ್) ಒದಗಿಸುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ, ಚರ್ಮವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ಆತನಿಗೆ ಹಣ ನೀಡುವುದು, ಎರಡನೆಯದು ಪಟ್ಟಣ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ಸಾವಿರ ಜೊತೆಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ಮುಂಗಡವಾಗಿ ಸಾಲವಾಗಿ ಹೊಂದುವುದು. ತಿಂಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಬೂಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುವಂತೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು.

ಈ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅನೀಲ ಅಂದುಕೊಂಡತೆಯೇ ತಿಂಗಳು ಕೊನೆಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತಲುಪಿಸಿ, ಉತ್ತಮ ಲಾಭವನ್ನು ಹೊಂದಿ ತನ್ನ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಿದನು.

ಪ್ರತಿದಿನ ನಡೆಯುವ ವಿವಿಧ ಆರ್ಥಿಕ ಲೇವಾದೇವಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ನೀಡುವವರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಹಣವಾಗಿಯಾಗಲೀ, ವಸ್ತುಗಳ ಇಲ್ಲವೆ ಸೇವೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಾರನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವೆನೆಂದು ಭರವಸೆ ನೀಡುವುದು ಅವರಿಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಸಾಲದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಒಪ್ಪಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾಗುವ ಮೂಲಧವನ್ನು (ಬಂಡವಾಳ) ಅನೀಲ ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆದನು. ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ವಿವಿಧ ಖರ್ಚುಗಳಿಗಾಗಿ, ಅವಧಿಯೊಳಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳವುದು ಮೊದಲಾದವು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ್ದಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಪ್ನ ಒಬ್ಬ ಚಿಕ್ಕ ರೈತಳು. ತನ್ನ ಮೂರು ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಂಗಾವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಳೆ ಬೆಳೆದ ನಂತರ ಬಂದ ಹಣದಿಂದ ತನ್ನ ಸಾಲ ತೀರಿಸಬಹುದೆಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಆಕೆ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯುವ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ರೋಗಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ಹುಳ ಹಿಡಿದು ನಾಶವಾಯಿತು. ಸ್ವಪ್ನ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧವನ್ನು ಸಿಂಪಡಿಸಿದರೂ ಲಾಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂದು ಕೊಂಡ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣವನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡಲಾರದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ವರ್ಷ ಮುಗಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಆ ಸಾಲ ದೊಡ್ಡ ಸಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಮರುವರ್ಷ ಮತ್ತೆ ಸಾಲ ಮಾಡಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ, ಸಾಧಾರಣ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಬೆಳೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಬಂದ ಹಣವ ಹಳೆಯ ಸಾಲವನ್ನೇ ತೀರಿಸಲಾರದೇ ಹೋಯಿತು. ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋದ ಆಕೆ ಕೊನೆಗೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸಲು ತನ್ನ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಬೆಳೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಔಷಧಗಳು, ನೀರು, ವಿದ್ಯುತ್, ಹಾಳಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉಪಕರಣಗಳ ದುರಸ್ತಿ

- **ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿರಿ :**

	ಅನೀಲ	ಸ್ವಪ್ನ
ಅವರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಏಕೆ ಅವಶ್ಯಕ ?		
ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳು ವುದರಿಂದ ಎಂತಹ ನಷ್ಟ ನಡೆಯಬಹುದು ?		
ಫಲಿತಾಂಶವೇನು ?		

- ಅನೀಲಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆರ್ಡರ್‌ಗಳು ಬಂದರೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ನಂತರ ಆತನು ಎಂತಹ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತಾನೆ ?
- ಸ್ವಪ್ನ ನಷ್ಟಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ? ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಕ್ರಿಮಿನಾಶಕ ಔಷಧಿಗಳು, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಪಾತ್ರ, ಶೀತೋಷ್ಣಸ್ಥಿತಿ.

SCERT TELANGANA

ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಖರ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಮಾರುವ ಸಮಯಕ್ಕೆ ನಡುವೆ ಸುಮಾರು ಮೂರು,ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ರೈತರು ಬೆಳೆಗಾಲದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾಲಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿದ ನಂತರ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಲಗಳು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಷಯ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬೆಳೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡುತ್ತದೆ.

ಸ್ವಪ್ನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬೆಳೆಯದೇ ಹೋದದ್ದರಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಸಾಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತನಗಿರುವ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಸಾಲ ಆಕೆಯ ಆದಾಯವನ್ನು, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸದಿರುವುದಲ್ಲದೇ, ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇಳಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಸಾಲಗಳ ಹೊರೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದು ಎನ್ನುವತ್ತಾರೆ. ಸಾಲ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗದ ಕಷ್ಟಗಳೊಳಗೆ ತಳ್ಳಿಹಾಕುತ್ತದೆ.

- ಜನರು ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ವಿವಾಹ ಸಮಯ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕ ಖರ್ಚುಗಳಿಗಾಗಿ ವಧೂವರರ ಎರಡೂ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಜನರು ಮಾಡುವ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಇತರ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆಯೆಂದು ನೀವು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಹಿರಿಯರು, ಶಿಕ್ಷಕರಿಂದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಅನೀಲನನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಆತನ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಸಹಾಯಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ನಾಶವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಸಾಲ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಾಲಗಳ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲಿಗಿಂತ ಆಕೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳ ವುದು ಉಪಯೋಗವೇ ಇಲ್ಲವೇ ಅಪಾಯವೇ ಎನ್ನುವುದು ವ್ಯಾಪಾರ ಪರಿಸ್ಥಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ನಷ್ಟ ಬಂದಾಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಆಧಾರ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟರೆ ಸಾಲ ಉಪಯೋಗವೇ.

ಸಾಲ - ಷರತ್ತುಗಳು (Terms of Credit) :

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಾಲ ಒಪ್ಪಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವ ವರು, ಸಾಲ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಅಸಲಿನೊಂದಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವುದರಿಂದ ಯಾವುದಾದರೂ ಜಾಮೀನನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು, ಸಾಲ ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾರದೇ ಹೋದರೆ ಅವರು ಜಾಮೀನಿನ ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ತಮಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟವರಿಗಿರುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಆಸ್ತಿಗಳಾದ ಭೂಮಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಪತ್ರಗಳು; ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿನ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ಗಳು, ಪಶುಸಂಪತ್ತು ಮೊದಲಾದವು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳವುದುಕ್ಕೆ ಜಾಮೀನಾಗಿ ತೋರಿಸುವವುಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು.

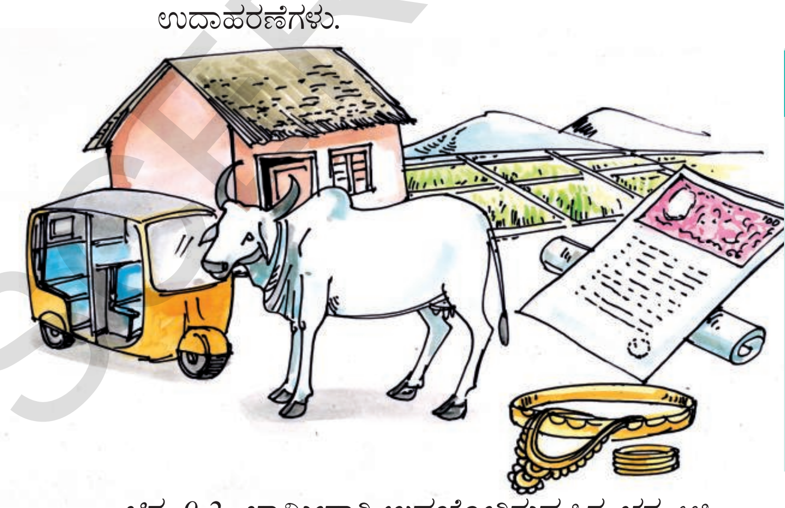

ಚಿತ್ರ 9.2 ಜಾಮೀನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸ್ಥಿರ, ಚರ, ಆಸ್ತಿ

ಜಾಮೀನು (Collateral)

ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಗಳಾದ ಭೂಮಿ, ಕಟ್ಟಡಗಳು, ವಾಹನ, ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಪತ್ತು, ಬ್ಯಾಂಕು ಠೇವಣಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಜಾಮೀನಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಸಾಲ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ತೀರಿಸುವವರೆಗೆ ಸಾಲ ನೀಡಿದವರಿಗೆ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಪಡುತ್ತವೆ.

SCERT TELANGANA

ಮನೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಶಿವಕಾಮಿ ಎನ್ನುವ ಶಿಕ್ಷಕಿ 5,00,000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 12% ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆಯಂತೆ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಸುಲಭ ತಿಂಗಳ ಕಂತುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಬೇಕು. ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಉದ್ಯೋಗ ರಿಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು, ತಿಂಗಳ ವೇತನಗಳ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಗೆ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಹೊಸ ಮನೆಯ ದಾಖಲೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು (ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಪತ್ರ) ಜಾಮೀನಾಗಿ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ಶಿವಕಾಮಿ ತಾನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡ ಒಟ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವವರೆಗೆ ಆ ಪತ್ರಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಲ ತೀರಿದ ನಂತರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಶಿವಕಾಮಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ.

ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆ, ಜಾಮೀನಿನ ವಿವಿಧ ಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲ ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಸಾಲದ ಷರತ್ತುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಷರತ್ತುಗಳು ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಸಾಲ ಕೊಡುವವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಷರತ್ತುಗಳು ಆಧಾರಪಟ್ಟು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ.ಮುಂದಿನ ಪಾಠ್ಯಾಂಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಷರತುಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

- ಸಾಲ ಕೊಡುವವರು, ಸಾಲ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಜಾಮೀನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ?
- ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಜಾಮೀನು ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತದೆ ?
- ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ :

  ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ಸಾಲಗಾರರು ಸುಲಭವಾದ ಷರತ್ತುಗಳಿಗಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ _______ (ಅಧಿಕ/ಅತ್ಯಲ್ಪ) ಬಡ್ಡಿದರ _______ (ಸುಲಭವಾದ/ಕಷ್ಟವಾದ) ಷರತ್ತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಲ್ಲಿಕೆಗಳು,_______ (ಕಡಿಮೆ/ಹೆಚ್ಚು) ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಪಡುವ ಆಸ್ತಿಗಳು

ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಾಲದ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು : ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮ

(Variety of Credit Arrangements: Example of a Village) :

ಚಿಕ್ಕ ರೈತನಾದ ವಾಸು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತನ್ನ 1.5 ಎಕರೆಗಳ ಭೂಮಿ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 3% ರಷ್ಟು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 36% ರಂತೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಸಾಯ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಬೆಳೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಲವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ದು ನಂತರ ಸಾಲವನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಡ್ಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಹ ತನಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತೆ ಸಾಲ ನೀಡಿದವನು ರೈತನಿಂದ ಭರವಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ. ಇದರ ಮೂಲಕ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸಲ್ಪಡುವಂತೆ ಜಾಗರೂಕತೆರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ದು ಕೂಡಲೇ ಆದರ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಾಲ ನೀಡಿದವನು ಅದನ್ನು ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡು ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಲೇ ಮಾರಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಾನೆ.

ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ 7 ಎಕರೆಗಳು ಹೊಂದಿದ ಅರುಣ್ ಕೂಡಾ ಒಬ್ಬನು. ವರ್ಷಕ್ಕೆ 10% ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಒಳಗೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದು. ಬೆಳೆ ಕೊಯ್ದು ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುವಂತೆ ಅರುಣ್ ಯೋಜನೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡನು. ಉಳಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಸಮೀಪ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಗೋದಾಮಿನಲ್ಲಿ ಭದ್ರಪಡಿಸಿ, ರಸೀದಿಯನ್ನು ಪಡೆದು, ಬ್ಯಾಂಕಿನವರಿಗೆ ರಸೀದಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು ಆತನ ಆಲೋಚನೆ. ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಬೆಳೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವ ರೈತರಿಗೆ ಇಂತಹ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಮತ್ತೊಂದು ಜಮೀನನಲ್ಲಿ ರಮ ಒಬ್ಬ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿ ಬಹಳ ತಿಂಗಳು ಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದುದರಿಂದ ದಿನಿತ್ಯದ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಹಣವಿಲ್ಲದೆ ರಮಾಗೆ ಸಾಲ ಅವಶ್ಯಕವಾಯಿತು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ

SCERT TELANGANA

- ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಕರಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
- ಮೇಲಿನ ಪಾಠ್ಯಾಂಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಕೆಳಗೆ ಗೆರೆಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಿರಿ.
- ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಾಲ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆಯಿಂದ ಲಭಿಸುತ್ತದಾ ? ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ ?
- ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರದ ಹತ್ತಿರ (✓) ಗುರ್ತನ್ನು ಇಡಿ.

(a) ಕಾಲ ಕಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ರಮಾ ಮಾಡಿದ ಸಾಲ

- ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ.
- ಸ್ಥಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

(b) ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸಾಲ ಪಡೆದ ಕೆಲವು ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ಅರುಣ್ ಕೂಡ ಒಬ್ಬರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ

- ಆತನು ವಿದ್ಯಾವಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ.
- ಬ್ಯಾಂಕು ಕೇಳುವ ಜಾಮೀನನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಸಲ್ಲಿಸಲಾರರು.
- ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವಿಧಿಸುವ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆ ಒಂದೇ
- ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಎಂತಹ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಅವಸರವಿಲ್ಲ.

- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಸಾಲದ ಏರ್ಪಾಟುಗಳ ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ಸಾಲ ಷರತ್ತುಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಮೋದು ಮಾಡಿರಿ.

ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲವೇ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಸಮಾರಂಭಗಳು, ಹಬ್ಬಗಳಿಗಾಗಿ ಆಗುವ ಖರ್ಚು ಸಹ ಸಾಲಗಳಿಂದಲೇ ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವುಗಳಿಗಾಗಿ ರಮ ತಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಭೂಒಡೆಯನ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟು ಆತನ ಹತ್ತಿರವೇ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಭೂಒಡೆಯ ತಾನು ಕೊಟ್ಟ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಶೇಕಡ 5% ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ರಮಾ ಆತನ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೂಲಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಸಾಲವನ್ನು ತೀರಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಬಹಳ ಸಲ ಹಳೇ ಸಾಲ ತೀರದ ಮೊದಲೇ ಮತ್ತೇ ಮತ್ತೇ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಸ್ಥಿತಿ ಆಕೆಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಇಂದು ಆಕೆ ಭೂಒಡೆಯನಿಗೆ 5000 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲ ಕೇಳಿದ್ದಾಳೆ. ಭೂಒಡೆಯ ಆಕೆಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳ ದಿದ್ದರೂ ಆತನಿಂದ ಸಾಲವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಆಕೆ ಆತನ ಹತ್ತಿರವೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಭೂಒಡೆಯರು, ಯಜಮಾನರು ಮಾತ್ರವೇ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದ ಬಡಕೂಲಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದೂ ಮತ್ತಾರು ಈ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ರಮಾ ನಮಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾಳೆ.

- **ಶಿವಕಾಮಿ, ಅರುಣ್, ರಮಾ ಮತ್ತು ವಾಸುರವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರಿ.**

ವಿವರಗಳು	ಶಿವಕಾಮಿ	ಅರುಣ್	ರಮಾ	ವಾಸು
ಸಾಲವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹಣ (ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ)				
ಸಾಲದ ಕಾಲಾವಧಿ				
ಬೇಕಾದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು				
ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆ				
ಸಾಲ ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನ				
ಜಾಮೀನು				

SCERT TELANGANA

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳ ಆಕರಗಳು (ಮೂಲಗಳು) (Formal and informal sources of credit in India) :

ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರು ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವಿವಿಧ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಸ್ವಭಾವದ ಆಧಾರವಾಗಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ರಂಗಗಳ ಸಾಲಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳು ಔಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಸಾಲಗಳು. ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಯಜಮಾನರು, ಬಂಧುಗಳು, ಸ್ನೇಹಿತರು ಮೊದಲಾದವರು ಕೊಡುವ ಸಾಲಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳು, ಪಕ್ಕದ ವೃತ್ತ ರೇಖಾಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿನ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳು ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳು ತೋರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಗ್ರಾಮೀಣರು ಪಡೆಯುವ ಪ್ರತಿ100 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಸಾಲದಲ್ಲಿ 25 ರೂ.ಗಳು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ನಂತರ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ಅತಿ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡುವವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು. ರೈತರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು, ನೇಕಾರರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮೊದಲಾದ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಜನರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲದ ಆಕರಗಳಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಚಿತ್ರ 9.3 : ವಿವಿಧ ಆಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒದಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಲಗಳು-2003

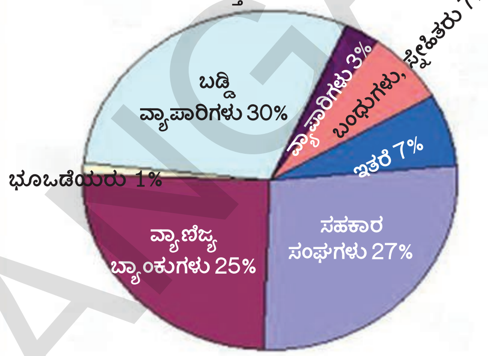

ಮೇಲಿನ ವೃತ್ತಾರೇಖಾ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ 1961 ರಿಂದ ನೀಡಿದ ದತ್ತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿ 1:

ಸಾಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು	ಸಾಲ ನೀಡುವ ಆಕರಗಳು(%ಗಳಲ್ಲಿ) (Source of credit)			
	1961	**1971**	**1981**	**2012**
ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು	10.3	24.4	58.6	?
ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಔಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳು	5.5	7.3	4.6	?
ಔಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೊತ್ತ	?	?	?	?
ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು	62.0	36.1	16.1	?
ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು	7.2	8.4	3.1	?
ಭೂಒಡೆಯರು	7.6	8.6	4.0	?
ಸ್ನೇಹಿತರು ಮತ್ತು ಬಂಧುಗಳು	6.4	13.1	11.2	?
ಇತರ ಆಕರಗಳು	0.8	2.1	2.4	?
ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೊತ್ತ	?	?	?	?
ಒಟ್ಟು ಶೇಕಡ	100	100	100	100

SCERT TELANGANA

ನೂತನ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳು (New Initiatives)

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಲು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅನೇಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ತಮ್ಮ ಶಾಖೆಯ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ (Business correspondents) ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತವೆ. ಬಿಜಿನೆಸ್ ಕರೆಸ್ಪಾಂಡೆನ್ಸ್‌ಗಳು ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಅನುಮತಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು. ಇವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಮೈಕ್ರೋ ATM ಟರ್ಮಿನಲ್ (Micro ATM Terminal) ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಸುದೂರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಕರೆತಂದು, ಅವರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಉಳಿತಾಯ ಸಾಲದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವರು. ಖಾತೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಬಯೋಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ವಿಧಾನವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಧಾರ್ ನಂಬರ ಆಧಾರವಾಗಿ ಹಣ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನ (Aadhaar Enabled Payment System (AEPS))

♦ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್ ನಂಬರ್, ಆನ್‌ಲೈನ್ ದೃವೀಕರಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಬಿಜಿನೆಸ್ ಕರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್ ಸೇವಾಕೇಂದ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಗೆ ಇತರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಪೇಮೆಂಟ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (National Payments Corporation of India) ಒದಗಿಸುತ್ತಿರುವ ನೂತನ ಹಣ ಪಡೆಯುವ ವಿಧಾನ (AEPS)

♦ ಆಧಾರ್ ನಂಬರನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಖಾತೆಗೆ ಈ ನಂಬರನ್ನು ಅನುಸಂಧಾನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

♦ ಬಿಜಿನೆಸ್ ಕರೆಸ್ಪಾಂಡೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಮೈಕ್ರೋ ATM ಗಳ ಮೂಲಕ AEPS ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಬಹುದು.

a) ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು (Cash payments)

b) ಹಣ ಠೇವಣಿ (Cash Deposit)

c) ಉಳಿತಾಯ ಹಣದ ವಿಚಾರಣೆ (Balance enquiry)

d) ನಗದು ಬದಲಾವಣೆ

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಲಾಭಗಳಿಗಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರ ಚಿಕ್ಕ ರೈತರು, ಚಿಕ್ಕ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸಹ ಸಾಲಗಳು ಮಾಡುವಂತೆ ಭಾರತೀಯ ರಿಜರ್ವಬ್ಯಾಂಕ್ (RBI) ಪರಿವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ನ್ಯಾಷನ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಫರ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಅಂಡ್ ರೂರಲ್ ಡೆವಲೆಪ್ ಮೆಂಟ್ (National Bank for Agricultural and Rural Development, NABARD) ಕೂಡ ಗ್ರಾಮೀಣರಿಗೆ ನೀಡುವ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪರಿವೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಸಾಲಗಳ ಮೊತ್ತ ಇಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿದರೂ ಇನ್ನೂ ರೈತರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. 2011 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಸಂಖ್ಯೆ 14 ಕೋಟಿಗಳು ಇವರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5.3 ಕೋಟಿ ಜನ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಲದ ಠೇವಣಿಗಳಿವೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗದ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲದ ಠೇವಣಿಗಳಿಲ್ಲ. 9 ಕೋಟಿ ಜನ ರೈತರು ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮೇಲ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳು ಯಾರು ಏನನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ?
(Formal and Informal Credit: Who gets what?) :

ಔಪಚಾರಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಸಾಲ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲ. ಅವರು ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಬಹುದು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ ಕೊಡುವವರು ಸಾಲವನ್ನು ನೀಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ರೂಪಿಸಿದ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಠೇವಣಿದಾರರೊಂದಿಗೆ ಕೂಡ ಈ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದಂತೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಲಾರದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಾಲವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ ನೀಡುವವರು ಸಾಲವನ್ನು ಮರಳಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಲು ನ್ಯಾಯಬಾಹಿರ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಕ್ರಮವಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವರು. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಆಗಾಗ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ

SCERT TELANGANA

ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ ನೀಡುವವರು, ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಿವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧಿಕ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಎಂದರೆ ಸಂಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗವನ್ನು ಸಾಲ ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವೇ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಬಾರಿ ಆದಾಯಕ್ಕಿಂತ ಸಾಲ ಸಲ್ಲಿಕೆಯೇ ಅಧಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಲ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವಂತ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡವರು ಬೆಳೆ ಸಾಲದ ಕಾರಣದಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಾರದೇ ಹೋಗುಬಹುದು.

ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು, ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ಪಡೆದು ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲ್ಪಡುವುದು, ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದು, ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವುದು, ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು ದೇಶಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಗರಗಳಲ್ಲಿನ ನಿಯಮಿತ, ಅನಿಯಮಿತ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಲವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರ ವಿವರಗಳು (2003) (ಶೇಕಡದಲ್ಲಿ) ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ, ನಂತರ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ಯಾರದಲ್ಲಿರುವ ಖಾಲಿಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿ - 2:

ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕುಟುಂಬಗಳು	ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ	ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲ	ಒಟ್ಟು ಸಾಲ
ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳು	15	85	100
ಸ್ವಲ್ಪ ಆಸ್ತಿಗಳಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು	47	53	100
ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಗಳು	72	28	100
ಶ್ರೀಮಂತರಾದ ಕುಟುಂಬಗಳು	90	10	100

ಆಕರ: ಭಾರತ ದೇಶ ಸಾಲ ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳಗಳ ಸರ್ವೆ 2003 ಎನ್.ಎಸ್.ಎಸ್. ನಿರ್ವಹಣೆ ಆರ್.ಇ.ಪಿ. 501, ಡಿಸೆಂಬರ್ 2005.

ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿಯು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತ ಜನರ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳ ಪಾಲುದಾರತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಬಡ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಗಳಿವೆ...........% ಸಾಲಗಳನ್ನು ಬಡ ಜನರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಔಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ....% ಮಾತ್ರವೇ. ಇದನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರಿ. ನೀವು ಏನನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಾ? ಅವರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ....% ಸಾಲಗಳಿದ್ದರೆ ....% ಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ವಿಧವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಗಮನಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯಿಂದ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇವು ಯಾವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ ? ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾತಂಗಳ ಜನರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಔಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲಗಳು ಒದಗುತ್ತಿವೆ. ಉಳಿದ ಸಾಲಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿವೆ. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆಯಿಂದ ಜನರ

SCERT TELANGANA

- ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು ?
- ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಾಲಗಳು ಏಕೆ ಕೈಗಟುಕುವಂತೆ ಇರಬೇಕು ?
- ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ನಂತೆಯೇ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಪರಿವೀಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿ ಇರಬೇಕಾ ? ಈ ಕೆಲಸ ಏಕೆ ಕಷ್ಟಕರ?
- ರೈತರ ದುರವಸ್ಥೆಗೆ ಬಡವರಿಗೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವುದು ಕೂಡ ಒಂದು ಕಾರಣವಾ ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಆದಾಯವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಾಲಗಳು ನೀಡುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡುವುದು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಸಾಲಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೊಂದುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಇಂದು ಔಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಬಡವರು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಔಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಸಾಲಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ ಇದರಿಂದ ಬಡ ಜನರು ಕಡಿಮೆ ಬಡ್ಡಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ.

ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳು (Self-Help Groups for the Poor)

ಕೆಳಗಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಬಡ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಆಧಾರಪಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆವು. ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಗಿಂತ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದೇ ಬಹುಕಷ್ಟ.

ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲಗಳಿಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಜಾಮೀನುಗಳು ಅವಶ್ಯಕ. ಜಾಮೀನು ತೋರಿಸಲಾರದೇ ಹೋಗುವುದೇ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಬಡವರು ಸಾಲಗಳು ಪಡೆಯಲಾರದೇ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣ. ಬಡವರ ಹತ್ತಿರ ಜಾಮೀನಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಆಸ್ತಿಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು ಪರಿಚಯವಿರುವುದರಿಂದ ಜಾಮೀನು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರು ಸಾಲ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾರದೇ ಹೋದರೂ ಮತ್ತೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಲೇವಾದೇವಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಪಡಿಸದಂತೆ ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಡವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ಬೆಳೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಪದ್ದತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಡವರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗಾಗಿ, ಅವರ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದು, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳು (Self Help Groups, SHGs) ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ ನಿವರಹಿಸುವುದು ಈ ಹೊಸ ಪದ್ದತಿಗಳು ಉದ್ದೇಶ. ಪ್ರತಿ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳಲ್ಲಿ 15-20 ಮಂದಿ ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುತ್ತಾ, ನಿರಂತರ ಭೇಟಿಯಾಗುತ್ತಾ, ಅವರ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ರೂ. 25 ರಿಂದ ರೂ. 100 ಇಲ್ಲವೇ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವರವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಲ ಅವಶ್ಯಕವಾದರೆ ತಮ್ಮ ವೃಂದದಿಂದ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಣವನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯಬಹುದು. ವೃಂದ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡವರ ಹತ್ತಿರ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಬಡ್ಡಿ, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಒಂದು ಇಲ್ಲವೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವೃಂದಗಳಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದಂತೆ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವ ಅರ್ಹತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಬ್ಯಾಂಕುಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನೀಡುವ

SCERT TELANGANA

ಸಾಲಗಳ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ವೃಂದದ ಹೆಸರಿನ ಮೇಲೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸಾಲಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ವೃಂದಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತವೆ. ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವುದು, ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೃಂದವು ಚರ್ಚಿಸಿ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲಗಳ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ವೃಂದವೇ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಲವನ್ನು ಮರಳಿ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ವೃಂದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಜಂಟಿ ಬ್ಯಾಧತೆ. ಯಾರಾದರೂ ಸದಸ್ಯರು ಸಾಲವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ವೃಂದವೇ ಪರಿವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಏರ್ಪಾಟುಗಳಿಂದ SHGಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾದ ಬಡ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಜಾಮೀನು ಇಲ್ಲದಂತೆಯೇ ಸಾಲಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿವೆ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಕೇಳುವ ಜಾಮೀನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅವಸರವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಸಾಲಗಳು ವೃಂದದಲ್ಲಿರುವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಸ್ವಯಂ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ. ಬೃಂದ ಸದಸ್ಯರು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮೊತ್ತಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜಾಮೀನಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಬಂಡವಾಳಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು. (ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬೀಜಗಳು, ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಬಿದಿರು, ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಾದವು, ಗೃಹೋಪಕರಣಗಳ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಹೊಲಿಯುವ ಯಂತ್ರ, ಕೈಮಗ್ಗ, ಪಶುಗಳು ಮೊದಲಾದ ಆಸ್ತಿಗಳ ಸಂಪಾದನೆಗಾಗಿ ಸಾಲಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ.

ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳು (SHGs) ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಬಡಜನರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು, ಸ್ವಯಂ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ, ವಿವಿಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಾದ ಆರೋಗ್ಯ, ಪೋಷಣೆ, ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿ, ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಕೂಡ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳ ಸಮಾವೇಶಗಳು ಸಹಾಯಪಡುತ್ತವೆ.

- ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಪಡೆಯುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು
- ಕೆಲವು ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳು ಅವರ ಸದಸ್ಯರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾದುದೇನಾ ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ ಪಾತ್ರವೇನು ?

ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಾಸ್ಯತೆ (Financial Literacy)

ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಾಸ್ಯತೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅವಸರಗಳ ಮೇಲೆ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಪಡುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಾಸ್ಯತೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸಕ್ತಿಯು, ಆರ್ಥಿಕ ಪರವಾದ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತವಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳಿಗೆ, ಸಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಹಾಯಪಡುತ್ತದೆ. ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಹಣವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಂತವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದು ಇದರ ಉದ್ದೇಶ. ಆರ್ಥಿಕ ಸೇವೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವಗಾಹನೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ.

ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (Reserve Bank of India) ದ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ (www.rbi.org.in). ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಸ್ಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರದವು ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಾಚಾರವು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕರೆನ್ಸಿ ನೋಟುಗಳ ಅಸಲು ಮತ್ತು ನಕಲಿಗಳ ಇರುವಿಕೆಯನ್ನು ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ಯ ಕುರಿತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನಿಗೆ ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ಮಾಡುವ ಸೇವೆ ಕುರಿತು, ವಿದೇಶಿಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಣ ನೀಡುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರಿಕೆ ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ, ಇ-ಮೇಲ್ / ಎಸ್.ಎಂ.ಎಸ್. ಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡಲ್ಪಡುವ ಹಣವನ್ನು ಕುರಿತು, ಅಂತರ್ಜಾಲ (ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್) ನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕು ಖಾತೆಗಳ ವಿವರಗಳ ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರಿಸುವುದು, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಲಭಿಸುವ ಸಾಲಗಳ ವಿವರಗಳು, ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳ

SCERT TELANGANA

ಪರಿಷ್ಕಾರಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹಣದ ಉಳಿತಾಯದ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಗಳು, ಠೇವಣಿ (ಡಿಪಾಜಿಟ್)ಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಮೆ ಬಗ್ಗೆ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆರ್.ಬಿ.ಐ. ಯಿಂದ ಲಾಭಗಳ ಕುರಿತು ಕಾಮಿಕ್ಸ್ ಮೂಲಕ ಉಳಿತಾಯ ('Raju and the Money Tree', 'Money Kumar and Monitory Policy') ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಿಂದ ಡೌನ್‌ಲೋಡ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಕ್ಷರಾಸ್ಯರು ಗ್ರಾಮೀಣ, ಪಟ್ಟಣ, ಕುಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿನ ಜನರಿಗಾಗಿ "ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ಬ್ಯಾಂಕರ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ" (State Level Bankers Committee , SLBC), ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡುವುದರಿಂದಾಗುವ ಲಾಭಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಕಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಡಿಸ್ಕ್ (ಸಿ.ಡಿ.) ಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಸ್ಯತೆಯು ವಿನಿಯೋಗದಾರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿರತ್ವ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಔಪಚಾರಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸೇವೆಗಳು, ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಸ್ಯತೆ ಅವಶ್ಯಕ. ಅಕ್ಷರಸ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರಿಗೆ ಔಪಚಾರಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಾಲಗಳು ಪಡೆಯದೇ ಇರುವವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಸ್ಯತೆ ಸಹಾಯ ಪಡುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಅರ್ಥವಾಗದ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾನವನು ಸಹ ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಕ್ಷರಾಸ್ಯತೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕುಟುಂಬಗಳ ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಧಿಕವಾಗಿ ಹಣ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಲ್ಪಡುವ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಬೇಕಾದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಡಿಪಾಜಿಟ್‌ಗಳು
2. ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು
3. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು
4. ವಾಣಿಜ್ಯ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು
5. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳ ಸಾಲಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಬಡ ಕುಟುಂಬಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಆಕರಗಳಿಂದ ಸಾಲಗಳು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಧಾರಪಡುತ್ತವೆ. ಈ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ನೀವು ಸಮರ್ಥಿಸುವಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪುಟ-114 ರಲ್ಲಿನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳರಿ.(AS_3)
2. ಸಾಲಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ಬಡ್ಡಿ ಬೆಲೆಗಳು ಏಕೆ ಹಾನಿಕರ ?(AS_1)
3. ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದ (SHGs) ಗಳ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವೇನು ? ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
4. ಬ್ಯಾಂಕರ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಸಾಲಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.(AS_4)
5. ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕರ ವೃಂದಗಳ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು ? (AS_1)
6. ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳ ಕುರಿತು ಇರುವ ಮೂರನೇ ವಾಕ್ಯ ವೃಂದ (ಪ್ಯಾರಾ) ವನ್ನು ಓದಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ. (AS_2)

   ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸಹಾಯಕ ವೃಂದಗಳು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ?
7. ರೈತರ ಅವಸರಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೀಡುವ ಸೇವೆಗಳೇನು ?(AS_6) ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ :

ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೈತರಾದರೂ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರಾ ? ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಒಂದು ವರದಿ (Report) ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

10 ಬೆಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ

ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ, ಅವುಗಳಿಂದಾಗುವ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದನ್ನು ನೀವು ಕೇಳಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರಿ. ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಜನರು ಏಕೆ ವ್ಯತಿರೇಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಂದೋಳನ ಪಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಬಹಳ ವಸ್ತುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲವೊಂದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ? ಇದು ಎಲ್ಲರ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆಯೇ ? ಇಂತಹ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಈ ಆಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

ಕುಟುಂಬ ಆಯಾವ್ಯಯ (Family Budget)

ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಂದಿರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕೆಲಸಗಳು, ತರಕಾರಿಗಳು, ಕಿರಾಣಿ ಸಾಮಾನುಗಳು ಮಾರುವುದರಿಂದ, ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಅವರು ಮನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವರು. ಕುಟುಂಬ ಅವಶ್ಯಕತೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಇವುಗಳಿಗಾಗಿ ಇತರರಿಂದ ಸಾಲ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಹಣದ ಖರ್ಚನ್ನು ಭರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧತೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಬರುವ ಆದಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದಾದ ವ್ಯಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ವರಧಿಯನ್ನು ಆಯಾವ್ಯಯ (Budget) ಎನ್ನುವರು.

ಪ್ರತಿ ಕುಟುಂಬ ಆಯಾವ್ಯಯ ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಲಿಖಿತವಾಗಿರಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೇ (ಅಲಿಖಿತ) ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಾಗಲಿರುತ್ತದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆ ಮಾರುವ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಪಟ್ಟಿಕೆ - 1 ಸುಬ್ಬಮ್ಮರವರ ಆಯಾವ್ಯವ ಬಡ್ಜೆಟ್ - ಜನವರಿ 2013

ಆದಾಯ (ಆಯಾ) (Receipts)		ಖರ್ಚು (ವ್ಯಯ) (Expenditure)	
ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಆದಾಯ	ರೂ. 10,000	ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳು	Rs. 3000
ಬಂಧುಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಸಾಲ	ರೂ. 2,500	ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ	Rs. 2000
		ಪಾಠಶಾಲೆ ಶುಲ್ಕ	Rs. 1500
		ಔಷಧಗಳು, ವೈದ್ಯರ ಖರ್ಚು	Rs. 2500
		ಬಸ್ಸು, ಆಟೋ ಚಾರ್ಜಿಗಳು	Rs. 1500
		ವಿದ್ಯುತ್, ಮೊಬೈಲ್, ಇತರ ದೈನಂದಿನ ಖರ್ಚು	Rs. 2000
ಒಟ್ಟು ಆದಾಯ	**Rs. 12,500**	**ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು**	**Rs.12,500**

ಮೇಲಿರುವ ಪಟ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಡಭಾಗಕ್ಕೆ ಸುಬ್ಬಮ್ಮರವರ ಕುಟುಂಬ ಆದಾಯ ಇಲ್ಲವೇ ಗಳಿಕೆ, ಬಲಭಾಗಕ್ಕೆ ಅವರ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ನೀವು ಅವರ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿದರೆ ಅದು ರೂ. 12,500 /- ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಅವರ ಆದಾಯ ರೂ. 10,000/– ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು !

SCERT TELANGANA

ಆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಗಳು ಅಸ್ವಸ್ಥತೆಗೆ ಗುರಿಯಾದಾಗ ಔಷಧಿಯ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಆತನು ಈ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚು ಭರಿಸಲು, ಅವರ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಾಲ (ರೂ. 2500) ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇದು ಎಡಗಡೆ ಭಾಗ ಎರಡನೆ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಕುಟುಂಬಗಳು ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವ್ಯಯ (ಖರ್ಚು) ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕುಟುಂಬ ಆಯಾವ್ಯವನ್ನು ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಮಾಡುತ್ತವೆ ? (How changes in prices affect family budget?)

ಸುಬ್ಬಮ್ಮರವರ ಕುಟುಂಬ ಆಯಾವ್ಯವ ಮತ್ತೊಂದು ಸಾರಿ ನೋಡೋಣ. ಒಂದು ವೇಳೆ ತನ್ನ ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಬರುವ ತಿಂಗಳನಿಂದ ಬಾಡಿಗೆ ರೂ. 2500 ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಚಾರ್ಜಿಗಳು, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆಗಳು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ರೂ. 2000 ಸಾರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಗಳಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ವ್ಯಯ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ರೂ.1000 ಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗದಿದ್ದರೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಆ ಕುಟುಂಬ ಹೇಗೆ ಭರಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಬಂಧುಗಳಿಂದ ತಪ್ಪದೇ ಸಾಲ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ಅದನ್ನು ಅವರು ಬಡ್ಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಮರಳಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲವೇ!

ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಜವಾಗಿ ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ತನ್ನ ಹತ್ತಿರದ ಬಂಧುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾದರೆ, ಆಕೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದೇ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ. 3/100 ಇಲ್ಲವೇ 3% ಆದರೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ರೂ. 75 ರಂತೆ ಬಡ್ಡಿ ಜೋಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳ ನಂತರ ಸಾಲವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ, ಸುಬ್ಬಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ರೂ. 2500ಕ್ಕೆ ರೂ. 450 ಸೇರಿಸಿ ಮೊತ್ತ ರೂ. 2950 ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅವರ ಆಯಾವ್ಯವ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಿದೆ. ಅದೇನೆಂಧರೆ ಅವರ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಅಂದರೆ ಆಟೋಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುವ ಪರ್ಯಾಟನೆಯನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವುದು, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮೊಬೈಲ ಫೋನ್‌ಗಳ ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ವಸ್ತುಗಳ ಉಪಯೋಗ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಜೀವನ ವ್ಯಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಸ್ಥಿರವಾದ ಆದಾಯ ಇರುವ ಪಿಂಚಿನಿದಾರರು, ದೈನಂದಿನ ವೇತನದಾರರು, ಕೈಕೆಲಸಗಾರರು, ಸಣ್ಣವ್ಯಾಪಾಸ್ತರು, ಸಣ್ಣ ಪರಿಶ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇರುವ ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವ ಬೆಲೆಗಳಿಂದ ದೀರ್ಘ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ವ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ಹಣ್ಣದುಬ್ಬರ ಎನ್ನುವರು. ಹಣದುಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆದಾಯ ಬದಲಾಗದು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದುವರೆಗೆ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಕಡಿಮೆ, ಹೀಗೆ ಹಣದುಬ್ಬರ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಡವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಆಂದೋಳನ ಹೊಂದುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಅವರ ವಿನಿಯೋಗದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಧರದ ಹೆಚ್ಚಳ, ಬಸ್ಸು ಮತ್ತು ಆಟೋಗಳ ಚಾರ್ಜಿಗಳು ಹೆಚ್ಚುವವು. ಕಿರಾಣಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು, ಕಾಯಿಪಲ್ಯೆಗಳು, ಹಾಲಿನ ಬೆಲೆಹೆಚ್ಚಳ, ವೈದ್ಯರ ಶುಲ್ಕಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಮೊದಲಾದವುಗಳು..

SCERT TELANGANA

- ನಾಳೆ ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನೋತ್ಸವ ಎಂದುಕೊಳ್ಳಿ. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಿಕ್ಷಕರ ದಿನೋತ್ಸವವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ನಿನಗೆ ರೂ. 200 ಕೊಟ್ಟು ಸ್ವೀಟ್ಸ್, ಬಿಸ್ಕೇಟ್‌ಗಳು ತರಲು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಸ್ವೀಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಧರ ರೂ. 60, ಬಿಸ್ಕೇಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್ ಧರ ರೂ. 20 ಇದೆ. ನೀವು ಎರಡು ಸ್ವೀಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಉಳಿದ ಹಣದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬಿಸ್ಕೇಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ? ಅವಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ?
- ನೀವು ಶಾಲೆಗೆ ಮರಳಿ ಬಂದ ನಂತರ, ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು "ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು ಕೊಂಡು ತಂದಿರುವೆ? ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಐದು ಪ್ಯಾಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಿತ್ತು." ಎಂದರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ, ನೀವು ಸ್ವೀಟ್‌ಗಳು ಬಿಸ್ಕೇಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳ ಬಲೆಗಳ ಕುರಿತು ಹೇಳದಾಗ ಅವರು ಆಶ್ಚರ್ಯಪಟ್ಟರು. ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. "ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ನಾವು ಸ್ವೀಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್ ರೂ. 30, ಬಿಸ್ಕೇಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗೆ ರೂ.10 ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇವಲ್ಲ".
- ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ? ಎರಡು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರೂ. 200 ಕ್ಕೆ ಅದೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ.
- ಒಂದು ವೇಳೆ ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರು, ಈ ವರ್ಷ ಐದು ಸ್ವೀಟ್ಸ್, ಬಿಸ್ಕೇಟ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು ಕೊಳ್ಳು ಎಂದರೆ, ಅವುಗಳಿಗಾಗಿ ನೀವು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ?
    - 5 ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳ ಸ್ವೀಟ್‌ಗಾಗಿ = ರೂ.____________
    - 5 ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳ ಬಿಸ್ಕೇಟ್‌ಗಾಗಿ = ರೂ. ____________
    - ನೀವು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಮೊತ್ತ = ರೂ.____________
    - ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಎಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ನೀವು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಹಣದಿಂದ ನಾವು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ದ್ರವ್ಯದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಎನ್ನುವರ. ಹಣದುಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವ ಆದಾಯ, ದ್ರವ್ಯದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇವೇ 5 ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಕೇವಲ ರೂ. 200 ಮಾತ್ರವೇ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈಗ ನೀವು ಅದೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಈ ಎರಡು ವಿಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಕಳೆದ ವರ್ಷ : ರೂ. 200 = 5 ಸ್ವೀಟ್ಸ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು + 5 ಬಿಸ್ಕೇಟ್‌ಗಳ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು.
- ಈ ವರ್ಷ : ರೂ. 200 = 2 ಸ್ವೀಟ್ಸ್ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು + 4 ಬಿಸ್ಕೇಟ್‌ಗಳ ಪ್ಯಾಕೇಟ್‌ಗಳು.
- ಬೇರೆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೇಳವುದಾದರೆ ರೂ.200 ಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೇ ಹಣದ ಬೆಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಹಣದಿಂದ ಕಡಿಮೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಂಡರು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

ಸ್ಥಿರವೇತನ ಪಡೆಯುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಹಿಂದಿನಂತೆಯೇ ಅದೇ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳರು. ಹಾಗೆಯೇ ಅವುಗಳ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಕಡಿಮೆ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಖವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ಜೀವಿಸುವುದುಕ್ಕೆ ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತು, ಸೇವೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಆದಾಯ ವರ್ಗದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಆದಾಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಮೆರಿಕಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾರು, ದೂರದರ್ಶನ, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಹೊಂದಿರುವವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅಧಿಕ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂತೆ ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅದೇ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಮೂಹಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ಇರುತ್ತದೆ.

- ಕೇಂದ್ರ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ತುಟ್ಟಿ ಭತ್ಯೆ (Dearness Allowance) ಇಲ್ಲವೇ DA ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬೆಲೆಗಳು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಶೇಕಡದರವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅವರ ವೇತನ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವರಿಗೆ DA ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಹಣದುಬ್ಬರದೊಂದಿಗೆ ಅವರ ಆದಾಯ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ.
- ವ್ಯಾಪಾರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರು ಮಾರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕ ಜೀವನ ವ್ಯಯವನ್ನು ಬರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಕ್ಕರೆಯ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಸ್ವೀಟ್ಸ್ ಮಾರುವವರು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಟೀ ಮಾರುವವರು ಕಪ್ಪು ಟೀ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ.
- ಡ್ರೈಕ್ಲೀನರ್‌ಗಳು, ಕ್ಷೌರಿಕರು, ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು, ವೈದ್ಯರು ಮುಂತಾದ ವಿವಿಧ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವರು, ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅವರ ಶುಲ್ಕವನ್ನು ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ವಿನಿಯೋಗದಾರರು ಮಾಡುವ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವೈದ್ಯರು ರೋಗಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಶುಲ್ಕವನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.
- ಅಧಿಕ ಧನವಂತರು, ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಗಳು ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೆಲ್ಲರೂ ಸುಲಭವಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳು, ನಿರ್ಮಾಣ ರಂಗದಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇಲ್ಲವೇ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ಎಂದು ಅವರ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವೇತನಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳು (ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು) ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಕರೆ ನೀಡುವರು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆಯಿಂದ ಒಡೆತನಕ್ಕು, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಧ್ಯ ಸಂಧಿಗೊಳಿಸಿ ವೇತನಗಳನ್ನು ವೇತನಗಳು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ವೃತ್ತಿಗಳವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಆಗಿಂದಾಗಲೇ ತಕ್ಕ ವೇತನಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ದಿನಗೂಲಿ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವೇತನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ಅಳತೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ?
(How Inflation is measured?)

ಮೊದಲಿಗೆ ನಾವು ತೋರಿಸಿದಂತೆ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದನ್ನು ಹಣದುಬ್ಬರ ಎನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದು, ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಇಳಿಕೆ ಆಗುವುದು. ನೀವು ಗಮನಿಸಿ ಇರುವಿರಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮೊಬೈಲ್‌ಫೋನ್‌ಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದೇಶದ ಒಟ್ಟು ಹಣದುಬ್ಬರ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನೀವು ಹೇಗೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಕಡ್ಡಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ವ್ಯಯವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದೆ ? ಇದನ್ನು ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ, ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆ, ಅಕ್ಕಿಯ ಬೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಾಂಪ್ಯಾಕ್ಟ್ ಡಿಸ್ಕ್ ಬೆಲೆ ಕಡಿಮೆ ಆದರೆ ಅದು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಉಪಯೋಗಿಸದಂತಹ ಸಾಧಾರಣ ಕೆಲಸಗಾರರ ಆಯಾವ್ಯಯವನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಯಂತ್ರಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅವು ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಡ್ಜೆಟ್‌ನ್ನು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಮಾಡುತ್ತವೆ ?

ಪ್ರತಿದಿನ ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಅಥವಾ ಸೇವೆಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ ? ಪ್ರಸ್ತುತ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು, ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಅವೇ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿರಿ. ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು ? ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಂದಿರು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಹಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ.				
ಕ್ರ.ಸಂ.	**ವಸ್ತುಗಳು / ಸೇವೆಗಳು**	**ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆ**	**ಪ್ರಸ್ತುತ ವರ್ಷದ ಬೆಲೆ**	**ವ್ಯತ್ಯಾಸ**
1.				
2.				
3.				
4.				

ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳು (Price Index Numbers)

ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಗಣಾಂಕ ಸಾಧನ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ. ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಇತರ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತ ಮಾಡುವುದು. ನಾವು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಮೊತ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವೆವು ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಂದು ವಿಧಾನ. ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧವಾಗಿ ತಯಾರಿಸಬಹುದು.

ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಮೊದಲ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಲೆಗಳ ಆಧಾರ ವರ್ಷ ಎನ್ನುವರು. ಅದನ್ನು 100 ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದ ತೋರಿಸುವರು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ 25% ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಬರುವ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆ 125 ಆಗುತ್ತದೆ. ಆ ನಂತರ ವರ್ಷಕ್ಕೆ, ಕಳೆದ ವರ್ಷಕ್ಕಿಂತ 20% ಹೆಚ್ಚಾದರೆ, ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ ಸಂಖ್ಯೆ 150 (20% ಅದರ 125 + 125 = 150).

ಇದನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಮೂಲಕ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭತ್ತ, ಹತ್ತಿ ಬೆಲೆಗಳ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬೆಲೆಗಳು ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾಯನ ಮಾಡಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಪಟ್ಟಿಕೆ - 2 : ಭತ್ತ , ಹತ್ತಿ ಬೆಲೆಗಳು (ಕ್ವಿಂಟಾಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ) 2005-2011 ವರ್ಷಕ್ಕೆ

ಬೆಳೆ	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-2010	2010-20110
ಅಕ್ಕಿ	ರೂ. 600	ರೂ. 610	ರೂ. 775	ರೂ. 880	ರೂ. 980	ರೂ. 1030
ಹತ್ತಿ	ರೂ.1980	ರೂ. 1990	ರೂ. 2030	ರೂ. 3000	ರೂ. 3000	ರೂ. 3000

(ಅ) 2005-06 ವರ್ಷವನ್ನು ಆಧಾರ ವರ್ಷ ಎಂದುಕೊಂಡು ಭತ್ತ, ಹತ್ತಿ ಬೆಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಿರಿ.

(ಆ) ಭತ್ತ , ಹತ್ತಿ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಗ್ರಾಫ್‌ನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. X-ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ವರ್ಷಗಳು Y-ಅಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಿ. ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ರೇಖೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಗಳು ನಮಗೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಆದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿನ ಒಟ್ಟು ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತೊಂದು ವರ್ಷ ಕೂಡ ಅದೇ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಒಂದು ಕಾಲ ವ್ಯವಧಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾಲ ವ್ಯವಧಿಗೆ ವಸ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಶೇಕಡವನ್ನು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಈ ತಿಂಗಳು, ಈ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಆಯಾವ್ಯಯ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು, ಕಳೆದ ವರ್ಷದ ಆಯಾವ್ಯವದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳು ಹೇಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಇನ್ನೂ ಇದು ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿಯನ್ನು, ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾಂತದ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿಯನ್ನು, ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಅಥವಾ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ.

ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅನಾದಿ ಸಾವಿರಾರು ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳಿವೆ. ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ ನಾವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಅವು ನಾವು ನೋಡುವ ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಸಮೂಹದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮಗೆ ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (WPI), ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (CPI) ಇವೆ. ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ (ಉತ್ಪಾದಕ ವಸ್ತುಗಳು, ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳು), ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ, ವಿನಿಯೋಗದಾರನ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಚಿಲ್ಲರೆ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರುವಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಲೆಕ್ಕಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತದೆ.

a) ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ವಿ.ಧ.ಸೂ.

b) ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ (ಕೈಕಸಬು ಮಾಡದ) ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ವಿ.ಧ.ಸೂ.

c) ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ವಿ.ಧ.ಸೂ.

ವಿ.ಧ.ಸೂ.ಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಧಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅವರು ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಸೇವೆಗಳು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕೈಕಸಬುದಾರರಲ್ಲದೆ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ, ಸಮಾಚಾರ ಸಾಂಕೇತಿಕ ಕಂಪನಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುವವರು –ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾದವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ಸ.ಬೆ.ಸೂ.ಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಲೆಕ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ ವಿ.ಧ.ಸೂ.ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ DA ಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬಡತನವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಪರವಾದ ವೇತನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಸಮೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ವಿ.ಧ.ಸೂ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿ ಸಿದರೆ ಅದನ್ನು 'ಆಹಾರ ಹಣದುಬ್ಬರ' ಎಂದು, ಇಲ್ಲವೆ ಇಂಧನಗಳಿಗೆ ಬಳಸಿದರೆ 'ಇಂಧನ ಹಣದುಬ್ಬರ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (CPI) ?

ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಳ್ಳುವ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸುಲಭವಾದ ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.

ಪಟ್ಟಿ 3ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಂದಿರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. ಈ ತಿಂಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡರೆಂದು ಊಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಆದರೆ ಈ ತಿಂಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟೇ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ವಿಪರೀತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

SCERT TELANGANA

ಈ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು 3ನೇ, 4ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರತಿ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ, ಆತನು ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು, ಅವುಗಳ ಪರಿಮಾಣಗಳನ್ನು ಗುಣಿಸಬೇಕು. ಆ ನಂತರ 4ನೇ ಕಾಲಂನಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿದರೆ ವ್ಯಯ ಬರುತ್ತದೆ.

ವಿನಿಯೋಗದಾರನ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (Consumer Price Index)

ವಿನಿಯೋಗದಾರನ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇದು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಅಕ್ಕಿ, ಈರುಳ್ಳಿ, ಬೇಳೆ ಮತ್ತು ಗ್ಯಾಸ್ ಸಿಲಿಂಡರ್ ಕೊಂಡರು ಅಂದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

1	2	3	4=2 x 3	5	6	7=5 x 6
ವಸ್ತುಗಳು/ ಸೇವೆಗಳು	**ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಬೆಲೆ**	**ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಅದರ ಪರಿಮಾಣ**	**ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚು**	**ಪ್ರಸ್ತುತ ತಿಂಗಳ ಬೆಲೆಗಳು**	**ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಮಾಣ**	**ಪ್ರಸ್ತುತ ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚು**
1. ಅಕ್ಕಿ Kg	ರೂ.30	25 Kgs	ರೂ. 750	ರೂ.40	25 Kgs	ರೂ. 1000
2. ಈರುಳ್ಳಿ Kg	ರೂ. 10	5 Kgs	ರೂ. 50	ರೂ.20	5 Kgs	ರೂ. 100
3. ಬೇಳೆ Kg	ರೂ. 75	4 Kgs	ರೂ. 300	ರೂ.85	4 Kgs	ರೂ. 340
4. ಗ್ಯಾಸ್ ಸಿಲಿಂಡರ್	ರೂ. 400	1	ರೂ. 400	ರೂ.410	1	ರೂ. 410
ಮೊತ್ತ ವ್ಯಯ			**ರೂ. 1500**		**ಮೊತ್ತ ವ್ಯಯ**	**ರೂ. 1850**

ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಕಾಲಮ್ 5ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವೇ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ತೋರಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಕಾಲಂ 6 ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಸೂಚಿಸಬಹುದು. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಮಾಣಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಇರಿಸಬೇಕು. ಕಾಲಂ ನಂ.7 ರಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆಗಳು, ನಾವು ಮಾಡಿದ ವ್ಯಯವನ್ನು ಮರಳಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಕಾಲಂ 7 ರಲ್ಲಿ ಕೂಡುವುದರಿಂದ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 4 ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾವು ಮಾಡಿದ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ.

ಪಟ್ಟಿ- 3 ನೀವು ಏನು ನೋಡಿದಿರಿ ? ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರೂ. 1500ಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು. ಆದರೆ ಇವೇ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರೂ.1850 ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ರೂ. 350 ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು ಅದನ್ನು ಶೇಕಡದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಿದರೆ 350/1500X100=23.3%.

ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಆದ ಖರ್ಚು 100 ಅಂದುಕೊಂಡರೆ, ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ 123 ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅದೇ ವಿಧವಾದ ವಿನಿಯೋಗವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಆಯಾವ್ಯಯದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಪ್ರಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ 23% ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಕುಟುಂಬ ಆಯಾವ್ಯಯದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇರುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡುವ ಖರ್ಚು ಲೆಕ್ಕಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಲೆಕ್ಕಿಸುವರು. ನಿಮ್ಮ ಜೀವನ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆಯೋ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತುಗಳ ಸರಾಸರಿ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ 100. ಅದು ಈಗ 123.3ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇದರ ಅರ್ಥ ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಈ ನಾಲ್ಕು ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಸ್ಥಾಯಿ ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 23.3% ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ವಾಸ್ತವ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ವಸ್ತು, ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತವೆ. ವಿವಿಧ ಕಾಲ ವ್ಯವಧಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು, ಇಲ್ಲವೆ ಪ್ರತಿ ವಾರವು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಆಹಾರ ಹಣದುಬ್ಬರ (Food Inflation)

2009 ರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಒಂದು ಹೊಸ ಸೂಚಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಅದೇ ಆಹಾರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (ಆ.ಬೆ.ಸೂ.) ಈ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೇ ಆಹಾರ ಹಣದುಬ್ಬರ ಎನ್ನುವರು. ಆ.ಚಿ.ಸೂ.ಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಿ, ಗೋಧಿ, ತರಕಾರಿಗಳು, ಸಕ್ಕರೆ, ಹಾಲು, ಮೊಟ್ಟೆ, ಮಾಂಸ, ಮೀನು ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆಯು ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. 2011-12 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆಯು ಅತ್ಯಧಿಕ ಹಣದುಬ್ಬರವನ್ನು ನಮೂದು ಮಾಡಿದೆ. ಆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 50% ಭಾರತದೇಶ ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ಪಾಮಾಯಿಲ್, ಸೂರ್ಯಕಾಂತಿ ಎಣ್ಣೆ, ಸೋಯಾಬಿನ್ ಎಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಮಾಯಿಲ್ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಸರಿದೂಗಿಸಿಕೊಂಡೆವು. ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಅಂತರ್ಜಾತೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ, ನಾವು ಯಾವ ಯಾವ ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಯೋ, ಭಾರತೀಯ ವಿನಿಯೋಗದಾರರು ಸಹ ಆಯಾ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಪರಿಶೋಧನಾತ್ಮಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ಮೂಲಕ ನಾವು ಏನು ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಹಾರದ ಅಭ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ ಬಂದಿವೆ. ಅವರು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ತರಕಾರಿಗಳು, ಮೊಟ್ಟೆಗಳು, ಮಾಂಸ ಮತ್ತು ಮೀನಿನ ಉಪಯೋಗ ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಕಾಲಾನುಗುಣವಾದ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗುವ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ ಆ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಇರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಅವರು ಪ್ರತಿದಿನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಹಾರದಲ್ಲಿನ ಭಾಗ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಗಳು (Recent price increases)

2009-12 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಗಮನಿಸಿ, ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.

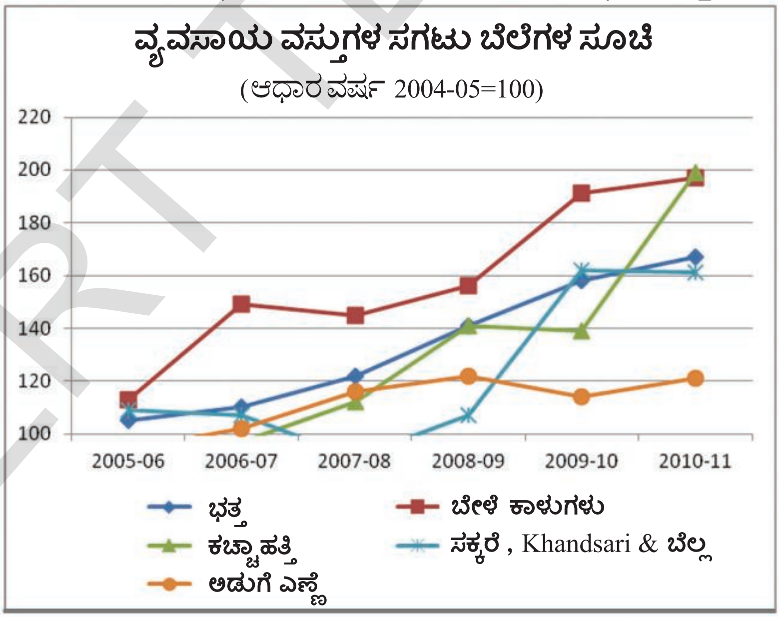

1. ಒಂದು ಕುಟುಂಬ 2005-06 ರೂ. 20 ಭತ್ತ (ಅಕ್ಕಿ) ಕೊಂಡರೆ 2011ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ?
2. ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇಳೆ ದಿನಸುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ?
3. ಹತ್ತಿ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಶೇಕಡ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ?
4. ಯಾವ ವಸ್ತುವು ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚು, ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದೆ ?

SCERT TELANGANA

ಕಚ್ಚಾ ತೈಲದಿಂದ ತಯಾರಾಗುವ ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಾದ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಜಿಲ್, ಕಿರೋಸಿನ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ? ಅದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ ಅಲ್ಲವೆ ! ಕಚ್ಚಾ ತೈಲ, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಬೆಲೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಲೋಹಗಳು, ರಸಾಯನಿಕಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚವುದರಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಹಣದುಬ್ಬರಕ್ಕೆ ಹಾದಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಣದುಬ್ಬರ ಎಂದರೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೇವೆಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸಾಧಾರಣ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಇವುಗಳು ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಈ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳ, ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಡುತ್ತದೆ.

ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ (Role of Government in regulating prices)

ಸಾಧಾರಣ ಹಣದುಬ್ಬರ ಇರುವಾಗ, ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಕೈಗಾರಿಕೇತ್ತರದಲ್ಲಿ ಆಂದೋಳನಾಗುವ ಅಂಶ. ಅದೇ ಆಹಾರ ಹಣದುಬ್ಬರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಇದು ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಹಣದುಬ್ಬರ ಸ್ಥಾಯಿ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕಡಿಮೆ ವೇತನದಾರರು, ಸ್ಥಿರವೇತನದಾರರು, ನೋವು ಬೀಳುವುದಲ್ಲದೆ ಬಡವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲದೆ ಇತರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಉಳಿತಾಯದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು, ಬಂಗಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಇತರ ಅನುತ್ಪಾದಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಹಣದ ಬೆಲೆ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಹಣದುಬ್ಬರ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ವಿನಿಯೋಗದಾರರು ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಹೆಚ್ಚಾದ ಬೆಲೆಗಳ ಫಲಿತದಿಂದ ಆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸೇರಿದರೆ, ಅದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವು ಸಲ ಲಾಭಾರ್ಜನೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಆಶಯವಿರುವ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಬಹಳ ವಸ್ತುಗಳು, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿನಿಯೋಗದಾರನಾದ ಶ್ರಾಮಿಕರು ವೇತನದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಳವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಗೋಧಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಹಾಲು ಮುಂತಾದವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಇದು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ನಿಘಾ ಇಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿಘಾವಹಿಸುತ್ತದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಎನ್ನುವ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (Food Corporation of India)ದ ಮೂಲಕ ಗೋಧಿ, ಭತ್ತದ ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಬೆಂಬಲ ಬೆಲಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಭತ್ತ, ಗೋಧಿಯ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ರಾಜ್ಯ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕಬ್ಬಿನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ ಸಕ್ಕರೆ ತಯಾರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಕ್ಕರೆ ಮಿಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಪಡುತಯ್ತುದೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ಕರೆ ಬೆಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ವಿಧಾನ.

ನೀವು 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ (Public Distribution System PDS) ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿರುವಿರಿ. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಡಜನರ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲದೇ ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಕೂಡ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ (PDS) ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರ ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಗೋಧಿ, ಅಕ್ಕಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಕಿರೋಸಿನ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರ ಸರ್ಕಾರ 4.5 ಲಕ್ಷ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿದೆ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು

SCERT TELANGANA

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿನ ಬೆಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಲ್ಲವೆ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಭರಿಸುತ್ತದೆ. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಿಂದ ಬಡ ಜನರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಿಚಕ್ಷಣರಹಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗದಂತೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ.

ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಅಕ್ರಮ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ನಿರೋಧಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಸಹಜವಾದ ಸ್ಥಾಯಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಲಭ್ಯತೆಯನ್ನು ಸುಲಭಗೊಳಿಸಲು ಸರ್ಕಾರವು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ, ಅದೇ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರನ್ನು ಆದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಯಾರು ಅನುಸರಿಸುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವರಮೇಲೆ ವಿವಿಧ ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಮೂಲಕ ದಂಡ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಿರೋಸಿನ್, ಡೀಸೆಲ್, LPG (Liquid Petroleum Gas), CNG (Compressed Natural Gas) ಮತ್ತು PNG (Piped Natural Gas) ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಒಟ್ಟಾಗಿ ರಿಯಾತಿ ಕೊಟ್ಟು ಬೆಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯಂತ್ರಾಂಗದ ಮೂಲಕ ವಿಕ್ರಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾವಾಗಾದರೂ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆದ, ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ (Reserve Bank of India, RBI) ಧನ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವಸರದ ಮೇರೆಗೆ ಠೇವಣಿಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸು ವಂತೆ, ಅಷ್ಟೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ನೀಡುವಂತೆ ಕೆಳಗಿನ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಆದೇಶಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಣದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. RBIನ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಖಾತಾದಾರರಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ, ಪಾವತಿಸುವ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬಡ್ಡಿದರಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಹಣದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಹಣದ ಸರಬರಾಜು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಹಣದ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ, ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಾಯಿ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಬೆಲೆಗಳು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಯಾವುದೇನಾದರೂ, RBI ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳ ಫಲಿತಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಹಣದುಬ್ಬರ ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ RBI ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳು ಕಠಿಣವಾಗಿರುತ್ತವೆ.

ಚಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣದ ಪೂರೈಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಾಗ ಶ್ರೀಮಂತ ಆದಾಯ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ, ಅನೇಕ ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಾದರೂ ಜನರು ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅವರ ವಿನಿಯೋಗ ಕೂಡ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಇದು ಬೆಲೆಗಳ ಇಳಿಯುವಲ್ಲಿ ದಾರಿಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಆಮದು ರಫ್ತುಗಳ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ನಿತ್ಯಾವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಆ ವಸ್ತುಗಳ ರಫ್ತನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದಾದರು ವಸ್ತುಗಳ ಕೊರತೆ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕೋ ಅಪರೇಟಿವ್ ಫೆಡರೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಲಿಮಿಟೆಡ್ (National Agricultural Cooperative Marketing Federation of India Ltd, NAFED) ದಂತಹ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಪೂರೈಸುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗಾದರೂ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಅಕ್ರಮ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಕೃತ್ರಿಮ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಪರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣಗಳು 2. ಹಣದುಬ್ಬರ 3. ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (CPI)
4. ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (WPI) 5. ಬೆಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣಾ ಯಂತ್ರಾಂಗ (APM)

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ?(AS_1)
2. ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವವರು, ಮಾರುವವರು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಾರೆ ?(AS_1)
3. ಜೀವನ ವ್ಯಯ, ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು ?(AS_4)
4. ಜೀವನ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಯಾರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ? ಏಕೆ ? (AS_4)
5. ಹಣದುಬ್ಬರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸಮೂಹಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ ?(AS_1)
6. ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (WPI), ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (CPI)ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ ? (AS_1)
7. ಆಹಾರ ಹಣದುಬ್ಬರ, ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು ?(AS_1)
8. ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (CPI) ಯ ಉಪಯೋಗಗಳೇನು ?(AS_1)
9. ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (CPI) ಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸುವದಕ್ಕೆ ಇರುವ ತೊಂದರೆಗಳೇನು ? (AS_1)
10. 'ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ' ಎನ್ನುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ 6ನೇ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಓದಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.(AS_2)

    ಸರ್ಕಾರಿ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯಂತ್ರಾಂಗವು (APM) ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ?
11. ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಐದು ವಿಧದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆ ಐದು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ.(AS_3)

1	2	3	4=2x3	5	6	7=5x6
ವಸ್ತುಗಳು/ ಸೇವೆಗಳು	**ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಬೆಲೆ**	**ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಅದರ ಪರಿಮಾಣ**	**ಕಳೆದ ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚು**	**ಪ್ರಸ್ತುತ ತಿಂಗಳ ಬೆಲೆಗಳು**	**ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿನ ಪರಿಮಾಣ**	**ಪ್ರಸ್ತುತ ತಿಂಗಳ ಖರ್ಚು**
1.	ರೂ.		ರೂ.	ರೂ.		ರೂ.
2.	ರೂ.		ರೂ.	ರೂ.		ರೂ.
3.	ರೂ.		ರೂ.	ರೂ.		ರೂ.
4.	ರೂ.		ರೂ.	ರೂ.		ರೂ.
5.	ರೂ.		ರೂ.	ರೂ.		ರೂ.
ಮೊತ್ತ ವ್ಯಯ			**ರೂ.**	**ಮೊತ್ತ ವ್ಯಯ**		**ರೂ.**

ವಿನಿಯೋಗದಾರರ ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿ (CPI)ಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ : ______________________ %

ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬದಲಾವಣೆ ಬಂದಿದೆ ? ______________

SCERT TELANGANA

12. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ :(AS_1)

(a) ಹಣದುಬ್ಬರವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ಥಾಯಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. [ ]

(b) ಹಣದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ಬದಲಾವಣೆಯು ಆ ಹಣದ (ದ್ರವ್ಯ) ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. [ ]

(c) ಜೀವನ ವ್ಯಯದಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಪಿಂಚಿನಿದಾರರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. [ ]

(d) ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ ಡಿ.ಎ.ಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಹಣದುಬ್ಬರದಿಂದ ಅವರು ವಿನಾಯಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುವರು. [ ]

(e) ವಿನಿಯೋಗ ವಸ್ತುಗಳ ಬಲೆ (WPI)ಗಳಲ್ಲಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಮತ್ತಾವೇ ಸ.ಬೆ.ಸೂ. ಲೆಕ್ಕಸುತ್ತದೆ. [ ]

13. ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಸ್ತುಗಳು ಸಗಟು ಬೆಲೆಗಳ ಸೂಚಿಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇವುಗಳ ಮೂಲಕ ರೇಖಾನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬರೆದು, ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ ?(AS_3)

ವರ್ಷ	ಕಲಿದ್ದಲು	ನೂಲು ವಸ್ತ್ರಗಳು	ಗೊಬ್ಬರ	ಸಿಮೆಂಟ್	ಕಬ್ಬಿಣ, ಉಕ್ಕು ಮತ್ತು ಫೆರ್ರೋ ಸಂಬಂಧ ಮಿಶ್ರಮ ಲೋಹಗಳು
2005-06	118	99	102	102	100
2006-07	118	97	104	119	105
2007-08	122	99	106	138	119
2008-09	151	103	107	139	137
2009-10	156	107	108	149	124
2010-11	165	115	117	151	136

(a) ಕಳೆದ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ ?

(b) ನೂಲು ವಸ್ತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರದ ಬೆಲೆಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಲು ಇರುವ ಕಾರಣಗಳೇನು ?

14. ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಸಕ್ರಮ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ನಿಮ್ಮ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.(AS_6)

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

11

ಸರ್ಕಾರಿ ಆಯಾವ್ಯಯ, ತೆರಿಗೆಗಳು

ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರ :

ಆಧುನಿಕ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೀಲಕವಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಭಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬಂದ ದೇಶ ರಕ್ಷಣೆ, ಆಂತರಿಕ ಶಾಂತಿ ಭದ್ರತೆಗಳು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ.

ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು, ಕಾಲೇಜುಗಳು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಅಂಚೆ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಸರ್ಕಾರವೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆ, ರೈಲು, ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಿ ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆ, ಪರಿಶುಭ್ರತೆ, ವಿದ್ಯುತ್ ಮುಂತಾದವುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆರೋಗ್ಯ ಸೇವೆಗಳು, ಪರಿಶುಭ್ರತೆ, ವಿದ್ಯುತ್, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಾರಿಗೆ, ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೇವೆಗಳೆಂದು ನಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ.

ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಯ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುವುದು. ನೀವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು 8 ನೇ ತರಗತಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಉದಾ : ಒಂದು ಪಾಠಶಾಲೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರೂ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯುತ್ ಸರಬರಾಜು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಪಡುತ್ತದೆ. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಸಾಗುವಳಿ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಮೋಟಾರು ಪಂಪು ಸೆಟ್‌ಗಳ ಏರ್ಪಾಟಿಗೆ, ಫ್ಯಾಕ್ಟರೀಗಳಿಗೆ, ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಂತಹವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಲ್ಲದೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಲ್ಲಾದರೂ, ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಾದರೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಜನ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೈಗೆಟುವಂತಹ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸ್ವತಃ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಇತರರಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು

ಮೇಲಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಜೀವನೋಪಾದಿ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಭಾಧ್ಯತೆ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ನೀವು ಕೆಲಸದ ಹಕ್ಕು, ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯೋಗ ಖಾತ್ರಿ ಯೋಜನೆ ಕಾಯಿದೆ (MNREGA) ಕುರಿತು ಓದಿರುವಿರಿ. ಅವಶ್ಯಕತರ ಇದ್ದ'ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಕಲ್ಪಿಸಿ ಜೀವನೋಪಾದಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಭಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಈಕಾಯ್ದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ನ್ಯಾಯಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಪೂರೈಕೆ (ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ)ನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೆ, ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಅವುಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವೇ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಹಿಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಬಡವರ ಆಹಾರ ಭದ್ರತೆಗೆ ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು.

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ಇಂಜನೀಯರಿಂಗ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ವಿದ್ಯುತ್ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಉಕ್ಕು ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಪೆಟ್ರೋಲಿಯಂ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಶುದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಕೈಗಾರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಂತಹ ಮೌಲಿಕ ಪರಿಶ್ರಮಗಳ ಕುರಿತು ಈ ಪುಸ್ತಕದ 7 ನೇ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದೀರಿ.

ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು (ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟುಗಳು) ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಳ ಬಹಳ ಅವಸರ. ಸರ್ಕಾರ ರಾಸಾಯನಿಕ

SCERT TELANGANA

- ನಿಮ್ಮ ನಗರ/ ಪಟ್ಟಣ / ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚು ವಿವರಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತ ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿರಿ.
- ಪ್ರಜಾ ಸೇವೆಗಳಿಗೆ, ಇತರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಿಗುತ್ತದೆ ಊಹಿಸಿರುವಿರಾ?

ಸಬ್ಸಿಡಿಗಳು (ರಿಯಾಯಿತಿ)

ಸರ್ಕಾರವು ಗೊಬ್ಬರಗಳು, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಡೀಸೆಲ್‌ಗಳಂತಹ ಪ್ರಧಾನ ವಸ್ತುಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಸಿಗುವಂತಾಗಲು ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ವಸ್ತುಗಳಿಗಾಗುವ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಗೊಬ್ಬರಗಳನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಬೆಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ರೈತರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವಂತೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಆಯಾ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಹಣ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ರಿಯಾಯಿತಿ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ವಿಧಧ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಲ್ಲಿಸದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಅವುಗಳ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಆಯಾ ವಸ್ತುಗಳ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕ ವಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೈಗೆಟುಕುವ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಕಿರೋಸಿನ್, ನ್ಯಾಯ ಬೆಲೆ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಅಡುಗೆ ಅನಿಲ ಸಿಲೆಂಡರ್‌ದಂತಹ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಈ ರಿಯಾಯಿತಿ ಸಫಲತೆಯ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತಿವೆಯೇ? ಇವುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾರ್ಗಗಳಿವೆಯೇ? ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕುರಿತು ಓದುತ್ತೇವೆ.

ವಿವಿಧ ಪಾತ್ರಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಣದ ಅವಸರ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಯಾ ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ೇಕಾದ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ವಿಧ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆ ಗಳನ್ನು ಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳ ುರಿತು ನಂತರ ವಿಭಾಗ ದಲ್ಲಿ ಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ . ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸೂಲು ಮಾಡಿದ ತೆರಿಗೆಗಳು ರ್ಕಾರದ ಕಂದಾಯ (ಆದಾಯ) ಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದಾಯ ಅವಸರ.ಕೇಂದ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ುಂತ್ರಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸುವ ಮುಂಬರುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಭರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಆದಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಆ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಯಾವ್ಯಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತದೆ.

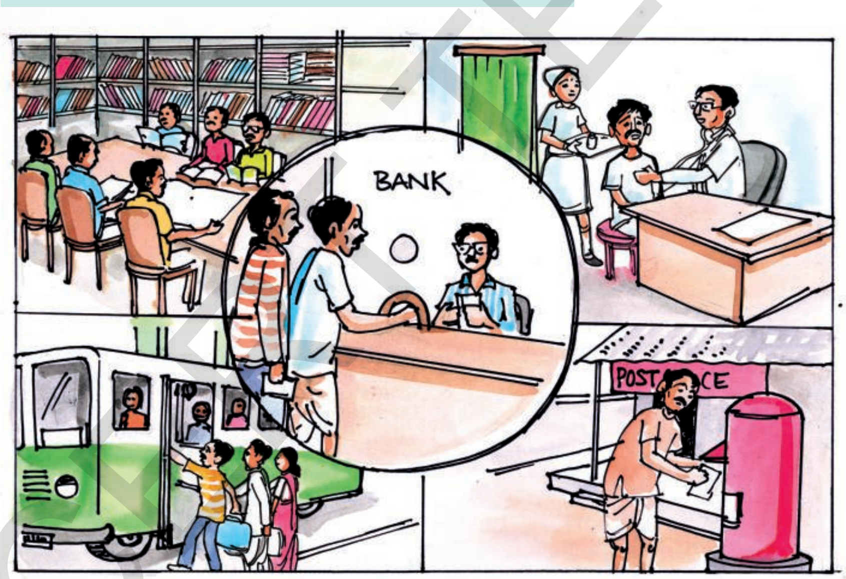

ಚಿತ್ರ 11.1 ಕೆಲವು ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

SCERT TELANGANA

ಸರ್ಕಾರಿ ಖರ್ಚುಗಳು :

ಸರ್ಕಾರ ಹೇಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅವಗಾಹನಕ್ಕೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಾಸ್ತವ ಖರ್ಚನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸೋಣ. 2011-12 ಆರ್ಥಿಕ ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ 23,00,000 ಕೋಟಿಗಳು (23 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳು) ಖರ್ಚುಮಾಡಿದೆ. ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲವೆ? ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಸಹ ಇದು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವೆ. ಈ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಸರ್ಕಾರದ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಉಳಿದ 3/4 ನೇ ಭಾಗದ ಖರ್ಚು ಖಾಸಗಿ ರಂಗದ – ಗೃಹಸ್ತರು ಮಾಡುವ ಆಹಾರ, ವಿದ್ಯೆ, ಸಾರಿಗೆ, ವಸ್ತುಗಳು, ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ, ಆರೋಗ್ಯ, ಮನೋರಂಜನೆಯಂತಹ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರ, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಸೇವಾ ರಂಗಗಳ ಖಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವಿನಿಯೋಗ, ಯಂತ್ರಗಳು ಇತರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು, ಕೂಲಿಗಳು, ಮಾರುಕಟ್ಟೆ, ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ವೇತನಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ, ಮಾರ್ಕೆಟ್ ನಿರ್ವಹಣೆ, ವಿಕ್ರಯ ಸೇವೆಗಳು, ಇತರ ಖರ್ಚುಗಳು.

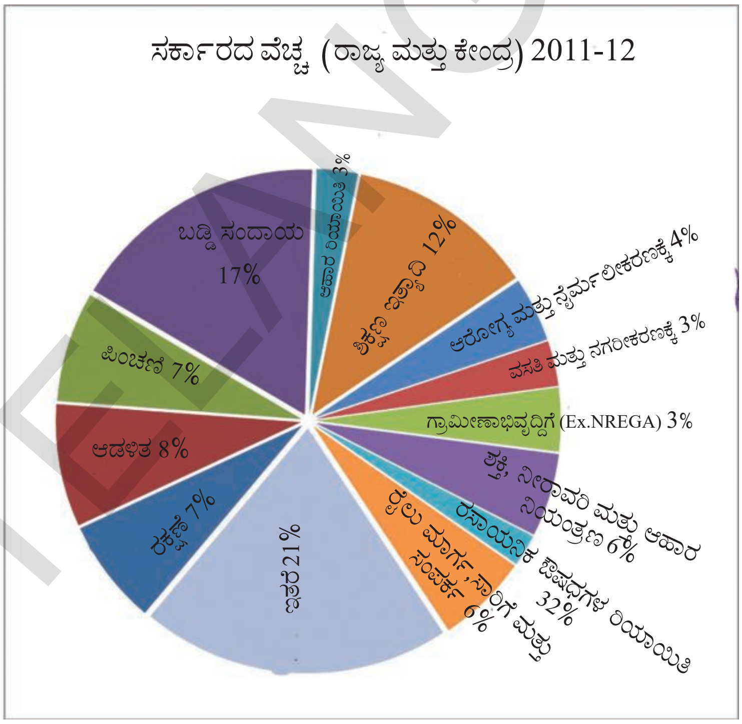

ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನ ಪೈ ನಕ್ಷೆ 2011-12 ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂವತ್ಸರದ (1 ಏಪ್ರಿಲ್ 2011-31, ಮಾರ್ಚ್ 2012ರ ವರೆಗೆ)ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತದೆಯೋ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. 2011-12, ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು 2011-12,ಸಂವತ್ಸರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ, ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೇಲೆ 12% ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರ ವೇತನಗಳಲ್ಲದೆ ಪಾಠಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಜುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಖರ್ಚುಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಸ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ, ಗಣಕ ಯಂತ್ರಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಹೂಡಿಕೆಗಳು ಸಹ ಇದರಲ್ಲಿವೆ.

ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪರಿಶುಭ್ರತೆಗ ಆಗುವ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು 4 %, ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ 4 % ಮೇಲಿನ ನಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳಿಲ್ಲದೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ, ಪಿಂಚಿನಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಸಹ ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಈ ಖರ್ಚುಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗದಿದ್ದರೂ ಇವು ಇತರವುಗಳಂತೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದವುಗಳೇ, ವಿವಿಧ ಶಾಖೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ವಿಭಾಗಗಳ (ಶಾಸನ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ, ನ್ಯಾಯ) ಪರಿಪಾಲನೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚುಗಳು ಮೀಸಲಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ನಿವೃತ್ತಿ ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಿಗೆ ಪಿಂಚಿನ ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಲ್ಲಿಸುವಿಕೆಯ ಖರ್ಚು ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಾಲ ಮಾಡಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಸಾಲಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚಾ, ರಕ್ಷಣೆಗೂ ಖರ್ಚಾ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಆಯಾ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿರುಚಿ ಮೇರೆಗೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಯಾವ್ಯಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ವ್ಯಯ ಮಂಡನೆ ನಂತರ ಆ ವಿವರಗಳು, ಅವುಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಪ್ರಚಾರ, ಪ್ರಸಾರ

SCERT TELANGANA

ಸಾಧನಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಸಂತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಆಯಾ ವ್ಯಯದಲ್ಲಿನ ಖರ್ಚುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವರ್ಗಗಳು, ರೈತ ಸಮೂಹಗಳು, ಪೌರ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಂತಹವರ ಜೊತೆಗೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ಆಯಾ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು, ಕೋರಿಕೆಗಳು, ವಿರೋಧತೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಭಾಗಗಳಾದ ವಿದ್ಯೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಆಹಾರ ರಿಯಾಯಿತಿ ಳಂತಹವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಖರ್ಚಿಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆಯವ್ಯಯ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ಅಧಿವೇಶನಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರ ಮಂಡಿಸಿದ ಆಯಾವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆದ ನಂತರವೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರತಿ ಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ಆಮೋದನೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣದ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಸಂಸತ್ತು ಅನುಮತಿಸಬೇಕು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸಂಸತ್ತಿನ ಆಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವಿಧಧ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬಾರದು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಸವಿಂಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಆಯಾವ್ಯಯ ಸಂಬಂಧಿತ ನಿರ್ಣಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ.

- ಮೇಲಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಹಾರ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿವೆಯೇ ಲೆಕ್ಕಿಸಿರಿ? ಈ ಹಣ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಯಾದಿಂದ ಪೈ ಚಾರ್ಟನಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮೊದಲ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಮಾಡಿರಿ.
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯನಂತರ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಮೊದಲ ಆಯಾವ್ಯಯ 1947-48 ರಲ್ಲಿ 197ಕೋಟಿಗಳು. ಆಯಾವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೊತ್ತ (2011-12 ರಲ್ಲಿ 23 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳು) ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಏನಿರಬಹುದು?
- ಸರ್ಕಾರದ ಆಯಾವ್ಯಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಏಕೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಆಲೋಚಿಸಿರಿ?
- ರಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮುಂದುವರಿಸಲಾಗದು. ರೈತರು ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಕಂಪನಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಧರಗಳಿಗೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಬರುವ ನಷ್ಟವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಯಾಯಿತಿ ಮನ್ನಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದರೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಆಯಾವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಇತರ ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಮರಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಾದವು ಇದೆ. ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಲಾಭದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ರೈತರ ಅವರಸರಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿವೆ.

ಗೊಬ್ಬರಗಳ ಮೇಲೆ ರಿಯಾಯಿತಿಗಳು ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಪಡುತ್ತಿವೆಂದು ನಂಬುವ ರೈತನಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಕೇಸನ್ನು (ಮೊಖದಮ್ಮೆ) ಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವಾದಿಸುವಿರಿ? ಆರ್ಥಿಕ ಶಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬರೆಯಿರಿ.

ñÄWæWÚÙ¨á :

ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಆದಾಯದ ಮೂಲ ತೆರಿಗೆಗಳು,ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಕೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ತೆರಿಗೆ (VAT), ಸೇವಾತೆರಿಗೆ (service tax), ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆ (excise duty), ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ (income tax), ಆಸ್ತಿ ತೆರಿಗೆ (property tax), ಆಮದುಸುಂಕ (customs duty)ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆ (GST)ದಂತಹವು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎರಡು ವಿಧಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಬಹುದು. ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು.

SCERT TELANGANA

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು :

ನಾವುಕೊಳ್ಳುವ, ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೇವೆಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಸೇರಿಸಿ ಅಂತಿಮ ಬೆಲೆ, ವಿನಿಯೋಗದಾರನು ಸಲ್ಲಿಸುವಂತೆ ಬೆಲೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ವಸ್ತುಗಳ ವಿವಿಧ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆಗಲಿ, ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗದಾರನ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವಿನಿಯೋಗದಾರರು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕಂಪನಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಗಳಿಸುವ ಲಾಭದ ಮೇಲೆ ನೇರವಾಗಿ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು ಎನ್ನುವರು.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದವು – ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾಗತ ತೆರಿಗೆ (ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ತೆರಿಗೆ).

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಹಣಕ್ಕೆ ವಿಕ್ರಯಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಂದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು (ಖಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳು, ಸೇವೆಗಳು) ಕಳೆದಾಗ ಉಳಿದದನ್ನು ಆ ಕಂಪನಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಲಾಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಲಾಭಾಂಶದ ಮೇಲಿನ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಆದಾಯದ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಆದಾಯಗಳಿಗೆ, ಕೂಲಿಗಳು, ವೇತನಗಳು, ಮತ್ತು ಪಿಂಚನಿಗಳಂತಹ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಮೂಲಗಳಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳ ನಗದು ಸಂಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಬಡ್ಡಿಯನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಭವನಗಳಂತಹ ಆಸ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಬಾಡಿಗೆಗಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಆದಾಯಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾರಣ ಇವರು ಸಹ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಿ ಗಳಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿದ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಮಿತಿ ಕಳೆದು ಉಳಿದುದ್ದಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಶೇಖಡ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವವರು ಅವರ ಆದಾಯವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನ ಯಾವುದು?

1. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಮಾನ ಮೊತ್ತದ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನವೆಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸಿದರೆ. ಕೆಳಗೆ ತೋರಿಸಿದ ಮೂವರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ವ್ಯಕ್ತಿ	ಕೆಲಸ	ತಿಂಗಳ ಸಂಪಾದನೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಜ್ಯೋತಿ	ದಿನಸರಿ ಕೂಲಿ	1,500	50
ಆಸೀಫ್	ಪಾಠಶಾಲೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು	8,000	50
ನಿತೀಷ್	ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥ	30,000	50

ಮೇಲಿನ ಮೂವರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರೂ ಸಮಾನ ಮೊತ್ತದ (ರೂ.50) ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಸರಿಯೇನಾ? ಜ್ಯೋತಿ ತನ್ನ ಆದಾಯದಿಂದ ಕನಿಷ್ಟ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಪೋಷಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆಕೆ ಸಹ ಅದೇ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯೇನಾ?

2. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರು ತಮ್ಮ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮೊತ್ತದ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಿ ಅಲ್ಲವೇ! ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರು 10% ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ವ್ಯಕ್ತಿ	ತಿಂಗಳ ಸಂಪಾದನೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	10% ತೆರಿಗೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಜ್ಯೋತಿ	1,500	
ಆಸೀಫ್	8,000	
ನಿತೀಷ್	30,000	

ಇದು ಸರಿಯೇನಾ? ಆದರೂ ಜ್ಯೋತಿಗೆ ಜೀವಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಆದಾಯವಿಲ್ಲ. ಆಸಿಫ್‌ಗೆ ತನ್ನ ಮನೆ ದುರಸ್ತಿಗೊಳಿಸಲು ಸರಿಹೋಗುವ ಹಣ ಇಲ್ಲದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿತೀಷ್‌ಗೆ ತನ್ನ ಕನಿಷ್ಟ ಅವಸರಗಳಿಗೆ 20% ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರೂ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಇರುತ್ತದೆ.

3. ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಸರಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಸರಿಯಾದ ಪದ್ದತಿಯನ್ನು ಈಗ ನೀವು ಹೇಳಬಲ್ಲಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಮಿತಿಯನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ರೂ 7000ಕ್ಕೆ ಹಚ್ಚು ಸಂಪಾದಿಸುವವರು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪಾದಿಸುವರು ಅವರ ಆದಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದು ನೀವು ಹೇಳಬಲ್ಲಿರಿ.

àEÉ|â Ö| í ±Y©Ö|áEÚ A| ã.WÙUÉ	àEÉ|âÖ|ÉÖ|áEÚ ñ:AW:
7,000 ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ	0%
7,001 ರಿಂದ 15,000ರ ವರೆಗೆ	10%
15,001 ರಿಂದ 25,000ರ ವರೆಗೆ	20%
25,000 ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು	30%

ಕೆಳಗಿನವರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಎಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕೋ ಲೆಕ್ಕಿಸಿರಿ

ವ್ಯಕ್ತಿ	ತಿಂಗಳ ಸಂಪಾದನೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)	ತಿಂಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ತೆರಿಗೆ (ರೂ.ಗಳಲ್ಲಿ)
ಜ್ಯೋತಿ	1,000	
ಆಸಿಫ್	6,000	
ನಿತಿಷ್	20,000	

ಇದು ಸರಿಯಾದುದೇನಾ?

ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಟೆಲಿವಿಜನ್ ಬೆಲೆಗೆ, ಅದರ ಮಾರುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನ ಲಾಭವು ಸೇರಿ ಟೆಲಿವಿಜನಿನ ಬೆಲೆ ರೂ. 10,000 ಅಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕಂಪನಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ರೂ. 1800 ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಮಾರುವಾಗ ಅದರ ಬೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಳಕೆದಾರರು ಖರೀದಿಸುವ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಟಿವಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬೆಲೆ, ಲಾಭ ಮತ್ತು ತೆರಿಗೆಯು ಸೇರಿರುತ್ತವೆ. ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಅನುಸರಿಸುವ ಸೂತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಂತರದ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ತಯಾರಿಯ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ತಯಾರಕರ ಲಾಭ	ರೂ. 10,000
ತೆರಿಗೆ	ರೂ. 1800
ಬಳಕೆದಾರರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಬೆಲೆ	ರೂ. 11,800

ಪಡೆದ ಲಾಭಗಳಿಗೂ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೆರಿಗೆಗಳಿಗಿರುವ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯು ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ವಸ್ತುವಿಗೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಬಹಳ ವಸ್ತುಗಳ, ಸೇವೆಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯು ಸೇರಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

SCERT TELANGANA

ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆ ಸೇರಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾ॥ ಗೆ ಸೈಕಲ್ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಉಕ್ಕು ಪೈಪು ಬೇಕು. ಉಕ್ಕು ತಯಾರಿಗೆ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಕಬ್ಬಿಣಕ್ಕಲಿನ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಸೈಕಲ್ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ತಯಾರಾ ಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾ ಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಉಕ್ಕನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಕಾರಣ ಉಕ್ಕಿನಿಂದ ತಯಾರಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳೆಲ್ಲವು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ತೆರಿಗೆ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೂಲಭೂತ ಖಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥ ಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿ ಸುವಂತಹ ವಸ್ತುಗಳು ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯಂತರ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಸಹ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಾಗಿ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ.

ಕಬ್ಬಿಣದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರೆ ಏನು ಸಂಭವಿಸುತ್ತದೆ?

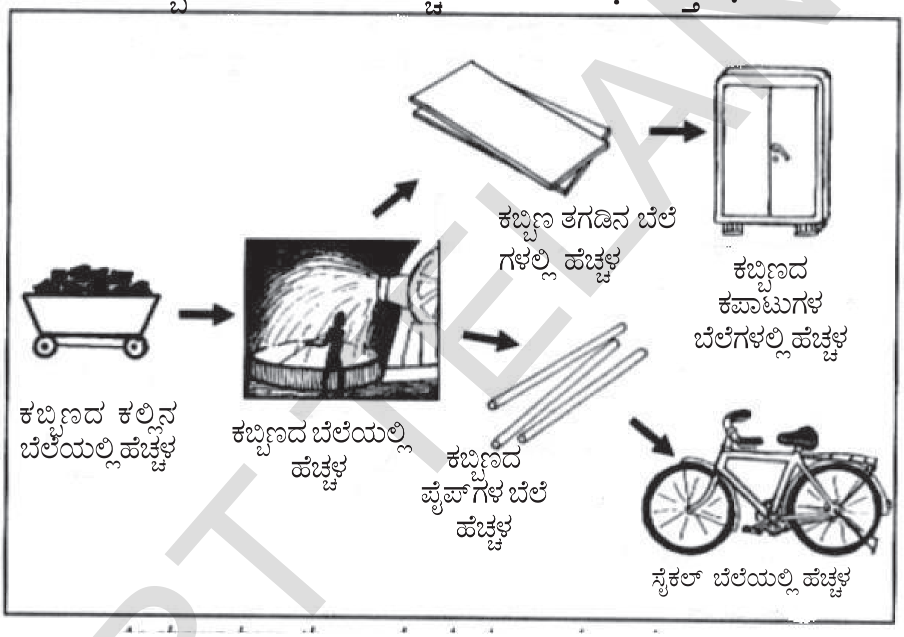

1 ಟಿ.ವಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅದರ ಖರೀದಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಭಾಗ ವಿನಿಯೋಗದರನು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾನೆ?

2 ಇಬ್ಬರು ತಯಾರಕರು ಒಂದೇ ವಸ್ತುವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಒಬ್ಬ ತಯಾರಕನು ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟದಿದ್ದರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತದೆ ?

3 ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಳ ವಿಧಾನವು ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯ ಮೇಲೆ ಎಂಥಹಾ ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯ ಒಂದು ಹೊಸ ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿರಿ.

ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆ (GST) ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ಪದ್ಧತಿ :-

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ನಂತರ 2017 ರಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ವಿಧದ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು ಇದ್ದವು. ವಸ್ತುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆ ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲಿ ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್ ಬಳಕೆಯ

SCERT TELANGANA

ಮೇಲೆ ಕೂಡಾ ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆ ಎಂದರೆ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ತೆರಿಗೆ ವಸ್ತು, ಸೇವೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟವು ಬಹಳ ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹು ಹಂತಗಳಿವೆ. ಸಣ್ಣ ವಸ್ತುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹಳ ಹಂತಗಳಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ತಯಾರಕನು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಾಂಡೆಡ್ ಅಲ್ಲದ ಕಡೆ ಖರೀದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ಗೋದಿಹಿಟ್ಟು, ಸಕ್ಕರೆ, ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಖರೀಸಿದ್ದಾನೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆತನು ರೂ. 450 ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾನೆಂದು ಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆಗ ಆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಬಳ, ಉದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಬಳ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಬಾಡಿಗೆ, ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಆತನ ಲಾಭ ರೂ. 50 ಸೇರಿಸಿದರೆ ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ನ ಒಟ್ಟಾರೆ ಬೆಲೆ ರೂ. 500 ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಆತನ ಮಾರಾಟ ಬೆಲೆ. ಆತನು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ಮಾರಿದಾಗ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ 5% ಆದರೆ ಬಿಸ್ಕೆಟ್ ತಯಾರಕರು ರೂ. 25 (500ಕ್ಕೆ 5%) ಟೋಕು ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ರಸೀದು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿಸ್ಕೆಟ್ಟುಗಳ ಬೆಲೆ	ರೂ. 500 = 00
ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ	ರೂ. 25 = 00
ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆ	ರೂ. 525 = 00

ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕೊಂಡ ಬೆಲೆ ರೂ. 500 ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಈಕೆ ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ರೂ. 600 ಕ್ಕೆ ಮಾರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆಕೆಯ ಖರ್ಚು, ಲಾಭ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಆಕೆಯ ಅಂತಿಮ ಬೆಲೆ ರೂ. 600 ಗಳು 5% ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿ. ಅದಕ್ಕೆ 30 ರೂ. ಸೇರಿಸಿ ಮಾರುತ್ತಾಳೆ. ಆಕೆ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ರಸೀದು ಕೊಡುತ್ತಾಳೆ.

ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಬೆಲೆ	ರೂ. 600 = 00
ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ	ರೂ. 30 = 00
ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ಬೆಲೆ	ರೂ. 630 = 00

ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ ? ಆಕೆಯು 25 ರೂ. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಬಿಸ್ಕಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಗಲೇ 25 ರೂ. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಅವಳು ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ರೂ. 30 ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯು ಮೊದಲೇ ಕಟ್ಟಿದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಉಳಿದ ರೂ. 5 ಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಾಳೆ.

ಇದನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆ 600 ರೂ. ಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಕೊಂಡ ವಸ್ತುವಿನ ಬೆಲೆ 500 ರೂ., 100 ರೂ. ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮಾರಾಟಬೆಲೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಕೊಂಡ ಬೆಲೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೆರಿಗೆಯ ಬೆಲೆ ರೂ. 100ಕ್ಕೆ 5% ಅಂದರೆ 5 ರೂ. ಈ ನಗದು ಹಣವನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುವ ತೆರಿಗೆ. ತೆರಿಗೆಯ ಬೆಲೆ ಸೇರಿಸುವುದರ ಮೇಲೆಯೇ (ರೂ. 100)

SCERT TELANGANA

ಹೊರತು ಒಟ್ಟು ಬೆಲೆ ರೂ. 600 ಗಳ ಮೇಲಲ್ಲ. ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊದಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೇ ಸಲ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಲಾಗದು. ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಬಿಸ್ಕಟ್ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದ ತೆರಿಗೆ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ತೋರಿಸಬೇಕು.

ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಬೆಲೆ 600 ರೂ.ಗಳಿಗೆ 30 ರೂ.ಗಳನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳು ಈಗ ಆ ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು 700 ರೂ.ಗಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾಳೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಗಳು ಲಾಭ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವ ರಸೀದು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿರುತ್ತದೆ.

ಬಿಸ್ಕೆಟ್‌ಗಳ ಬೆಲೆ	700 ರೂ.ಗಳು
ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ	35 ರೂ.ಗಳು
ಬಳಕೆದಾರನ ಬೆಲೆ	735 ರೂ.ಗಳು

ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕಟ್ಟುವ ತೆರಿಗೆ ಅಂದರೆ, ತೆರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ನಗದು (35 ರೂ.) ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು ಕಟ್ಟಿದ ತೆರಿಗೆ ನಗದು (30 ರೂ.) ಇವುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಕಟ್ಟಿದ ತೆರಿಗೆ 5 ರೂ.

1. ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ -----------
   ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ----------
   ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ -----------
   ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಒಟ್ಟು ತೆರಿಗೆ -----------
   ಬಳಕೆದಾರನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ------------
2. ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನು ಸೇರಿಸಿದ ಬೆಲೆ -----------
   ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸೇರಿಸಿದ ಬೆಲೆ ----------
   ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸೇರಿಸಿದ ಬೆಲೆ -----------
   ಒಟ್ಟು ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ -----------
3. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮಾರಿದ ಬೆಲೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತು ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

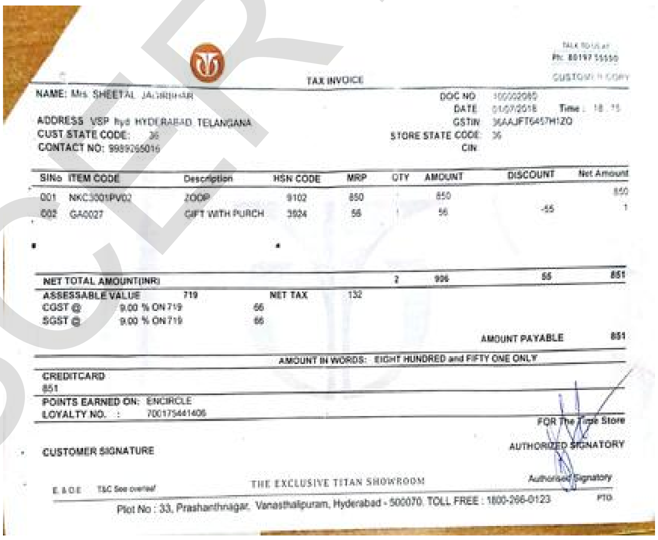
TAX INVOICE
NAME: Mrs. SHEETAL
ADDRESS VSP hyd HYDERABAD TELANGANA
CUST STATE CODE:
CONTACT NO:
DOC NO
DATE
GSTIN
STORE STATE CODE
CIN

SINo	ITEM CODE	Description	HSN CODE	MRP	QTY	AMOUNT	DISCOUNT	Net Amount
001	NKC3001PV02	ZOOP	9102	850		850		850
002	GA0027	GIFT WITH PURCH	3924	56		56	-55	1
NET TOTAL AMOUNT(INR)					2	906	55	851

ASSESSABLE VALUE 719 NET TAX 132
CGST @ 9.00 % ON 719 66
SGST @ 9.00 % ON 719 66
AMOUNT PAYABLE 851
AMOUNT IN WORDS: EIGHT HUNDRED and FIFTY ONE ONLY
CREDITCARD
851
POINTS EARNED ON: ENCIRCLE
LOYALTY NO. :
FOR The Time Store
CUSTOMER SIGNATURE
AUTHORIZED SIGNATORY
E & O.E T&C See overleaf
THE EXCLUSIVE TITAN SHOWROOM
Authorised Signatory
Plot No : 33, Prashanthnagar, Vanasthalipuram, Hyderabad - 500070. TOLL FREE : 1800-266-0123
PTO

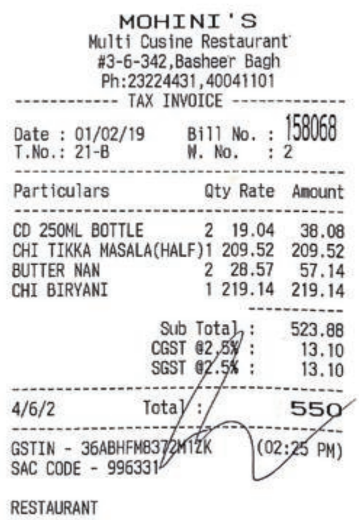
MOHINI'S
Multi Cusine Restaurant
#3-6-342,Basheer Bagh
Ph:23224431,40041101
------------ TAX INVOICE ------------
Date : 01/02/19 Bill No. : 158068
T.No.: 21-B W. No. : 2

Particulars	Qty	Rate	Amount
CD 250ML BOTTLE	2	19.04	38.08
CHI TIKKA MASALA(HALF)	1	209.52	209.52
BUTTER NAN	2	28.57	57.14
CHI BIRYANI	1	219.14	219.14

Sub Total : 523.88
CGST @2.5% : 13.10
SGST @2.5% : 13.10
4/6/2 Total : 550
GSTIN - 36ABHFM8372M1ZK (02:25 PM)
SAC CODE - 996331
RESTAURANT

SCERT TELANGANA

ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಎರಡು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

● ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರಸೀದುಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿವೆ. ಅದು ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಲು ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಉದಾಹರಣೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಯ ರಸೀದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿ ತೋರಿಸದಿದ್ದರೆ 5 ರೂ. ಗೆ ಬದಲಾಗಿ 30 ರೂ. ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನಿಂದ ರಸೀದನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಹಾಗೆಯೇ ಚಿಲ್ಲರೆ ವ್ಯಾಪಾರಿಯು ಟೋಕು ವ್ಯಾಪಾರಿಯಿಂದ ರಸೀದಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು. ಅದು ತಾನು ಮೊದಲು ಕೊಂಡಾಗ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವುದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಡಿ, ಪ್ರತಿ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಗೆ ರಸೀದು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ, ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

● ಇದರಿಂದ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಕೆದಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನು ವ್ಯಾಪಾರಿಗೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದಾಗ್ಯೂ, ಬಳಕೆದಾರನೇ ಆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾನೆ. ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇರಲಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ವಸ್ತು ತೆರಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಬಳಕೆದಾರರಿಂದ ಅಪ್ರತ್ಯೇಕ್ಷ ರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉತ್ಪಾದಕರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿದರೂ, ಆ ಭಾರವೆಲ್ಲಾ ಬಳಕೆದಾರನೇ ಭರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆಯ ವಿಧಾನ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯ ಪ್ರಕಾರ ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆಗಳ ತೆರಿಗೆಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವಸ್ತುವು ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ಹತ್ತಿರ ಮಾರಿದರೂ 1000 ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿ ಮಾರಿದರೂ ತೆರಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ತೆರಿಗೆಯು ಒಂದೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಔಷಧಿಗಳು, ವಾಹನಗಳು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆ ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಒಂದು ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಲಾದರೆ ಅಕ್ರಮ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ರಾಜ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ಪ್ರವೇಶ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ್ಯ ಸರಹದ್ದಿನಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುವಿರಿ. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ಇದರಿಂದ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ಉಳಿತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನವು ಇನ್ನೂ ಮುನ್ನಡೆಯಬೇಕಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಎರಡು ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಡೀಸೆಲ್ ಮತ್ತು ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಗಳನ್ನು ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಲ್ಲಿ (GST) ಸೇರಿಸಿಲ್ಲ, ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮೊದಲನಂತೆಯೇ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತದೆ.

1 ನವೆಂಬರ್ 2017ರ ವರೆಗಿನ ಪೆಟ್ರೋಲು ಮತ್ತು ಡೀಸೆಲ್ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯ ಬೆಲೆ

(ಪೂರ್ಣಾಂಕಗಳಿಗೆ ಸರಿ ಹೊಂದಿಸಲು)

ರಾಜ್ಯ	ಪೆಟ್ರೋಲ್	ಡೀಸೆಲ್
ತೆಲಂಗಾಣ	35	27
ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ	39	31
ಛತ್ತೀಸಗಡ	29	27
ಒಡಿಷಾ	26	26
ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ	43	23

SCERT TELANGANA

- ಕಬೀರ್ ಎಂಬಾತನು ಜಯ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಕಲ್ಸ್‌ಗೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದನು. ಮಿಕ್ಸರ್, ಹಣ್ಣಿನ ರಸ ತೆಗೆಯುವ ಸಾಧನ, ಇಸ್ತ್ರಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಂತಹ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ 28% ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನೀರಿನ ಶುದ್ಧೀಕರಿಸುವ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ 18%, ಎಲ್.ಇ.ಡಿ. ಬಲ್ಬುಗಳ ಮೇಲ 12% ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೀವು ಹೇಳಬಲ್ಲಿರಾ?
- ಇಲ್ಲಿ ವರೆಗೆ ಕೊಟ್ಟ ರಸೀದುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನೋಡಿರಿ. CGST ಮತ್ತು SGST ಎಂದರೇನು ?
- ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ಡ್ಯೂಟಿ ಈಗಲೂ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ :

ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಜೆಲ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದೇ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಗಿಂತ ಭಿನ್ನ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವ ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಿ.

ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶ, ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಜೆಲ್ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ ಯಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳ ಕುರಿತು ಜನರು ಹೇಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಮತ್ತು ಡೀಜಲ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಏಕೆ ವಿದಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಪಡುತ್ತಿದ್ದೀರಾ. ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಡೀಜಿಲ್, ಪೆಟ್ರೋಲ್‌ಗಳ ಮಾರಾಟದಿಂದ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಸರಕಾರ ಸಿದ್ದವಿಲ್ಲ, ಪ್ರತಿ ರಾಜ್ಯವು ತನಗೆ ಬೇಕಿದ್ದಿಷ್ಟು ಆದಾಯವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಅವರ ಅವಸರಕ್ಕನುಗುಣವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನಕ್ಕಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಜಿಲ್ ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಾರದೆ ಎಲ್ಲಾವನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಲವಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳೊಂದಿಗೆ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಹ ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಪರಿಹರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ :

- ವಿವಿಧ ರಸೀದಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ, ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿದಿಸಲಾಗದ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪೋಸ್ಟರ್ ತಯಾರಿಸಿರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರು ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ರಿಯಾಯಿತಿ ಇದೆಯಾ ?
- ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಬೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಧಿಸುತ್ತಾರೆ. 5, 12, 19, 28 ಶೇಕಡಾ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಪ್ರತಿ ತೆರಿಗೆ ಬೆಲೆಗೆ ಸಂಬಂದಿಸಿದ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.
- ಕೆಲವು ಜನ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿರಿ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದು, ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುವಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎರಡು ಪ್ಯಾರಾಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವಲ್ಲಿನ ಸರಿಯಾದ ವಿಧಾನ :

ಯಾವ ರೀತಿಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತೇಂಬುದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಲಕ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಆಸ್ತಿಗಳಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಸಾಲದಂತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾಜಗಳು ಭಾವಿಸುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರ ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತೆರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಬಡವರಿಗೆ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಬೇಕು. ಸಮಾಜವೆಲ್ಲಾ ಬಯಸಿದರೆ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ ಅವರ ಆದಾಯ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಬಡವರ ಆದಾಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ತೆರಿಗೆಗಳು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಸೂಲಾಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾ ॥ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಜ್ಯೋತಿ, ಆಸಿಫ್, ನಿತೀಷ್‌ರನ್ನು ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಇರುವವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಕಾಯ್ದೆಗಳನುಸಾರವಾಗಿ, ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಇರುವವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯ ಇರುವವರು ಕಡಿಮೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿ ಇರುವವರು ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಸ್ವಲ್ಪ ಶೇಖಡ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿನ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಓದಿದಂತೆ ವಸ್ತುವುಗಳು, ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಯೇ ಪ್ರಧಾನ ಮೂಲ. ಪ್ರತಿ ಒಬ್ಬರೂ ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲಿ, ಬಡವರಾಗಲಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಾಗ ಒಂದೇ ವಿಧಧ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇದು ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವುಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವಸ್ತುಗಳು, ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಬಡವರ ಮಧ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ತೋರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಆದರೂ ಸಹ ಕೆಲವುವಸ್ತುವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಉದಾ॥ ಧಾನ್ಯಗಳು, ಬೇಳೆಕಾಳುಗಳು, ತರಕಾರಿ, ಮೊಟ್ಟೆ, ಕಿರೋಸಿನ್, ಅಡುಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಅಡುಗೆ ಅನಿಲದಂತಹ ನಿತ್ಯವಸರ ವಸ್ತುಗಳು ಶ್ರೀಮಂತರಾಗಲಿ, ಬಡವರಾಗಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬಡವರು ಅವರ ಒಟ್ಟುಆದಾಯದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತರು ಮಾತ್ರವೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರುಗಳು, ಟ್ಯಾಪ್‌ಟ್ಯಾಪ್‌ಗಳು,ಹವಾನಿಯಂತ್ರಣ, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಔತಣ ಕೂಟದಂತಹ ವಿಲಾಸಗಳಂತಹವು ಬಡವರ ಕೈಗೆಟುಕುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರ ಮಧ್ಯ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ವಿನಿಯೋಗಿಸುವಂತಹ ಅತ್ಯವಸರ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದೆ ವಿಲಾಸ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. (ಇಂದು ವಿಲಾಸ ವಸ್ತುಗಳು, ಸೇವೆಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣಗಳು ಉತ್ತಮವಾದಂತೆ ಕನಿಷ್ಟ ಅವಸರಗಳಿಗಾಗಿ ಭಾವಿಸುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು).

ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಈ ವಿಲಾಸ ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವೇ ತೆರಿಗೆಗಳು ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಶಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ಆದಾಯ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ.

ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಸಹ ಸರ್ಕಾರ ಪರಿಗಣನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಜನರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳು ಉದಾ॥ ಡೀಜಲ್, ಉಕ್ಕು, ಅಲ್ಯುಮೀನಿಯಂ, ಯಂತ್ರಗಳು, ಟ್ರಕ್ಕುಗಳು, ಟೈರ್‌ಗಳಂತಹವು ಎಷ್ಟೋ ಇವೆ. ಇವು ಯಾವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಊಹಿಸಿರಿ. ಪರಿಶ್ರಮಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಜನರು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕೊಂಡು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಕ್ಕು , ಡೀಜಿಲ್‌ನಂತಹವು ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಿದಾಗ ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸಾರಿಗೆ ಚಾರ್ಜಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ. ಧಾನ್ಯ ಇಲ್ಲವೆ ವಸ್ತುಳು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಬಡವರು ಸಹ ಸ್ಟೀಲು, ಡೀಜಿಲ್ ಭಾರವನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹವು ಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿದಾಗ ಹೆಚ್ಚು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಆಗಾಗ ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ.

"ಪೆಟ್ರೋಲ್, ಡೀಜಿಲ್ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಳವೇ ಇತರೆ ಎಲ್ಲಾ ಬೆಲೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಉದಾ.: ಹಣ್ಣು, ತರಕಾರಿ, ದ್ವಿದಳಧಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಆಗುತ್ತದೆ."

ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಭಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಯಾವ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿಧಿಸಬೇಕು? ಯಾವ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬಹುದು, ಆದರೆ ವಿಲಾಸವಸ್ತುಗಳಲ್ಲದೆ ಉಳಿದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಳವು ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ಮತ್ತು ವಸೂಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಲವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಶೇಖಡ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದು ಸರಿಯಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಬರುವ ಆದಾಯ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಯಾವ್ಯಯ ಆಗಲಿ ಈ ವಿಷಯವೆಲ್ಲವನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಯಾವ್ಯಯ ಮಂಡನೆಯ ಕಾಲವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದುದು.

- ಸರ್ಕಾರ ವಿಧಿಸುವ ಪ್ರಧಾನವಾದ ತೆರಿಗೆ ಕುರಿತು ನಾವು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಕೊಟ್ಟ ಸಮಾಚಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿ ಪೂರೈಸಿರಿ. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ : 12% ಸಂಸ್ಥಾಗತ ತೆರಿಗೆ 24%ಆಮದು ತೆರಿಗೆ 10% ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆ 16% ಸೇವಾ ತೆಇಗೆ 5%ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆ 23% ಇತರ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ 10%.

ಸರ್ಕಾರ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ತೆರಿಗೆಗಳು :

ñÆWÚÙlá	Joár ñÆWÆ ¿á ÍÆàPÙvÙ
ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು	36%
ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳು	
ಒಟ್ಟು ತೆರಿಗೆಗಳು	100%

ಯಾವವಿಧಧ ತೆರಿಗೆಗಳು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಮಕೂರಿಸುವವು?

2. ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ₹1,75,000 ಗಳು ಆದಾಯ ಇದೆ. ಆತನು ₹ 3000 ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಕಮಲೇಶ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ₹3,00,000ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆತನು ₹.5,500 ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

- ಯಾರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯದ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ?
- ಯಾರು ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗವನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ ?
- ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದಾಯ ಇರುವವರು ಸಲ್ಲಿಸುವ ತೆರಿಗೆ ಅವರ ಆದಾಯದಲಿ __________ (ಕಡಿಮೆ / ಹೆಚ್ಚು/ ಸಮಾನ) ಭಾಗ.

SCERT TELANGANA

ತೆರಿಗೆಗಳು ವಸೂಲಿ ಮತ್ತು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು:

ಸರ್ಕಾರ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ತೆರಿಗೆಗಳಿಂದ ಹಣ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಒಂದೊಂದು ವಿಧದ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಷ್ಟು ಜನರು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಯಾವ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು. ಇವು ಇವು ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ, ಪ್ರಜೆಗಳು ಈ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವರೆ ಇಲ್ಲವೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೆ ಎನ್ನುವದು ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ.

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದಿದೆ. ಅವರೆಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಸಣ್ಣ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯತರಗತಿ ರೈತರು. ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ರೈತರು ಸಹ ಕೆಲವು ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆ ಆಗಲಿ ವ್ಯವಸಾಯವು ಆದಾಯ ಮೊತ್ತವನ್ನು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ಜನರು ವರ್ತಕರು ಇಲ್ಲವೆ ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಶ್ರಮವನ್ನು ಹೊದಗಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆದಾಯವು ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯ ಪರಿಮಿತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಆದಾಯದ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಒಟ್ಟು ಜನರು ಶೇಖಡ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ.

ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವವರ ಶೇಖಡ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ, ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುವಂತೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕು. ಉದಾ।। 1997 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 114 ಲಕ್ಷ ಜನರ ಆದಾಯಗಳು, ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಯೊಳಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವವರು. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಅಡತಡೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ತಮ್ಮ ಒಟ್ಟು ಆದಾಯಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗ ಪಡಿಸದೆ ನಿಜವಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆದಾಯವನ್ನು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಕಣ್ಣು ತಪ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನೆ ಕಪ್ಪು ಹಣ ಎನ್ನುವರು.

ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಯಜಮಾನರು, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು, ವರ್ತಕರಂತಹ ಅವರು ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವನ್ನು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗಾದರೆ ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳ ನೀಡುತ್ತವೆಯೋ ಅವರ ಆದಾಯವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಲೆಕ್ಕಿಸಬಹುದು. ಅವರು ಸಂಬಳವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವರ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ವಿನಾಯಿತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಇತರ ಆದಾಯದ ಮೂಲಗಳ ಸಹ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡಿತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವರು ಕೆಲಸಗಾರರಾಗಲಿ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲಿ, ಗುಮಾಸ್ತರಾಗಲಿ ಕ್ರಮೇಣ ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯದ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಬರುವಂತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಅನೇಕ ಜನರು ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು, ಕಪ್ಪು ಹಣ ಇರುವವರು ತಮ್ಮ ಆದಾಯಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದರೂ ಆ ಆದಾಯವನ್ನು ಮೇಲೆ ತೋರಿಸಿದಂತೆ ಇರಿಸಿ, ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸದಂತಿರುವುದರಿಂದ ಕಪ್ಪುಹಣ ದಿನದಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಬಚ್ಚಿಟ್ಟ ಕಪ್ಪು ಹಣವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯವ ರು ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು, ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು

SCERT TELANGANA

ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಲಭಕರ ಮಾಡಿದೆ. ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಜನರು ತಮ್ಮ ಆದಾಯದ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸದೆ ಇಲ್ಲವೆ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಹಣಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಧಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಕಾರಣ ಇವುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡಬಹುದು. ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಂದ ವಸೂಲು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಕಸ್ಟಮ್ಸ್ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಮಾನಾಶ್ರಯಗಳು, ನೌಕಾಶ್ರಯಗಳಿಂದ, ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಂದ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿ ನಿರ್ವಾಹಕರಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ , ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳ ರಿಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಡುವುದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಸಹ ಕೆಲವರು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ನಡೆದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಡೆದಂತೆ ತೋರಿಸಿ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಾರಾಟ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡದೆ ಇಲ್ಲವೆ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಮಾರಾಟ ಆದಂತೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಕ ರಿಜಿಷ್ಟರಲ್ಲಿ ದಾಖಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ ವ್ಯಾಟ್ ಎನ್ನುವುದು ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸೇವೆಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ವಾರ್ಷಿಕ ಆಯಾವ್ಯಯ   2. ಕಪ್ಪು ಹಣ   3. ಮೌಲ್ಯಾಧಾರಿತ ತೆರಿಗೆ
4. ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ತೆರಿಗೆ   5. ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ   6. ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ   7. ಆದಾಯ ತೆರಿಗೆ

A»ÝÁ¸ÀÄªÀ£Àß EªÀÄAvÀ ±ÀæÃPÀ ãÚÄ

1. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಯಾವ್ಯಯ ಏಕೆ ಅವಸರ ? ಆಯಾವ್ಯಯ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಏಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ ?(AS_1)
2. ಆದಾಯದ ತೆರಿಗೆ, ಎಕ್ಸೈಜ್ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು.(AS_1)
3. ಉಕ್ಕು, ಕಡ್ಡಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆ, ಗಡಿಯಾರಗಳು, ವಸ್ತ್ರ, ಕಬ್ಬಿಣ ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದರ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಅವು ಇತರ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ? ಏಕೆ ?(AS_1)
4. ಸಾಧಾರಣ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಾದ ಧಾನ್ಯ, ಬೇಳೆ, ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದರಿಂದ ಬಡವರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ ಹೇಗೆ ತಿಳಿಸಿ.(AS_4)
5. ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲವೆ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲಿನ ತೆರಿಗೆ, ಈ ಎರಡರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಬಡವರ ಮೇಲೆಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಭಾವ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ? ಕಾರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿ.(AS_1)
6. ವಸ್ತು ಸೇವಾ ತೆರಿಗೆ (GST) ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಕಳ್ಳರನ್ನು ಯಾವ ವಿಧದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ?(AS_1)
7. ಎಕ್ಸೈಜ್ ತೆರಿಗೆಗು ಆಮದು ತೆರಿಗೆಗೆ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು?(AS_1)
8. ಇಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಸ್ಸು ಚಾರ್ಜಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆಯೇ? ಆದರೆ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.(AS_4)
9. "ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ " ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಆದಾಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಬರೆಯಿರಿ.(AS_2)

   ಹೆಚ್ಚು ಆದಾಯ ಸಂಪಾದಿಸುವವರು ಹೆಚ್ಚು ತೆರಿಗೆ ಏಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು ?
10. ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಕಪ್ಪು ಹಣದ ಪ್ರಭಾವವೇನು ?(AS_6)

Áãàg®æ :

ಕೆಲವು ಸಬ್ಬುಗಳು, ಟೂತ್ ಪೇಸ್ಟ್‌ಗಳು, ಔಷಧಿಯ ಅಟ್ಟ ಪೆಟಿಗೆ ಇಲ್ಲವೆ MRP ಎಂದು ಬರೆದಿರುವ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳ ಕವರ್‌ಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿರುವ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ 12

17,18,19 ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ,ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು

ಇಂಡಿಯಾ, ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚ - ಪರಿಚಯ :

ಇಂದು ನಾವು ಭೂಗೋಳದ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ, ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಭೇಟಿಮಾಡುತ್ತಾ, ವ್ಯವಹಾರ/ಸಂಭಾಷಣೆಗೈಯುತ್ತಾ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕ್ರೀಡಾಲೋಕ ಪುಟವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಭಾರತೀಯ ಕ್ರೀಡಾ ಪಟುಗಳು, ಪ್ರಪಂಚದ ಇತರ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ, ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಇತರ ತಂಡಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಡುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ನಾವು ದಿನನಿತ್ಯ ಬಳಸುವ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಟೂತ್‌ಪೇಸ್ಟ್, ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನಗಳು, ಬಸ್ಸುಗಳು, ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳು ಕೂಡ, ನಮ್ಮಿಂದ ದೂರದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದವುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಧರಿಸುವ ಉಡುಗೆಗಳು, ನೋಡುವ ಸಿನೆಮಾಗಳೇ ಅಲ್ಲದೇ ನಾವು ತಿನ್ನುವ ಆಹಾರ ಕೂಡ ಪ್ರಪಂಚೀಕರಣದಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಡೀಜಿಲ್, ಕೀಟನಾಶಕಗಳ ಬೆಲೆಗಳು, ಅವರು ಮಾರುವ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಸಹ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಬೆಲೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಬಹುರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ಭಾರತೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳು ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಂಪನಿಗಳು ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ನಾವಿಂದು ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಬಾಂಧವ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಬೆರತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನವರು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲದಿಂದ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಜನರು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೊಂದಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಫಲವತ್ತಾದ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತಾ, ಕ್ಷಾಮ, ರೋಗ-ರುಜಿನಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಲಸೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ನಾವಿಕರು ಸಮುದ್ರಗಳನ್ನು ದಾಟಿದರು ಪ್ರಯಾಣಿಕರು, ಯಾತ್ರಿಕರು, ವರ್ತಕರು ಎತ್ತರವಾದ ಪರ್ವತಗಳು, ಮರುಭೂಮಿಗಳು, ನದಿಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ಹೊಸ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಜನರನ್ನು ಸೇರಿದರು. ರಾಜರು, ಸೈನಿಕರು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿ ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು ಮತಾಧಿಕಾರಿಗಳು, ಕಲಾಕಾರರು, ಪಂಡಿತರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಮಾಡಲು ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸುದೂರ, ವಿಶಾಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆತು ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಳೆದ ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು. ಇವುಗಳ ಪರಿಣಾಮದಿಂದ ಇಂದುನಾವು 'ವಸುದೈಕಗ್ರಾಮ'ದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದು ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವರೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಇಂದು ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಕುರಿತು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪರಸ್ಪರ ಏನೇ ಆದರೂ ಕೇವಲ ಯಾತ್ರಿಕರ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸುಖಕರ ಪ್ರಯಾಣದಿಂದಲೇ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರವಾದುದೇ ಅಲ್ಲ, ಯುದ್ಧಗಳು, ಆಕ್ರಮಣಗಳು, ಮಿಲಿಯನ್ನುಗಟ್ಟಲೆ ಜನರ ಗುಲಾಮಗಿರಿ, ವಲಸೆ, ಅರಣ್ಯಗಳ ಇತರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿಧ್ವಂಸಕತೆ, ಒಂದು ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ದೇಶದ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಕುರಿತ ಹೋರಾಟಗಳು, ಯುದ್ಧಗಳಂತಹವು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ.

SCERT TELANGANA

ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚವು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಆವಿಷ್ಕಾರಗೊಂಡಿದೆಯೋ, ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಭಾವನೆಗಳು, ಕಾರ್ಯೋನ್ಮುಖ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಲೂ ನಾವು ನೋಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಭಾಗಿಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಾವು 9, 10ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇವೆ.

ಚಟುವಟಿಕೆ – 1:

ಒಂದು ಸುಲಭವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸೋಣ. ತರಗತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು 5–6 ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪನ್ನು ಮಾಡಿರಿ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ವಿವಿಧ ಖಂಡಗಳು, ದೇಶಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಒಂದು ಗ್ಲೋಬನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಗ್ಲೋಬು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಪಂಚ ಪಟ ಅಥವಾ ಅಟ್ಲಾಸನ್ನು ಬಳಸಿರಿ. ಒಂದು ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯ ಒಂದು ಪುಟವನ್ನು ಒಂದು ಗುಂಪಿಗೆ ಕೊಡಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾದ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವು ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆದದ್ದೋ ಗುರುತಿಸಿ ಆದೇಶದ ಹೆಸರನ್ನು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗ್ಲೋಬಿನಲ್ಲಿ ಆದೇಶವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅದು ಯಾವ ಖಂಡದಲ್ಲಿದೆಯೋ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಎಲ್ಲಾ ನಗರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶಗಳ ನಗರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ಅವು ಇರುವ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿರಿ.

ಅಂತಹ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ತಂಡದವು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗ ಆಗಾಗ ಬಂದ ದೇಶಗಳ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬರೆದು, ಅಂತರ್ಜಾಲ, ಪಟಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆ ದೇಶಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಪ್ರತಿ ಗುಂಪಿನವರು ಒಂದೊಂದು ದೇಶದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪೋಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆ – ಮುಖ್ಯವಾದ ದೇಶಗಳು

SCERT TELANGANA

ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಬದಲಾವಣೆಗಳು :

ಸಾ.ಶ. 1450 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾದ್ಯಾಂತ ಏಕೀಕರಣ ಬಹು ವೇಗವಾಗಿ ಜರುಗಿಹೋಯಿತು. ಇದು ಜನರ ಕೆಲಸದ ವಿಧಾನ, ಆಲೋಚನೆ, ಪಾಲನೆಯಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆ, ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಉದಾ : ನಾವು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಕೊಂಡು ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ವಸ್ತುಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲಾದವುಗಳಾಗಿವೆ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು, ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳೇ ಆಗಿವೆ. ಇದನ್ನೇ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎರಡನೆಯದು ಇಂದು ಬಹಳ ದೇಶಗಳು ರಾಜ-ರಾಣಿಯರ ಪಾಲನೆಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಜವಾಬುದಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕ್ರಾಂತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮೂರನೇ ಪ್ರಮುಖ ಬದಲಾವಣೆ, ಜನರು ಪ್ರಪಂಚದ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ, ಅದನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿದೆ. ಇಂದಿನ ಮಾನವರು ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಸ್ತವಿಕತೆ, ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುತ್ತಾ, ಇತರರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸದೆಯೇ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾರರು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರತಿಯೊಂದನ್ನು ಭೂಮಿ, ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತು, ಜೀವರಾಶಿಗಳು, ನಮ್ಮ ಶರೀರ ಭಾವನೆಗಳು ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪ್ರತಿ ಫಲವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಕಳೆದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ದೋಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ದೇಶವು ಸುದೂರದ ಐರೋಪ ದೇಶದ ಗ್ರೇಟ್ ಬ್ರಿಟನ್ನಿಗೆ ವಸಾಹತು ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಹಾಲೆಂಡ್, ಸ್ಪೇಯನ್‌ದಂತಹ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ಆಫ್ರಿಕಾ,ಆಸಿಯಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿಯ ಬಹಳ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿದವು. ಇದು ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಜನರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಬಲವಂತದ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವಿಧಾನ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.

ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಆಧುನಿಕ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಅವರ ಹೋರಾಟಗಳ ಕಥೆಯೇ ಇದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಬಡವ, ಬಲಹೀನ ಜನರು ಮಾನವ ಕೃಷಿಯಿಂದ ಸಾಧಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಅವಕಾಶಗಳು, ಸಾಲಗಾರಿಕೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವ ಈ ಹೋರಾಟಗಳು ಕೂಡ ಆಧುನಿಕ ಚರಿತ್ರೆಯ ಪ್ರಧಾನ ಲಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಾ.ಶ. 1750ರ ನಂತರ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡೋಣ.

ಆರಂಭದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲ :-

1450-1750ರ ನಡುವಿನ ಕಾಲವನ್ನು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆರಂಭದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದಲೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಾರಂಭಿಸಿದವು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ದೇಶ, ಚೈನಾ, ಅರೇಬಿಯ ದೇಶದ ವರ್ತಕರು ಬಹುಕಾಲದಿಂದಲೇ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1492 ಇಟಲಿ ದೇಶದ ಕ್ರಿಸ್ಟೋಫರ್ ಕೋಲಂಬಸ್ ಎಂಬ ನಾವಿಕನು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ತಲುಪುವುದರ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ಜನ ಯೂರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಒಂದು ಖಂಡವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡನು. ಇದರಿಂದ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು

SCERT TELANGANA

ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಅದೇ ರೀತಿ 1498 ರಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸು ನಾವಿಕನಾದ ವಾಸ್ಕೋಡಿ ಗಾಮಾನು ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡವನ್ನು ಸುತ್ತುವರೆದು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದನು. ಇದು ಯೂರೋಪ ಹಡಗುಗಳಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶಗಳ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೇ, ಚೈನಾದ ವರೆಗೂ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ಖಂಡಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ವಿನಿಮಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವು. ಧನಿಕ ವರ್ತಕರಿಂದ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು. ವ್ಯಾಪಾರ ವಿಸ್ತರಣೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಕರಕುಶಲಿಗರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು.

ಮತ್ತೊಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರವು ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ವಿಶಾಲ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದರು. ಅವರು ಆದೇಶಗಳು ಜಾರಿಮಾಡುತ್ತಾ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ ಬಯಸುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ರಾಜರನ್ನು, ಭೂ ಮಾಲಿಕರನ್ನು ಸದೆಬಡೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದು ದೇಶಗಳ ಏಕೀಕರಣ ಮತ್ತು ಏಕರೀತಿಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಬಲವಾದ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರವನ್ನು ಪರಿಪಾಲನಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿತು. ಇದೇ ವಿಧವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳು ಚೈನಾ, ಇರಾನ್, ಇರಾಕ್ ಮತ್ತು ಯೂರೋಪಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆವಿರ್ಭವಿಸಿದವು.

ಆರಂಭದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲವು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರರೋಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ವಿಜ್ಞಾನಶಾಸ್ತ್ರವು (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ) ಗಣಿತ, ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿತು. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಭಾರತ, ಅರಬ್, ಐರೋಪಾ ದೇಶದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮಾಡಿದ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ನಂತರ ಗೆಲಿಲಿಯೋ ಎಂಬ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನು ಸೂರ್ಯನು ಸೌರಕುಟುಂಬದ ಕೇಂದ್ರವೆಂದು, ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಗ್ರಹಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಸುತ್ತಲೂ ಪರಿಭ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದನು. ನೀಲಕಂಠ ಸೋಮಯಾಜಿ ಡೆಕಾರ್ಟನ್ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಟನ್‌ನಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಗ್ರಹಗಳ ಮತ್ತು ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ಚಲನೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದರು.

ಆರಂಭದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನವು ಮಾನವನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮತಾಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಇದು ವಿವಿಧ ದೇಶಗಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ತಾರ್ಕಿಕತೆ, ವಿತಂಡವಾದ ಪೂಜಾಪರ ಮತಪರವಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಆಚಾರಗಳ ಮೇಲೆ ತಿರುಗಿಬಿದ್ದು ಮತಪರ ಆಲೋಚನಾ ವಿಧಾನಗಳ ಮೇಲೆ ಮಹತ್ವದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು. ಮನುಷ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಜನನದಿಂದ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಮಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಭಗವಂತನನ್ನು ಸೇರಬಹುದೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕಲಾರಂಗದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮನುಷ್ಯರ ಪ್ರಪಂಚದ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿಯ ವರ್ಣನೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಇದು ಚಿತ್ರ ಕಲೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ.

ಆರಂಭದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ವದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ಈಗ ನೀವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಓದುತ್ತೀರಿ. ಸದ್ಯ ನಾವು ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸರಕಾರಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿರುತ್ತವೆ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮಾನರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರಕಾರಗಳಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಶವನ್ನು ರಾಜರು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಾದಂತಹ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜವು ವಿವಿಧ

SCERT TELANGANA

ವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತಿ ಕುಲಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ರಚನೆ ಮಾಡಲು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ನಾವು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತಗೊಂಡ ಸರ್ಕಾರ, ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಪರಿಪಾಟಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಸಮಾನರೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ಇಂತಹ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜರು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು, ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟ ಬಂದಂತೆ ಕಾಯಿದೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಮಾಜವು ಉನ್ನತ ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಪ್ರತಿವರ್ಗಕ್ಕೂ ವಿಶೇಷವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಜವಬ್ದಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಲು ಸಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಜನರು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಯೂರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಂತೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸಹ 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿನ ಟ್ಯೂಡರ್ ವಂಶದ ರಾಜರು ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಚರ್ಚಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾದ ಪೋಪ್ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಅಂಘೀಕರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಟ್ಯುಡರ್ ರಾಜರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟೀಷ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾದಕ್ಕೆ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಂತ. ಬ್ರೀಟಿಷ್ ಪ್ರಜೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದವರನ್ನು, ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಚರ್ಚ್, ಪೋಪ್ ನಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಅಧಿಕಾರ ಯಾರಿಗೆ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶದ ಮೇಲೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ, ರಾಜನಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಘರ್ಷಣೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಜಮೀನುದಾರರು, ವ್ಯಾಪರಸ್ಥರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕಾದರೆ ಈ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು. ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

- ರಾಜರು ಪಾಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.
- ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರಲ್ಲದಿದ್ದರೆ- ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಕೆಲವರು ಇತರರನ್ನು ಕೊಲ್ಲುವ ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದರೆ- ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು?

CíWæív... & ÊüáÖæãà®Üñü (±ÜATÝÂñü) PÝÁí£ (England – The Glorious revolution)

1603ರಲ್ಲಿ ಟ್ಯೂಡರ್ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಕೊನೆಯ ರಾಣಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಸ್ಟುವರ್ಟ್ ವಂಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜೇಮ್ಸ್ I ರಾಜನಾದನು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವದ ಆತನಿಗೆ ಇಷ್ಟವಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರಗಳು ದೇವರಿಂದ ಲಭಿಸಿವೆಯೆಂದು ಆದ್ದರಿಂದ ದೈವದಿಂದ ಪಡೆದ ಹಕ್ಕುಗಳಿಂದ ರಾಜನು ಪರಿಪಾಲಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಆತನು ನಂಬಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜನನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಿಯಂತ್ರಿಸಕೂಡದೆಂದು ಆತನು ಭಾವಿಸಿದನು.

ಚಾರ್ಲ್ಸ್-I

ಜೇಮ್ಸ್ I ನ ತರುವಾಯ ಚಾರ್ಲೆಸ್ 1 ಹೊಸ ರಾಜನಾದನು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟನ್ನು ಚಾರ್ಲ್ಸ್-1 ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿ 11 ವರ್ಷಗಳ ವರೆಗೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ಪರಿಪಾಲಿಸಿದನು. ಆದರೆ 1640ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಯುದ್ಧಗಳು ಮಾಡಲು

SCERT TELANGANA

ಆತನಿಗ ಹಣದ ಅಡಚಣೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಣಕಾಸನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಆತನಿಗ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನು ಸಮಾವೇಶ ಪಡಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ 1640ರಿಂದ 1660ರ ವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. (ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಸುದೀರ್ಘ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ.) ಚಾರ್ಲ್ಸ್ 1ನಿಗೆ ಸೇರದ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಿರಂಕುಶ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸುದಿರ್ಘ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಿರ್ಣಯಿಸಿತು. ಚಾರ್ಲ್ಸ್ 1 ರಾಜನಿಗ ಸೇರಿದ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅದು ಶಿಕ್ಷಿಸಿತು. ರಾಜನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಅದು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿತು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಲ್ಲಿರುವ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವಕಾಶ ವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರಲ್ಲಿನ ತನ್ನ ಶತೃಗಳನ್ನು ಸೆರೆಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಧಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪಕ್ಷ, ರಾಜವಂಶೀಯ ಪಕ್ಷದ ಮಧ್ಯ ಪೌರಯುದ್ಧವು ಉಲ್ಬಣಗೊಂಡು, ಐದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಚಾರ್ಲ್ಸ್-1 ಸೋತನು. 1649ರಲ್ಲಿ ಆತನನ್ನು ಕೊಂದರು. ಇದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಗಣತಂತ್ರವಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಗಣತಂತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಈ ಪ್ರಯೋಗ ವಿಜಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ದಿನ ಮುಂದುವರೆಯಲಿಲ್ಲ. 1688 ರಲ್ಲಿ ವಿಲಿಯಂ ಆಫ್ ಆರೆಂಜನ್ನು ಹಾಗೂ ಆತನ ಹೆಂಡತಿಯಾದ ಮೇರಿಯನ್ನು (ಇವಳು ಚಾರ್ಲ್ಸ್-1 ನಿಗೆ ಮೊಮ್ಮಗಳು) ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವಂತೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಹ್ವಾನಿಸಿತು. ಆಗ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಮಿತವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳಿದ್ದವು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಇದು ನಾಂದಿ. ರಾಜನ ಅಧಿಕಾರ ಈಗ ದೈವದತ್ತ ಅಧಿಕಾರವಲ್ಲ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ ಅನುಮೋದಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರ. ಇದೆಲ್ಲಾ ತುಫಾಕಿ ಗುಂಡನ್ನು ಸಿಡಿಸದೇ, ಹನಿ ರಕ್ತವನ್ನೂ ಸುರಿಸದೇ ನಡೆಯಿತು. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮಹೋನ್ನತ ಇಲ್ಲವೇ 'ರಕ್ತರಹಿತ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಮಹೋನ್ನತ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ರಾಜನ ಇಲ್ಲವೇ ಜಮೀನ್ದಾರರ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಅಂತ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರ ಅದರಿಂದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ತರಗತಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಹಿಸುವ ಕೆಳಸಭೆ (ಹೌಸ್ ಆಫ್ ಕಾಮನ್ಸ್)ಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂದಿತು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಚುನಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಮತದಾನ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು ಭೂಮಿ, ಇಲ್ಲವೇ ಆಸ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದಿತು. ಓಟು ಹಾಕುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕ್ರಮೇಣ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿನ ಮತ್ತಷ್ಟು ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1928 ರ ವರೆಗೆ ವಯಸ್ಕರರೆಲ್ಲಾರಿಗೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು.ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡನಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನವು ಅನೇಕ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ಅಮೇರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ (American Independence) ಕ್ರಿ.ಶ. 1774-1789

1492 ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಂಬಸ್ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದ ನಂತರ 18ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲದವರೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದ ಪೂರ್ವ ತೀರದಲ್ಲಿಯೂ, ಉತ್ತರ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹದಿಮೂರು ರಾಜ್ಯಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಜನ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಹೋಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟವರೇ, ಅಮೇರಿಕಾ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಪಾರ್ಲಮೆಂಟ್ ಈ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ವಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಗೆ ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಓಟು ಇರಲಿಲ್ಲ.

SCERT TELANGANA

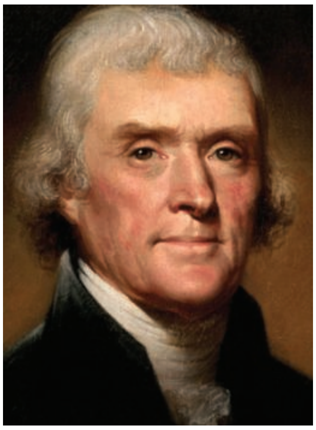

ಥಾಮಸ್ ಜಾಫರ್‌ಸನ್

ಸಾ.ಶ. 1750ರ ವರೆಗೆ ಅಮೆರಿಕಾ ವಸಾಹತು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ, ಮಧ್ಯ ತರಗತಿ ರೈತರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರೆ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕುದಾರರಾಗಿ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಉಳುಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರೈತರಲ್ಲದೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಕರ ಕುಶಲರಿಗರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯುರೋಪ್ ಅಥವಾ ಭಾರತದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿದ್ದಂತ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಭೂ ಮಾಲೀಕರು, ರಾಜರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯಿತ್ತು. ಕ್ರೈಸ್ತರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಅನಕ ಪಂಗಡಗಳಿದ್ದು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಂಗಡಕ್ಕು ಚರ್ಚ್ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಮತ ಗುರುಗಳಿಗೆ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿದ್ದಂತೆ ಸಮಾಜಿಕ ಸಮಾಜಿಕ ಹುದ್ದೆಯಿರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾದ ಪ್ರಮುಖರು ಅಲ್ಲಿ ಸಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಲಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಟಾಮ್ ಪಾಯನೆ, ಥಾಮಸ್ ಜಪರ್ಸನ್ ಮುಂತಾದವರು ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಆಲೋಚನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಚಳುವಳಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಅವರ ರಚನೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಜ್ಯೋತಿ ಬಾ ಪೂಲೆಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಯಕರಿಗ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿ ಸಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿತು.

ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮಂಟ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಲ್ಲದೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು. ಸಾ.ಶ. 1774 ರಲ್ಲಿ 12 ವಸಾಹತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ, ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಫಿಲೆಡಲ್ಫಿಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡರು. ರಾಜನಾದ ಜಾರ್ಜ್-III ನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ರಾಜನು ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಾಕರಿಸಿ, ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಇದಕ್ಕೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್, ಅಮೇರಿಕಾ ಸೈನಿಕರ ಮಧ್ಯ ಸೈನಿಕ ಹೋರಾಟಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು.

ಶಾಂತಿಯುತ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡನೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಯಿಲ್ಲದೇ ಕಂದಾಯ ವಿಧಿಸಬಾರದೆಂದು ರಾಜನನ್ನು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ವಸಾಹತುಷಾಹಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಜಾರ್ಜ್ ವಾಷಿಂಗಟನ್ ನನ್ನು ನಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಜ ಇದನ್ನು ದಂಗೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿ ಸಾ.ಶ. 1775 ಎಪ್ರಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಕಟಿಸಿದನು. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸೈನ್ಯದ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸಾ.ಶ. 1781 ಅಕ್ಟೋಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ಜಯಸಾಧಿಸಿದರು. ವಸಾಹತುಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟನ್‌ಗಳ ನಡುವಿನ ವೈರತ್ವದಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಹಾಯ ಯಾಚಿಸಿತು. ಸಾ.ಶ. 1783 ರಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಹಾಕುವದರೊಂದಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಹೋರಾಟ ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದದ ಪ್ರಕಾರ 13 ವಸಾಹತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್ ಗುರುತಿಸಿತು.

ಅಮೇರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆ :

ಫಿಲಡೆಲ್ಫಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಕಾಂಗ್ರೇಸ್ ಸಮಾವೇಶದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1776 ಜುಲೈ 4ರಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿ ದರು. ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಥಾಮಸ್ ಜಾಫರ್‌ಸನ್ ರೂಪಿಸಿದನು. ಮಾನವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರಾಗಿ

ಗಣತಂತ್ರ : ದೇಶದ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ ರಾಜನಲ್ಲದೇ ಪ್ರಜಾ ಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಚುನಾಯಿತನಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿರುವ ದೇಶ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ : ಒಂದು ವೃಂದದಲ್ಲಿನ ಸದಸ್ಯರು ಅಥವಾ ಪ್ರತಿ ನಿಧಿಗಳು ಚರ್ಚೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಏರ್ಪಡುವ ಸಮಾವೇಶ.

SCERT TELANGANA

ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು, ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಆನಂದವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುವ ಹಕ್ಕುಗಳಂತಹ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಈ ಪ್ರಕಟಣೆ ಹೆಸರಿಸಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1789ರಲ್ಲಿ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಸರ್ಕಾರ ಗಣತಂತ್ರ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಜಾರಿ ಗೊಳಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜನಲ್ಲದೇ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಪರಿಪಾಲಿಸುವರು.

- ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಅಮೇರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರಿ.
- ಥಾಮಸ್ ಜೆಫರ್‌ಸನ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇಂದಿನ ತಲೆಮಾರಿಗೂ ಕೂಡಾ ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿ (French Revolution) :

ಸಾ.ಶ. 1774ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೂಯಿ XVI ರಾಜನಾದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಖಜಾನೆ ಖಾಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ದೀರ್ಘಕಾಲ ಯುದ್ದ ಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಸೌಕರ್ಯ ಗಳು ಕುಂಠಿತಗೊಂಡವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ವೆರ್ಸಾಯಿಸಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಭವನ ನಿರ್ವಹಣೆ ಖರ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿತು. ಲೂಯಿ XVI ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ತಮ್ಮ ಮೊದಲನೇ ಶತ್ರುವಾದ ಬ್ರಿಟನ್ ದಿಂದ ಅಮೇರಿಕಾ ವಲಸೆ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಈ ಯುದ್ದದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಸಾಲ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಸೈನ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ, ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳು, ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಂತವುಗಳಿಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.

ಅಂದಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗಳು :

18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಮಾಜವನ್ನು ಮೂರು ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮೊದಲನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮತ ಗುರುಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. 2ನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಗ್ರವರ್ಣದ ಶ್ರೀಮಂತರಿರುತ್ತಿದ್ದರು. 3ನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ವಕೀಲರು, ರೈತರು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಉಳಿದ ವರ್ಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

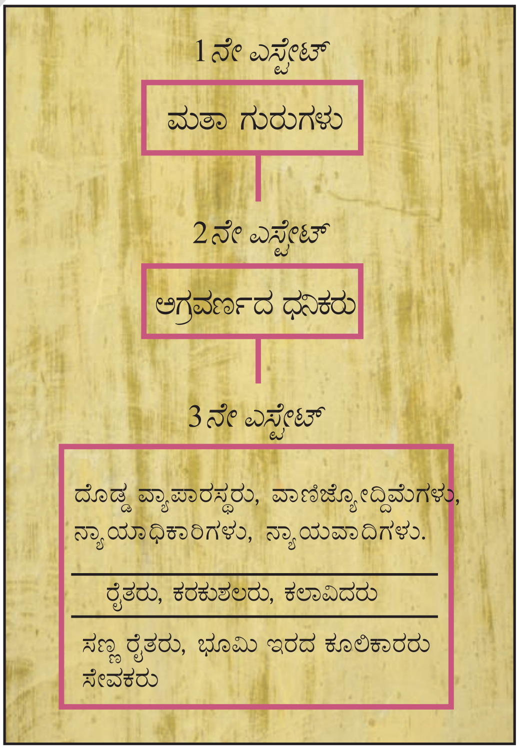

ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳು
ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಕೆಲವು ಜನ ಶ್ರೀಮಂತರು, ಕೆಲವು ಜನ ಬಡವರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆಂದು ಗಮನಿಸಿರಿ.

ಧನಿಕವರ್ಗ	–	ರಾಜಕುಟುಂಬದವರು, ಆಡಳಿತ ವರ್ಗ
ಟೇಥೆ	–	ಚರ್ಚ್ ವಿಧಿಸಿದ ತೆರಿಗೆ ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ 10ನೇ ಭಾಗ ವನ್ನು ಚರ್ಚ್‌ಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಕು.
ಟೇಲಿ	–	ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೇರವಾಗಿ ಕಟ್ಟುವ ತೆರಿಗೆ

SCERT TELANGANA

ದೇಶದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 90% ರಷ್ಟು ರೈತಾಂಗವಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು ಮಾತ್ರವೇ ತಾವು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಭೂಮಿಗೆ ಒಡೆಯ ರಾಗಿದ್ದರು. ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 60% ರಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತರು, ಚರ್ಚಿ, ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಮೊದಲನೆ ಎರಡು ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳ ಸದಸ್ಯರೆಂದರೆ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳು, ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ವಿನಾಯಿತಿ. ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವು ಫ್ಯೂಡಲ್ ಹಕ್ಕುಗಳಿದ್ದವು. ಇದರಲ್ಲಿ ರೈತಾಂಗದಿಂದ ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಫ್ಯೂಡಲ್ ತೆರಿಗೆಗಳು ಒಂದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಭುವಿಗೆ ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ, ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರು ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣದಂತಹುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚರ್ಚ್ ಸಹ ರೈತರಿಂದ, ತನ್ನ ಭಾಗವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುತಿತ್ತು, ಇವುಗಳನ್ನು ಟಿಥೆ (ದಶಾಂಶ) ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲೆರೂ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ

ಟೆಯಿಲ್ಲೇ (Taille) ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೆರಿಗೆ. ದಿನನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉಪ್ಪು ತಂಬಾಕಿನಂತಹುಗಳ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಪರೋಕ್ಷ ತೆರಿಗೆಗಳಿದ್ದವು. ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಆಗುವ ಖರ್ಚುನ್ನು ತೆರಿಗೆಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಭಾರವನ್ನು ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಒಂದೇ ಭರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳೆಗಳು ನಾಶವಾದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬಡವರ ಕಷ್ಟಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ತೀವ್ರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಮಧ್ಯ ತರಗತಿ : ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಿ ವರ್ಗಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಅಂತ್ಯ ಹಾಡುವುದು (A Growing Middle Class: Envisages an End to Privileges) :

18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಧ್ಯ ತರಗತಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬೆಳಯುತ್ತಿರುವ ವಿದೇಶಿ ಸಮುದ್ರ ವ್ಯಾಪಾರ, ಉಣ್ಣೆ, ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನ ತಯಾರು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇವರು ಶ್ರೀಮಂತರಾದ್ದರು. ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ವಸ್ತು ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಲ್ಲದೆ, ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು, ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರಾಂಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವೃತ್ತಿ ನಿಪುಣರು ಸಹ ಇದ್ದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗುಂಪು ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹುದ್ದೆ, ಹಕ್ಕುಗಳು ಹೊಂದಿರಬಾರದೆಂದು ಇವರು ನಂಬುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಭೆಯನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹುದ್ದೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಬೇಕು. ಜಾನ್ ಲಾಕೀ ಜೀ ಜಾಕ್ವೇಸ್ ರೂಸೋ ದಂತಹ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನ ಕಾಯ್ದೆಗಳು, ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾಜದ ಕನಸು ಕಂಡರು. ತನ್ನ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಎರಡು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಲಾಕೀ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆ ದೈವದತ್ತ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಹಕ್ಕನ್ನು ಖಂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಈ ಭಾವವನ್ನು ರೂಸೋ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. 'ಕಾಯ್ದೆಗಳ ಸ್ಫೂರ್ತಿ'ಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿನ ವಿಧಾನ, ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ, ನ್ಯಾಯ ವಿಭಾಗಗಳ ಮಧ್ಯ ಅಧಿಕಾರ ವಿಭಜನೆಯನ್ನು ಮಾಂಟೆಸ್ಕ್ಯೂ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್‌ದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆದ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ 13 ರಾಜ್ಯಗಳು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟವು. ಅಮೇರಿಕಾ ಸಂವಿಧಾನ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಮೇಧಾವಿಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶವಾಗಿ ನಿಂತವು.

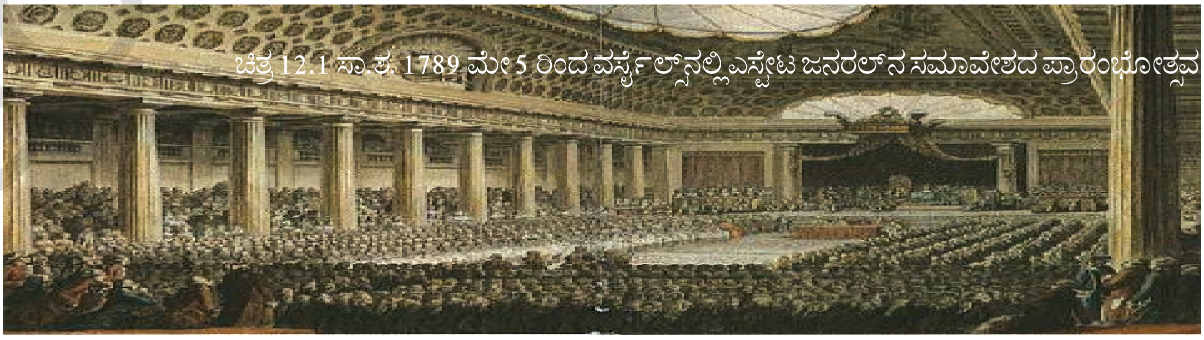
ಚಿತ್ರ 12.1 ಸಾ.ಶ. 1789 ಮೇ 5 ರಿಂದ ವರ್ಸೈಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಸ್ಟೇಟ ಜನರಲ್‌ನ ಸಮಾವೇಶದ ಪ್ರಾರಂಭೋತ್ಸವ

SCERT TELANGANA

ಆಕ್ರೋಶಗೊಂಡ ಕ್ರಾಂತಿ (The Outbreak of the Revolution) :

ಕ್ರಿ.ಶ.1789ಮೇ 5ರಂದು ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಲೂಯಿ XVI ಎಸ್ಟೇಟ್ ಜನರಲ್‌ನ್ನುಸಮಾವೇಶ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಮಾವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ವೆರ್ಸಾಯಿಲಸ್ ಮಂದಿರವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಮೊದಲು ಮತ್ತು ಎರಡನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೆ 300 ಸದಸ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಇವರು ಎರಡುಕಡೆ ಅಭಿಮುಖವಾಗಿ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದರು. 600 ಸದಸ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳು ವಂತಾಗಿದೆ. ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ದೊರಕಿದೆ. ರೈತರು ಕೈಕಸುಬು ಕಲಾಕಾರರು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು, ಕೋರಿಕೆಗಳು 40,000 ಪತ್ರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು.

ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಜನರಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಎಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ಮತ (Vote)ದ ಪ್ರಕಾರ ಮತದಾನ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಧೃಢ ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಲೂಯಿ XVI ಇದ್ದನು. ಆದರೆ ಶಾಸನಸಭೆ ಒಟ್ಟು ಮತ (Vote)ಹಾಕಬೇಕೆಂದು, ಪ್ರತಿ ಸದಸ್ಯನಿಗೆ ಒಂದು ಓಟು ಇರಬೇಕೆಂದು ಮೂರನೆ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಸದಸ್ಯರು ಹಠ ಹಿಡಿದರು.

ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೋರ್ಟ್ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ವೆರ್ಸಾಯಿಲಸ್ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೂನ್ 20 ರಂದು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡರು. ಅವರು ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾವೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಯಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ರಾಜನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಮಿತ ಮಾಡುವ ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವ ವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆ, ವೆರ್ಸಾಯಿಲಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ರೂಪಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ತಲೆಹಾಕಿರುವುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಫ್ರೆಂಚ್ ದೇಶ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗುತ್ತದೆ. ತೀರ್ವ ಚಳಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೊಟ್ಟಿಯ ಧರ ಬೆಳೆದು ಹೋಯಿತು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ರೊಟ್ಟಿ ತಯಾರಕರು ಸರಕನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸ ತೊಡಗಿದರು. ಅಂಗಡಿಗಳ ಮುಂದೆ ಗಂಟಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಕಾದಿರುವುದರಿಂದ ಕೋಪೋದ್ರೇಕಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಮಹಿಳೆಯರು ಅಂಗಡಿಗಳೊಳಕ್ಕೆ ದಾವಿಸಿದರು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿದ್ದತೆಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ರಾಜ ಆದೇಶಿಸಿದನು. ಆಂದೋಲನೆಗಿಳಿದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಜೂಲೈ 14 ರಂದು ಬಾಸ್ಟಿಲೈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಮುತ್ತಿಹಾಕಿದರು. ನಿರಂಕುಶ ರಾಜರ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟರೊಳಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುಗಳು ಕೊಯ್ಯಲು ಬಂದ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳತನದ ಗುಂಪು ಕಿರಾಯಿಗೆ

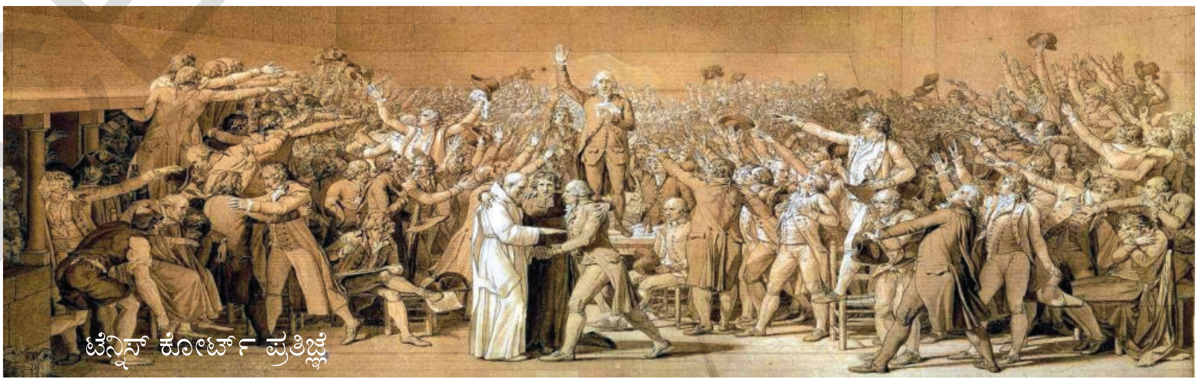
ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೋರ್ಟ್ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ

SCERT TELANGANA

ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರ ಹಳ್ಳಿಯ ಮೇಲೆ ಬೀಳಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಸೂಚನೆಗಳು ವ್ಯಾಪಿಸಿದವು. ಭಯದಿಂದ ಗಾಬರಿಗೊಂಡ ರೈತರು ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗ್ಗಳಲ್ಲಿ ಕತ್ತಿಗಳು, ಬಾರುಕೋಲು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಧಿಡೀರೆಂದು ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿನ ಆಹಾರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಕೊಳ್ಳ ಹೊಡೆದರು. ಪ್ರಭುಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಸಾಲದ ವಿವರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರು. ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅನೇಕ ಜನರು ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಓಡಿ ಹೋದರು. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ವಿದೇಶಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋದರು.

ತನ್ನ ಪ್ರಜೆಗಳ ದಂಗೆಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಲೂಯಿ XVI ಕೊನೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವಂತೆ ಘೋಷಿಸಿದನು.

ಅಂದಿನಿಂದ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ಪರಿಮಿತ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಸೂತ್ರಕ್ಕೆ ಆತನು ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡಿದನು. ಕ್ರಿ.ಶ. 1789ಆಗಸ್ಟ್ 4ರಂದು ತೆರಿಗೆಗಳು ಬಿಟ್ಟಿ ಚಾಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಫ್ಯೂಡಲ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸುತ್ತಾ ಶಾಸನಸಭೆ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಬೀಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಟೀಥೆನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ ಚರ್ಚಿ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿದರು.

ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಪರಿಣಾಮ

France Becomes a Constitutional Monarchy ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆ ಕ್ರಿ.ಶ.1791ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಕರಡು ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿತು. ಇದರ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶ ರಾಜ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಮಿತ ಮಾಡುವುದು. ಈ ಶಕ್ತಿಗಳು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತ ವಾಗಿರುವುದರ ಬದಲಾಗಿ ಶಾಸನಸಭೆ, ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಾಹಕ, ನ್ಯಾಯ ವಿಭಾಗಗಳ ಮಧ್ಯ ವಿಭಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಇದರಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗಿದೆ.

ಪಕ್ಕದ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ, ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. 1791 ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ನೀಡಿದೆ. ಇದು ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗುವ ಸಭೆ ಅಂದರೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಂಪನ್ನು ಪೌರರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಈ ಬೃಂದ ಶಾಸನ ಸಭೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಮತದಾನ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. 25ವರ್ಷ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟುವಯಸ್ಸಾಗಿ ಕನಿಷ್ಟ ಮೂರು ದಿನಗಳ ಕೂಲಿ ಯಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಕ್ರಿಯಾ ಶೀಲಕ ಪೌರರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಅಂದರೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಉಳಿದ ಪುರುಷರನ್ನು ಸ್ತ್ರೀಯರೆಲ್ಲರನ್ನು

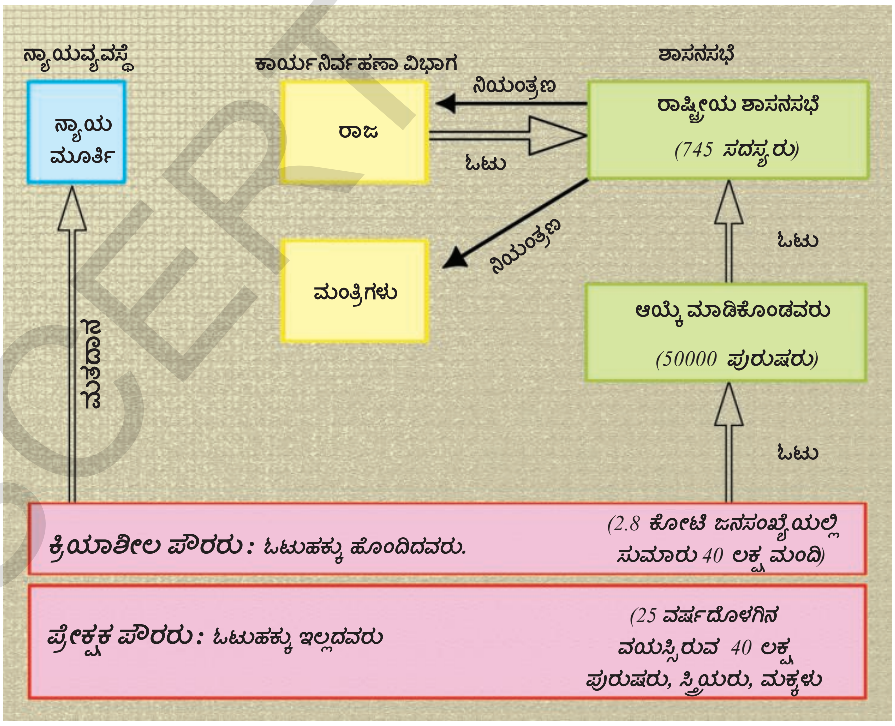

SCERT TELANGANA

ಮಾನವ, ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ (ಘೋಷಣೆ) (The Declaration of Rights of Man and Citizen)

1. ಮಾನವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ.

2. ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜ, ಬಿಡಿಸಲಾರದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು – ಇವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಆಸ್ತಿ, ಭದ್ರತೆ ತೊರೆದುಹಾಕಲು, ಪ್ರತಿಘಟನೆ – ಕಾಪಾಡುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವಾಗಬೇಕು.

3. ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವ ಮೂಲಗಳು ದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಸಂಕ್ರಮಿಸದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ, ಗುಂಪು ಹೊಂದಿರಬಾರದು.

4. ಸ್ವತಂತ್ರ ಎಂದರೆ ಇತರರಿಗೆ ಹಾನಿ ಮಾಡದಂತಿರುವ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ

5. ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ನಿಷೇಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕಾನೂನಿಗಿರುತ್ತದೆ.

6. ಕಾನೂನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ತಯಾರಿಕೆ ಯಲ್ಲಿ ಪೌರರೆಲ್ಲರೂ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದರ ಮುಂದೆ ಪೌರರೆಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು.

7. ಕಾನೂನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಂಧನೆಗೊಳಪಡಿಸಬಾರದು ಮತ್ತು ಬಂಧನಕೊಳ್ಳಪಡಿಸಬಾರದು.

11. ಪ್ರತಿ ಪೌರನಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವ, ಬರೆಯುವ, ಓಡಾಡಿಸುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಕಾನೂನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರ ಇಂತಹ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ದುರ್ವಿನಿಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಆತನೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿವಹಿಸಬೇಕು.

12. ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಖರ್ಚುಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಜಾ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ನಿವರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲರಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ವಿಧಿಸುವುದು ಅವರಿಗಿರುವ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಿಷ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೆ ಅನ್ವೇಷಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

17. ಆಸ್ತಿ ಪವಿತ್ರವಾದ, ಉಲ್ಲಂಘಿಸಬಾರದ ಹಕ್ಕು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದಾಗ ತಪ್ಪಿಸಿ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬಾರದು. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಮೊದಲೇ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

(**ಸೂಚನೆ :** ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.)

ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಪೌರರನ್ನಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸಿದ್ದರು. ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಂದ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವವರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವವರೇ ಅರ್ಹರು.

ಪುರುಷರು, ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯಿಂದ ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಗಿದೆ. ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು ಇಂತಹ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು "ಸಹಜ ಬಿಡಿಸಲಾಗದ" ಹಕ್ಕುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಈ ಹಕ್ಕು ಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಬಂದಿರು ತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಯಾರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರರು. ಪೌರರ ಸಹಜವಾದ 17 ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಕ್ರಾಂತಿಯು ಕ್ರಮ:

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಾಚರಣ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳು ವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಮುಖ್ಯವಾದ ವೇದಿಕೆಗಳಾದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವಿಜಯವಂತವಾದದು ಜಾಕೋಬಿನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್, ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ ಜಾಕಬ್ ಕಾನ್ವೆಂಟ್ ನಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಆ ಹೆಸರು ಬಂದಿದೆ.

ಜಾಕೊಬಿನ್ ಕ್ಲಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಬಂದವರು. ಸಣ್ಣ ಅಂಗಡಿದಾರರು, ಕೈಕಸುಬುದಾರರು, ಚಪ್ಪಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡುವವರು, ಅಡಿಗೆ ಮಾಡುವವರು, ಗಡಿಯಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಸೇವಕರು, ದಿನನಿತ್ಯದ ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಕೊರತೆ, ಅವುಗಳ ಅಧಿಕ ಧರಗಳಿಂದ ಕೋಪೋದ್ರಿಕ್ತರಾದ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಪ್ಯಾರಿಸ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ 1792 ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಕೋಬಿನ್ನರು ಒಂದು ದಂಗೆ ಯೋಜನೆ ತಯಾರಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆಗಸ್ಟ್ 10

SCERT TELANGANA

ರ ಬೆಳಿಗ್ಗ ಟ್ಯುಲೆರೀಸ್ ಮಹಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ರಾಜ ರಕ್ಷಕಭಟರನ್ನು ಕೊಂದು ಅನೇಕ ಗಂಟೆಗಳ ಸಮಯ ರಾಜನನ್ನು ಬಂಧಿಯಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಆ ನಂತರ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ಜೈಲು ಪಾಲು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶಾಸನಸಭೆ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಅಂದಿನಿಂತ ಸಂಪಾದನೆಗೆ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ 21 ವರ್ಷಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾದ ಪುರುಷರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ದೊರೆಯಿತು.

ಹೊಸದಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಶಾಸನಸಭೆಯನ್ನು ಕನ್ವೆನ್ಷನ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 1792 ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ 21ರಂದು ಅದು ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ರದ್ದು ಪಡಿಸಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ್ನು ಗಣತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಗಣತಂತ್ರವೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಆದಿಪತ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವರು. ಸಂಚು ರಹಸ್ಯ ಆರೋಪಣೆಗಳ ಮೇಲೆ 1793 ರಲ್ಲಿ ಲೂಯಿ XVI ರಾಣಿ ಮೇರಿ ಆಂಟೋಯಿನೆಟ್‌ರಿಗೆ ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರು.

ಭಯದ ಆಡಳಿತ (The Reign of Terror) :

1793 ರಿಂದ 1794 ರ ಮಧ್ಯಕಾಲವನ್ನು ಭಯದ ಆಡಳಿತವಾಗಿ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ತೀವ್ರ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಶಿಕ್ಷೆಗಳ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೋಬಿಸ್ಪಿಯರ್ ಅನುಸರಿಸಿದನು. ಗಣತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಶತೃಗಳಾಗಿ ಆತನು ಭಾವಿಸಿದವರೆಲ್ಲರನ್ನು, ಆಗಿನ ಶ್ರೀಮಂತರನ್ನು, ಧರ್ಮಗುರುಗಳು ಇತರ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರು ಆತನ ಪದ್ದತಿಗಳಿಂದ ಏಕೀಭವಿಸದ ಆತನ ಪಕ್ಷ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸಹ ಬಂಧಿಸಿ, ಜೈಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮೂಲಕ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ದೋಷಿಗಳೆಂದು ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರೆ ಗಿಲ್ಲೆಟಿನ್ ದಿಂದ ಕೊಂದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ವೇತನಗಳು, ಬೆಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಮಿತಿ ವಿಧಿಸುತ್ತಾ ರೋಬಿಸ್ಪೀಯರ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದೆ. ಮಾಂಸ ರೊಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ರೇಷನ್‌ನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ರೈತರು ಬೆಳೆಸಿದ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ರಫ್ತು ಮಾಡಿ, ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ಧರಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವಂತೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಖರೀದಿಯಾದ ಬಿಳಿ ಹಿಟ್ಟು (ಮೈದಾ)ನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಗೋಧಿ ಹಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ "ಸಮಾನತೆಯ ರೊಟ್ಟಿಯನ್ನೇ" ತಿನ್ನಬೇಕು. ಚರ್ಚ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಕಿ ಅವುಗಳ ಭವನಗಳನ್ನು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ರೋಬಿಸ್ಪಿಯರ್ ತನ್ನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದನೆಂದರೆ ಆತನ ಪಕ್ಷ ಸದಸ್ಯರೇ ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿತೊಡಗಿದನು. ಕೊನೆಗೆ ಆತನು 1794 ರಲ್ಲಿ ಜೂಲೈನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನದ ಮೂಲಕ ದೋಷಿ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಬೇಗನೇ ಆತನನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಆ ಮರು ದಿನವೇ ಗಿಲ್ಲೆಟೀನ್‌ದಿಂದ ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು.

ಚಿತ್ರ : 12.3 ಗಿಲ್ಲೆಟಿನ್

ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು (Women and French Revolution) :

ಫ್ರೆಂಚ್ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ತಂದ ಎಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲರಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಶೇಕಡ ಮಹಿಳೆ ಯರು ಜೀವನೋಪಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಡಬೇಕಾಯಿತು. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಓದು, ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಲಭಿಸುವತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿ, ಮೂರನೇ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗಗಳ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ದೊಡ್ಡವರು ಕುದರಿಸಿದ ಮದುವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೂಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸಹ ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂದರೆ ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ, ಅಡಿಗೆ, ನೀರು ತರುವುದು, ರೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಸಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುವ

SCERT TELANGANA

ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ರೂಪುರೇಖೆಗಳು ಅಮೆರಿಕಾ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸಹಾಯ	1781
ಹೊಸ ತೆರಿಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಎಸ್ಟೇಟ್ ಜನರಲ್‌ನ್ನು ಸಮಾವೇಸಪಡಿಸುವದು ಟೆನ್ನಿಸ್ ಕೋರ್ಟ್ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ	1789
ಮಾನವ ಪೌರಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ	1791
ಭಯದ ಆಡಳಿತ	1793–94
ಮೊದಲನೇ ಕಾನ್ಸಲ್ ಆಗಿ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಆಡಳಿತ	1799–1805
ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಆಡಳಿತ	1806–1815
ವಿಯೆನ್ನಾ ಸಮಾವೇಶ	1815
ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗಣತಂತ್ರ ದೇಶವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು	1871
ಜರ್ಮನಿ ಏಕೀಕರಣ	1871
ಇಟಲಿ ಏಕೀಕರಣ	1871

ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲು, ತಮ್ಮ ಕೊರತೆಗಳು ಕೇಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು, ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲ 60ರವರೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳು ಏರ್ಪಾಟ್ಟಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ, ಗಣತಂತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂಘ ಉತ್ತಮವಾದ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಪುರುಷರಿಗೆ ಇರುವ ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೂಡ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಅವರ ಪ್ರಧಾನ ಕೋರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. 1791 ರಲ್ಲಿ ಸಂವಿಧಾನ ತಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಪೌರರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ನಿರಾಶೆಕ್ಕೊಳ ಪಟ್ಟರು. ಓಟು ಹಕ್ಕು ಶಾಸನಸಭೆಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ರಾಜಕೀಯ ಪದವಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು.

> ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ಶತ ಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಸಮಾನ ವೇತನಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಳು ಮುಂದುವರೆದವು. 19ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ 20ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿನ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿನ ಭಾಗವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟವು ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮಹಿಳೆಯರ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿವೆ. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ 1946ರಲ್ಲಿ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಲಭಿಸಿತು.

ಸಮಾನ ರಾಜಕೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿ ಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಚಳುವಳಿ ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ಭಯದ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಕ್ಲಬ್‌ಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ಹಾಕುತ್ತಾ, ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತಾ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತು. ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಿಳೆಯರು ಜೈಲುಪಾಲು ಮಾಡಿದರು. ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಿದರು.

ಡೈರೆಕ್ಟರೀ ಆಡಳಿತ – ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ :

ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕನ್ವೆನ್ಷನ್ ರೂಪಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ಮೂಲಕ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಐದು ಜನ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ (ಡೈರೆಕ್ಟರಿ) ಆಡಳಿತ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇವರ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರ ಅಸಮರ್ಥತೆ, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ, ಅನೈಕ್ಯತೆಯಿಂದ ಡೈರೆಕ್ಟರಿಯು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಖಜಾನೆಯು ದಿವಾ

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ : 13.4 ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಬೋನಾಪಾರ್ಟೆ

ಳಿಯಾಯಿತು. ಹಣದ ಮೌಲ್ಯವು ಪ್ರತಿಶತ 100 ರಷ್ಟು ಕುಸಿಯಿತು. ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿತು. ವಿಭಿನ್ನ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಜಿಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿ ದೇಶವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವ ಬಲಶಾಲಿ ನಾಯಕನಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನುಕ್ರಮ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗೆ ಜಯತಂದುಕೊಟ್ಟ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಬೋನಾಪಾರ್ಟೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಶಾದೀಪವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದರು. ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಡೈರೆಕ್ಟರೀಯಲ್ಲಿನ ಅಬ್ಬೀಸಯಸ್ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಕಾನ್ಸುಲೇಟ್ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ನೂತನ ಸರ್ಕಾರ ವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಮೊದಲ ಕಾನ್ಸುಲ್ ಆಗಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳು (1799-1804) ಆಳಿದನು. ಆನಂತರ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿಕೊಂಡು ಇನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳು (1805-1815) ರವರೆಗೆ ಆಳಿದನು.

ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಂದ ರಾಜಕೀಯ ಸಂವಿಧಾನ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಂದ ರಾಜರ ಕೈಯಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣ ಪ್ರಜೆಗಳ ಕೈ ಸೇರಿತು. ಆದರೆ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ಅವನು ಗಣತಂತ್ರವನ್ನು ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ ಗಣತಂತ್ರ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅಳಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ರೂಪಗಳು ಬದಲಾದಾಗ್ಯೂ ಉಳಿದ ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಆದರ್ಶಗಳಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸೌಭಾತೃತ್ವಗಳು ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯವಾಗಿ ನಿಂತವು. ನಂತರದ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿನ ರಾಜಕೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶಗಳು ಪ್ರೇರಣೆಯಾದವು.

ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಅತ್ಯುನ್ನತ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿತು. ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಾದ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ, ರಷ್ಯಾ, ಪ್ರಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೋಲಿಸಿದನು. ಸ್ಪೇನ್, ಪೋರ್ಚ್‌ಗಲ್‌ನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದನು. ಈ ವಿಜಯಗಳಿಂದ 1810 ರವರೆಗೆ ಟರ್ಕಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಈ ಎರಡನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯುರೋಪ್ ಖಂಡವೆಲ್ಲಾ ನೆಪೋಲಿಯನ್‌ನ ವಶವಾಗಿ ಅವನು ಸಾಟಿಯಿಲ್ಲದ ಸಾರ್ವಭೌಮನಾದನು. ನೆಪೋಲಿಯನ್‌ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲು ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿನ ರಾಜವಂಶದ ಶಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಂಕೀರ್ಣ ಕೂಟವಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಕೂಟದ ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ತರುವಾಯ 1815 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಾಟರ್‌ಲೂ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ನೆಪೋಲಿಯನ್‌ನನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾದ ಪ್ರಧಾನಿ ಮೆಟರ್ನಿಕನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಯೆನ್ನಾ ಸಮಾವೇಶವು ಯುರೋಪ್‌ನ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸಿತು. ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಮರಳಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 18ನೇ ಲೂಯಿಯನ್ನು ರಾಜನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಲಾಯಿತು. ಈತನ ನಂತರ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗೆ 10ನೇ ಚಾರ್ಲಸ್ ರಾಜನಾದನು. ಈತನು ಶ್ರೀಮಂತರ, ಮತಾಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿಶೇಷ ಹಕ್ಕುಗನ್ನು ಪುನರುದ್ಧರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಪತ್ರಿಕಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸಭೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ 1830 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಭವಿಸಿ ಇವನ ಸಮೀಪ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಲ್ಯೂಯಿ ಫಿಲಫ್‌ನನ್ನು ರಾಜನನ್ನಾಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ಇವನು

SCERT TELANGANA

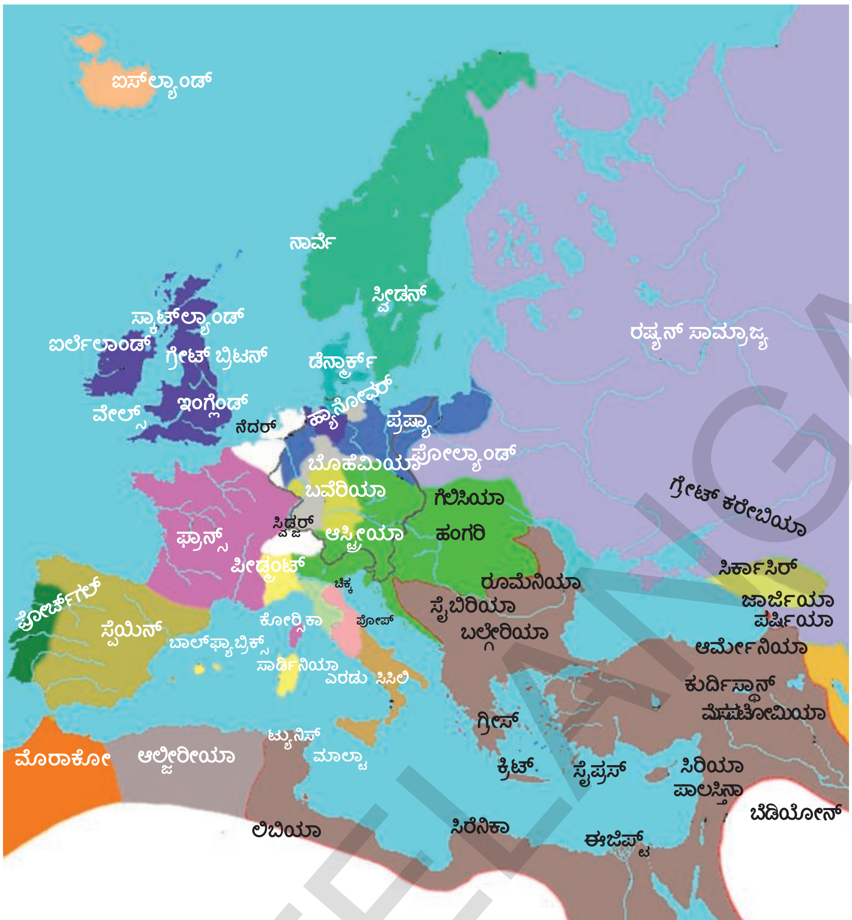

ನಕ್ಷೆ 1: 1815 ರಲ್ಲಿ ವಿಯನ್ನಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಂತರದ ಯೂರೋಪ್

ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೋರಿದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾದನು. ತನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಚು ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದನು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಕಾರರ ಚಳುವಳಿಯು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೂಪ ಪಡೆದಿದ್ದರಿಂದ 1848 ರಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ರಾಂತಿಯು ಸಂಭವಿಸಿ ಲೂಯಿ ಫಿಲಿಪ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಪಲಾಯನ ಮಾಡಿದನು. ಆನಂತರ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಗಳು ಫ್ರಾನ್ಸನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಸಾರಿ ಗಣತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. 1848 ರಲ್ಲಿ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಿದಾಗ್ಯೂ 3ನೆಯ ನೆಪೊಲಿಯನ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಕೊನೆಗೆ 1871 ರಲ್ಲಿ ಲಿಯಯೋನಾ ಗಾಂಬೆಟ್ಟಾ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸನ್ನು ಮೂರನೆಯ ಸಾರಿ ಗಣತಂತ್ರ ದೇಶವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಜರ್ಮನ್ ಏಕೀಕರಣ :

19ನೆಯ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಜರ್ಮನ್ ದೇಶವು ಅನೇಕ ಚಿಕ್ಕ-ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳೆಲ್ಲಾ ಪವಿತ್ರ ರೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವು. ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಪಾಲಕನಾದ ನೆಪೊಲಿಯನ್ ಬೋನಾಪಾರ್ಟೆ 1606ರಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಯಿಸಿ 39 ರಾಜ್ಯಗಳ ರೈನ್ ಕಾನ್ಫೆಡರೇಷನ್‌ನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಡುವದರೊಂದಿಗೆ ಜರ್ಮನ್‌ನಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಉದಾರವಾದಿಗಳು, ಸನಾತನರು,

- ನೆಪೋಲಿಯನ್ ದಾಳಿಗಳಿಂದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾವನೆ ಏರ್ಪಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ?

SCERT TELANGANA

ದೇಶಭಕ್ತರು ಒಂದೇ ದೇಶ ಏರ್ಪಡ ಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದರು. ಆದರೆ ನೆಪೋಲಿಯನ್‌ನ ಪತನದ ನಂತರ ವಿಯೆನ್ನಾ ಸಮಾವೇಶವು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಹಳೇ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿತು. 'ಜೊಲ್ಲ್ವೇರಿನ್' ಎನ್ನುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ತೆರಿಗೆಗಳ ಸಂಘವು ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಯುತ ವ್ಯಾಪಾರ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ಎನ್ನುವ ವಾಣಿಜ್ಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವದರ ಮೂಲಕ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯು ಮೂಡಿತು. ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಕಾರ ರಾಜಕೀಯ ಏಕತೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಜರ್ಮನಿ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲ ಸೋಪಾನವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿತು.

ಜರ್ಮನ್ ರಾಜ್ಯಗಳಲೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡದಾದ ಪ್ರಷ್ಯಾದ ರಾಜ ಮೊದಲನೇ ವಿಲಿಯಂ, ಪ್ರಧಾನಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧಿಸಿತು. ಪ್ರಷ್ಯಾ ಪ್ರಧಾನಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ 'ರಕ್ತಪಾತ-ಬಲಪ್ರಯೋಗ'ವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದನು. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಸೈನಿಕ ವಿಧಾನವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿದನು. ದ್ವೇಷಪೂರಿತ ದೌತ್ಯವಿಧಾನಗಳೊಂದಿಗೆ ಜರ್ಮನ್ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾದ ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್, ಆಸ್ಟ್ರಿಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿದನು.

ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧ :

ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸ್ಲೆಷ್‌ವಿಗ್, ಹೋಲ್‌ಸ್ಟೇನ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತೆರೆಯಮೇಲೆ ತರುವದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರಷ್ಯನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಕೆರಳಿಸುವ ಪ್ರಥಮ ಅವಕಾಶ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಿಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ಈ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿವೆ. ಇವು ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಏಕವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಎರಡೂ ರಾಜ್ಯಗಳು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕುನೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಏಳ್ಗೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಆಧೀನದೊಳಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂಬುದು ಜರ್ಮನಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಪೇಕ್ಷೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಶತೃ ದೇಶವಾದಾಗ್ಯೂ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರಿದನು. ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ, ಪ್ರಷ್ಯಾಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ದಳಗಳು ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್‌ನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡವು. 1865ರ ಆಗಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಲ್‌ಸ್ಟೇನ್‌ನನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ಲೆಷವಿಗ್ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಪ್ರಷ್ಯಾಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಆಸ್ಟ್ರೋ ಪ್ರಷ್ಯನ್ ಯುದ್ಧ :

ಪ್ರಷ್ಯಾ-ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯ ಯುದ್ಧ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ, ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ವ್ಯವಹರಿಸಿದನು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಪ್ರಷ್ಯಾ ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ಆತನ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾವನ್ನು ಎಂತಹ ಸ್ನೇಹಿತರಿಲ್ಲದೆ ಏಕಾಂಗಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆತನು ಭಾವಿಸಿದನು. ಅಂದಿಗೆ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ನಿಗೆ ರಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಆತನು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಮೂರನೆಯ ನೆಪೊಲಿಯನ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಟದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ವಿಸ್ತರಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಅಂಗೀಕರಿಸುವದಾಗಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗೆ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದನು. ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಷ್ಯಾ ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿದರೆ ಇಟಲಿಗೆ ವೆನೇಷಿಯಾವನ್ನು ಕೊಡಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ

SCERT TELANGANA

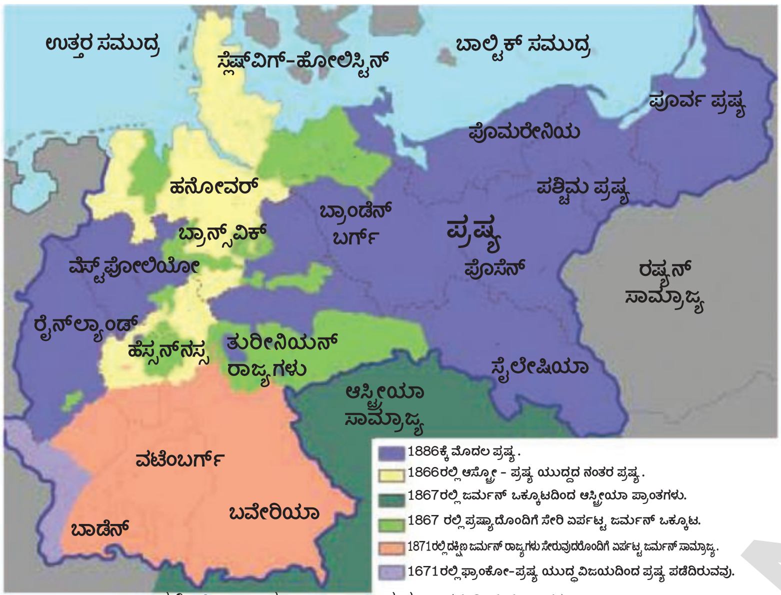

ನಕ್ಷೆ 2: ಜರ್ಮನಿ ಏಕೀಕರಣ (1866-71).

ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಇಟಲಿಯ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೂಡಾ ಪಡೆದುಕೊಂಡನು.

ಸ್ಲೆಷವಿಗ್ ಹೋಲ್‌ಸ್ಟೆನ್‌ಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ, ಜರ್ಮನ್ ಡಯಟನ್ ಮುಂದಿಟ್ಟಾಗ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾದ ಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಅಭ್ಯಂತರವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದನು. ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ ವಿಶ್ವಾಸಭಂಗಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಪ್ರಷ್ಯಾದ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಹೋಲಸ್ಟೇನ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದನು.

ಪ್ರಷ್ಯಾ ದುರಾಕ್ರಮಣ ಮಾಡಿತೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ ಪ್ರಷ್ಯಾದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯುದ್ಧ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಕ್ರಿ.ಶ.1866 ಜುಲೈ 3ನೇ ದಿನಾಂಕದಂದು ಯುದ್ಧ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಪ್ರಷ್ಯಾದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೀಯ ಪರಾಜಯವಾಯಿತು. ಇಟಾಲಿಯನ್ನ್‌ರಿಂದ ವೆನೇಷಿಯಾವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1,50,000 ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾದ ಸೈನ್ಯವು ಇಬ್ಬಾಗವಾಯಿತು. ಸಾಡೋವಾದ ಹತ್ತಿರ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾ ಸೋತಿತು. ಪ್ರಷ್ಯಾ ಸೈನ್ಯಗಳು, ವಿಯನ್ನಾ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಪಯಣಿಸಿದವು. ಸ್ಲೆಷವಿಗ್, ಹೋಲ್‌ಸ್ಟಿನ್, ಹೋನೋವರ್, ಹೆಸ್ಸೆ-ಕಾಸೆಲ್, ಹೆಸ್ಸೆ-ಡಾರ್ಮ್-ಸ್ಟಾಟ್‌ನಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಫ್ರಾಮಕ್‌ಫರ್ಟ್ ನಗರವನ್ನು ಪ್ರಷ್ಯಾ ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಉತ್ತರದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಷ್ಯಾ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು.

ದಕ್ಷಿಣದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಬಿವೇರಿಯಾ, ಬಾಡೆನ್, ಉರ್ಟನ್ ಬರ್ಗ್,ಹೆಸ್ಸೆ-ಡಾರ್ಮ್-ಸ್ಟಾಟ್ ರಾಜ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡವು. ಈ ರಾಜ್ಯಗಳು ರೈನ್ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕೆಂದಾಗ್ಯೂ 3ನೇ ನೆಪೊಲಿಯನ್‌ನಿಂದ ಭೀತಿಗೊಳಗಾದವು. ಈ ಭಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಪ್ರಷ್ಯಾದೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸೈನಿಕ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಹಾಕಿದವು. ಸಶಸ್ತ್ರದಳಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಪ್ರಷ್ಯಾಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು.

ಫ್ರಾಂಕೋ-ಪ್ರಷ್ಯನ್ ಯುದ್ಧ :

ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಪಾಲಕನಾದ 3ನೇ ನೆಪೊಲಿಯನ್, ತನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಲಹೀನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಆಸ್ಟ್ರೋ-ಪ್ರಷ್ಯನ್ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತನಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲನಾದನು. ತನ್ನ ಗೌರವವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು 3ನೇ ನೆಪೊಲಿಯನ್ ಆಸ್ಟ್ರೋ-ಪ್ರಷ್ಯನ್ ಯುದ್ಧ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಟಸ್ಥವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ರೈನ್ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿನ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತನ್ನ ಅನುಮತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ 3ನೆಯ ನೆಪೊಲಿಯನ್‌ಗೆ ಒಂದು ಅಸ್ಪಷ್ಟ ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಫ್ರನ್ಸ್‌ಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನಷ್ಟಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ 3ನೇ ನೆಪೊಲಿಯನ್‌ಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಿದ್ದಿತು ಅದೇ ಯುದ್ಧ. ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕನೂ ಕೂಡಾ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಕೋರಿಕೊಂಡನು. ಜರ್ಮನ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಅಧಿಪತ್ಯವಿರುವದರಿಂದ ಜರ್ಮನ್ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಅಂಗೀಕರಿಸಿತೆಂದು ಇಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸದೆಂದು ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಭಾವಿಸಿದನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಫ್ರಾನ್ಸನೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ಧವನ್ನು ಕೋರಿಕೊಂಡನು. ಈ

ವಿಧವಾಗಿ ಫ್ರಾನ್ಸ, ಪ್ರಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳೆರಡೂ ಯುದ್ಧದಕಡೆಗೆ ಒಲವು ಸೂಚಿಸಿದಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳೂ ಕೂಡಾ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ತಕ್ಷಣ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಸ್ಪೇನ್ ರಾಜ್ಯವು ವಾರಸುದಾರಿಕೆಯ ವಿವಾದದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು.

ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತಗಾರಳಾದ ಇಸಬೆಲ್ಲಾಳೊಂದಿಗೆ ಜಿಗುಪ್ಸೆಗೊಂಡ ಸ್ಪೇನ್ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಸಾ.ಶ. 1863 ರಲ್ಲಿ ಅವಳನ್ನು ಸಿಂಹಾಸನದಿಂದ ತೊಲಗಿಸಿ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಲಿಯೋಪೊಲ್ಡಾನನ್ನು ಕೋರಿದರು. ಈ ಲಿಯೋಪೋಲ್ಡ್, ಪ್ರಷ್ಯಾ ರಾಜನಿಗೆ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿದ್ದನು. ಲಿಯೋಪೊಲ್ಡ್ ವಾರಸುದಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಗಂಭೀರವಾದ ಅಭ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಆದ್ದರಿಂದ ಲಿಯೋಪೊಲ್ಡ್ ಸ್ಪೇನ್ ಸಿಂಹಾಸನವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಲು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ 3ನೇ ನೆಪೊಲಿಯನ್ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ತೃಪ್ತಿಪಡಲಿಲ್ಲ. ಸ್ಪೇನ್ ವಾರಸುದಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ವಹಿಸುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಷ್ಯಾ ರಾಜನು ವಾಗ್ದಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿದನು. 3ನೇ ನೆಪೊಲಿಯನ್ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಷ್ಯಾ ರಾಜನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದನು. ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಬೆರ್ಲಿನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ಗೆ ಟಿಲಿಗ್ರಾಮ್ ಮೂಲಕ ಏಮ್ಸ್ ನಗರದಿಂದ ರವಾನಿಸಲಾಯಿತು. ಟಿಲಿಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿನ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ಪ್ರಷ್ಯಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪರಸ್ಪರ ದ್ವೇಷ ಹರಡುವದೆಂಬ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್ ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಂಡನು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಫ್ರಾನ್ಸ-ಪ್ರಷ್ಯಾಗಳ ಮಧ್ಯ ಯುದ್ಧ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಈ ಯುದ್ಧವು 6 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ರಷ್ಯಾದ ಸೈನವು ಫ್ರಾನ್ಸ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿತು. ಅನೇಕ ಯುದ್ಧಗಳಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಪೆಟ್ಟುತಿಂದ 3ನೇ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಸುಮಾರು ಲಕ್ಷಮಂದಿ ಸೈನಿಕರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಷ್ಯಾ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಶರಣಾದನು.

ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿದ ಪ್ರಷ್ಯಾ ಸೈನಿಕರು ಫ್ರಾನ್ಸ ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಪ್ಯಾರಿಸ್‌ನ್ನು ಸೇರಿ ಏಕೀಕೃತ ಜರ್ಮನಿ ಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಪ್ರಪ್ರಥಮ ಏಕೀಕೃತ ಜರ್ಮನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿ ಮೊದಲನೇ ವಿಲಿಯಂಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ ಮಾಡಿದರು. ಫ್ರಾಂಕ್‌ಫರ್ಟ್ ಸಂಧಿಯ ಒಪ್ಪಂದದೊಂದಿಗೆ ಫ್ರಾಂಕೋ ಪ್ರಷ್ಯನ್ ಯುದ್ಧ ಮುಗಿಯಿತು. ಈ ಸಂಧಿಯಿಂದ ಅಲ್ಸೇಸ್, ಲೋರೈನ್ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಲಭಿಸಿದವು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ 1871 ಜರ್ಮನಿ ಏಕೀಕರಣ ಸಾಧಿಸಲಾಯಿತು.

- ಬಿಸ್ಮಾರ್ಕ್‌ನ ದ್ವೇಷಪೂರಿತ ದೌತ್ಯ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವ ಪರಿಣಾಮಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದವೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಇಟಲಿಯ ಏಕೀಕರಣ (Unification of Italy) :

ಜರ್ಮನಿಯಂತೆ ಇಟಲಿಯೂ ಸಹ ದೀರ್ಘಕಾಲದಿಂದ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ತುಂಡಾಗಿದೆ. ಅನೇಕ ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಹಬ್ಸ್ ಬರ್ಗ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಟಲಿಯನ್ನರು ಚೆಲ್ಲಾಚೆದುರಾಗಿದ್ದರು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಕಾಲದ ಇಟಲಿ ಏಳು ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ಡಿನಿಯಾ, ಪೈಡ್ ಮಾಂಟ್ ಎನ್ನುವ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟಾಲಿಯನ್ ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವ ಕುಟುಂಬ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಪ್ರಾಂತ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಹಬ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ಗಳ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಂತ ಪೋಪ್ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಸ್ಪೇಯಿನ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಬೊರ್ಬನ್ ರಾಜರ ಅಧಿನದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇಟಾಲಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ರೂಪ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ, ಸ್ಥಾನಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿದ್ದವು.

1830ರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಗಣತಂತ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ 'ಗಿಸ್ಸೆಪ್ಪಿ ಮ್ಯಾಜಿನಿ' ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದನು. ತನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಜಿನಿ **'ಯಂಗ್ ಇಟಲಿ'** ಎನ್ನುವ ಒಂದು ರಹಸ್ಯ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. 1831 ಮತ್ತು 1848 ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ವಿಫಲವಾದ್ದರಿಂದ ಯುದ್ಧದಿಂದ

SCERT TELANGANA

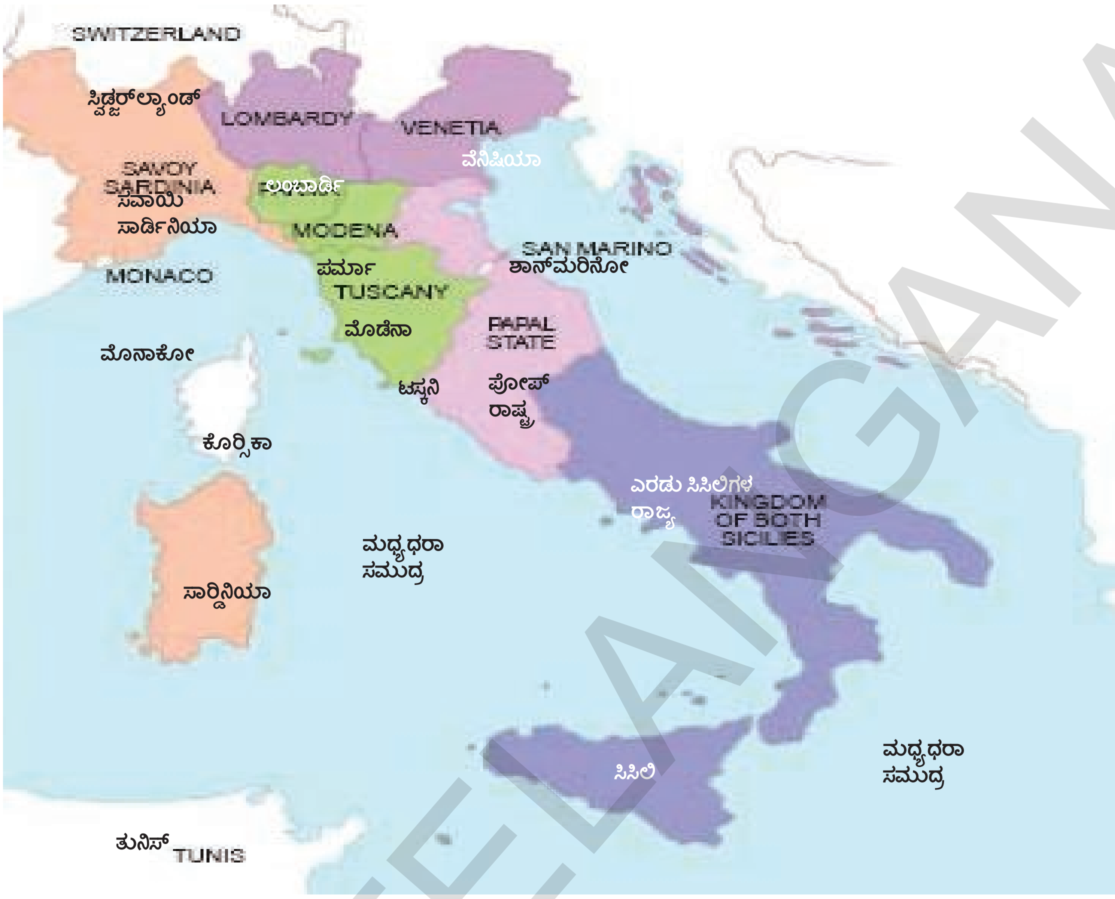

ನಕ್ಷೆ 4: 1858ರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇಟಾಲಿಯನ್ ರಾಜ್ಯಗಳು

ಇಟಾಲಿ ಯನ್ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸಾರ್ಡೀನಿಯಾ, ಪೀಡ್ಮಾಂಟ್ ವಿಕ್ಟರ್ ಇಮಾನ್ಯುಯೆಲ್ II ರಾಜನ ಮೇಲೆ ಬಿತ್ತು. ಐಕ್ಯ ಇಟಲೀ ಏರ್ಪಟ್ಟರೇ ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ, ರಾಜಕೀಯಾಧಿಪತ್ಯ ಸಾಧಿಸಬಹುದೆಂದು ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಾಜರು ಭಾವಿಸಿದರು.

ಇಟಲಿ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವ ಚಳುವಳಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವವಹಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ 'ಕವೂರ್' ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಾದಿಯೂ ಅಲ್ಲ. ಇಟಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗ, ಶ್ರೀಮಂತರು, ವಿದ್ಯಾವಂತರಂತೆ ಆತನು ಕೂಡ ಇಟಾಲಿಯನ್‌ಗಿಂತ ಫ್ರೆಂಚ್ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಉತ್ತಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕವೂರ್ ಸಾಧಿಸಿದ ಫಲವಾಗಿ 1859ರಲ್ಲಿ ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾನ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸಾರ್ಡೀನಿಯಾ ಪೀಡ್ಮಾಂಟ್ ಸೋಲಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಈ ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದ ಜೊತೆಗೆ 'ಗಿಸಿಪ್ಪಿ' 'ಗ್ಯಾರಿಬಾಲ್ಡಿ' ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಯುಧ ವಾಲಂಟೀರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದರು. 1860ರಲ್ಲಿ ಇವರು 'ದಕ್ಷಿಣ ಇಟಲಿಯಿಂದ ಸಿಸಿಲೀಸ್' ರಾಜ್ಯದೊಳಕ್ಕೆ ಚೊಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಪಾಲಕರನ್ನು ಹೊಡೆದೊಡಿಸಲು ಸ್ಥಾನಿಕ ರೈತರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡರು. 1871 ರಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತ ಇಟಲಿಗೆ ವಿಕ್ಟರ್ ಇಮಾನ್ಯುಯೇಲ್ II ನ್ನು ರಾಜನಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಭಾಗ ನಿರಕ್ಷರಸ್ಥರು ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಉದಾರವಾದ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಭಾವನೆ ಯಾವುದು ತಿಳಿಯದೇ ಉಳಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಇಟಲಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ಯಾರಿಬಾಲ್ಡಿಗೆ ಸಹಾಯ ನೀಡಿ ರೈತರು ಇಟಾಲಿಯಾ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರೇ ಕೇಳಿಲ್ಲ 'ಲಾ ಟಾಲಿಯಾ' (La Talia) ಎಂದರೆ ವಿಕ್ಟರ್ ಇಮಾನ್ಯುಯಲ್‌ನ ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಇದ್ದರು.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಮಹೋನ್ನತ ಕ್ರಾಂತಿ
2. ದೈವದತ್ತ ಹಕ್ಕು
3. ಉದಾರವಾದ
4. ರಾಜರ ಆಡಳಿತ
5. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ
6. ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವ
7. ನಿರಂಕುಶತ್ವ
8. ಕಾಲ್ಪನಿಕವಾದ
9. ಡೆರೆಕ್ಟರೀ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳು ಯಾವ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆಯೋ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೆರಿಕಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್)
   - ಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.
   - ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ಸಹ ರಾಜನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಭೂಮಿ ಇರುವ ದೇಶ.
   - ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶದೊಡನೆ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದ ದೇಶ.
   - ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.
   - ರಾಜರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಾಶಮಾಡಲು ರೈತಾಂಗ ನಾಯಕತ್ವವಹಿಸಿದೆ.
   - ಪುರುಷರ, ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿದರು.
2. ಹೊಸ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಡುವದರ ಹಿಂದೆ ಸಮಾಜದ ಮೇಧಾವಿಗಳ ಮುಖ್ಯ ಆಲೋಚನೆಗಳೇನು ? ಅವು ಪ್ರಜಾದರಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿವೆ.
3. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ದಂಗೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.
4. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದೊಂದಿಗೆ ನೀವು ಏಕೀಭ ವಿಸುತ್ತೀರಾ ? ವಿವರಿಸಿರಿ.
5. ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ತೆರಿಗೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಅಮೆರಿಕಾ ವಸಾಹತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ಕಾರ ಣಗಳಾದವು.
6. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿರಿ.
7. 171ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ಭಯದ ಆಡಳಿತ ಎಂಬ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.
8. ಜರ್ಮನ್ ಏಕೀಕರಣಗೊಂಡ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಕ್ಲುಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.
9. ಯುರೋಪ್ ನಕಾಶೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಪ್ರಷ್ಯಾ, ಆಸ್ಟ್ರೀಯಾಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ಅಮೆರಿಕಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕ್ರಾಂತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ವಿವರಗಳನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿರಿ. ಅವರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಇಷ್ಟವಾದರು ? ಏಕೆ ? ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಪ್ಯಾರಾ ಬರೆಯಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ
13

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆ

1780 ರಿಂದ 1850ರ ವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದಿದವು. ಈ ಹಂತವನ್ನು 'ಪ್ರಥಮ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎನ್ನುವರು. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಜಸ್ ಮಿಷೆಲೆಟ್, ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿನ ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ಏಂಜಲ್ಸ್‌ನಂತಹ ಯುರೋಪಿನ ಪಂಡಿತರು 'ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ' ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. 1760–1820ರ ಮಧ್ಯ ಬ್ರಿಟಿಷ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲಬಾರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷನಲ್ಲಿ ಆ ಪದವನ್ನು ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾದ ಅರ್ನಾಲ್ಡ್ ಟಾಯ್ನಬೀ (1852–53)ಯವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಬ್ರಿಟನ್‌ನ ಮೇಲೆ ವಿಸ್ತೃತ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿತು. ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಕ್ರಾಂತಿಗಳು ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಯು.ಎಸ್.ಎ.ಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಲ್ಲದೇ ಉಳಿದ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಗಣನೀಯವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಆಯಾದೇಶಗಳ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭೌಗೋಳಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಆದರಿಸಿ ವಿವಿಧ ದೇಶಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ವಿವಿಧ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ನೂಲು, ಉಕ್ಕು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

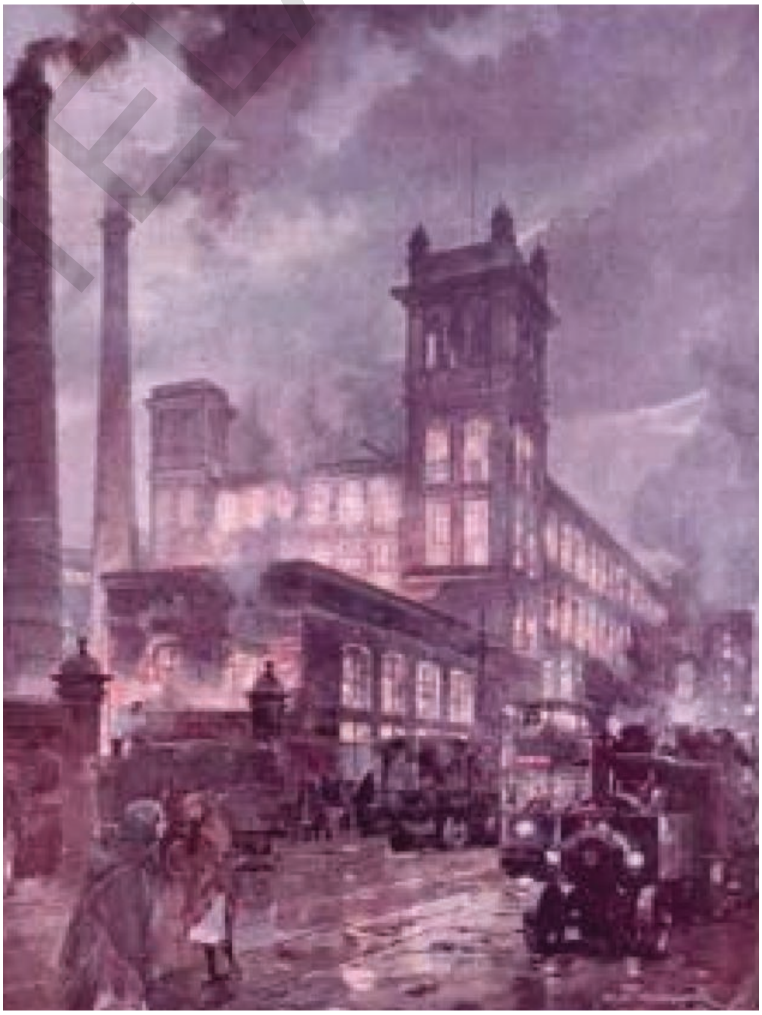

ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಆರಂಭವಾದಾಗ ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದರು. ಕರಕುಶಲ ವೃತ್ತಿಗಳು, ನೇಕಾರರ ಮಗ್ಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳು, ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನದ ಸಹಾಯದೊಂದಿಗೆ ಈಗ ಅಪಾರ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಹೊಸ ಇಂಧನ ರೂಪವಾದ ಹಬೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬ್ರಿಟನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಹವೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳಾದ ರೈಲು, ಹಡಗುಗಳನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಆವಿಷ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಸಂಶೋಧಕರು, ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತರ

SCERT TELANGANA

ಲ್ಲ, ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಕೂಡಾ ಅಲ್ಲ.

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ಫಲಿತವಾಗಿ ಅನೇಕರು ಸಂಪದ್ಭರಿತರಾದರು. ಆದರೆ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬಹಳ ದಯನೀಯವಾಗಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳ ನಂತರ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಕಾನೂನು ರಚಿಸುವದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು.

- ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು ಎದುರಿಸಿದ ಕಷ್ಟಗಳೇನು ?

ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ?

ಆಧುನಿಕ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಫಲಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ದೇಶ ಬ್ರಿಟನ್. 1750 ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಏಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು ? ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಮಾತ್ರವೇ ಕಾರಣವಾಯಿತು ? ಎಂಬುದು ಇತಿಹಾಸಕಾರರ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

i) ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರತೆ - ಏಕೀಕೃತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ :-

17ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದಲೇ ಬ್ರಿಟನ್ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಸ್ಥಿರತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ವೇಲ್ಸ್ ಸ್ಕಾಟ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಾಜ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಏಕೀಕೃತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಚುನಾವಣೆಗಳು, ತೆರಿಗೆಗಳು, ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಕರೆನ್ಸಿ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇದು ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ವಿಕ್ರಯಿಸದಂತೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದ ಮುಖಾಂತರ ಸಾಗಿ ಹೋಗುವ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಅವುಗಳ ಬೆಲೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವಿನಿಮಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗಲೇ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ಅವರ ಆದಾಯವನ್ನು ವಸ್ತು ರೂಪದಲ್ಲಿಯಲ್ಲದೇ ಸಂಬಳದ ರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ಅವರು ಆದಾಯವನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಲು ಮತ್ತು ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿತು. 17ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಸಂಸದೀಯ ಸರಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಇದು ವರ್ತಕ ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶ್ರೇಣಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಇಂಗ್ಲೇಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಮತ್ತು ವರ್ತಕ ಶ್ರೇಣಿಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಪೂರಕವಾಯಿತು.

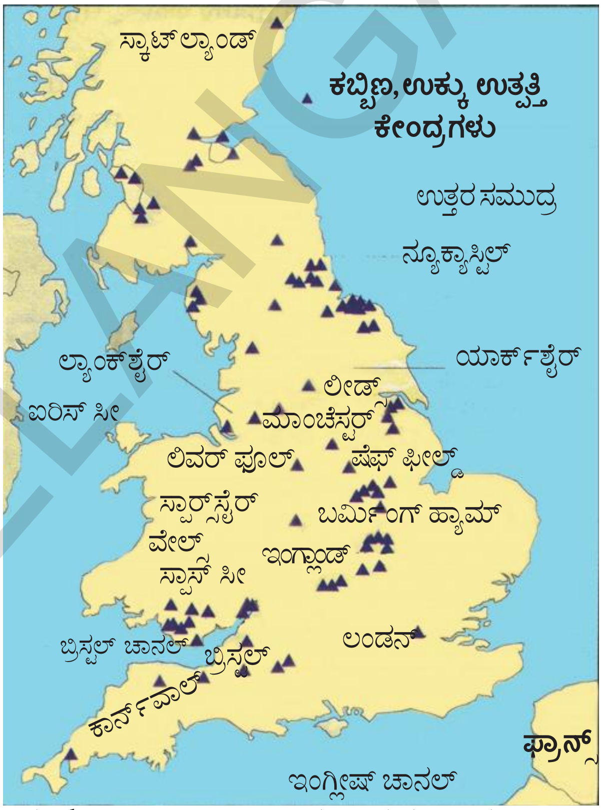

ನಕ್ಷೆ 1: ಬ್ರಿಟನ್ (ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್) : ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ

ii) ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಾಂತಿ :- 1600-1800 ರ ಮಧ್ಯೆ ಇಂಗ್ಲೇಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕೃಷಿ ಕ್ರಾಂತಿ ಆರಂಭಗೊಂಡಿತು. ಭೂಮಾಲಿಕರು ಚಿಕ್ಕ ರೈತರ ಭೂಮಿಜಗಳನ್ನು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ, ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಅವರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯನ್ನಾಧರಿಸಿ ಹೊಸ ಬೆಳೆ ವಿಧಾನವನ್ನು ಪಶು ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಬೃಹತ್ ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಆಹಾರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಭೂ ರಹಿತ ರೈತರು ಪಶು ಪೋಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಜೀವನೋಪಾಯ ಸಾದಿಸಿದ ರೈತರು,

SCERT TELANGANA

ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಹತ್ತಿರದ ನಗರಗಳಿಗೆ ತೆರಳಿದರು.

iii) ಪಟ್ಟಣಗಳು – ವ್ಯಾಪಾರ – ಆರ್ಥಿಕತೆ :– 18ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಗಳು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ, ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವು. 1750–1800 ನಡುವೆ ಕನಿಷ್ಟ 11 ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ನಗರಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಂಡಿತು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ದೊಡ್ಡ ನಗರವಾಗಿ ಲಂಡನ್ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಇದು ದೇಶೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಬಿಂದುವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿತು. ಲಂಡನ್ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಸಹ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಇದು ಯೂರೊಪ್, ಅಮೇರಿಕಾ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಭಾರತ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು.

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ನಡುವೆ ವಸ್ತುಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಗೆ ನದಿಗಳ ಅನುಸಂದಾನ, ಕರಾವಳಿ ತೀರವು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗುವ ವರೆಗೆ ಜಲ ಮಾರ್ಗಗಳ ಸಾರಿಗೆಯು ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನದಾಗಿದ್ದು, ಭೂ ಮಾರ್ಗಕ್ಕಿಂತ ವೇಗವಂತವಾಗಿತ್ತು. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ನದಿಗಳು ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನೌಕಾಯಾನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದವು. (ನಾವೆಗಳು, ಚಿಕ್ಕ ಹಡುಗುಗಳು ಸಮುದ್ರದ ವರೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದವು) ಇವುಗಳಿಂದ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

1964 ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬ್ಯಾಂಕ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದಿತು. 1784 ರ ವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾವಿನ್ಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿದ್ದವು. ನಂತರದ 10 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. 1820 ರ ವರೆಗೆ 600 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಇರಲು, ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿಯೇ 100 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿದ್ದವು. ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಲಯಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ಈ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ನೀಡುತ್ತಿದ್ದವು.

iv) ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳು :– 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯೆದವರೆಗೆ ಬ್ರಿಟನ್ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಭಾರತ ದೇಶದ ಹೆಚ್ಚು ಭೂಭಾಗದ ಮೇಲೆ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ವಸಾಹತುಗಳು ಬ್ರಿಟಿಷರ ಉತ್ಪನ್ನಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಕಚ್ಚಾ ಹತ್ತಿ, ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳಂತಹ ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ, ವ್ಯಾಪಾರ, ಬ್ರಿಟಿಷ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂಲಧನ ನೀಡುವುದರಿಂದ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅಗತ್ಯ.

ಮೊದಲನೆಯದು :– ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಹೂಡಿ ಲಾಭಾರ್ಜನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಬೇಕು. ಕೃಷಿ ಕ್ರಾಂತಿ, ವಸಾಹತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗೆಲುವು. ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಸಂಪತ್ತು ಕೆಲವರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿದ್ದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿಕೆದಾರರಿಗೆ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಯಿತು.

ಎರಡನೇಯದು :– ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ದವಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಲಭ್ಯತೆ ಅಗತ್ಯ. ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ನಗರಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಲು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಹೇಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ಓದಿದ್ದೇವೆ.

ಮೂರನೇಯದು :– ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದು ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟನ್ನಿನ ರಾಜಕೀಯ ಏಕೀಕರಣ, ಚಿಕ್ಕ ರೈತರು ಕೃಷಿ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳು,

SCERT TELANGANA

ಸಣ್ಣ ರೈತರು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಬದಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಬದಲಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ವಸಾಹತುಗಳು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದವು.

ನಾಲ್ಕನೇಯದು :- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಮತ್ತು ಸಮರ್ಥವಾದ ಸಾರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಅಗತ್ಯ ಇವುಗಳೊಂದಿಗೆ ಶರವೇಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಜ್ಞಾನ, ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅವಸರ ಇದು ಹೇಗೆ ನಡೆದಿದೆಯೋ ನೋಡೋಣ.

- ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿನ ಬ್ರಿಟನ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಇತರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಾದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ನೇಕಾರಿಕೆ, ಸಾರಿಗೆ:

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸೀಸ, ರಾಗಿ, ತಾಮ್ರಾದಂತಹ ಖನಿಜಗಳು ಸಮೃದ್ಧಿಯಾಗಿ ಲಭಿಸುವುದು ಸಹ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಅದೃಷ್ಟ. ಆದರೆ 18ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಬಳಸಬಹುದಾದ ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿನ ಕೊರತೆ ಇತ್ತು. ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದರಿ ನಿಂದ ಅದನ್ನು ಕರಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ (Smelting) ಮೂಲಕ ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಕಬ್ಬಿಣದವನ್ನು ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಶತಮಾನಗಳ ವರೆಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಸುಡುವುದ ರಿಂದ ಬಂದ ಇದ್ದಿಲನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣ ಕರಗಿ ಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಬೇಗ ಒಡೆದು ದೂರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಅದರ ಲ್ಲಿನ ಕಲುಷಿತ ಗಳಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಮೌಲ್ಯದ ಕಬ್ಬಿಣ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕಟ್ಟಿಗೆಗಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಅದರ ಕೊರತೆ ಏರ್ಪಡಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಿಗೆಯ ಇದ್ದಲಿನಿಂದ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆ ಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಇಂಡಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಲೋಹವನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಇಂಗ್ಲೀಷರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ಲೋಹವು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಉಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆದಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಸುದೀರ್ಘ ಅಧ್ಯಾಯನ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗದ ನಂತರ ಉಕ್ಕು ತಯಾರಿ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅನುಭವ ವಿರುವ ಒಂದು ಕುಟುಂಬದ ಮೂಲಕ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾಯಿತು.

ಚಿತ್ರ 15.2: ಮೂರನೇ ಡರ್ಬೀ ರೂಪಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣ

ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಮ್ಮಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಷ್ರಾಫ್‌ಷೈರ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಡರ್ಬಿಗಳು ತೀವ್ರ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮೂರು ತಲೆಮಾರಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು. ತಾತ, ತಂದೆ, ಮಗ, ಆ ಮೂವರ ಹೆಸರುಗಳೂ ಅಬ್ರಹಂ ಡರ್ಬಿಗೆ ಐವತ್ತು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಮಿಶ್ರಲೋಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿ ತಂದರು. 1709 ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೇ ಅಬ್ರಹಂ ಡರ್ಬಿ (1677-1717) ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಕುಲಿಮೆ (ಬಟ್ಟಿ) ಯಿಂದ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೋಕ್ (ಇದ್ದಲಿನಿಂದ ಗಂಧಕ, ಇತರ ಕಲ್ಮಷಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿದಾಗ ಏರ್ಪಟ್ಟದ್ದು)ನ್ನು

SCERT TELANGANA

ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಈ ಬಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಉಷ್ಣೋಗ್ರತೆಗಳು ಸಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಈ ಅನ್ವೇಷಣೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇದ್ದಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಟ್ಟೆಗಳು ಆಧಾರಪಡುವುದು ತಪ್ಪಿತು. ಈ ಬಟ್ಟಿಗಳಿಂದ ಬಂದ ದ್ರವ್ಯ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಹಿಂದಿನದಕ್ಕಿಂತ ದೊಡ್ಡ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಎರಕ ಹೊಯ್ಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ಮತ್ತಷ್ಟು ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಇನ್ನೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಎರಡನೇ ಡರ್ಬಿ (1711-68) ಕಚ್ಚಾ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ (ಸುಲಭವಾಗಿ ಮುರಿದು ಹೋಗದ) ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದನು. ಹೆನ್ರಿಕೋರ್ಟ್ (1740-1823) ಕಲಿಸುವ ಹೊಂಡದ ಬಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕರಿಸಿದ ಕಬ್ಬಿಣವನ್ನು ಹಬೆ (ಉಗಿ)ಯಿಂದ ಚಲಿಸುವ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕಡ್ಡಿಗಳಾಗಿ ಎರೆಕ ಹೊಯ್ಯುವುದು) ಕಂಡು ಹಿಡಿದನು. ಈಗ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಧಗಳ ವಸ್ತುಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ದಿನನಿತ್ಯದ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ, ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಭಾಗಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಬ್ಬಿಣದಿಂದ ಮಾಡಿದ ವಸ್ತುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬಾಳಿಕೆಗೆ ಬರುತ್ತವೆ. ಕಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗುವ, ಮುರಿದು ಹೋಗುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ಕಬ್ಬಿಣ ಭೌತಿಕ, ರಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬಹುದು.

ಒಂದೇ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ, ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಒಂದೇ ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರು ಲಭಿಸುವುದು ಬ್ರಿಟನ್ ಅದೃಷ್ಟ. ಐದು ತೀರ ಪ್ರಾಂತದ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಸರಕನ್ನು ಹಡಗುಗಳೊಳಗೆ ಸಾಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ. ಫಲವಾಗಿ ಹಡಗುಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ, ಹಡಗುಗಳ ಮೂಲಕ ಸರಕು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದವು.

1800-1830ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಬ್ಬಿಣ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಾಲ್ಕರಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಿತು. ಕಬ್ಬಿಣದದಿಂದ ಮಾಡಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳು ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. 1820ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟನ್ನು ಕಚ್ಚಾ ಕಬ್ಬಿಣ ತಯಾರಿಸಲು 8 ಟನ್ನುಗಳ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಅವಶ್ಯಕವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. 1850 ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ 2 ಟನ್ನುಗಳ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸರಿಹೋಗುತ್ತಿತ್ತು. 1848ಕ್ಕೆ ಉಳಿದ ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ, ಉತ್ಪತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಖನಿಜ ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಬ್ರಿಟನ್ ಒಂದೇ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು.

- ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ನಾಣ್ಯವಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ಮತ್ತು ಉಕ್ಕು ಏಕೆ ಬೇಕು ? ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಕಬ್ಬಿಣದ ಅದಿರಿಗೂ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಗಣಿಗಳಿಗೂ ಸಮಾನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಏಕೆ ಲಭಿಸಿದೆ ?
- ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಬ್ಬಿಣ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಏಕೆ ಏರ್ಪಟ್ಟವು ?

ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದು, ನೂಲುವುದು (Cotton Spinning and Weaving) :

ಉಣ್ಣೆ ಅಗಸೆಯಾನಾರಿನಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ನೇಯುವುದು ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದಿಂದ ಇದೆ. 17ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಭಾರತ ದೇಶದಿಂದ ಬೇಲುಗಟ್ಟಲೆ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿ ಸಿತು. ಭಾರತದೇಶದ ಭೂಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿ ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುವುದರಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದಿಂದ ಬಟ್ಟೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನೂಲು ತೆಗೆದು, ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿಸಲು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

18ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾಂಭದವರೆಗೆ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿಯಲ್ಲದೆ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು 10 ಜನ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವವರು. ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೇಯ್ಗೆ ಕೆಲಸದವರು ನೂಲಿಗಾಗಿ ಕಾಯಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಹಲವು ತಾಂತ್ರಿಕ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಾ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ದಾರವಾಗಿ ಮಾಡುವ ವೇಗವನ್ನು, ನೂಲನ್ನು ಬಟ್ಟೆ ನೇಯ್ಯುವ ವೇಗವನ್ನು ಸಮ ಮಾಡಿದರು. ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸಮರ್ಥವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದು ಕ್ರಮವಾಗಿ

- ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿದ 2 ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ.

SCERT TELANGANA

ನೂಲು ನೇಯ್ಯುವ ಮನೆಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಯಿತು.

1780ರಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅನೇಕ ವಿಧವಾಗಿ ಬ್ರೀಟಿಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು. ಇತರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾಣುವ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಇದರಲ್ಲಿಯೂ ಇವೆ. ಕಚ್ಚಾ ಹತ್ತಿಯನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ (ಸಂಪೂರ್ಣ) ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದು ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟನ್‌ಗೆ ಕಚ್ಚಾ ಹತ್ತಿಯ ಮೇಲೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲ ಹಿಡಿತ ನಿಯಂತ್ರಣ ಲಭಿಸಿತು.

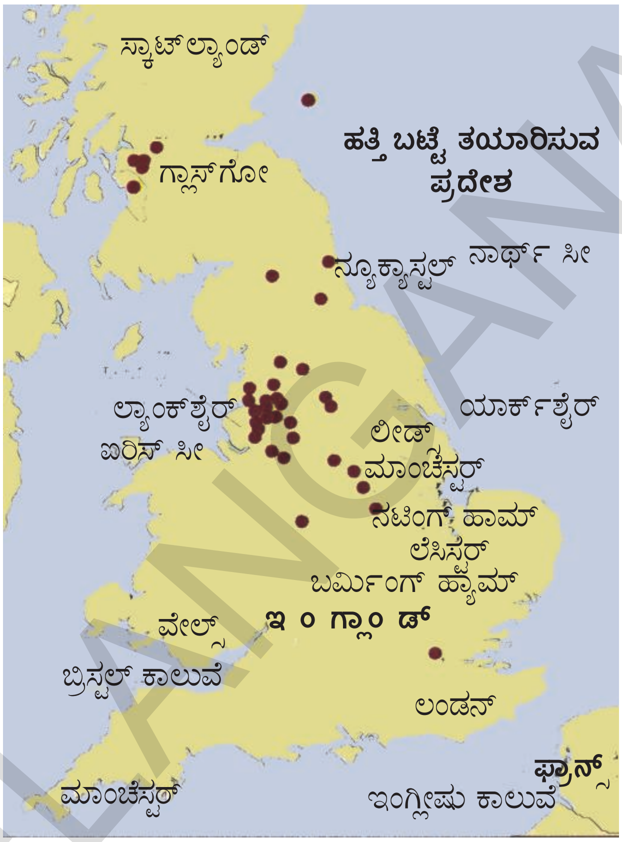

ನಕ್ಷೆ 2: ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ

ಉಗಿ (ಹವೆ) ಶಕ್ತಿ (Steam Power) :

ಉಗಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಗಣಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಲೋಹಗಳಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಆಳವಾದ ಗಣಿಗಳಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಗಣಿಗಳು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೀರು ತುಂಬುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ನೀರನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಉಗಿಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರೆ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಬಳಸುವಷ್ಟು ಈ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ,

ಜೇಮ್ಸ್ ವ್ಯಾಟ್ (1736-1819) ಅನ್ವೇಷಣೆಯಿಂದ ಉಗಿಯಂತ್ರ ಕೇವಲ ನೀರನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕುವ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಚಲಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಮಂತ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರನಾದ ಮ್ಯಾಥ್ಯೂ ಬಾಲ್ವಿನ್ (1728- 1809) ಸಹಾಯದಿಂದ 1775 ರಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೋಹೊ ಫೌಂಡ್ರಿ (ಕುಲುಮೆ)ಯನ್ನು ವ್ಯಾಟ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದನು. ಈ ಫೌಂಡ್ರೀ (ಕುಲುಮೆ) ಯಿಂದ ವ್ಯಾಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಉಗಿಯಂತ್ರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿತ್ತು. 18ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗೆ ಜಲ (ಹೈಡ್ರಾಲಿಕ್) ಶಕ್ತಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಉಗಿಯಂತ್ರ ಉಪಯೋಗಲಾ ರಂಭಿಸಿತು.1840ರಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 70%ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಉಗಿಯಂತ್ರಗಳು ಒದಗಿಸಿ ಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

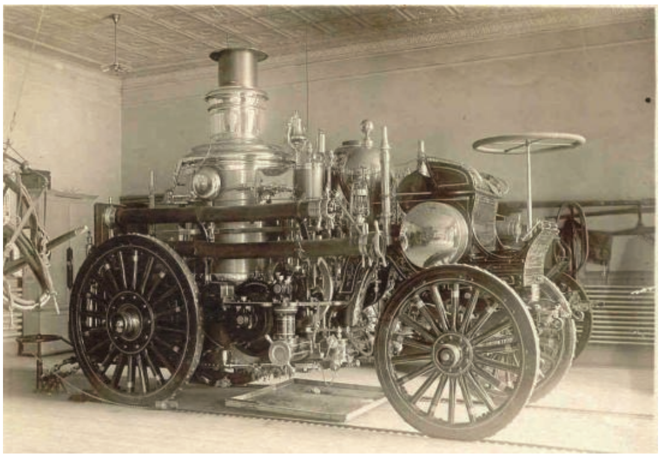
ಚಿತ್ರ 15.3: ಜೇಮ್ಸ್ ವ್ಯಾಟ್ ತಯಾರಿಸಿದ ಉಗಿಯಂತ್ರ

SCERT TELANGANA

ರವಾನಿಸುವಿಕೆ (Transportation) :

ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು, ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ರವಾನಿಸಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳು ಅಗೆಯುವುದು, ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೊಳಿಸು ವುದಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳು, ಕೈಹಿಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಪಕ್ಕಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು 'ಮ್ಯಾಕ್ ಆಡಂ' ಎನ್ನುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ರೂಪಿಸಿದನು.

ಮೊದಲಿನ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ರವಾನಿಸಲು ಅಗೆದರು. ರಸ್ತೆಯ ಮೂಲಕ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ರವಾನಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಾಲುವೆಗಳಲ್ಲಿ ದೋಣಿ (ಹರಿಗೋಲು)ಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ, ವೇಗವಾಗಿ ರವಾನಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಧನವಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬೆಚ್ಚಗಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿಗೆ ಬೇಡಿಕೆ ಸತತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾಲುವೆಯಾದ ವರ್ಸ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಯನ್ನು (1716-72) ಜೇಮ್ಸ್ ಬಿಂಡ್ಲೇ ನಿರ್ಮಿಸಿದನು. ಮಾಂಚೆಸ್ಟರ್ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ವರ್ಸ್ಲಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಿಂದ ಮಾಂಚೆಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಸಾಗಿಸುವ ಏಕೈಕ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕಾಲುವೆ ಅಗೆದರು. ಈ ಕಾಲುವೆ ಪೂರ್ತಿಯಾದ ನಂತರ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲಿನ ಬೆಲೆ ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಅಗ್ಗವಾಗಿ ಸರಕುಗಳ ರವಾನೆಗಾಗಿ 1830ರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರ್‌ಗಳು ಕಾಲುವೆಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭೂಮಿಯ ಯಜಮಾನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಕಾಲುವೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಕೈಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ಉಗಿ ರೈಲ್ವೆ ಇಂಜಿನ್ ಆದ ಸ್ಟಿಫೆನ್ಸ್‌ನ ರಾಕೆಟ್ 1814ರಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಯಿತು. ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡಬಲ್ಲ ಸಾಧನವಾಗಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಇವು ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು, ಸರಕುಗಳನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ, ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ರವಾನೆ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. 1760ರಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಳಿಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಕಬ್ಬಿಣ ಹಳಿಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದದ್ದು ಉಗಿ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಬೋಗಿಗಳನ್ನು ಎಳೆಯುವುದಂತಹ ಎರಡು ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಂದ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು.

ರೈಲ್ವೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವುದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಲ್ಲಾ ಎರಡನೇ ಹಂತಕ್ಕೆ ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿತು. ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಸ್ಟಾಕ್ಟನ್, ಡಾರ್ಲಿಂಗ್ ಟನ್ ಎನ್ನುವ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು 1825ರಲ್ಲಿ ಜೋಡಿಸಿತು. ಇವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಇರುವ 9 ಮೈಲುಗಳ ದೂರವನ್ನು ಗಂಟೆಗೆ 15 ಮೈಲುಗಳ ವೇಗದಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಎರಡನೇ ರೈಲು ಮಾರ್ಗ 1830ರಲ್ಲಿ ಲಿವರ್ ಪೂಲ್‌ನ್ನು, ಮಾಂಚೆಸ್ಟರ್‌ನ್ನು ಜೋಡಿಸಿತು. 20 ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗಂಟೆಗೆ 30 ರಿಂದ 50 ಮೈಲುಗಳ ವೇಗ ಸಾಧಾರಣ ವಿಷಯವಾಯಿತು.

1830ರಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳ ವಿನಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬಹಿರಂಗವಾದವು. ಕೆಲವು ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಡಗುಗಳು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ಷಾಮ, ಪ್ರವಾಹಗಳು, ನೀರು ಗಡ್ಡೆ ಕಟ್ಟುವುದಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸಂಶೋಧಕರು ಯಾರು ? (Who were the inventors ?)

ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ತಂದವರ ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಮಾತ್ರವೇ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆದ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ನಂತರವಾಗಲೀ, ಅಂದರೆ 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಗೆ ಭಾಗದಲ್ಲಾಗಲೀ ಭೌತಶಾಸ್ತ್ರ, ರಸಾಯನಿಕ ಶಾಸ್ತ್ರದಂತಹ ಮೂಲಭೂತ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ವಿಸ್ತರಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಭೌತ, ರಸಾಯನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದುದರಿಂದ ಅದ್ಭುತ, ಸ್ವತಃ ಸಿದ್ದ ಆಲೋಚನೆ ಹೊಂದಿದವರು, ಛಲಹಿಡಿದು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮಾಡುವವರು ಸಹ ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದರು. ಯೂರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇರುವುದು

SCERT TELANGANA

ಕೂಡ ಇವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. 1760 ರಿಂದ 1800ರ ಮಧ್ಯೆ ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಡಜನ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಕಾಶನ (Publish) ವಾಗಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಂಘಗಳು ಸಂಚಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಜ್ಞಾನದಾಹ ಅಪಾರವಾಗಿತ್ತು. ಕಲೆಗಳ ಸಂಘದ (1754ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು) ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ, ಯಾತ್ರ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಮೂಲಕ 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಕಾಫಿ ಗೃಹಗಳ ಮೂಲಕ ಈ ಜ್ಞಾನದಾಹ ತೀರುತ್ತಿತ್ತು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವುದರ ಮೂಲಕಕ್ಕಿಂತ ಧೃಢ ಸಂಕಲ್ಪ ಆಸಕ್ತಿ, ಕುತೂಹಲ, ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಅದೃಷ್ಟದ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಮಾಡಬಲ್ಲವರಾದರು. ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧಕರಾದ ಜಾನ್‌ಕೆ, ಜೇಮ್ಸ್, ಹಾರ್‌ಗ್ರೀವ್ಸ್‌ರಂತಹವರಿಗೆ ನೇಯ್ಗೆ, ಬಡಿಗೆ (ಮರಗೆಲಸ) ದಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೌಶಲ್ಯವಿತ್ತು. ಆದರೆ ರಾಬರ್ಟ್ ಆರ್ಕ್‌ರೈಟ್ ಕೂದಲು ಕತ್ತರಿಸುವವನು. ವಿಗ್ (ಕೂದಲಿನ ಟೋಪಿಗೆ)ಗಳು ತಯಾರು ಮಾಡುವವನು. ಸ್ಯಾಮ್ಯುಲ್ ಕ್ರಾಂಪ್ಟನ್‌ಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಿಲ್ಲ. ಎಡ್ಮಂಡ್ ಕಾರ್ಟ್‌ರೈಟ್ ಸಾಹಿತ್ಯ, ವೈದ್ಯ, ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆತನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪಾದ್ರಿ (ಕ್ರೈಸ್ತ ಗುರು) ಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡನು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯಂತ್ರ ಚಲನೆಗಳ (ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್ಸ್) ಬಗ್ಗೆ ಆತನಿಗೆ ಏನು ತಿಳಿಯದು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಉಗಿಯಂತ್ರಗಳ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ಜ್ಞಾನ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಇತ್ತು. ಥಾಮಸ್ ಸಾವೇರಿ ಸೈನ್ಯಾಧಿಕಾರಿ, ಥಾಮಸ್ ನ್ಯೂಕೋಮೆನ್ ಕಮ್ಮಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವನು. ಜೇಮ್ಸ್ ವ್ಯಾಟ್‌ಗೆ ಯಾಂತ್ರಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೂರ್ಣ ಅವಗಾಹನೆ ಇದೆ. ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಜಾನ್‌ಮೆಟ್‌ಕಾಫ್ ದೃಷ್ಟಿಹೀನ ವ್ಯಕ್ತಿ. ಆತನು ಸ್ವತಃ ರಸ್ತೆಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಗಳನ್ನು ಭೂಮಾಪನ (ಸರ್ವೆ) ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಾಲುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಜೇಮ್ಸ್ ಬ್ರಿಂಡ್ಲೆ ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ, ಆತನಿಗೆ ಪದಗಳ ಅಕ್ಷರ ಕ್ರಮ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆತನ ಜ್ಞಾಪಕಶಕ್ತಿ, ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿ, ಏಕಾಗ್ರತೆ ಅಮೋಘವಾಗಿದ್ದವು.

ಸ್ಪರ್ಧೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಬದಲಾವಣೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರು :-

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯು ವಿಚಿತ್ರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಮಾಲಿಕರಿಂದ ನಿಯಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿ, ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿ, ಸುದೂರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಲಾಭ ಪಡೆದರು. ಏನೇ ಆದರೂ, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಗರಿಷ್ಟ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇನ್ನೂ ಅಧಿಕ ಬಳಕೆದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಇತರ ವರ್ತಕರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿರುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಿಂದಾಗಿ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇರಬೇಕಾದರೆ, ಕಚ್ಚಾ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆಯನ್ನು, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲ್ಲವೇ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳ ಬಳಕೆ ಕಡಿಮೆ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಖರ್ಚನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವನ್ನು ಸಹ ಉತ್ತಮ ಪಡಿಸಲು ಸಹಕರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲಿಕರು ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಲಾಭದ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಬಂಡವಾಳವಾಗಿ ಇಡುತ್ತಾರೆ ದೀರ್ಘಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು ಅವರು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಉದ್ಯೋಗ ಸಂಪಾದಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹಳ ಜನ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಯಜಮಾನರು ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಧಾರಿತವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಧಿಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಉತ್ಪನ್ನ ಹೆಚ್ಚಾದರೆ ಖರೀದಿ ಮಾಡಲಾರದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾರದೇ ತಮ್ಮ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು

SCERT TELANGANA

ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅವರು ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಖರ್ಚನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊಸ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಇಲ್ಲವೇ ಹಳೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಯಜಮಾನರ ನಡುವಿನ ಸ್ಪರ್ಧೆಯು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಆಗಾಗ ಬರುವ ಹೊಸ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ, ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದು ಹಾಕಲಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳುವರು. ಆದರೆ ಹೊಸ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸದೇ ಹೋದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳು ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬದಲಾದ ಜೀವನಗಳು (Changed lives) :

ಅಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭೆ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ತರಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಭಯಪಡದೆ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದೆಂದು, ಹಣವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿದ ಶ್ರೀಮಂತರು ಸಹ ಇದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಣ-ಬಂಡವಾಳ-ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಯಿತು. ಸರಕುಗಳು, ಆದಾಯಗಳು, ಸೇವೆಗಳು, ಜ್ಞಾನ, ಉತ್ಪಾದಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದಂತಹ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಗಣನೀಯ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾನವರು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಭಗ್ನವಾದ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಹೊಸ ವಿಳಾಸಗಳು, ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದ ಪಟ್ಟಣಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆದರಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದವು. 50,000ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೊಂದಿದ ಪಟ್ಟಣಗಳು 1750ರಲ್ಲಿ 2 ಇದ್ದರೆ 1850ಗೆ 29ಕ್ಕೆ ಬೆಳೆದವು. ಈ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ವಸತಿ, ಕುಡಿಯಲು ಶುಭ್ರವಾದ ನೀರು, ನೈರ್ಮಲ್ಯದಂತಹವು ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ. ಹೊಸದಾಗಿ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬಂದವರು ಪಟ್ಟಣದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಹತ್ತಿರ ಈಗಾಗಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಜನಸಂದಣಿಯಿರುವ ಕೊಳಚೆ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪಟ್ಟಣ ಶ್ರೀಮಂತರು ಶುಭ್ರವಾದ ಗಾಳಿ, ನೀರು ದೊರೆಯುವ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಲಯಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡರು.

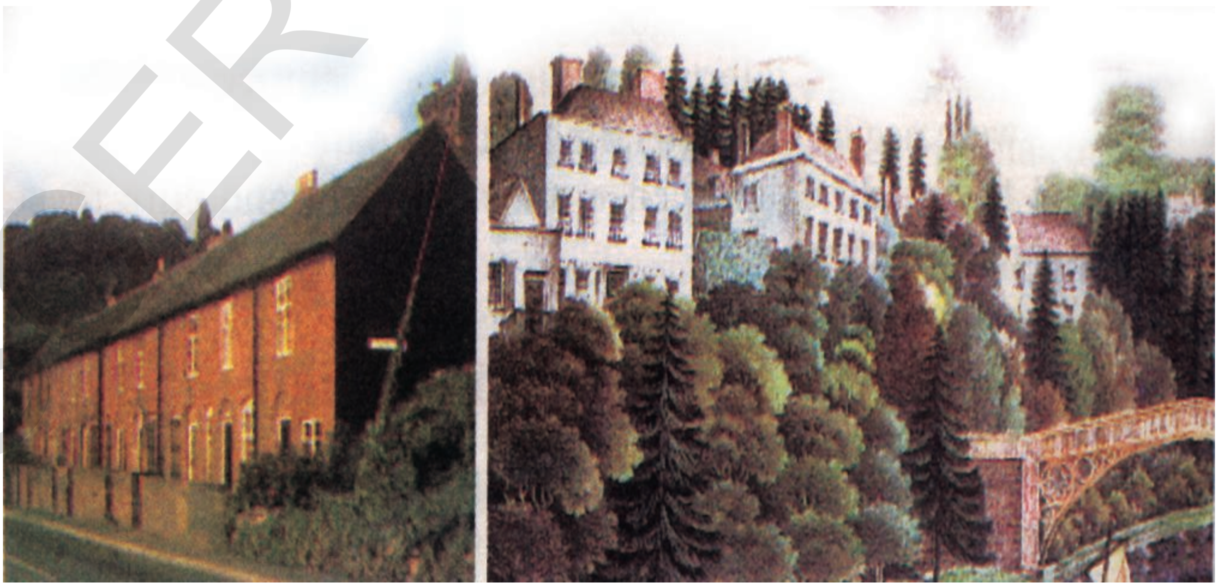

SCERT TELANGANA

ಕಾರ್ಮಿಕರು (The Workers) :

ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸರಾಸರಿ ಜೀವನ ಕಾಲ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆಯೆಂದು 1842ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಹೊರಹಾಕಿತು. ಬರ್ಮಿಂಗ್ ಹ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷಗಳು, ಮಾಂಚೆಸ್ಟರ್‌ನ್ನು 17, ಡರ್ಬಿಯಲ್ಲಿ 21 ವರ್ಷಗಳು. ಅವರು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮರಣಗಳು, ಅದು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಗಿವೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮಕ್ಕಳು ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜೀವಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವವರಿಗೆ ಹುಟ್ಟುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಂದಲ್ಲದೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಬಂದವರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು.

ನೀರಿನ ಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ವ್ಯಾಪಿಸುವ ಕಲರಾ, ಟೈಫಾಯಿಡ್, ವಾಯುಮಾಲಿನ್ಯದಿಂದ ಬರುವ ಕ್ಷಯ ಅಂಟು ರೋಗಗಳಿಂದ ಮರಣಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. 1832 ರಲ್ಲಿ ಕಲರಾ ಹರಡುವುದರಿಂದ 31,000 ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಪೌರಸಭೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಅಪಾಯಕರ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಈ ರೋಗಗಳನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಿಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲ.

ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ (Women, Children and Industrialisation)

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸ ಕಾಲ ಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಹಗಲಿನ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರುತ್ತಿತು. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು, ಬಂಧುಗಳು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸ ಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಪಶುಪೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಉರುವಲು ತರು ತ್ತಿದ್ದರು, ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಚರಕದಿಂದ ನೂಲು ತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಆದರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಶ್ರಾಂತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳ ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಒಂದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಆ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಕಠಿಣವಾದ ಶಿಸು ಇದು ತಪಗಳಿಗೆ ತೀರ್ವವಾಗಿ ಶಿಕಿಸುತಿದರು. ಪುರುಷರ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಮಾಣದ ಆದಾಯದಕ್ಕೆ ಜೊತೆಯಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪಾನೆ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಯಂತ್ರಗಳ ಉಪಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕುರಿತು ಆಲೋಚಿಸದೆ, ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವೇತಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಸಿದ್ದಪಡುವ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು.

ಲಾಂಕ್ ಷೈರ್, ಯೊರ್ಕ್‌ಷೈರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಹತ್ತಿ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು

ಚಿತ್ರ 15.5 : ಬರ್ಮಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಂನಲ್ಲಿನ ಗಿಲ್ಟ್ ಗುಂಡಿಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ. 1850ರಲ್ಲಿ ಗುಂಡಿಗಳ ತಯಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಿಳೆಯರು, ಇಲ್ಲವೆ ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಒಂದು ವಾರಕ್ಕೆ ಪುರುಷರಿಗೆ 25 ಷಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಗಳು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 7ಷಿಲ್ಲಿಂಗ್‌ಗಳು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಷಿಲ್ಲಿಂಗ್ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು !

SCERT TELANGANA

ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರೇಷ್ಮೆ, ಲೇಸುಗಳ ತಯಾರಿಕೆ, ಹೆಣೆಯುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಬರ್ಮಿಂಗ್‌ಹ್ಯಾಮ್‌ನಲ್ಲಿನ ಲೋಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರೇ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಲೋಹ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಕೆಲಸದವರು. ನೂಲು ತೆಗೆಯುವ ಜೆನ್ನಿಯಂತಹ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಿಕ್ಕ ಶರೀರಫಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಗಿರುವ ಯಂತ್ರಗಳ ನಡುವೆ ತಿರುಗಾಡ ಬಲ್ಲಷ್ಟು ಚಿಕ್ಕದಾಗಿ ಇರುತ್ತಿದ್ದರಾದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ದೀರ್ಘಕಾಲ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆಗಳು, ಭಾನುವಾರ ದಂದು ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಶುಭ್ರಪಡಿಸುವಂತಹ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಜಗಾಳಿ, ತಕ್ಕಷ್ಟು ವ್ಯಾಯಾಮ ಇರುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಕೂದಲು ಸಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿತ್ತು. ಕೈಗಳು ನುಜ್ಜಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ದಣಿದು ಹೋದ ಮಕ್ಕಳು ನಿದ್ರೆಯೊಳಗೆ ಜಾರಿ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಮರಣಹೊಂದಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಇವೆ

ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳು ಕೂಡ ಅಪಾಯಕರ ವಾದ ಕೆಲಸದ ಪ್ರದೇಶಗಳಾಗಿ ದ್ದವು. ಗಣಿಗಳ ಮೇಲ್ಛಾವಣಿಗಳು ಕುಸಿದು ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ಫೋಟಗಳು ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಗಾಯಗಳು ಸಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದವು. ಆಳವಾಗಿದ್ದು, ಕಿರಿದಾದ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡವರು ಹೋಗದ ತಡ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲು ಗಣಿ ಯಜಮಾನರು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೇಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರು ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ವ್ಯಾಗನ್‌ಗಳನ್ನು ಗಣಿಗಳ ಒಳಕ್ಕೆ, ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಬಾಗಿಲು ತೆಗೆದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಬುಜದ ಮೇಲೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಭಾರವನ್ನು ಹೋರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಒಡೆಯರು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ದಾಖಲೆ (ರಿಕಾರ್ಡ್ಸ್)ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧ ಭಾಗ 10 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ, ಶೇಕಡ 28% ರಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳು 14 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಕೆಲಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮಗೌರವ ಬೆಳೆದಿರಬಹುದು, ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಲಭಿಸಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಬಹಳ ಅವಮಾನಕರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಭರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರಸವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಬಹಳ ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಕ್ಕಳು ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು, ಅಪಾಯಕರ, ಕೊಳಚೆ ಪಟ್ಟಣ, ಕೊಳಚೇಗೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು.

- ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಿಂದಾದ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಭಾವಗಳನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.

ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ (Industrialisation in Germany and France)

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ 1850, 1870ರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಗಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲ. 1870ಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿ ಏಕೀಕರಣ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂದು, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಯುದ್ದಗಳು, ಕ್ರಾಂತಿಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಗಿ ಇದೆಯೆಂದು ನೀವು ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಬ್ರಿಟನ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟೋ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳಿಂದ ಬರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

1830ರಲ್ಲಿ ರೈಲ್ವೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಾರಂಭಿಸಿತು. ರೈಲ್ವೆಗಳಿಂದ ವಾಣಿಜ್ಯ, ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಧ್ಯಮ, ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯಂತಹವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು. 1850ಕ್ಕೆ ವಿವಿಧ ಜಮರನಿ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿ ನೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಅರ್ಧ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಎರಡರಷ್ಟು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು.

ಸೈಲೀಷಿಯಾ, ರೈನ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್ (ರೂರ್)ನಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳಿಂದ, ಬೊಹಿಮಿಯಾದಲ್ಲಿನ ಕಬ್ಬಿಣ ನಿಕ್ಷೇಪಗಳಿಂದ ಪ್ರಷ್ಯಾದ ಉಕ್ಕಿನ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. 1810ರಲ್ಲಿ ಎಸ್ಸೆನ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಕ್ರುಪ್ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಕಬ್ಬಿಣದ ಬಟ್ಟಿ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. 1870ಕ್ಕೆ ಎಸ್ಸೆನ್‌ನಲ್ಲಿನ ಕ್ರುಪ್ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಸಾವಿರಾರು ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಇದರಿಂದ ಕುಪ್ ಕುಟುಂಬ ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೀಮಂತ ಕುಟುಂಬವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಈ ಕುಟುಂಬ

SCERT TELANGANA

ರೈಲು ಇಂಜಿನ್, ಆಯುಧಗಳ ತಯಾರಿಕೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ 1866ರಲ್ಲಿ ವರ್ನರ್ ಸೀಮೆನ್ಸ್ ವಿದ್ಯುತ್ ಡೈನಮೋಯಂತ್ರವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದನು. ಇದರಿಂದ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿ ಈ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. 1870 ರಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಸೋತು ಹೋಗಿ, 1871 ರಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯ ಜರ್ಮನಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಮತ್ತಷ್ಟು ವೇಗವನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಿಂದ ಸ್ವಾಧೀನ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಲೊರೆನ್ ಕಬ್ಬಿಣದ ಗಣಿಗಳು ಈಗ ಜರ್ಮನಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಲಭಿಸಿದವು.

ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (Condition of child labourers)

1816ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸಂಘ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರ ಭಯಂಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿತು. ನೂಲಿನಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅಪ್ರೆಂಟಿಸ್ (ಉದ್ಯೋಗಾರ್ಥಿ)ಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿವೇಕ್ಷಕನಿಂದ ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಆತನು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮಿಟಿ ಆತನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿತು.

'ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ?'

'ಲಂಡನ್‌ನಿಂದ ಬಂದವರಲ್ಲಿ ಎಂಟು, ಹತ್ತು, ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಮಕ್ಕಳಿರುತ್ತಾರೆ!'

'ಅವರ ಅಪ್ರೆಂಟಿಸ್ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ?'

'ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ.'

'ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು?'

'ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಐದರಿಂದ ರಾತ್ರಿ ಎಂಟುಗಂಟೆಯವರೆಗೆ.'

'ದಿನಕ್ಕೆ ಹದಿನೈದು ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸವೆಂದಾಯಿತು!'

'ಹೌದು.'

'ಯಂತ್ರಗಳ ದುರಸ್ತಿಗಾಗಿ, ಇಲ್ಲವೆ ನೂಲು ದೊರೆಯದಿದ್ದಾಗ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾಗ ; ಆನಂತರ ಮಕ್ಕಳು ನಷ್ಟ ಹೋದ ಕೆಲಸದ ಸಮಯವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತಾ?'

'ಹೌದು.'

'ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾ, ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಾ?'

'ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.'

'ಹದಿನೈದು ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ?'

'ಹೌದು'

'ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳವಿದೆಯಾ?'

'ಇಲ್ಲ. ನಿದ್ರೆ ಮಾಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಿಲ್ಲು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಮಲಗಿರುವುದು ನಾನು ಆಗಾಗ್ಗೆ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನು!'

'ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದವಾ?'

'ಆಗಾಗ'

ಜರ್ಮನಿ ಕೈಗಾರಿಕೀ ಕರಣ ಹೊಂದುವುದರಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶದ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಸಹಕರಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಸೌಕರ್ಯ ಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಲ್ಲದೇ ಒದಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿದೆ ರಸ್ತೆಗಳು, ರೈಲುಮಾರ್ಗ ಗಳು, ಗಣಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹೂಡಿತು. ಜರ್ಮನಿ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಆಯುಧ ಗಳು, ಮುದ್ದುಗುಂಡಗಳ ಅವಶ್ಯಕವಾದವು. ಪ್ರಮುಖ ಕೈಗಾರಿ ಕೋದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಆಯುಧ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹಾಯಿಸಿದರು. ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಿರ್ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಅಡಗಿಸಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ವಿಮೆ, ಇತರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಲ್ಲಿಸಿತು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಯಜಮಾನರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿ, ಕಡಿಮೆ ವೇತನ ಸಲ್ಲಿಸುವಂತಾದರು.

ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕಾಗಳು, ಸಾಧಿಸಿದ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಹ ಜರ್ಮನಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದವು. ಇತರ ದೇಶಗಳು ದೀರ್ಘಕಾಲಿಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿದ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜರ್ಮನಿಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡವು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಣ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಈ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಒದಗಿಸಿದವು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಜರ್ಮನಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಪರಿಮಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಮೀರಿಹೋದವು.

SCERT TELANGANA

- ಜರ್ಮನಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರಿ. ಹೋಲಿಕೆಗಳು, ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.
- ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಹಿಂದುಳಿಯಲು ಕಾರಣಗಳೇನು ?
- ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅಧಿಗಮಿಸಲು ಜರ್ಮನಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ ಅಂಶಗಳೇನು ?

ಮೊದಲು ನೂಲು ಮಿಲ್ಲುಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಂತಹ ಪ್ರಧಾನ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್ ಒಡೆತನವನ್ನು ಜರ್ಮನಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಜರ್ಮನಿ ಹೊಸ ಪೀಳಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳಾದ ಉಕ್ಕು, ಕಬ್ಬಿಣ, ರಸಾಯನಿಕ, ವಿದ್ಯುತ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಈ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್‌ನ್ನು ಮೀರಿತು.20ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಜರ್ಮನಿ ಶಕ್ತಿವಂತವಾದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಯೂರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬ್ರಿಟನ್‌ಗೆ ಸವಾಲು ಎಸೆಯಲಾರರಂಭಿಸಿತು. ಜರ್ಮನಿಯ ಸೈನಿಕ, ನಾವಿಕದಳಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ವಿನಿಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವುದು ಬ್ರಿಟನ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಳವಳಕ್ಕೀಡು ಮಾಡಿತು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯವರೆಗೆ ಬಹುಭಾಗದ ಜನರು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಭೂಹಿಡುವಳಿಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ದೇಶವಾಗಿಯೇ ಅದು ಇತ್ತು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ನೀಡುವುದು ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಲಾಭಸಾಟಿಯಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ 1850ರ ನಂತರ ಇಳಿಮುಖ ವಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಜನರು ಆರ್ಥಿಕ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಲಾರಂ ಭಿಸಿದರು. ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿನ ಯಂತ್ರಗಳು ಮಾಡಲಾರಂ ಭಿಸಿದವು. ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಕೈಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದೊರೆಯು ತ್ತಿತ್ತು. 1860ರ ನಂತರ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈಲು, ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದ ರಿಂದ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ್ದರಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು.

ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಾಲಗಳು ನೀಡಬಲ್ಲ ದೊಡ್ಡ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾ ರರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಕುಟುಂಬ ಆಕರಗಳ ಮೇಲೆಯೇ ಆಧಾರ ಪಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಇದರ ಫಲವಾಗಿ ಅವರು ಚಿಕ್ಕ ಕಂಪನಿಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದು ಹೋದರು. ಈ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೇ ಹೊಸ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವೇಗವಾಗಿ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಾರದೇ ಹೋದರು.

ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಾರದೇ ಹೋದವು. ಇದರಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬಳಕೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾದ ಬಟ್ಟೆಗಳಂತಹವುಗಳ ಮೇಲೇಯೇ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದವು, ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇವು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಹೋದವು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಜರ್ಮನಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೈಗಾರಿಕಾ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಾಭಲ್ಯ ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದವು.

ಕ್ರುಪ್ ಕುಟುಂಬ (The Krupp Family)

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಆಯುಧ ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಕ್ರುಪ್ ಕುಟುಂಬ ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಮೊದಲ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಕ್ಷೇತ್ರ ಫಿರಂಗಿಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಳಜಿವಹಿಸಿತು. 1887ಕ್ಕೆ 46 ದೇಶಗಳಿಗೆ ಆಯುಧಗಳ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು.

ಮೊದಲು ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿ ಫಿರಂಗಿ ದಳಕ್ಕೆ ಕ್ರುಪ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಫಿರಂಗಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದವು.

1933ರಲ್ಲಿ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸಾಧಾರಣ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರುಪ್ ಕುಟುಂಬ ಹಿಟ್ಲರ್‌ಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿತು. ನಾಜೀ ಜರ್ಮನಿಯು ನೆರೆಯ ದೇಶಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಆಲ್ಫ್ರೆಡ್ ಕ್ರುಪ್ ಕೈಗೆಟಕಿಸಿಕೊಂಡನು. ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಅನೇಕ ನಾಜೀ ನಿರ್ಬಂಧ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿನವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಗುಲಾಮ-ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು.

ËláaSÀ ±À¨ÝUÀ¼ÀÄ

1. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ
2. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ
3. ಉಗಿ (ಹವೆ) ಶಕ್ತಿ
4. ಜಲಶಕ್ತಿ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

ಸರಿಯಾದ ಪದಗಳಿಂದ ಖಾಲಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ತುಂಬಿರಿ :

1. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಿನವುಗಳ ಕುರಿತು ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (AS_1)
   a) ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ
   b) ಆರ್ಥಿಕ ಆಕರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು, ಹಣ.
   c) ವ್ಯವಸಾಯಿಕ ಕ್ರಾಂತಿ
   d) ಸಾರಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು
2. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಶೋಧನೆಗಳ ವಿಶಿಷ್ಟತೆ ಏನು ? (AS_1)
3. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದವು ?(AS_1)
4. ಕಾಲುವೆಗಳ ಮೂಲಕ, ರೈಲುಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾರಿಗೆಯಲ್ಲಿನ ಲಾಭಗಳೇನು ? (AS_5)
5. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಕೇಂದ್ರಿಕೃತವಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (AS_5)
6. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಶೋಧನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ. (AS_3)
7. ಪುಟಸಂಖ್ಯೆ 191 ರಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ಯಾರಾವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.(AS_2)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದ ಮೇಲೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆಯೋ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ಬರೆದು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

14 ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಚಳುವಳಿಗಳು

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಉದಯದಿಂದ ಜನರ ಜೀವನದ ಮೂಲಗಳು ಬದಲಾಗಿ ಜನರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ, ಜೀವನಾವಶ್ಯಕತೆ ಗೌರವಿಸುವುದು, ಅವರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ, ಅದರ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಅವರ ಕುಟುಂಬಗಳು, ಸುತ್ತ-ಮುತ್ತನಲ್ಲಿರುವ ಬದಲಾಗಿವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಡರೈತರು, ಕೈಕಸಬುದಾರರು, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ ಸಹ ಈ ಬದಲಾವಣೆಯಿಂದ ಭದ್ರತೆ, ಗೌರವಯುತ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಆಘಾತ ಉಂಟಾಗಿದೆ. ಈಗ ಅವರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರು, ಸಾವಿರಾರು ಇತರ ಕಾರ್ಮಿಕರೊಂದಿಗೆ ಬೇರೆತು ಯಾವ ವಿಧಧ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಇಲ್ಲದ ಪರ್ಯವೇಕ್ಷಕರು, ಯಜಮಾನಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾವಾಗ, ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವಂತಹವುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅವಗಾಹನೆ ಇಲ್ಲ ಕಡಿಮೆ ಕೂಲಿ, ಕೆಲಸ ಇರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಅನಿಶ್ಚಿತೆಯಿಂದ ಜನರಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಅಸಂತೃಪ್ತಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲಿಕರು ವೇತನಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು, ಇಲ್ಲವೆ ಅವರ ಕೆಲಸದ ಭಾರ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಮತ್ತಷ್ಟು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ಮೊದಲ ದಶಮಾನಗಳು, ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿ (1789-94) ಯಿಂದ ಬಂದ ಹೊಸ ರಾಜಕೀಯ ಭಾವನೆಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸರಿಸುಮಾರು ಒಂದೇ ಬಾರಿ ನಡೆದವು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವಗಳಿಗಾಗಿ ನಡೆದ ಚಳುವಳಿಗಳು ಉಭಯ ಪ್ರಜಾ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿದವು. ಇವು 1790 ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ನಿತ್ಯಾವಸರಗಳಾದ ರೊಟ್ಟಿಯಂತಹವುಗಳ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳು ತೀವ್ರ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿವೆ.

ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದಿಂದ ಕಲೆಗಾರರು, ಮೇಧಾವಿಗಳು ಸಹ ತೀವ್ರ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದರು. ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರಜಾಜೀವನ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆ ಕೈಕಸಬು ಕೆಲಸಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುವ ಮಾನವ ಮೌಲ್ಯಗಳು ನಶಿಸುತ್ತಿವೆ. ಭಾವನೆಗಳು, ಉದ್ವೇಗಗಳಿಗಿಂತ ಶಾಸ್ತ್ರ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡುವುದು, ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಆಶ್ಚರ್ಯಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಶ್ರಾಮಿಕ ಜನರ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದುರ್ಭರ ಜೀವನಗಳು ಮೇಧಾವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಗಾಢ ಮುದ್ರೆ ಹಾಕಿದವು. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಚರಿತ್ರೆ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯಾ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕಲೆಗಳು, ಕವಿತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು.

ಕೈಗಾರೀಕರಣದಿಂದ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೃಂದಗಳು ಸಹ ಏರ್ಪಟ್ಟವು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಇವು

ಚಿತ್ರ 16.1 : ಲಂಡನ್ನಿನಲ್ಲಿನ ಬಡ ಜನರು ಇರುವ ಬೀದಿ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕಲಾಕಾರರನಾದ ಡೋರೆ ಹಾಕಿದ ಚಿತ್ರ, 1876.

SCERT TELANGANA

ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿದ್ದವು. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂಡವಾಳದಾರರು, ದೊಡ್ಡ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ, ಪ್ರಾಬಲ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿತು. ತಾವು ಸಮೈಕ್ಯತೆಯಿಂದಿದ್ದಾಗ ಒಟ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಸ್ತಬ್ದಗೊಳಿಸುವದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರಾಮಿಕರು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿ, ಸಮಾಜವಾದದ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಪಡೆದರು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮನೆಗೆ ಸೀಮಿತವಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೊರಬಂದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿಸಮಾನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೇಳತೊಡಗಿದರು. ತಮ್ಮ ಕೋರಿಕೆಗಳು ನೆರವೇರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಆಗಾಗ ಸಮಾಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗೂಡಿಸಿದರು.

ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿಕೆಲವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಇವು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಗಮನವನ್ನು, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಿವೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ

- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವದಂತಹ ಭಾವನೆಗಳು ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧಧ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿವೆ ?
- 21ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರು ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ ?
- ಈಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ಪಡೆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಇವೆಯಾ?

ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ - ಮೊದಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳು :

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಾ ಬಂದವು. ಶ್ರಾಮಿಕ ಜನರ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಸಾಗಿಸಿದರು. ದಮನ ನೀತಿಯಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಹಕ್ಕುಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವ ಹೊಸ ಕಾಯ್ದೆಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ಪಂದಿಸಿತು.

ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಧೀರ್ಘಕಾಲ - 1792 ರಿಂದ 1815ರವರೆಗೆ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್,ಯುರೋಪ್‌ಗಳ ಮಧ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಉಂಟಾಯಿತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಯಿತು, ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿತು, ಸರಾಸರಿ ವೇತನಗಳ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದಷ್ಟು ರೊಟ್ಟಿ, ಮಾಂಸದಂತಹ ಬೆಲೆಗಳು ಹೆಚ್ಚಾದವು. 1795ರಲ್ಲಿ ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು - ಇದರಿಂದ ರಾಜ ಸಂವಿಧಾನ ಇಲ್ಲವೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ದ್ವೇಷ, ದಿಕ್ಕಾರ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಾತುಗಳು, ಇಲ್ಲವೆ ಬರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಉದ್ವೇಗಗೊಳಿಸವುದು ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧ. 50ಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ ಬಹಿರಂಗ ಸಮಾವೇಶ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಸಹ ಹಳೆಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಮುಂದುವರೆದವು. ರಾಜಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ, ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಇರುವ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹಳೆಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿದರು. ಸಂಸತ್ತಿನ ಸದಸ್ಯರು - ಭೂಮಾಲೀಕರು, ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರು, ವೃತ್ತಿ ನಿಪುಣರು ಶ್ರಮಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಕೊಡುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಲೆಗಳು ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವವರೆಗೂ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ದೊರೆಯುವ ಆಹಾರವನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇದಿಸುವ ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಕಾಯಿದೆಗೆ ಅವರು ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿದರು.

ನಗರಗಳಿಗೆ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಕೋಪವನ್ನು, ಆವೇಶವನ್ನು ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. 1790ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ರೊಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲವೆ ಆಹಾರ ಗಲಭೆಗಳು ದೇಶದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು. ಬಡಜನರ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ ರೊಟ್ಟಿ ಮುಖ್ಯ ವಾದುದು. ಅದರ ಬೆಲೆ ಅವರ ಜೀವನ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತದೆ. ರೊಟ್ಟಿಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಜಪ್ತಿಮಾಡಿ ಲಾಭಗಳಿಗಾಗಿ ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುವ

- ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಏಕೆ ಕೋರಿದರು? ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಸಮರ್ಥಿಸಿದರು?
- ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಅಗ್ಗವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಆಮದುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸುವ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿದರು ಇಂತಹ ಆಮದುಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶ ಬಡಜನರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಮಾಡುತ್ತವೆಯೇ ?

SCERT TELANGANA

ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರ ಮಾದರಿ ಅಲ್ಲದಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಿಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಕರ ವರ್ಷವಾದ 1795 ರಲ್ಲಿ ಈ ಆಹಾರ ಗಲಭೆಗಳು ಆಗಾಗ ನಡೆದವು. ಆದರೆ ಇವು 1840 ರ ವರೆಗೆ ಮುಂದುವರೆದವು.

ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾದ ಬೇಲಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಸಹ ಜನರು ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ 1770 ರಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ಸಣ್ಣ ರೈತರ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿವಂತರಾದ ಭೂಮಾಲೀಕರು ದೊಡ್ಡ ಭೂಹಿಡುವಳಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದ ಬಡ ಗ್ರಾಮೀಣ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪಡಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಕೈಮಗ್ಗ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತು. ಯಂತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪೋಟಿ ಮಾಡಲಾರದಂತಹ ಇವರು ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಡವರಾಗಿ ಬದಲಾದರು. 1790 ರಿಂದ ಈ ನೇಕಾರರ ಕಾನೂನು ಮೂಲಕ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕೇಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕೋರಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಸತ್ತು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ನೇಕಾರರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಗೆ ಇಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಲಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ಓಡಿಸಿದರು. ಯಾವುದೇ ದಾರಿ ಕಾಣದ ನೇಕಾರರು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಭಾವಿಸಿದ ಮಗ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ಲಾಂಕ್‌ಷೈರ್‌ನ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ, ನಾಶ ಮಾಡಿದರು.

- ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮುರಿದ್ದಿದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಯೋಜನ ಉಂಟಾಯಿತು?
- ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮುರಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮರಣ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸುತ್ತಾ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾಯ್ದೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಸರಿಯೇ?
- ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶ ಪಡಿಸಿದಾಗ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಕಳೆದು ಕೊಂಡರು. ಹೀಗೆ ಏಕೆ ನಡೆಯಿತು? ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸುತ್ತಲೇ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಹೆಚ್ಚಿಸದಂತೆ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗಗಳು ಏನಾದರೂ ಇವೆಯೇ?

ಯಾರ್ಕ್‌ಷೈರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುರಿಗಳ ಕೂದಲನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಯಂತ್ರ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಿದರು. 1830 ರಲ್ಲಿ ಹುಲ್ಲಿನಿಂದ ಬೀಜವನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ತಮಗೆ ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದಂತೆ ಹೋಗುತ್ತದೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಳು ಗಲಭೆಗಳಿದರು. ಆಂದೋಲನ ಕಾರರು ಈ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಮುರಿದು ಹಾಕಿದರು. ಇವರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಮಂದಿಯನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರೂ, 450 ಮಂದಿಯನ್ನು ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗಿ ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರು.

ಲುದ್ದಿಜಂ

ಜನರಲ್ ನೆಡ್‌ಲುದ್ದ್ ಎನ್ನುವ ಜನಾಕರ್ಷಕ ನಾಯಕನ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಧ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು, ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಲುದ್ದಿಜಂ (1811-17) ಎಂದರು. ಲುದ್ದಿಜಂ ಕೇವಲ ಯಂತ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವ ತಿರೋಗಮನ ವಾದವಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸದ ಭಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದು, ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಳೆದುಕೊಂಡವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು, ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಲು ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿ ಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೋರಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಲವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕ

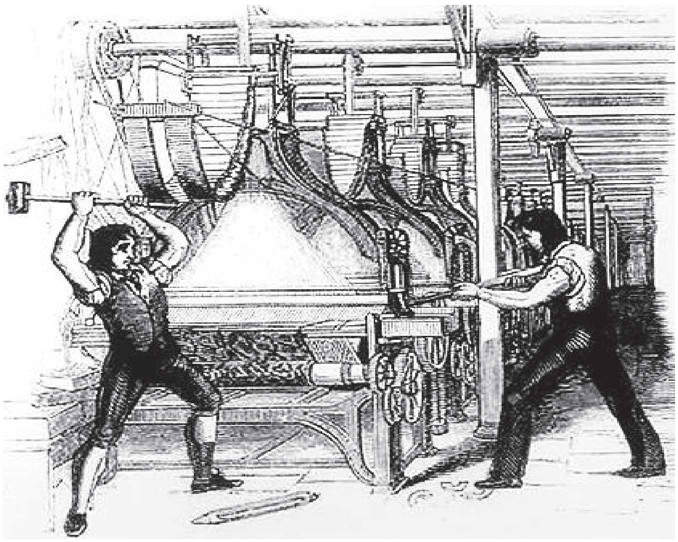

ಚಿತ್ರ 16.2. 'ಲುದ್ದಿಸ್ಟರು ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಿರುವುದು' ಎನ್ನುವ ಚಿತ್ರ. 1812 ರಲ್ಲಿ ಬಿಡಿಸಿದು.

SCERT TELANGANA

ಸಂಘಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವು ದರಿಂದ ಯಜಮಾನರ ಯಂತ್ರಗಳು, ಸರಕುಗಳ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪ್ರಯತ್ನಿ ಸಿದರು. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಯಜಮಾನರು ಕಾರ್ಮಿಕ ರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದವಾಗಿ ಉತ್ತಮ ವಾದ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿ ಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಅಂಗಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ತಮ್ಮ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಇರುವ ಕೈಕಸುಬುದಾರರು ಸಹ ಯಂತ್ರಗಳ ಅವಸರವಿಲ್ಲವೆಂದು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನಾಧಾರಗಳನ್ನು ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇಂತಹ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೆಂಬಲ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಲುದ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದಿ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಆಗಿಂದಾಗಲೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಹಸ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ದಾಳಿಗೆ ಇಳಿಯುತ್ತಿದ್ದವು.

ಸಮಾಜವಾದ (ಸಾಮ್ಯವಾದ) (Socialism)

ಲುದ್ದಿಜಂವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ, ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಅಡಗಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುರಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. ಈ ಆಲೋಚನ ವಿಧಾನವೇ ಸಮಾಜವಾದ ಸಮಾಜವಾದ ಎಂದರೇನು ? ಇದು ಪ್ರಕೃತಿ ಮೂಲಗಳು, ಆಸ್ತಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೆಳಗೆ ಅವರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಇರುವುದೆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಮೂಲ. ಸಮಾಜವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಮನುಷ್ಯರು ಒಬ್ಬಂಟಿಗನಾಗಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜನರು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಸ್ತುವಿನ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗಸ್ವಾಮಿಗಳಾದ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅದರ ಮೇಲಿನ ಭಾಗದ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಆಸ್ತಿಗೆ ಸಮಾಜವೆಲ್ಲಾ ಒಡೆಯನಾಗಿರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೆ ಅದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಬೇಕು.

ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸಾಧನಗಳು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು, ಏನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿಯಾರಿಗೆ ಭಾಗವಿರಬೇಕು. ಎನ್ನುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಮೂಲಭೂತ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವಾದ ಖಂಡಿಸುತ್ತದೆ. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವಿಧಾನ ಸಂಪತ್ತು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿ, ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ, ದೋಚುವಿಕೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಸಮಾಜವಾದ ಮಾಡುವ ವಿಮರ್ಶೆ. ಆ ನಂತರ ಶ್ರೀಮಂತರು ತಮ್ಮ ಸಂಪತ್ತು, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಹಣವಿರುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಜೀವಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳ ಬಲ್ಲವರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಆಯ್ಕೆ ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ ಎನ್ನುವುದು ಬಂಡವಾಳದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಜೀವಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ಹೇಳಿದ್ದು ಮಾಡಲೇಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇವು 'ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ' ಕಾಣಿಸುವವು. ಸಮಾಜವಾದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಿಜವಾದ ಸಮಾನತೆ ಇರಬೇಕೆಂದರೆ, ಯಾವ ಸಮಾಜವಾಗಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಸಮಾಜದ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆ ಆದಾಗ ಧನಿಕರು, ಶಕ್ತಿವಂತರು ತಿಮ್ಮನನ್ನು ಬೊಮ್ಮನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಯಾದರು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಆದಕಾರಣ ನಿಜವಾದ ಪೋಟಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಮಾಜವಾದಿಗಳು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಫ್ರೆಡ್ರಿಕ್ ಏಂಜೆಲ್ಸ್

ಸಮಾಜವಾದ ಭಾವನೆಯಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ಲೇಟೋ, ಥಾಮಸ್‌ಮೂರ್ ನಂತಹ ಮೇಧಾವಿಗಳು ಸಹ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಯ ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಇವರ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಬೆರೆಸಿದರೆ ಅವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಾಬೆಫ್, ತರ ತೀವ್ರವಾದಿಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವದಂತಹ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಾಧಿಸಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. 'ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಸಮಾನತೆ 'ಎನ್ನುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಾಧಿ

SCERT TELANGANA

ಸಬೇಕೆಂದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಭೂಮಿ ಅದರ ಫಲಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅನುಭವಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಾಬೆಫ್ ವಾದಿಸಿದರು. ಈ ಭಾವನೆಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಉರುಳಿಸಲು ಸಂಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ಆತನನ್ನು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆತನ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಕಾರ್ಖಾನೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಒಂದು ತಲೆಮಾರಿನವರೆಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿಂತವು.

ಚಿತ್ರ 16.3 ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ವಿಧಾನ – ಪಿರಮಿಡ್ (ಅಂದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಚಿತ್ರ)

ಮೊದಲ ಸಮಾಜವಾದ ಬುದ್ಧಿ ಜೀವಿಗಳಲ್ಲಿ ಫ್ರಾನ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸೇಂಟ್ ಸೈಮನ್ ಒಬ್ಬರು. ಆತನು ಉತ್ಪಾದನಾ ಆಸ್ತಿ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೇರಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು, ಇಂಜೀನಿಯರ್‌ಗಳು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾಜ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸುವ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಯೋಜನೆ ಇರಬೇಕು. ಆ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಆಸ್ತಿಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಮಾಜದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಆತನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದನು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ನೆಲೆಯಾದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಮೇಧಾವಿಗಳು ಇರುವರು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ದುರ್ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಬಂಡವಾಳದಾರರ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನೋಡಿದ ರಾಬರ್ಟ್ ಓವೆನ್ ಎನ್ನುವ ಸಣ್ಣ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ತೀವ್ರ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ. ಸಹಕಾರ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತನು ಕರೆ ನೀಡಿದನು. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಉಭಯ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಪ್ರಜೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡಿ, ಶ್ರಮದ ಫಲವನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನರು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇವು ಆದರ್ಶವಾದಿಗಳಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಯುಟೋಪಿಯಾಗಳಾಗಿ ಉಳಿದುಹೋದವು.

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಬಂಡವಾಳದಾರರ ಉತ್ಪತ್ತಿ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನದ ಆಧಾರವಾಗಿ, ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಫ್ರೆಡರಿಕ ಎಂಗೆಲ್ಸ್ ಸಮಾಜವಾದಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸಿದ್ದಾಂತವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವಿಧಾನವು ಚರಿತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಶೀಲ ಅಂಶವೆಂದು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಬಂಡವಾಳದಾರರು, ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತಮ್ಮ ನಿಜವಾದ ಮಾನವತ್ವದಿಂದ ದೂರಮಾಡಿರುವ ದರೋಡೆಪೂರಿತ ವಿಧಾನವೆಂದು ಅವರು ವಾದಿಸಿದರು. ಪ್ರಪಂಚ ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣವಾಗಿ ಬದಲಾಗಿ, ಎಲ್ಲರ ಉತ್ಪಾದಕ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಳೆದು ಕೊರತೆ ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅದು ಪ್ರಗತಿಶೀಲವಾಯಿತು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಶ್ರಮ ತಪ್ಪಿಸಿ ಮತ್ತೇನು ಇಲ್ಲದ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕಷ್ಟಕರ ಜೀವನಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಿ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ಲಾಭಗಳನ್ನು ದೋಚುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಅದು ದರೋಡೆ ಪೂರಿತವಾದದ್ದು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಭಾವಿಸಿದರು. ಜನರು ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹ ಅನೇಕ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಕುಟುಂಬ, ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕ್ಷೇತ್ರ, ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಒಟ್ಟು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಸಮಾನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದಾಗ

SCERT TELANGANA

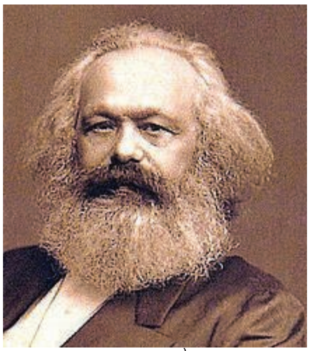
ಕಾರ್ಲ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್

ಇದು ಮಾನವರ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು, ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಸ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಆದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಮುಖ್ಯ ಎಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಎಂಗೆಲ್ಸ್‌ರು ವಾದಿಸಿದರು. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವಿಧಾನವು ಲಾಭ ಗಳಿಸಲು ಇವರು ದೋಚುವಿಕೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಉತ್ತಮವಾದ ವೇತನಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವಿಧಾನವನ್ನೇ ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟಗಳು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಧಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಸಮಾನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರೆ, ಸಮಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲಿ ಫ್ಯೂಡಲ್ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ರಾಜರನ್ನು ಹೋಡಿಸಿದಂತೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸಂಘಟಿತರಾಗಿ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ವಾದಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರು ದೇಶದ' ಆಡಳಿತವನ್ನು ಧಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡು ಶ್ರಾಮಿಕ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಭೂಮಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದಾಗಿದ್ದು, ಎಲ್ಲರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಾಗಿ ಯೋಜನಬದ್ಧವಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಎಂಗೆಲ್ಸ್‌ರ ಭಾವನೆಗಳು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಚಿಂತನಾಕಾರರನ್ನು, ಉದ್ಯಮಕಾರರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಿದವು. 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಪೂರ್ತಿ ನೀಡಿದವು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರವಾದಿ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ರ ಜೊತೆ ಏಕೀಭವಿಸಲಿಲ್ಲ, ಅವರು ಅನಾರ್ಕಿಜಂದಂತಹ ಹೊಸ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು.

ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಮಾಜವಾದದ ಭಾವನೆಗಳು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಸ್ವಾಮಿ ವಿವೇಕಾನಂದ ಯುರೋಪ್, ಅಮೇರಿಕಾಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಸಮಾಜವಾದ ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತವಾದರು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದದ ಬಲವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವಾಗ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರು ಸಹ ಸಮಾಜವಾದದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರು. ಸೋವಿಯತ್ ಸರ್ಕಾರವು ಎಲ್ಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರಿಂದ 1917 ರಲ್ಲಿ ರಷ್ಯಾ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಭಾರತ ದೇಶದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತ ವಾದಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ನೀಡಿತು. ಎಂ.ಎನ್.ರಾಯ್. , ಭಗತ್‌ಸಿಂಗ್, ಜವಹರಲಾಲ್ ನೆಹರುರಂತಹ ಅನೇಕ ನಾಯಕರು ಸಮಾಜವಾದದ ಬೆಂಬಲಿಗಾರರದರು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಿದ್ದರಿಂದ ಬಹಳಷ್ಟು ನಾಯಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಸಂಘಟಿತಗೊಳಿಸಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ಇವರು ಸಹ ಮಾರ್ಕ್ಸಿಜಮ್ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ 1920 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು.

- ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ ಸಮಾಜವಾದ ಉದ್ದಿಜಂನಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗೊಂಡಿದೆ ?
- ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಉತ್ತಮವಾದುದು, ಕೋರಿಕೊಳ್ಳು ವಂತಹದ್ದು ಎಂದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಏಕೆ ಭಾವಿಸಿದರು ?
- ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಗೆ ಅದಕ್ಕು ಮುಂದಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಸಮಾಜವಾದಿ ಗಳ ಮಧ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಯಾವುವು ?

ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳು

ಮಧ್ಯಯುಗ, ಆಧುನಿಕ ಯುಗದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪಿನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಪುರುಷರ ಆದಿಪತ್ಯ ಇತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು ಇದ್ದಿಲ್ಲ, ಮತದಾನದಂತಹ ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಡುಗೆ ಕೆಲಸ, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು, ವೃದ್ಧರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಪುರುಷರಿಗೆ ಅವರ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ದೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪಡೆಯುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮನ್ನು ಕುರಿತು, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಾತ್ರದ ಕುರಿತು ಒಂದು

SCERT TELANGANA

ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದರು. ಮಹಿಳೆಯರಾಗಲಿ, ಪುರುಷರಾಗಲಿ ಮಾನವರೆಲ್ಲಾ ಸಮಾನರು ಎನ್ನುವ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

1791 ರಲ್ಲಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು 'ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟನೆ' ತಯಾರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಅದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ 'ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ' ಯನ್ನು ಬೇರೆ ತಯಾರುಮಾಡಿದರು. ಮಹಿಳೆಯರು ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಜೀವಿಗಳಾಗಿ ಜನ್ಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಇರಬಹುದು... ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಸೌಕರ್ಯಗಳು, ಕೆಲಸ, ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಾನುಸಾರವಲ್ಲದೇ ಯಾವುದೇ ಭೇಧವಿಲ್ಲದ ಗುಣಗಳು, ಪ್ರತಿಭೆ ಆಧಾರವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಪೌರರೆಲ್ಲರೂ ಅರ್ಹರು ಎಂದು ಈ ಪ್ರಕಟಣೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯನ್ನು ಫ್ರೆಂಚ್ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಅನುಮೋದಿಸಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಯುರೋಪ್, ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಮಾನರಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು, ಮತದಾನದ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ಇರಬೇಕೆಂದು, ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳ ಗುರಿಯಾಗಿ ಬದಲಾದವು.

ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ವಿಸ್ತಿರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಚಳುವಳಿ 1830-1870 ರ ಮಧ್ಯ ವಿಸ್ತಿರಿಸತು. ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಬೇಕೆಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು. 'ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಕೋರುವವರೆಂದು' ಇವರನ್ನು ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಸಮಾವೇಶಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಸತ್ತಿಗೆ ಮನವಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ 1918 ರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಜನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ವಯಸ್ಕರಾದ ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಈ ಹಕ್ಕು 1928 ರಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿತು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿವೆ.

ಪ್ರಜಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಭಾಗಸ್ವಾಮ್ಯ ಹೆಚ್ಚಳದೊಂದಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ವೈದ್ಯ, ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಉದ್ಯೋಗಳಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಭೇದಭಾವಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಪುರುಷರ ಅಧಿಕಾರದ ಕುರಿತು ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವ ಸಾಧನಗಳಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಬದಲಾಗುವ ವಿಧಾನದ ವರ್ಜೀನಿಯಾ ಉಲ್ಫ್‌ನಂತಹ ರಚಯಿತ್ರೆಗಳು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಎರಡನೇ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ದನಂತರ ಜೀವನದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಬೇಡುತ್ತಾ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಹಂತ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಬೇರೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರು ಚಳುವಳಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನ ಸಹ ರಾಜಕೀಯವೆಂದು, ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಮಧ್ಯ ಅಸಮಾನ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಜೀವನಗಳಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿ , ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಈ ಚಳುವಳಿಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದವು. ಸ್ತ್ರೀವಾದದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಅಲೆ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕಿನಂತಹ ಸಮಾನತೆ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಡಿ ದ್ವಿತೀಯ ಅಲೆ ವಿದ್ಯೆ, ವೈದ್ಯದಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಜೀವನ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು.

ಸತಿಸಹಗಮನ, ಹೆಣ್ಣು ಮಗು ಜನಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಾಯಿಸುವುದು ಬಲವಂತವಾಗಿ ವಿಧವೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಆಚಾರಗಳು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಧುನಿಕ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸಂಘಸಂಸ್ಕರ್ತರು ಮಾಡಿದ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಓದಿರುವಿರಿ. ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಅವರು ಪ್ರಜಾಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಗಸ್ವಾಮಿಗಳಾದರು, ತಮ್ಮಂತಹ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸಂಘಟನೆ ಮಾಡಹೊರಟರು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಮಹಿಳಾ ಚಳುವಳಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು.

ಮಹಿಳೆಯರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯಂತಹ ನಾಯಕರು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಾದಿಗಳ ಭಾವನೆಗಳು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಪಟ್ಟರು. ಫಲವಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ

SCERT TELANGANA

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವು ಬಂದಾಗ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನವಾದ ಕಾನೂನು ಪರವಾದ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಿದರು. ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು ಕಾಯಿದೆಗಳಂತಹ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಭೇದಭಾವವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು.

ಆದರೆ ಕಾನೂನು ಪರವಾದ ಸಮಾನತೆ ಲಭಿಸಿದೆ ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಸಮಾನತೆ ಲಭಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ನಿಜವಾದ, ಪ್ರಭಾವವಂತವಾದ ಸಮಾನತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಅಲೆ ಎದ್ದಿತು.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಸಮಾಜವಾದ	2. ಉದ್ದಿಜಂ	3. ಪ್ರಾಚೀನ ಪಂಡಿತರು
4. ಸ್ತ್ರೀವಾದ	5. ಬಂಡವಾಳ ಶಾಹಿ ವಿಧಾನ	6. ಕ್ರಾಂತಿಕಾರರು

ನಿಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಳಗಿರುವ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದವುಗಳು ಯಾವುವು? ತಪ್ಪಿರುವವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿರಿ.(AS_1)
   - ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.
   - ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಸೌಕರ್ಯವಂತವಾಗಿದ್ದವು.
   - ಕಾರ್ಮಿಕರ ಅಸಂತೃಪ್ತಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ವೇತನಗಳು ಒಂದು ಕಾರಣ.
   - ಕೈಗಾರಿಕೀಕರಣ ಹಂತಯಲ್ಲಿ ಉದ್ವೇಗಗಳು, ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇತ್ತು.
   - ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳು, ಜಾನಪದ ಹಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ರಚನಕಾರರು, ಕಲಾಕಾರರು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡಿದ್ದರು.
2. ಆ ಕಾಲದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎದುರಿಸುತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯು ಸಹ ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿವೆಯೇ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.(AS_4)
3. ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ವಿಧಾನ, ಸಮಾಜವಾದದ ಮಧ್ಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (AS_1)
4. ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಮಹಿಳೆಯರ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ 'ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ', 'ಸಮಾನತೆ', 'ಸೌಭ್ರಾತೃತ್ವ' ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ (AS_6)
5. ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ನಡೆದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (AS_5)
6. 202 ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ಪ್ಯಾರಾಗಳನ್ನು ಓದಿ ಮತ್ತು 203ನೇ ಮೊದಲ ಪ್ಯಾರಾ ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.

ಯೋಜನೆ :

ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಇಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಚಳುವಳಿಗಳು ಇವೆಯೇ? ಆ ಚಳುವಳಿಗಳ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ, ನಿವೇದಿಕೆ ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ. ಅದನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

15 ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ, ಆಸಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಪಾಲನೆ (ಆಳ್ವಿಕೆ) (Colonialism)

ಯುರೋಪ್ ವಿಸ್ತರಣೆ, ಮೊದಲ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ :

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಪಂಚ ಪಟವನ್ನು ನೋಡಿರಿ 600 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಯುರೋಪ್ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪಟ 1:1400 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ವಾಸಸ್ಥರಿಗೆ ತಿಳಿದ ಪ್ರಪಂಚ, ಇದನ್ನು ಜೆನೊಯಿಸ್ ಎನ್ನುವರು.

- ಅವರಿಗೆ ಅಸಲು ತಿಳಿಯದ ಖಂಡಗಳಾವುವು?
- ಅವರಿಗೆ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳು ತಿಳಿದು, ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳು ತಿಳಿಯದ ಖಂಡಗಳು ಯಾವುವು?

600 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅವರು ಕುದುರೆಗಳಮೂಲಕ, ಒಂಟೆಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲವೆ ಸಮುದ್ರ ತೀರಗಳ ಮೂಲಕ ದೋಣಿ, ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಧಿಕ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾರುವ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ದೂರ ದೂರದ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವುದರಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ, ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗ ತೊಡಗಿದವು. ಚೈನಾದಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ, ಪಿಂಗಾಣಿ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು, ಭಾರತ ದೇಶದಿಂದ ನೂಲು ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಉಕ್ಕು, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು, ಅರೇಬಿಯಾದಿಂದ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಪರಿಮಳಗಳನ್ನು, ಯುರೋಪಿನ ಮಧ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಗಿರಾಕಿ ಇತ್ತು . ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಧಿಕ ಲಾಭಗಳಿಗೆ ಬಂಗಾರ ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಗುಜರಾತ್, ಕೊಂಕಣ, ಮಲಬಾರ್, ಕೋರಮಂಡಲ ತೀರದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ವರ್ತಕರು, ನಾವಿಕರು ಸುದೂರ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಪೂರ್ವ ಆಫ್ರಿಕಾ ಜೊತೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಚೈನಾ, ಆಗ್ನೇಯಾಸಿಯಾ ಕೆಂಪು ಸಮುದ್ರ ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ನಾವಿಕರು ಋತುಪವನಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಅರಬ್ಬಿ ಸಮುದ್ರ, ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜರಿಗಿಂತ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಲ್ಲಿಕೆಲವರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು.

1400 AD ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್, ಆಸಿಯಾಗಳ ಮಧ್ಯ ಬಹಳಷ್ಟು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾರ್ಗಗಳು ಮುಸ್ಲಿಂ ರಾಜ್ಯಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಟ್ಟೊಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಯುರೋಪ್ ಕ್ರೈಸ್ತವ ಶಕ್ತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಯುದ್ಧಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಟಲಿ ದೇಶಸ್ತರು ಅರಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರೊಂದಿಗೆ ಕುದುರಿಸಿಕೊಂಡ ಒಪ್ಪಂದದ ಫಲಿತವಾಗಿ ಅವರು ಆಸಿಯಾದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಂದು ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್‌ಯ ಹತ್ತಿರ ಅವರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಪಶ್ಚಿಮ ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿನಹಾಲೆಂಡ್, ಸ್ಪೆಯಿನ್, ಪೋರ್ಚುಗಲ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಂತಹ ದೇಶಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು,

SCERT TELANGANA

ಸರ್ಕಾರಗಳು ಈ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶ, ಚೈನಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಇಟಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲದೆ ಸುಲಭವಾಗಿ, ವೇಗವಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದರು. ಉದಾ॥ ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಆಫ್ರಿಕಾವನ್ನು ಸುತ್ತಿ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಮಹಾ ಸಮುದ್ರವನ್ನು ದಾಟುವುದರ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ದೇಶ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆ ತಿಳಿಯಲು ಸ್ಪೆಯನ್ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಅನುಭವಜ್ಞರಾದ ಸಮುದ್ರ ಯಾತ್ರಿಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹಡಗುಗಳು ಅಪಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಫಲಿತವಾಗಿ 1492 ರಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಷ್ಟಪರ್ ಕೊಲಂಬಸ್ ಮಧ್ಯ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಕಂಡುಕೊಂಡನು. 1498 ರಲ್ಲಿ ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮ ಆಫ್ರಿಕಾ ಸುತ್ತುವರೆದು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ದಾರಿಕಂಡುಕೊಂಡ. ಕೊಲಂಬಸ್ ಸ್ಪೆಯಿನ್ ದೇಶದ ರಾಣಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ, ವಾಸ್ಕೋಡಿಗಾಮಾ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ರಾಜನಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ. ನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಡಚ್, ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಹ ತಮ್ಮ ನಾವಿಕರಿಗೆ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

- 1400 ರಲ್ಲಿ ಆಸಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವನ್ನು ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಾದ ಪೋರ್ಚುಗಲ್, ಸ್ಪೆಯಿನ್‌ಗಳಲ್ಲದೆ ಇಟಲಿ ಏಕೆ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ?
- ಭಾರತ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯಾಸಿಕ್ಕೆ ಆಸಿಯಾಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೋರ್ಚುಗಲ್, ಸ್ಪೆಯಿನ್ ದೇಶಗಳು ಏಕೆ ಅಂತಹ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿದವು ?

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳು :

ಈಗ ವೆಸ್ಟ್ ಇಂಡೀಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ದ್ವೀಪಗಳನ್ನು ಕೊಲಂಬಸ್ ಸೇರಿಕೊಂಡನು. ಈ ದ್ವೀಪಗಳು ದಕ್ಷಿಣ, ಅಮೇರಿಕಾ ತೀರಕ್ಕೆ ದೂರದಲ್ಲಿವೆ. ಆತನು ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡೆನೆಂದು ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಇಂಡಿಯನ್ನರು ಎಂದನು (ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಮೂಲವಾಸಿಗಳನ್ನು ಈಗಲೂ ಸ್ಥಾನಿಕ ಇಂಡಿಯನ್ನರು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ) ಇವರು ಸಹೃದಯ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಅತಿಥಿಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಿ ಆಹಾರ, ಆಶ್ರಯ ಕೊಟ್ಟರು. ಇದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅವರನ್ನು ದೋಚಿಕೊಂಡು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು – ಬಂಗಾರ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡರು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಈ ದ್ವೀಪಗಳಲ್ಲಿನ ಮೂಲವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ತುಹೋದರು, ಇಲ್ಲವೇ ಸಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಚಿತ್ರ 17.1: ರಾಣಿಯ ಮುಂದೆ ಕೊಲಂಬಸ್, 1843 ರಲ್ಲಿ ಎಮಾನ್ಯುಯಲ್ ಗಾಟೋಲಿಬ್ ಲ್ಯೂಟ್ಜ್ ಊಹಿಸಿ ಬರೆದ ಚಿತ್ರ.

ಕೋಲಂಬಸ್ ನಂತರ ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಸರ್ಕಾರ ಅಮೇರಿಕಾವನ್ನು ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವು ದಕ್ಕಾಗಿ, ಜಯಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅನೇಕ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿಯ ಗಣಿಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತ ವೆಯೆಂದು, ಸ್ಥಾನಿಕ ರಾಜರುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಈ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಲೋಹಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುತ್ತವೆಂದು ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಪಾಲಕರು ಆಶಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಟೆಜ್ ಎಂಬ ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಯೋಧ ಮೆಕ್ಸಿಕೋವನ್ನು ದೋಚಿಕೊಳ್ಳಲು ,ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಲು ಒಂದು ಬೃಂದಕ್ಕೆ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದನು. ಮೆಕ್ಸಿಕೋದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪರಿಪಾಲನೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿ ಸಿದನು. ಅದೆ ವಿಧವಾಗಿ ಪಿಜಾರ್ರೋ ಎನ್ನುವ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸಾಹಸಿ ಪೆರೂನ್‌ನನ್ನು ಜಯಿಸಿ ದೋಚಿಕೊಂಡನು.

ಈ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಹಿಂದುಳಿಯಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಪೂರ್ವ

SCERT TELANGANA

ತೀರದ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳೊಂದಿಗೆ ವಲಸೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಮೂಲ ವಾಸಿಗಳು ಯುರೋಪ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಮೈತ್ರಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ, ಸಹಕಾರಗಳು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಯ ಸಣ್ಣ ರೈತರಿಗೆ ಭೂಮಿಗಳಿಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಣ್ಣ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ಥಿರಪಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಮೇರಿಕಾ ಮೂಲ ವಾಸಿಗಳ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು, ಅವರನ್ನು ಸಾಯಿಸಿದರು, ಅವರನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪಾತಾಳಕ್ಕೆ ತುಳಿದರು.

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳ ಕುರಿತು ಯುರೋಪ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿದ ಕಾರಣ ಭುದಾಹ ಇರುವವರು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪೈಪೋಟಿಗೊಂಡರು. ಅವರು ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಹೋಡಿಸಿ ಅವರ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡರು.

ಸ್ಥಾನಿಕರನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ, ದೋಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸದ್ದಣಗಿದ ನಂತರ ಅಮೇರಿಕಾ ಸಹಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ದೋಚುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಲಸೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದರು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಮೇರಿಕನ್ನರು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಆಫ್ರಿಕಾದ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಂದ ಯುರೋಪ್‌ಗೆ (ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪೋರ್ಚುಗಲ್) ಸೇರಿದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು, ಎಜೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಿ ಗುಲಾಮರಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ರವಾನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ, ದೊಡ್ಡ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ಇತರರಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ 1.5- 2.0 ಕೋಟಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಜನರನ್ನು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಮೇರಿಕಾಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ತೆರಳಿಸಿದರು. ಕಬ್ಬು, ಮೆಕ್ಕೆಜೋಳ, ತಂಬಾಕು, ಹತ್ತಿ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಗುಲಾಮರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡು, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ನೊಂದಿಗೆ ಸಹ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಗಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು .

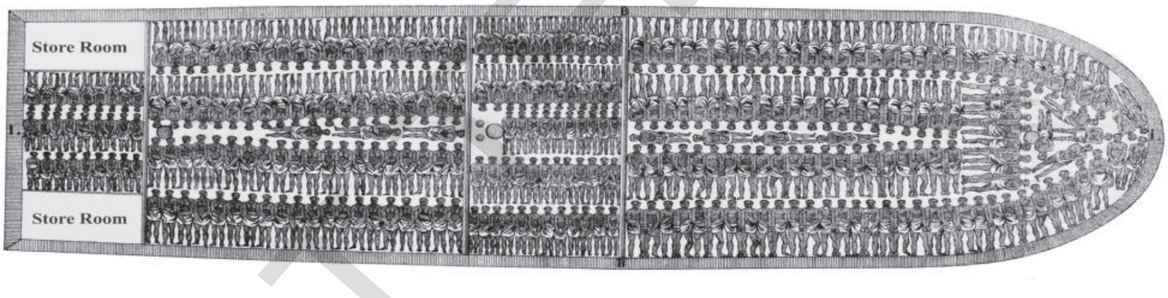

ಚಿತ್ರ 17.2 : ಹಡಗಿನ ಕೆಳ ಭಾಗದಲ್ಲಿ 292 ಗುಲಾಮರನ್ನು ಇರುಕಿಸಿ ರವಾನೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರ .

"ಲ್ಯಾಟಿನ್" ಅಮೇರಿಕಾ

1500 ರಿಂದ 1800 ವರೆಗಿನ ಮಧ್ಯೆ ಮೂರು ನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ , ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಸ್ಪೆಯಿನ್, ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಸ್ಪೆಯಿನ್, ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಭಾಷೆಗಳು ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿವೆ ಕಾರಣ ಈ ದೇಶಗಳನ್ನು ಲಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್ ದೇಶಗಳಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಇರುವ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹತರಾದರು,ಇಲ್ಲವೆ ಅವರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಮರಣಿಸಿದರು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟ ಯುರೋಪ್ ಪ್ರಜೆಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಮೇರಿಕನ್ನರು, ವಲಸೆ ಸ್ಪಾನಿಷ್, ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಆಫ್ರಿಕಾ ಗುಲಾಮರು ವಾರಸು ದಾರರು. ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರು ಇಂಡಿಯನ್ನರು, ಇಲ್ಲವೆ ಆಫ್ರಿಕನ್ನರು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಯುರೋಪಿ ಯನ್ನರ ಸಂತಾನ.

SCERT TELANGANA

ಪಟ : 2

ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ – 1800

- 1800 ರಲ್ಲಿನದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ ಪಟವನ್ನು ನೋಡಿ ವಿವಿಧ ವಸಾಹತು ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

ಸ್ಥಾನಿಕ ಇಂಡಿಯನ್ನರು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ಸಾಯಿಸಿರುವುದು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಜಾತಿಗಳ ಜನರು ಅಡವಿಗಳ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಜನರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುವ ಗಣಿಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅವರ ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸಿ ಅವರನ್ನು ರೋಮನ್ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಮತಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ 17ನೇ, 18ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಇಂಡಿಯನ್ನರು ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ, ದೊಡ್ಡ ದಂಗೆಗಳು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಆಯುಧಗಳು, ಮದ್ದುಗುಂಡು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ನಿರ್ಧಾಕ್ಷಿಣ್ಯವಾಗಿ ಅಡಗಿಸಿದರು.

ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಪಾಲಿತ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವೆಲ್ಲಾ (ಸ್ಪೆಯಿನ್ ರಾಜಧಾನಿ ಆದ) ಮ್ಯಾಡ್ರಿಡ್‌ನಲ್ಲಿನ ಸುಪ್ರೀಂಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿತ್ತು. ಈ ವಲಸೆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ಪೆಯಿನ್‌ನಲ್ಲಿನ ಉನ್ನತಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು, ರಾಜವಂಶಸ್ತರನ್ನು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಗಿ ನಿಯಮಿಸಿದರು. ವಲಸೆ ದೇಶಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಥೋಲಿಕ್ ಚರ್ಚ್ ಸಹ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ಪೋಷಿಸಿದೆ. ಸ್ಪೆಯಿನ್‌ನಿಂದ ಬಂದು ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆದೇಶಗಳ ಗಣಿಗಳು ಭೂಮಿಗಳು ಇದ್ದವು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ದೊಡ್ಡ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದರು. ಇವರ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ವಿಶಾಲ ಭೂಭಾಗವನ್ನು ಹಸಿಯಂಡಾ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದೊಂದು ಹಸಿಯಂಡಾ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಳಿ ,ರಾಗಿ ,ಗಣಿಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗಳು, ಹುಲ್ಲುಗಾವಲುಗಳು, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸಹ ಇದ್ದವು. ಈ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಇಲ್ಲದ ಇಂಡಿಯನ್ನರನ್ನು ನಿಯಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಸಣ್ಣ ರೈತರಾಗಿ, ಪಶುಪೋಷಕರಾಗಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟು ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಹ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ವಲಸೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟ ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಎಂತಹ ಪಾತ್ರ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಸ್ಪೆಯಿನ್ ದೇಶದಿಂದಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು.

- ವಲಸೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಏಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ?

ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಈ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳು, ರೈತರು, ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಮಾಂಸದಂತಹ ವ್ಯವಸಾಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು, ತವರ, ರಾಗಿಯಂತಹ ಲೋಹಗಳನ್ನು ರಫ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ಪೆಯಿನ್‌ಗೆ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಶ್ರಾಮಿಕರನ್ನು ಪೂರೈಸುವಂತೆ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಆ ದೇಶಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದುವುದಕ್ಕಲ್ಲ. ಇದರ ಫಲಿತವಾಗಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಾರರು ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗಾಗಿ ಗುತ್ತಾಧಿ

SCERT TELANGANA

ಪತ್ಯದ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ಗುತ್ತಾಧಿಪತ್ಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಲಸೆ ಪಾಲಕರು ಬಲಿವಂತವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದರು.

ಕಬ್ಬು, ತಂಬಾಕು, ಹತ್ತಿಯಂತಹ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅಧಿಪತ್ಯವಿರುವ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಮಾರಬೇಕು. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ, ಇತರ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಗುಲಾಮ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವದರಿಂದ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅಗ್ಗವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರಮ ಶಕ್ತಿ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳು ಆಧುನಿಕ ವ್ಯವಸಾಯ, ಸಾಗುವಳಿ ಪದ್ದತಿಗಳನ್ನು ಅವಲಂಭಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂದಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ಥಾನಿಕ ಶ್ರೀಮಂತರು ಗಳಿಸಿದ ಲಾಭವನ್ನು ಉಳಿತಾಯ ಮಾಡಿ, ಉತ್ಪತ್ತಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರ ಬದಲು ಸಂಪತ್ತಿನ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ, ವಿಲಾಸವಂತವಾದ ವಸ್ತುಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ವ್ಯವಸಾಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಪ್ರಜೆಗಳು ತೀವ್ರ ಬಡವರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಧಾನದ ಮೇಲೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಾರರ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ಣ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಕಠಿಣವಾದ ಕಾಯಿದ್ದೆಗಳು, ಇತರ ಚರ್ಯೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆ ದೇಶಗಳ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮೊಳೆಗಳಂತಹ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಅನುಮತಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದಂತೆ, ಉತ್ಪಾದಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಇಡದಂತೆ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಾರರು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸ್ಪಾನಿಷ್ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ಅರಸೋತ್ತಿಗೆಯ ವರ್ಗಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದರು. ಅದರೊಂದಿಗೆ ಲಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ 1810 ರಿಂದ ಸ್ಪೆಯಿನ್ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ದಂಗೆಗಳ ನಡೆದವು. ಫ್ರೆಂಚ್, ಕ್ರಾಂತಿಯೊಂದಿಗೆ, ಉತ್ತರ ಅಮೇರಿಕಾ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪ್ರಕಟನೆಯೊಂದಿಗೆ ಅವರು ಪ್ರಭಾವತಗೊಂಡರು. 1816-1826 ಮಧ್ಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿದವು. ಕ್ರಾಂತಿಯು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸೈಮನ್ ಬೊಲಿವರ್ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದರು. ಆತನಿಗೆ ಕಪ್ಪುಜಾತಿ ಗುಲಾಮರು, ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಬೆಂಬಲಕೊಟ್ಟರು. ಫ್ರೆಂಚ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಭಾವನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ರಾಗಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯಗಳ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ನಿಂತರು ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಹ ಬೋಲಿವರ್‌ಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಸೈನ್ಯ ವೆನಿಜುಲಾವನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಿ ಮಾಡಿತು. ಸಾನ್‌ಮಾರ್ಟಿನ್ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಸೈನ್ಯ 1817ಕ್ಕೆ ಚಿಲಿ, ಪೆರು, ಅರ್ಜೆಂಟೈನಾಗಳನ್ನು ವಿಮುಕ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್‌ನ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿರುವ ಬ್ರೆಜಿಲ್ 1822 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿತು. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ ದಲ್ಲಿನ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗದ ಮೇಲೆ

- ನೀವು 8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಜಾಂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಜಮೀನುದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕುರಿತು ಓದಿರುವಿರಿ. ನಿಜಾಮ್ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಮೀನುದಾರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಹಸಿಯಂಡಾಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾವುವು?
- ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ವಲಸೆ ಪಾಲಿತ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ.
  1. ಹಸಿಯಂಡಾಗಳ ಯಜಮಾನರಾದ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ವಲಸೆದಾರರು.
  2. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟ ಸಣ್ಣ ಸ್ಪಾನಿಷ್ ರೈತರು.
  3. ಸ್ಥಾನಿಕ ಅಮೇರಿಕನ್ನರು.
  4. ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟ ಆಫ್ರಿಕಾ ಗುಲಾಮರು.

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ 17.3 ಇಂದಿನ ಪೆರುಲ್ ಇನ್‌ಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಮಾಚುಪಿಚು ಎನ್ನುವ ಸ್ಥಳ.

ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು.

1820 ಕ್ಕೆ ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು ಬಲವಾದ ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೇರಿಕಾ ತನ್ನ ಪ್ರಭಾವ ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಶಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರೇಖತೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಅಮೇರಿಕಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಜೇಮ್ ಮನ್ರೋ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಮನ್ರೋ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಪ್ರಕಾರ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿನ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬಾರದು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ಇತರ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಾಗಲಿ, ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಲಿ ಅಮೇರಿಕ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆ ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

1823ರಲ್ಲಿ ಮನ್ರೋ ಉಪನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ನೋಡಿರಿ. "ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ, ಹೇಳುವ ಸಮಯ ಬಂದಿದೆ. ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ನೆಲೆಗೊಂಡಿವೆ. ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬಾರದು".

ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಮನ್ರೋ ಅಮೇರಿಕಾ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿದ್ದಾನೆಂದು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರುವಿರಿ. ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿನ ಯಾವ ದೇಶವನ್ನು ಯುರೋಪ್ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿನ ದೇಶಗಳು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಬಲವಾದ ನೌಕಾದಳ ಇರುವ ಬ್ರಿಟನ್ ಮನ್ರೋ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿತು. ಅಮೇರಿಕಾ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿನ ದೇಶಗಳು ಯುರೋಪ್ ಶಕ್ತಿಗಳ ರಾಜಕೀಯ ಆಧೀನದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ, ಅವುಗಳ ಪಾರಿಶ್ರಾಮಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆ ಕೊನೆಗೊಂಡರೂ ಹಳೆಯ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳು ಉಳಿದು ಹೋದವು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮರು, ಅರ್ಧಗುಲಾಮರು, ಬಡವರು, ಸಣ್ಣ ರೈತರು ಇರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಳಿದು ಹೋಯಿತು. ಬಡ ಇಂಡಿಯನ್ ಪ್ರಜೆಗಳಿರುವ ಗ್ರಾಮಗಳು ಸಹ ಇವೆ. ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರ ದೊಡ್ಡ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿವೆ. ಗುಲಾಮ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಶ್ರಮ ದೋಚಿ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಆದಾಯಗಳು ಲಭಿಸುವ ಇವರಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಆಕಸ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಹಳೆಯ ವಸಾಹತು ವಿಧಾನ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕನ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಿದವು. ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೇಶಗಳಾದ ಬ್ರಿಟನ್, ಅಮೇರಿಕಾಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು

SCERT TELANGANA

ತೀವ್ರವಾಗಿದ್ದು, ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಬಡತನ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ದೇಶಗಳು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದಂತೆ ಉಳಿದುಹೋದವು.

- ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದರು ಲಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕ ದೇಶಗಳು ಇನ್ನು ಏಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗದಂತೆ ಉಳಿದಿವೆ?
- ಮನ್ರೋ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಲಾಟಿನ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಕಾಪಾಡಿತು? ಇದು ಅವುಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪರಿಮಿತಿ ಸಹ ಮಾಡಿದೆ?
- ಮನ್ರೋ ಸಿದ್ಧಾಂತದಿಂದ ಬ್ರಿಟನ್ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಲಾಭ ಪಡೆಯಿತು?

ಆಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತ :

ಭಾರತ ದೇಶ, ಚೈನಾ, ಜಪಾನ್‌ನಂತಹ ಅನೇಕ ಆಸಿಯಾ ದೇಶಗಳು ಅನೇಕ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಲಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಸಂಪನ್ನ ರೈತಾಂಗದ ಸಮೂಹಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನೇಕ ಆಸಿಯಾ ದೇಶಗಳು ಅಧಿಕ ಜನಸಾಂದ್ರತೆಯಿಂದ ಇದ್ದವು. ವಿಶಾಲವಾದ ಸೈನ್ಯ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿವಂತವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಯುರೋಪ್ ಶಕ್ತಿಗಳು ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದರೂ ಮೊಘಲ್ ಸೈನ್ಯಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಸಲ ವಿಜಯವಂತವಾಗಿ ಸೋಲಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಯುರೋಪ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ದೇಶಗಳ ಗೋವಾದಂತಹ ಮುಖ್ಯವಾದ ರೇವು ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮೇಲೆ ಆಧಿಪತ್ಯ ಸಾಧಿಸಲು ಅವುಗಳಿಂದ ಸಮುದ್ರಯಾನವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 16ನೇ ಶತಾಬ್ದದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗಲ್ ಹಿಂದೂ ಮಹಾಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮುದ್ರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅರಬ್ಬೀ ಸಮುದ್ರ, ಬಂಗಾಳ ಕೊಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೂಮಹಾಸಾಗರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಯಾಣಿಸುವ ಹಡಗುಗಳು ಪೋರ್ಚುಗೀಸಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು, ಹಾಗೆ ಮಾಡದ ಹಡಗುಗಳ ಮೇಲೆ ಅವರು ದಾಳಿ ಮಾಡಿ, ಲೂಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸಮುದ್ರಗಳ ಮೇಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸು ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಇತರ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಾದ ಹಾಲೆಂಡ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡುಗಳು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಮುರಿದು ಹಾಕಿದವು. ಈ ದೇಶಗಳು ಸಹ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಆಸಿಯಾ ಸೇರತೊಡಗಿದವು. ಆಸಿಯಾ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ 1600-1602 ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಾಲೆಂಡ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡುಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಯಾಗಿ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವು. ಏಷ್ಯಾ ದೇಶಗಳಿಂದ ನೂಲು, ರೇಷ್ಮೆ ವಸ್ತ್ರಗಳು, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳು, ಉಕ್ಕಿನಂತ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಇವುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಗಿರಾಕಿ ಇರುವ ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭಗಳಿಗೆ ಈ ಕಂಪನಿಗಳು ಮಾರತೊಡಗಿದವು. ಉದಾ॥ಮೊದಲ ಡಚ್ ಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳದ ಮೇಲೆ 400% ರಷ್ಟು ಲಾಭ ಬಂದಿತು.

- ಡಚ್‌ನವರು : ಹಾಲೆಂಡ್ ದೇಶ ಪ್ರಜೆಗಳು ಡಚ್‌ನವರು ಈಗ ಅದರ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಹೆಸರು ನೆದರ್ಲಾಂಡ್.

ಭಾರತ ದೇಶ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಕಂಪನಿಗಳು ವಿವಿಧ ಹಡಗು ಬಂದರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಾಣಿಜ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಲೆಂಡ್ ನಂತಹ ದೇಶಗಳು ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹಡಗು ಬಂದರುಗಳ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದವು.

ಈ ಕಂಪನಿಗಳ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಮೇಲೆ ಯುರೋಪ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭ್ಯಂತರಗಳನ್ನು ಹೇಳತೊಡಗಿದರು. ಭಾರತ ದೇಶದಿಂದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿಯಂತ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಹಾಲೆಂಡ್, ಇಂಗ್ಲೆಂಡುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಪತ್ತುಕರಗಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ವಾಣಿಜ್ಯದಿಂದ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ನಷ್ಟಹೋಗಿ ಭಾರತ ದೇಶ ಧನಿಕ ದೇಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸತೊಡಗಿದರು. ಕಾರಣ ಈ ಕಂಪನಿಗಳು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರ ತೊಡಗಿದರು.

ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ರಾಜ್ಯಗಳಿಲ್ಲದ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶಾಲ ಭೂಭಾಗಗಳನ್ನು ಡಚ್

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ 17.4: ಡಚ್ ಈಸ್ಟಿಂಡೀಸ್‌ನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಚಿತ್ರ(1916) ಬೋರ್ನಿಯೊ, ಸುಮತ್ರ, ಜಾವ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ದ್ವೀಪಗಳು ಡಚ್‌ಗೆ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಹಾರ ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ

ಕಂಪನಿ ಆಕ್ರಮಿಸತೊಡಗಿತು. ಇತರ ದೇಶಗಳನ್ನು ವಾಣಿಜ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡದಂತೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಂಪನಿಯು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗಳಿಗೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ಇಡತೊಡಗಿದರು. 1800 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾವನ್ನು ಡಚ್ ಸರ್ಕಾರ ನೇರವಾಗಿ ಆಳ್ವಿಕೆ ಸಾಗಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರ ತೀವ್ರ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕ್ಷೋಭದಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾವನ್ನು ಆದಾಯ ಮೂಲವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಆಲೋಚಿಸಿತು. ಕಾಫಿ, ಸಕ್ಕರೆ, ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳಂತಹ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಡಚ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಲವಂತವಾಗಿ ವಸೂಲು ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಇವುಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸತೊಡಗಿದರು. ಡಚ್ ಸರ್ಕಾರ ಆಯಾವ್ಯಯದಲ್ಲಿ 25%ವರೆಗೆ ಅನುಧಾನಗಳನ್ನು ಈ ಲಾಭಗಳ ಮೂಲಕ ಸಂಗ್ರಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಅವಸರವಾದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲಿಲ್ಲ. ವಾಣಿಜ್ಯ, ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಟ ಬೆಲೆಗಳು ಸಿಗದೆ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದರು. ಇದು ತೀವ್ರ ಬಡತನವನ್ನು, ಬರಗಾಲಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ದಂಗೆಗಳು ಎದ್ದವು, ಈ ದಂಗೆಗಳನ್ನು ಕ್ರೂರವಾಗಿ ದಮನಗೊಳಿಸಿದರು.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಡಚ್ ಸರ್ಕಾರ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸರಕುಗಳನ್ನು ವಸೂಲಿ ಮಾಡುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ನಾಂದಿಹಾಡಿತು. ಡಚ್ ಬಂಡವಾಳದಾರರನ್ನು ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದಲ್ಲಿನ ರಬ್ಬರು, ಮೆಣಸು, ಕಬ್ಬಿನಂತಹ ಒಂದೇ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ತೋಟಗಳ ಸಾಗುವಳಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿತು. ಕಾಫಿ, ತೇಗ, ಕೋಕೋ, ತಂಬಾಕು ರಬ್ಬರ್‌ನಂತಹ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಪ್ರವೇಶಗೊಳಿಸಿ ವಿಶಾಲ ಭೂಭಾಗಳನ್ನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡಿದರು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಗುಲಾಮ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪರ್ಯವೇಕ್ಷರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಮಂದಿ ಭಾರತ ದೇಶದಂತಹ ದೂರದ ದೇಶಗಳಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ತೋಟಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಯಜಮಾನಿಗಳು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಬಂಡವಾಳದಾರರು ತವರ, ಖಚ್ಚಾ ತೈಲಗಳು ಸಹ ಹೊರತೆಗೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಸಾರಿಗೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರ ರೈಲುಮಾರ್ಗಗಳು, ಟೆಲಿಫೋನ್ ಕಂಬಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಬಂಡವಾಳ ಹಾಕಿತು. ಪ್ರಪಂಚ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ವಿನೈನ್, ಮೆಣಸುಗಳನ್ನು ಸುಮಾರು, ರಬ್ಬರಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗ, ಕೊಬ್ಬರಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದು ಭಾಗ, ತೇಗ, ಸಕ್ಕರೆ, ಕಾಫಿ, ಎಣ್ಣೆಯಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಐದನೇ ಒಂದು ಭಾಗ ಡಚ್ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಡಚ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾನಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಲಾಭಗಳೊಂದಿಗೆ ಹಾಲೆಂಡ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಸಾಹತುವಾದ ದೇಶವಾಗಿದೆ. 1939 - 45 ರಲ್ಲಿ 2ನೇ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ಧಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜಪಾನು ಈ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ತೆರೆಹಾಕಿತು. ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ಧದ ನಂತರ ಭಾರತ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಹ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಿತು.

SCERT TELANGANA

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಆಳಿತದ ವಿಸ್ತರಣೆ

ಇಷ್ಟಕ್ಕು ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಜಯಿಸುವುದನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಓದಿರುವಿರಿ. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಘಟ್ಟಗಳನ್ನು ಒಂದು ಸಲ ನೆನಪು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳೋಣ. 15ನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಗೋವಾದಂತಹ ಬಂದರುಗಳ ಮೇಲೆ ಪೋರ್ಚುಗೀಸ್ ಅಧಿಪತ್ಯ ಸಾಧಿಸಿತು. ಇತರ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು 16ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಭಾರತ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿರುವ ತನಕ ಯಾವ ಯುರೋಪ್ ದೇಶವು ಸಹ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಲಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಊಹಿಸಲಿಲ್ಲ. 1700 ನಂತರ ಮೊಘಲ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಕ್ಷೀಣಿಸತೊಡಗಿತು ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಗಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ಕಂಪನಿಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು. ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು. ಮದ್ರಾಸಿನ ಮೇಲೆ, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಂಡಿಚೇರಿಯ ಮೇಲೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಆಧಿಪತ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದವು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಗುತ್ತಾಧಿಪತ್ಯ ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈಕಂಪನಿಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೋಟಿಪಡತೊಡಗಿದವು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಬೆಂಗಾಲ್ ನವಾಬನನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ 1757 ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಾಲ್ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಾಂಡು ರಾಜಕೀಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಜಯವಂತವಾಯಿತು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಇದು ಬುನಾದಿ ಹಾಕಿತು. ಬೆಂಗಾಲ್‌ನಿಂದ ಬಂದ ಆದಾಯವನ್ನು ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಕಂಪನಿ ಬಳಸಿತು. ಅಗ್ಗದ ಬೆಲೆಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವಂತೆ ರೈತರು, ಕೈಕಸಬುದಾರರು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರನ್ನು ಬಲವಂತಗೊಳಿಸಲು ತನ್ನ ರಾಜಕೀಯ ಶಕಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿತು.

ಚೈನಾ

ಭಾರತ ದೇಶ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಚೈನಾ ಸಹ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ದೇಶ. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಬಲವಾದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇತ್ತು. ಅದು ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಪೂರ್ವದ ಕಡೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಸಹ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿದಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ಚೈನಾಮೇಲೆ ಸಾಧಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಐರೋಪ್ಯ ವಾಸಿಗಳು ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಯತ್ತೇಚ್ಚವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ತೊಂದರೆಗಳು ಚೈನಾ ಆಳ್ವಿಕೆದಾರರು ಗುರ್ತಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರ್ತಿಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮೂಲಕ ಒಂದೇ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೆ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಈ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಯತ್ತೇಚ್ಚಾವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಇಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಅವರ ನಿವಾಸ ಪ್ರಾಂತಗಳವರೆಗೆ ಪರಿಮಿತಿ ಮಾಡಿ ಅವರು ಚೈನಾ ರೇಷ್ಮೆ, ತೇಗವನ್ನು ಐರೋಪ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರಿಗೆ ಮಾರುವುದರಿಂದ ಅಧಿಕ ಲಾಭಗಳು ಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಚೈನಾಗೆ ಮರಳಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಐರೋಪ್ಯ ವಸ್ತುಗಳು ಅವಸರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಬಂಗಾರ, ಬೆಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಯುರೋಪ್‌ನಿಂದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಲೋಹಗಳು ಅರಿದು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ ಕಾರಣ ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯತಿರೇಕತೆ ಇರುವುದನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಗಿರಾಕಿ ಇದ್ದು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ವಸ್ತುವನ್ನು

ಚಿತ್ರ 17.5 : ಮೊದಲ ಅಫೀಮು ಸಮರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ನಾವಿಕ ದಳ

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ 17.6: 'ಐಕಾವೋ ಬೀದಿ ದೃಶ್ಯ' ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ನೀರಿನ ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ಹಾಕಿದ ಚಿತ್ರ (1840). ಐರೋಪ್ಯವಾಸಿಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮತಿಸದ ಚೈನಾದಲ್ಲಿನ ಬಂದರು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಮಕಾವೋ ಒಂದು.

ಯುರೋಪ್ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಗುರ್ತಿಸಿದರು, ಅದೇ ಕಪ್ಪು ಔಷಧ. ಭಾರತೀಯ ರೈತರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಔಷಧ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕಪ್ಪು ಔಷಧವನ್ನು ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಚೈನಾಕ್ಕೆ ರವಾನೆ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಪ್ಪು ಔಷಧದ ಬದಲಾಗಿ ಚೈನಾದಿಂದ ರೇಷ್ಮೆ, ತೇಗಗಳನ್ನಾಗಲಿ ಯುರೋಪ್‌ಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅವರು ಬೆಳ್ಳಿ ಮೂಲಕ ಚೈನಾ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಅವಸರ ತಪ್ಪಿತು. ಕಪ್ಪು ಔಷಧದ ಅಕ್ರಮ ರವಾನೆ ಹೆಚ್ಚಳದಿಂದ ಯುರೋಪ್ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರೊಂದಿಗೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅನುಮತಿಸಿದ ವ್ಯಾಪಾರಗಳೆಲ್ಲವನ್ನು ಚೈನಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರದ್ದು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಚೈನಾ, ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಗಳ ಮಧ್ಯ 1839-42, 1857-58 ರ ಮಧ್ಯೆ ಅಫೀಮು ಸಮರಗಳಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಯುದ್ಧಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದವು. ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಇತರ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟವು. ಇಂಗ್ಲಾಂಡು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚೈನಾ ಸೋತಿತು. ಇದರಿಂದ ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಚೈನಾದ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದರು. ಈ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಂದ ಯಾವುದೇ ಹಿಡಿತಗಳು, ಪರಿಮಿತಿಗಳು ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿ ಚೈನಾದೊಂದಿಗೆ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಮಾತ್ರವೇ ವರ್ತಿಸುವಂತೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಇರುವ ದೇಶವಾಗಿ ಚೈನಾ ಗುರ್ತಿಸುವಂತೆ ಬಲವಂತ ಮಾಡಿತು. ಇದರಿಂದ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಚೈನಾ ಕೊಟ್ಟ ಯಾವುದೇ ರಿಯಾಯಿತು ಆದರೂ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ಸಹ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಆಳ್ವಿಕೆ 1911 ವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಸಿದರೂ ಚೈನಾ ಕ್ರಮವಾಗಿ ತನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿತು. ಭಾರತ ದೇಶ, ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳ ಮಾದರಿ ಚೈನಾ ಯಾವ ಯುರೋಪ್ ದೇಶ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಸಮಾನ ಒಪ್ಪಂದಗಳ ಮೂಲಕ ಯುರೋಪಿಯನ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಇರುವ ಷರತ್ತುಗಳಿಗೆ ಚೈನಾ ಅಂಗೀಕರಿಸಲೇ ಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಆದ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಯುರೋಪಿಯನ್ನರಿಗೆ ಚೈನಾ ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛಾ ವಾಣಿಜ್ಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆಮದು ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಾಮಮಾತ್ರವಾಗಿ ವಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚೈನಾ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ಚೈನಾ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲದೆ ಯುರೋಪ್ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಮಾತ್ರ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ದೇಶ ದೈನದಿಂದ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಭಾಧ್ಯತೆ ಚೈನಾ ಸರ್ಕಾರದ್ದೇ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಧಾನವು ಯುರೋಪಿಯನ್ನರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಈಗ ಇವರು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಮಾರಬಹುದು, ತಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ವಿಧದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

ಚೈನಾದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಜರ್ಮನಿ, ರಷ್ಯಾದಂತಹ ಇತರ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳು ಸಹ ಚೈನಾದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ಇತರ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಚೀನಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು

SCERT TELANGANA

ಆಯಾ ದೇಶಗಳು ಬಲವಂತಗೊಳಿಸಿದವು. ಇದು ಚೀನಾವನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿದಂತೆ ಒಂದು ವಿಧಧ ಅಂತಹ ಏರ್ಪಾಟು ಇತ್ತು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಚೀನಾ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯ ವಾಗಿ ಅನೇಕ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವು. ಈ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಆಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ತಲೆ ಎತ್ತಿದ ಮತ್ತೊಂದು ಹೊಸ ಶಕ್ತಿ – ಜಪಾನ್ ಬಂದು ಸೇರಿತು. 1861 ರಲ್ಲಿ ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಾಂತಿಯ ನಂತರ ವೇಗವಾಗಿ ಕೈಗಾರೀಕರಣಗೊಂಡಿತು. ಆಧುನಿಕ ದೇಶವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು. ಅಗ್ಗದ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು, ತನ್ನ ಪಾರಿಶ್ರಾಮಿಕ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳಲು ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಾಗಿ ಜಪಾನ್ ಸಹ ಅನ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿತ್ತು. 1894-95ರ ಮಧ್ಯ ಚೀನಾದೊಂದಿಗೆ ಯುದ್ದ ಮಾಡಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಭೂಭಾಗ ಒಪ್ಪಿಸಿ, ನಷ್ಟ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಜಪಾನ್ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು.

- ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳು ಚೀನಾದಿಂದ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಸ್ತುಗಳು __________.
- ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ದೇಶಗಳು ಮಾರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಉತ್ಪತ್ತಿ________.
- ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ ಆಸಿಯಾ ದೇಶ ________.

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ಶಕ್ತಿಗಳು, ಜಪಾನ್ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿತು. ಚೀನಯಾವುದೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತವಾಗಿಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇದನ್ನು ಅರ್ಧ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುವಾದ

ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ. 16ನೇ ಶತಮಾನದಿಂದ 19ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಗುಲಾಮರನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುವ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿ ಮಾತ್ರವೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡುನಂತಹ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಭಾರತ ದೇಶ, ಚೀನಾಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ತೀರದಲ್ಲಿನ ಗುಡ್‌ಹೋಪ್ ಭುಸಿರದಂತ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಮರಳಿ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆದಾರರು ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾದಲೆಲ್ಲಾ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆಯಾದೇಶಗಳಲ್ಲಿವೆ.

ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡ ಕುರಿತು, ಅದರ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಕುರಿತು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಮಾಚಾರ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು 'ಕತ್ತಲ ಖಂಡ' ಎಂದು ಯುರೋಪ್ ವಾಸಿಗಳು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಖಂಡದ ತೀರ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣನೆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಎತ್ತರವಾದ ಪೀಠಭೂಮಿಯಾಗಿತ್ತು. ನದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಪೀಠ ಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಹಿಸಿ ತೀರವನ್ನು ಸಣ್ಣನೆ ಗಾರ್ಜಿಸ್ ಮೂಲಕ, ಎತ್ತರವಾದ ಜಲಪಾತಗಳ ಮೂಲಕ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಯುರೋಪ್ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ತರು ಖಂಡದ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. 19ನೇ ಶತಮಾನ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ 1850 ರ ನಂತರ ಆಫ್ರಿಕಾ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳು, ನದಿಗಳು, ಗುಡ್ಡಗಳು, ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಅಡವಿಗಳು, ಅವುಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳು, ಅಲ್ಲಿ ನಿವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ವಿವರಗಳೊಂದಿಗೆ ಪಟಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ಬೃಂದಗಳಾಗಿ ಕಳಸತೊಡಗಿದರು. ಖಂಡದ ಒಳಗಿನ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಿವುದಕ್ಕಾಗಿ, ವಸಾಹತುಗಳಾಗಿ ಬದಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸಾಮಾಚಾರ ಆಧಾರವಾಗಿ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಯುರೋಪ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನ್ವೇಷಕರಲ್ಲಿ ಡೇವಿಡ್ ಲಿವಿಂಗಸ್ಟನ್, ಹೆಚ್. ಎಮ್. ಸ್ಟಾನ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವರು. ಇವರಿಬ್ಬರು ಇಂಗ್ಲಾಂಡು ಪರವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ, ಮಧ್ಯ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ವಿಶಾಲ ಭೂಭಾಗಳನ್ನು ಪಟಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. 1850,1860ರಲ್ಲಿ ರಿಚರ್ಡ್ ಬರ್ಟನ್, ಜಾನ್‌ಸ್ಪೀಕ್, ಜೇಮ್ಸ್ ಗ್ರಾಂಟ್‌ರ ನಿರ್ವಿರಾಮ ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರಾಂತದ ದೊಡ್ಡ ಕರೆಗಳು, ನೈಲುನದಿ ಜನ್ಮಸ್ಥಳವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸತೊಡಗಿದರು. 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನೈಲುನದಿ ಆರಂಭದಿಂದ ಅದರ

SCERT TELANGANA

ಪ್ರವಾಹ ಮಾರ್ಗವನ್ನು, ಅದೇವಿಧವಾಗಿ ನೈಜರ್,ಕಾಂಗೋ, ಜಾಂಬೆಜ್ ನದಿಗಳ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು, ಆಫ್ರಿಕಾ ಅಪಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಈ ಅನ್ವೇಷಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರೈಸ್ತವ ಮತವ್ಯಾಪ್ತಿಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಇರುವ ವಿವಿಧ ಕ್ರೈಸ್ತವ ಚರ್ಚ್‌ಗಳ ಪರವಾಗಿ ಸಹ ಬಂದರು.

ಇಂಗ್ಲಾಂಡು, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ಜರ್ಮನಿ, ಇಟಲಿಯಂತಹ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರೀಕರಣ ಅಭಿವೃದಧಿಯಾಗುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ 1850ರ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಅನ್ವೇಷಿಸಿದರು. ರಾಗಿ, ತವರ, ರಬ್ಬರ್, ಪಾಮಾಯಿಲ್, ಹತ್ತಿ, ತೇಗ, ಕೋಕೋದಂತಹ ಅನೇಕ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪಾರಿಶ್ರಾಮಿಕ ಕಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಈ ದೇಶಗಳು ಗುರ್ತಿಸಿದವು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಯುರೋಪ್ ಉತ್ಪತ್ತಿದಾರರಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಧಾನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಾಯಿತು. ಜರ್ಮನಿ, ಇಟಲಿಯಂತಹ ದೇಶಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟರಿಂದ, ಕೈಗಾರೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿಯುವುದರಿಂದ ಇತರ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದವು. ಆಗಲೇ ವಸಾಹತುಗಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಸ್ತೃತ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಅಪಾರ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳೊಂದಿಗೆ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡ ಒಂದೇ ಉಳಿದಿದೆ.

1870 ರಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕಾಗಿ ಆತುರತೆ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು. 1870ಕ್ಕಲ್ಲಾ ಆಫ್ರಿಕಾ ದಲ್ಲಿನ 10% ಪ್ರಾಂತವೇ ಮಾತ್ರವೇ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದೆ. 40 ವರ್ಷಗಳೊಳಗೆ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ, ಮತ್ತೆ ಎರಡು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ ಆಫ್ರಿಕಾ ಖಂಡವೆಲ್ಲಾ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಇಟಲಿಯನ್ನು ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಇಥಿಯೋಪಿಯಾ ಪೂರ್ಣಸೋಲಿಸಿ, ಯುರೋಪ್ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಸೋಲಿಸಿ ಏಕೈಕ ಯುರೋಪೇತರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಇದೊಂದೆ.

- 1913ಕ್ಕೆ ಆಫ್ರಿಕಾ ಪಟವನ್ನು ನೋಡಿ ಆಫ್ರಿಕಾವನ್ನು ಹೇಗೆಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ತಮ್ಮ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಮರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡವೋ ನೋಡಿರಿ.
- ಈ ಪಟವನ್ನು ಆಫ್ರಿಕಾ ಆಧುನಿಕ ಪಟದೊಂದಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿರಿ.
- ಕೆಳಗಿನ ಪಟ್ಟಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಹೆಸರುಗಳು ಇವೆ. 1913 ರಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ವಸಾಹತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಾಡಿದ ದೇಶದ ಹೆಸರಿನ ಮುಂದೆ ಬರೆಯಿರಿ.

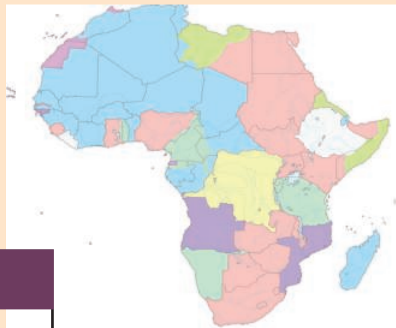
ಪಟ – 3: ಆಫ್ರಿಕಾ - 1913.

ಆಧುನಿಕ ದೇಶ	1913ಕ್ಕೆ ವಸಾಹತು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಳಿದ ದೇಶ
ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ	
ಈಜಿಪ್ಟ್	
ನೈಜೀರಿಯಾ	
ಘನಾ	
ಲಿಬಿಯಾ	
ಅಲ್ಜೀರಿಯಾ	
ಅಂಗೋಲಾ	
ಕಾಂಗೋ	

ಕಾಲ ಕಳದಂತೆಲ್ಲಾ ವಸಹಾತು ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಪೋಟಿ ತೀವ್ರ ರೂಪಗೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಚರ್ಚೆಗಳಿಂದ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಪರಿಷ್ಕಾರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವು ದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಫಲಿತವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಮನುಷ್ಯ ನೋಡದಂತಹ ವಿಧ್ವಂಸಕ ಯುದ್ದವಾದ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ದ 1914ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲುಗೊಂಡಿತು.

SCERT TELANGANA

ವಸಾಹತು ಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದ ಅನುಭವಗಳು – ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಯನಗಳು :

ಕಾಂಗೋ (ಜೈರ್) :

ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ : ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳು ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು.

ಬೆಲ್ಜಿಯಂಗೆ ಸೇರಿದ ಲಿಯೋಪಾಲ್ಡ್ 2ನ್ನು ರಾಜ ಕಾಂಗೋ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ 1869 – 1874 ಮಧ್ಯ ಸ್ಟಾನ್ಲೀ ಎನ್ನುವ ಅನ್ವೇಷಕನು ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿದನು. ಆತನು ಅನೇಕ ಆಫ್ರಿಕಾ ನಾಯಕರನ್ನು ಕಲಿಸಿ ಅವರ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದನು. ಕಟಂಗಾ ರಾಜನನ್ನು ಸಾಯಿಸಿ ಆ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿದರು.1882 ಕ್ಕೆ ಲಿಯೋಪಾಲ್ಡ್ - II ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಾಂತಗಳು 23,00,000 ಚದರ ಮೀಟರುಗಳ ಮೇರೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು, ಇದು ವಿಸ್ತೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಜಿಯಂಗಿಂತ 75 ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಇದನ್ನು ಕಾಂಗೋಫ್ರೀ ಸ್ಟೇಟ್ (ಕಾಂಗೋ ಸ್ವೇಚ್ಛಾರಾಜ್ಯ)ವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತವು ಲಿಯೋಪಾಲ್ಡ್-II ಸ್ವಂತ ಆಸ್ತಿಯಂತ್ತಿತ್ತು. ಆನೆಗಳ ದಂತಗಳನ್ನು, ರಬ್ಬರ್‌ಗಾಗಿ ಆತನು ಇದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕಾಂಗೋ ಫ್ರೀ ಸ್ಟೇಟ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪಾಲಿತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ತುಳಿತ, ದೋಪಿಡಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಆಡಳಿತ ಮುಂದುವರಿಸಿದನು. ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಜನರನ್ನು ಸಾಯಿಸಿದರು. ಗುಲಾಮ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಲ್ಪ ರಬ್ಬರು ಕೊಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಕೊಡದವರ ಕೈಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ದೇಶ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಾದ 1.6 ಕೋಟಿ ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ 1885 - 1908 ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ 80 ರಿಂದ ನೂರು ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ ಸತ್ತಿರಬಹುದೆಂಬ ಅಂದಾಜು. ಲಿಯೋಪಾಲ್ಡ್-II ಅಪಾರ ಸಂಪತ್ತು ಮೂಟೆಕಟ್ಟಿಕೊಂಡನು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಬೆಲ್ಜಿಯಂನಲ್ಲಿ ಭವನ ನಿರ್ಮಾಣಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರು. ಬೆಲ್ಜಿಯಂನೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಚಳುವಳಿಗಳು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಂಗೋಮೇಲೆ ತನ್ನ ರಾಜನ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಸರ್ಕಾರ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕೊನೆಗೊಳಿಸ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಕಾಂಗೋ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಸಂಸತ್ತಿನ ಕೆಳಗೆ ತಂದಿತು.

ಲಿಯೋಪಾಲ್ಡ್ - II

IN THE RUBBER COILS.

ಪಕ್ಕದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಕಾಂಗೋಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇಂತಹ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಅಲ್ಲಿಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಕಂಪನಿಗಳು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆದವು. ಅವು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಅಮಾನವೀಯ, ಕ್ರೂರ ಪದ್ಧತಿಗಳಿಂದ ಸ್ಥಾನಿಕ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಭಾಗ ಅಳಿವಿನ ಅಂಚನ್ನು ಸೇರಿತು.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ :

ಆಸಿಯಾದ ಕಡೆಗೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಡಗುಗಳಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು, ನಾವಿಕರು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೂವುದಕ್ಕೆ ಗುಡ್‌ಹೋಪ್ ಭೂಶಿರದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಾಂಡು ವ್ಯಾಪಾರ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿತು. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಡಚ್ ರೈತರು ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಸದರು, ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ನಾವಿಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಇವರು ಘರ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಅವರ ಭೂಮಿಗಳಿಂದ ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವರನ್ನು "ಬೋಯರ್ಲು" ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಪ್ರಾಂತದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿ ದ್ದರಿಂದ ಅಸಂತೃಪ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಬೋಯರ್ಲು ಹೊಸ ಪ್ರಾಂತ ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ಕೆಲವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗಣತಂತ್ರ ಗಳನ್ನು ಸಹ ಏರ್ಪಾಡಿಸಿಕೊಂಡರು. 1869 – 1886ರ ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ವಜ್ರಗಳು, ಬಂಗಾರದ ಗಣಿಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಯುರೋಪ್, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಭಾರತ ದೇಶ ಗಳಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಬಂದು ಈ ಗಣಿಗಳ ಹಗೆಯುವದರ ಮೂಲಕ ಲಬ್ಧಿ ಪಡೆಯ ಬೇಕೆಂದು ನೋಡಿದರು.

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ. 17.7: ಬೋಯರ್ಲು ಯುದ್ಧ

ಬೋಯಲ್ಲು ಸ್ವತಂತ್ರತೆಗೆ ತೆರೆ ಎಳೆದು ಗಣಿಗಳ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಭಾವಿಸಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕವಾಗಿ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಧಿಕ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡ ಯುದ್ದಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ಮಾಡಿತು. ಈ ಯುದ್ಧಗಳು 1902 ರಲ್ಲಿ ಮುಗಿದು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು "ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಸಮಾಖ್ಯ" ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಏಕೀಕರಣ ಮಾಡಿತು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಜೆಗಳು – ಯುರೋಪ್‌ನಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದವರು (ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡು, ಡಚ್ ಜನರು), ಆಫ್ರಿಕಾ ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಯರು, ಭಾರತೀಯರು, ಚೀನಿಯರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಐರೋಪ್ಯ ವಾಸಿಗಳು (ಶ್ವೇತ ಜಾತಿಯರು ಎನ್ನುವವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 20% ಇದ್ದಾರೆ) ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡುವ ಸರ್ಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿತು. ಓಟಿನಂತಹ ಪೌರಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಶ್ವೇತ ಜಾತಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಯವರು (75% ಜನಸಂಖ್ಯೆ), ಭಾರತೀಯರು (5 %) ಬಗ್ಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಸ್ಥಾನಿಕ ಆಫ್ರಿಕನ್ನರ ಮೇಲೆ ಭಾರಿ ತೆರಿಗೆಗಳು ಇದ್ದವು, ಅವರು ಗುರ್ತಿಸಿದ ಸಣ್ಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬೇಕು. ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಶ್ವೇತ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಕಾಯ್ದಿರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದರಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಜಾತಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಆ ವಿಧವಾಗಿ ಭೂಮಿ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ 90ಭಾಗ ಶ್ವೇತ ಜಾತಿಯರ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತು. ಬಿಳಿಯರು ವ್ಯವಸಾಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು, ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಯವರು, ಭಾರತೀಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ಅನೇಕ ತಾರತಮ್ಯ ಪೂರಿತ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ತಿರುಗುವ ಹಕ್ಕು. ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ ಹಕ್ಕು, ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕಿನಂತಹವುಗಳಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಆಧಾರವಾಗಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಖಡ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ತೋರಿಸುವ ಈ ತಾರತಮ್ಯ ಜಾತಿ ತಾರತಮ್ಯ ಎನ್ನುವರು. ಆಫ್ರಿಕಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರೇಖವಾಗಿ 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಹೋರಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ 1994 ರಲ್ಲಿ ಜಾತಿಬೇಧ ಅಂತ್ಯವಾಯಿತು.

1400 ರಿಂದ ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಅಮೇರಿಕಾ, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಆಸಿಯಾ, ಆಸ್ಟ್ರೇಲಿಯಾ ಎಲ್ಲಾ ಅಂದರೆ ಯುರೋಪ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಉಳಿದ ಖಂಡಗಳನ್ನು ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟವು. ಆಯಾ ದೇಶಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದೇ ಫಲಿತಾಂಶಗಳೊಂದಿಗೆ. ಒಂದೇ ವಿಧದ ವಸಾಹತು ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಶೇಖಡ ಅಧಿಕ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿದರು, ದೋಚಿದರು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಐರೋಪ್ಯ ವಾಸಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟರು. ಆಫ್ರಿಕಾದಂತಹ ಇತರ ಖಂಡಗಳಿಂದ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಗುಲಾಮರನ್ನು ತಂದು ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಡುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಭಾರತ ದೇಶ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸದಂತೆ, ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಖಚ್ಚಾ ವಸ್ತುಗಳು ಕೊಳ್ಳಲು, ಇಂಗ್ಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾದ ಪಾರಿಶ್ರಾಮಿಕ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಾಟದಂತಹ ಕ್ರಮಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾರತ ದೇಶ ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಇದು ಭಾರತೀಯ ಕಲಾಕಾರರ, ರೈತರ ಬಡತನಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಅವರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಕ್ಷಾಮಪೀಡಿತರಾಗಿ ಸತ್ತರೆ, ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೇ ಜನರು ಆಗ್ನೇಸಿಯಾ ವೆಸ್ಟಿಂಡೀಸ್‌ನಂತಹ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಳರಹಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಐರೋಪ್ಯ ದೇಶಗಳು ಪೂರ್ಣ ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಹ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡವು.

SCERT TELANGANA

ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಯುರೋಪ್ ದೇಶಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ವಲಸೆ ಪಾಲಿತ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಆ ದೇಶಗಳು ಬದಲಾಯಿಸಿದವು. ಆದರೆ ವಲಸೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ, ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಗಳು ಸೇರದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಪಾಲಿತ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಹೊಸ ಗುರ್ತು, ಅಧಿಕಾರಗಳು ಲಭಿಸಿದವು. ಇವಗಳೊಂದಿಗೆ ಆ ಪ್ರಜೆಗಳು ವಲಸೆವಾದದ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಡಿ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ವಲಸೆವಾದ	2. ಲ್ಯಾಟಿನ್ ಅಮೇರಿಕಾ	3. ಒಟ್ಟೋಮನ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ	4. ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳು
5. ಜಾತಿ ಬೇದ	6. ಹಾಸಿಯಂಡಾಗಳು	7. ಮನ್ರೋ ಸಿದ್ಧಾಂತ	8. ಅಫೀಮು ಸಮರ

ನಿಮ್ಮ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರಿ

1. ವಲಸೆ ಪ್ರಾಂತಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಪೋಷಿಸಿದ ಪಾತ್ರವೇನು?(AS_1)
2. ವಲಸೆ ಪಾಲನೆ ವಿವಿಧ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಿತು? ಮೂರು ಖಂಡಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಒಂದೊಂದರ ಕುರಿತು ಎರಡು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (AS_1)

   a)ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಳೆಗಳು b)ಮತ c)ಪ್ರಕೃತಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ವಿನಿಯೋಗ.
3. ಚೈನಾ, ಭಾರತ ದೇಶ, ಇಂಡೋನೇಷಿಯಾಗಳ ಮೇಲೆ ವಲಸೆ ಪಾಲನೆ ರೀತಿ ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ. ಅವುಗಳ ಮಧ್ಯ ಹೋಲಿಕೆಗಳು, ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ಏನು?(AS_1)
4. ಪ್ರಪಂಚ ಪಟದಲ್ಲಿ ಪೋರ್ಚುಗೀಸು, ಡಚ್, ಬ್ರಿಟೀಷ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ವಸಹಾತುಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ, ಬಣ್ಣಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರಿ.(AS_5)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ನೀವು ಬ್ರಿಟನ್ ಪೌರರಾದರೆ ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೀರಾ? ಏಕೆ ? ಭಾರತ ದೇಶ ಪೌರರಾಗಿ ವಸಾಹತು ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವಿರಾ, ವ್ಯತಿರೇಕಿಸುವಿರಾ? ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

SCERT TELANGANA

ಭಾರತದೇಶದ ಮೇಲೆ ವಸಾಹತುವಿನ ಪ್ರಭಾವ

ಅಧ್ಯಾಯ 16

ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ವಸಾಹತು ವಿಧಾನಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಅರಣ್ಯ, ಕೈಗಾರಿಕಾ, ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಾನಗಳು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿವೆಯೋ ನೋಡೋಣ .

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಗೆ ಪೂರ್ವ ಕಾಡುಗಳ ಬಳಕೆ :

ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅರಣ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿಗಳು,ಅವುಗಳ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತಲು ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ದಿನನಿತ್ಯ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದರು. ಒಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಕಾಡುಗಳ ಯಜಮಾನರು ಇವರೇ. ಬೇಟೆಯಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಗಡ್ಡೆ ಗಳು, ಹಣ್ಣು, ಹೂ, ಮೂಲಿಕೆಗಳು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಲು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಉಪಕರಣ ಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರಣ್ಯ ಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕಡಿದು ಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದ ಉಪ್ಪು, ಕಬ್ಬಿಣ ದಂತಹ ವಸ್ತು ಗಳನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರವೇ ಅರಣ್ಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಾಭಕ್ಕಾಗಿ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಇತರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವವರಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ 18.1: ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್‌ದಲ್ಲಿನ ಅರಣ್ಯಗಳು

ವ್ಯವಸಾಯ ಭೂಮಿಗಳಿ ಗಾಗಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡಿದರೂ, ರೈತರು, ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ನಡುವೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅರಣ್ಯದ ಕೆಳಗೆ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭೂಭಾಗಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, ರೈತರು ಅವುಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಅವಸರವಾದಾಗ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಕಡಿದು ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಲು ಬಿಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಷ್ಟಾನುಸಾರ ವಿಶಾಲ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಗಳನ್ನು ಅವರು ಕಡಿದು ಹಾಕಲಿಲ್ಲ.ಕಾಡು ನಾಶವಾಗದಂತೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

- ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಗೆ ಪೂರ್ವ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಜೀವನ ವಿಧಾನ,ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಅವರು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ನಾಲ್ಕು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ರಾಜರು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ ಆನೆ ದಂತಗಳು , ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಚರ್ಮಗಳು, ಜೇನಿನಂತಹ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಆಗಾಗ ತೆರಿಗೆಗಳು ಸಹ ಸಲ್ಲಿಸುತತಿದ್ದರು. ಆದಿವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಪೋಡು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರು. ಅರಣ್ಯ ವಾಸಿಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯಗಳ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅಪಾಯ ಇಲ್ಲದಿರುವವರೆಗೂ ರಾಜರು, ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳು ಅವರನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತದ್ದರು. ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಕಾನೂನು ಮಾಡುವರು ಅಲ್ಲ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ತಮ್ಮ ದಿನ ನಿತ್ಯದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಕಾಡಿನಿಂದ ಪಡೆಯುತ್ತಾ , ಅವುಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳ ಬಳಕೆ :

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬದಲಾಯತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ , ಮುಂಬಯಿಯಂತಹ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳು ಏರ್ಪಡುತ್ತಿವೆ. ಸರ್ಕಾರ ದೇಶ ದಾದ್ಯಂತ ಸಾವಿರಾರು ಕಿಲೋಮೀಟರುಗಳ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಿದೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೆ ಬೃಹುತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ವೇಗವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು.

ಚಿತ್ರ *18.2:* ಚಿಟ್ಟಗಾಂಗ್ ಅಡವಿ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಸ್ಸಾಲಾಂಗ್ ನದಿ ಮೂಲಕ ಕೆಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಿದಿರು.

ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸ್ಲೀಪರುಗಳು :

1879 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 8,000 ಕಿ.ಮೀ.ಗಳ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. 1910 ಕ್ಕೆ 50,000ಕಿ.ಮೀ.ಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡವು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಹೊಸ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕೋಟಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಲೀಪರುಗಳು ಅವಶ್ಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ಸ್ಲೀಪರುಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಿಮಾಲಯ, ತೆರೈ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಅರಣ್ಯಗಳಿಂದ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಡಗಳು, ಹಡಗುಗಳು, ಗಣಿಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಹ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಡಿದು ರಪ್ತು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಅಡವಿ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು, ನಿಯಮಿಸಿಕೊಂಡ ಕೂಲಿಗಳು ಕಾಡನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಈ ವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಗಳಿಸಿದರು. ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹರಾಜಿನ ಮೂಲಕ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಹರಾಜಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರು ದೊಡ್ಡ ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಹರಾಜಿನ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಆದಾಯಬರುತ್ತಿತ್ತು.

ಸ್ಲೀಪರುಗಳು: ರೈಲು ಹಳಿಗಳು ಅಲುಗಾಡದಂತೆ ಇರಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಹಾಕುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪಟ್ಟಿಗಳು.

ಅಪಾಯದಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯಗಳು, ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನಾಟುವ ಅವಶ್ಯಕ

ಕಟ್ಟಿಗೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಆತಂಕ ಹೊಂದಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಷ್ಟು ವೇಗವಾಗಿ ಕಡೆದು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು, ಹಡಗು, ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಎಲ್ಲಿಂದ ಸಿಗತ್ತದೆ ? ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದಂತೆ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಭಾವಿಸಿತು.

- ರೈಲ್ವೇಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಲೀಪರುಗಳನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ? ಇವುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಇಂದು ಏನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಏಕೆ ಮಾಡ ಬೇಕಾಯಿತೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ 18.3: ಮೇ 1897 ರಲ್ಲಿ ಚೋಟಾ ನಾಗ್‌ಪೂರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಸಿಂಗಭೂಮ್ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲ್‌ಕೊರಡನ್ನು ಸ್ಲೀಪರುಗಳಾಗಿ ಕೊಯ್ಯುವುದು.

ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸ್ಲೀಪರುಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಲು ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ನೇಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಮನೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು, ಈ ಮರವನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಡಿತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೊಸ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವ ಮಾವು, ಬೇವು, ನಿಂಬೆಯಂತಹ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೇಡಿಕೆ ಇರುವ ಕಟ್ಟಿಗೆ ನೀಡುವ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡಬೇಕೆಂದು ಭಾವಿಸಿತು. ಅದರಿಂದ ಕಡಿದು ಹಾಕಿದ ಕಾಡುಗಳ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಟೇಕು, ಫೈನ್‌ದಂತಹ ಗಿಡಗಳನ್ನು ನೆಡಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ಸರ್ಕಾರ :

ಎಲ್ಲವುಗಳಿಗಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ 1864ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿತು. ಹೊಸದಾಗಿ ನೆಡುತ್ತಿರುವ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಹೊಸ ಕಾನೂನು, ನಿಯಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಮುಂದಾಯಿತು. ಈ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೂಲಕ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇದ್ದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗದಂತೆ ಜಾಗ್ರತ್ತೆಯಾಗಿ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಈ ಕಾನೂನುಗಳು, ನಿಯಮಗಳು ಕಾಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರಿಯಾದವು. ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳಹತ್ತಿರ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಜನರಿಂದ ಅರಣ್ಯಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕೆಂದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಭಾವಿಸುತಿತ್ತು.

ಆದಿವಾಸಿ ದಂಗೆಗಳು :

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಆದಿವಾಸಿ ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗೆ ಕೀಳುಮಟ್ಟಕ್ಕಿಳಿಯಿತೋ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ್, ಚತ್ತೀಸ್‌ಘಡ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಬೈಗಾ, ಮುರಿಯಾ, ಗೋಂಡ್, ಭಿಲ್ ಜಾತಿಗಳು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಕೋಯ, ರೆಡ್ಡಿ, ಕೋಲ ಜಾತಿಗಳು. ಒಡಿಸ್ಸಾದಲ್ಲಿನ ಸವರ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಳೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಇಲ್ಲವೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರ ಹತ್ತಿರ ಕೂಲಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಇಲ್ಲವೆ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ , ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ರೈತರ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಜೀತದಾಳುಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರು.

ರಸ್ತೆಗಳು, ರೈಲುಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಜನರು ಗಿರಿಜನ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಟ್ಟು ಅವರ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸುಲಭವಾಯಿತು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಗಳು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾದವು. ದಂಡ ಹಾಕುವುದು, ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವುದು, ಜನಗಳ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಅವರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಭ್ಯವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದು, ಲಂಚಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದು, ಕೂಲಿ ಸಲ್ಲಿಸದೇ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಇಂತಹವವು ಸಾಧಾರಣ ವಿಷಯಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಇಂತಹ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಕ್ಷಕ (ಪೋಲಿಸ್) ಠಾಣೆಗಳು, ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಕೇಂದ್ರಗಳು, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಮನೆಗಳಂತವುಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅನೇಕಬಾರಿ ಪೂರ್ತಿ ಕಾಡನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ದಂಗೆಗಳು 1856ರಲ್ಲಿ ಜಾರ್ಖಂಡ್ ಸಂತಾಲ್ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, 1880, 1922 ರಲ್ಲಿ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್‌ದಲ್ಲಿನ ಕೋಯ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, 1910ರಲ್ಲಿ ಬಸ್ತಾರ್‌ನಲ್ಲಿನ ಮುರಿಯಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳು, 1940ಗಳಲ್ಲಿ ಗೊಂಡ್, ಕೋಲಂ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮಾಡಿದರು.

SCERT TELANGANA

ಸಂತಾಲ್ ದಂಗೆ :

ಜಾರ್ಖಂಡ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಸಂತಾಲ್ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಮೊದಲಿನಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸುತ್ತಾ, ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. 1855-56ರಲ್ಲಿ ಸಂತರು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಂಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಜಮೀನ್ದಾರರನ್ನು, ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂದುಹಾಕಿ, ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಸಂತಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವರು ಪ್ರಕಟಿದರು. ಆದರೆ ಸಂತಾಲ್‌ರ ಹತ್ತಿರ ಬಿಲ್ಲು,ಬಾಣಗಳಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಆಯುಧಗಳು ಇಲ್ಲ. ತುಪಾಕಿಗಳಿರುವ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಅವರು ಬಹಳ ಕಾಲ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ, ಈ ಭಯಂಕರ ಯುದ್ದ ಪೂರ್ತಿಗೊಳ್ಳುವುದರೊಳಗೆ 15,000 ಸಂತಾಲ್ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಕೊಲ್ಲಲ್ಪಟ್ಟರು. ಕೊನೆಗೆ ಈ ದಂಗೆಯನ್ನು ತುಳಿದು ಹಾಕಿದರು.

ಬಿರ್ಸಾ ಮುಂಡಾ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ದಂಗೆ :

ಈಗ ಜಾರ್ಖಂಡ್ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಚೋಟಾನಾಗ್‌ಪುರ್ ಪ್ರಸ್ಥ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮುಂಡಾ ಆದಿವಾಸಿಗಳು 1874 - 1901ರ ನಡುವೆ ಬಿರ್ಸಾ ಎಂಬ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆ ಅಂತ್ಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡರು. ಬಿರ್ಸಾನನ್ನು ಪಜೆಗಳು ದೇವರಾಗಿ ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಆತನು ಹೇಳಿದ ಪ್ರತಿ ಮಾತು ಆಚರಿಸುತ್ತದ್ದರು. ಮುಂಡಾಗಳಿಗೆ ಅರಣ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲದಂತೆ,ತಮ್ಮ ಭೂಮಿಗಳು ತಮಗೆ ಸೇರದಂತೆ ಮಾಡಿದ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳು,ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಜಮೀನುದಾರರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ವಿದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಹೊಡೆದೋಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೊಂಡರು. ನಾಯಕರನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಜೈಲುಪಾಲು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೊನೆಗೆ ಮುಂಡಾ ದಂಗೆಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿದರು. 1900 ರಲ್ಲಿ ಬಿರ್ಸಾ ಮುಂಡಾ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಆದರೆ ಚೋಟಾನಾಗಪೂರ್ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ಕಾನೂನು ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ.

ಕುಮಾವಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ದಂಗೆ (1921-22) :

ಉತ್ತರಖಂಡ್‌ನಲ್ಲಿನ ಕುಮಾವೂ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೈತಾಂಗ ಸಹಕರಿಸಲು ನಿರಾಕರಿಸಿತು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರು. ಗುತ್ತಿಗೆದಾರರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಸುಟ್ಟು ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿ ಸೇವೆ ಮಾಡಲು ಜನರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು.

ಈ ಚಳುವಳಿಯ ಫಲವಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಯಿತು. ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಜನರು ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೊಸ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಅಲ್ಲೂರಿ ಸೀತಾರಾಮರಾಜು :

ಅಲ್ಲೂರಿ ಸೀತಾರಾಮರಾಜು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಜಿಲ್ಲೆ ಪಂಡ್ರಂಗಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ 1897 ಜುಲೈ 4ರಂದು ಜನಿಸಿದನು. ಆತನ ತಾಯಿಯದು ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ, ತಂದೆಯದು ಭೀಮವರಂ ಹತ್ತಿರ ಮೊಗಲ್ಲು. ರಾಜಮಂಡ್ರಿಯಲ್ಲಿನ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರಾಗೃಹದಲ್ಲಿ ಆತನ ತಂದೆ ಅದಿಕಾರಿಕ ಛಾಯಾಗ್ರಹಕನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದನು.ರಾಜು ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ತಂದೆ ಮರಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಸೋದರ ಮಾವ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಜು ಹತ್ತಿರ ಬೆಳೆದನು.

1882 ರಲ್ಲಿ ಮದ್ರಾಸು ಅರಣ್ಯ ಕಾಯ್ದೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅದು ಗಿರಿಜನರನ್ನು ಕಾಡನಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಿರುಗುವುದನ್ನು ನಿಷೇದಿಸಿತು. ಸಾಂಪ್ರದಾಯವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪೋಡು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ವ ಗೋದಾವರಿ, ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಮೇರೆಗಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜು ಗಿರಿಜನ ದಂಗೆಗೆ ನಾಯಕತ್ವ

SCERT TELANGANA

ವಹಿಸಿದನು. ಬೆಂಗಾಳಿ ಚಳುವಳಿಕಾರರ ದೇಶಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಚಿಂತಪಲ್ಲಿ, ರಂಪಚೋಡವರಂ, ದಮ್ಮನಪಲ್ಲಿ, ಕೃಷ್ಣದೇವಿ ಪೇಟೆ, ರಾಜವೊಮ್ಮಂಗಿ, ಅಡ್ಡ ತೀಗಲ, ನರ್ಸಿಪಟ್ಟಣ, ಅನ್ನವರಂ ನಂತಹ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆರಕ್ಷಕ (ಪೋಲಿಸ್) ಠಾಣೆಯ ಮೇಲೆ ರಾಜು ದಾಳಿಗಳು ಮಾಡಿದನು. ರಾಜು ಆತನ ಅನುಚರರು ತುಪಾಕಿಗಳು, ಮದ್ದುಗುಂಡು ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಂಡರು. ದಮ್ಮನಪಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಕಾಟ್ ಕವಾರ್ಡ್‌ಗಳೊಂದಿಗೆ ಸಹ ಅನೇಕ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸೈನಿಕರನ್ನು ಚಳುವಳಿಕಾರರು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದರು.

1922 ಡಿಶಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಾಂಡರ್ಸ್ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿಅಸ್ಸಾಂರೈಫಿಲ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಕಳುಹಿಸಿತು. ಇವರು ಪೆಗಡಪಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿರ ನೆಲೆ ಹೂಡಿದರು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ರಹಸ್ಯ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದ ರಾಜು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಮರಳಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದನು. ಮಲ್ಲು ದೊರೆ, ಗಂಟಂ ದೊರೆಯಂತಹ ಗಿರಿಜನರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಬಿಲ್ಲು, ಬಾಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದನು.

ಈ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅಡಗಿಸಿ ಹಾಕಲು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಡಿಶಂಬರ್ 1922ರಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿಡಿಯಿತು. ಚಿಂತಪಲ್ಲಿ ಕಾಡಿನ ಹತ್ತಿರ ರಾಮರಾಜನನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸೈನ್ಯ 7-5-1924 ರಂದು ಮಂಪ ಗ್ರಾಮ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿನ ಕೊಯ್ಯೂರು ಹತ್ತಿರ ಆತನನ್ನು ಗುಂಡಿಟ್ಟು ಕೊಂದಿತು.

ಕೊಮರಂ ಭೀಮ್ :

ಆದಿಲಾಬಾದ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಂಕೇಪಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕೊಮರಂ ಭೀಂ ಜನಿಸಿದನು. ಆತನಿಗೆ ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರ ದಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆತನ ತಂದೆ ಮರಣಿಸಿದನು. ಅದರಿಂದ ಭೀಂ ಕುಟುಂಬ ಕೆರಿಮೆರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿನ ಸರ್ದಾಪೂರ್ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಯಿತು.

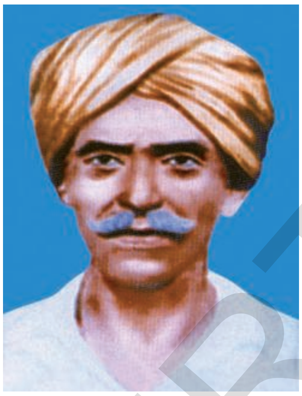

ಆತನು ಪೋಡು ಪದ್ದತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಿಜಾಂಗೆ ವಿಷಯ ತಿಳಿಸುವವನಾಗಿ (ಇನ್‌ಪಾರ್ಮರ್‌ನಾಗಿ) ಇದ್ದ ಸಿದ್ದಿಕಿ ಎಂಬ ಜಾಗಿರ್ದಾರು ಭೀಂ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡನು. ಕೋಪದಿಂದ ಸಿಡಿದೆದ್ದ ಭೀಂ ಆತನನ್ನು ಕೊಂದನು. ಆರಕ್ಷಕ (ಪೋಲಿಸ್)ರ ಸೆರೆಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡ ಭೀಂ ಅಸ್ಸಾಂಗೆ ಓಡಿಹೋದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಫಿ, ಟೀ, ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕನಾಗಿ ಐದು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದನು. ಓದುವುದು, ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಕಲಿತುಕೊಂಡನು. ಆತನ ಮಿತ್ರನಾದ ಕೊಮರಂ ಸೂರುನಿಂದ ರಹಸ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ಭೀಂ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು. ವಿಶಾಖಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿನ ಅಲ್ಲೂರಿ ಸೀತಾರಾಮರಾಜು ಹೋರಾಟದಿಂದ, ಬಿರ್ಸಾಮುಂಡಾ ಚಳುವಳಿಯಿಂದ ಭೀಂ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದುನಿಜಾಂಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು.

ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ದನಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸಿದಕ್ಕಾಗಿ, ಅಡುಗೆಗೆ ಸೌದೆಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದಕ್ಕೆ ನಿಜಾಂ ಸರ್ಕಾರ 'ಬಂಬಾರಾಂ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ತೆರಿಗೆ ವಸೂಲಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟಬೇಡಿ, ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಜಾತೀಯ ಸ್ವತಂತ್ರಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿರೆಂದು ಕೊಮರಂ ಭೀಂ ನೀಡಿದ '**ಜಲ್ ಜಂಗಲ್ ಜಮೀನ್**' ಕರೆಗೆ ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಸ್ಪಂದಿಸಿದರು. ಭೂಮಿಗಾಗಿ ಆದಿಲಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ 12 ಗ್ರಾಮಗಳು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ದವಾದವು. ಗೊಂಡು, ಕೋಯ ಯುವಕರೊಂದಿಗೆ ಭೀಂ ಗೆರಿಲ್ಲಾ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದನು. ಆಯುಧಗಳ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಗಿರಿಜನ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಿದನು.

ಜೋಡೇಘಾಟ್‌ನ್ನು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಭೀಂ ತನ್ನ ಗೆರಿಲ್ಲಾ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದನು. ಈ ದಾಳಿಯಿಂದ ಬೆಚ್ಚಿಬಿದ್ದ ನಿಜಾಂ ಸರ್ಕಾರ ಆದಿವಾಸಿಗಳನ್ನು ದಮನಗೊಳಿಸಲು ಅನೇಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮಾಡಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಜೋಡೇಘಾಟ್ ಅಡವಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹುಣ್ಣಿಮೆ ದಿನ ನಿಜಾಂ ಸೈನ್ಯದೊಂದಿಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕೊಮರಂ ಭೀಂ ವೀರಮರಣ ಹೊಂದಿದನು. ಆನಂತರ ಗಿರಿಜನ ಪ್ರಜೆಗಳ ಜೀವನ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಿಜಾಂ ಸರ್ಕಾರ ಹೈಮನ್ ಡಾರ್ಫ್‌ರನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತು.

SCERT TELANGANA

ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿಧಾನ

1850ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮುಂಬಯಿ ನಲ್ಲಿಯೂ, ನಂತರ ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾಹಸದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ನೂಲಿನ ಮಿಲ್ಲುಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಯಂತ್ರಗಳಿಂದ ಬಟ್ಟೆ ತಯಾರಿ ಸುವುದು ಪ್ರಾರಂಭ ವಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಿಂದ ಆಮದು ಆಗುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿದರೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾ ಗುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗೆ ರಕ್ಷಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕರು ವಾದಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷರಿಂದ ಬರುವ ಬಟ್ಟೆಯ ಬೆಲೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುವುದರಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮಾರಾಟ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತವೆ.

ಚಿತ್ರ 18.4: ಕಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿನ ಮಾರ್ವಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಚಿತ್ರ

ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿ ವಸ್ತ್ರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗೆ ಸಹಾಯ ವಾಗಲು ಭಾರತೀಯ ಕೈಮಗ್ಗ ಕಾರ್ಮಿಕರು ನೇಯ್ದ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕಿದೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಬಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಲು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಬಟ್ಟೆಯ ಮೇಲೆ ಇಂತಹ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಮಾಲೀಕರು , ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ ಒತ್ತಡ ತೀವ್ರವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಏನೂ ಮಾಡದೇ ಹೋಯಿತು.

1896ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ಆದಾಯ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.ತಮ್ಮ ಆದಾಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕುರಿತು ಸರ್ಕಾರ ಆಲೋಚಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಈ ಕಷ್ಟಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಿಂದ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಶೇಕಡ 3.5% ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಿತು. ಆದರೆ ಈ ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮಾರಾಟ ಹದಗೆಡದಂತೆ ಅಷ್ಟೇ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು (3.5%) ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿರುವ ಬಟ್ಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಹ ಹಾಕಿತು.

ಭಾರತ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಈ ತೆರಿಗೆಯಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲ ಘರ್ಷಣೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಭಾರತದೇಶದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಉತ್ಪನ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ಹಾಕುವುದರ ಮೂಲಕ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದೇ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿತು. ಈ ತೆರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ ಎದುರಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ತೊಲಗಿಸ ಬೇಕೆಂದು ತೀವ್ರ ಛಲ ಹಿಡಿದರು.

ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಾರತದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟೆ, ನೂಲು, ಸಕ್ಕರೆ, ಗೋಣಿನಾರು , ಕಾಗದ, ಬೆಂಕಿ ಪೊಟ್ಟಣ ಗಳು, ಸಿಮೆಂಟ್‌ನಂತಹ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ 1914ರ ನಂತರ ಮಾತ್ರವೇ ಇವು ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದವು.

- 'ರಕ್ಷಿತ ಮಾರುಕಟ್ಟೆ 'ಎಂದರೆ ಏನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಭಾರತದೇಶಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾರತೀಯರು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಕೋರಿಕೆಯೇ ? ಭಾರತೀಯ, ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ವ್ಯವಹರಿಸಬೇಕೇ ?

SCERT TELANGANA

ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು :

ಚಿತ್ರ. 18.5: ಡಿಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲದಿನದ ಬ್ಯಾಂಕರುಗಳ ಚಿತ್ರ

ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ (1914ರಿಂದ 1918ವರೆಗೆ), ಭಾರತದೇಶ ದೊಳಗೆ ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳು ಆಮದು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ವಸ್ತು ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಹಡಗುಗಳನ್ನು ಯುದ್ದ ಸಂಬಂಧದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಹಡಗುಗಳ ಕೊರತೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದು ಒಂದು ಕಾರಣ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯೂರೋಪ್ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾರತದೇಶದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಾಗಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹೋದವು.

ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ತಮ್ಮ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು, ಮಾರಾಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಂಡವು. ಈ ಮಾರಾಟದಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಗೆ ಯೂರೋಪ್ ನಿಂದ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹ ಭಾರತೀಯ ವಸ್ತುಗಳು ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಬೇಕೆಂದು ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ತೀವ್ರ ಒತ್ತಡ ತರಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು.

- ಮೊದಲನೆ ಪ್ರಪಂಚಯುದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಹೊಂದಿದವು?

ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಲೆ ಬಾಗುವುದು ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. 1917ರ ನಂತರ ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿ ಹೊಂದಿದವು.

ಭಾರತದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು :

ಸುದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟದನಂತರ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಹಾಯ ಲಭಿಸಿತು. ಆ ದಿನಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು,ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು,ಹಡಗುಗಳಂತಹವು ಭಾರತೀಯರ ಅಧಿನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೇ ಬ್ರಿಟೀಷರ ಅಧಿನದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಒದಗಿ ಬಂದವು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರು ಅವರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಕೈಗೆಟುಕುವಂತೆ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು .ಈ ಸೌಕರ್ಯ ಭಾರತೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲ ಯೂರೋಪ್ ಕಂಪೆನಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಬಂಡವಾಳದ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ.

ವಿದೇಶಿ ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೊದ್ಯಮಿಗಳು ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಸಾಧಿಸಿದ ಮಹತ್ವ ವಿಜಯಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಷೆಡ್ ಜೀ ಟಾಟಾ ಎಂಬ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ ಜಂಷೆಡ್‌ಪೂರ್ ಹತ್ತಿರ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಉಕ್ಕು ಕಾರ್ಖಾನೆ ಮೊದಲನೆಯದು .

SCERT TELANGANA

ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ತೆರಿಗೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ಬೆಂಬಲ ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಆದರೆ ಅದು ಮಾತ್ರವೇ ಸಾಕಾಗದು.ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು , ರಸ್ತೆಗಳು ವಿದ್ಯುತ್, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು, ಕಬ್ಬಿಣದಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು, ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಈ ರಂಗಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ದೃಷ್ಟಿ ನಿಲ್ಲಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಯಂತ್ರಗಳನೆಲ್ಲವನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತಿತ್ತು . ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ. *18.6:* ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು*J.N.* ಟಾಟಾ, *R.D.* ಟಾಟಾ., ಸರ್ *R.J.* ಟಾಟಾ ಮತ್ತು ಸರ್ *D.J.* ಟಾಟಾ

ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಇಂಜನೀಯರುಗಳ, ತಾಂತ್ರಿಕ ನಿಪುಣರ ಸಹಾಯ ಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಇಂಜನೀಯರುಗಳು ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ವಿದೇಶಿಯರ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತಿತ್ತು. ಸ್ವಾತ್ರಂತ್ರ್ಯದನಂತರ ಸಹ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ವಿಧ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಪಡೆಯದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಶಕ್ತಿ ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

ಭಾರತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನ ಗಳಿಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಕೈಗಾರಿ ಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಘಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ವ್ಯಾಪಾರ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಭಾರತೀಯ ಒಕ್ಕೂಟ (FICCI ಫಿಕ್ಕಿ). ಇಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದವು.

- ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ?
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೆ ಎದುರಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನು ?

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆ ಅಂತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿದ ನಂತರ ಸ್ವದೇಶಿ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಬದಲಾದವು. ಯೋಜನೆಗಳ ಅನುಸಾರ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲು ಮುಂದಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು

ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಟ್ಟಣಗಳು,ಕಾರ್ಮಿಕ ವಲಸೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು :

1850 ರಿಂದ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯಂತ್ರ ಆಧಾರಿತ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ನೂಲು ತೆಗೆಯುವುದು, ಬಟ್ಟೆನೇಯುವುದು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕೆಯಾಗಿ ಇದೆ. 1905ಕ್ಕೆ ಬಟ್ಟೆ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 2.25 ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು , ಗೋಣಿನಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ 1.5 ಲಕ್ಷ ಮಂದಿ, ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಗಣಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

SCERT TELANGANA

ತಮ್ಮ ಅವಸರಗಳನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೈತರು, ಕೂಲಿಗಳು, ಕರಕುಶಲಗಾರರು ಕೆಲಸ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಆಸೆಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಬರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರೊಂದಿಗೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಅವರ ಬಂಧುಗಳು, ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದವರು, ಸ್ನೇಹಿತರು ಬಂದರು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯಿತು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಸುತ್ತೂ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗುಡಿಸಲುಗಳು, ಮನೆಗಲು ಉದಯಿಸಿದವು. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ, ಕಾನ್ಪೂರ್, ಅಹಮದಾಬಾದ್, ಕೊಲ್ಕತ್ತಾ, ಚೆನ್ನೈದಂತಹ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟಣಗಳು ದೊಡ್ಡ ಕೈಗಾರಿಕಾ ನಗರಗಳಾಗಿ ಬದಲಾದವು.

ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು :

ಪ್ರಾರಂಭ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಪ್ರತಿದಿನ ಸೂರ್ಯೋದಯದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯದ ನಂತರ ಮುಗಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬೆಳಗಿನ ಜಾವದಲ್ಲೇ ನಿದ್ರೆಯಿಂದ ಎದ್ದು ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲಾಗಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇವರಲ್ಲಿ ಪುರುಷರೊಂದಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು,ಮಕ್ಕಳು ಸಹ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಕೆಲಸ ಇನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಂತು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಊಟಕ್ಕೆ ಸಹ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ವಿರಾಮ ಕೂಡ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಹ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಒಪ್ಪಿಸಿ 15 - 20 ನಿಮುಷಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಊಟವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಊಟಮಾಡಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳ ಸಹ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಶಾಖ, ತೇವ, ಶಬ್ದ, ಧೂಳಿನಿಂದ ದಿನವೆಲ್ಲ ಕಳೆಯುತಿತ್ತು. ಮಿಲ್ಲಿನ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಸಿರಾಡಲು ಸಹ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯದ ನಂತರ ಕತ್ತಲಲ್ಲಿ ನೋಡಲು ಅಸಾಧ್ಯವಾದಾಗ ಮಾತ್ರವೇ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿನದ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಹೀಗೆ ತಿಂಗಳುಗಟ್ಟಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ವಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ದಿನ ರಜೆ ಕೂಡ ನಿಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಬ್ಬಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿಕ ರಜೆ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದನು.

ಆದರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ದಿನಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅನಾರೋಗ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಹಾಜರಾಗಲೇಬೇಕಾದ ಕುಟುಂಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ದಣಿಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ನಿರ್ಶಕ್ತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ದಿನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗದಿದ್ದರೆ ಆ ದಿನದ ಕೂಲಿ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೂಲಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. "ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅಷ್ಟು ಕೂಲಿ" ಎಂಬ ನಿಯಮವನ್ನು ಯಜಮಾನರು ಮಾಡಿದರು. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಯಂತ್ರಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲವೇ ಕಚ್ಚಾ ಸಾಮಗ್ರಿ ದೊರೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದು, ಇಲ್ಲವೇಬೇಕಾದಷ್ಟು ದೊರೆಯುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಪ್ಪಾಗದಿದ್ದರೂ ಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿಕರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಕಡಿತಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಸ್ಥಿರವಾದ ಆದಾಯ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ತಿಂಗಳು ಆದ ನಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿಕ ಪೂರ್ತಿ ಕೂಲಿ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.ಮತ್ತೊಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣವನ್ನು ತನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದನು.ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.ಏಕೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನ ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕಾದ ಕೂಲಿ ಮಿಲ್ಲು ಮಾಲೀಕನ ಹತ್ತಿರವೇ ಇರುತ್ತಿತ್ತು.

ಇವಲ್ಲದೇ ಅನೇಕ ದಂಡಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು.ಪ್ರತಿ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಕ್ಕೆ,ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತಡವಾಗಿ ಬಂದಿರುವಿರೆಂದು, ಬಟ್ಟೆ ಹಾಳಾಗಿದೆಯೆಂದು, ಕಾರ್ಮಿಕರು ಚಿತ್ತಶುದ್ದಿಯಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಜಮಾನನಿಗೆ ಅನಿಸಿದರೂ ದಂಡಗಳು ವಿಧಿಸಿ, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಾದ ಸಂಬಳದಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಪುರುಷರು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಮಕ್ಕಳು - ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ 14 ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ, ಚಳಿಗಾಲದಲ್ಲಿ 12ಗಂಟೆಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತಿತ್ತು.

1880ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಪರಿಣಾಮ ಕೊಂಡಿತು. ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಬೆಳಕಿರುವ ಸಮಯ ಹೆಚ್ಚಾದುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸದ ವೇಳೆ ಸಹ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದವು . ಈಗ

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ. 18.7: ಮಿಲ್ಲಿನ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಪುರುಷರು, ಸ್ತ್ರೀ, ಮಕ್ಕಳು

ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಮಯ ಆಗುವದರಿಂದ ಕೆಲಸ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ಕಾರ್ಮಿಕನಿಂದ ಸಹ ದಿನಕ್ಕೆ 15 ಗಂಟೆಗಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರ್ವ ಸಾಧಾರಣವಾಯಿತು.

ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಗಳು ಇರುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಭದ್ರತೆ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಯಜಮಾನ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ತೊಲಗಿಸುತ್ತಿದ್ದನು. ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರ ವೇತನವನ್ನು ಸಹ ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದನು.

ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಲಾಭವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ಯಜಮಾನ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾನೆಯೇ ? ಹಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ !

ಭಾರತದೇಶದ ಪೂರ್ವದಿನಗಳ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ :
- ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕೆಲಸ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸದ ನಿಯಮಗಳು ಏನು?
- ವೇತನಗಳ ವಿತರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳು ಏನು ?
- ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು ಕಡಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು?

ಕಾರ್ಮಿಕ ಹೋರಾಟಗಳು :

ಈ ಅಪಾಯಕರ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೋರಾಟಗಳು ಮಾಡಿದರು. 1870ರಿಂದಲೇ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದರ ನಂತರ ಒಂದು ಮುಷ್ಕರಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದವು. ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಘಗಳು ಇಲ್ಲ. ಮಿಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿ ಮಾಲೀಕರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರುತ್ತಿದ್ದರು.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ 1892ರಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿ ಮಿಲ್ಲು ಮಾಲೀಕರು ಕೂಲಿಗಳ ವೇತನವನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂಬ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಸನ್ನದ್ದರಾದರು. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ತಪಾಸಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕುರಿತು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ತಪಾಸಣೆ ಅಧಿಕಾರಿ ಹೀಗೆ ಬರೆದನು ; "ಕೂಲಿ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರ ನಡೆಯುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮಂದಿ ಒಂದು ಜಾತಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ವಂಶಕ್ಕೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದೇ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಂದು ಗೂಡುತ್ತಾರೆ".

ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಹೋರಾಡುವ ಪದ್ದತಿಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ನೋಡೋಣ. 1900-1901ರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿನ 20 ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನವನ್ನು 12.5% ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪಂದಿಸಿ 20,000 ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು. 20 ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು 10 ದಿನಗಳ ಕಾಲ ಮುಚ್ಚಲಾಯಿತು.

SCERT TELANGANA

ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ 1919ರಲ್ಲಿ ಜೀವನ ವೆಚ್ಚ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆಯಾಗಲೀ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವೇತನಗಳು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡುವುದರಿಂದ 12 ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಮಿಲ್ಲುಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ವೇತನಗಳಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ರವರಿಂದ ಭಾರತದೇಶದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡ ಹೋರಾಡಿದರು. 1908ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿ ನಾಯಕರಾದ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕ್‌ಗೆ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ದೇಶ ಬಹಿಷ್ಕರಣೆ ವಿಧಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಮುಂಬಯಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಆರು ದಿನಗಳ ಕಾಲಮುಷ್ಕರಕ್ಕೆ ಇಳಿದರು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಮುಷ್ಕರಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡರು.

ಚಿತ್ರ 18.8: ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಾವೇಷವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರ.

- ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮಷ್ಕರ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ?
- ಇತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಮುಷ್ಕರವನ್ನೇ ಆಯುಧವಾಗಿ ಏಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು?

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕಾರಗಳು :

ವಿಚಿತ್ರವೇನೆಂದರೆ ಮೊದಲಿಗೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇರಬೇಕಾದ ಕೆಲಸದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಲಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇದಕ್ಕಿಂತ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟು ಮಾಡುವ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿನ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಭಾರತ ದೇಶ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೆಲಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಬಗೆಗೆ ಆತಂಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಕೃಷಿ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಬ್ರಿಟನ್‌ನಲ್ಲಿಯ ಪದ್ಧತಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಕಾನೂನುಗಳು ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಒತ್ತಡ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಒತ್ತಡದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಗಳು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು, ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ರಜೆ ನೀಡಲು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತರು ತೀರ್ವವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸ್ಥಿರ ಆದಾಯಗಳು, ರಜೆಗಳಂತಹ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಿದರೆ ಮಿಲ್ಲು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯಜಮಾನರ ಖರ್ಚುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಇದೇ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಿಂದ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳು ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿ, ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಪ್ರಗತಿ ಕುಂಠಿತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು ಸಂದೇಹಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಪ್ರಯೋಜನಗಳೇ ಅವರ ಮನಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವವೇನೋ.

SCERT TELANGANA

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳು

ಸರ್ಕಾರ ಮೊದಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾನೂನನ್ನು 1881ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿತು. ಇದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವ ಮಕ್ಕಳ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು.:

- 7 ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.
- 7-12 ವರ್ಷಗಳ ಮಕ್ಕಳಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ 9 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬಾರದು. ದಿನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಂಟೆ ವಿರಾಮ ನೀಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ 4 ದಿನಗಳ ರಜೆ ನೀಡಬೇಕು.

1891ರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದರು. ಇವುಗಳ ಪ್ರಕಾರ:

- ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ 11ಗಂಟೆಗಳು ಮೀರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬಾರದು.
- ಮಹಿಳಾ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ಗಂಟೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ನೀಡಬೇಕು.
- ಮಕ್ಕಳ ಕೆಲಸದ ಅವಧಿಯನ್ನು ದಿನಕ್ಕೆ 9ರಿಂದ 7ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಿದರು. ಒಂಬತ್ತು ವರ್ಷದೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಕೆಲಸದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಭಾರತದೇಶ, ಪಾಕಿಸ್ಥಾನಗಳಿಗೆ ಬ್ರಿಟನ್‌ನಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ದೊರೆತಿದೆ.

1850
1860
1870
1880
1890
1900
1910
1920
1930
1940
1950
1960
1970
1980
1990
2000
2010
2020
2030

ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಪುರುಷರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ 1911 ವರೆಗೂ ಯಾವುದೇ ಕಾನೂನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ 1911ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ:

- ವಯಸ್ಕ ಪುರುಷ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಂದ ದಿನಕ್ಕೆ 12 ಗಂಟೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬಾರದು.
- ಆರು ಗಂಟೆಗಳು ಕೆಲಸದ ನಂತರ ಅರ್ಧಗಂಟೆ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಇರಬೇಕು.

- ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮದ ಮೇಲೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಏಕೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಗಮನಹರಿಸಲಿಲ್ಲ ?

- ನೀವು ಯಾವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದಿರಿ? ಈ ಕಾಲ ಕೋಷ್ಟಕದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು, ಅಜ್ಜ, ಅಜ್ಜಿ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಕೆಲವು ವೃದ್ಧ ಬಂಧುಗಳು ಹುಟ್ಟಿದ ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಸಹ ಗುರುತಿಸಿರಿ ?
- ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

- ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವ ಗೊಳಿಸಿರುತ್ತವೆ ?
- ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳು ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಅವರು ಭಾರತದೇಶ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿ ನಿಂತರು. ಏತಕ್ಕಾಗಿ?
- ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಮಾಡಿದರು ?
- ಇಂದು ಕಾನೂನುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು ?
- ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಪುರುಷರು ದಿನಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು?

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ 18.9: 1931ರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂ ಕೋಷ್ಟಕ ಮಿಲ್ಲು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗಾಂಧೀಜಿಯನ್ನು ಸೇರಿ ಭಾರತ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಂಘೀಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸಿದರು.

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕಾನೂನು ಗಳು ಮಾಡಿದರೆ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳು ಅಭಿವೃದ್ದಿಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಸಹ ವಿಶ್ವಸಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. 1875ರಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಾಲ್‌ನಲ್ಲಿನ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿತವಾದ ಕೆಲವು ವಾಕ್ಯಗಳು ಆ ದಿನದ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದೆ. "ಈ ಹೊಸ ಕೈಗಾರಿಕೆ ಗಳನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕಾರ್ಮಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮರಣಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸು ವುದು ಸರಿಯಾದುದು. ನಮ್ಮ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ದಿಗೊಂಡ ನಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬಹುದು."

ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳು, ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಈ ಭಯಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಧಾರಗಳಿಲ್ಲ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಲಾಭಗಳನ್ನುಸಾಧಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ದಿನ ದಿನವು ಹೊಸ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ಕೆಲಸ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಅವರು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು :

ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುತ್ತಾ ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹ ಏರ್ಪಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಮುಷ್ಕರ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾವಂತರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಸ್ವಯಂ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು. ಇವನ್ನು "ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇವು ಮುಷ್ಕರಗಳನ್ನು ಹೂಡುತ್ತಿದ್ದವು, ಮಿಲ್ಲಿನ ಮಾಲಿಕರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಕ್ರಮವಾಗಿ ಈ ಸಂಘಗಳು ಮುಷ್ಕರ ಕಾಲದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲದೇ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮ, ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ವರ್ಷದುದ್ದಕ್ಕೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳು 1920 ರಿಂದ ಏರ್ಪಡಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಸೋಷಿಯಲಿಷ್ಟು (ಸಮಾಜವಾದಿ) ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದವರು ಇವರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಇಂತಹ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ 'ಗಿರ್ನಿ ಕಾಂಗಾರ್ ಯೂನಿಯನ್' ಒಂದು. ಇದರಡಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು 1928ರಲ್ಲಿ ಮುಷ್ಕರ ಹೂಡಿ ಸೂಕ್ತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು. ಅಹಮದಾಬಾದಿನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮಜ್ದೂರ್ ಮಹಾಜನ್ ಎಂಬ ಶಕ್ತಿವಂತವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳ ಏರ್ಪಾಟಿನಿಂದ ಸರ್ಕಾರ, ಮಿಲ್ಲು ಮಾಲೀಕರು ಆತಂಕಗೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಆದರಿಂದ ಮುಷ್ಕರಗಳಮೇಲೆ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿತು. ಸಂಘಗಳಿಂದಲ್ಲದೆ ಈ ಕಾರ್ಮಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಒತ್ತಡ ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿತು.

- ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟ ಎರಡು ಮುಖ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಯಾವುವು?
- ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಏಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಯಿತು? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಆದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಸೂಕ್ತವಾದುದೆಂದು ಕೊಂಡರು. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ, ಮುಷ್ಕರ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಒಂದುಕಡೆ, ಸರ್ಕಾರ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಯಜಮಾನರು ಒಂದು ಕಡೆ ಸೇರಿ ಹೋರಾಟಗಳು ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಾ ಇವೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಮೀಸಲು ಅರಣ್ಯ
2. ಸಂರಕ್ಷಿತ ಅರಣ್ಯಗಳು
3. ಹರಾಜು ಹಾಕುವುದು
4. ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು
5. ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿ
6. ಮಾರ್ವಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು
7. ಮುಷ್ಕರ
8. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು
9. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಟ್ಟಣಗಳು
10. ಕಾರ್ಮಿಕ ಒಪ್ಪಂದಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಗಿಂತ ಮೊದಲು ಜನರು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರು ? ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳು ಪೂರ್ತಿ ನಾಶವಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇಲ್ಲ ಏಕೆ ? (AS_1)
2. ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಯಾರಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ಮಾಡಿದರು ? ತಮ್ಮ ಕೋಪವನ್ನು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು ? ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿರಿ. (AS_1)
3. ಆದಿವಾಸಿ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲಕರು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ದಮನಗೊಳಿಸಿದರು ? (AS_1)
4. ಭಾರತ ದೇಶದ ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವ ಕಾಲ ಕೋಷ್ಟಕ ತಯಾರುಮಾಡಿರಿ. (AS_3)
5. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಸರ್ಕಾರದೊಂದಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ ಎಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇದ್ದವು ? (AS_1)
6. ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು ಭಾರತೀಯ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗಿಂತ ವಿದೇಶೀ ಕಂಪೆನಿಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶಗಳು ಇದ್ದವು ? ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ. (AS_1)
7. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಾನೂನುಗಳು ಮೊದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಆನಂತರ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಕೊನೆಗೆ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮಾಡಿದರು ? (AS_1)
8. ಕೈಗಾರಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯೆ ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ? ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. (AS_6)
9. 20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಪಟ್ಟಣಗಳನ್ನು ಭಾರತದೇಶ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿರಿ. (AS_5)
10. ಆದಿವಾಸಿಗಳ ಚಳುವಳಿಗಳು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿವೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಆಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಭೂಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. (AS_1)
11. 221ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ 'ಆದಿವಾಸಿ ದಂಗೆಗಳು' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಕೆಲಸ

1. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತ್ತೆಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದೋ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ.
2. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಕಾರ್ಖಾನೆಯನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಅದರ ಚರಿತ್ರೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಯಿತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಯಾಜಮಾನ್ಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಅವರ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ 17

ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ

ಚಿತ್ರ 1: ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಇದಕ್ಕೂ ಮುನ್ನ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಚಳುವಳಿಗಳ ಕುರಿತು ಅಭ್ಯಸನವನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು, ಅವಸರಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರಯುತವಾಗಿ, ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ, ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಗೌರವಪ್ರದವಾದ ಸ್ಥಾನ ದೊರೆಯುವ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದು ಇನ್ನೂ ಕನಸಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೋರಾಡುತ್ತಲೇ ಇದ್ದಾರೆ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಜೆಗಳು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಎರಡು ದೇಶಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಲಿಬಿಯಾ, ಮಯನ್ಮಾರ.

- ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಬಿಯಾ, ಮಯನ್ಮಾರ್ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಅವು ಯಾವ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿವೆ ?

ಲಿಬಿಯಾ (Libya) :

ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಲಿಬಿಯಾ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಬಡ ದೇಶ. ಇದು ಇಟಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿದೆ. ಸುದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟದ ನಂತರ 1951 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ರಾಜ ಇದ್ರಿಸ್‌ಗೆ ಇಟಲಿ ಬದಲು ಮಾಡಿತು. ಶ್ರೀಮಂತ, ಶಕ್ತಿಯುತವಾದ ಕೆಲವು ಕುಟುಂಬಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಆತನು ದೇಶವನ್ನು ಆಳತೊಡಗಿದನು.

ಲಿಬಿಯಾ ಪ್ರಜೆಗಳು ವ್ಯವಸಾಯ, ಮರುಭೂಮಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳ ಪಾಲನೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ವಿವಿಧ ಬುಡಕಟ್ಟುಗೆ ಸೇರಿದವರು. ಈ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಜಾತಿ ನಾಯಕ ಕುಟುಂಬದವರ ಆಧಿಪತ್ಯವಿತ್ತು. 1959ರಲ್ಲಿ ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕಚ್ಚಾತೈಲದ ಶೇಖರಣೆಯನ್ನು ಕಂಡುಕೊಂಡರು. ತೈಲ ಮಾರುವುದರಿಂದ ದೇಶದೊಳಗೆ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರವಹಿಸತೊಡಗಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ರಾಜ, ಕೆಲವು ಶಕ್ತಿವಂತಾದ ಕುಟುಂಬಗಳು ದಕ್ಕಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಜಾತಿಯವಾದ ಗುಂಪು ಉತ್ತರ ಆಫ್ರಿಕಾವನ್ನು ಆವರಿಸಿತು. ವಲಸೆ ಶಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡದೆ, ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಂಕ್ಷೇಮಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯುವಕರು ಕೋರಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೋರಿಕೊಂಡರು. ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ದೌಜನ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಯುದ್ಧಗಳಿಗೆ ಕೊನೆ ಹೇಳಿ, ಐಕ್ಯತೆ, ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಕೋರಿಕೊಂಡರು. ತೈಲದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತಿದ ಹೊಸ ಸಂಪತ್ತು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಅವರು ಕೋರಿಕೊಂಡರು. ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಮಂದಿ ಈ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದರು.

SCERT TELANGANA

1969 ರಲ್ಲಿ ಮುವಮ್ಮರೆ ಗಡಾಫಿ 70 ಯುವ ಸೈನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೃಂದ ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಗೊಂಡಿತು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬೃಂದ ತಮಗೆ ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಚಳುವಳಿ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ರಾಜ ಇದ್ರಿಸ್ I ದೇಶದಿಂದ ಓಡಿ ಹೋದನು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ರಾಜರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡಿ 'ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಲಿಬಿಯಾ ಅರಬ್ ಗಣತಂತ್ರ' (Socialist Libyan Arab Republic)ವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಸೈನ್ಯ ಪೂರ್ತಿ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತು. ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿನ 12 ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಕೂಡಿದ 'ರಿವಲ್ಯೂಷನರಿ ಕಮ್ಯಾಂಡ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್' (Revolutionary Command Council, RCC) ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಚಳುವಳಿ ನಡೆಯಿತು. ಲಿಬಿಯಾವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ಸಮಸಮಾಜವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಹೊಸ ನಾಯಕತ್ವ ಕೋರಿಕೊಂಡಿತು. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮತವಾದ ಇಸ್ಲಾಂ ಮೂಲ ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೋರಿಕೊಂಡಿತು.

ಲಿಬಿಯಾ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ನಾಯಕರ ಕುಟುಂಬಗಳ ಅಧಿಪತ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾತಿಗಳು ಇರುವವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗಿಂತ ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಜಾತಿ ಸುಧಾರಣೆ, ಗೌರವ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದವು. ಪ್ರಜೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಬಡವರು, ಪಶುಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಚಾರ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ನಿರಕ್ಷರಾಸತೆ ಕೂಡ ಅಧಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಪರದೆಗಳಿಗೆ ಸಿಮೀತಗೊಳಿಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಹೊಸ ಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ ಅನೇಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಂದ ಲಿಬಿಯಾ ವೇಗವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿತು. ತೈಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣ ಗೊಳಿಸಿತು. ಸಂಚಾರ ಜೀವನವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಲು ಬಡ ಜನರಿಗೆ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಗುವಳಿ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿತು; ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಹ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತ ವಿದ್ಯೆ; ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಚಿತ ವೈದ್ಯ ಸೇವೆಗಳು; ತೈಲದಿಂದ ಬಂದ ಲಾಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಂಚುವುದು; ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ವಿನಾಯಿತಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೃಹವಸತಿಯಂತಹವುಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಕೂಡ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಮಾಡುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕಲ್ಪಿಸಲು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ಲಿಬಿಯಾ ಅತ್ಯುನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು. ದೇಶದ ಸರಾಸರಿ ಜೀವನ ಕಾಲ 50 ವರ್ಷಗಳಿಂದ 77 ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಇಂದು ಸ್ತ್ರೀ ಮತ್ತು ಪುರುಷರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇಕಡ 50% ಮೇಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

- ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಎಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತದೆ ?

ಜಾತಿಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ, ಸಂಚಾರ ಜೀವನ, ನಿರಾಕ್ಷರಾಸ್ಯತೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧದ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದು, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಪ್ರಜಾ ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಜೆಗಳ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿತು. ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಮಾಜ ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆಗೊಳಗಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಜನರು ಹೊಸ ಮಧ್ಯತರಗತಿ ಕುಟುಂಬಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟರು ಈ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿತು. ಆದರೆ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಘಗಳನ್ನು ನಂಬಲು ಗಡಾಫಿ ಸರ್ಕಾರ ಸಿದ್ಧವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಗಡಾಫಿ ರೆವಲ್ಯೂಷನರಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ, ಅವುಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾಂತರ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಘಗಳು ನಾಯಕತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರು. ಚುನಾಯಿತರಾಗದ ಈ ನಾಯಕರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಂಘಗಳು ಆಚರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಫಲಿತವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಈ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಕಳೆದುಕೊಂಡರು, ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡವಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಗಳನ್ನು ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ.ಗೆ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ಎದುರಾಳಿಗಳನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು, ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆಗಳನ್ನಿಡಲು, ಕೊಲೆ ಮಾಡಲು ಸೈನಿಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಪತ್ರಿಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಇತರ ಸ್ವತಂತ್ರ ಸಂಘಗಳಂತಹವುಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲ. ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

SCERT TELANGANA

ಈ ರೀತಿಯಾದ ನಿಯಂತೃತ್ವ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ.ಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿನ ತೈಲ ಕಂಪನಿಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಕೆಲವು ಶಕ್ತಿವಂತವಾದ ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡವು. ಇವುಗಳ ನಿಯಂತೃತ್ವ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ದ್ವೇಷಿಸತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಅಸಂತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಯದು.

ವೇಗವಂತವಾದ ಪ್ರಗತಿ, ನಗರೀಕರಣ, ಹೊಸ ಉದ್ಯೋಗಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ಅವಕಾಶದಿಂದ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಜಾತಿಗಳ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ನಾಶಗೊಳ್ಳತೊಡಗಿದವು. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸೇರಿ ಜೀವಿಸತೊಡಗಿದರು. ತೈಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲ, ವ್ಯಾಪಾರ, ವಾಣಿಜ್ಯಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾರೆ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದವು. ವ್ಯಾಪಾರ, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಹೊಸ ಮಧ್ಯತರಗತಿ ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳು ಶಕ್ತಿವಂತವಾದ ಕುಟುಂಬಗಳ ಅಧಿಪತ್ಯದಿಂದ ಇಂತಹ ಅವಕಾಶಗಳು ಕಣ್ಮರೆಯಾದವು.

ಚಿತ್ರ 2: ಈಜಿಪ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬೀದಿ ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಈದಶಮಾನದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮತ್ತೊಂದು ದೇಶವಿದು.

2010 ರ ದ್ವಿತೀಯಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅರಬ್ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ಚಳುವಳಿಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಸಣ್ಣ ದೇಶವಾದ ಟ್ಯೂನಿಸಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಈಜಿಪ್ಟ್, ಲಿಬಿಯಾ, ಯೆಮೆನ್, ಬಹ್ರೇನ್, ಸಿರಿಯಾಗಳಂತಹ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಈ ಚಳುವಳಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. 2010 ಡಿಸೆಂಬರ್ 18 ರಂದು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಅರಬ್ ಪ್ರಪಂಚ ದಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು, ಪ್ರದರ್ಶನ ಗಳು, ಯುದ್ದಗಳ ಕ್ರಾಂತಿ ತರಂಗ 'ಅರಬ್ ವಸಂತ' (Arab Spring) ವಾಗಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಪಡೆಯಿತು.

ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ (Change in Libya) :

ಬೆಂಘೂಜಿಯಂತಹ ಪಟ್ಟಣ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದಾರುಣವಾಗಿದ್ದವು. ಬಹಳ ಜನ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಬಹಳ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಿರವಾದ ಆದಾಯ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದುರ್ಬರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ದೇಶ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್, ಮೊಬೈಲ್‌ಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಡೆತನದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಕಿವಿಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. 2011 ಜನವರಿ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ದೇಶ ಈಶಾನ್ಯ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಬೊಯಡಾ ನಗರದಲ್ಲಿ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಲಸ್ಯವನ್ನು, ರಾಜಕೀಯ ಅವಿನೀತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ, ಕೆಲ ಜನರು ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡರು. ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಬೀದಿಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳೊಂದಿಗೆ ಇದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಇದನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಪೋಲೀಸರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳು ಇತರ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿದವು.

ಫೆಬ್ರವರಿ ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಬೆಂಘೂಜಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳ ಮೇಲೆ ಪೋಲಿಸರು ಗುಂಡು ಹಾರಿಸಿದುದರಿಂದ ಕೆಲ ಜನರಿಗೆ ಗಾಯಾಗಳಾದವು. ಒಂದು ವರ್ಗದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸತೊಡಗಿದರು. ಈ ದಂಡುಕೋರರ ಬೃಂದಗಳಲ್ಲಿ ಸೈನ್ಯದಿಂಧ ಹೊರಗೆ ಬಂದಂತಹ ಕೆಲ ಜನ ಸೈನಿಕರು ಕೂಡ ಇದ್ದರು. ಆದರೆ, ಅಧಿಕ ಜನ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕರು,

SCERT TELANGANA

ಇಂಜನಿಯರ್‌ಗಳು, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಂತಹ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳೆ, ಗಡಾಫಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಒಂದು ಗುಂಪಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟರು. ಭದ್ರತಾ ದಳಗಳು ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಂಡು ಹಾರಿಸತೊಡಗಿದವು. ಪ್ರದರ್ಶನಕಾರರು ಸರ್ಕಾರದ ಭವನಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಡಿ ಮಾಡತೊಡಗಿದರು. ಪ್ರಜೆಗಳು ಸ್ಥಾನಿಕ ರೇಡಿಯೋ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಳೆಯ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಪುನಃ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಕೆಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟುಮಾಡುವುದರವರೆಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳು ಅನೇಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಬಯಸತೊಡಗಿದರು. ಗಡಾಫಿ ಸರ್ಕಾರ ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಿಗರೊಂದಿಗೆ ಗಡಾಫಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿತು. ಆ ನಂತರ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರಯುದ್ಧ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆಗಳು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಕೆಲವು ಜನ ಸೈನಿಕರು ಕೂಡ ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿದರು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಲು ಗಢಾಫಿ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ವಾಯುದಳವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವುದರಿಂಧ ಅನೇಕ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮರಣ ಹೊಂದಿದರು.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಅಮೇರಿಕಾದಂತಹ ಶಕ್ತಿವಂತ ದೇಶಗಳು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಗಢಾಫಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸಿದವು. ಇದರ ಹಿಂದೆ ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿನ ಅಪಾರವಾದ ತೈಲ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಯಕೆ ಇತ್ತು. ಈ ದೇಶಗಳು ಬಂಡಾಯ ಕೋರರಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡಿ ಲಿಬಿಯಾವನ್ನು ಅಂತರೋಧ್ಯದೊಳಕ್ಕೆ ನೂಕಿದವು. ಐಕ್ಯರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ ಸಹ ಬಂಡಾಯಕೋರರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟು ಲಿಬಿಯಾವನ್ನು / ವಿಮಾನಗಳು ಹಾರದ ಪ್ರಾಂತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಬಂಡಾಯದಾರರ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡದಂತೆ ಇದು ನಿರೋಧಿಸುತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದುದರಿಂದ ಫ್ರಾನ್ಸ್ , ಅಮೇರಿಕಾ, ಬ್ರಿಟನ್‌ನಂತಹ ದೇಶಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂಯುಕ್ತ ವೈಮಾನಿಕ ದಾಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡತೊಡಗಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಚಳುವಳಿ ವಿಜಯಂತವಾಯಿತು. ಗಢಾಫಿಯನ್ನು ಕೊಲ್ಲಲಾಯಿತು.

ಪೌರಯುದ್ಧ (Civil War)

ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ದೇಶದ ಒಳಗೆ ಉಂಟಾಗುವ ಯುದ್ಧ

ಆ ನಂತರ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನೂರಾರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಪಾಲ್ಗೊಂಡವು. 200 ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಆರಿಸಿಕೊಂಡರು, 2012 ನವಂಬರ್ 14ರಂದು ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಮಾಣ ಸ್ವಿಕಾರ ಮಾಡಿತು. ಒಂದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಕೂಡ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಡಬಹುದು. ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿದು, ವಿಜಯ ಸಾಧಿಸಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಬೇರೊರುತ್ತವೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಪ್ರಪಂಚ ದೇಶಗಳು ಲಿಬಿಯಾವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಇವೆ.

- ಗಢಾಫಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಪಡೆದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಏಕೆ ಬಂಡಾಯ ಹೂಡಿದರು ?
- ಗಢಾಫಿ ತನ್ನದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾದ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ಲೋಪಗೊಂಡಿದೆ ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿನ ಯಾವ ಅಂಶಗಳು ಅದರಲ್ಲಿವೆ ?
- ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳಿರುವುದು ಏಕೆ ಮುಖ್ಯ ? ಲಿಬಿಯಾ ಅನುಭವದ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರಿ.
- ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಟಿ.ವಿ.ಯಂತಹ ಪ್ರಸಾರ ಸಾಧನೆಗಳು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ನಿರಂಕುಶ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು, ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲ, ಇತರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ ?
- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಟ್ಯುನಿಸಿಯಾದ ಹೊರಟ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ವೇದಿಕೆಯಾದ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್‌ನಂತಹವುಗಳ ಮೂಲಕ ಚಳುವಳಿ ಬಲಗೊಂಡಿತು. ಸರ್ಕಾರ ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲ ಏಕೆ ?

SCERT TELANGANA

ಮಯನ್ಮಾರ (ಬರ್ಮಾ) (Myanmar (Burma) :

ಪ್ರಪಂಚ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಯನ್ಮಾರ (ಹಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರ್ಮಾ)ನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಭಾರತ ದೇಶ, ಬರ್ಮಾಗಳ ಹಂಚಿಕೆ ಸರಿಹದ್ದು ಇದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಂತೆ ಬರ್ಮಾ ಕೂಡ ಬ್ರಿಟೀಷ್‌ರ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಟೇಕು ಕಟ್ಟಿಗೆ, ಅಕ್ಕಿಯಂತಹ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳು, ತವರದಂತಹ ಖನಿಜಗಳು, ಕೆಂಪು, ನೀಲಿಯಂತಹ ಬೆಲೆಬಾಳುವ ಕಲ್ಲುಗಳಿಗೆ ಬರ್ಮಾ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸರಬದಾರನಾಗಿತ್ತು. ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ಐದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಬರ್ಮಾ ಕೂಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಡೆಯಿತು. ನಮ್ಮ ಹಾಗೆ ಎರಡು ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ವಿವಿಧ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಿಸಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು 1951, 1956 ಮತ್ತು 1960 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದವು. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆ ಬರ್ಮಾ ಕೂಡ ಗಣತಂತ್ರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆಂದುಕೊಂಡರು, ಆದರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ನಾಯಕತ್ವದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ರಾಜಕೀಯ ಪಾರ್ಟಿ ಯಾವುದು ಇಲ್ಲ.

1947 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಂತಹ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿದ್ದವು ಎನ್ನುವುದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತು. ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಗಣತಂತ್ರವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಲು ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳು ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದೆ ವಿಧವಾಗಿ ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು, ಭಾಷೆ, ಜಾತಿಮೂಲಗಳಿಂದ ಭಿನ್ನವಾದ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಿದ್ದವು.

ಬರ್ಮಾ ಜಾತಿಯ ನಾಯಕನಾದ ಆಂಗ್ ಸಾನ್ ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ (ಆಂಗ್‌ಸಾನ್ ಸೂಕಿಯ ತಂದೆ) 1947 ರಲ್ಲಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಾಧಿಸಿದನು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಸ್ವಯಂ ನಿರ್ಣಯ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಆಂಗ್‌ಸಾನ್ ವಿವಿಧ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಬೃಂದಗಳ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಂಗ್‌ಸಾನಿಯನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಬರ್ಮಾ ಸೈನ್ಯ ನಿಧಾನವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ತಳ್ಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೈನಿಕ ಬಲದೊಂದಿಗೆ ಆಳ್ವಿಕೆಯನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಬರ್ಮಾ ಜಾತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನೇಕ ಜಾತಿಗಳು ಆಯುಧಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡರು. ಅವರು ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ, ಜಾತಿಯ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಎಲ್ಲಾರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳತೊಡಗಿದರು. ಜಾತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ತೀವ್ರ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ರೂಪ ಪಡೆದಿರುವುದರಿಂದ 1962 ರಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೊನೆಗೊಳಿಸಿ ಬಂಡಾಯದಿಂದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿ ಜನರಲ್ ನೆವಿನ್ ದೇಶ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡನು. ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಖನಿಜ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಆತನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದನು. ಉಚಿತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವೈದ್ಯ ಸೇವೆಗಳು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿದರು. 1962-1965 ಮಧ್ಯಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಡ್ಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ, ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದರು. ಈ ಕಾನೂನುಗಳು ಭೂಮಿ, ಆಸ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ರೈತಾಂಗದವರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಇದರ ಭಾಗವಾಗಿ ಬಡ ರೈತಾಂಗದವರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ದೊರೆಯಲು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲಿನ ಗುತ್ತಿಗೆಯನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದರು.

> **ಸ್ವಯಂ ಆಡಳಿತ (Autonomy)**
>
> ಒಂದು ದೇಶ ಅಥವಾ ಪ್ರಾಂತ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಥೆ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ವತಂತ್ರ

ಆದಿನಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು ಪಾಲಿಸತೊಡಗಿದರು. ತಾವು ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಮುಖ್ಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳೆಲ್ಲಾ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಂಡವು. ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಆಳ್ವಿಕೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಂಕ್ಷೇಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಬರ್ಮಾ ದೇಶವು ಬಡ ದೇಶವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ರೈತಾಂಗದವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವಂತಾಯಿತು. ಬಡ ಜನರು ಗುಲಾಮರಂತೆ ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಾಯಿತು. ಬರ್ಮಾವನ್ನು ಆಳಿದ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಗಳು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದರೆಂದು ಪೌರರನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಸ್ಥಾನ ಚಲನಕ್ಕೆ ಗುರಿ ಮಾಡಿದರೆಂದು, ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಜನರಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರೆಂದು ಅನೇಕ ತೀವ್ರ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರು.

SCERT TELANGANA

ಸೈನಿಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಪ್ರದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳನ್ನು ಸೈನ್ಯ ದಮನ ಮಾಡಿತು. 1988 ರಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿ, ಕ್ರೂರವಾಗಿ ದಮನ ಮಾಡಿದರು. ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ವಾಗ್ದಾನಗಳಿಂದ ಆ ನಂತರ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸೈನಿಕ ಸಂಘ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳಿಗಾಗಿ ಆಂಗ್‌ಸಾನ್ ಸೂಕಿ ಹೋರಾಟ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಳು. ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹೋರಾಟಗಳು, ಪ್ರತಿಭಟನೆಗಳಿಗೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಸೂಕಿ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿದ್ದಳು.

1990 ರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತಗಾರರು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಸೂಕಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗಲೆ, ಆಕೆಯು ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೂಟ (National League for Democracy, NLD) ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಹೊಸ ಪಕ್ಷ ಈ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಧಿಕ (80%) ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತು. ಆದರೆ ಸೂಕಿಯನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸೈನ್ಯ ಸಿದ್ದವಾಗಿಲ್ಲ. ಆಕೆಯನ್ನು ಗೃಹ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ಪ್ರಜೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯದಂತೆ ಸೂಕಿಯನ್ನು ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಯಾಗಿಟ್ಟರು. ಗಂಡನ ಅಂತ್ಯಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ತನ್ನ ಇಬ್ಬರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಆಂಗ್‌ಸಾನ್ ಸೂಕಿ : ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಮಯಾನ್ಮಾರದಲ್ಲಿನ ಗೋಡೆ ಪತ್ರಿಕೆ

ಆರ್ಥಿಕ ದಿಗ್ಬಂಧನದ ಮೂಲಕ ಕೂಡ ಅಂತರ್ಜಾತಿಯ ಒತ್ತಡವನ್ನಿಟ್ಟರು. ಈ ದಿಗ್ಬಂಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬರ್ಮಾಗೆ ಇತರ ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವಾಣಿಜ್ಯವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಬರ್ಮಾ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿತು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಆ ದೇಶ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಪ್ರಭಾವಿತರಾದಗ್ಯೂ ಆಡಳಿತಗಾರರ ಮೇಲೆ ಒತ್ತಡ ತರಲು 'ಆರ್ಥಿಕ ದಿಗ್ಬಂಧನ'(Economic Sanctions)ವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳು ವಿಸ್ತರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸೈನಿಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚ ದೇಶಗಳ ಒತ್ತಡ ಹೆಚ್ಚಾಗ ತೊಡಗಿತು.

ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆ (Change in Burma) :

ಆದರೆ 2008 ರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳಾದವು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಸಂಗ್ರಹ (Referendum) ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ದೇಶದ ಹೆಸರನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಗಣತಂತ್ರವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಹೀಗಲೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಮೂಲಕ, ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸೈನಿಕರು ನಿಯಮಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಏರ್ಪಡುತ್ತಿದೆ. ಐಕ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಸಮಿತಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿ 2010 ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದವು. ಆದರೆ ಸೂಕಿಯನ್ನು ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳದಂತೆ ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮುಗಿದ ನಂತರ ಗೃಹ ನಿರ್ಬಂಧನದಿಂದ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳಲು ಅವರ ಪಕ್ಷ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿತು.

SCERT TELANGANA

ಇದರ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಿರುವ ಕೇಂದ್ರ ಸಂಘೀಭಾವಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಕ್ಷ (Union Solidarity and Development Party) ಅಧಿಕ ಶೇಕಡ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆಂದು ಆರೋಪಣಗಳು ಬಂದವು. ಸೈನಿಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರುದ್ದಗೊಳಿಸಿ ಥೇನ್ ಸೆಯಿನ್ ದೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾದ.

ಆದರೆ ಪ್ರಪಂಚ ದೇಶಗಳ ಒತ್ತಡದ ಮೇರೆಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ನಡೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ 2015 ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆದವು. ಇದರಲ್ಲಿ 485 ಸೀಟುಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಕಿ ಪಕ್ಷವಾದ NLD 392 ಸ್ಥಾನಗಳೊಂದಿಗೆ, ಥೇನ್ ಸೇನ್ ಪಕ್ಷವಾದ USDP (Union Solidarity & Development Party) ಯ ಮೇಲೆ ಜಯಸಾsಸಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದೆಡೆಗೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿತು.

- ಮಯನ್ಮಾರನಲ್ಲಿ ಈಗಲಾದರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನೆಲೆಸುವುದೆಂದು ಭಾವಿಸುವಿರಾ ? ಏಕೆ ?
- ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಏಕೆ ನೆಲೆಗೊಳ್ಳಲಾಗಲಿಲ್ಲ ?
- ಲಿಬಿಯಾ, ಬರ್ಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಯುವಕರು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದರು ?
- ನಾಯಕತ್ವ ; ಹೋರಾಟದ ಸ್ವರೂಪ; ಬದಲಾವಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ – ಅಂಶಗಳನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಲಿಬಿಯಾ, ಬರ್ಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಹೋಲಿಸಿರಿ.
- ಎರಡು ದೇಶಗಳ ವಿವರಣೆಯಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು, ಮತದಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.
- 2012 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಲಿಬಿಯಾ, ಬರ್ಮಾಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ನಿರಂಕುಶತತ್ವದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು

(Some features of democracy and dictatorship) :

ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಎರಡು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಅಭ್ಯಸ ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಒಂದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬಯಸಿದರು.

ಗಡಾಫಿ ಆತನ ಆರ್.ಸಿ.ಸಿ. ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲರ ಮೂಲಭೂತ ಅವಸರಗಳನ್ನು ತೀರಿಸುವ ಸಂಕ್ಷೇಮ ರಾಜ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿದರು. ವಿದ್ಯ ಉದ್ಯೋಗಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಜೀವನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಇದೆ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಬರ್ಮಾ ಸೈನ್ಯ ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳನ್ನು, ಸುರಕ್ಷಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ನಂತರ ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತ್ಯಾವನ್ನು, ನಿಯಂತ್ರಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮಾತ್ರವೇ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿತು. ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೈನ್ಯ ಕೊಳ್ಳೊಹೊಡೆಯತೊಡಗಿತು. ಪ್ರಜೆಗಳು ತೀರ್ವ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಆದರೆ ಆ ಎರಡು ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೈನ್ಯದಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸ್ವತಂತ್ರಯುತ ಚುನಾವಣೆಗೆ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಕಾರ್ಯ

SCERT TELANGANA

ಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಅವರು ಅವಕಾಶ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಭಾವ ಪ್ರಕಟನೆ, ಸ್ವತಂತ್ರ, ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ನೀಡಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ, ಭಯವಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆ ಮೂಲಕ ಏರ್ಪಡುವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಯಸಿದರು. ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಬಯಸಿದರು. ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಡುವ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ತಮಗೆ ತಪ್ಪು ಎನಿಸಿದ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಭಟನೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬಯಸಿದರು. ಎರಡು ದೇಶಗಳ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಕೆಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಳಿಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಯಸಿದರು.

ಬರ್ಮಾ ತನ್ನ ಪ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗಿ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಸೈನಿಕ ಆಡಳಿಕ್ಕೆ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರೆ ಲಿಬಿಯಾ ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ತೊರೆದು ಸೈನಿಕ ಆಡಳಿತದೊಂದಿಗೆ ಅಂತ್ಯಗೊಂಡಿತು. ಆದರೆ, ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಬೆಳೆಯಲು ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಿಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಜಾತಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ತೀವ್ರ ವಿಭಜನೆಗೊಳಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕೂಡಿಕೊಂಡು ರಾಜಕೀಯ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬರಲು ಕಷ್ಟಕರವಾಯಿತು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರಗತಿ (The March of Democracy) :

17ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬೀಜ ಹಾಕಿದ ನಂತರ ಪ್ರಪಂಚಾದ್ಯಾದಂತವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆದರ್ಶಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಬದಲಾವಣೆ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಭೂಸ್ವಾಮ್ಯ, ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದಲೇ ಬಂದ ಹಕ್ಕನ್ನು, ದೈವದತ್ತ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವರ್ಗಗಳು ಒಂದು ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೊದಲಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರಲು 18, 19ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಯೂರೋಪ್, ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶಗಳು ದೊಡ್ಡ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೊಳಗಾದವು.

ಕೈಗಾರೀಕರಣ, ವಲಸೆದಾರರು ಪ್ರಪಂಚಾದ್ಯಾದಂತವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಭಾವನೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದವು. ಹಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಭಾವನೆಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಮಧ್ಯತರಗತಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಪ್ರತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವಿಭಿನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಕಾನೂನನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೇನಿಸುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ಅವಸರಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ನಮೂನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ದೇಶ ಸಿದ್ದವಾಗಿದೆ.

20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಏಷಿಯಾ, ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ದೇಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಲಸೆ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಒಂದು ಘೋಷಣೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಭಾರತದೇಶ, ಶ್ರೀಲಂಕ, ದಕ್ಷಿಣಾಫ್ರಿಕಾಗಳಂತಹುಗಳು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆ ಬಹಳ ದೇಶಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿ, ಸುಸ್ಥಿರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಫಲವಾದವು. ಆದರೆ, ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು (ಉದಾ: ಬರ್ಮಾ ಅಥವಾ ಪಾಕಿಸ್ಥಾನ್) ಈ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾದವು. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ನಿಯಂತೃತ್ವಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಪಾಕಿಸ್ಥಾನ್‌ನಂತಹ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕ ನಿಯಂತೃತ್ವ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಆಡಳಿತ ಒಂದರನಂತರ ಒಂದು ಆವೃತ್ತವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸೈನಿಕ ನಿಯಂತೃತ್ವ ಇರುವ ಬಹಳ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸಲು

SCERT TELANGANA

ಪ್ರಜೆಗಳು ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಲಿಬಿಯಾ, ಬರ್ಮಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ.

20ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎನ್ನುವ ಮತ್ತೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕೂಡ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಬಂಡವಾಳದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಂದು, ಬಡ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗೆ ಅದು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ವಹಿಸುತ್ತದೆಂದು ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್‌ರು ವಿಶ್ವಸಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ನಿಯಂತೃತ್ವವನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರವೇ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬಹುದೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದರು. ಶ್ರೀಮಂತ, ಶಕ್ತಿವಂತ ರಾದ ಭೂಸ್ವಾಮಿಗಳು, ಬಂಡವಾಳದಾರರು ತಮ್ಮ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸದಂತೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡಲು ಈ ನಿಯಂತೃತ್ವ ಅವಸರವೆಂದು ಅವರು ಭಾವಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು 1917 ನಂತರ ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಸೋವಿಯತ್ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್–ಯು.ಎಸ್.ಎಸ್.ಆರ್. (ರಷ್ಯಾ ಅಥವಾ ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್) ನಲ್ಲಿ 1945 ರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವ ಯೂರೋಪಿನಲ್ಲಿಯೂ, 1949 ನಲ್ಲಿ ಚೈನಾದಲ್ಲಿ, 1960 ರ ನಂತ ವಿಯಟ್ನಾ, ಕ್ಯುಬಾದಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಟ್ಟವು. ಈ ದೇಶಗಳು ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ಆರ್ಥಿಕ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಭೂಮಿಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ, ಆರೋಗ್ಯ, ಉದ್ಯೋಗ ಒದಗಿಸಿದರು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತ್ವಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದರು.

ಆದರೆ, ಈ ದೇಶಗಳು ಬಹಳ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಚುನಾವಣೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ದೇಶವನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಲು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳು ಬಹಿರಂಗ ವಿಮರ್ಶೆಗಳನ್ನು, ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಅನುಮತಿಸಲಿಲ್ಲ. ಬಡ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಬಡವರ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಅವು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅವು ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅಡಚಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದವು. ಅಮೇರಿಕಾದಂತಹ ಪಾಶ್ಚತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಮಾದರಿ ಸ್ವತಂತ್ರ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಯಸುವುದರಿಂದ 1991 ರಲ್ಲಿ ಸೋವಿಯತ್ ರಷ್ಯಾ ವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಯಿತು. ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ರಷ್ಯಾ ಯುಕ್ರೇನ್, ಉಸ್ತೋನಿಯಾ, ಪೂರ್ವ ಯೂರೋಪ್ ದೇಶಗಳಾದ ಪೋಲ್ಯಾಂಡ್, ಹಂಗರೀಗಳಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಪರದೆ ಎಳೆದು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಮಾರ್ಪಾಟುಗಳು ಅಷ್ಟು ಸರಳವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಸೈನಿಕ ನಿಯಂತೃತ್ವದೊಳಗೆ ಹೋದವು. ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು ಕಲಹಗಳಿಂದ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾದವು.

ದೇಶಗಳು ಎದುರಿಸುವ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕಾರಿಸಲು ಪ್ರಜೆಗಳೆಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು, ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವೇ ಸರಿಯಾದ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಬಡ ಪ್ರಜೆಗಳು, ಬಲಹೀನ ವರ್ಗಗಳು ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕೂಗನ್ನು ಕೇಳಿಸಿ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸಬಲ್ಲ, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ನ್ಯಾಯ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಲ್ಲ ನೂತನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ವಿಧಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಪ್ರಪಂಚಾದ್ಯಾದಂತ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಸಂಚಾರ ಪಶುಪೋಷಕರು
2. ನಗರೀಕರಣ
3. ರಾಜಕೀಯ ಅವನೀತಿ
4. ಗೃಹ ನಿರ್ಬಂಧ
5. ನಿಯಂತೃತ್ವ
6. ಚಕ್ರಾಧಿಪತ್ಯ (ರಾಜರ ಆಳ್ವಿಕೆ)
7. ಭೂಒಡೆಯರು

SCERT TELANGANA

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

ನಕ್ಷೆ 1: 1900-1950 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳು (AS_5)

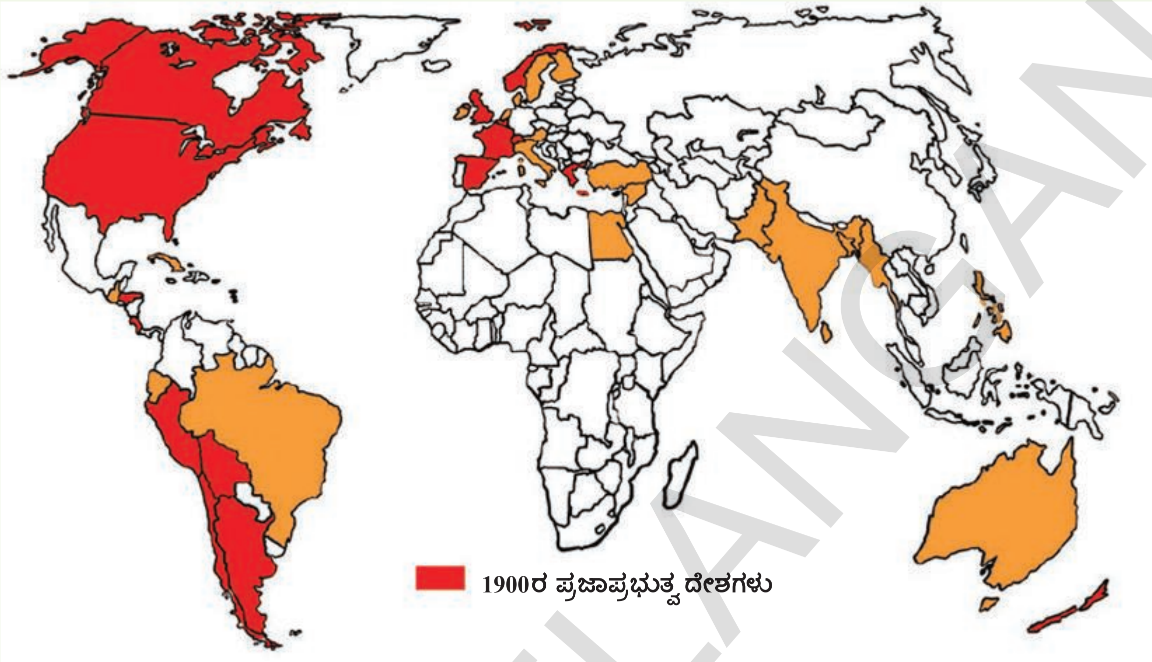

ನಕ್ಷೆ 2: 2011ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳು

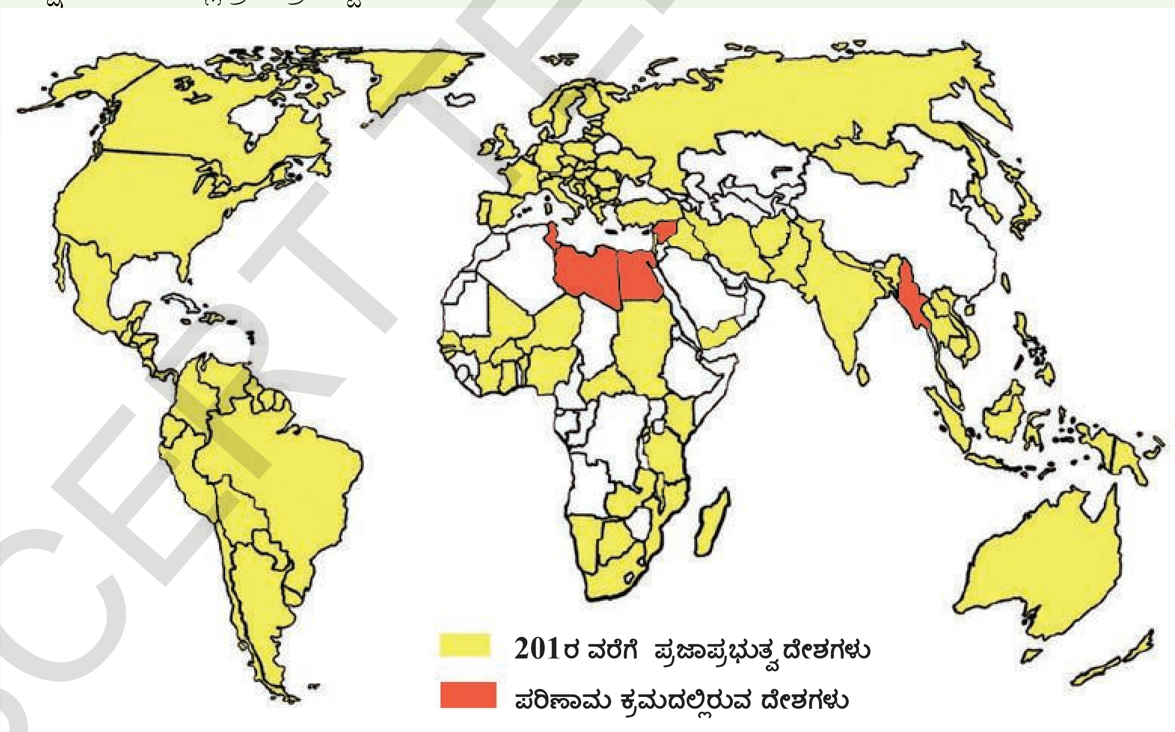

1(a). ಮೇಲಿನ ನಕ್ಷೆಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿನ ಖಂಡಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳ ಹೆಸರು ಬರೆಯಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ವರ್ಷ	ಆಫ್ರಿಕಾ	ಏಷ್ಯಾ	ಯೂರೋಪ್	ದಕ್ಷಿಣಾಮೇರಿಕಾ
1900				
2011				

b) 2011 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾಗಿರುವ ಆಫ್ರಿಕಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

c) 2011 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಿಲ್ಲದ ದೊಡ್ಡ ದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.

2. ಬಹಳ ದೇಶಗಳು ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ತಾವು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಈ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಮಯಾನ್ಮಾರ್, ಲಿಬಿಯಾಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನಡೆದವು ? (AS_1)

3. ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಆಡಳಿತಗಾರರು ಏಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ ? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಇದೆಯೋ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾ ?(AS_4)

4. ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ ಹೋರಾಟಗಳು, ಘಟನೆಗಳ ಕುರಿತು ಲಿಬಿಯಾ, ಮಯನ್ಮಾರ್‌ಗೆ ಸೇರಿದ ಪೌರರ ಮಧ್ಯ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. (AS_6)

5. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಾಸ್ಯತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದ್ಯೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ ? (AS_6)

6. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ನಿಯಂತೃತ್ವಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೇನು ? (AS_1)

7. ಮಯನ್ಮಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ ಸಾನ್ ಸೂಕಿ ಅವರ ಪಾತ್ರವೇನು ? (AS_6)

8. ಈ ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯ ಪ್ಯಾರಾ, ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿರಿ. (AS_2)

ನೂತನ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತದೆ ?

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ವಾರ್ತಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಲಿಬಿಯಾ, ಈಜಿಪ್ಟ್ ಅಥವಾ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಮೇಲೆ ವಾರ್ತೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿರಿ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಗದಗಳ ಮೇಲೆ ಅಂಟಿಸಿ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

18

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ - ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಭಾವನೆ

ಚಿತ್ರ:20.1 ನೀನು ತೆರಿಗೆ ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದರೆ ಮತ ನೀಡಿ

ಚಿತ್ರ:20.2ನೀನು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮತನೀಡುವ ಹಕ್ಕು

ಚಿತ್ರ:20.3 ನೀವು ಮಹಿಳೆಯರಾದ್ದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಮತಹಾಕುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ

17,18 ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಾಂಡ್ , ಅಮೇರಿಕಾ, ಫ್ರಾನ್ಸ್‌ಗಳಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ಪ್ರಾರಂಭಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಲಿಬ್ಯಾ, ಮಾಯನ್‌ಮಾರ್‌ಗಳಂತಹ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆದ/ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಚಳುವಳಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಎಷ್ಟೋ ಏರುಪೇರುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳು ಏರ್ಪಾಟಾದವು, ಅವುಗಳನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೆಳಗಿಳಸಿ ಸಾರ್ವಭೌಮಾಧಿಕಾರ ಜಾರಿಗೆ ಬಂತು. ಪ್ರಜಾಡಳಿತ ಇರುವ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಳುವವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೇ ಜನ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಕ್ರಮೇಣ ವಿಸ್ತೃತವಾಗುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಪದರುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಛಾಯೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿತು, ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡಲು ಅನೇಕ ಕಷ್ಟಕರವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಇದು ತಲೆ ಎತ್ತಿತು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ – ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲೂ ಹೊರಗಡೆ ನಿಮ್ಮ ಬಂಧು, ಮಿತ್ರರೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ

±ÜhÝ±Ü»ÜáñÜ GíÜÃ gÊÝ¸ÝÄ¿áäñÜÊÝ¨Ü ÓÜPÝìÃÜ :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಜನರಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದು, ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಜನರು ಕೆಲ ನಿರ್ಣಯಿತ ಕಾಲಕ್ಕೆ (ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ) ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಅಂತಿಮ ಅಧಿಕಾರವು ರಿವಲ್ಯುಷನರೀಕಮಾಂಡ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ (ಆರ್ ಸಿಸಿ)ಗೆ ಇದೆ. ಇದು ಜನರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಸಂಘವಲ್ಲ. ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡ ಸಂಘ. ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲಸ ಈ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಲಿಬಿಯಾದಲ್ಲಿ ಜನರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಶಾಸನ ಸಂಘಗಳು ಇವೆ ಆದರೆ ಅವು ಸ್ವತಃ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾರವು. ಆರ್ ಸಿಸಿ ಆದೇಶ ಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು. ತನಗೆ ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವರಿಗೆ ಆರ್ ಸಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಸ್ಥಾನವು ಉನ್ನತವಾದುದು, ಜನರಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾಗದೇ ಇರುವವರು ಯಾರು ಜನರ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ಚಲಾಯಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಾಗಿ ಜನರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ವಿವರಿಸಬೇಕು. ಕೆಲಸಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಈ ಶಾಸನ ಸಭೆಗಳೇ ಅನುಮೋದಿಸಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಯಾವ ಪೌರನಾದರೂ ಕೇಳುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾನೆ. ಆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನೀಡುವ ಭಾಧ್ಯತೆ ಸರ್ಕಾರದ್ದು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಿರ್ಧಿಷ್ಟ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಮತ್ತೆ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯುಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುವಂತೆ

SCERT TELANGANA

ಆಯ್ಕೆಗೊಂಡ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೇಲೆ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೇ ಬಡಜನರ ನಿಯಂತ್ರಣ ನಿಜವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಯಾ ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜೆಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಇಲ್ಲವೇ ಕೇವಲ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಮೂಲಕ ಆಳ್ವಿಕೆಯಾ ? ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವರು ? ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ, ಮನೆಯ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಕೇಳಿ, ಅದು ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದಾಗ ಜನರು ಅವರನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಬಹುದು.

ÓÜÊÜÞ®Üñæ, GÆÃÜ®Üá PÜÇæÔPæ ã ívÜá Öæ ã àWÜáÊÜâ¨ÜÃÜ ÊæáàÇæ ±ÜÃhÝ±ÜÅ»ÜáñÜ B«ÝÃÜ±ÜqrÃÜáñÜ¨æ :

ಜನರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ವಯಸ್ಕರಾದ ಎಲ್ಲಾ ಜನರೆಂದು ಅರ್ಥ. ಅವರು ಪರುಷರು ಅಥವಾ ಸ್ತ್ರೀಯರು. ಶ್ರೀಮಂತರ ಅಥವಾ ಬಡವ ಕಪ್ಪು ಅಥವಾ ಬಿಳಿಯ ಜನ, ಹಿಂದೂ, ಮುಸ್ಲಿಂ ಅಥವಾ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಇಲ್ಲವೇ ನಾಸ್ತಿಕರು ಆಗಬಹುದು, ಯಾವ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರೂ ಆಗಿರಬಹುದು. ಈ ಭಾವನೆ ಬರಲು ಸಮಯ ಬೇಕಾಯಿತು ಇದರ ಸೂಚಕವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮೊದಲು ಆಸ್ತಿ ಇರುವ ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಪುರುಷರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮತ ನೀಡುವ ಹಕ್ಕು ಇತ್ತು. ಕ್ರಮೇಣ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಬಡಜನರಿಗೂ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆನಂತರ ಅದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಲಭಿಸಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮತ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಓಟು ಹಕ್ಕು ಲಭಿಸಿತು. ಬಿಳಿ ಜಾತಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ 1920 ರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಅಮೇರಿಕಾದ ಮತ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿದೆ. ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಯ ಪೌರರ ಮತಹಾಕುವ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ 1965 ರಲ್ಲಿ ಕೈಬಿಡಲಾಯಿತು.ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಮತ ನೀಡುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್ ಮೊದಲನೆಯದು. ನ್ಯೂಜಿಲ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ ಹಕ್ಕು 1893 ರಲ್ಲಿ ಲಭಿಸಿತು. ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಆದಿವಾಸಿಗಳು ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತದಾನ ಕಲ್ಪಿಸಿದ ಪ್ರಥಮ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ ಸಂಯುಕ್ತ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್ (ರಷ್ಯಾ) 1917 ರ ಚಳುವಳಿಯ ನಂತರ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಈ ಹಕ್ಕು ಲಭಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಕೆಲವು ಸಮೂಹಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ತೋರಿಸುವ ಕಾಯಿದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.

ಚಿತ್ರ: 20.4 ನೀನು ಮತ ಚಲಾಯಿಸಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ನೀನು ಬೇರೆ ಜಾತಿಯವನು

ಚಿತ್ರ: 20.5 ನೀವು ಯುವಕರಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ.

- ಎಸ್ತೋನಿಯಾ ತನ್ನ ಪೌರತ್ವ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ರಷ್ಯಾಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರಿಗೆ ಓಟು ಹಕ್ಕು ಲಭಿಸುವುದು. ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.
- ಫಿಜಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯ, ಫಿಜಿಯನ್ ಮತಕ್ಕಿಂತ ಸ್ಥಳಿಯ ಫಿಜಿಯನ್ ಮತಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ. 2013 ರಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಮಾನ ಹಕ್ಕಿನಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು.

ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವವು ಕೆಲವು ಮೂಲಭೂತ ತತ್ವಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಎಂಬ ಮೂಲ ಸೂತ್ರದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಯಸ್ಕ ಪೌರನಿಗೆ ಒಂದು ಮತ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮತಕ್ಕೆ ಸಮಾನ ಮೌಲ್ಯವಿರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು 18 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸು ತುಂಬಿದ ಪೌರರಿಗೆಲ್ಲಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪೌರರು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡು, ಆಳುವವರನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವವದೆಂಬ ದೋರಣೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ

- ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದು ಜನರಿಗೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟ ಇರುವುದಿಲ್ಲ? ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ, ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಭಾವಿಸುವುದರಿಂದಲೇ?.

SCERT TELANGANA

- ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಇತರ ದೇಶಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಜನರಿಗೆ ಮತ ಹಾಕುವ ಹಕ್ಕು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ ಪ್ರಪಂಚವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನರು ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಆಯಾ ದೇಶಗಳು ಅವರನ್ನು ಅಕ್ರಮ ವಲಸೆಗಾರರಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅಮೇರಿಕಾಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋದ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ, ಫ್ರಾನ್ಸ್ ಇಲ್ಲವೇ ಜರ್ಮನಿಗೆ ಹೋದ ಟರ್ಕಿಷ್ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಇದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಪಂಚದಲೆಲ್ಲಾ ವಲಸೆ ಹೋದ ಇಂತಹ ಜನರು ಕಾಂದಿಶೀಕರಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪರಿಪಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗಿಯಾಗಬಾರದಾ?

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುವಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜನರು ಭಾಗಿಯಾಗಬೇಕು. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಜನರೆಲ್ಲರೂ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಭಾಗಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಅವಸರಗಳು ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯು ವಂತೆ ಬಹಿರಂಗ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಸಿದ ನಂತರ ಕಾನೂನು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸ್ವತಂತ್ರ ಪೌರ ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟು ಕಾನೂನು ,ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಂತಾಗಿ 2012 ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ನಾಗರಿಕರು ಭಾಗಿಗಳಾಗಬೇಕು. ಆದರೆ ಜನರು ಈ ರೀತಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಾಧಿಸಲಾಗದು. ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಹ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸ ಲಾರವು ಅಲ್ಲದೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಜನರು ಸಹದೇಶ ವ್ಯವಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸದೇ ಉದಾಸೀನತೆಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ.. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ ಅಮೇರಿಕಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ 40% ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ತಮ್ಮ ಮತ ಹಾಕುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

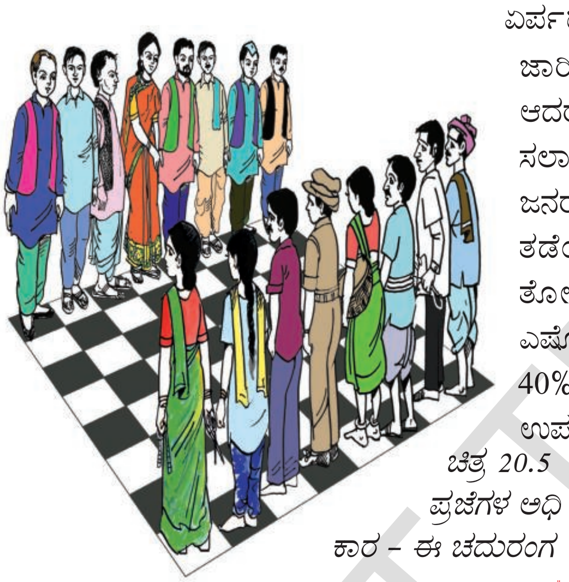

ಚಿತ್ರ 20.5 ಪ್ರಜೆಗಳ ಅಧಿಕಾರ – ಈ ಚದುರಂಗ

±ÀhY±À»ÀáñÀPÀ ±ÈAÀU OÀPÀáÀWÀUAÀ ¸ÆàPÀá :

ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ,ಚರ್ಚಿಸಲು , ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಅವುಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಲು, ಸಂಘ ಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಹೋರಾಡು ವಂತಹ ಪೌರ ರಿಗೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇದ್ದಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು ನಿರ್ಣಯ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ನೋಡುವಲ್ಲಿ ಜನರು ಭಾಗವಹಿಸಬೇಕು. ಇವನ್ನೇ ಪೌರರ ಹಕ್ಕು ಗಳೆನ್ನುವರು. ಆದರೆ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾಗಿ ದೊರಕ ಲಾರವು. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರದ ವ್ಯವ ಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿವೆ. ಸರ್ಕಾರದ ನಿರ್ಣಯ ಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ರಹಸ್ಯವಾಗಿಡುತ್ತಾರೆ. ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸೆನ್ಸಾರು ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರ

- ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಯಾಗಲು ಜನರಿಗೆ ಏಕೆ ಇಷ್ಟವಿರಲಾರದು ? ಸರಿಯಾದ ತಿಳಿವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲವಾದುದರಿಂದಲೇ, ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದೇ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆಯಿಂದಲೇ ?

- ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಜನರಿಗೆ ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಜನರು ದೂರವಾಣಿಗಳನ್ನು ಕದ್ದು ಆಲಿಸುವುದು, ಅವರ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಓದುವುದು ಅವರ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಘಾ ಇಡುವಂತಹಾ ಕಾರ್ಯಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಇದು ಸರಿಯೇ?

SCERT TELANGANA

ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಜನರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಂಸ್ಥೆ, ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ, ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ಏರ್ಪಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಕವಾಗಿ ಅನುಮೋದನೆ ಹೊಂದಿದ ಪಕ್ಷಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಮತದಾನದ ಹಕ್ಕು, ನಿರ್ಣಯಿತ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಿದ್ದರೂ ರಷ್ಯಾ ಜನರಿಗೆ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಬಹಳ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇಲ್ಲ.ಅದಕ್ಕಾಗಿ 60 ವರ್ಷಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಆಡಳಿತ ಇತ್ತು. ಇಂದಿಗೂ ಸಹ ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳ ಜನರಿಗೆ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಹತೋಟಿಯ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತವೆ.

ಪಟ್ಟಿ : 1 ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಆದಾಯದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳು

ದೇಶದ ಹೆಸರು	ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಆದಾಯದಲ್ಲಿನ ಭಾಗ (ಶೇಕಡದಲ್ಲಿ)	
	20% ಮೇಲೆ	20%ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ
ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ	64.8	2.9
ಬ್ರೆಜಿಲ್	63.0	2.6
ಅಮೇರಿಕಾ	50.0	4.0
ಇಂಗ್ಲಾಂಡು	34.5	9.6
ಡೆನ್ಮಾರ್ಕ್	34.5	9.6
ಹಂಗರೀ	34.5	10.0

- ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಬಹು ಜನರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಇದ್ದರೂ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೀವ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಏಕೆ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತವೆ?

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಸಮಾನತೆ ಬೇಕು :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ – ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಒಂದು ಮತ ಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಬೇಕೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಾನತೆ ಇರಬೇಕು. ಸಮಾಜವು ಶ್ರೀಮಂತ – ಬಡವ, ಮೇಲುವರ್ಗ – ದಲಿತರು ಎಂದು ವಿಭಜಿಸಿದ್ದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಅರ್ಥರಹಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಉನ್ನತಮಟ್ಟ, ಸಂಪತ್ತು ಇರುವವರು ತಮಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗು ವಂತೆ ಮತ ನೀಡುವಂತೆ ಉಳಿದ ಜನರನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಪ್ರಲೋಭಕ್ಕೊಳ ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನೇಕ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಆಕುಟುಂಬದ ಯಜಮಾನನಾದ ಪುರುಷನು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡು ಕುಟುಂಬ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಯಾರಿಗೆ ಮತ ಹಾಕ ಬೇಕೆಂಬು ದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿ ಸುತ್ತಾರೆ , ಅಮೇರಿಕಾದಂತಹ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ಕಾರ್ಪೋರೇಟ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ಇವರು ಜನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪ್ರಭಾವಿತ ಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶ್ರೀಮಂತರು, ಶಕ್ತಿವಂತರಿಗೆ ಶಾಸನ ಸಭೆ ಸದಸ್ಯರು, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ವಿಧಾನಗಳು, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುವರು.

ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ, ಬಡವರು, ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರವು ಈ ರೀತಿ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ, ಬಡಜನರಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಇರುವಂತೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಶ್ರೀಮಂತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾಗಿ, ಬಡವರ ಪ್ರಯೋಜನ ಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿರುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಾನತೆ ಇದ್ದರೆ ತಪ್ಪಿಸಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗದು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಸ್ವತಂತ್ರ, ನಿರ್ಭಯ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬೇಕು :

ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಹಿಸುವ ಸರಿ ಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಇಲ್ಲವೆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದರೆ ಚುನಾವಣೆ ಗಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ, ಯಾವ ಭಯ ವಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವ ಹಿಸುವುದು ಬಹು ಮುಖ್ಯ. ಅಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅವಕಾಶಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಪಕ್ಷವಾಗಲೀ, ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಲೀ ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಷ್ಯಾ, ಮ್ಯಾನ್‌ಮಾರ್, ಲಿಬ್ಯಾಗಳಂತಹ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಎರಡು ಪಕ್ಷಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಿಳಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ

SCERT TELANGANA

- ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ಪದೇ, ಪದೇ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಜನರು ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಕೋರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಎಂದು ಅರ್ಥನಾ ಅಥವಾ ಬದಲಾದದು ಬೇರೊಂದು ಇಲ್ಲವೆ, ಅಥವಾ ಆ ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ನಾಯಕ್ಕೆ ಜನರನ್ನು ಮತ ಹಾಕದಂತೆ ನೋಡುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಅರ್ಥವಾ? ನೀಡಿದ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಸಮಾಧಾನ ಹೇಳಿಕೆ:

a. 1930 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಮೆಕ್ಸಿಕೋ ತಮ್ಮ ದೇಶದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರತಿ ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಶ ಸೈನಿಕ ಇಲ್ಲವೆ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ 2000ವರ್ಷದವರೆಗೆ PRI (ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನಲ್ ರಿವಲ್ಯುಷನರೀ ಪಾರ್ಟಿ) ಎಂಬ ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಗಳು ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಿದರೂ ಗೆಲುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲು PRI ಪಕ್ಷ ಅನೇಕ ಅಕ್ರಮ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸರ್ಕಾರದ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಿಕ್ಷಕರು PRI ಗೆ ಮತ ನೀಡುವಂತೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

b. ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಶ್ವೇತ ಜಾತಿಯವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಜಿಂಬಾಬ್ವೇ 1980 ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೊಂದಿದೆ. ಆಗಿನಿಂದ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಗೆ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ ಜಾನು - ಪಿ ಎಫ್ ಎನ್ನುವ ಪಕ್ಷವೇ ದೇಶವನ್ನು ಆಳುತ್ತದೆ. ಆ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ ರಾಬರ್ಟ್ ಮುಗಾಬೇ ಜಿಂಬಾಬ್ವೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಮುಗಾಬೇಗೆ ಬಹಳ ಜಾನಾದರಣೆ ಇದೆ. ಆದರೆ ಚುನವಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅಕ್ರಮ ಪದ್ದತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷನ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ, ಆತನು ಯಾರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಲ್ಲದಂತೆ ದೇಶದ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅನೇಕ ಸಲ ಬದಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಹಿಂಸೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸಮಾವೇಶಗಳನ್ನು ಭಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಕೆಲವು ಪರಿಮಿತಿಗಳು ವಿಧಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಇದೆ. ದೂರದರ್ಶನ, ರೇಡಿಯೋಗಳು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷದ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಇವು ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುತ್ತವೆ.

c. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ದೇಶ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ (ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್) ನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರತಿ ಇದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ತಪ್ಪದೇ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಜಾಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ದೇಶ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಚೈನಾದ್ಯಾಂತ 3000 ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಸೈನ್ಯವು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧಿಸುವ ಮುಂಚೆ ಚೈನಾ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಹೊಂದಬೇಕು. 2002-03 ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಚೈನಾ ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಾರ್ಟಿ ಇಲ್ಲವೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಎಂಟು ಚಿಕ್ಕ ಪಕ್ಷಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನೇ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಮ್ಯೂನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷವೇ ಪ್ರತಿಸಲ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾನೂನನ್ನು, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವಂತಿರಬೇಕು :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಜನರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಸರ್ಕಾರ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದರ ಅರ್ಥ ಜನ ಮನ್ನಣೆ ಹೊಂದಿದ ನಾಯಕರು ತಮ್ಮ ಬೆಂಬಲಿಗರಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕಾನೂನನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನ್ಯಾಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ,ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಣೆಗಾರರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಸಬೇಕು. ಜನರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಭಿನ್ನವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕ ಜನರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೂ, ಅವು ಪ್ರಮಾದಕರವಾದದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಅಂತಹಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಇತರರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿರೋಧ ಭಾವನೆಗಳಿರುವ ಜನರೊಂದಿಗೆ - ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುವರೊಂದಿಗೆ, ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತ, ಜಾತಿ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಭಾವಿಸುವವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೇ? ಬೇಡವೇ? ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭೂತ್ವದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾನೂನು, ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಿತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ - ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಜನರವಾದ X ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಆಗಾಗ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಮತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಮೂಹ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಜನರನ್ನುಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನದಿಂದ

SCERT TELANGANA

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕ ಜನರು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದರೂ, ಅವು ಪ್ರಮಾದಕರವಾದದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೂ ಅಂತಹಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಇತರರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಗೌರವಿಸಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅತಿದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ವಿರೋಧ ಭಾವನೆಗಳಿರುವ ಜನರೊಂದಿಗೆ – ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಯಂತ್ರಣೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬುವರೊಂದಿಗೆ, ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವರ್ಗ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪ್ರಾಂತ, ಜಾತಿ ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಭಾವಿಸುವವರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯವಹರಿಸುವುದು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೇ? ಬೇಡವೇ? ಈ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭೂತ್ವದ ಮತ್ತೊಂದು ಪಾರ್ಶ್ವವನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂವಿಧಾನದ ಕಾನೂನು, ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಿತಿಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸರ್ಕಾರವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಚುನಾವಣೆಗಳು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು :

ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಒಂದು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತವರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಮಂದಿಗೆ ಮತ ಚಲಾಯಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತದೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 60 ಮತದಾರರು ಮಾತ್ರವೇ ತಮ್ಮ ಮತ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂದರೆ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ 600 ಮಂದಿ ಮತ ಹಾಕುವರು. ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಮಂದಿ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಗೆದ್ದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ 250 ಮತ, ಎರಡನೇ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ 200 ಮತ,ಉಳಿದ ಎಂಟು ಮಂದಿಗೆ ಸೇರಿ 150 ಮತಗಳು ಬಿದ್ದಿವೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. 250 ಮತಗಳೂ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೆದ್ದಹಾಗೆ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ, ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ವಿಜಯಿಯಾದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಹಿಸುತ್ತಾನೆ? ಗೆದ್ದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗೆ ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 25 ಬೆಂಬಲ ಮಾತ್ರ ಇದೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯವಾದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಏರ್ಪಾಟೇನಾ? ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತೊಂದು ವಿಧಾನ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯಾ?

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ - ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಜನರವಾದ X ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂದರೆ ಆಗಾಗ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಇಷ್ಟದಂತೆ ಆಳ್ವಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆ. ಅಂದರೆ ಮತ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಂದಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಅಂಗೀಕರಿಸಬೇಕು. ಅನೇಕ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧಾನ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಮೂಹ ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಂಕ್ಲಿಷ್ಟ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಜನರನ್ನುಬೇರ್ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಬೆಂಬಲಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಗಳು ದೂರವಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರ ಅವಸರಗಳೆರಡನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಬೆಲ್ಜಿಯಂ,ಶ್ರೀಲಂಕ :

ಯೂರಪ್ ಖಂಡದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ದೇಶ ಬೆಲ್ಜಿಯಂ.ಆ ದೇಶ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ 59%ಮಂದಿ ಪ್ಲೆಮಿಸ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಡಚ್ ಬಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮತ್ತೊಂದು 40%ಮಂದಿ ವಲೋನಿಯಾ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು.ಉಳಿದ ಶೇಕಡಾ ಒಂದು ಜರ್ಮನ್ ಬಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು.ರಾಜಧಾನಿಯಾದ ಬ್ರಸ್ಸೆಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 80%ಮಂದಿ ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು ಇದ್ದರೆ ಉಳಿದ 20%ಮಂದಿ ಡಚ್ ಬಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಪ್ರಜೆಗಳು..

ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅವರು ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರಿಗೆ ಇದು ತೀವ್ರ ಅಸಮಾಧಾನ ವಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ 1950,1960 ರಲ್ಲಿ ಡಚ್ ಮಾತನಾಡುವ,

SCERT TELANGANA

ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಬಿರುಸುತನ ವಾತಾವರಣ ಬಂದಿತು. ರಾಜಧಾನಿ ನಗರವದ ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಘರ್ಷಣೆ ವಾತಾವರಣ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ದೇಶದೆಲ್ಲೆಡೆ ಡಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಲಂಕ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣಕ್ಕಿರುವ ದ್ವೀಪ ದೇಶ. ಶ್ರೀಲಂಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾದವು ಸಿಂಹಳ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವವರು (ಶೇಕಡ 74), ತಮಿಳು ಮಾತನಾಡುವವರು (ಶೇಕಡ 18), ಸಿಂಹಳ ಮಾತನಾಡುವವರು ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಭೌದ್ಧ ಮತಸ್ಥರು ಅಲ್ಲದೆ ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಗಳು, ಮುಸ್ಲಿಂರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾನವಿದೆಯಾ?

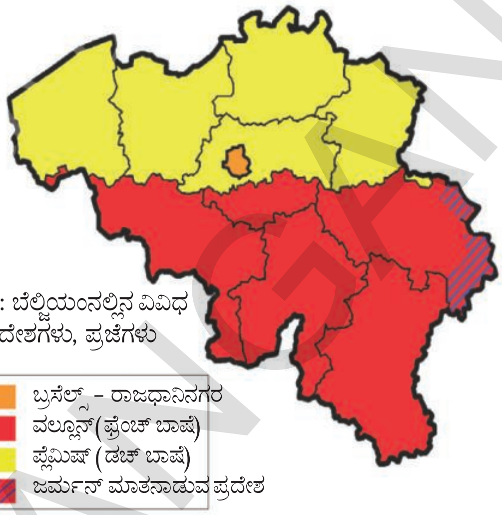

ಚಿತ್ರ 1: ಬೆಲ್ಜಿಯಂನಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳು

ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀಲಂಕದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರವಾದ :

1948 ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಬಂದ ನಂತರ ಸಿಂಹಳ ನಾಯಕರು ತಮಗಿರುವ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾಬಲದಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ಸರ್ಕಾರ ಸಿಂಹಳ ಅಧಿಕಾರನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಭಾಗ ಜನರ ವಾದವನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು.

ತಮಿಳನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಸಿಂಹಳ ಭಾಷೆ ಒಂದನ್ನೇ ಅಧಿಕಾರ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಸಿಂಹಳ ಅರ್ಜಿದಾರರಿಗೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ನೀಡುವ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದವು. ಹೊಸ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಭೌದ್ಧಮತಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಲಭಿಸಿದವು. ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನಡೆಸುವ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಂದ ಶ್ರೀಲಂಕ ತಮಿಳರಲ್ಲಿ ತಾವು ಬೇರೆ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕ್ರಮೇಣ ಸಿಂಹಳ, ತಮಿಳು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಸಂಬಂಧಗಳು ಕೆಟ್ಟವು. ಸಮಾನ ಮಟ್ಟಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀಲಂಕ ತಮಿಳರು ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಮೂಲಕ ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆದವು. ತಮಿಳರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆ ಕೋರಿಕೆ ಕೆಲವು ಸಲ ತಿಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. 1980 ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಶ್ರೀಲಂಕ ಉತ್ತರ, ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಂತಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೂಡಿದ ಸ್ವತಂತ್ರ 'ತಮಿಳ ಈಲಂ' (ರಾಜ್ಯ) ಕೋರುತ್ತಾ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳು, ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟವು.

ಚಿತ್ರ 2 :ಶ್ರೀಲಂಕದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಜಾತಿಗಳ ಜನರು
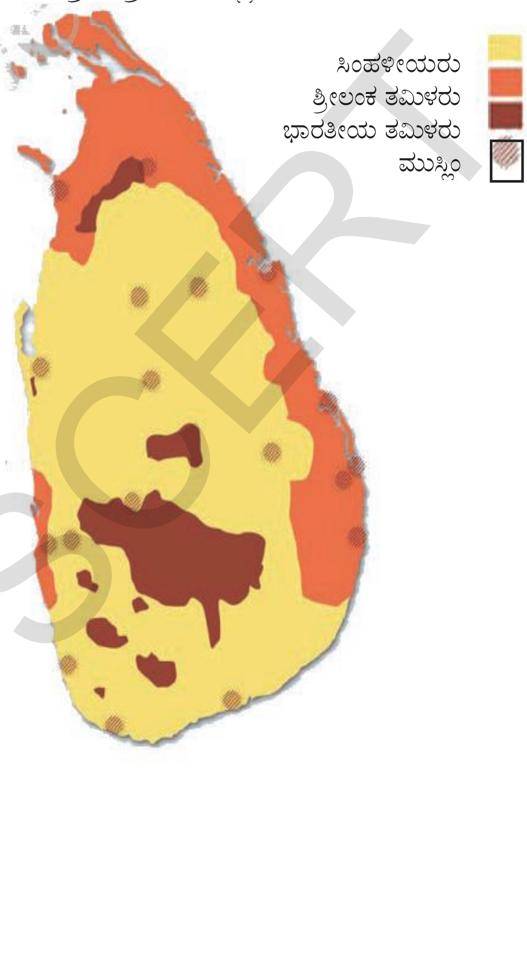

ಎರಡು ವರ್ಗಗಳ ಜನರ ಮಧ್ಯೆ ಅಪನಂಬಿಕೆ ಕಾರಣದಿಂದ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ತೀವ್ರವಾದವು. ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು. ಎಲ್‌ಟಿಟಿಇ ಎನ್ನುವ ತೀವ್ರವಾದಿ ಸಂಸ್ಥೆ ತಮಿಳರು ವಾಸಿಸುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಾಲನೆ ಸ್ಥಾಪಿಸು ವುದರಿಂದ ಇದು ಅಂತರ್ಗತ ಪೌರಯುದ್ದವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಂತಿಮ ಯುದ್ದದಲ್ಲಿ ಎಲ್‌ಟಿಟಿಇಯನ್ನು ಶ್ರೀಲಂಕ ಸೈನ್ಯ ಓಡಿಸಿತು. ತಮಿಳು ಜನರನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಸಿ, ನಿರ್ವಾಸಿತರನ್ನಾಗಿಸಿ ಶ್ರೀಲಂಕ

SCERT TELANGANA

ಸೈನ್ಯ ಆ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಕುಟುಂಬಗಳು ದೇಶವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಂದಿಶೀಕರಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟರು. ಮತ್ತಷ್ಟು ಕುಟುಂಬಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನೋಪಾದಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರು. ಪೌರಯುದ್ದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ವಿದ್ಯೆ, ಆರೋಗ್ಯದಂತಹವುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಲಂಕ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂತರ್ಗತ ಯುದ್ದದ ಕಾರಣ ದೇಶ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ ಬಹಳ ಹಿಂದುಳಿದಿತು.

ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ವಿಧಾನ (Accomodation in Belgium) :

ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ನಾಯಕರು ಭಿನ್ನವಾದ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಬೇಧಗಳು, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರು ಗುರ್ತಿಸಿದರು. ಒಂದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಜನರು ಕಲಿತು ಜೀವಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು 1970, 1993ರ ಮಧ್ಯೆ ದೇಶ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಬದಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು ಬಹಳ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ, ಇತರ ದೇಶಗಳ ಏರ್ಪಾಟುಗಳಿಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇವೆ. ಬೆಲ್ಜಿಯಂನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು.

- ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಚ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾನೂನುಗಳಗೆ ಪ್ರತಿ ಭಾಷೆ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಭಾಗ ಸದಸ್ಯರ ಬೆಂಬಲ ಇರಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಯಾವ ಸಮೂಹವು ಏಕ ಪಕ್ಷವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ.

- ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳವುಗಳನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಪ್ರಾಂತಗಳ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಿಗೆ ವಿಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ.

- ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್‌ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸರ್ಕಾರ ಇದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಸಮಾನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಡಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಫ್ರಂಚ್ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸಮನಾ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಅಂಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಕೇಂದ್ರ ,ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳೇ ಅಲ್ಲದೇ ಮೂರನೇ ಸರ್ಕಾರ ಸಹ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅವರು ಎಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸೇರಿದ ಡಚ್, ಫ್ರಂಚ್, ಜರ್ಮನ್ ಜನರು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡುವರು. ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ, ವಿದ್ಯೆಗೆ, ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಮಧಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೆ.

ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ನಮೂನೆ ಬಹಳ ಸಂಕಷ್ಟವಾಗಿ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ನಿಮಗೆ ಅಣಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಏರ್ಪಾಟುಗಳು ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ. ಎರಡು ಪ್ರಧಾನ ವರ್ಗಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಅಂತರ್ಯುದ್ದವನ್ನು, ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ದೇಶ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗುವುದನ್ನು ಅವು ನಿವಾರಿಸಿದವು. ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ ಆಗಿ ಏರ್ಪಟ್ಟಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯಸ್ಥಳವಾಗಿ ಬ್ರಸೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದವು. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಮೇಲೆ ಇದು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಂತಿದೆ. ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ಅನುಸರಿಸಿದ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಇದೇ ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆ.

ಬೆಲ್ಜಿಯಂ, ಶ್ರೀಲಂಕಗಳ ಈ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ನಾವು ಏನು ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ? ಎರಡೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸರ್ಕಾರಗಳೇ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಭಿನ್ನವಾದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿವೆ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತಗಳ, ಜನರ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳು, ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿದಾಗಲೇ ದೇಶ ಐಕ್ಯವಾಗಿ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಬೆಲ್ಜಿಯಂ ನಾಯಕರು ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಕಾರಣ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಏರ್ಪಾಟನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಲಂಕ ಉದಾಹರಣೆ ಇದಕ್ಕೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇದೆ. ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಜನರ ಅಧಿಕಾರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇತರರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ದೇಶ ಸಮೈಕ್ಯತೆಗೆ ದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು, ಅಂತರ್ಯುದ್ದಗಳು, ಪೌರ ಯುದ್ದಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ದೇಶವು ನೂರು ವರ್ಷಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದೆ ಬೀಳುತ್ತದೆಂದು ಇದು ನಿರೂಪಿಸಿತು.

SCERT TELANGANA

ಪೌರರ ಗೌರವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ :

ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉತ್ತಮವಾದುದು. ಪ್ರತಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಇತರರಿಂದ ಗೌರವವನ್ನು ಹೊಂದಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತದೆ. ತನಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರ್ಯಾದೆ ನೀಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದಲೇ ಇತರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಘರ್ಷಣೆಗಳು ತಲೆತುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಗೌರವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಬದ್ದತೆಯೇ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬುನಾದಿ. ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ಸೂತ್ರ ಬದ್ದವಾಗಿಯಾದರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಿಕ ದೇಶಗಳು ಗುರ್ತಿಸಿವೆ. ಇದನ್ನು ವಿವಿಧ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರ, ಪರಾಧೀನತೆಯ ಆಧಾರವಾಗಿ ತಲತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ನಡೆದ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವೆಂದು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ಮಹಿಳೆಯರ ಘನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಪ್ರಪಂಚವೆಲ್ಲಾ ಅನೇಕ ಸಮಾಜಗಳು, ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಪುರುಷಾಧಿಪತ್ಯ ಸಮಾಜಗಳಾಗಿವೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದು, ಸಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ಅವಸರವೆಂಬ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಮಾಡಿದ ಸುದೀರ್ಘ ಹೋರಾಟಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಂಡುಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗೌರವದಿಂದ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಮ್ಮೆ ಇದನ್ನು ಸಿದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ನ್ಯಾಯಯುತವಾಗಿ, ನೈತಿಕವಾಗಿ ಆಮೋದಯೋಗ್ಯವಾಗಲು ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೇತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಗೌರವಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ನೈತಿಕ ಬಲ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಭಂಗ ಉಂಟಾದಾಗ ಜನರ ಹೋರಟಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಲ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿಗೆ ಸಹ ಇದು ವರ್ತಿಸುವುದು. ಸಮಾನ ಹುದ್ದೆ, ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಧ ಭಾವಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ, ಕೆಳವರ್ಗದ ಕುಲಗಳ ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮ್ಯ ಬಲವನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಈಗಲೂ ಕುಲಾಧರಿತ ಅಸಮಾನತೆಗಳು, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ಇವೆ. ಆದರೆ ಇವಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಬದ್ಧವಾದ ನೈತಿಕ ಬುನಾದಿಗಳು ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೌರರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅಮೂಲ್ಯವಾದವುಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಾದರೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಜನರು ಏನು ಆಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಸಹ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಏನೆಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಿರಂತರ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತೀರ್ಣತೆ ಸಾಧಿಸಿದ ನಂತರ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಪರೀಕ್ಷೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಜನರು ಕೆಲವು ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳು ಹೊಂದಿದನಂತರ ಅವರು ಅದರಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಆಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಮತ್ತಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದುಕೊಳ್ಳವರು. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ವಿಧಾನ ಕುರಿತು ಜನರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಮತ್ತೇ ಕೆಲವು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತಷ್ಟು ದೂರುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ದೂರುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಜಯವಂತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಿರೂಪಿಸಿದಂತೆ, ಜನರು ಚೈತನ್ಯವಂತರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು, ಅಧಿಕಾರವಿದ್ದವರು, ಶಕ್ತಿವಂತವಾದವರನ್ನು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ನೋಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಅಸಂತೃಪ್ತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದು ಎಂದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯೋಜನೆ ವಿಜಯವಂತವಾದಂತೆ, ಅದು ಜನರನ್ನು ಆಳ್ವಿಕೆಗಾಗರಿಂದ ಪೌರರನ್ನಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮತಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ವಿಧಾನ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುತ್ತವೆ ಎಂದು ಈಗ ಬಹಳ ಜನ ಪೌರ

- ಸಾಮಾಜಿಕ, ಮತ, ಭಾಷೆ ಪರವಾಗಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳು ಅನುಸರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು :

1. ಯೂನಿಯನ್ ಆಫ್ ಸೋವಿಯಟ್ ಸೋಷಲಿಸ್ಟ್ ರಿಪಬ್ಲಿಕ್(ಸೋವಿಯಟ್ ರಷ್ಯಾ) 2. ಬಹಿರಂಗ ಚರ್ಚೆಗಳು 3. ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳು 4. ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ 5. ಆಂತರಿಕ ಘರ್ಷಣೆಗಳು

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಭಾಧ್ಯತೆಯುತ, ಕಾನೂನು ಬದ್ದ ಸರ್ಕಾರ ಇರುವಂತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ?(AS_1)
2. ಸಾಮಾಜಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಯಾವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತವೆ ? (AS_1)
3. ಕೆಳಗಿನ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು / ವಿರೋಧಿಸಲು ನಿಮ್ಮ ವಾದನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರಿ. (AS_2)

   ಅ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ದೇಶಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತವೆ, ಆದರೆ ಬಡ ದೇಶಗಳು ಶ್ರೀಮಂತ ದೇಶಗಳಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಇರಬೇಕು.

   ಆ. ಪೌರರ ಮಧ್ಯೆ ಆದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತಗ್ಗಿಸಲಾರದು.

   ಇ. ಬಡ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಡತನ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು, ಆರೋಗ್ಯ, ವಿದ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಡಿಮೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಸೌಕರ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು..

   ಈ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮತ ನೀಡುವ ಹಕ್ಕು ಇರುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ, ಘರ್ಷಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

4. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅಂದಾಜಿಸಲು ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ? ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ:

   ಅ. ಸ್ವೇಚ್ಛಾಯುತ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆ. ವ್ಯಕ್ತಿ ಗೌರವ (AS_1)

   ಇ. ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಈ. ಕಾನೂನು ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರು

5. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಈಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. (AS_1)

   ಅ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಲೆತಿರುತ್ತವೆ. ಆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ.

   ಇ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಸಮಾನತೆಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಿಂತ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರವೇ ಉತ್ತಮ

6. ಆರು ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವು ಕೆಳಗ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಆಯಾ ದೇಶಗಳನ್ನು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಿಸುತ್ತಾರೆ? ಒಂದೊಂದರ ಮುಂದೆ 'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ' ಅಥವಾ 'ಅಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ' ಅಥವಾ 'ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಲಾರೆ ' ಎಂದು ಬರೆಯಿರಿ. (AS_1)

   ದೇಶ (ಅ) : ದೇಶ ಅಧಿಕಾರಿಕ ಮತವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ಜನರಿಗೆ ಮತ ಹಕ್ಕು ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

   ದೇಶ (ಆ) : ಒಂದೇ ಪಕ್ಷವು ಕಳೆದ ಇಪ್ಪತ್ತು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತಿದೆ.

   ದೇಶ (ಇ) : ಕಳೆದ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ಪಕ್ಷ ಸೋತುಹೋಗಿದೆ.

   ದೇಶ (ಈ) : ಸೈನ್ಯಾಧಿಪತಿಯ ಅನುಮೋದನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಸೈನ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನನ್ನು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಾರದು.

SCERT TELANGANA

ದೇಶ (ಉ) : ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಮಾಡುತ್ತಾ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಕಾನೂನು ಮಾಡಲ್ಲ.

ದೇಶ (ಊ) : ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬದಲಾಯಿಸಲಾರರು.

7. ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ, ಅಪ್ರಜಾಸ್ವಾಮಿಕ ಅಂಶಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯಕ್ಕೆ ಆ ಎರಡನ್ನು ಬೇರೆಯಾಗಿ ಬರೆಯಿರಿ.(AS$_1$)

   ಅ. ಪ್ರಪಂಚ ವಾಣಿಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ನಿರ್ಣಯಿಸಿದ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟು ಕೆಲವು ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂತ್ರಿ ಹೇಳಿದರು.

   ಆ. ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದ ರಿಗ್ಗಿಂಗ್ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ನಿವೇದಿಕೆಗಳು ಬಂದ ನಿಯೋಜಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೇ ಚುನಾವಣೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಚುನಾವಣೆ ಸಂಘ ಆದೇಶಿಸಿದೆ.

   ಇ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವು ಎಂದಿಗೂ ಶೇಕಡ 10 ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಒಂದು ಭಾಗದಷ್ಟು ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕೆಂದು ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳು ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಮುಂದಾಗಿವೆ.

8. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕೆಳಗಿನ ವಾದಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದನೆಯನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ. (AS$_4$)

   ಅ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಮಶಿಕ್ಷಣ ಇದ್ದು, ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು ಸೈನಿಕ (Army) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ, ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶವನ್ನು ಸೈನ್ಯವು ಪರಿಪಾಲಿಸಬೇಕು.

   ಆ. ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಎಂದರೆ ಏನು ತಿಳಿಯದ ಜನರ ಆಳ್ವಿಕೆ, ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೂ ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು ಬುದ್ದಿಜೀವಿಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆ.

   ಇ. ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮತಗುರುಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಕೋರಿದಾಗ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಏಕೆ ಕೇಳಬಾರದು? ದೇಶವನ್ನು ಮತಗುರುಗಳು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.

9. ಕೆಳಗೆ ನೀಡಿದ ದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಪಂಚ ಪಟದಲ್ಲಿ ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.(AS$_5$)

   ಅ. ಶ್ರೀಲಂಕ　　ಆ. ಬೆಲ್ಜಿಯಂ　　ಇ. ರಷ್ಯಾ　　ಈ. ಅಮೇರಿಕಾ (USA)

10. 'ಪೌರರ ಗೌರವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ' ಎನ್ನುವ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಮೊದಲ ಎರಡು ಪ್ಯಾರಾಗಳು ಓದಿ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾಧಾನ ನೀಡಿರಿ. (AS$_2$)

    ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪೌರರ ಗೌರವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

11. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ಹೋರಾಡಲು ಕಾರಣಗಳು ಏನು? (AS$_1$)

12. ನಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ತರಗತಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುಲು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ
19

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು,ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯನದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಪ್ರಜೆಗಳು ಮಾಡಿದ ವಿವಿಧ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೋಡಿದೆವು. ಆದರೂ ಸಹ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಕೂಡಾ ಬೇಧಭಾವ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಬೇಧಭಾವಗಳನ್ನು ಬದಲಾಸುವುದು ಅಷ್ಟು ಸುಲಭವಲ್ಲವೆಂದು ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಕಾರರು ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸಮಾಜ ವಿವಿಧ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಧ್ಯೇಯಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕಾನೂನು ತಯಾರು ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುವ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಸಿದ ಸೂತ್ರಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಇರಬೇಕೆಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಬಯಸಿತು. ಈ ಪೀಠಿಕೆಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

- ಕಳೆದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಓದಿದ ಸಂವಿಧಾನ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.

ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಂದರೇನು ? (What are the Rights?) :

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಸಮಂಜಸ ಕೋರಿಕೆಗಳು ಹಕ್ಕುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಕೋರಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಇತರರಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ನೋಡದಂತೆ ಸಂತೋಷವಾಗಿ ಜೀವಿಸಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇತರರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇತರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ರಕ್ಷಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಜೊತೆ ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಮಾನ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನಿರಂತರ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನೋಡಿದೆವು. ಕಪ್ಪು ಜಾತಿಯವರನ್ನು ಗುಲಾಮರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದರು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು ನೀಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಂತಹ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲರನ್ನು ಸಮಾನರನ್ನಾಗಿಸಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು, ತಮಗೆ ನಂಬಿಕೆಯಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಆಯುದ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಸಹ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮತ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಕೇವಲ ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಅಲ್ಲದೆ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಕೂಡ ರಕ್ಷಣೆ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರಾದ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾದ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಒಂದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತದೆ. ಕುಲ, ಜಾತಿ,ಲಿಂಗ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಿನ್ನತೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳೆಲ್ಲರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಕೆಲವು ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನ ನೀಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳೆನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು; ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶಗಳು ಕೂಡ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಕಟನೆಯಾಗಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಟನೆಯ ಮೇಲೆ ಅನೇಕ ಆಧುನಿಕ ದೇಶಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿ ಇದರಲ್ಲಿ ಹೆಸರಿಸಲಾದ ಮೂಲಭೂತ ಮಾನವ ಹಕ್ಕು (Universal Declaration of Human Rights, UDHR) ಗಳನ್ನು ತಾವು ಕೂಡ ಕಾಪಾಡುತ್ತೇವೆಂಬ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ.

SCERT TELANGANA

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು (Fundamental Rights in Indian Constitution) :

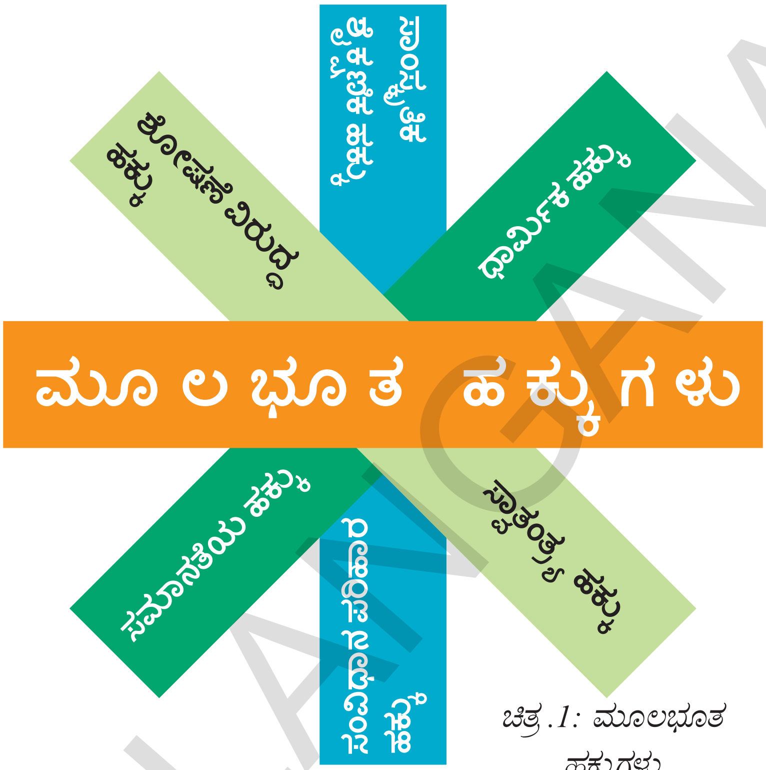

ಚಿತ್ರ.1: ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು

ಭಾರತ ಸಂವಿದಾನದ 3ನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇವು ಎಷ್ಟು ಮುಖ್ಯವಾದವೆಂದರೆ ಇವು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಂಡಾಗ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೆಳಗಿನ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹೋಗದಂತೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನ್ನಾದರೂ, ದೇಶದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲವನ್ನಾದರೂ ನೇರವಾಗಿ ಆಶ್ರಯಿಸಬಹುದು. ಸಂವಿಧಾನದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು, ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು 'ರಿಟ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವತಃ ದೊರೆಯುವ ಹಕ್ಕು. ಯಾವುದೇ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಳಗಾದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ("ಸು ಮೊಟೋ") ವಿಚಾರಣೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡಬಹುದು.

ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು (Right to Equality) :

ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಸಮಾನತೆಗೆ ಹಕ್ಕು ನೀಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳಿವೆ.

1. ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ (Equal Protection of Law) :

ಸರ್ಕಾರ "ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಾದರೂ ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು, ಕಾನೂನಿನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ." ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಕಾನೂನು ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ, ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಆದಾಯ, ಹುದ್ದೆ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯಂತಹ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ (Rule of law) ಎನ್ನುವರು.

ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕು ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೆ – ಅವರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೌರರಾಗಿರಬಹುದು, ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರಬಹುದು, ಸಣ್ಣ ರೈತನಾಗಿರಬಹುದು, ಕಾನೂನು ರಕ್ಷಣೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಕಾನೂನಿನ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಭಾರತೀಯ ಪೌರರನ್ನು ಅವರ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಲಿಂಗ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ವರ್ಣಗಳ ಬೇಧ ಭಾವನೆಗಳಿಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ಪೌರರು ಕಾನೂನಿನ ಮುಂದೆ ಸಮಾನರು.

ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬಹುದು, ಯಾವುದೇ ಅಪರಾಧಗಳು ಕಂಡುಬಂದಲ್ಲಿ ಆತನು ಕೂಡ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪೌರರಂತೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಬೇಕು. ಅದೇ ರೀತಿ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ದೋಷಿ ಎಂದು ರುಜುವಾದರೆ ಎಲ್ಲರಂತೆ ಆತನಿಗೆ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನಿಡಿದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದು ಯಾರು ಕೇಳುವಂತಿಲ್ಲ.

SCERT TELANGANA

ಆಧುನಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಾಹಣಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಅಧಿಕಾರಗಳು ನೀಡಿದೆ. ಅನೇಕ ವಿಧಿಗಳ ಜೊತೆ ನಿಯಮ, ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಇದಕ್ಕಿದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಬೇಧಭಾವ ತೋರಿಸದಂತೆ ಸಮಾನತೆಯ ಅಧಿಕರಣ (ಉಪವಾಕ್ಯ) ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

2. ಸಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ (Social Equality) :

ಈ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಅಂಶ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ. ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆ, ಲಿಂಗ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ವರ್ಣಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪೌರರಲ್ಲಿ ಬೇಧಭಾವ ತೋರಬಾರದು. ಇವುಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಪೌರರನ್ನು ಅಂಗಡಿಗಳು, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪಾಹಾರಗೃಹ (ರೆಸ್ಟೋರೆಂಟ್ಸ್)ಗಳು, ಬಾವಿ, ಕೆರೆ, ರಸ್ತೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಬಂಡವಾಗಳದಿಂದ ನಿರ್ವ;ಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಸಾರ್ವಜಿನಿಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳು, ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ / ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅರ್ಪಣೆಗೊಳಿಸಿದ ಇತರ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ತಡೆಯಬಾರದು. ಈ ಅಧಿಕರಣ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆ ಏನೆಂದರೆ ಜಾತಿ, ಧರ್ಮ, ಕುಲ, ಲಿಂಗದ ಆಧಾರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲೂ ತಾರತಮ್ಯ ತೊರದಂತೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಾಗ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ಎರಡು ವಿನಾಯಿತಿಗಳಿವೆ. ಮಹಿಳೆಯರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುವಂತೆ ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳು ವುದು ಮೊದಲನೆ ಯದು. ಎರಡನೆಯದು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಬುಡ ಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣೀಕ ವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳ ಬಹುದು.

ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಜನರೆಲ್ಲರ, ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳಿಗೋಸ್ಕರ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿರುವಂತಹ ವು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು, ಒಟ್ಟಾರೆ ದೇಶ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಇದು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಂಪಿನ ಪ್ರಜೆಗಳು ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು, ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡರೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಪೌರ ವ್ಯವಹಸಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಆಸ್ತಿ ಕಾನೂನು ಗಳಂತಹವುಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಅವಿಭಕ್ತ ಕುಟುಂಬ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಮಸ್ತ ವಾರಸುದಾರರಾಗಿ ಮಾಡಿದರು.

ಎಂದರೆ ಸಂವಿಧಾನ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗ ನೇಮಕದಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮೀಸಲಾತಿ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಪೌರರಿಗೆ, ಸಾಧಾರಣ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ವೈದ್ಯಕೀಯ ಕಾಲೇಜುಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಶೇಕಡ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳಿಂದ ಭರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

3. ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆ (Equality of Opportunity) :

ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿನ ನೇಮಕಾತಿಗಳಿಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪೌರರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂವಿಧಾನವು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಕುಲ, ಲಿಂಗ, ಜನ್ಮಸ್ಥಳ, ವಾಸಸ್ಥಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಿಗೆ ಅನರ್ಹರಾಗಬಾರದು. ಅಸಮತೋಲನಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಬಾರದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಡಲಿಕೆ ಇದೆ. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುವ ಹಿಂದುಳಿದ ಪೌರರಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಕೆಲವು ಉದ್ಯೋಗಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮೀಸಲಿರಿಸಬಹುದು. ಎಂದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಾದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ / ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರೆಗೆ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಿರಿಸಬಹುದು.

SCERT TELANGANA

4. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿಷೇಧ (Abolition of Untouchability) :

ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಾದರೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂವಿಧಾನ ನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ರದ್ದುಪಡಿಸಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾರಾದರೂ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರೆ ಅದು ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟವರು ಕಾನೂನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಾರ್ಹರು, ಅವರಿಗೆ ಜೈಲುಶಿಕ್ಷೆ ಕೂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶ ನಿಷೇಧವಿದ್ದರೆ, ಬಾವಿ, ಕೆರೆಯಿಂದ ನೀರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ನಿಷೇಧಿಸಿದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಪೌರ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

5. ಬಿರುದುಗಳ ರದ್ದು (Abolition of Title) :

ರಾಜರ ವರ್ಗವನ್ನು ಬೂರ್ಜ್ವಾಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ, ಅಸಮಾನತೆಯಿಂದ ವಿಭಜಿಸುವುದು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ನೀಡದಂತೆ ಸಂವಿಧಾನ ನಿಷೇಧಪಡಿಸಿತು. ರಾವ್ ಬಹದ್ದೂರ್, ಖಾನ್ ಬಹಾದ್ದೂರ್ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಾಜರ ವರ್ಗವನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತು. ಈ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಸಹಿತ ಸಂವಿಧಾನ ನಿಷೇಧಿಸಿತು. ಭಾರತ ದೇಶದ ಪೌರರು ಇತರ ದೇಶಗಳ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭಾರತದೇಶ ಪೌರರಾದ ಸೈನಿಕರು, ಪೌರ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಭಾರತ ರತ್ನ, ಪರಮವೀರಚಕ್ರ, ಪದ್ಮ ವಿಭೂಷಣಗಳಂತಹ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿರುದಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವು ಸಂವಿಧಾನ ನಿಷೇಧ ಪರಿಧಿಯೊಳಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕು (Right to Freedom) :

ಸಂವಿಧಾನ ರಚನಾಕಾರರು ಮುಖ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಹಕ್ಕು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳಿಗೆ ಭರವಸೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

1. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಭಾವ ಪ್ರಕಟನಾ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ (Freedom of speech and expression) :

ಇದರ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಸಮಾವೇಶ, ಪ್ರಚಾರ, ನಾಟಕಗಳು, ಚಿತ್ರಲೇಖನದಂತಹ ವಿವಿಧ ಮಾರ್ಗಗಳ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು

- ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಮಾನತೆಯ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಸಂವಿಧಾನ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ ? ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡಿ.
- ಸಮಾನತೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಏನೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಈಗ ಮಾಡುವುದು ಸಂವಿಧಾನದ ಅನ್ವಯ ಸರಿಯಾ, ಅಲ್ಲ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
  - ಬೀದಿಯಲ್ಲಿನ ನಲ್ಲಿ (ಕೊಳಾಯಿ) ಯಿಂದ ನೀರು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಡಿಕೆ ತನ್ನ ಮಡಿಕೆಗೆ ತಾಕಿತೆಂದು ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕಾದಾಟಕ್ಕಿಳಿದನು.
  - ಕೆಲವು ವರ್ಗದ ಜನರನ್ನು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುತ್ತಾರೆ.
  - ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದವರೆನ್ನುವ ನೆಪದಿಂದ ಕೆಲವು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಹತ್ತಿರ ಬಿಡಲಾರರು.
  - ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದರೆ ತಮ್ಮನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ಇಲ್ಲವೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಬಹಳ ಸಮೂಹಗಳ ಜನರು ಅಂತಹ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.
- ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿನ ಸಮಾನತೆಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ? ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ವಿಧವಾದ ಹಕ್ಕು ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟ ಹಕ್ಕು. ಶಾಂತಿ, ಭದ್ರತೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಭದ್ರತೆ, ನೈತಿಕತೆ, ಜನರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಂತಹ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ, ಗೌರವ, ನೈತಿಕತೆಗಳ ದೃಶ್ಯ ಸಿನಿಮಾಗಳು ಸೆನ್ಸಾರ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮೂಲಕ ಸಮೀಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ.

ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಅನೇಕ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಲೋಚಿಸದೆ ಮನಬಂದಂತೆ ಮಾತನಾಡುವಂತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇತರರನ್ನು ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ಗುರಿಮಾಡುವ, ಅನೈತಿಕತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದಾಗಿ, ಕಾನೂನು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಇರಬಾರದು. ಇತರರನ್ನು ಬಡಿದೆಬ್ಬಿಸದಂತೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಪ್ರೇರೆಪಿಸದಂತೆ ಜನರನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುವ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ.

2. ಆಯುಧಗಳು ಇಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಒಗ್ಗೂಡುವ ಹಕ್ಕು

(Freedom to assemble peacefully without arms) :

ಚಿತ್ರ .2: ಒಂದು ಪ್ರತಿಭಟನೆ

ಶಾಂತಿ ಭದ್ರತೆ , ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಗ್ರತೆ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗ:ನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು, ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಲ್ಲವೆ ತಮ್ಮ ಆಲೋಚನೆಗಳು, ಅವಲೋಕನೆಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳವಂತಹ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಒಗ್ಗೂಡುವ ಹಕ್ಕು ಪ್ರಜೆಗಳಿಗಿದೆ. ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಬಹಿರಂಗ ಸಭೆಗಳು, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಹಕ್ಕಿದೆ.

ಆದರೆ, ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯಾವ ಸಮಾವೇಶವಾದರೂ ಶಾಂತಿಯುತವಾಗಿರಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಆಯುಧಗಳು ಉಪಯೋಗಿ ಸದಂತೆ, ಪ್ರದರ್ಶಿಸ ಬಾರದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಆಡಳಿತಾಂಗದಿಂದ ಮುಂದೆ ಅನುಮತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

3. ಸಂಘ, ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸ್ಥಾಪನೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕು (Freedom to form associations or unions) :

ಶಾಂತಿಭದ್ರತೆಗಳು, ನೈತಿಕತೆ, ದೇಶ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ, ಸಮಗ್ರತೆ ಈ ಹಕ್ಕು ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಘಗಳಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಂಘಗಳಾಗಿ ಏರ್ಪಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನೀವು ಕೇಳಿಯೇ ಇರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಸಂಘಗಳ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಮಾವೇಶಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರ ಒಡೆಯನ (ಯಜಮಾನನ) ಮುಂದೆ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘ ಕಾರ್ಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ.

- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಸಂಘಗಳಿವೆ ?
- ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಂಘಗಳು ಏಕೆ ಏರ್ಪಡುತ್ತವೆ ? ಅವು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೇನು ?

SCERT TELANGANA

4. ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಹಕ್ಕು (Freedom to move freely) :

ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ, ಎಲ್ಲಿಗಾದರೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳ ನಿಮಿತ್ತ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಎಂಬ ಅಂಟು ವ್ಯಾಧಿಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ಕೆಲವು ಸರಿಹದ್ದು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಸಂಚಾರದಿಂದ ದೇಶ ಭದ್ರತೆಗೆ ಭಂಗ ಇದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

- ಜನರು ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಅನೇಕ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಿ ಏಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಿರಪಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ?
- ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ದೊರೆತು, ವಾಸಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಮನೆಗಳಿಲ್ಲದವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು?

5. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ವಾಸಿಸುವ, ಸ್ಥಿರಪಡುವ ಹಕ್ಕು
(Freedom to reside and settle in any part of the territory of India) :

ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಪರಿಶಿಷ್ಟಪಂಗಡಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಆದಿವಾಸಿ, ಗಿರಿಜನರು ತುಳಿತಕ್ಕೆ, ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆಗೊಳ್ಳಲು ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು.

6. ಯಾವುದೇ ವೃತ್ತಿ, ಉದ್ಯೋಗ, ವಾಣಿಜ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನಾದರೂ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು
(Freedom to practise any profession or to carry on any occupation, trade or business):

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳಿಗಾಗಿ ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹಾನಿಕರವಾದ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅದೇ ರೀತಿ ಯಾವುದಾದರೂ ವೃತ್ತಿ, ಇಲ್ಲವೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ವೃತ್ತಿಪರ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಅರ್ಹತೆಯುಳ್ಳವರನ್ನು ಸಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಬಹುದು.

ಮೇಲೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಸಂವಿಧಾನ ಕೂಡ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಾರ್ವಭೌಮ, ಸಮಗ್ರತೆಯ ಅಡಿ ಈ ಆರು ನೈತಿಕತೆ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ ಈ ಆರು ಸ್ವಾತಂತ್ರಗಳು ತಾತ್ಕಲಿಕವಾಗಿ ರದ್ದಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದ್ದರಿಂದ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ರದ್ದು ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

■ ಆರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ರದ್ದು ಪಡಿಸಬಹುದು ಆದರೆ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ವ್ಯಕ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕೂಡ ರದ್ದು ಪಡಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ವಾಕ್ಯದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

7. **ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು (Right to Life) :**

ಸಂವಿಧಾನ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಕೆಳಗೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳಿವೆ.

■ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಾಗಿ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಭರವಸೆ ನೀಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿ ರುವ ಕಾನೂನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಮೀರಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

■ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಕಾನೂನನ್ನು ಕಣ್ಮರೆ ಮಾಡಿ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಜೀವನಕ್ಕೆ, ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟು ಮಾಡಬಾರದು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆತನಿಗೆ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು ವ್ಯಕ್ತಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕು ನಿರ್ಬಂಧಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುತ್ತದೆ. ಅಂದಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕಿನ ಕೆಳಗೆ ಮರಣಿಸುವ ಹಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುವುದು ಅಪರಾಧವಾಗುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

- ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಿರ್ವಹಿಸಿರಿ.

1. ಒಂದು ಕುಲದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಭಾವನೆಗಳಿಗೆ ನೋವುಂಟುಮಾಡು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.
2. ಪ್ರತಿ ಸಿನಿಮಾಕ್ಕೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಮುನ್ನ ಸೆನ್ಸಾರು ಬೋರ್ಡ್‌ನಿಂದ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು.
3. ರಾತ್ರಿ 11:00 ಗಂಟೆಗಳ ನಂತರ ಹಬ್ಬಗಳು, ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮೈಕನ್ನು ಬಳಸಬಾರದೆಂದು ನ್ಯಾಯಾಲವು ಆದೇಶ ನೀಡಿದೆ.

- (8ನೇ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಓದಿದ) ಪೋಲಿಸರು, ನ್ಯಾಯಾಲಗಳ ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವೇನು ?
- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿವೆ? ಅಷ್ಟು ವಿಧವಾದ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಏಕೆ ಇವೆ ?

■ 2002 ರಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಹಕ್ಕು ಕೂಡ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ 6 ರಿಂದ 14 ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಉಚಿತ, ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇರುವ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಕ್ರಮ ತಪ್ಪದಂತೆ ಶಾಲೆಗೆ ಹಾಜರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಮೇಲಿದೆ. ಭವಿಷ್ಯತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು, ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸಹಕರಿಸುವ ಮಕ್ಕಳೆಲ್ಲರಿಗೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುವ ಅವಕಾಶ ತಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ, ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಬೇಕಾದ ನೈಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಜೆಗಳು ಭಾವಿಸಿದರಿಂದ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಜೋಡಿಸಿದ್ದಾರೆ.

■ ಸಾಧಾರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು,ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.ಏಕೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಹೇಳದೆ ಯಾರನ್ನು ಬಂಧಿಸಬಾರದು.ಬಂಧನಕ್ಕೊಳಗಾದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ವಕೀಲರ ಮುಖಾಂತರ ವಾದಿಸುವ ಹಕ್ಕು ಇದೆ.

ಶೋಷಣೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಹಕ್ಕು (Right against Exploitation) :

ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಕೆಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ "ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕ ಸೇವೆಗಳು ನಿಷೇಧಕ್ಕೊಳಪಡುತ್ತವೆ."

ಚರಿತ್ರೆ ಅಧ್ಯಾಯನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವೇತನ ನೀಡದಂತೆ ಕೆಲವು ಜನ ಬಿಟ್ಟಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಓದಿದ್ದೀರಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಒಬ್ಬ ಜಮೀನುದಾರ ಇಲ್ಲವೆ ಗುತ್ತಿಗೆದಾರ ವೇತನ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇಲ್ಲವೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ವೇತನಕ್ಕೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಯಾರಿಂದಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗದಂತೆ ಇರುವ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಶೋಷಣೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಬಹುದು. ಅದೇ ರೀತಿ ನಿರ್ಬಂಧ ಜೀತದಾಳಾಗಿ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಅದು ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

"ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಷೇಧ" ("Prohibition of employment of children in factories") :

"14 ವರ್ಷಗಳೊಳಗಿನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ, ಗಣಿಗಳಲ್ಲಿ, ಇತರ ಅಪಾಯಕಾರಿ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ನಿಷೇಧ" ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನು ಗುಣವಾಗಿ ಬೆಂಕಿಪಟ್ಟಣ, ಪಟಾಕಿಗಳು, ಬೀಡಿ, ತಿವಾಚಿ (ಜಮಕಾನೆ), ಬಣ್ಣಹಾಕುವ, ಅಚ್ಚು ಹಾಕು(ಮುದ್ರಿಸು)ವಂತಹ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೆಲಸದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸುತ್ತ ಕಾನೂನನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಧವಾದ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೀವು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಾ?
- ಶಿಕ್ಷಕನ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿನ ಕನಿಷ್ಟ ವೇತನಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕು (Right to Freedom of Religion) :

ಪೌರರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಯಾವ ಧರ್ಮವನ್ನಾದರೂ ಅವಲಂಬಿಸುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ತನ್ನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚಾರಗಳನ್ನು ಆಚರಿಸದಂತೆ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ತಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ತನ್ನ ಧರ್ಮವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಿದೆ. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾತ್ಯಾತೀತವಾದ ಸ್ಪೂರ್ತಿಯನ್ನು ಈ ಹಕ್ಕು ಕಾಪಾಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಧರ್ಮದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶಿಶು ಹತ್ಯಾ ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ ಒಳಪಡುವಂತಿಲ್ಲ. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂದೂ ಯಾರು "ಸತಿ ಸಹಗಮ" ವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಧರ್ಮವಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಮುನ್ನ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ನೋಡಬೇಕು. ಭಾರತ ದೇಶ ಜಾತ್ಯಾತೀತ ದೇಶ ಎಂದು ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಸಂವಿಧಾನದ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ.

ಚಿತ್ರ.3: ವಿವಿಧ ಧರ್ಮಗಳ ಜನರು, ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳು

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಆಚಾರಗಳು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತಿವೆ ?

(1) ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ (2) ತಲಾಕ್, ತಲಾಕ್, ತಲಾಕ್ (3) ಅಗ್ರಕುಲ – ದಳಿತರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆವರಣಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡುವುದು.

- ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರೆ ಯಾವ ಮತವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸದಂತೆ ಇರಬಹುದಾ ?

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳು : (Cultural and Educational Rights) :

"ಭಾಷೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ, ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯಾದರೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಗಳು ತಾವು ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಬಂಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಹಕ್ಕಿದೆ." ಎಂದು ಸಂವಿಧಾನ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ವರ್ಗಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಧರ್ಮ, ಭಾಷೆಪರವೆಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನಿಡಿದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಲ್ಲ ಎಂಬುದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯಾತರು, ಆದರೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಬೆಂಗಾಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಅವರು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿನ ಸಿಕ್ಕ ಧರ್ಮಸ್ಥರು ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ,ಆದರೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್, ರಾಜಸ್ಥಾನ್, ಹರಿಯಾಣದಂತಹ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ.

ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ, ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕನ್ನಡ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ತಡೆಯುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇತರ ನಿಯಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದರೆ ಇಂತಹ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗುರ್ತಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ನೀಡಬೇಕು. ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆ ಯಲ್ಲಿನ ಪಾಠಶಾಲೆ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ್ ರಾಜ್ಯ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಅನುಬಂಧ ಏರ್ಪಟ್ಟು, ಬೋರ್ಡ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದರೆ ಇತರ ಎಯಿಡೆಡ್ ಖಾಸಗಿ ಪಾಠಶಾಲೆ ಮಾದರಿಯಂತೆ ಅದು ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು.

SCERT TELANGANA

ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧ ಪರಿಹಾರ ಹಕ್ಕು (Right to Constitutional Remedies) :

ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದವು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಾಗ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯಗಳ ಉನ್ನತ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ದೇಶ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯವನ್ನು ಮೊರೆ ಹೋಗುವ ಹಕ್ಕಿದೆ. ನ್ಯಾಯಲಯ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಒಳಪಡದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲ ವಾದಾಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಬಹುದು.

ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಗೊಂಡಾಗ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿನ ಬಡವರು, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಪ್ರಜೆಗಳು ಬಹಳ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಸಹ ಭೇಟಿ ನೀಡುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲಿಲ್ಲ. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ದೊರೆಯು ವಂತೆ ಮಾಡಲು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ (Public Interest Litigation ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿPIL) ಹೂಡಲು ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದವು. ಒಂದು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಗುಂಪಿನ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭಂಗ ಉಂಟಾದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಿಲ್ಲ. ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ (ಇಲ್ಲವೆ ಸಂಸ್ಥೆ) ಈ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಗಳನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಇದು ಇನ್ನೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪರಿಸರದ ಅಂಶಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಪಾದರ್ಶಕತೆ ಸೆರೆಮನೆ ವಾಸಿಗಳನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿರುವ ರೀತಿಯಂತಹವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಕೆಳಗೆ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳ ಮೊಕದ್ದಮೆಗೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ

ಒಂದು ನದಿಯ ಮೇಲೆ ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿತು ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅಣೆಕಟ್ಟು ನಿರ್ಮಿಸಿದರೆ ಹೊಲಗಳು ಮುಳಿಗಿ ಹೋಗುವ ರೈತರು 50,000 ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರಿಂದ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭೂಮಿ, ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಜೀವನ ವಿಧಾನ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಿವಾಸವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟಬಂದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಇದು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ದೇಶ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹೂಡಬಹುದು. 50,000 ಪ್ರಜೆಗಳ ಪರವಾಗಿ ಒಂದೇ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಹಾಕಬಹುದು.

ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪರಿಧಿ (ವ್ಯಾಪ್ತಿ) (Scope of Fundamental Rights) :

ಸಂವಿಧಾನ ನೀಡಿದ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಆಗಿಂದಾಗ್ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಕ್ಕುನಂತಹ ಹೊಸ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅದರೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಮೂಲಕ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಇಲ್ಲವೆ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾ ದೇಶದ ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ತೀರ್ಪನ್ನು ನೀಡಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಹಾರದ ಹಕ್ಕನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು ತಿದ್ದುಪಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳು (Other Institutions and Rights) :

ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ಹಕ್ಕುಗಳು ಕೂಡ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ಅನೇಕ ಜನರ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿವೆ. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೂಲವನ್ನು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿಯ ಮಾಗ್ನಾಕಾರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ, ಫ್ರೆಂಚ್‌ಕ್ರಾಂತಿಯಲ್ಲೂ ಇವೆ. ಪುರುಷರ, ಪೌರರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚ ಯುದ್ಧಗಳ ನಂತರ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಹಾಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಧಾನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು . ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಒಂಬತ್ತು ದೇಶಗಳ ಗುಂಪಿನೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಸಂಘವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತು. 30 ನೇ ಅಧಿಕರಣದಲ್ಲಿ ಈ ಸಂಘ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕರಡು

(Universal Declaration of Human Rights) ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿತು. 1948 ರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಾವೇದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಆಮೋದಿಸಿದರಿಂದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ವಿಶ್ವ ಪ್ರಕಟನೆಯಾಗಿ ಬದಲಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮೇಲೆ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳೆಲ್ಲವೂ ಈ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕಾನೂನುಗಳಿಗಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರ ಇವುಗಳಿಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸು ವುದು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸ್ವಿಕಾರ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರು ವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದ ದೇಶಗಳ ಮೇಲೆ ಇತರ ದೇಶಗಳು ಕೆಲವು ನಿಷೇಧಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಚಿತ್ರ .4: ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗೋಡೆ ಪ್ರತಿ.

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘ

(Human Rights Commission):

ಪ್ರಜೆಗಳ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಕೃಷಿ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸದಸ್ಯ ದೇಶಗಳು ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತದೆ. 1993 ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸಾರ್ಕರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಒಂದು ಕಾಯ್ದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿತು. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಕೆಳಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘ (National Human Rights Commission, NHRC)ವನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿತು. ಪೌರ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ದೇಶವೆಲ್ಲಾ ಇರುವಂತೆ ಕಾಯ್ದೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಳ್ಳುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ, ಪರಿವೀಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಸರ್ಕಾರ ಇತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ನಮಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸಂಘ, ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘಗಳಂತಹವು ಇದೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘಕ್ಕೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ('ಸುಮೊಟೋ') ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಇಲ್ಲವೆ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದವರ ಪರವಾಗಿ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ ಕೊಟ್ಟ ದೂರಿನ ಮೇಲೆ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಅದರ ಅನುಮತಿಯಿಂದ ಈ ಸಂಘ ಅದರಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಸ್ಥಿಕೆವಹಿಸಬಹುದು. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂವಿಧಾನದ ಕೆಳಗೆ, ಅದರ ಮೂಲಕ ಇರುವ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಮೀಕ್ಷಿಸಿ ಅವು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಈ ಸಂಘ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ. ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ಇದು ಸಮೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ (Violation of Human Rights) :

ಚಿತ್ರ .6: (ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆ) ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಲೋಗೋ (ಚಿಹ್ನೆ)

ಪೋಲಿಸರ ಹಿಂಸೆ, ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಸಮಾಚಾರ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು, ಅವಿನೀತಿ, ಮಹಿಳೆಯರ ಲೈಂಗಿಕ ವೇದನೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು, ಅಪರಾಧ ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ, ಸ್ತ್ರೀ, ಶಿಶು ಹತ್ಯೆ, ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಪಹರಿಸುವುದು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಮಕ್ಕಳ, ಹಿಂದುಳಿದ ಜನರು ದಾರುಣ ಜೀವನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು, ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ಭೇದಭಾವ, ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸೆಯಂತಹ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಅವಗಾಹನೆ (ಅರಿವು) ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ ಈ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುತ್ತಿವೆ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಇವುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ರಾಜ್ಯಗಳ ಮಾನವ ಹಕ್ಕು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಮಾಡಬಹುದು.

- ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘ ಇದೆಯಾ ? ಅದರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.
- ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿರಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂಘ (NHRC) ಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೂರು ಬರೆಯಿರಿ.

ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು (Fundamental Duties)

ಹಕ್ಕುಗಳು ಇದ್ದಾಗ ನಮಗೆ ಕೆಲವು ವಿಧಿಗಳು / ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿವೆ. ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಜೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ನಿಬಾಯಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದರೂ ಈ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿದಾಗ ಅವರು ಮೇಲಿನ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಿಲ್ಲ.

"ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾರತ ಪೌರನ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು"

a) ಸಂವಿಧಾನ ಬದ್ದವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗೀತೆಯನ್ನಾಗಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜವನ್ನಾಗಲಿ ಅವಮಾನಿಸಬಾರದು.

b) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ನೀಡಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಗಳು ಉನ್ನತ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು.

c) ಭಾರತ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಭೌಮತೆ, ಸಮಗ್ರತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

d) ದೇಶ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

e) ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳು, ಧರ್ಮದ ಪ್ರಜೆಗಳ ಮಧ್ಯ ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಉಂಟು ಮಾಡಬಾರದು.

f) ದೇಶ ಪರಿಸರ ನಾಶವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ದಿಪಡಿಸಬೇಕು.

g) ನಮ್ಮ ದೇಶ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಮಹೋನ್ನತವಾದ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಬಂದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಗೌರವಿಸಿ, ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

h) ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವೈಖರಿ, ಮಾನವತಾವಾದ, ಅನ್ವೇಷಣೆ, ಸಂಸ್ಕರಣೆಗಳ ವೈಖರಿಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

i) ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕು.

j) ಎಲ್ಲಾ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ತಲುಪಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು.

k) ಮಕ್ಕಳನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

SCERT TELANGANA

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು
2. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು
3. ದೂರು / ಮೊಕದ್ದಮೆ
4. ಬಿರುದುಗಳು
5. ಇಷ್ಟಬಂದಂತೆ (ಮನಬಂದಂತೆ)

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. **ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಲ್ಲ ?**(AS_1)

   a. ಬಿಹಾರ್ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಪಂಜಾಬ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು.

   b. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಧಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.

   c. ಸರ್ಕಾರಿ ಉದ್ಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ , ಪುರುಷರಿಗೆ ಒಂದೇ ರೀತಿಯ ವೇತನ ಲಭ್ಯವಾಗುವುದು.

   d. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಆಸ್ತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತವಾಗಿ ಬರುವುದು.

2. **ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಭಾರತ ಪೌರರಿಗಿಲ್ಲ .**(AS_1)

   a. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ (ಟೀಕಿಸುವ) ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

   b. ಸಾಯುಧ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

   c. ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

   d. ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಧಾನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

3. **ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಮಧ್ಯ ಇರುವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸರಿಯಾದದ್ದು ? ನಿಮ್ಮ ಆಯ್ಕೆಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರಿ.** (AS_1)

   a. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶ ತನ್ನ ಪೌರರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

   b. ಪೌರರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ನೀಡುವ ಪ್ರತಿ ದೇಶ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶವಾಗುತ್ತದೆ.

   c. ಹಕ್ಕುಗಳು ನೀಡುವುದು ಉತ್ತಮ, ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಅವು ಕಡ್ಡಾಯವಲ್ಲ.

4. **ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಕ್ಕಿನ ಕೆಳಗೆ ಹೆಸರಿಸಿದ ನಿರ್ಬಂಧನೆಗಳು ವಿಧಿಸುವುದು ಸರಿಯೇ ? ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ.** (AS_2)

   a. ಭದ್ರತಾದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಸರಿಹದ್ದು ಪ್ರಾಂತಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಲು ಭಾರತೀಯ ಪೌರರಿಗೆ ಅನುಮತಿ ನೀಡಬೇಕು.

   b. ಸ್ಥಳೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಪ್ರಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನವರು ಆಸ್ತಿ ಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಿದ್ದಾರೆ.

   c. ಮುಂಬರುವ ಚುನಾವಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ಪಕ್ಷ ಜಯಗಳಿಸುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಚ್ಯುತಿತರುವ ಪುಸ್ತಕ ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ.

SCERT TELANGANA

5. **ಈ ಅಧ್ಯಾಯ, ಹಿಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಸಂವಿಧಾನ ನೀಡಿದ ಆರು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ.**(AS_1)

6. **ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟವುಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಳ್ಳಗಾಗುತ್ತಿವೆಯಾ ? ಹಾಗಾದರೆ ಯಾವ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲವೆ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ? ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸಹಪಾಠಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.**(AS_1)

   a. ಯಾವ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೋ ಹೇಳದಂತೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿರಿಸಿದರು.

   b. ನಿನ್ನ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗ ತನ್ನದೆಂದು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹೇಳವುದು.

   c. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಆಹಾರ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಡದೇ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿನ್ನನ್ನು ಬೆಂಕಿಪೆಟ್ಟಿಗೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

   d. ನಿಮ್ಮ ತಂದೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪಿತ್ರಾರ್ಜಿತ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಹೋದರ ನಿನಗೆ ನೀಡಲು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

7. ನೀವು ಒಬ್ಬ ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಎಂದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಕೆಲವು ಜನರು ಕೆಳಗೆ ಹೇಳಿದ ಮನವಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪರವಾಗಿ ನೀವು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವಾದಿಸುವಿರಿ ?(AS_4)

   "ಮೇಲಕ್ಕೆ ಇರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿನ ನದಿಯ ನೀರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಾಲುಷ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ನಮಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಈ ನದಿಯಿಂದ ಬರುತ್ತವೆ. ಈ ನೀರು ಕಲುಷಿತವಾದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಊರಿನ ಜನರು ರೋಗಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ದೂರು ನೀಡಿದರೂ, ಅವರು ಯಾವ ಕ್ರಮಕೈಗೊಂಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಖಚಿತವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯೇ"

8. 'ಬಿರುದುಗಳ ರದ್ದು' (Abolition of Title) ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆ ಕೆಳಗೆ ಇರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿರಿ. (AS_2)

   ಈ ಬಹುಮಾನಗಳು ಹೊಂದಿದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದನ್ನು ಬಿರುದಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು ಏಕೆ ?

9. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ಒಂದು ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿರಿ. (AS_6)

ಚರ್ಚೆ :

ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಷ್ಕಾರವೇ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

±Ý¦hÆP…r

1. ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ನ್ಯಾಯವಾದಿಯನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಗೆ ಆಹ್ವಾನಿಸಿ, ನೇರ ಸಂಪರ್ಕದ ಮೂಲಕ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ.

   - ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಗಳು.
   - ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ.
   - ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ವಿಧಾನಗಳು.
   - ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇತರೆ ವಿಷಯಗಳು.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

20 ಮಹಿಳೆಯರ ರಕ್ಷಣೆ ಕಾನೂನುಗಳು

- ನೀವೆಂದಾದರೂ ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ?
- ಬಾಲಕೀಯರನ್ನಾಗಲೀ, ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನಾಗಲೀ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು ಎಂದಾದರೂ ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ ?
- ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದಾಗಲೀ, ಬೈಯ್ಯುವುದಾಗಲೀ, ಬೆದರಿಸುವುದಾಗಲೀ ನೀವೆಂದಾದರೂ ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ?
- ಒಂದು ವೇಳೆ ನೋಡಿದ್ದರೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ ?

ಪ್ರಪಂಚದ ತುಂಬೆಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿಯರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಹಿಂಸೆ, ಕಿರುಕುಳವನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅವರ ಮಾನಸಿಕ, ಶಾರೀರಿಕ ಆರೋಗ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವಬೀರುತ್ತದೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಯುವತಿಯರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಹೊರಗಡೆ ತಿರುಗಾಡಲು ಸಾಹಸಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹುಡುಗಿಯರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಲು ಸಹ ಭಯ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾತಿನಿಂದ ಕಿರುಕುಳ ನೀಡುವುದು, ನೋವು ಕೊಡುವುದು, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ (ಕೀಳಾಗಿ) ಮಾತನಾಡುವುದು, ನೀವೇನು ಮಾಡಲಾರಿರೆಂದು ಹಿಯಾಳಿಸುವುದು. ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ, ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ಲೈಂಗಿಕವಾಗಿ ಹಿಂಸಿಸುವಂತಹವು ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲು ಗಮನಿಸುತ್ತಿರುವುದಲ್ಲದೆ ದೂರದರ್ಶನ, ದಿನ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ಈ ಸಂಘಟನೆಗಳು ಅವರ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆಂಬುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನಗಳು. ಇವುಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಂದರೂ, ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಮಂದಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ಬಾಧಿತಳು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ರಕ್ಷಣೆ (ಹೇಗೆ) ಪಡೆಯಬಹುದೆಂಬುದನ್ನು ಸಹ ತಿಳಿಯದು.

ತಮ್ಮ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾನೂನುಗಳ ಮೇಲೆ ನಾಳಿನ ಮಹಿಳೆಯರಾದ ಹುಡುಗಿಯರು, ಮಹಿಳೆಯರೆಲ್ಲರೂ ಅವಗಾಹನೆ ಹೊಂದಬೇಕು. ಆಗ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಎಲ್ಲಾ ಹಿಂಸೆಗಳಿಂದ, ಕಿರುಕುಳಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಹುಡುಗಿಯರು, ಸ್ತ್ರೀಯರು ಗುಪ್ತವಾಗಿ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ನೋವುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಸರವಾದ ಯಂತ್ರಾಂಗ ಇದೆಯಾ? ಇದ್ದರೆ ಎಲ್ಲಿ, ಯಾವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೀಯರ, ಮಹಿಳೆಯರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಅನೇಕ ರೂಪಗಳ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಾಗಬಹುದು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಾಗಬಹುದು, ಈವಿಧವಾದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಾಲ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು? ಬಾಲಕೀಯರ, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಮಗ್ರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕುಂಟಿತಗೊಳಿಸುತ್ತಿರುವ ಮೇಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು, ಸಮಾಜದ ವೈಖರಿಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವ ಅವಸರ ಬಹಳವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ಮಾಡಿದ ಕಾನೂನುಗಳ ಸರಿಯಾದ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಭಾವಿ ಜೀವನವನ್ನು ಆನಂದವಾಗಿ ಕಳೆಯಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ.

ವಿಶ್ವ ಸಂಸ್ಥೆಯು 1989 ರಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿದ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೇಲೆ 191 ದೇಶಗಳು ಸಹಿ ಹಾಕಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಸಹ ಒಂದು. ಇವು ಜನರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಯಾವ ವಿಧಾವಾದ ಬೇಧ ಭಾವವಿಲ್ಲದಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ನೋಡೋಣ.

ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳು

1. ಲಿಂಗಭೇಧವಿಲ್ಲದಂತೆ 18 ವರ್ಷದೊಳಗಿನವರೆಲ್ಲರೂ ಮಕ್ಕಳೇ.
2. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳಿಗೆ ಭದ್ರತೆ ಕಲ್ಪಿಸುವುದು.
3. ಜೀವನ – ಜೀವಿಸುವ ಹಕ್ಕು
4. ಸಾಧ್ಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಮಕ್ಕಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಲಿತು ಜೀವಿಸುವುದು.

SCERT TELANGANA

5. ವಿಷಯ ಪರಿಜ್ಞಾನ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಸಮಾಚಾರ ಸಾಧನಗಳಾದ ರೇಡಿಯೋ, ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳು, ದೂರದರ್ಶನಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿಯ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಗಾಹನೆ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಕ್ಕು.
6. ನೋವು ಉಂಟು ಮಾಡುವ, ದೌರ್ಜನ್ಯಕರವಾದ, ಹಾನಿಕರವಾದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ನಡೆಯದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು.
7. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಶಾರೀರಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಿದ್ಯೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಶ್ರದ್ಧೆ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು.
8. ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಸೌಕರ್ಯ ಹೊಂದುವ ಹಕ್ಕು.
9. ಮಕ್ಕಳು ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಹಕ್ಕು. ಅವರ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮತವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವ ಹಕ್ಕು.
10. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಆಟವಾಡುವ ಹಕ್ಕು.
11. ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯೆಗೆ, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾನಿಉಂಟಾಗುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು.
12. ಹಾನಿಕರವಾದ ಔಷಧಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು, ತಯಾರಿಸುವುದು, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳದಂತೆ ರಕ್ಷಣೆ ಹೊಂದುವುದು.
13. ಮಕ್ಕಳು ನೋವಿಗೊಳಗಾದರೂ, ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೊಳಗಾದರೂ ಇಲ್ಲವೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೂ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯುವ ಹಕ್ಕು.

ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರು, ಜನರೆಲ್ಲಾ ಈ ವಿಶ್ವಸಂಸ್ಥೆಯ ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಒಪ್ಪಂದದ ಕುರಿತು ಅವಗಾಹನೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರವು ಜನರಿಗೆಲ್ಲಾ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸಬೇಕು..

ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ 2006

ಬಾಲಕ ಎಂದರೆ 21 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದವನು. ಬಾಲಕಿ ಎಂದರೆ 18 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದವಳು. ವಿವಾಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರಲ್ಲಿ ಯಾರೊಬ್ಬರು ವಯಸ್ಸು ಮೇಲೆ ತಿಳಿಸಿದ ವಯಸ್ಸಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಪುರುಷನು 21 ವರ್ಷಗಳ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟವನು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಆತನಿಗೆ 2 ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲವೇ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೂ ಜರಿಮಾನ ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಇಂತಹಾ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡವರು ಇಲ್ಲವೇ ಅವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದವರನ್ನು ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ 2006ರ ಪ್ರಕಾರ ಅಪರಾಧಿಗಳಾಗುತ್ತಾರೆ, ಶಿಕ್ಷೆಗೊಳಗಾಗುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ರದ್ದಾದ ನಂತರ ಆ ಬಾಲಕಿಗೆ ಪುನಃ ವಿವಾಹ ಆಗುವವರೆಗೂ ಪುರುಷನು ಜೀವನಾಂಶ ನೀಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ವಿವಾಹದಲ್ಲಿನ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೈನರ್ ಆದರೆ ಆತನ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ, ಮಕ್ಕಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ವಿವಾಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ವಿವಾಹ ರದ್ದಾದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ತಿರುಗಿ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು :

- ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಗರ್ಭವತಿಗಳಾಗುವುದು.
- ಬಾಲಕಿಯರ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಾಣಿಕಗೆ, ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶ ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.
- ಬೆಳೆವಣಿಗೆ ಇಲ್ಲದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಬಲವಂತವಾಗಿ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳ್ಳಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವುದು.
- ಅಧಿಕ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಧರಿಸಿ, ಗರ್ಭಸ್ರಾವ, ತಿಂಗಳುಗಳು ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವ ಮುಂಚೆ ಜನ್ಮಿಸುವುದು, ಇದರಿಂದ ಮಾತೃ ಮರಣಗಳು, ಶಿಶು ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುವುದು

ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹವನ್ನು ತಡೆದ ಒಂದು ಯಶಸ್ವಿ ಕಥೆ

ರಾವಿರಾಳ್ಳ ಕವಿತ, ವಯಸ್ಸು ಹನ್ನೆರಡು ವರ್ಷಗಳು, ತಂದೆ ನಾಂಚಾರಯ್ಯ,ಅವರದು ಮಹಬೂಬ್ ನಗರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯ ರಂಗಾರೆಡ್ಡಿ ಗ್ರಾಮ. ಈ ಬಾಲಕಿ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 7ನೇ ತರಗತಿ ಓದುತ್ತಿರುವಳು. ಈ ಹುಡುಗಿಗೆ ವಿವಾಹ ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಶಾಲೆಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯ ಮಾಮಿಡಿಪೂಡಿ ವೆಂಕಟ ರಂಗಯ್ಯ ಫೌಂಡೇಷನ್(*MVF*) ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿದಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಹುಡಿಗಿಯ ಮನೆಗೆ ಆ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು,ಬಾಲ್ಯ ಇವಾಹ ನಿಷೇಧ ಸದಸ್ಯರು ಹೋಗಿ ಊರಿನ ಪ್ರಮುಖರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಕವಿತ ವಿವಾಹ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

MVF ಅವರು ಗ್ರಾಮ ಪೂಜಾರಿ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ವಿಚಾರಿಸಿದಾಗ ಕವಿತ ತಂದೆತಾಯಿಗಳು ಬಂದಿದ್ದರೆಂದು ಕವಿತ ವಯಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅನುಮಾನ ಬಂದು ಹುಟ್ಟಿದ ದಿನಾಂಕ ಇಲ್ಲವೇ ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್‌ನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಯಾವುದನ್ನು ತರದೇ ಮತ್ತೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು.ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ವರನು ಕಲ್ವಪಾದ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ದಾಮೆರ್ಲ ಚಿನ್ನ ಸತ್ಯಂ, ಆತನ ವಯಸ್ಸು 23 ವರ್ಷಗಳೆಂದ,ತಂದೆ ರಾಮಯ್ಯ ಎಂದೂ ಇವನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆ ಓದು ಸಹ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿಯಿತು.

ಎರಡು ದಿನಗಳ ನಂತರ *MVF* ಅವರು ಕವಿತ ಮನೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ಮದುವೆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರು. ಓದಿಕೊಳ್ಳುವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಡಿ ಎಂದು, ಹುಡಿಗಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಮೈನಾರಿಟೀ ವಯಸ್ಸು ಮೀರಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೌನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಹುಡಿಗಿಯ ತಂದೆ 'ನಿಮಗೇನು' ?ನೀವು ಎಷ್ಟಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ನಮಗೆ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಗಳು ಇದ್ದಾಳೆ ಇವಳ ಮದುವೆ ಹೇಗೆ ? ಎಂದು ಮರು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದನು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳದಿದ್ದರಿಂದ ತಹಶೀಲ್ದಾರು, ಸ್ಥಾನಿಕ ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್, *CDPO* (Child Development Programme Officer)ಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು.ಮಾರನೆಯ ದಿನ ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಮಕ್ಷಮದಲ್ಲಿ ಕವಿತ ತಂದೆತಾಯಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸಿದರು. ಆದರೆ "ಅವರು ನಮ್ಮ ಮಗಳು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ನೀವ್ಯಾರು ತಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ?ಎಂದು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಹುಡುಗನ ಕಡೆಯವರು ಬಂದು ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡನಂತರ ಮದುವೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಮೊದಲಿಟ್ಟರು.ಸಬ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ.... ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳು ಮಾಡುವುದು ಅಪರಾಧ. "ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವವರನ್ನು ಸಹ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ" ಎಂದು ಕೌನ್ಸಿಲಿಂಗ್ ಮಾಡಿದರು. ಹುಡುಗ, ಹುಡಿಗಿ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಆ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ ರದ್ದುಪಡಿಸಿ ಹುಡಿಗಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿದಿನ ಶಾಲೆಗೆ ಕಳುಹಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು.

- ಅಂಗವೈಕಲ್ಯವಿರುವ ಶಿಶು ಜನನ ಇಲ್ಲವೆ ಮೃತ ಶಿಶುಗಳು ಜನ್ಮಿಸುವುದು.
- ಮಾನಸಿಕ,ಆರೋಗ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಉದ್ಭವಿಸು ವುದು.
- ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆ
- ಶಾರೀರಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ತೊಂದರೆ (ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಾಲಕೀಯರಲ್ಲಿ)
- ಕುಟುಂಬ ಪೋಷಣೆಗಾಗಿ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕರಾಗಿ ಬದಲಾಗುವುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳ ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ, ಡಿವಿಜನ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆರ್‌ಡಿಒ, ಮಂಡಲ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ / ಐಸಿಡಿಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ, ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹ ಗಳು ನಡೆದಾಗ ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ದೂರು ನೀಡಿ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬಹುದು. ನಂಬು ವಂತಹಾ ಸಮಾಚಾರವಿದ್ದಾಗ ನ್ಯಾಯಾಲಯವು ತಂತಾನೇ 'ಸುಮೋಟೋ' ಕೇಸಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುತ್ತದೆ.

- ಆಗಾಗ 15 ವರ್ಷಗಳು ಸಹ ತುಂಬದೇ ಇರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅವರ ಅನುಮತಿ, ಇಷ್ಟಾ ಇಷ್ಟಗಳು ತಿಳಿಯದೇ ಮದುವೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.ಇಂತಹವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಯ ಬಹುದು? ಯಾರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ?

ನಮಗೆ ಗೊತ್ತೇ !

ಟೋಲ್ ಫ್ರೀ ನಂಬರ್ ಹೆಲ್ಪ್‌ಲೈನ್ 1800 425 2908 ಈನಂಬರಿಗೆ ಎಂದಾದರೂ,ಯಾರಾದರೂ ಫೋನ್‌ಮಾಡಿ ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬಹುದು.ಬಾಲ/ಬಾಲಕಿಯರು, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು,ಗ್ರಾಮ ಯುವಕರು,ಅವರ ಶಿಕ್ಷಕರು ಇಲ್ಲವೇ ಸ್ವಯಂ ಸಂಸ್ಥೆಯವರ ಮೂಲಕ ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗೆ ಹೇಳಿ ವಿವಾಹ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದು.

SCERT TELANGANA

ಅಕ್ರಮ ರವಾನೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ (1956) ತಿದ್ದುಪಡಿ 2006.

ಬಾಲಕೀಯರನ್ನು, ಯುವತಿಯರನ್ನು ಉದ್ಯೋಗ ಇಲ್ಲವೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು, ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯತ್ತು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಬೇರೆ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅವರನ್ನು ಬೇರೆಯರಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ಅವರಿಂದ ಬಲವಂತವಾಗಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿಸುವುದು, ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹೊಡೆದು, ಹಿಂಸಿಸಿ ಬಲವಂತವಾಗಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಶರೀರದ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಸಹ ತೊಲಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ ಒಂದು ಸ್ಥಳದಿಂದ ವೇಶ್ಯಾ ಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ, ಇಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬಂದರೂ ಅಪರಾಧ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವೃತ್ತಿಗೆ ಬಲವಂತವಾಗಿ ತಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ನಿರ್ಭಂಧ ಮಾಡುವುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವುದೂ ಅಪರಾಧ.

ಅಕ್ರಮ ರವಾನೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳು :

1. **ಲೈಂಗಿಕ ದಾಳಿ :**
   a. ಬಲವಂತದಿಂದ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿಸುವುದು.
   b. ಸಮಾಜಿಕ, ಮತಪರವಾದ ವ್ಯಭಿಚಾರ (ಜೋಗಿನಿ, ಮಾತಾಂಗಿ, ದೇವದಾಸಿ) ಮುಂತಾದವುಗಳು
   c. ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ದೋಚುವಿಕೆ.
   d. ಅಸಭ್ಯತೆ, ಅಶ್ಲೀಲ ರಚನೆಗಳು - ಚಿತ್ರಗಳು ತೋರಿಸುವುದು.
2. **ಕಾನೂನು ವಿರೋಧಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು.**
   a. ಅಕ್ರಮ ರವಾನೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರಿಂದ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವುದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ಹಿಂಸಿಸುವುದು, ನೋವು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವಯವಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸಿ, ಅಂಗವಿಕಲರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಭಿಕ್ಷಾಟನೆ ಮಾಡಿಸುವುದು.
   b. ಮಾನವ ಅವಯವಗಳ ತೆಗೆದು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹಣ ಸಂಪಾದಿಸುವುದು.
   c. ಅಕ್ರಮ ರವಾಣೆಗೆ ಒಳಗಾದವರಿಂದ ಮತ್ತು ಬರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿಸಿ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.
3. **ಕಾರ್ಮಿಕರು**
   a. **ಜೀತದಾಳು:** ಕೂಲಿ ನೀಡದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ತೊಂದರೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದು. ಸರಿಯಾದ ಪೋಷಕ ಆಹಾರ, ಬಟ್ಟೆಗಳು ನೀಡದಿರುವುದು, ಅವರನ್ನು ಕನಿಷ್ಟ ಮನುಷ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೋಡದಿರುವುದು.
   b. **ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ :** ಬಟ್ಟೆ ಸೆಳೆಯುವುದು, ಮನೆ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸುವುದು. ಪಾತ್ರೆ ಶುಭ್ರ ಪಡಿಸುವುದು, ಅಡುಗೆ ಕೆಸಲಗಳು ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹಣ ನೀಡದಂತೆ ತೊಂದರೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸುವುದು. ಇತರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುವುದು.
   c. **ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿ :** ವ್ಯವಸಾಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಶಾರೀರಿಕ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಗುರಿಪಡಿಸಿ ಅವರ ಶ್ರಮವನ್ನು ದೋಚುವುದು.
   d. **ನಿರ್ಮಾಣ ಕೂಲಿ:** ಕಟ್ಟಡ ನಿರ್ಮಾಣಗಳು, ರಸ್ತೆ ನಿರ್ಮಾಣ ಮೊದಲಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ, ನಾಮ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಹಣ ನೀಡುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಕಡಿಮೆ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಭೋಜನ ನೀಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
4. **ವಿಕೃತ ಆನಂದ**
   a. ಒಂಟೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ, ಓಡಿಸುವ (ವಿನೋದ) ಮನರಂಜೆನ ಪ್ರದರ್ಶನ.
   b. ಅವರ ಅನುಮತಿ ಇಲ್ಲದ ಮದುವೆಗಳು, ದತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಳು ನಡೆದಾಗ ಬಹಳವರೆಗೆ ಸಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಪ್ಪದೇ ಹೀಗೆ ಸಹಿಸುವವರು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಹಶೀಲ್ದಾರ್, ಸ್ಥಳೀಯ ಪೋಲೀಸ್ ಅಥವಾ ಸ್ವಚ್ಛಂದ ಸಂಸ್ಥೆಯವರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ತಡೆಕಟ್ಟಬೇಕು.

ಬಲವಂತವಾಗಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ಅಪರಾಧ. ಈ ವಿಧವಾಗಿ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡುವವರನ್ನು ಸೆಕ್ಸ್ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಎನ್ನುವರು. ಇವರ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಹಳಷ್ಟು ಕಾನೂನುಗಳು ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿವೆ. ವಿಚಾರಣೆಗಾಗಿ ಇವರನ್ನು

SCERT TELANGANA

ಹೊಡೆಯುವ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ಸ್ ವರ್ಕರ್‌ಸ್‌ರೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಭಿಚಾರ ಮಾಡಿಸುವವರಿಗೆ ಸಹ 2 ರಿಂದ 3ವರ್ಷಗಳವರೆಗ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ರೂ. 10,000/-ವರೆಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಮನೆಯನ್ನೋ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ವೇಶ್ಯಾಗೃಹವಾಗಿ ನಡೆಸಲು, ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುವುದು ಸಹ ಅಪರಾಧವೇ.

ಯಾರಾದರೂ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿ ಅಥವಾ ಗಂಡ ಅಲ್ಲದೇ ಬೇರೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಲೈಂಗಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ನಡೆಸಿದರೆ ಅಪರಾಧವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಬಹುದು.

ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡಿದ ನಂತರ ಬಾಧಿತರಿಗೆ ವೈದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುಂದೆ ಹಾಜರು ಪಡಿಸಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಪೋಲೀಸ್ ಇಲ್ಲವೆ ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಸಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಬಾಧಿತರು ಬಾಲಕನಾದರೆ ಬಾಲಸದನಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು. ಕಾಪಾಡಿದವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಸಂರಕ್ಷಣೆ,ಗೌರವ ಸರ್ಕಾರ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.ಭಾದಿತರು ಮಕ್ಕಳಾದರೆ ಅವರನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಸಂಕ್ಷೇಮ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರಗೆ ಊಟ,ವಸತಿ, ವಿದ್ಯೆ ಆರೋಗ್ಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಅಪರಾಧ. ಅಪರಾಧಕ್ಕೆ 7 ವರ್ಷಗಳ ಕಠಿಣ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆಯಿಂದ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆಯೊಂದಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಬಹುದು. ಪೋಲಿಸಿರು ವಾರೆಂಟ್ ಇಲ್ಲದೆಯೂ ಈ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಶೋಧಿಸಬಹುದು. ವಿವರಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ದೋಷಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಬಹುದು.

ವರದಕ್ಷಣೆ ನಿಷೇಧ ಕಾಯ್ದೆ, 1961

ವರದಕ್ಷಿಣೆ ನೀಡುವುದು, ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಈ ಎರಡಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಕೇಳುವುದು ಎಂಬುವವು ಅಪರಾಧಗಳು. ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಿ ದವರಿಗೆ 5 ವರ್ಷ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ, ರೂ. 15 ಸಾವಿರವರೆಗೆ ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಬೆಲೆಯ; ಮೊತ್ತದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಹೆಚ್ಚಾದ್ದರೆ ಆ ಮೊತ್ತವನ್ನು ದಂಡವಾಗಿ ವಿಧಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಾಹವಾದ ನಂತರ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ವೇಧಿಸುವುದು, ಬಯ್ಯುವುದು, ಹೊಡೆಯುವುದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಕೊಲ್ಲುವುದು, ಕೆಲವು ಸಲ ಭಾಧೆ ತಾಳಲಾರದೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಈ ಕಾಯ್ದೆಯ ಪರಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಯಾರಿಂದ ಒತ್ತಿಡವಿಲ್ಲದೆ ತಮ್ಮ ಇಷ್ಟಕ್ಕಾನುಗುಣವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಸಹ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರವೇ ಕೊಡಬೇಕು.

1. ಕಾಣಿಕೆಗಳೆಲ್ಲವುಗಳ ಪಟ್ಟಿ ಬೇರೆಯಾಗಿರಬೇಕು.
2. ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಪಡೆಯಬಾರದು.
3. ವಧುವಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕಾಣಿಕೆಗಳು ಆಚಾರ, ಸಂಪ್ರದಾಯ ಪ್ರಕಾರ ನೀಡಬೇಕಾದವುಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಅವುಗಳ ಬೆಲೆ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಅಂತಸ್ತಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಇರಬೇಕೆ ವಿನಃ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬ ಭಾರವಾಗಿರಬಾರದು.

- ನೀವು ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆಗಾಗಿ ಮಹಿಳೆ ಯಾರನ್ನು ವೇಧಿಸುವದನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದೀರಾ? ಎಂತಹಾ ಕಿರುಕುಳ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ? ಇದನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಲು ಸಮಾಜ ದಲ್ಲಿ ಎಂತಹಾ ಬದಲಾ ವಣೆಗಳು ಬರಬೇಕು ? ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಬೇಕು ?

ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯವನ್ನು ನೋವಿಗೊಳಗಾದ ಮಹಿಳೆ ಸ್ವತಃ ಇಲ್ಲವೆ ತನ್ನ ತಂದೆ/ತಾಯಿ/ಸೋದರಿ/ಸೋದರ/ಸಂಬಂಧಿಕರು ಸ್ಥಳೀಯ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ದೂರು ನೀಡಬೇಕು.

SCERT TELANGANA

ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರ ರಕ್ಷಣೆ :

ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನವು ಪೌರರಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಬದುಕುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪೌರರೇ. ಅವರ ಗೌರವವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವುದೆಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಯಾರು ದೂಷಿಸದಂತೆ, ಅವಮಾನಿಸದಂತೆ ಇರುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತಹಾ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದು. ಸ್ತ್ರೀಯರು ಮನುಷ್ಯರಾಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ವಿನಿಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಅವರ ಬೆಲೆ, ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಹ ಕ್ರಮಗಳು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತವೆ. ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಈ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾಗಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ.

ಈ ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ ತೀವ್ರತೆಯಲ್ಲಿ, ಇದು ಪ್ರಪಂಚವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗುವ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಮಸ್ಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಟುಂಬ ಹಿಂಸೆ ಆದರೂ ಅದು ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದುದಲ್ಲ, ಅದರ ಹಿಂದೆ ರಾಜಕೀಯವಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಚಳುವಳಿಗಳು ಕಳೆದ 20 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿವೆ. ಆ ಹೋರಾಟಗಳ ಫಲಿತವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡಲು ಕೆಲವು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಕಾನುನುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಆದರೂ ಆ ಕಾಯ್ದೆಗಳು ಹೇಳಿಕೆಗಳು, ಆಚರಣೆಗಳು ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪೋಲೀಸ್, ನ್ಯಾಯವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಇತರ ಸಹಾಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನುಗಳಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿ ತಯಾರಾಗಿವೆ.

> • ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ ಯಾವಲೋ ಒಮ್ಮೆ ಆಗಾಗ ಮೊದಲಾಗಿ ಕೆಲಸದಿನಗಳ ನಂತರ ದುರಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಿಂಸೆ ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು ಯಾರು ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಾರೆ?

ಒಂದು ಕಡೆ ಕುಟುಂಬ, ಸಮಾಜವು ಈ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ, ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಅದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಕೆಲವು ಒಪ್ಪಂದಗಳು, ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿವೆ. ಈ ತಿರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ನಮ್ಮ ದೇಶವು ಸಹ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಆ ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಬದ್ಧವಾಗಿದೆ.

ತೀರ್ಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದವು :

- "ಮದುವೆ, ಕುಟುಂಬ ಸಂಬಂಧಗಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಬಗ್ಗೆ ಭೇದಭಾವ ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು, ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಅವಶ್ಯವಿರುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು".
- "ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಸಹ ಆಸ್ತಿಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ, ಅನುಭವಿಸುವಲ್ಲಿಯೂ ಯಜಮಾನಿಕೆಯಲ್ಲೂ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು".

ಬೀಜಿಂಗ್ ಒಪ್ಪಂದ ಕಾರ್ಯಚರಣೆ ನಿವೇದಿಕೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತದೆ.

- "ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪುರುಷರಿಗಿಂತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಡಿಮೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರಲು ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವ ಹಿಂಸೆ ಒಂದು ಸಾಧನ. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಬಾಲಕೀಯರ ಮೇಲೆ ಹಿಂಸೆ ಎನ್ನುವುದು ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕುಟುಂಬ ಹಿಂಸೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಘಟನೆಗಳು ಬಹಳಷ್ಟು ಹೊರಗಡೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ".
- "ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದರೂ ಬಾಧಿತರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು, ಅಪರಾಧಿಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಫಲೀಕೃತ (ಯಶಸ್ವಿ)ವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ".
- ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಬಾಧೆಪಡುತ್ತಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ, ನ್ಯಾಯಪರವಾದ ರಕ್ಷಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಎಲ್ಲಾ ವಿಧವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ (ಹೇರಳವಾಗಿ) ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಮಕ್ಕಳು, ಮಹಿಳೆಯರು ಗೃಹಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಗಾಯಾಳುಗಳಾಗಿ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

SCERT TELANGANA

ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಗೃಹಹಿಂಸೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಜಾತಿಗಳ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ, ಮತಗಳ, ಸಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಶ್ರೇಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸರ್ವೆಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡರೂ, ನಾಲ್ಕು ಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ನಡೆಯುವ ಕುಟುಂಬ ವ್ಯವಹಾರವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಯ ಭ್ರಮೆಗಳು (ಊಹೆಗಳು), ವಾಸ್ತವಿಕತೆ :

ಭ್ರಮೆ (ಊಹೆ) : ಯಾವಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊಡೆದರೆ ಅದೇನು ಅಷ್ಟು ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯವೇನಲ್ಲ.

ವಾಸ್ತವಿಕತೆ : ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬರುಬರುತ್ತಾ ಎದುರಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ದುರಾಭ್ಯಾಸವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹಿಂಸೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಗಾಯಗಳಿಂದ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ ಪ್ರಾಣವು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆಗಾಗ ಅಪಾಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವವರ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಮೇಲೆ, ಬೆಳವಣಿಗೆ (ಔನ್ನತ್ಯ) ಮೇಲೆ ಬಹಳಷ್ಟು ವಿರೋಧ ಪ್ರಭಾವ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಊಹೆ : ಕುಡಿತದ ಚಟಕ್ಕೆ ಬೀಳುವುದು ಹಿಂಸೆಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣ.

ವಾಸ್ತವಿಕತೆ : ಕುಡಿತವು ಕೇವಲ ಒಂದು ನೆಪ ಮಾತ್ರ. ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 40%ರಷ್ಟು ಜನ ನಿಜವಾಗಿ ಕುಡಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಗಣಾಂಕಗಳು ಹೇಳುತ್ತವೆ.

ಊಹೆ : ಮಹಿಳೆಯರು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಸಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ವಾಸ್ತವಿಕತೆ : ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಮತ್ತಷ್ಟು ಹಿಂಸೆ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಮಕ್ಕಳು ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ಅವಕಾಶ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಊಹೆ : ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಮಾರ್ಗವೇ ಇಲ್ಲ.

ವಾಸ್ತವಿಕತೆ : ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲದ ವಾತಾವರಣವು ಪ್ರತಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಜನ್ಮ ಹಕ್ಕು, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ನೀಡುವ, ರಕ್ಷಣೆ ನೀಡುವ ಕಾನೂನುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಯ ರೂಪಗಳು :

- ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ (ಬಲವಂತವಾಗಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಶ್ಲೀಲ ದೃಶ್ಯಗಳನ್ನು ನೋಡೆಂದು ಬಲವಂತ ಮಾಡುವುದು.
- ಭೌತಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ (ಶಾರೀರಿಕವಾಗಿ ನೋವು, ನೋವು ಬರುವಂತೆ ಪ್ರವರ್ತನೆ, ಬಡಿಯುವುದು, ಹಿಂಸಿಸುವುದು)
- ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಕ್ಷೋಭೆಗೊಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾತನಾಡುವುದು (ಅವಮಾನಿಸುವುದು, ಹೆಸರನ್ನಿಡುವುದು, ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದು, ಮಾತನಾಡದೇ ಇರುವುದು, ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿರುವುದು)
- ಮಾನಸಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ (ಹಾನಿ ನೀಡುವುದಾಗಿ ಹೆದರಿಸುವುದು, ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಬೆದರಿಸುವುದು, ಉದ್ಯೋಗ ಮಾಡದಂತೆ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು, ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಂದಿಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೋ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು).
- ಆರ್ಥಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ (ಬರಬೇಕಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಸೇರದಂತೆ ಮಾಡುವುದು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಹಣವನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅವರ ಆಸ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾರುವುದು.)

ಯಾರಿಗೆ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು?

ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಗೆ ಗುರಿಯಾದವರು ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಇಲ್ಲವೇ ಜುಡೀಷಿಯಲ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ, ಫಸ್ಟ್‌ಕ್ಲಾಸ್ / ಮೆಟ್ರೋ ಪಾಲಿಟನ್ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್‌ಗೆ ನೇರವಾಗಿ / ದೂರವಾಣಿ ಮೂಲಕ / ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ದೂರು ನೀಡಬಹುದು. ಇಂತಹಾ ದೂರುಗಳನ್ನು ಗೃಹಹಿಂಸೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಜರುಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದಾಗ ನೀಡಬಹುದು. ಬಾಧಿತಳಿಗೆ ಗಾಯಗಳಾದಾಗ ವೈದ್ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ, ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಮುಂದೆ ಕೊಡಬೇಕು.

SCERT TELANGANA

ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕಿರುಕುಳ :

ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಕಿರುಕುಳ, ನಿಷೇಧಕ್ಕೆ, ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಿಯಂತ್ರಣಕ್ಕೆ ಜಸ್ಟೀಸ್ ಜೆ.ಯಸ್. ವರ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರವು ನಿಯಮಿಸಿದೆ. ಈ ಕಮಿಟಿಯು ಸೂಚಿಸಿದ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ಭಾರತ ರಾಷ್ಟ್ರಪತಿ 2 ಫೆಬ್ರವರಿ 2013 ರಂದು ಆರ್ಡಿನೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು. ಇದರ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ಕನಿಷ್ಟ 20 ವರ್ಷಗಳು ಜೈಲುಶಿಕ್ಷೆ.
- ಭಾಧಿತರಿಂದ ದೂರುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಮಹಿಳಾ ಪೋಲೀಸರ ನೇಮಕ.
- ಭಾಧಿತರು ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾಗಿ ಪೋಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಉಪಸ್ಥಿತಿ ಯಾಗಬೇಕಾದ ಅವಸರವಿಲ್ಲ.
- ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಆಸಿಡ್ ದಾಳಿ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ದಾಳಿ ಮಾಡಿದವರು ಸತ್ತರೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಯವುದೇ ರೀತಿಯ ಶಿಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲ.
- ದೂರು, ವಿಚಾರಣೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಧಿತರ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ವೀಡಿಯೋ ಚಿತ್ರೀಕರಣಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಲೋಕ ಅದಾಲತ್ :

ಲೋಕ ಅದಾಲತ್ ಎಂದರೆ ಪ್ರಜಾ ನ್ಯಾಯಸ್ಥಾನ. ನ್ಯಾಯದ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನರೇ. ನ್ಯಾಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಂತ, ಬಡವ ಎಂಬ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಯಾವ ಪೌರನೂ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ಇನ್ನಿತರ ಬಲಹೀನತೆಗಳ ಮೂಲಕವಾಗಲೀ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದದೇ ಇರಲು ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ನೀಡಲು ಸರ್ಕಾರ ಭಾವಿಸಿದೆ. ಬಡ, ಬಲಹೀನ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು, ಅವರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ನ್ಯಾಯಗಳು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಫಲಿತವಾಗಿ 1976ರಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಧಿನಿಯಮ 39 (ಎ) ಜತೆ ಸೇರಿಸಿ ಬಡವ, ಬಲಹೀನ ವರ್ಗಗಳವರಿಗೆ ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದೇ "ನ್ಯಾಯ ಸೇವೆಗಳ ಅಧಿಕಾರ ಕಾಯ್ದೆ". ಇದು ಕೇಂದ್ರದ ಕಾಯ್ದೆ. ಈ ಕಾಯ್ದೆಯು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು, ರಾಜ್ಯದ ಹೈಕೋರ್ಟ್ (ಉಚ್ಚನ್ಯಾಯಾಲಯ) ಸಂಯುಕ್ತವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿ ಕೆಲವು ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ಯಾರು ಅರ್ಹರು ?

- ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕುಲಗಳು (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ), ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಬುಡಕಟ್ಟು (ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡ)ಗೆ ಸೇರಿದವರು.
- ಮಾನವ ಅಕ್ರಮ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯ ಬಾಧಿತರು, ಭೀಕ್ಷುಕರು, ಸ್ತ್ರೀಯರು, ಮಕ್ಕಳು, ಬುದ್ದಿಮಾಂಧ್ಯರು, ಅಂಗವಿಕಲರು.
- ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಕೋಪಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದ ಬಾಧಿತರು, ವ್ಯವಸಾಯ, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಗೃಹಹಿಂಸೆ, ಕುಲವೈಷಮ್ಯಗಳ ಬಾಧಿತರು.
- ರೂ. 50,000/- ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ವಾರ್ಷಿಕ ಆದಾಯ ಹೊಂದುವವರು.

ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೋರುವವರು ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯ ಸೇವಾಧಿಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾಗಿ, ತಮ್ಮ ದೂರಿನ (ಕೇಸಿನ) ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾ ಕೆಳಗಿನ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

1. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಜಿಲ್ಲಾ ನ್ಯಾಯ ಸೇವಾ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ,
ಜಿಲ್ಲಾ ಕೋರ್ಟ್ ಭವನ.
.... ಜಿಲ್ಲೆ.

2. ಮೆಂಬರ್ ಸೆಕ್ರೆಟರೀ,
ರಾಜ್ಯನ್ಯಾಯ ಸೇವಾ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆ,
ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ಭವನ, ಹೈದರಾಬಾದ್ – 500 066.

SCERT TELANGANA

ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ವಿಧಾನಗಳು :

- ನ್ಯಾಯವಾದಿಯೊಂದಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಿಸುವುದು.
- ಕೇಸುಗಳನ್ನು (ವ್ಯಾಜ್ಯ) ಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಅವಸರವಾದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿದಾರನ ಪರವಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾದಿಗಳನ್ನು ನಿಯಮಿಸಿ ಆಯಾ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು.
- ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಫೀಜು, ಕೇಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಭರಿಸುವುದು.
- ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಆಯಾ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ತೀರ್ಪುಗಳ ನಕಲುಗಳನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ಮೊದಲಾದ ಸಹಾಯಗಳು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಯಾವ ಕಾನೂನುಗಳಾದರೂ ಸಮರ್ಥವಂತವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಅವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪೂರ್ತಿ ಅವಗಾಹನೆ ಹೊಂದಿ ಸಮಯಾನುಕೂಲವಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಿದಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುಗೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಗೌರವಯುತವಾಗಿ ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು :

1.ವರದಕ್ಷಿಣೆ 2. ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ 3. ಲೋಕ್ ಅದಾಲತ್ 4. ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ 5. ಬಲವಂತದ ವ್ಯಭಿಚಾರ.

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ :

1. ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು?(AS_1)
2. ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ ಏಕೆ ಸರ್ವಸಾಧಾರಣವಾಗಿದೆ ? ಅದು ಯಾವ ಯಾವ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ ? ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.(AS_1)
3. ನೀವು ಬಾಲಕೀಯರ, ಮಹಿಳೆಯರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವಿಧ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಓದಿರುವಿರಿ. ಇಂತಹಾ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಗಮನಿಸಿರುವಿರಾ? ಆದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು?(AS_4)
4. ಬಾಲಕೀಯರು, ಮಹಿಳೆಯರ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ನೀವು ನೀಡುವ ಸೂಚನೆಗಳಾವುವು? (AS_4)
5. ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುವ ಸಾಧಾರಣ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ. (AS_6)
6. ನೀವು ತಹಾಶೀಲ್ದಾರರಾದರೆ, ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವಿರಿ? (AS_4)
7. ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸುತ್ತಾ ಒಂದು ಕರಪತ್ರವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರಿ.(AS_6)
8. 260ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿನ "ಲೈಂಗಿಕ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಕಿರುಕುಳ" ಎಂಬ ಅಂಶ ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.(AS_2)

ಚರ್ಚೆ-1: ವಿವಾಹಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 18 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 21 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯಾ. ಹೀಗೆ ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹಗಳು ನಡೆದ ಸಂಘಟನೆಗಳು ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಇವುಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬಾಲಕೀಯರ ಮೇಲೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀನು ಬಾಲ್ಯ ವಿವಾಹವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವೆಯಾ ? ಏಕೆ ? ಪರಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸು.

ಚರ್ಚೆ-2: ಗೃಹ ಹಿಂಸೆ ಯಾವ ಯಾವ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ದೂರುಗಳನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಯಾವವು. ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಯ ಪರಿಣಾಮ ಕುಟುಂಬ, ಉಳಿದವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿರುತ್ತವೆ ಗೃಹ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬೇಕಾದರೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಚರ್ಚೆ-3: ಮದ್ಯಪಾನವು ಈಗ ಒಂದು ಹವ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ. ಹೆಚ್ಚು ಜನರು ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಡಿತಕ್ಕೆ ಬಲಿಯಾದ ಕುಟುಂಬದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿರಿ. ಈ ಕುಡಿತದ ಪರಿಣಾಮ ಮಕ್ಕಳು ಕುಟುಂಬದ ಇತರರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ನೀನಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುವಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ (ಯೋಜನೆ) :

ಬಡವರಿಗೆ, ಉಚಿತ ನ್ಯಾಯ ಸಹಾಯ ಪಡೆಯಲು ಸರ್ಕಾರವು ಎಂತಹಾ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ವಕೀಲು / ನ್ಯಾಯವಾದಿಯನ್ನು ಕಂಡು ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಶೇಖರಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ 21

ವಿಪತ್ತುಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ

ಮಾನವರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಪತ್ತುಗಳು (ವೈಪರೀತ್ಯಗಳು) (Human Induced Disaster)

ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಪತ್ತುಗಳೆನ್ನುವುವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಜವಾದವುಗಳು ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಮುಂಬಯಿನಲ್ಲಿಯ ಪ್ರವಾಹಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಈ ರೀತಿ ನಡೆದ ಆಸ್ತಿ, ಪ್ರಾಣಿ ನಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳೇನು ? ಭಾರೀ ಮಳೆಯ ಕಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ವಿಧ್ವಂಸ ನಡೆದಿದಿಯಾ ? ಇಲ್ಲ, ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನಷ್ಟ ಉಂಟಾಗಲು ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು :

a. ಯಾವ ಯೋಜನೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಗರೀಕರಣ ಆಗುವುದು (ವಿಸ್ತರಿಸುವುದು).

b. ಕೊಳಚೆ ನೀರು ಹೋಗಲು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು.

c. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುವಿಕೆ.

ಈ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಾನವ ಕಾರಣಗಳೇ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೇ ಇಂತಹ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಬಾರಿ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನವರ ಪಾತ್ರ ಸಹ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳಬಹುದು.

ಮಾನವರ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಬೇಕಾಗಿ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಥವಾ ಗುಂಪಾಗಿ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಗಳಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಪತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾನವನಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿಪತ್ತುಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇಂತಹ ವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ಮಾನವರು ಎಷ್ಟೋ ಕಷ್ಟಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು, ದೇಶದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ಪ್ರಭಾವವಿರುತ್ತದೆ.

ಮಾನವರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ವಿವಿಧ ವಿಪತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಪ್ರಮಾದ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಕೋಪಗಳು (Accident related Disasters) :

ರಸ್ತೆ, ರೈಲು, ವಿಮಾನ ಪ್ರಮಾದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದಿನವು ಕೇಳುತ್ತಿರುತ್ತೇವೆ. ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುತ್ತಾ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ ರಹದಾರಿಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ, ಬೆಳೆದ ಮೋಟಾರು ವಾಹನಗಳಿಂದ ಸರಕುಗಳ, ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸಾರಿಗೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಪ್ರಮಾದಗಳು, ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ 80,000 ಜನ ಸಾಯುತ್ತಿರುವರು. ಪ್ರಪಂಚ ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಿರುವರಲ್ಲಿ ಇದು13% ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಾಯುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚ ಜನರು 15-44 ಮಧ್ಯೆ ವಯಸ್ಸುಳ್ಳವರು. ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಇವರೇ ಆಧಾರ. ಅಧಿಕ ಶಾತ ಪ್ರಮಾದಗಳು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ, ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸುವುದು; ಕುಡಿದು ವಾಹನ ನಡೆಸುವುದು, ವಾಹನಗಳು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ವಾತಾವರಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸರಿಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ಎನ್ನುವ ಕೆಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಇವುಗಳೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳು, ಮರಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲಿದೆ. 2000 ನೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಸ್ಥೂಲ ಜಾತಿಯೋತ್ಪತ್ತಿ (Gross Domestic Product, GDP) 3% ವರೆಗೂ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಉಳುವಿಗಾಗಿ ಇತರೆ ನೈಪುಣ್ಯಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲೇ ರಸ್ತೆ ಭದ್ರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿದ್ಯೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನ ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯ. ದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಜನವರಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಗಳು ನಡೆಸುವರು. 2006 ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷಾ ವಾರ್ಷಿಕೋತ್ಸವಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವುದೇ 'ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ' (Road Safety is no Accident) ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ.

SCERT TELANGANA

ನೀವು ಶಾಲೆಗೆ ನಡೆದು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ, ಇಲ್ಲವೆ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಹೋಗುವಾಗ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮತ್ತು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ನಿಮ್ಮ ವಯಸ್ಸು ಎಷ್ಟಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆ, ನಿಮ್ಮ ಆಪ್ತರ ಸುರಕ್ಷತೆಗೆ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಖ್ಯ.

ಮಾಡಬೇಕಾದವುಗಳು (Do's)	ಮಾಡಬಾರದವುಗಳು (Don'ts)
• 18 ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ, ಕಾನೂನು ರೀತಿ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು.	• ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಅಸಹನೆಯಿಂದ ಇರಬಾರದು, ರಸ್ತೆ ಮೇಲೆ ಓಡಬಾರದು.
• ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾದಾಚಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ (footpath) ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆ ರಸ್ತೆಯ ಎಡಬದಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯಬೇಕು.	• ತಿರುಗಿದ / ಮೂಲೆಯ ಹತ್ತಿರ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟಬಾರದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿಸುವ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟುವವರನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾರನು.
• ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಳಿದ್ದಕಡೆ ಜೀಬ್ರಾ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಕಡೆ ಮಾತ್ರ ರಸ್ತೆ ದಾಟಬೇಕು. ಇಂತಹ ಸದುಪಾಯಗಳು ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ರಸ್ತೆ ದಾಟಲು ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಸ್ತೆ ದಾಟುವ ಮೊದಲು ಎರಡು ಕಡೆ ನೋಡಬೇಕು.	• ಬಸ್ಸು / ವಾಹನ ಹತ್ತಲು ಓಡಬಾರದು ಬೀಳುವ ಸಂಭವವಿದೆ.
• ರಸ್ತೆಯ ಸಿಗ್ನಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು.	• ಶಾಲೆಯವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ. ಇತರೆ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಹತ್ತಬಾರದು.
• ಮನೆಯಿಂದ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊರಟು, ಬಸ್‌ನಿಲ್ದಾಣಕ್ಕೆ ಐದು ನಿಮಿಷಗಳ ಮೊದಲೇ ಇರಬೇಕು. ಬಸ್ಸು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮೇಲೆ ದೊಬ್ಬಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ, ತಳ್ಳದಂತೆ ಹತ್ತಬೇಕು. 'ಕ್ಯೂ' ಪದ್ಧತಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕು.	• ಬಸ್ಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅರಚುವುದು, ಕಿರುಚುವುದು, ಮಾಡಬಾರದುಇದರಿಂದ ಡ್ರೈವರ್ ಏಕಾಗ್ರತೆಗೆ ಒಡೆತ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ದೃಷ್ಟಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.
• ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪ್ರಯಾಣಿಸುವಾಗ ಬಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಕಂಬಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.	• ಬಸ್ಸಿನ ಫುಟ್‌ಬೋರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.
• ನೀವು ಮೋಟಾರ್ ಸೈಕಲ್ ಓಡಿಸುವಾಗ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಧರಿಸಬೇಕು.	• ವಾಹನ ನಿಂತಾಗ, ಚಲಿಸುವಾಗ ತಲೆ, ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಇಡಬಾರದು.
• ಬಸ್ಸು ಇಳಿಯುವಾಗ ಬಟ್ಟೆಗಳಿಗೆ, ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಇರುವ ಭಾಗಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳದಂತೆ ವಾಹನದ ಹಿಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದೆ, ಅದನ್ನು ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ದಾಟಬೇಕು.	• ಬಸ್ಸು ಹತ್ತಿರವಾಗಲಿ, ಕೆಳಗಾಗಲಿ, ನಿಮ್ಮ ವಸ್ತುಗಳು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ಆ ವಿಷಯ ಡ್ರೈವರ್‌ಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೀವು ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಅದು ತಿಳಿಯದ ಡ್ರೈವರ್ ಬಸ್ಸನ್ನು ಹೋಡಿಸಬಹುದು.

ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೋದಿಸಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು.

- ಮದ್ಯ ಸೇವಿಸಿದವರು.
- ಅವರ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿತಗೊಳಿಸುವಂತ ಔಷಧಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರು.
- ವಾಹನವನ್ನು ನಡೆಸುವ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು, ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುವ ಸಮಯವನ್ನು ದಣಿವು ಪ್ರಭಾವಬೀರುತ್ತದೆ.

SCERT TELANGANA

- ರೋಗಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರು, ಗಾಯಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರು.
- ಕೋಪವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವರು.

ನೀವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿ, ವಾಲೆಂಟರಿಯಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷಿತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಬೆಳೆಸುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತದಲ್ಲಿ ಸಾಯುವವರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕರಾಗುವಿರಿ. ರಸ್ತೆಯ ಪ್ರಮಾದಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದವರನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದಾಗ ಸ್ಥಾನಿಕ ಪ್ರಜೆಗಳ, ಪೋಲಿಸರ ಸಹಾಯ ಕೇಳಿರಿ ಇಲ್ಲವೇ 108 ನಂಬರಿಗೆ ದೂರವಾಣಿ (ಫೋನ್) ಮಾಡಿ ವೈದ್ಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ತಕ್ಷಣ ತಲುಪಲು ನೋಡಿರಿ.

ರೈಲು ಪ್ರಮಾದಗಳು (Rail Accidents) :

ಕಡಿಮೆ ವೇಗ, ಕಡಿಮೆ ದೂರ, ಕಡಿಮೆ ಜನಸಂದಣಿ ಇರುವ ರೈಲುಗಳ ಕಾರಣವಾಗಿ ಈ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ರೈಲು ಪ್ರಯಾಣ ಎಷ್ಟೋ ಸುಖಕರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುವರು.

ಪ್ರಪಂಚಲದಲ್ಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳು ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರೈಲಿನ ಅನಾಹುತಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೆ ಇವೆ. ಸದಾ ನಡೆಯುವ ರೈಲು ಪ್ರಮಾದಗಳಲ್ಲಿ ರೈಲು ಪಟ್ಟಿಗಳು ತಪ್ಪುವುದು ಒಂದು. ರೈಲು ಮಾರ್ಗಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು, ಮಾನವರ ತಪ್ಪಿದಗಳು, ವಿದ್ರೋಹ ಚರ್ಯೆಗಳಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಅನಾಹುತಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಮಾದಗಳಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಮರಣ ಹೊಂದುವರು. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಗಾಯಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದ್ದಿಲು, ಎಣ್ಣೆಯಂತಹ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಸಹ ರೈಲು ಪ್ರಮಾದಗಳು ನಡೆಯುತ್ತವೆ.

ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿಯ ಭಾಗಲ್‌ಪುರ್ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ 150 ವರ್ಷಗಳ ಪುರಾತನ ಉಲ್ಟಾ ಪೂಲ್ ಎಂಬ ಬ್ರಿಡ್ಜ್ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹೋಗುತ್ತಿರುವಾಗ 2006 ಡಿಸೆಂಬರ್ 1ರಂದು ಹೌರಾ – ಜಮಲ್‌ಪುರ್ ಸೂಪರ್‌ಫಾಸ್ಟ್ ರೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ಸುಮಾರು 35 ಮಂದಿ ಅಸುನೀಗಿದರು.

ಇಂತಹ ಘೋರ ಪ್ರಮಾದಗಳ ವರದಿಗಳು (ವಾರ್ತೆ) ಆಗಾಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಅನಾಹುತಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಸುರಕ್ಷಿತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯೋಣ.

ಚಿತ್ರ 23.1: ರೈಲ್ವೆ ಪ್ರಮಾದಗಳು

ಮಾಡಬೇಕಾದವುಗಳು (Do's) :

- ರೈಲ್ವೆ ಕ್ರಾಂಸಿಂಗ್ ಹತ್ತಿರ ಸಿಗ್ನಲ್ಸ್‌ಗಾಗಿ ನೋಡಿರಿ, ರೈಲು ಗೇಟ್‌ನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ಇರಿ.
- ಗಾರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದ ರೈಲ್ವೆ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಹತ್ತಿರ ವಾಹನದಿಂದ ಇಳಿದು ಎರಡು ಕಡೆ ನೋಡಿ ನಂತರ ಹಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬೇಕು.

SCERT TELANGANA

ಮಾಡಕೂಡದವುಗಳು (Don’ts) :

- ರೈಲ್ವೆ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ ಹತ್ತಿರ ಗೇಟಿನ ಕೆಳಗೆ ತೂರಿ ಹಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬಾರದು.
- ಪ್ರಯಾಣಿಕರನ್ನು ಸಾಗಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ, ಸುರಂಗಗಳ ಹತ್ತಿ ರೈಲುನ್ನು ರೈಲಿಂಜನಿನ ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು.
- ಉರಿಯುವ ಗುಣವುಳ್ಳ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯಬಾರದು.
- ಓಡುತ್ತಿರುವ ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಬಾಗಿಲು ಹತ್ತಿರ ನಿಲ್ಲಬಾರದು, ಹೊರಗಡೆ ಬಗ್ಗಿ ನೋಡಬಾರದು.
- ನಿಂತ ಇಲ್ಲವೆ ಚಲಿಸುವ ರೈಲಿನಿಂದ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ, ಕೈಗಳನ್ನು ಹೊರಭಾಗಕ್ಕೆ ಇಡಬಾರದು.
- ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡಬಾರದು. ಯಾರಾದರೂ ಧೂಮಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಬಹುದು.
- ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ರೈಲು ಹಳಿಗಳನ್ನು ದಾಟಬಾರದು, ಪ್ಲಾಟ್‌ಫಾರಂ ಬದಲಾಯಿಸಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಪಾದಾಚಾರಿ ಬ್ರಿಡ್ಜ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಬೇಕು.
- ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮುಟ್ಟಬಾರದು, ಹಳಿಗಳ ಮೇಲೆ, ರೈಲ್ವೆ ಯಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಆಟಗಳು ಆಡಬಾರದು. ರೈಲು ಬೋಗಿಗಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಚಲಿಸುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿರುವವರು ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗುವರು.
- ಚಲಿಸುವ ರೈಲಿನ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಎಸೆಯಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ತೀವ್ರ ಗಾಯಗಳಾಗುವವು, ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮರಣ ಹೊಂದುವ ಸಂಭವ ಇರುತ್ತದೆ.

ವಿಮಾನ ಪ್ರಮಾದಗಳು (Air Accidents) :

1985 ಜೂನ್ 23 ರಂದು ಇಂಡಿಯಾ ವಿಮಾನ ಕನಿಷ್ಕ 182 ಬಾಂಬಿನ ಕಾರಣ ಸ್ಫೋಟವಾಯಿತು. ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್ ನಿಂದ ಲಂಡನ್, ಡಿಲ್ಲಿ ಮುಖಾಂತರ ಮುಂಬಯಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಈ ವಿಮಾನ ಮಾಂಟ್ರಿಯಲ್‌ಗೆ ಹೊರಟು ಲಂಡನ್ ಸೇರುವ ಮೊದಲೆ ಐರ್ಲೆಂಡ್ ಹತ್ತಿ ಸಮುದ್ರದ ಮೇಲೆ ಸ್ಫೋಟಗೊಂಡಿತು. ವಿಮಾನವು ಅಟ್ಲಾಂಟಿಕ್ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಹೋಯಿತು. ವಿಮಾದಲ್ಲಿದ್ದ 307 ಮಂದಿ ಪ್ರಯಾಣಿಕರು 22 ಮಂದಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಅಸುನೀಗಿದರು.

ಭಾರತದೇಶವು ಸಹ ಪ್ರಪಂಚದಾದ್ಯಂತ ವಿಮಾನ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ವಿಮಾಗಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಸಾಂಕೇತಿಕ ಲೋಪಗಳು, ಅಗ್ನಿ, ವಿಮಾನಗಳು ಕೆಳಗೆ ಇಳಿಯುವಾಗ, ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏರುವಾಗ ಇರುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು ಅಂದರೆ ವಿಮಾನ ಹೋಗುವ ಮಾರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ (ಪರ್ವತಗಳು ಇರುವುದು ಇಲ್ಲವೆ ಆಗಾಗ ತುಫಾನುಗಳು ಸಂಭವಿಸು ವುದು), ವಿಮಾನ ಅಪಹರಣ ಮಾಡುವುದು (Hijackings), ಬಾಂಬು ಗಳಿಂದ ದಾಳಿಗಳಂತಹ ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ವಿಮಾನಾ ಶ್ರಯ ಗಳಲ್ಲಿರುವ ಭದ್ರತೆಯಂತಹ ಅನೇಕ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣಿಕರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಆಧಾರ ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಪ್ರಮಾಣೀಕರು. ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ಭದ್ರತಾ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಂದು ತಿಳಿಯೋಣ. ವಿಮಾನವನ್ನು ಹತ್ತಿದಾಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಚಿತ್ರ 23.2: ವಿಮಾನ ಪ್ರಮಾದ

SCERT TELANGANA

- ಪ್ರಯಾಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಸುರಕ್ಷಿತಾ ಕ್ರಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ತಿಳಿಸುವಾಗ ಶ್ರದ್ದೆಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು.
- ನೀವು ಕುಳಿತ ಮುಂದಿನ ಸೀಟಿನ ಜೇಬಿನಲ್ಲಿರುವ ಸುರಕ್ಷೆ ವಿವರದ ಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಓದಿರಿ.
- ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯವಸರ ಬಾಗಿಲು ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿ , ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ತೆರೆಯಬೇಕೋ ತಿಳಿಯಿರಿ.
- ಸೀಟಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಾಗ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೀಟು ಬೆಲ್ಟ್ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ವಿಮಾನ ಪ್ರಮಾದದಲ್ಲಿ ನೀವು ಸಿಕ್ಕಿಹಾಕಿಕೊಂಡಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು

- ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿರಿ, ವಿಮಾನ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ, ಆಚರಿಸಿರಿ ನಿಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಕ್ಯಾಬಿನ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಕೆಲಸ.
- ಅತ್ಯಾವಸರ ದ್ವಾರವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಮೊದಲು ಕಿಟಕಿಯಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ನೋಡಿರಿ. ಹೊರಗಡೆ ಬೆಂಕಿಯು ಕಂಡರೆ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆಯಬೇಡಿ, ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದರೆ ಬೆಂಕಿಯು ಒಳ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಲು ಮತ್ತೊಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ.
- ಪ್ರಮಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆರುವುದೆಂದು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕ್ಯಾಬಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೊಗೆ ಇದ್ದರೆ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಇರಿ. ನೆಲದಲ್ಲಿರುವ ಅತ್ಯಾವಸರ ದೀಪಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿರಿ. ಇವು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವ ದ್ವಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವವು. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಟ್ಟೆ / ರುಮಾಲು ಇದ್ದರೆ ಮೂಗು, ಬಾಯಿಗೆ ಅಡ್ಡವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದಗಳು (Fire) :

ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕುಂಭಕೋಣದಲ್ಲಿನ ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ 2004 ರಲ್ಲಿ ನೆಡೆದ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಶಾಲೆಗಳು ಎಷ್ಟೋ ಕ್ಷೇಮಕರವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಚರ್ಚೆ ಮೊದಲಾಗಿದೆ. ಈ ಅನಾಹುತದಲ್ಲಿ 93 ಅಮಾಯಕ ಮಕ್ಕಳು ಅಸುನೀಗಿದರು. ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದ ನೆಡೆದಾಗ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ತಿಳಿಯದೇ, ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದಗಳಿಗೆ ಸನ್ನದ್ದವಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವುದು, ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗೆ ಹತ್ತಿರ ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆ ಇರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಅನಾಹುತ ನೆಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಹೊಸದೇನು ಅಲ್ಲ.

ಚಿತ್ರ 23.3: ಬೆಂಕಿ ನದಿಸುವ ಚಿತ್ರ

ಮಾನವನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಅಥವಾ ಅವಗಾಹನೆ ಲೋಪದಿಂದ ಭಾರಿ ಪ್ರಮಾಣ ದಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ, ಪ್ರಾಣ ನಷ್ಟ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಈ ಘಟನೆಗಳೆಲ್ಲ ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ವಸ್ತುಗಳು ಸುಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತೀರ್ವವಾದ ಬಿಸಿ, ಬೆಂಕಿ ಬಿಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು 30,000 ಮೌಲ್ಯವುಳ್ಳ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಸಿ, ಇಂಧನ, ಗಾಳಿ ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಾಗ ಅಗ್ನಿಪ್ರಮಾದವು ಸಂಭವಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸೇರದಂತೆ ಮಾಡಿದಾಗ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ನಂದಿಸಬಹುದು.

SCERT TELANGANA

ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದ ಉಂಟಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದವುಗಳು, ಮಾಡಬಾರದವುಗಳು (Do's and Don'ts for Fire)

ಮಾಡಬೇಕಾದವುಗಳು (Do's) :

- ಬೆಂಕಿ ಅಥವಾ ಹೊಗೆ ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅಲಾರಾಂ ಹೊಡೆಯಿರಿ / ಎಚ್ಚರಿಕೆ ಜಾರಿ ಮಾಡಿರಿ.
- ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಭವನದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗಿರಿ. ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಿರಿ. ಪ್ರಮಾದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಲಿಫ್ಟ್ ಬದಲಾಗಿ ಮೆಟ್ಟಿಲುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರಿ, ವರಾಂಡದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅಡಚಣೆ ಇಲ್ಲದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಿರಿ.
- ಫೋನ್ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ನೋಡಿ 101ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಅಡ್ರಸ್ ಹೇಳಿ, ಅಗ್ನಿಮಾಪಕ ದಳ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರಿ.
- ಹೊಗೆ ಇದ್ದಾಗ ನೆಲದ ಮೇಲೆ ತೆವಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರಿ. ಬಿಸಿಗಾಳಿ, ಹೊಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಹೇಳುವವು, ಆದ್ದರಿಂದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಗಾಳಿ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೀವು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಕಿಟಕಿ ಇರುವ ಕೋಣೆಗೆ ಹೋಗಿರಿ, ಕಿಟಕಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೊಗೆ ಒಳಗಡೆ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳರಿ. ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲು ತೆರೆದು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕಿರುಚಿರಿ.
- ಬಾಗಿಲುಗಳು ಮುಚ್ಚಿದ್ದರೆ ಬೆಂಕಿಯು ವೇಗವಾಗಿ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಾಗದಂತೆ ತಡೆಯುತ್ತವೆ. ಭವನವನ್ನು ಖಾಲಿ ಮಾಡುವಾಗ ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಹಿಂದಿನವರು ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬರಬೇಕು.
- ವಿದ್ಯುತ್ ಸ್ವಿಚ್‌ಗಳನ್ನು ಆಫ್ ಮಾಡಿ, ಮೈಯಿನ್ ಸ್ವಿಚ್ ಆಫ್ ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ.
- ಅಂಟಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಗಳಿರುವ ವಿದ್ಯುತ್ ವೈರುಗಳು, ಕೇಬಲ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ನೋಡಿರಿ. ಇವು ತುಂಬಾ ಪ್ರಮಾದಕರ ವಾದವುಗಳು ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಬದಲಾಯಿಸಿ, ಪ್ಲಗ್ ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳ ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಟೇಪ್ ಮಾಡಿ, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬೆರಳಿಡುವುದರಿಂದ ಅನಾಹುತ ನಡೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
- ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದಕರವಾಗಿ ನೇತಾಡುವ ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಯಾವಾದರೂ ಗೋಡೆಗಳಿಗೆ ತಾಕುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ತಕ್ಷಣ ರೀಪೇರಿ ಮಾಡಿಸಿ, ವಿದ್ಯುತ್ ಕೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ.

ಮಾಡಕೂಡದವುಗಳು (Don'ts) :

- ನೀವು ವಾಸಿಸಿದ ಭವನದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಗೊಂಬೆಗಳು, ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಅಗ್ನಿ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾಗಿರುವ ಭವನದೊಳಕ್ಕೆ ಮತ್ತೆ ಹೋಗಬೇಡಿರಿ. ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ದಳದವರು ನಿಮಗಿಂತ ವೇಗವಾಗಿ ಮುಖ್ಯವಾದವುಗಳನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರುವರು.
- ಮಂಚದ ಕೆಳಗಾಗಲಿ, ಅಲಮಾರದಲ್ಲಾಗಲ್ಲಿ ಅಡಗಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು, ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಅರಚುತ್ತಾ ಭವನದಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಬರಬೇಕು.
- ಚಾಪೆಗಳು, ಶಿವಾಚಿಗಳು (ಜಮಕಾನ)ದಂಹತವುಗಳ ಕೆಳಗಿನಿಂದ ವಿದ್ಯುತ್ ವೈರ್‌ಗಳನ್ನು, ಕೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರೆ ಅವು ಹಾಳಾಗುವುದಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಮಾದಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡುವವು. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಪರಿಪಾಲನ ಭವನಗಳಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ.
- ಸುಲಭವಾಗಿ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಉರಿಯುವ ಕರ್ಟೆನ್ಸ್ (ಪರದೆಗಳು) ಇತರೆ ವಸ್ತುಗಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಲ್ಬುಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಬಾರದು.

SCERT TELANGANA

ಚಟುವಟಿಕೆ (Activity)

ಸಮೀಪದ ಅಗ್ನಿಶಾಮಕ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನೀವು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ನೈಪುಣ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಿರಿ.

ಭಯೋತ್ಪಾದನೆಯಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಅನಾಹುತಗಳು : (The Threat of Terrorism)

ಪ್ರಜೆಗಳು, ಸಮೂಹಗಳು, ದೇಶಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಪರಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿ ಸತ್ಯ, ಅಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನೋಡಿಸಿದನು. ಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಾಂಕೇತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ಹಣ, ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ವಿವಿಧ ಸಮೂಹಗಳ ಮಧ್ಯೆ ವಿಭೇದಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚ ಪ್ರಜೆಗಳೆಲ್ಲ ವಸುದೈವ ಕುಟುಂಬ ದ ಮಾದರಿ ಸುಖ ಸಂತೋಷಗಳಿಂದ ಇರುವರೆಂದು ಆಶಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ದವಾಗಿ ಯುದ್ದ, ಅಂತರ್ಗತ ಪೌರ ಯುದ್ದಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇದು ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೋವು ಮತ್ತು ಸಂಕಟಗಳನ್ನು ತುಂಬಿದೆ.

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ನೆಡೆದ ಉಗ್ರವಾದ ದಾಳಿಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ, ಇದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಎಂತಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವದೋ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಚಿತ್ರ 23.4: ಮುಂಬಯಿ ತಾಜ್ ಹೋಟಲ್‌ನ ಮೇಲೆ ಉಗ್ರವಾದಿಗಳ ದಾಳಿ

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಉಗ್ರವಾದವು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ನಿತ್ಯವು ದಾಳಿಯ ಭಯದಿಂದ ಕಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹಾಜರಾಗಲು, ಸಮಾನ್ಯ ಜೀವನ ನೆಡೆಸಲು ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲದಂತೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಗ್ರವಾದಿಗಳ ದಾಳಿ ನೆಡೆದಾಗ ನೀವು ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ವಿಷಯುಗಳು :

- ಪ್ರಶಾಂತವಾಗಿರಿ, ಉದ್ವೇಗಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗದೆ ಸಹನೆಯಿಂದ ಇರಿ.
- ಸ್ಥಾನಿಕ ಅತ್ಯಾವಸರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಿರಿ.
- ವಾರ್ತೆಗಳಿಗಾಗಿ, ಸೂಚನೆಗಳಿಗಾಗಿ ರೇಡಿಯೋ ಅಥವಾ ಟಿ.ವಿ. ನೋಡಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ 23.5: ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿನ ದಿಲ್‌ಷುಕ್‌ನಗರದಲ್ಲಿ ಬಾಂಬು ಸ್ಫೋಟದ ಘಟನೆ 2013

- ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ದಾಳಿ ನಡೆದರೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಗಾಯಗಳು ಆಗಿವೆಯೋ ನೋಡಿರಿ. ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಮಾಡಿರಿ. ತೀವ್ರ ಗಾಯಾಳುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿರಿ.
- ಯಾರಿಗೂ ಸೇರದ ಬ್ರೀಫ್‌ಕೇಸ್, ಬ್ಯಾಗ್, ಸೈಕಿಲ್, ಟಿಫಿನ್ ಬಾಕ್ಸ್ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನೀಡಿರಿ. ಅವುಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಿರಿ.
- ಹೊಡೆತ ಬಿದ್ದ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.
- ನಿಮ್ಮ ಸಾಕು ಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕಿರಿ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿಸಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಕುಟುಂಬ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿರಿ. ಪ್ರಾಣಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಮತ್ತೆ ಫೋನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಡಿ.
- ನಿಮ್ಮ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ವೃದ್ದರು, ಅಂಗವಿಕಲತೆ ಇರುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿರಿ.

ಚಟುವಟಿಕೆ (Activity)

ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾದಿಗಳು ನಡೆಸಿದ ದುಶ್ಚರ್ಯಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ. ಅವು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಬೀಳುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ.

ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಎಚ್ಚರಿಕೆ ವಹಿಸಿ, ಕ್ಷೇಮವಾಗಿರಿ (Be alert, Be vigilant and Be safe…)

1. ಸಾರಿಗೆ ವಾಹನಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹಿರಂಗ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅನಾಮಧೇಯವಾಗಿ ಸೂಟ್‌ಕೇಸ್, ಬ್ಯಾಗ್‌ಗಳಂತ ಹವುಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ಫೋಟಿಸುವ ಪರಿಕರಗಳಿರಬಹುದು.
2. 100 ನಂಬರಿಗೆ ಪೋಲಿಸ್ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ರೂಮ್‌ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿರಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೌರನಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡುವ ಹಕ್ಕಿದೆ.
3. ಪೋಲಿಸರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ ನಂತರ ಅನುಮಾನಸ್ಪದ ವಸ್ತುಗಳ ಮೇಲೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆವಹಿಸಿ, ಇತರರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ದೂರವಾಗಿ ಇರಲು ಹೇಳಿ.

4. ಅನುಮಾನಸ್ಪದವಾಗಿದೆ ಎಂದೆನಿಸಿದ ವರ್ತನೆ, ನಿಂತ ವಾಹನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಇರಿ.

ಪೌರರ ಸುರಕ್ಷತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯ, ಸುರಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕಲ್ಪಿಸಲು ವಿವಿಧ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ವಿವಿಧ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವರು. ಉಗ್ರವಾದವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು, ಕ್ಷೇಮಕರ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಪೋಲಿಸರು ಕೆಲವು ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಿರಿ.

ತಂದೆ ತಾಯಿಯಂದಿರಿಗೆ (For Parents)

- ಘೋರ ಘಟನೆಗಳ ನಂತರ ಹಿರಿಯರು ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ದೃಷ್ಟಿ ಇಡಬೇಕು.
- ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು, ಗಾಳಿ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದು ಮುಖ್ಯ.
- ತಿಳಿದ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ, ಹಿರಿಯರು ಊಹಾಪೋಹಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಬಾರದು.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ಪ್ರಪಂಚ ಸಮಾಜ
2. ಉಗ್ರವಾದ

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ಪ್ರಕೃತಿ ಪ್ರಮಾದಗಳು ಯಾವ ವಿಧವಾಗಿ ವಿಪತ್ತು (ವೈಪರಿತ್ಯ)ಗಳಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆಯೋ ವಿವರಿಸಿರಿ.(AS_1)
2. ಉಗ್ರವಾದ ಎಂದರೇನು ? ಅವರ ಗುರಿಗಳಾವುವು ?(AS_1)
3. ಅಗ್ನಿಪ್ರಮಾದಗಳಿಂ ರಕ್ಷಣೆ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಂತಹ ಜಾಗ್ರತೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ?(AS_1)
4. ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರಣಗಳಾವುವು ? ಅವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ನಾವು ಎಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ?(AS_1)
5. ಉಗ್ರವಾದಿಗಳ ದಾಳಿಗಳಿಂದ ಆಸ್ತಿ, ಪ್ರಾಣನಷ್ಟ ನಡೆಯುತ್ತದೆ, ಉಗ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಜಾಗ್ರತೆಗಳೇನು ?(AS_4)
6. ರೈಲು ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.(AS_1)
7. ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಪಾಠಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ, ನಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹತ್ತಿರ ಸಂಭವಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಮಾದಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ ?(AS_4)
8. ಭಾರತದೇಶ ನಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಗ್ರವಾದಿಗಳ ದಾಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಿ.(AS_5)
   ಎ) ಮುಂಬೈ ಬಿ) ಹೈದರಾಬಾದ್ ಸಿ) ಭಾಗಲ್‌ಪೂರ್ ಡಿ) ಕುಂಬಕೋಣಂ ಇ) ಬೆಂಗಳೂರು
9. ನಿಮಗೆ ತಿಳಿದ ಒಂದು ಅಪಘಾತದ ವಿಪತ್ತನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.(AS_6)
10. 266ಪುಟದಲ್ಲಿನ 'ಅಗ್ನಿ ಪ್ರಮಾದಗಳು' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ.(AS_2)

ಚರ್ಚೆ : ನಿಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯ ಅಪಘಾತಕ್ಕೆ ಗುರಿಯಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶಾಲೆಗೆ ಕರೆಯಿಸಿ. ಅವರು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿರುವ ತೊಂದರೆಗಳು, ನಿವಾರಣೋಪಾಯಗಳನ್ನು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

1. ಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಸಂಚಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಇತ್ತೀಚಿಗೆ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮಾನವ ವಿಪತ್ತುಗಳ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಪ್ರಮಾದಗಳು ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸಿದರೆ ನಷ್ಟನಿವಾರಣೆಗೆ ಎಂತಹ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ.
2. ಉಗ್ರವಾದದಿಂದ ಸಂಭವಿಸುವ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಯ ಮೂಲಕ ತೋರಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

ಅಧ್ಯಾಯ

22 ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತಾ ವಿದ್ಯೆ

ಚಕ್ರದ ಆವಿಷ್ಕಾರದಿಂದ ಸಾರಿಗೆ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಧವಾದ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜನಸಂಖ್ಯೆ, ಕೈಗಾರಿಕೀರಣ (Industrialisation), ನಗರೀಕರಣ (Urbanisation), ಪ್ರಪಂಚೀಕರಣ (Globalization) ದಂತಹವುಗಳ ಅಭಿವೃದ್ದಿಯು ವಾಹನಗಳ ಸಾಂದ್ರತೆ ಯನ್ನು ಸಹ ಬೆಳೆಸಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಾರಿಗೆಯು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲು ಒಂದು ಕ್ರಮಬದ್ದೀಕರಣ ಅಗತ್ಯ. ಕ್ರಮಬದ್ದೀಕರಣ ಎಂದರೆ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ರಸ್ತೆ ಭದ್ರತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದೆ, ರಸ್ತೆ ಭದ್ರತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಟ್ರಾಫಿಕ್ (ಸಂಚಾರ) ಎಂದರೇನು ? (What is traffic?)

ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರದೇಶ ಹೋಗುವುದನ್ನು ಸಂಚಾರ (ಟ್ರಾಫಿಕ್) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ವಾಹನಗಳು ಒಂದು ಸ್ಥಳಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಹೋಗುವುದನ್ನು ರಸ್ತೆ ಸಂಚಾರ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ.

ಸಂಚಾರ ವಿದ್ಯೆ ಎಂದರೇನು ? (What is Traffic Education?)

ಸಂಚಾರ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆಗಳನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ, ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ, ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸುವುದನ್ನೇ ಸಂಚಾರ ವಿದ್ಯೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ, ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರುವ ಅಪಘಾತವನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ? ನೋಡಿದ್ದರೇ, ಅವರು ಹೇಗೆ ಗಾಯಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಆ ಅಪಘಾತ ಏಕೆ ನಡೆದಿದೆಯೋ ಆಲೋಚಿಸಿ ಹೇಳಿರಿ.

ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು-ವಯಸ್ಸು

ವಯಸ್ಸು	ದೂರುಗಳು	ವಯಸ್ಸು	ದೂರುಗಳು
00-05	24	50-55	207
05-10	58	55-60	138
10-15	40	60-65	113
15-20	152	65-70	57
20-25	345	70-75	49
25-30	380	75-80	13
30-35	254	80-85	12
35-40	294	85-90	0
40-45	226	90-95	0
45-50	215	95-100	0

- ಯಾವ ವಯೋಗುಂಪಿನವರ ಮೇಲೆ ದೂರುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ? ಏಕೆ ? ನೀವು ಹೇಳಬಲ್ಲಿರಾ ?
- 20–25, 25–30 ವಯಸ್ಸಿನವರ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ದೂರುಗಳಿವೆ ?

SCERT TELANGANA

ಸಂಚಾರ ವಿದ್ಯೆ - ಅಗತ್ಯ, ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ (Need and significance of Traffic Education)

ಕೌಮಾರ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅಪಘಾತಗಳನ್ನು ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವವರಲ್ಲಿ ಕೌಮಾರ ದಶೆಯಲ್ಲಿರುವವರೇ ಅಧಿಕವಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ತೀವ್ರವಾದ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ, ಕೆಲವು ಸಲ ಮರಣಗಳಿಗೆ, ರಸ್ತೆ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಎಂದು ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದಲೇ ಅಪಘಾತಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸುವುದು ತುಂಬಾ ಅಗತ್ಯ.

ಸಂಚಾರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು (Traffic Chaos)

ನೀವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪಾಠಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಡವಾಗಿ ಹೋದರೆ ತರಗತಿಗಳು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ನೀವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಉದ್ಯೋಗಿಗಳು, ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಶಿಕ್ಷಕರು, ವೈದ್ಯರು ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಕೊಂಡವರೆ, ಕಾಲುದಾರಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಸಲ ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಈ ಕಾಲುದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

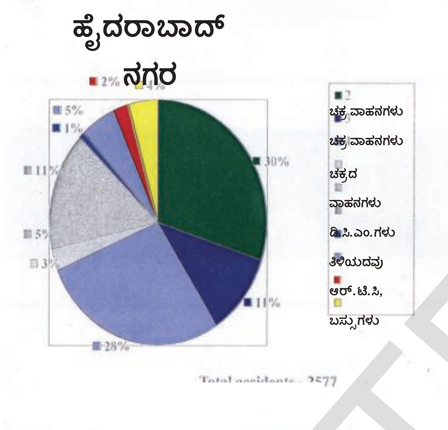

ಒಟ್ಟು ಅಪಘಾತಗಳು = 2577
2012 ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ

ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳು, ಹಣ್ಣು ತರಕಾರಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು, ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕಾರು, ಆಟೋ ರಿಕ್ಷಾದವರು ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆ ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುವುದರಿಂದ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಜಾಮ್ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳವಣಿಗೆ, ವಾಹನಗಳ ವಿನಿಯೋಗ ಸಹ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವುದರಿಂದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ರಸ್ತೆ ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆ ಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ ಅಗತ್ಯ (Necessity of Driving License) :

ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು. ಇದರಿಂದ ಯಾರಿಗೂ ಸಡಲಿಕೆ ಇಲ್ಲ.

- ಈ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ವಾಹನ ಗಳ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.
- ಯಾವ ವಿಧವಾದ ವಾಹನಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಪಘಾತಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ ? ಏಕೆ ? ಹೇಳಬಲ್ಲೆಯಾ ?
- ರಸ್ತೆ ನಿಮಯ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ ವಿಧಗಳು (Types of Driving Licenses)

1. ಲರ್ನರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ (Learner's License) : ಇದು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾದದು, ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಕಲಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಪರಿಮಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಇದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

2. ಶಾಶ್ವತ ಲೈಸೆನ್ಸ್ (Permanent License) : ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ನಂತರ ಶಾಶ್ವತ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಹತೆ ಲಭಿಸುತ್ತದೆ.

ಲರ್ನರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಧೃವಪತ್ರಗಳು

- ನಿವಾಸ (Residence) ಧೃವೀಕರಣ (ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಧೃವೀಕರಿಸಿದ (Attested) ಯಾವುದಾದರೊಂದು)

ಪಡಿತರ ಚೀಟಿ (Ration Card)/ ವಿದ್ಯುತ್ ಬಿಲ್ಲು, ತೆರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ರಸೀದಿ/ ಜೀವ ವಿಮೆ/ಮತದಾರನ ಗುರ್ತಿನ ಚೀಟಿ (Voter ID Card)/ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲವೇ ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್.

- ವಯಸ್ಸು ಧೃವೀಕರಣ :

ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಧೃವೀಕರಣ, ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್, ಜನ್ಮ ದಿನಾಂಕದ ಧೃವೀಕರಣ, ಆಧಾರ್ ಕಾರ್ಡ್, ಪಾನ್‌ಕಾರ್ಡ್

SCERT TELANGANA

ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿನ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು

- ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು.
- 50 ಸಿ.ಸಿ. ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇರಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಟ ವಯಸ್ಸು 18 ವರ್ಷಗಳು
- ವಸ್ತುಗಳ, ಮನುಷ್ಯರ ಸಾರಿಗೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಇರಬೇಕಾದ ಕನಿಷ್ಟ ವಯಸ್ಸು 25 ವರ್ಷಗಳು

ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾದ ಅರ್ಜಿಗಳು : ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಜಿ 1, 1A, 2 ಮತ್ತು 3 ಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತುಂಬಿ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಅವರಿಗೆ ಲರ್ನರ್ ಟೆಸ್ಟ್, ವರ್ಣ ಅಂಧತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆನಂತರ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಹತೆ ಪಡೆದವರಿಗೆ ಲರ್ನರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

- ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಏಕೆ ?

ಶಾಶ್ವತ ಲೈಸೆನ್ಸ್ : ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಲರ್ನರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಹೊಂದಿದವರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಲರ್ನರ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆದ 30 ದಿನಗಳ ನಂತರದಿಂದ 180 ದಿನಗಳೊಳಗಾಗಿ ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿದವರಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿದ ಚಾಲನೆ (ಚೋದಕ) ಪರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿ ಅವರ ಟ್ರಾಫಿಕ್ (ಸಂಚಾರಿ) ನಿಯಮ ನಿಬಂಧನೆ ಗಳ ಪರಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಈ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ವಾಹನಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದು (Driving after a drink)

ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುವುದು : 28 ವರ್ಷಗಳ ಮುಖೇಶ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ನೇಹಿತರೊಂದಿಗೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿ ವಾರಾಂತ್ಯದ ಪಾರ್ಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ತುಂಬಾ ಇಷ್ಟ. ಪಾರ್ಟಿ ಮುಗಿದ ನಂತರ ತಿರುಗಿ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಆತನು ತುಂಬಾ ಭಯಪಡುತ್ತಿದ್ದನು. ಏಕೆಂದರೆ ಬೀದಿಯ ಕೊನೆಯ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಸರನ್ನು ನೋಡಿದ ತಕ್ಷಣ ಮುಖೇಶ್ ಬೆನ್ನಲ್ಲಿ ನಡುಕವುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಮುಖೇಶ್ ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯವಲ್ಲ. ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ದೀರ್ಘವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸಿ ಪಾರ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ವಾಸ ಪರೀಕ್ಷೆ ಸಾಧನ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ? (How breath analyser works) : ಯಾರಾದರೂ ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ರಕ್ತದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ, ರಕ್ತದ ಮೂಲಕ ದೇಹದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ವಾಸಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಹೊರಬಿಡುವ (ನಿಶ್ವಾಸ) ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಗುರ್ತು (ಅಂಶ)ಗಳನ್ನು ಒಂದು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಪರಿಕರದ ಮೂಲಕ ಗುರ್ತಿಸಬಹುದು. ನಾವು ಹೊರ ಬಿಡುವ ಗಾಳಿ ಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬನ್ ಡೈ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಜೊತೆ ಆಲ್ಕೋಹಾಲ್ ಅಂಶ ಸಹ ಇರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಹ ಈ ಸಾಧನ (ಪರಿಕರ) ಗುರ್ತಿಸಬಲ್ಲದು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಪರಿಕರದಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ ನಂತರ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ, ಆ ಪರಿಕರದಲ್ಲಿ ನಮೋದಾದ (ರೆಕಾರ್ಡ್) ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತೊಲಗಿಸುವ (ನಾಶಪಡಿಸುವ) ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ.

ಮದ್ಯಪಾನ (ಕುಡಿದು) ಮಾಡಿ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು (Punishment for drink driving)

- ಕುಡಿದು ವಾಹನ ಚಾಲನೆ ಮಾಡುವವರ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೀಜ್ (ಮುಟ್ಟುಗೋಲು) ಮಾಡಬಹುದು.
- ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಿ ಜರಿಮಾನ (ಪೆನಾಲ್ಟಿ) ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಲೈಸೆನ್ಸ್ (ಪರವಾನಗಿ) ರದ್ದು (Cancellation of driving licenses)

- ಈ ಕೆಳಗಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ರದ್ದು ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ

a) ಪ್ರತಿದಿನ ಕುಡಿಯುವವನಾಗಿದ್ದರೆ,

b) ಪ್ರಮಾದಕರವಾದ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಭ್ಯಾಸಪಟ್ಟ,

c) ತನ್ನ ವಾಹನವನ್ನು ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ,

d) ಪ್ರಮಾದಕರವಾದ ವಾಹನವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ,

e) ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ (ನೋಂದಣಿ) ಮಾಡಿಸದಂತೆ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ,

f) ಪೋಲಿಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳಿದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಒದಗಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ,

g) ಅಪಘಾತಗಳು ಸಂಭವಿಸಿದಾಗ, ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿರದ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸದೇ ಇದ್ದಾಗ,

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ. 24.1 ಪೋಲಿಸರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ?

h) ಪೋಲಿಸರು ಕೇಳಿದಾಗ, ಕೆಳಗಿನ ಧೃವಪತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದವರನ್ನು

- ಇನ್ಸೂರೇನ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್
- ನೋಂದಣಿ ಪತ್ರ (ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸರ್ಟೀಫಿಕೇಟ್
- ಚಾಲನೆ ಪರವಾನಗಿ (ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್)
- ಕಾಲುಷ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್

ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಗುರ್ತು (ಚಿಹ್ನೆ) ಗಳು (Traffic Signs)

1. ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಚಿಹ್ನೆಗಳು 2. ಸಮಾಚಾರ ಚಿಹ್ನೆಗಳು
3. ಜಾಗೃತಿಗೊಳಿಸುವ ಚಿಹ್ನೆಗಳು

ಚಾಲಕರಿಗೆ (ಡ್ರೈವರ್‌ಗಳಿಗೆ) ಸಲಹೆಗಳು (Advices to Drivers):

- ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ವೇಗವಾಗಿ ಹೋಗುವ ವಾಹನಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಬಿಡಬೇಕು.
- ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ವಾಹನಗಳನ್ನು ದಾಟಬಾರದು.
- ಸುರಕ್ಷಿತ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಹೆಲ್ಮೆಟ್ (ಶಿರದ್ರಾಣ) ಧರಿಸಬೇಕು.
- ಕಡಿಮೆ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಬನ್ ಮೊನಾಕ್ಸೈಡ್ ಹೊರ ಬಿಡುವ ವಾಹನಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
- ಅನಗತ್ಯವಾಗಿ ಹಾರನ್ ಮಾಡಬಾರದು.
- ಭಾರಿ ವಾಹನದಾರರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸೀಟ್‌ಬೆಲ್ಟ್ ಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು.
- ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಸಿಗ್ನಲ್ಸ್ (ಗುರ್ತು) ಗಳನ್ನು ಅತಿಕ್ರಮಿಸಬಾರದು.
- ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಕುಮಾರಿ 95% ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆದು, ಪಿ.ಯು.ಸಿ. ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾಳೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆಕೆಯ ತಂದೆ ಅವಳಿಗೆ ಒಂದು ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನವನ್ನು ಬಹುಮಾನವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡರು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ವಾಹನ ನೋಂದಣಿ, ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಪಡೆಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸೂಚನೆಯಂತೆ ಕುಮಾರಿಯ ತಂದೆ, ಅವಳನ್ನು ಒಂದು ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದರು. ನಾವು ಈ ಪಾಠದಲ್ಲಿ ಮೊದಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ, ಅಗತ್ಯವಾದ ಧೃವೀಕರಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಕುಮಾರಿಯು ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ನಂತರ ಶಾಶ್ವತ ಲೈಸೆನ್ಸ್‌ನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾಳೆ. ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಅಧಿಕಾರಿಯು ಆಕೆಯ ತಂದೆಗೆ, ವಾಹನವನ್ನು ಹೇಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಶಾಶ್ವತ ನೋಂದಣಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ವಿವರಿಸಿದರು.

- ಪ್ರತಿ ವಿಧದಿಂದ ಕೆಲವು ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಳಿದ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು/ಟ್ರಾಫಿಕ್ (ಸಂಚಾರ) ಪೋಲಿಸ್‌ರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ವಿವಿಧ ಗುರ್ತುಗಳ ಮೂಲಕ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ನಿಮ್ಮ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

ನೋಂದಣಿ ಅಗತ್ಯತೆ (Necessity for Registration)

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವ ವಾಹವನ್ನು ನಡೆಸಬಾರದು.

ನೋಂದಣಿ ಹೇಗೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು (How registration is made)

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನೋಂದಣಿ (Temporary Registration): ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿದ ಧೃವಪತ್ರಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಗೆ ಅಗತ್ಯತೆ.

1. ಮಾರಾಟ ಮಾಡಿದಂತೆ ಡೀಲರ್‌ನಿಂದ ಧೃವೀಕರಣ ಪತ್ರ.
2. ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಚಲಿಸಲು (ನಡೆಸಲು) ಯೋಗ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಧೃವಿಕರಣ ಪತ್ರ. 3. ವಾಹನ ವಿಮೆ (Insurance) ಧೃವಪತ್ರ.

SCERT TELANGANA

ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಬೇಕಾದ ಗುರ್ತುಗಳು - ಕೆಂಪು ವೃತ್ತಗಳು ಏನು ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.

ನೇರವಾಗಿ | ಒಂದು ಕಡೆ ಗುರ್ತುಗಳು, ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಲು | ಎರಡೂ ಕಡೆ ವಾಹನಗಳು | ಎಲ್ಲಾ ವಾಹನಗಳು

ಸಮಾಚಾರ ಗುರ್ತುಗಳು - ನೀಲಿ ಬಣ್ಣದ ದೀರ್ಘ ಚತುರ್ಭುಜಗಳಲ್ಲಿನ ಗುರ್ತುಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರಥಮ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಕೇಂದ್ರ | ಪಬ್ಲಿಕ್ ಟೆಲಿಫೋನ್ | ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಪಂಪ್ | ಆಸ್ಪತ್ರೆ | ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಗೃಹ (ಸ್ಥಳ)

ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸುವ ಗುರ್ತುಗಳು - ತ್ರಿಭುಜಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗುರ್ತುಗಳು ಜಾಗೃತಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಬಲಗೈ ತಿರುವು | ಎಡಗೈ ತಿರುವು | ಬಲಗಡೆ U ತಿರುವು | ಎಡಗಡೆ U ತಿರುವು | ಬಲಗಡೆ

> ಪ್ರತಿ ವಿಧದಿಂದ ಕೆಲವು ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರವೇ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಳಿದ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಕಛೇರಿ / ಟ್ರಾಫಿಕ್ (ಸಂಚಾರ) ಪೋಲಿಸ್‌ರಿಂದ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿರಿ.

4. ಕಾಲುಷ್ಯ ನಿಯಂತ್ರಣ ಧೃವಪತ್ರ. 5. ನಿವಾಸ ರೂಢೀ ಧೃವಪತ್ರ.

ಶಾಶ್ವತ ನೋಂದಣಿ **(Permanent Registration)**: ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸುವಾಗ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಧೃವೀಕರಣ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅರ್ಜಿಯೊಂದಿಗೆ ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿನೊಳಗಾಗಿ ಸಲ್ಲಿಸಿ ಶಾಶ್ವತ ನೋಂದಣಿ ಪಡೆಯಬಹುದು.

ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಸೂಚಿಸುವ ಗುರ್ತುಗಳು (Road Marking Signs)

ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲ್ಮೈ ಮೇಲೆ ಪಾದಾಚಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ, ವಾಹನ ಚಾಲಕರಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಲು ಈ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಗಂದರಗೋಳ (ಸಂದಡಿ) ವನ್ನು ನಿವಾರಿಸಲು ಒಂದೇ ವಿಧವಾದ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ.

ರಸ್ತೆಯ ವಿಭಜನೆ (Division of roads)

1. ಪಾದಚಾರಿಗಳ ದಾರಿ (Footpath) : ರಸ್ತೆಯ ಇಕ್ಕೆಲಗಳಲ್ಲಿ ಪಾದಚಾರಿಗಳು ನಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಇರುವ ದಾರಿ. ಇದು ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೀಟರ್‌ಗಳ ಅಗಲವಿರುತ್ತದೆ.

2. ರಸ್ತೆಯನ್ನು ವಿಭಜಿಸುವುದು (Road divider) : ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಎರಡು ಸಮಾನ ಭಾಗಗಳಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆ.

3. ಜೀಬ್ರಾ ಕ್ರಾಸಿಂಗ್ (Zebra Crossings) : ಪಾದಚಾರಿಗಳು ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ದಾಟಲು ಉದ್ದೇಶಿಸಲಾಗಿದೆ. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಘೋಷಣೆಗಳು (Slogans)

- ಜೀವಿಸು-ಜೀವಿಸಲು ಬಿಡು, ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸು
- ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಭದ್ರತೆಗೆ ಭರವಸೆಕೊಡು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸು.

ಟ್ರಾಫಿಕ್ (ಸಂಚಾರ) ಗುರ್ತುಗಳು (Traffic Signals)

ವಾಹನಗಳನ್ನು ಪ್ರಮಾದರಹಿತವಾಗಿ ನಡೆಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಎರಡು ಇಲ್ಲವೆ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆಗಳು ಸೇರುವ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ ದೀಪ (Light)ಗಳು ನಿಲ್ಲಿಸುವ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪರಿಕರವನ್ನು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಗುರ್ತುಗಳು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಅವು :

ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣ : ಗೆರೆಯಿಂದ ಹಿಂದೆಯೇ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಆರೆಂಜ್ ಬಣ್ಣ : ಹೋಗಲು (ಹೊರಡಲು) ಸಿದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಹಸಿರು ಬಣ್ಣ : ವಾಹನವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ರಸ್ತೆ ಸುರಕ್ಷತೆ (ಭದ್ರತೆ) (Road Safety)

ಭಾರತ ದೇಶವು, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೆ ಹೆಚ್ಚು ರಸ್ತೆ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಎರಡನೇಯ ದೊಡ್ಡ ದೇಶ. ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವವರಿಗೆ ಟ್ರಾಫಿಕ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅಪಘಾತಗಳು ನಡೆದು ಮರಣಿಸುವವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಧಿಕವಾಗುತ್ತಿದೆ.

ರಸ್ತೆ ಭದ್ರತೆಗೆ ಅಡಚಣೆಗಳು :

1. ಪ್ರಜೆಗಳ ನಿರ್ಲಕ್ಷತೆ
2. ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
3. ವಾಹನಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕವಾಗಿಲ್ಲದಿರುವುದು.
4. ರಸ್ತೆ ಭದ್ರತೆ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸದೆ ಇರುವುದು.
5. ಕಾನೂನು (ಕಾಯ್ದೆ)ಗಳನ್ನು ಸಕ್ರಮವಾಗಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸದಿರುವುದು.
6. ಅತ್ಯಾವಸರ ಸೇವೆಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದು.

ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು (ನಿಬಂಧನೆಗಳು) (Rules for pedestrians)

1. ಪಾದಚಾರಿಗಳಿಗೆ ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲೆ ನಡೆಯಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅಂತಹ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾರ್ಗ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ರಸ್ತೆ ಇಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿದ್ದರೆ, ರಸ್ತೆಯ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲೆ ಎದುರಿಸಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ವಾಹನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ ನಡೆಯಬೇಕು.
2. ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಹೊರಗೆ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ತಪ್ಪದೇ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುವ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಧರಿಸಬೇಕು.
3. ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ತಪ್ಪದೆ ಟಾರ್ಚ್‌ಲೈಟ್‌ನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು.
4. ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟುವಾಗ ಎಡಗಡೆ, ಬಲಗಡೆ ನೋಡಿ ವಾಹನಗಳು ಬರದೆ ಇದ್ದಾಗ ದಾಟಬೇಕು.
5. ಒಂದು ವೇಳೆ ವಾಹನಗುಳು ಎರಡು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಅವು ಹೋಗುವವರೆಗೂ ಕಾಯ್ದು ನೋಡಬೇಕು.
6. ವಾಹನಗಳು ಬರದೆ ಇದ್ದಾಗ ವೇಗವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕು. ಎರಡು ಕಡೆಯಿಂದ ವಾಹನಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗಮನಿಸಬೇಕು.
7. ರಸ್ತೆ ದಾಟಲು ಜೀಬ್ರಾಕ್ರಾಸಿಂಗ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
8. ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುವಾಗ, ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟುತ್ತಿರುವಾಗ ಮೊಬೈಲ್ ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಾಗಲೀ, ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದಾಗಲೀ ಯಾವುದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು.
9. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೋಲಿಸರ ಸಹಾಯದಿಂದ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕು.
10. ಮದ್ಯಪಾನ ಮಾಡಿ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣಿಸಬಾರದು.

SCERT TELANGANA

ಚಿತ್ರ. 24.2. ಮಿತಿಮೀರಿ ಪ್ರಯಾಣ – ಪ್ರಮಾದಕರ

ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನದಾರರಿಗೆ ನಿಯಮಗಳು (Rules for Motor Cycles)

- ಕಾಲ ಪರಿಮಿತಿ ಮೀರದ ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.
- ಜೀವವಿಮೆ ಮಾಡಿಸಿದ ನಂತರ ಮಾತ್ರವೇ ವಾಹನವನ್ನು ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬೇಕು.
- ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನದಾರರು ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಧರಿಸಬೇಕು.
- ವಾಹನದ ಹಿಂದಿನ ಸೀಟಿನ ಮೇಲೆ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರವೆ ಕೂರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆತನು ಸಹ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಮುಖ್ಯ ಪದಗಳು

1. ವಾಹನ ನೋಂದಣಿ
2. ಶ್ವಾಸ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪರಿಕರ
3. ತಪ್ಪದೇ ಗುರ್ತುಗಳು
4. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ವಿದ್ಯೆ
5. ಸಂಚಾರ ಪರವಾನಿಗೆ (ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್)

ನಿಮ್ಮ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ

1. ವಾಹನ ಚಾಲಕರು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಧೃವಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಒಳ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ಯಾವ ವಿಧವಾದ ನೈಪುಣ್ಯಗಳು ಸುರಕ್ಷಿತ ಚಾಲನೆ ಅಗತ್ಯ ?(AS_1)
2. ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಒಂದು ವೇಳೆ ಯಾರಾದರೂ ಪಾಲಿಸದೆ ಇದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ?(AS_1)
3. ರಸ್ತೆಯ ಭದ್ರತೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿರಿ.(AS_4)
4. ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ, ಜಾಗ್ರತೆಪಡಬೇಕಾದ, ಸಮಾಚಾರಕ್ಕಾಗಿರುವ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಗುರ್ತುಗಳನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯೊಂದಿಗೆ ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
5. ಕಮಲ ಒಂದು ಹೊಸ ವಾಹನವನ್ನು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಧೃವಪತ್ರಗಳು ನೋಂದಣಿ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗುತ್ತವೆ ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
6. ರಾಮು ತನ್ನ ವಾಹನದ ನೋಂದಣಿ ನಂಬರ್‌ನ್ನು ಬೇರೆ ವಾಹನಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಹುದಾ/ಮಾಡಬಾರದಾ ? ಏಕೆ ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_6)
7. ರಸ್ತೆಯ ಸುರಕ್ಷತೆ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿರಿ. (AS_1)
8. ಪುಟ 271 ರಲ್ಲಿ 'ಅಪಘಾತಕ್ಕೊಳಗಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು–ವಯಸ್ಸು' ಪಟ್ಟಿಕೆಯನ್ನು ಓದಿ, ಅತ್ಯಧಿಕ ದೂರುಗಳು ನಮೋದಾದ ವಯಸ್ಸಿನವರನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ, ಬಾರ್ ಗ್ರಾಫ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿರಿ. (AS_3)
9. ಪುಟ 280 ರಲ್ಲಿ 'ಸಂಚಾರ ಸಮಸ್ಯೆ' ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಓದಿ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿರಿ. (AS_2)

ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್

1. ನಿಮಗೆ ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪೋಲಿಸ್ / ಆರ್.ಟಿ.ಎ. ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರಿ.

ತಿಂಗಳು : ಗ್ರಾಮ / ನಗರದ ಹೆಸರು :

ಕೇಸ್‌ಗಳ ನಮೂದು ಸಂಖ್ಯೆ :

ಹೆಲ್ಮೆಟ್ ಇಲ್ಲದೇ ನಡೆಸುವವರು	ಡ್ರೈವಿಂಗ್ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಇಲ್ಲದವರು	ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಪತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲದವರು	ರಸ್ತೆ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸದವರು	ಪ್ರಮಾದಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾದ ವಾಹನಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ

ಈ ಸಮಾಚಾರದ ಆಧಾರವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ತರಗತಿ ಕೋಣೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಿರಿ.

SCERT TELANGANA

Appendix

This additional information and the maps are to be used wherever necessary.

World Political Map

SCERT TELANGANA

Asia Political Map

SCERT TELANGANA

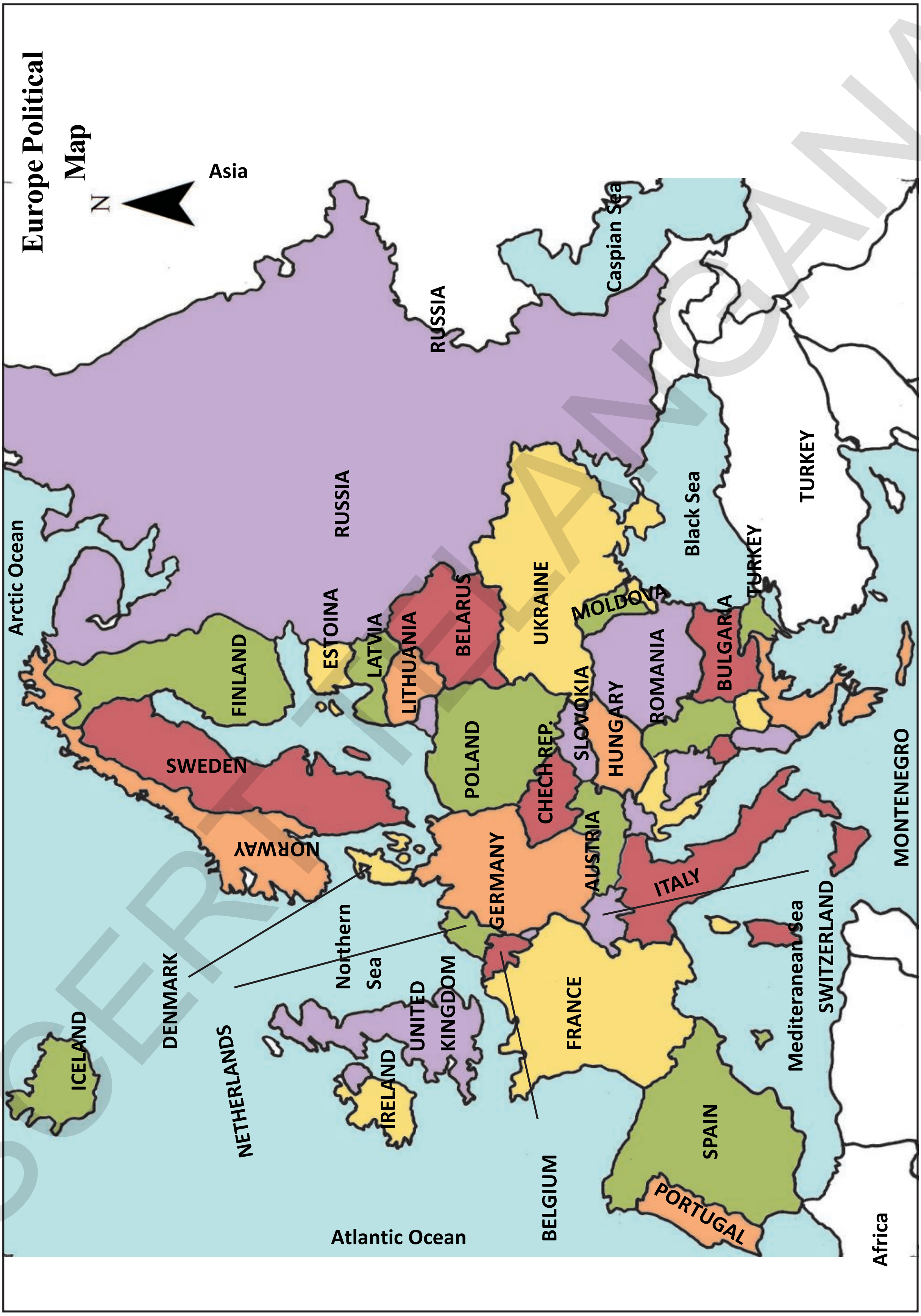
Europe Political Map
N
Asia
Arctic Ocean
RUSSIA
RUSSIA
Caspian Sea
Black Sea
TURKEY
TURKEY
ICELAND
NORWAY
SWEDEN
FINLAND
ESTOINA
LATVIA
LITHUANIA
BELARUS
UKRAINE
MOLDOVA
ROMANIA
BULGARIA
POLAND
SLOVOKIA
HUNGARY
CHECH REP.
AUSTRIA
GERMANY
ITALY
DENMARK
NETHERLANDS
Northern Sea
UNITED KINGDOM
IRELAND
FRANCE
BELGIUM
SPAIN
PORTUGAL
Mediterranean Sea
SWITZERLAND
MONTENEGRO
Atlantic Ocean
Africa

Africa Political Map

SCERT TELANGANA

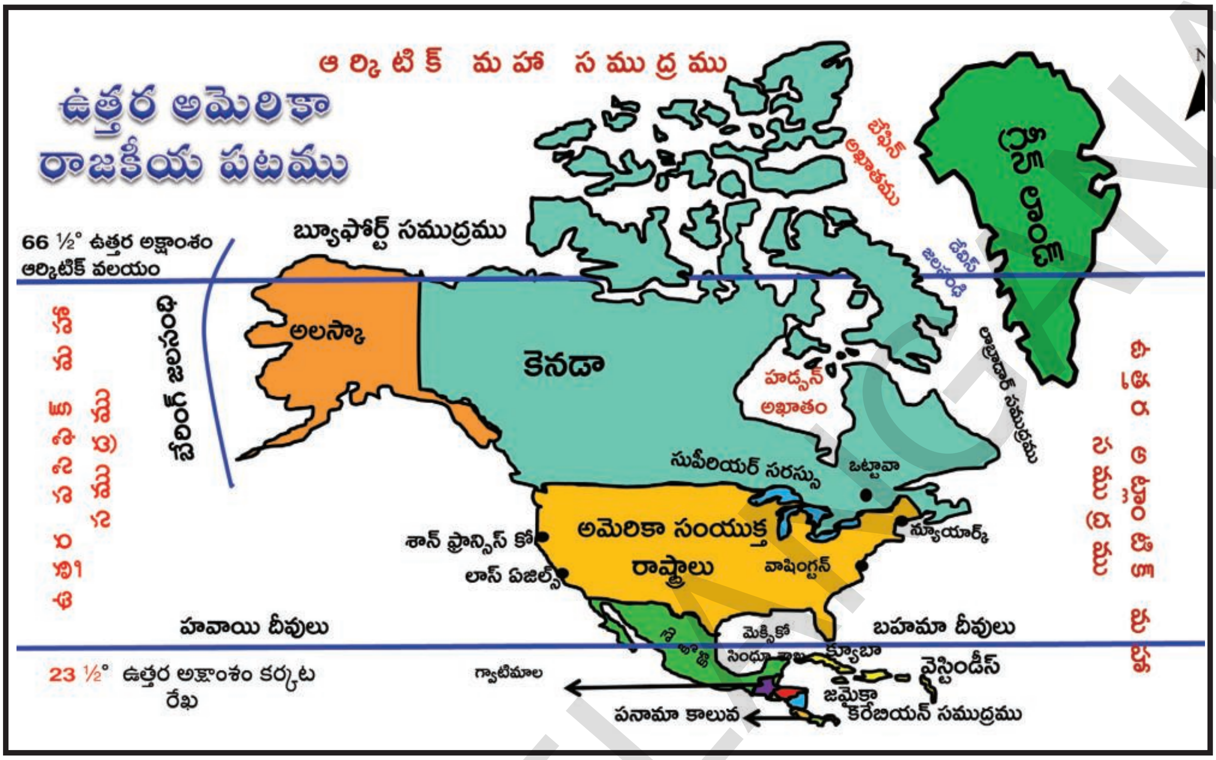

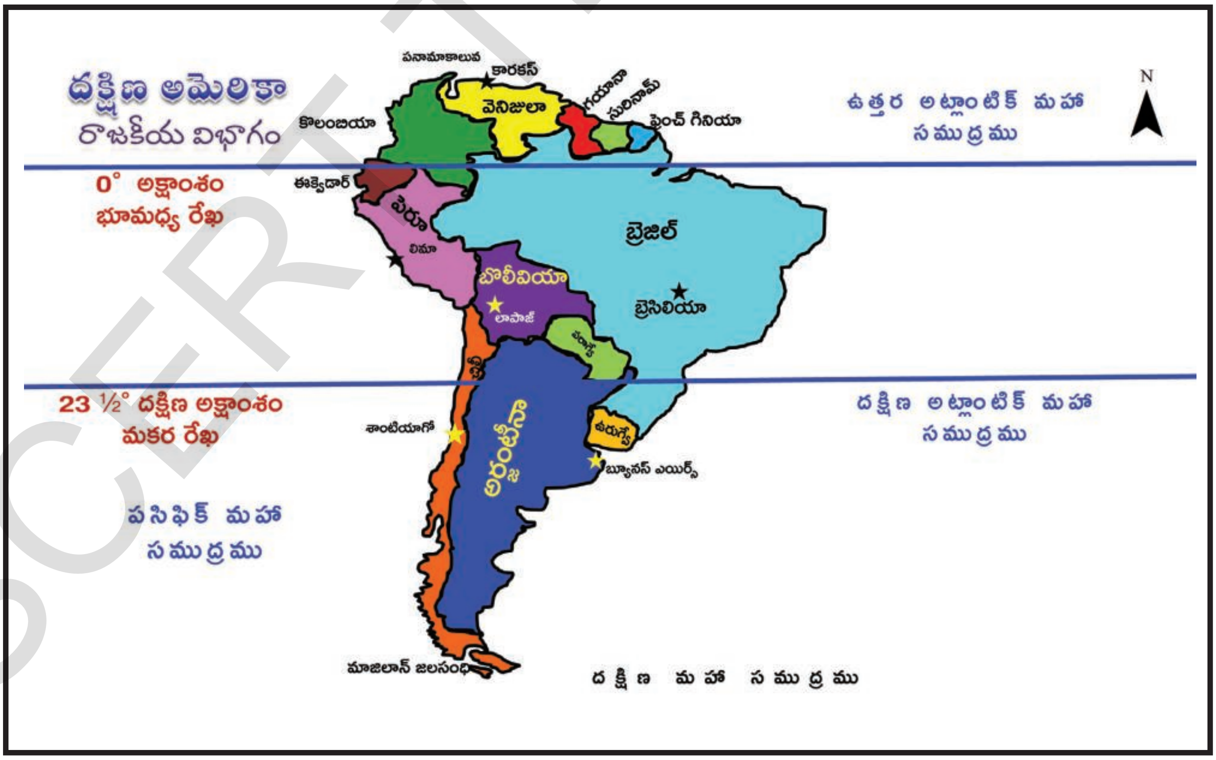

SCERT TELANGANA

World Outline Map

SCERT TELANGANA

India Political Map

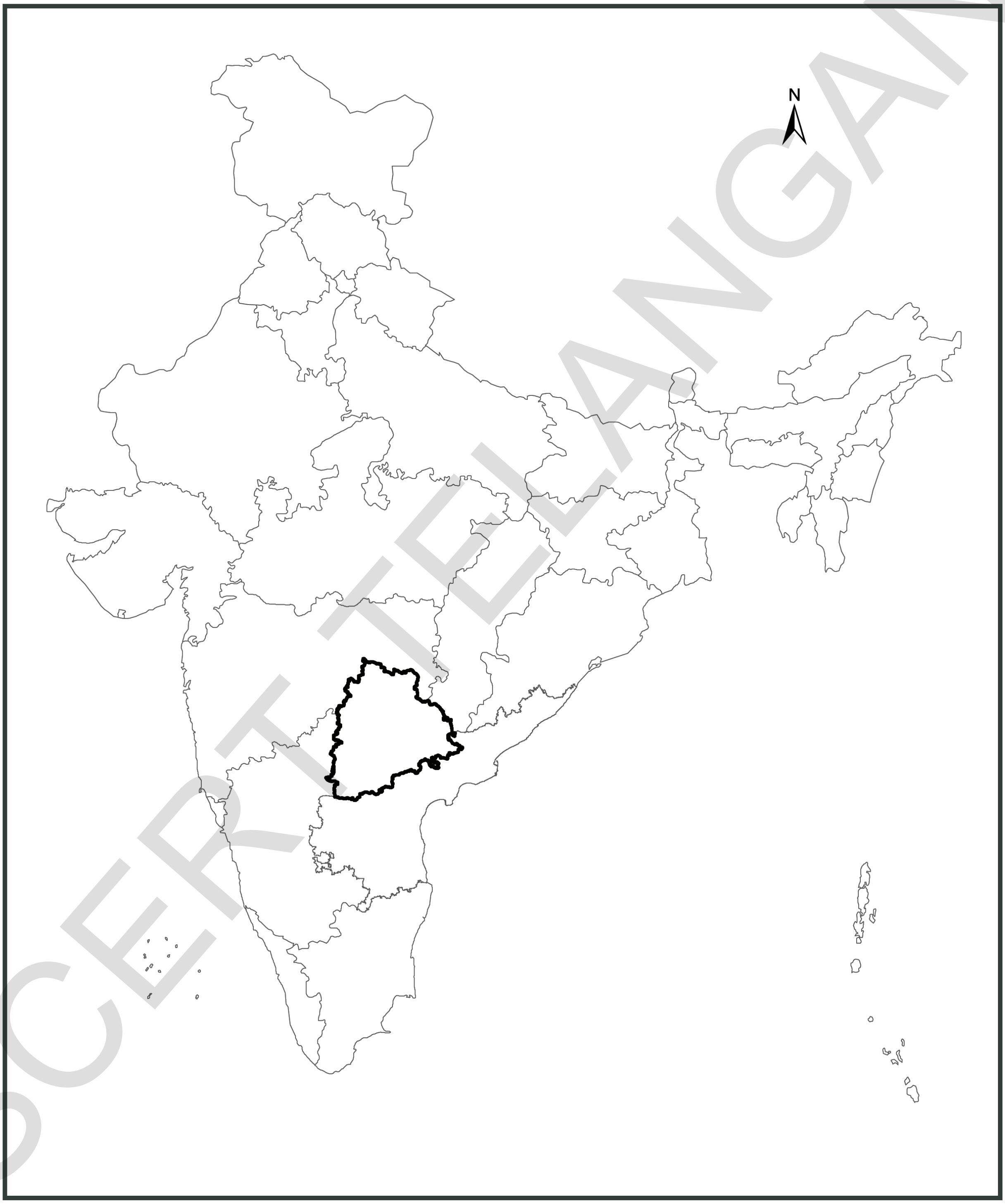

SCERT TELANGANA

Telangana Political Map

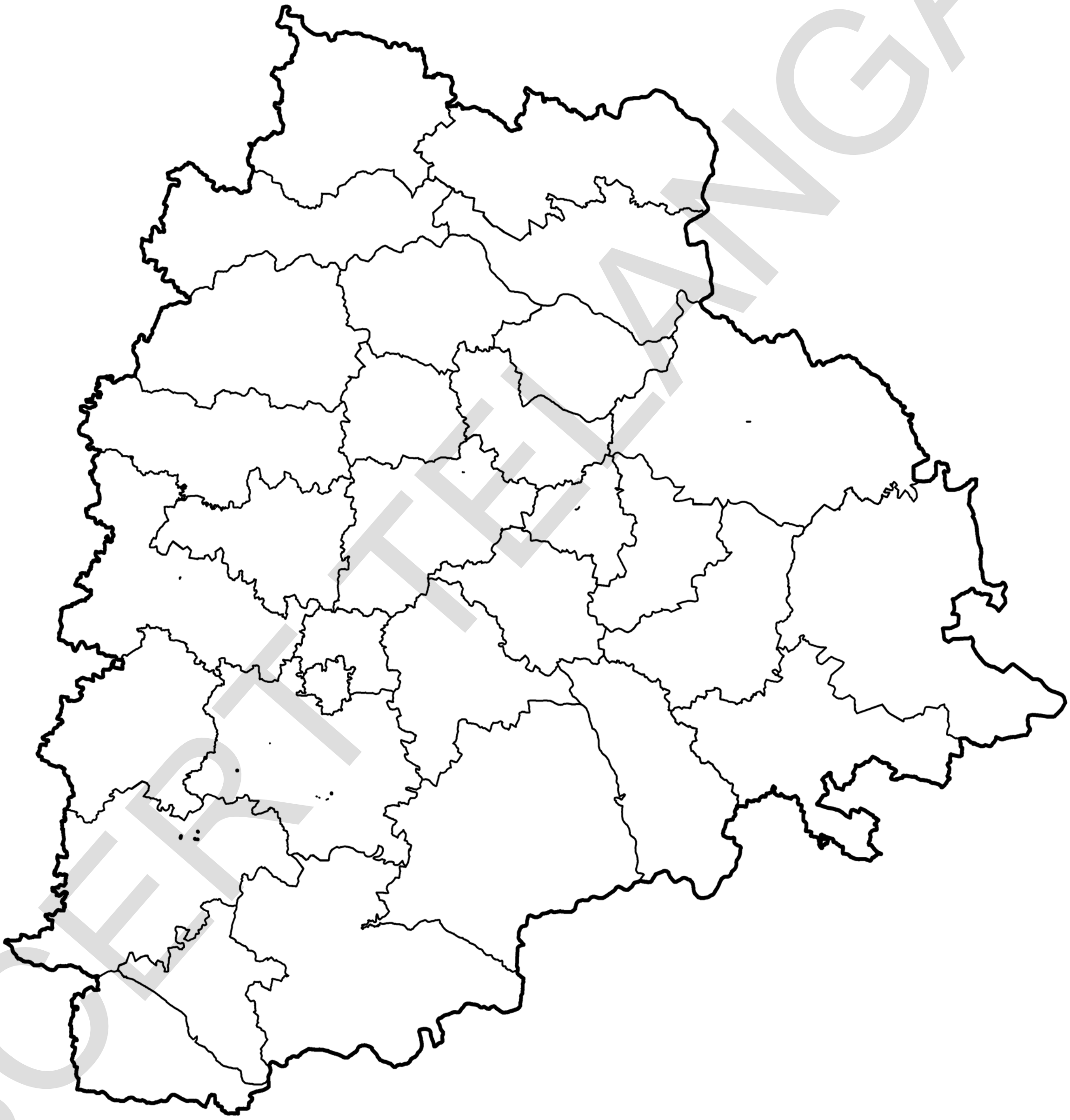

SCERT TELANGANA

The new 200 rupee note

Obverse (Front)

Reverse (Back)

The Reserve Bank of India is introducing new design banknotes in the denomination of [1] 200 as part of **Mahatma Gandhi(New) Series.** The new denomination has motif of the *Sanchi Stupa* on the reverse, representing the cultural diversity of India.

The base colour of the note is yellowish orange. The note has other designs, geometric patterns aligning with the overall colour scheme, both on the obverse and the reverse. The size of the new note is 66mm x 146mm.

भारतीय रिज़र्व बैंक
Reserve Bank of India
India's Central Bank

SCERT TELANGANA